JO. QUINTINI
SERMONES
AUREI
GOTH. S. D.

HUGONIS DE SANCTO CARO
SPECULUM
AUREUM ANIMÆ
PECCATRICIS

Angers (?) V. Claudin, t. II, p. 372
et s.

5 5

Mq. 4 ff (a 1 à 4)

Cf le double incomplet : D 2098

Devenu OE 153. 4e Sup. 23

Les init. ont été découpées.

Constaté 8-2-49 [illegible]

¶ De quadruplici somno. ¶ Et sciendũ est in primis quod quadruplex est somnus. ¶ Primus est appetitus honoris vel alicuius dignitatis vel laudis vane. In isto somno occupati sunt isti canonici vel clerici ipocrite vel papelardi. quia nõ somniãt nisi de prebẽdis habẽdis et de honoribus et de dignitatibus ecclesiasticis vel laudibus hoĩnũ acquirendis. ¶ Isti de stulticia somniãt sicut fecit nabuchodonosor. dañ. ii. Sed sicut ipse nabucho. neque iterpretatõnẽ sciuit: ita est sepe de istis superbis et ambiciosis. quid appetũt neque ad quid anelãt neque itelligũt neque sciũt. vñ ber. laudat qd agit credit qd audit et quid intẽdat nõ intelligit. Hic neque somniũ reminiscitur neque iterpretatõnẽ eius itelligit. et quãtũ sit statua in luto et lapide de mõte excusso cõminuit nec auertit: sed hoc expoĩt in osee. v. dicẽs dñs. gloriã eorum in ignominiã cõmutabo. et math. xxi. dicitur. super quẽ lapis ille ceciderit cõteret eũ. de isto somno qd est appetitus honoris vel dignitatis mũdane dicit hieronimus. Quid est honor huãnus nisi spuma fumus et somnus. spuma dicitur quia iflat. fumus quia excecat. somnus nũquam vere requiem dat. quia isti ãbiciosi semper volũt plures hẽre honores et dignitates: quam hẽre possẽt. et plures gradus ascẽdere quam ascẽdãt. vel somnus dicũtur quia cito sicut somnus euanescũt et deficiũt. vñ. iob xx. de superbo dicit. velut somniũ auolãs nõ iuenietur: sed trãsibit sicut visio nocturna. ¶ Secũdus somnus est cupiditatis et auaricie. vñ cupidi et auari occupati isto somno nõ somniãt (sicut pharao geñ. xli) nisi de vaccis pinguibus. i. de deliciis sue carnis. et de spicis plenis. i. de horreis et granariis et celariis adimplẽdis et de diuitiis acquirẽdis. sicut ille diues de quo dicitur lu. xii. destruã horrea mea et maiora faciã: et ibi aggregabo omĩa que nata sũt michi et bona mea. certe isti ignorãt iterpretatõnẽ somnii et quãta sterilitas sit sequẽtiũ presẽtẽ prosperitatẽ. sed verus ioseph. s. christus illud bñ scit et hoc expoĩt qui dicit luce. xviii. facilius est camelũ itrare per foramẽ acus quam diuitẽ auarũ et cupidũ intrare regnum celorum. de isto somno dicitur in psalterio. dormierũt somnũ suũ et nichil iuenerũt etc. ¶ Cer

Sermones aurei super evangelia totius anni a venerabili magistro Johanne Quintini

te auari et cupidi in hac vita q̄i per somniū et quasi dor-
mientes vidētur tenere diuitias quas h̄nt: sz post euigi-
latōnē p̄sentis vite qñ aīe eoꝝ exibūt de corpe nichil inue-
nient in via de dītiis suis: nisi illud qđ ꝑ paupib⁹ eroga-
uerūt. vñ vita est quasi quidā somnus vt quoddā sōniū.
qz sicut ille qui dormit sōniat alñ ꝙ ipse ē rex et ꝙ coronā
habet in capite ⁊ qñ euigilat⁹ ē: si ponit manū suā ad ca-
put suū nichil īueīt nec coronā nec aliud. ⁊ sic dormiens
somniat alñ ꝙ comedit ⁊ bibit: cū aūt expergefact⁹ fue-
rit vacua est aīa eius sic prius. vñ ysa. xxix. sicut somniat
esuriēs ꝙ comederit: cū expergefactus fuerit vacua ē aīa
eius ꝛc. ita auari et cupidi qñ expergefacti sūt de somno
presētis vite vacui erūt omni bono et de diuitiis suis nō
inueniēt ī maīb⁹ suis: nisi qđ dederint paupibus christi.
vnde iob. xxvii. Diues cū dormierit nichil secū auferet a-
periet oculos et nichil īueīet. apprehēdꝫ eū quasi aqua ī-
opia. tūc illi miseri clamabūt illud sapi. v. lassati fuimus
in via īiquitatis ⁊ perditōis ⁊ vias difficiles ābulauim⁹
viā dei ignorauim⁹ ꝛc. talibus dicit apostolus o auari et
cupidi iam hora est de somno surgere. ⁊ ephe. v. dicit cui-
libꝫ auaro ⁊ cupido. surge qui dormis ⁊ exurge a mortu-
is ⁊ illuīabit te christ⁹. ¶ Terci⁹ somn⁹ est corporis et pi-
gricie. de isto dicit prouer. vi. o piger vade ad formicā et
cōsidera vias eius: ⁊ disce sapiāz ab ea. que cū nō h̄eat p̄-
ceptorē nec ducē nec principē parat in estate cibū sibi et
congregat in messe qđ comedat in hyeme. vsqꝫquo piger
dormis qñ surges de somno tuo paululū dormies paulu-
lū dormitabis. pigri sūt sic paralitici qui nūq̄ surgūt de
loco suo vel de lecto ad aliquod bonū op⁹ faciendū: sz ver-
tūt se huc ⁊ illuc. ⁊ de illo nūq̄ exeūt. prouer. xxvii. Sicut
ostiū vertit in cardine: ita piger ī lecto suo. Isti pigri si-
gnificāt p istū paraliticū de quo h̄et math. ix. Ait dñs
paralitico. i. pigro. surge tolle lectū tuū. s. pigriciē et va-
de ī domū tuā. domus nostra celestis patria ē. vñ dicit a-
postol⁹ hebre. xiii. Nō h̄emus hic manētē citatē sz futurā
inquirim⁹. ⁊ de illa domo dicit psal. Letatus sū ī his ꝛc.

¶ Quartus somnus ē negligētie et ignorātie. de isto sōno dr̄ puer. vi. vbi loquit᷑ sapiēs hn̄tib⁹ curā aiaꝝ. Discurre festina. suscita amicū tuū nec dederis sonitū oculis tuis nec dormitēt palpebre tue. s. curā subditoꝝ negligēdo. et puer. xix. qui negligit viā suā. i. vitā suā nō curādo quo⁰ viuat bene vel male mortificabit᷑. i. mortē eternā hēbit. ⁊ ibi dicit᷑ hora est de sōno surgere. glo. id ē de torpore et pigricia bn̄ opādi et negligētia vel ignorātia. ab isto quadruplici somno hora ē iam nos de sōno surgere: sꝫ hoc nō possum⁹ facere sine gratia dei operāte. qꝛ hō peccator est sicut paraliticus qui ꝑ se pōt in lutū cadere sꝫ per se non pōt surgere: ita homo in lutū peccati per se pōt cadere: sꝫ per se nō pōt resurgere sine gratia cooperāte qꝛ sicut dicit psal. hō vadēs est per se: sꝫ nō est rediens per se. Dicit ergo hora ēst iam nos de somno illo quadruplici surgere. et hoc propter quattuor.

¶ Propter quattuor debꝫ homo cito de somno surgere. Primū est ꝓpter vite breuitatē et vie eundi ad padisū lōgitudinē. qꝛ breuis ē vita nostra. iob. xiiii. breues dies hoīs sūt. et sap. ii. Exiguū est ⁊ cū tedio vite nostre tēpus. paradisi via lōga ē multū. vn̄ dicit angelus helie: et cuilibꝫ christiano. iii. re. xix. c. Surge comede. adhuc restat tibi lōga via. iō qꝛ breuis ē vita nrā ⁊ via padisi ē lōga: hora ē nos iam de somno surgere. qꝛ qui habꝫ lōgā viā facere ⁊ parū habꝫ de tpē si sapiēs est. multū debꝫ festinare. ¶ Scd̄ꝫ est ꝓpter nostre salutis appropinquatōēꝫ vn̄ dicit᷑ hic. nunc aūt ꝓpior est nostra salus: q̃ cū credidimus. glo. cū eni credim⁹ vere ē ꝓpe salus nrā. s. christ⁹ in carnē. qꝛ iā verbū caro factū est et hītauit in nobis. vn̄ phili. iiii. gaudete in dn̄o sēp iterū dico gaudete mo. ve. no. sit o. ho. dn̄s ꝓpe ē. Itē ꝓpe ē in corde siue i mēte. ro. x. ꝓpe ē verbū in corde. ⁊ apoca. iii. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso si quis aperuerit michi ego cenabo cū illo: ⁊ ille cenabit mecū. Itē ꝓpe ē ad iudicii maifestationē. ia. v. Ecce iudex ante ianuā assistit ⁊c. ¶ Terciū est ꝓpter opādi oportunitatē. vn̄ hic. nox culpe precessit. dies aūt appropinquauit

gratie.osee.x. tempus est querēdi dn̄m cū venerit et ipse iam venit.et custos id est deus per ysa.xxi. nos excitans dicit.venit mane et nox:si q̄ris q̄rite.q.d.venit mane.i.oportunitas operādi.et nox.i.vite defectus. et iō si q̄ritis .i.si dn̄m aliquo tēpore q̄rere disponitis:sine dilatiōe querite.vn̄ quilibet debet dic̄e sicut dicit spōsa cāti.iii.surgā et circuibo p vicos et plateas ciuitatis et querā quē diligit aīa mea. ¶ Quartū est ꝑpter creatoris nostri expectatiōnē et eius festinationē.q2 cristus creator noster nos expectat:et multū nos festinat.vn̄ ipse dicit cuilibet aīe fideli cāti.ii.surgere ꝑpera amica mea:colūba mea:formosa mea et veni.et angelus actu.xii.surge velociter circunda tibi vestimētū tuū ⁊ seq̄re me. et iō clamat hebre.iiii. festinemus īgredi in illā requiē. Sequitur.abiciamus opa tenebrarum.hoc ē ꝯm quod debemus fac̄e abic̄e opa tenebrarum per cōfessionē.opa tenebrarum vt dicit glo.sunt opa mala que ex tenebris ignorātie veniūt.per opera tenebraruꝫ significantur peccata que debemus abicere.

¶ De quattuor operibus tenebrarum.

¶ Et notantur in ista epistola in sequētibus scꝫ peccata gule et luxurie et rācoris siue discordie et inuidie.peccatuꝫ gule notatur cū dicitur.nō in comessationibꝫ ⁊ ebrietatibus.comessatōes dicūtur luxuriosa cōuiuia et sup̄flua.ebrietates sunt immoderate potatōes et sup̄flue. ex sup̄fluitate cibi et potus ꝑuenit pctm̄ gule.et c̄te gulosi libēter habitāt in tenebris.vn̄ gulosi iudei dicebāt moysi exo.xvi.vtinam mortui essemus in egipto.i.in tenebris vbi sedebamus sup ollas carniū.

¶ De ebrietate.

¶ Vere gulosi et maxime ebrii oēs habitāt in tenebris. scꝫ sicut dicitur io.xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. et ipsi gulosi et ebrii sunt ita aliq̄n obcecati et obtenebrati per uinū(q2 potauerūt sup̄flue)ꝙ vxores suas vel filios vix cognoscūt.et q̄n exeūt de taberna nesciunt ad ꝓprias domos suas ire.preterea ita obtenebrati sūt ꝙ via lata vbi possent transire tres quadrige ⁊ sibi ouiare: eis quasi stricta semita videtur. ¶ Preterera excecati sunt. q2 q̄n vident

8

aliquam arborem vel crucē in via sua vidētes credunt videre vnū hoīnē vel vnū latronē. Istud peccatū ducit gulosos ad tenebras īferni et ideo dicit opus tenebrarū. vnd apo. phil. iii. multi ambulāt quos sepe vobis dicebā nūc flēs dico īimicos crucis christi quorū deus vēter ē et finis eorū iteritus 2c. ¶ Secundū peccatū tenebrarū est peccatū luxurie. q2 luxuriosi magis diligunt tenebras: q̄ lucem io. iii. Preterea illd peccatū ducit luxuriosos ad tenebras inferni. et iō bn̄ dicit psal. via illorum. s. luxuriosorum tenebre et lubricum 2c.

¶ De luxuria.

¶ Preterea luxuriosi ibi obtenebrati sūt et excecati stercoribus hirundinū sicut fuit thobias per hirundinē q̄ est auis quasi īstabilis et garrula et luxuriosa: possūt signari luxuriosi ꝛ mulieres fatue marie. vn̄ prover. vii. d muliere fatua d2 ꝙ ē garrula vaga quietis impatiēs nec valēs cōsistere in domo pedibꝫ suis 2c. per stercora hirundinum significat fetor illius peccati. qd fetet corā deo et āgelis eius. vere tātū fetet ꝙ sicut dicit gregorius. fetor eiꝰ ad celū ascēdit. nec mirū cū sit fimus carnis sterquiliniū corporis odiū angelis discordia proximi cibus diaboli. Istis stercoribꝰ ꝛ isto fimo excecati sūt ꝛ obtenebrati luxuriosi vn̄ quilibet eorū pōt bn̄ dicere quod dicebat thobias iiii. Quale gaudiū michi erit qui ī tenebris sedeo ꝛ lumē celi nō video. et cte multū paup ē qui lumē amisit. dic cecꝰ. Illud peccatū notat cū d2. nō in cubilibꝫ ꝛ īpudiciciis. i. ī luxuriosis ¶ Terciū peccatū qd ē opus tenebrarū ē peccatū cōtētōnis ꝛ odii ꝛ discordie. q2 sic d2 io. ii. qui odit fratrē suū in tenebris ē ꝛ in tenebris ambulat ꝛ nescit qº vadat quoniā excecati sūt oculi eius tenebris. illd peccatū notat cū d2. nō in cōtētōe. ¶ Quartū peccatū qd ē opus tenebrarū ē peccatū emulatōis et iuidie. et illud notat cū dicit nō in emulatōe. vere iuidi in tenebris sūt. ipsi sūt sicut heli: qui nō poterat videre lumē donec lucerna extingueret. Illi dicuntur īuidi qui de bonis aliorū dolēt ꝛ cōtristāt: et de malis aliorū gaudēt et letant. ¶ Isti obtenebrātu d eo qº deberēt illuminari. s. de bonis aliorū. de ip-

sis inuidis dicit iob. v. per diē incurrit tenebras: et q̄si in noctē palpabit in meridie. et beatus grego. mens inuidi cū de bonis alterius affligit᷑: quasi de radio solis obscurat᷑. vñ ipsi sūt sicut nocturne. q2 lucē bonoꝝ opū sūt odiētes ⁊ tenebras maloꝝ operū sūt amātes. ¶ Vere ista quattuor peccata dicūtur opa tenebrarū. q2 ducūt hoies ad tenebras iferni. vñ ꝓuer. iiii. d2. via impioꝝ tenebrosa: nesciunt vbi corruūt: q2 in infernū. Istis dicet᷑ in fine ligatis pedibꝫ ⁊ maībꝫ ꝓicite eos ī tenebras exteriores. mat xii. ideo debem⁹ ista opera a nobis abicere. et hoc ē q̄d d2 hic abiciam⁹ opera tenebraꝝ. et ia. i. ca. abiciētes omnē inmūdiciā et habūdātiā malicie suscipite insitū verbū christū verbū caro factū q̄d pōt saluare aīas vestras. per īmundiciā peccata gule et luxurie notāt᷑. p habūdanciā malicie peccata discordie ⁊ inuidie. geñ. xxv. dicit dñs. abicite deos alienos de medio vestri: et mūdabo ꝛc. ¶ De armis lucis. ¶ Sequit᷑ iduamur arma lucis. hoc est terciū in quo pōt notari satisfactio. arma lucis sūt arma penitēcie Vñ saccus cinis ⁊ ciliciū sūt arma penitēciū. vere arma penitēcie sūt arma lucis. q2 faciūt hēre lucē eternā. ¶ Preterea dicūt᷑ arma lucis. i. christi qui est lux mundi. io. ii. Certe armis peītēcie debem⁹ esse armati ad pugnādū ꝯ carnē mūdū et dyabolū. vñ aposto. ephe. vi. ¶ Induite vos armatura dei vt possitis stare aduers⁹ īsidias dyaboli ꝛc. Vere si volum⁹ ad vitā veīre armis penitēcie tribulatōis et angustie debem⁹ eē induti ⁊ armati: sicut armati fuerūt ī vita ista aplī. martires. cōfessores. ⁊ virgīes. imo ipē christus dñs noster q̄diu fuit in isto seculo. ⁊ iō dicit beatus petr⁹ in prima canonica sua. iiii. christo igit᷑ in carne passo: et nos eadē cognitōe armemur. induamur ergo penitēcie arma q̄ sūt arma lucis. vel p arma lucis virtutes significāt᷑. vt dicit glo. quibꝫ debem⁹ esse induti ⁊ armati. Induamur ergo arma lucis. i. virtutibus bonis induamur q̄ nos ornāt vt vestimēta muniūt vt arma illumināt tāq̄ lucerna. iduamur his vestimētis: ne appareat turpitudo vicioꝝ in nobis. vñ apoca. xvi. venio quasi fur. beatus

qui vigilat et custodit vestimēta sua:ne nudus ābulet et
videāt turpitudinē ei⁹. Itē muniat᷑ virtutibꝫ tāq̄ armis
vnde apostolus .i.ad tessa.vl.nos qui dei sum⁹ sobrii sim⁹
induti loricā fidei et caritatis ⁊ galeā spē salutis ꝛc. col.
iii.aposto. Induite vos sicut electi dei sācti ⁊ dilecti dei
viscera misericordie benignitatē.humanitatē.modestiaꝫ
patiētiā ꝛc. ¶ Sequit᷑.sup oia caritatē hn̄tes .q̄ est vin
culū perfectōis.q2 nos deo ligat.hec sūt arma lucis q̄ fa
ciūt hēre lumen vite eterne.de quo dicit dn̄s io.viii. qui
sequit᷑ me nō ambulat in tenebris sꝫ habebit lumen vite
[illegible] obis cōcedat filius dei christus.Amen.

¶ Dominica scd̄a Sermo tercius.

[R]Espicite et leuate capita vrā: quoniā appro-
[...]pinquat redēptio vrā.lu.xxi. In hoc euāge°
[...]agit᷑ de aduētu christi ad iudiciū ⁊ p̄dicūt᷑
[...]is ill⁹.vn̄ in principio dr ꝙ erūt signa in sole
et luna ⁊ stellis.⁊ hoc idē dr ioe.ii. Sol cōuertet᷑ in tene
bras et luna in sāguinē: anteq̄ veiat dies dn̄i magnus et
terribilis.Silit᷑ apoca.vi.terre mot⁹ fact⁹ ē magn⁹ ⁊ sol
fact⁹ ē quasi saccus caliginis et luna tota facta est sicut
sāguis:et stelle celi ceciderūt sup terrā.et certe nō solū°
erūt signa in sole et luna et stellis sꝫ etiā erūt in terra et
mari.vn̄ dicit hic.et in terris erit pressura gētiū pre cōfu
sione sonit⁹ maris et fluctuū ei⁹. et dicit ibi ꝙ virtutes
celoꝝ mouebūt᷑ et āgeli ⁊ videbūt tūc filiū hoīs veniētē
in nubib⁹ cū ptāte magna et maiestate . ita dicit ad cōfu
sionē et terrorē reproboꝝ ⁊ maloꝝ: sꝫ ad cōsolatōnē bonoꝝ
dicit.et subiūgit.his īcipiētibus fieri: respicite ⁊ leuate
capita vestra ex hilaritate.i.corda vrā . quoniā appropin
quabit redēptio vestra.q.d.Cū mūdus vobis finit᷑ quia
amici eius nō estis ꝓpe ē redēptio quā quesistis.dicit g°
o vos peitētes et electi dei ꝛc. ¶ In istis verbis tria sunt
nobis cōsiderāda ¶ Primū est quid debem⁹ respicere.
Scd̄ꝫ est ad quid faciēdū debemus capita nostra leuare
Terciū est vel tercio subiungit causam quare duo prima
debemus facere.s. ꝓpter appropinquationē redēptionis

nostre. et q̄ est illa redēptio quā dicit dn̄s appropinq̄re. Primū notatur cū dicit. respicite. nō dicit quid.

¶ Sex sunt que debemus respicere.

Sȝ sciendū est ꝙ sex sūt que debem⁹ respicere ī vita ista Primū est nostrā fragilitatē: et hoc vt omnē superbiaȝ a cordib⁹ nostris remoueam⁹: et vt inde nos humiliem⁹. et h° est qd̄ dicit ber. cuilibȝ homi. super illud geñ. xvi. agar vnde venis ⁊ quo vadis. cōsidera vnde venis: ⁊ erubesce. et vbi es: et ingemisce. circa qd̄ itura es: et cōtremisce.

¶ Que tria debem⁹ respicere circa fragilitateȝ nostrā.

¶ Circa fragilitatē nostrā tria debem⁹ resp[illegible] tatis huilitatē et vilitatē: vite nostre breuit[illegible] litatē: et mortis amaritudinē. Ista tria bn̄ re[illegible] xxx. dicēs. cōparatus sū luto ⁊ assimilatus fa[illegible] ri. dicit cōpatus sū luto respiciēs suā natita[illegible] tus est quo ad corp⁹ de limo terre vilissimo. [illegible] uit deus hoiem de limo terre. dicit assimilat⁹ sū fauille. respiciēdo sue vite breuitatē ⁊ instabilitatē. q: sicut dicit beat⁹ ia. iiii. qui ignoratis q̄d erit vobis in crastino q̄ est vita vrā? vapor est ad modicū parēs ⁊ postea exterinabi² ber. sicut enī stella ī celo coruscās velociter currit et re pēte deficit: et sic scintilla subito extiguit² ⁊ fit cinis: sic cito vita nrā trāsit et finitur. dicit. assimilatus sū cineri respiciēdo mortē et mortis amaritudinē. q: sic d: ecclesi astici xli. o mors q̄ amara est memoria tua hoī iniusto et habēti pacē ī substāciis suis. illd̄ bn̄ respiciebat beat⁹ ber. qui dicit. In sepulchris mortuoꝝ respicio: nō inueio ī eis nisi cinerē vermē fetorē et horrorē. qd̄ ego sū illi fuerūt. qd̄ illi sūt ego ero. Certe suā fragilitatē debȝ quilibȝ ho mo primo respicere et illd̄ optime signatum est io. ix. vbi legit² qn̄ dn̄s illuīauit cecū natū ꝙ apposuit lutū ⁊ lini uit sup oculos ei⁹: ad significād̄ ꝙ semp debent respicere suā fragilitatē et suā mortalitatē et ꝙ ex cōsideratōe sue mortalitatis ⁊ fragilitatis illuīnat² īterius. Illud dēm⁹ respicere vt inde huiliemur: ⁊ tales huiles respicit dn̄s o culo misericordie sue. vn̄ beata virgo dicit luce. i. respexit

deus humilitatē. ancille zc. ysa. lxv. ad quē respiciā: nisi ad pauperculum et cōtritum spiritu ꝛ trementē sermones meos. ¶ Secūdo debem⁹ respicere vitā nostrā preteritam. i. peccata preterita. vt de illis doleam⁹ ꝛ statū nostrū presentē in melius nos emendantes si in malo statu fuim⁹. illud bñ respiciebat manasses qui dicebat in orōe sua. ii. parali. vl. peccaui sup numerum arene maris ꝛ mutiplicate sunt iniquitates mee zc. similiter ꝛ filii israhel qui dicebant vt hētur baruch. ii. peccauim⁹: iniuste egim⁹ dñe deus noster in oībus iusticiis tuis zc. Sequit᷑. respice dñe de domo sancta tua ī nos ꝛ iclina aurē tuā ꝛ audi zc ¶ Ista nos debem⁹ vitā nostrā preteritā. s. peccata nostra pterita respicere vt de illis doleam⁹. Ita fecit dauid. vñ dicit ī psal. dolor me⁹ i cōspectu meo semp. quoniā iiquitatem meā ānūciabo ꝛ cogitabo ꝑ peccato meo. respiciā peccatū meū. Itē debꝫ respicere statū suū presentē et hoc ē qd̄ dr iere. iii. leua oclōs tuos in directū ꝛ vide nūc vbi ꝓstrata sis. Illud debem⁹ respicere vt nosmetipōs emēdem⁹ i melius: si in bono statu nō sum⁹ ꝛ hoc ē qd̄ cantat ecclesia. Emēdem⁹ in meli⁹ nosmetipōs q̄ ignorāt᷑ peccauimus zc Ista precepit dñs facere vel respicere illi ceco q̄ clamabat post illū lu. xviii. fili dauid miserere mei. stans autē iesus iussit eū adduci ad se. ꝛ cū appropiquassꝫ iterrogauit illum dñs: quid vis vt faciā tibi. at ille dicit. dñe: vt videā et iesus dicit illi. respice vitā tuā. s. preteritā et presentē statū tuū. ¶ Tercio debem⁹ respicere defectuū nostrorū multitudiēꝫ. ꝛ hoc vt semp timeam⁹ ꝛ vt custodiēdo nos a peccatis nr̄is magis solliciti sim⁹ ꝛ ne in aliqd̄ ruamus.

¶ Quattuor defectus debemus in nobis respicere.

¶ Primus est cadēdi ꝓnitas. gen. viii. Sēsus et cogitatio humani cordis i malū ꝓni sunt ab adolescētia sua zc. et puer. xxiiii. septies in die cadit iust⁹ zc. ¶ Secūdus ē resurgēdi p se īpossibilitas. vñ in psal. dicit᷑ ꝙ homo p se vadens. s. in peccatū ꝛ nō rediēs per se. s. sine grā dei operante. sicut homo senex debilis p se pōt cadere in luto: sed per se nō potest resurgere. ¶ Tercius est ꝓficiēdi modici

tas. q2 sicut dicit apostolꝰ ro. ix. nō est volētis neqꝫ currē-tis sꝫ dei miserētis. q2 sine gratia ei operāte nō pōt hō bonū meritoriū hēre vel facere nec ī bono meritorio pōt ꝓficere sine gratia dei opante. ¶ Quartus aūt ē stādi debilitas et opandi difficultas. et iō dicit aposto. ro. vii. nō enī qd volo hoc ago: sꝫ qd malū odio illud facio. Sequitꝰ. video aliā legē repugnātē legi mētis mee. Istos respectus vñ respiciebat apostolꝰ: qui sic dicebat. Ista debemꝰ respicere vt solliciti simꝰ ne ꝑ aliquod peccatū cadamꝰ. et hoc ē qd dicit aposto i. cor. x. Qui existimat se stare: videat ne cadat. Q̄rto dēmꝰ inimicoꝝ nostroꝝ multitudinē respicere: ⁊ laqueorum eoꝝ habūdātiam et abscōsionē. et hoc vt in vita ista caute ābulemꝰ. Vere īimicoꝝ nostroꝝ s. mūdi carnis ⁊ demonis multitudinē debemꝰ respicere. de hº psal. respice īimicos meos quoniā multiplicati sūt ꝛc. Itē dēmꝰ respicere laqueoꝝ eoꝝ hūdantiā ⁊ eoꝝ in terra abscōsionē. q2 vt dicit psal. abscōderūt superbi laqueū michi ꝛc. ⁊ iob xviii. et loquitꝰ de cupido. tenebitꝰ plāta eius laqueo et exardescet circa eū sitis abscōdita est terra pedica eius et deciplā eius sup seita. Certe totꝰ aer. i. totus mūdꝰ ē q̄ totꝰ plenus laq̄s diaboli. vñ beatus āthonius vidit in spū cū esset in oroe istos laq̄os et dixit: dñe: quis transibit laqueos istos. videbatur ei ꝙ vix aut nūq̄ posset eos laqueos euadere: et rñsum ē ei humilitas sola Ista debemus respicere: vt caute in via ista ambulemus vñ apºsto. ephe: v: videte vt caute ambuletis: nō q̄si insipientes sꝫ q̄si sapiētes redimētes tēpus: quoniā dies mali sunt ¶ Quarto debemus circa ċaturas respicere: ⁊ maxime circa volatilia celi creatoris nostri largitatē ⁊ sollicitudinē. q2 pascit ea sine aliqº labore. illō debemꝰ respicere vt omnē sollicitudinē carnis nostre remoueamus. ⁊ iō dicit dñs mat. vi. nolite solliciti eē aīe vestre quid mādu cetis neqꝫ corpori vestro: quid iduamini nōne aīa. i: vita ē plus ꝙ̄ esca et corpus plꝰ ꝙ̄ vestimentū: videte volatilia celi quoniā nō serūt neqꝫ metūt neqꝫ cōgregāt ī horreo: ⁊ tñ pater vester celestis pascit ea: q: d: vt dicit glo: multo

magis vos qui filii estis ⁊ rōnales estis quibꝫ eternitas
promittit᷑ pascet ⁊ dabit necessaria vobis si tota fiducia
vestra est in ipō. sić dicit glo. laborē l' ꝓuidētiā nō ꝓhibꝫ
hic dominus sed nimiā solicitudinē. ¶ Sexto debemus
respicere iudicii acerbitatē. vt bonum facere nūq̄ deficia
mus. acerbitatē iudicii hn̄ respiciebat sophonias ꝓpheta
qui dicebat. dies illa dies ire tribulatōnis et āgustie ⁊c̄.
sopho. ii. et in isto euāgeº dicit dn̄s ꝙ virtutes celi ⁊ āge
lice potestates mouebūt᷑. et dicit glo. ꝙ angelice ptātes
tremūt aduētū iudicis. et iob. xxvii. ca. dicit columne ce-
li tremescēt. o miseri peccatores quid facietis in die visi-
tatōnis de longinquo veniētis. ita dicit ysa. xi illā acerbi
tatē debemꝰ semp respicere. et iō dicit dn̄s mat. xiii. vide
te vigilate et orate qꝛ nescitis qn̄ tēpus sit. ⁊c̄. ¶ Sequit᷑.
vigilate nescitis qn̄ dn̄s veiet. illō semp debemꝰ respice-
re vt nūq̄ bonū faciētes deficiamꝰ. scd̄ꝫ ꝙ dicit apostolus
gal. v. bonū aūt faciētes nō deficiamꝰ. tpē eni suo nō defi
ciētes metemus. gº dū tēpus habemus operemur bonuꝫ
ad omnes ⁊c̄. sequitur leuate ⁊c̄. ¶ Hoc est secūdū ad quod
debemus capita leuare. et hoc notat᷑ cū dicit. leuate ⁊c̄.

¶ Propter tria nō audēt homines leuare capita.
¶ Sciendū ē ꝙ ꝓpter tria nō audēt hoies capita leuare
¶ Primū est ꝓpter pressurā carceris diuturni ¶ Scd̄m
est ꝓpter verecūdiā ⁊ cōsciētiā sui delicti. vn̄ lu. xviii. di-
cit᷑ ꝙ publicanus nolebat oculos ad celū leuare. et psal.
tota die verecūdia mea cōtra me est. ¶ Terciū est ꝓpter
magni debiti obligatōneꝫ. maxīe qn̄ nō pn̄t illud soluere.
ꝓpter ista tria nō audebāt hoies capita sua leuare ex hi-
laritate an̄ aduētū christi. qꝛ an̄ aduētū christi eramꝰ oēs
filii adā sub tirāno dyabolo q̄i in carcere eiꝰ detēti. qꝛ et
tūc descēdebāt boni ad libū iferni. vn̄ ꝓpt' pressurā carce
ris illiꝰ diuturnā. et ꝓpt' verecūdiā delicti p̄mi parēt is
nri. qꝛ oēs peccauimꝰ i adā. ro. v. ⁊ ꝓpt' obligatōnē mag-
ni debiti ipius pcci primoꝝ pentū quā hō redimere nō po
terat. qꝛ oēs eq̄ obligati erāt. vn̄ psal. mutuabit᷑ pccōr ⁊ n̄

soluet. vere nec purus homo nec purus angelus poterat nos redimere. vnde psal. frater nō redimit .i. angelus. nec redimet homo. et ideo venit filius dei in mundum et carnem nostram assumpsit in vtero virginali ⁊ soluit debitū peccati nostri et nunquam bibit de vino id est de delectatōne peccati. quoniam peccatum nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius. ysa. liii. ipse suo sanguie nos de carcere diaboli liberauit et debitum nostrum in cruce soluit. et ideo quando venit in mundū: dixit. o vos omnes qui estis de tempore gratie: respicite et leuate capita vestra ex hilaritate. quia appropinquat redemptio vestra ⁊ solutio debiti vestri. dicit ergo. leuate capita vestra.

¶ ¶ Sex sunt que debemus in altū leuare.

Sciendum est quod sex sunt que debemus in altum leuare. manus corda capita aures oculos et animam. Primo debemus leuare manus ad deū orandū. ita faciebat moises exo. xvii. vbi legitur quod moises pugnauit contra amalech moises et aaron et vt ascenderunt super verticē collis et cum leuauit moises manus vincebat israhel ⁊c. et in psal. expandi manus meas ⁊c. et .i. thimo. ii. volo ego (dicit apostolus) viros orare in omni loco leuantes puras manus sine ira et disceptatione. sed si volumus quod dominus orationes nostras exaudiat ⁊ manus nostras ad se leuatas respiciat: oportet quod manus nostre non sint pollute luxuria neque plene sanguine peccati. vnde in ysa. i. dicit dominus Cum extenderitis manus vestras: auertam oculos meos a vobis. cum multiplicaueritis orationes: non exaudiam quia manus vestre sunt plene sanguie .i. peccato. vel leuare debemus puras manus ad deū. quas bene leuamus quando bona opera nostra sine inani gloria facimus ¶ Secūdo debemus leuare corda nostra ad deū laudādū vel glorificādū ad deū cōfitēdū ad deo gratias referendo propter hoc leuat sacerdos ter manus dicēs. gloria in excelsis. sursū corda. gratias agamus dño. et ad cogitādū sepe de gaudiis celestibus. vñ treñ. iii. leuemus corda nostra cū manibus ad deum in celis. ¶ Tercio debemus leuare capita nrā ad multa ad

pugnādū. vñ exaltasti caput meū i die belli. vel ad annū
ciandū siue ad predicandū. vñ psal. qui exaltas me de por
tis mortis. et ysa. xlviii. sup montem excelsum ascende tu
qui euāgelizas syō .i. christū qui speculū est sine macula
Item ad gaudendū de nostra redēptōe. et ad illā respiciē
dum. vñ hic respicite et leuate capita vestra ꝛc̄. Quar
to debemus leuare aures ad legez dei et ad verba dei au
diendū. vñ .ii. esdre vel neemie. viii. et aures omīs populi
erant erecte ad librū. erāt oēs populi erecti ad librū vt au
dirēt legē. sz certe multi sunt hodie qui habēt aures obdu
ratas et ad terrā inclinatas sicut aspis ne audiant predi
catōes. et illas habēt leuatas in altū (sicut ceruus in sil
ua) ad audiendū detractōes suoꝝ proximoꝝ. et ideo dicitur
eccle. xxviii. sepi aures tuas spinis: et noli audire linguā
neq̃. Quinto debemus leuare oculos nostros ad benefi
ciū incarnatōis christi ⁊ ad bñficiū sue passionis vidēdū.
et de hoc dicit psal. leuaui oculos meos in montes: vñ ve
niet auxiliū michi. illud fuit christus qui venit in mōdū:
vt nos redimeret. Item ad videndum beneficiū passionis
vnde treñ. i. ipsemet dicit. attēdite et videte si est dolor si
cut dolor meus. videre christi passionez nichil aliud est q̃
videre nostrā redemptionē appropinquātem. qr christus
nostra redemptio est. de ista redemptōe dicit psal. redem
ptionē misit dñs populo suo. i. christū. sed nostra redēptio
facta fuit in cruce p preciosi sanguinis christi effusionez
in ipsa cruce. vñ. i. pe. i. nō auro nec argēto redempti estis
de vana vestra cōuersatōe sz precioso sanguine agni incō
taminati ihesu christi. Certe ista redēptio scz christus ap
propinquat illi per gratiā: qui appropinquat illi p amorē
et penitentiam. vnde iaco. iiii. appropīquate deo ⁊ appro
pinquabit vobis. Sexto debemus leuare animā ad do
minū contēplādum. vñ psal. ad te leuaui animā meā. glo.
ad te amplexādū ⁊ cōtēplādū. iob. vii. suspēdiū elegit aīa
mea. et in psal. miserere mei dñe quoniā ad te aīam meā
leuaui. et vere bone ihesu aīas nr̃as debem⁹ ad te leuare

qui es lux vera. io. viii. ego sum lux mūdi. Item ad te qui es summa medicina. eccle. xliii. medicina oium ifestinatione nebule. Itē ad te qui es vita eterna. io. xvii. hec est vita eterna vt coguoscāt te vnū solū deū. et quē misisti iesum christū rogam⁹ iesum christū: vt det nobis respicere illa q̄ dixim⁹ et ita leuare corda nostra et capita nostra et animas ad cōtemplandū deū: vt in fine eū possim⁹ videre facie ad faciē in gloria eterna sicuti est. quod nobis prestare dignetur qui viuit et regnat ꝛc.

¶ Dominica tercia in aduētu sermo quartus.

Quid existis in desertū videre? mat. xi. In istis verbis tria sunt cōsiderāda ¶ Primū est vnde debemus exire. ¶ Scdm: quo debem⁹ ire. Et sciendū ꝙ in desertū. Terciū ē quid debem⁹ in desertum videre. Primū notat᷑ cū dicit existis. Scdm cū dicit in desertū. Terciū cū dicit videre ¶ Primū ē videre vn̄ debemus exire. et hoc notatur cū dicit quid existis.

De duplici exitu.

¶ Et sciendū ē in primis ꝙ duplex ē exitus. est eni quidē exitus maloꝝ. et ē exit⁹ bonoꝝ. mali exeūt prima facie de cōsortio dei et intrāt ꝑ facta sua in ſuiciū dyaboli. boni exeunt de ꝯsortio dyaboli et ſuicio et intrāt in ſuiciū dei. Exitus ergo maloꝝ est: quādo hoīes exeūt de cōsortio ꝛ seruicio dei et intrāt ꝑ peccata sua in seruicium dyaboli.

¶ Septem modis exit homo de consortio dei.

¶ Sed notandū est ꝙ septē modis exeūt homines de cōsortio dei et seruicio et intrāt ſuiciū dyaboli. ¶ Primo per superbiā quādo gloriantur de sua sapiētia vel de sua pulchritudie: vel de suis diuitiis: et quādo superbiūt de aliquibꝫ bonis sibi a deo collatis. sicut ꝑ peccatū supbie exiuit lucifer de paradiso et de consortio dei vn̄ ysa. xiiii: dicit dn̄s: quō corruisti lucifer de celo: q̄ mane oriebaris. corruisti in terrā qꝛ dicebas in corde tuo. ascendā ī celum sup astra celi exaltabo soliū meū. ascēdā sup altitudinem nubiū ꝛ ero similis altissimo. sequit᷑. veruntamē ad infernum detraheris et in ꝓfundū loci erit exitus tuus a pa-

radiso a consortio dei. et in eze. xxviii. o cherub eleuatū est cor tuum in decore tuo perdidisti sapientiā in decore tuo proiecisti te in terra. ita similiter exeunt a consortio dei qui modo superbiūt et gloriantur de bonis a deo sibi collatis. et ideo dicit thobias filio suo. tho. iiii. fili mi superbiam nūq̄ in tuo sensu aut in corde tuo dominari permittas. In ipsa enī sumpsit initiū omnis perditio.

Scđo alii exeūt a cōsortio dei per inobedientiam. sic exeunt illi a cōsortio dei et intrāt in seruiciū dyaboli: qui nolunt obedire preceptis dei et sancte ecclesie. sic per illud peccatum exiuit adam de paradiso voluptatis. vt habet' geñ. iii. quoniā comedit de ligno ex quo dominus preceperat ei ne comederet. similiter per illud peccatū exiuit saul a seruicio dei. i. re. xv. quoniā retinuit de melioribus ouibus et armentis de amalech: vt immolarentur domino. sed hoc fecit contra preceptū domini. vnde dicit ei samuel. melior est obediētia q̄ victime. p eo q abiecisti sermonē dñi: abiecit te dñs ne sis rex sup israel. similit' per illud peccatū amisit salomō amorē dñi et exiuit de cōsortio dñi. quoniā accepit ⁊ adamauit mlieres alienigenas s. multas. filiā pharaonis ⁊ moabitidas ⁊ ydumeas cōtra preceptū dñi. vt hēt' iii. re. xi. vñ ber. dicit de oībus istis.

Magnū iobediētie viciū: quo āgel9 amisit celū: adā paradisū. saul regnū: salomō amorē dñi. iō bonū est obedire p̄ceptis dñi. q2 sić d2 puer. xxi. vir obediēs nō loquit' victorias. ⁊ ideo clamat aposto. hebre. xiii. obedite p̄positis vestris ⁊ subiacete eis: ipsi enī peruigilāt tāq̄ rōnē p aīabz vestris reddituri. et deute. xvii. q anima que superbierit nolens obedire imperio sacerdotis decreto iudicii morietur.

¶ Tertio alii exeunt a consortio dei et de seruicio eius per inuidiam vt illi qui gaudent de malis aliorum ⁊ tristantur de felicitate proximi. Sic exiuit caym de seruitio dei per inuidiam quam habuit de fratre suo abel. eo q dominus diligebat. ⁊ quoniā respexit dominus ad munera abel: quoniam de melioribus offerebat domino. et ad munera caym non respexit: quia de peioribus deo offe

rebat. ideo eum interfecit. vt habe² gen̄. iii. et dicit². egres
susq̨ est caym a facie domini et habitauit ꝓfugus in ter
ra ad orientalem plagam. et certe caym si non desperasset
ad dei misericordiā venisse potuisset. ¶ Quarto exeunt alii
a consorcio dei per luxuriam siue per videndi curiositatē
quod non licet. sicut exiuit dina: et ideo corrupta fuit et
propter hoc virginitatē suam amisit. gen̄. xxxiiii. egressa
dina filia lye vt videret mulieres regionis illius quaꝫ cū
vidisset sichem filius emor eunuchi princeps terre illius
adamauit et rapuit et dormiuit cum illa. Dina iudiciū in
terpretatur: significat animā fideleꝫ que debet se iudica
re et facta sua et nō alios nec facta aliorꝝ. quādo curiosa ē
videndi que nō licet cōcupisci: accidit ꝙ per curiositatem
suam exit a cōsortio domini. quia tūc vidit eā sichē id est
dyabolus rapuit eam: et tunc ingressa est in seruiciū dya
boli. ¶ Quinto alii exeunt per idolatriam. vt filii israhel
quando fecerunt vitulum aureum et adorauerūt eum. vt
habetur exo. xxxii. similiter ieroboan et filii eius in tem-
pore suo exierunt per idolatriam a cultu dei. vt habe². iii.
re. xiii. et iere. x. dicit dn̄s ⁊ cōqueritur dicēs. filii mei ex-
ierūt a me per idolatriā suā et nō subsistunt. nō est qui ex
tendat tentoria mea et qui exigat pelles meas. ita simil
ter exeūt quasi ꝑ idolatriā a cōsortio dei et a seruicio eiꝰ
sortilegiis credētes et ea faciētes et ad magos et ariolos
declinātes. et ēte isti ꝑibūt a populo dei. q² nō sunt de po
pulo eius. leui. xx. aīa q̄ declinata fuerit ad magos et ari
olos et fornicata fuerit cū eis ponā faciē meā cōtra eā et
interficiā eam de populo meo. ¶ Sexto alii exeūt ꝑ simo-
niā sicut exiuit giesi seruus helisei qui cucurrit post na-
amaꝫ syrū: quē eliseus dn̄s suus curauerat a lepra sua: et
accepit ab eo duo talēta argēti et duplicia vestimēta. vt
habe². iiii. re. v. et dicit² ꝙ egressus ab eo scꝫ heliseo (qui in
terpretat² deus meus) leprosus fuit quasi nix. q² lepra na
amā adhesit ei et semini suo vsq̨ in sempiternū. ꝑ giesi si-
gnificāt² miseri sacdotes simoniaci: qui vēdūt cōfessiones
hoibus et bn̄dictōes et sacramēta ecclesie quibꝫ acquirī²

sanitas aie et corporis aliquādo isti exeūt a vero heliseo i.cōsortio christi qui est deus noster tāq̄ laprosi.qr fetidi sūt corā domino et angelis eius odiosi. Siliter ita exiuit symon magus:qui voluit emere spiritūsanctū ab aposto-lis vt vēderet ipsuz.vt hēt actu.viii. Itē similiter exeūt illi qui emūt spūalia p tēporalibus.vt sūt illi qui dāt mi litibus et aliis pecuniā numeratā:vt cōferāt eis aliquaz ecclesiaz.et sicut illi qui dāt aliqua tēporalia vt recipiā in aliqua religione.omnes isti nō itrāt per ostiū:ideo fu-res sūt et latrones.vt hēt io.x. Cuilibet istorū potest di-ci sicut beatus petrus dixit simoni mago.actu.viii. pecu nia tua tecū sit in perditōnē ¶ Septimo exeunt alii per auariciam et cupiditatem sic exiuit iudas a cōsortio dñi. qr per cupiditatem vendidit eū iudeis tringita argente is.vt hēt mat.xxvii.⁊ ibidē dicit ad iudā ⁊ ad turbas. tā quā ad latronē existis cū gladiis et fustibz cōprehēdere me.certe multi sic exeūt de cōsortio dñi tā clerici q̄ laici. vñ dolēdū ē. et istis clamat iere.v. nolite exire ad agros.s. auaricie ⁊ in via cupiditatis ne ābuletis. Certe oēs septē isti vadūt in desertū cōfusionis eterne vbi iā habitāt p re atū culpe. De isto deserto dicit dñs per ezechi.xxix. ⁊ lo qui pharaoni.proiiciā te in desertū.s.iferni.⁊ oēs pisces fluminis super faciem terre cadēt. De omnibus istis sep tem debemus exire.et hoc clamat dominus in ysa.lii. Re cedite recedite exite inde pollutum nolite tangere exite de medio eius.scilicet babilonis.mūdamini qui fertis va sa domini ⁊c. Iste exitus est exitus bonorum. ¶ Secūduz est videre quid est illud desertum vbi debemus ire. scien dum est q in desertum penitentiē. hoc significat per de sertum in quo ihesus ductus est a spiritusancto.vñ mat. quarto.ductus est ihesus a spiritu in desertū. hoc est de sertum per quod perrexerunt filii israhel:quando egressi sunt de egypto.vnde dicitur exodi.xv.q egressi sunt filii srahel in desertū siue ābulauerūt tribus diebus per soli tudinē et nō iueniebant aquam nisi aquam marath. ⁊ nō poterāt bibere aquā d marath: eo q amara erat. Illi septē

predicti ꝛ oēs alii in peccato exūtes mortali in egipto hītant. qꝛ in tenebris peccatoꝝ et in merore magno debent esse tales ꝑ peccatis suis. qꝛ egiptus īterpretatꝛ tenebre vel meror. de isto egypto debemꝰ nos ipsi exire ī desertū penitētie ꝛ debemꝰ in illo deserto ire ꝑ tres dies. ¶ Primus dꝫ esse cōtritōis. ¶ Secūdus cōfessionis. ¶ Tercius satiffactōis. sꝫ certe qui vult bonas dietas facere dꝫ mane surgere, ꝛ dꝫ mane iter accipere. et demane viā suā cōtinuare vsqꝫ ad vesperū. similiter si nos velimꝰ bonas dietas facere eūdi ad paradisū et bene ambulare ꝑ illos tres dies in desertum penitētie: debemus cōteri et dolere confiteri ꝛ satiffacere de peccatis nostris ī mane iuuētutis nostre. ꝛ debemꝰ cōtinuare dolorē cōfessionē ꝛ satiffactōnēꝫ de mane vsqꝫ ad vesperos. i. de peccatis q̄ fecimus in mane iuuētutis nostre. ꝛ postea de aliis que fecimꝰ vsqꝫ ad tēpus ꝑ̄sens ꝟ vsqꝫ ad mortis vesperā. hoc est qđ diciꝛ ecclesi. xx. mane semina semē tuū: et vespere nō cesset manus tua. Et si aque marath id est tribulatōes peītētie vident nobis amare: nō oportet nisi apponamus ibi lignū dominice passionis et tācito cōuertūtur in dulcedinem. vt habetur ibidē exo. xv. Jllud desertum est desertum in quo habitat iohānes id est gratia dei. ¶ Terciū est videre ad quid debemus exire in desertum.

¶ Sex sūt que debemus videre oculis cordis.

¶ Primo debemus videre mūdi vanitatē cum salomone ecclesiastes. i. vidi cūcta que erāt sub sole: et ecce oīa vanitas ꝛ afflictio spiritus. Jllud debemꝰ videre vt omnia que sūt in mūdo tanq̄ vanitatē cōtemnamus. ¶ Secundo debemus videre oculis cordis christi īcarnatōnē. ꝛ hoc cū moise qui vidit rubū ardentem et nō comburebatꝛ. exo. iii. ¶ Jgnis in rubo est. id est deitas in humanitate. debemus enim illud videre: vt ibi delectemur. qꝛ ibi est maxima dulcedo ꝛ delectatio in cogitatōe incarnatōnis. quia sicut dicit augustinꝰ. Quis vnq̄ talia audiuit: quis vnq̄ talia vidit: quis vnq̄ talia cogitare poterit: vt virgo cōceperit: virgo sine dolore peperit deū ꝛ hominē saluatorem

nostrū: ¶ Tercio debemus videre christi passionē: vt libē-
tius peītētiā faciamus vñ exo. xxv. d2. inspice ⁊ fac scd̄m
exēplar qd̄ tibi in mōte. i. in cruce mōstratū est. et cāti. ii.
Egredimi et videte regē salomonē in dyade. i. christū pa-
cificū ⁊c. ¶ Quarto debemus videre vitas ⁊ exempla san-
ctoꝝ. vt iob in sterquilinio et ioannē baptistā īdutū pilis
cameloꝝ ieiunātē in deserto. et petrū iu crucis patibulo.
et h° cū btō ber. qui ait cū cōsidero iob sedentē in sterqui
linio ioannē baptistā in deserto petrū in crucis patibulo
iacobū occūbentē herodis gladio: cogito q̄liter et quom°
deus puniet quos reprobat. cū sic punit quos amat. Il-
lud debemus videre vt ab illis sāctis exēplū accipiamus
fratres exitus mali ⁊ lōguanimitatis laboris ⁊ patiētie
ꝓphetaꝝ qui locuti sunt i noīe dñi. ¶ Quito dei suauita-
tem. vñ psal. gusta. ⁊ vi q2 suauis est dñs. ¶ Sexto glorie
magnitudīeꝫ ⁊ iesum a dextris dei stantē. ⁊ hoc cū beato
stephano qui dicit actuū. vii. Ecce video celos aptos ⁊ ie
sum stantē ⁊c. Ista debemꝯ videre. ⁊ ideo letanter seruia-
mus et vt totis visceribꝯ cordis esse cū christo in gloria e
terna appetamꝯ ita vt ad illā gliam in qua christꝯ sedet
in dexterā patris ꝑducat nos idē iesus qui ꝯ patre ⁊ fi. ⁊c

¶ Dominica quarta sermo quintus.

[illegible]go vox clamantis in deserto dirigite viam dñi
[illegible]et parate. sicut dicit ysa. ꝓphe. io. i. miserūt iu
[illegible]dei ab ierosolimis sacerdotes ⁊ leuitas ad io-
[illegible]rēt quis esꝫ. ⁊ ipsum iterrogauerūt tu quis es
cōfessus est ⁊ nō negauit q̄a nō sum ego christꝰ. Iudei ali
qui pntabāt ipsum eē christū: quoniā nō ausus erat bapti
zare sac̄dotes ⁊ leiutas qui erāt sapiētes in lege: sꝫ nega
uit seipsum eē christū dicēs. nō sum ego christꝰ. Remota
ista ꝑore opiniōe: iterrogauerūt eū. quis ergo. helyas es
tu. Alii putabāt ipsum esse helyā ꝓpter nimiā abstinētiā
et castitatē et solitariā vitam et propter asperrimā pecca
torū reprehensionem. sed ipse ostendit et dicit. non sum
helyas. quasi diceret. idico potestatem iudicantis. postea
querebant. propheta es tu. id est heliseus. ipsi putabant

ipsum esse vnū ex ꝓphetis resuscitatū ꝓpt᷑ ꝓphetie gra-
tiā. vñ ipē r̄ndit nō. q. d. vt dicit iterli. nō sū vn⁹ ex ꝓphe-
tis de quib⁹ putatis me esse: nō sum ꝓpheta. q2 sū plus q̄
ꝓpheta. ipē r̄ndit sicut ille sacēdos cui cū quererēt es tu
dyaconus. et diceret. nō: sȝ sacēdos. q2 sacerdos plus est q̄
dyaconus. ita r̄ndit iohānes nō sū ꝓpheta: q2 nō prenūtio
futura: sȝ ostēdo presētia. vere digito suo ostēdit christū
vñ ipē dicit. Ecce agn⁹ dei ecce qui tollit peccata mūdi
io. i. ipi postea iterrogauerūt eū ⁊ dixerūt. dic ergo nobis
quis tu es: vt r̄nsum dem⁹ his qui miserūt nos. et ipē r̄n-
dens ait. Ego vox clamātis in deserto ⁊c. In istis verbis
duo sūt cōsiderāda. ¶ Primū est q̄re beatus iohēs voluit
se vocē clamātis in deserto appellare. ¶ Scdm̄ est q̄ sunt
vie quas debem⁹ preparare dño vel dirigere cū beato iohā-
ne. ¶ Primū notat᷑ cū dicit. ego vox clamātis in deserto.
¶ Secūdū notat᷑ cū dicit. prepate vel dirigite viā dñi.
¶ Primū ergo est q̄re vocē voluit se appellare. et ratō fuit
ꝓpter huilitatē et ꝓpter veritatē. q2 dicit ego vox ⁊c. ve-
ritatē r̄ndit et huilitatē docuit. vere veritatē r̄ndit qn̄ di-
cit ego vox ⁊c. ad litterā fuit vox verbi icarnati. s. christi
clamātis i deserto. sic dicit glo. Preterea huilitatē docu-
it. q2 cū talis essȝ ꝙ christ⁹ credi posset: tñ ip[illegible]
dixit. ego vox cla. i deser. q. d. nō sū res aliq̄: [illegible]
nō res. q. d. ego voco ad peītētiā: sȝ ipse post [illegible]
qui vocabit ad īpetrādū a patre veniā. vox t[illegible]
nūcia verbi. sic beatus iohēs prenūciauit filiū [illegible]
turū: et iō precursor redēptoris appellat᷑. ¶ Preterea vox
primo apprehēdit᷑: et postea verbū cognoscit᷑. ita p̄ iohā-
nē christū iam venisse cognoscit᷑ et ostēditur. dicit ergo
Ego vox clamātis. s. christi qui clamauit ꝓpter i deserto
hui⁹ mūdi peccatorib⁹ qui lōge erāt a salute. vt agerent
peītētiā: ⁊ vt veirēt ad suā misericordiā. io. vi. inouissimo
die magne festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat. si quis si-
tit veiat ad me ⁊ bibat ⁊c. ipē etiā clamauit i crucis deser-
to. vt leo ad suscitandum catulos suos mat. xxvii. clamās
iesus emisit spiritū. illō fuit i angustia mortis ꝓ suscita-

16

ctione filioꝝ. Item ipse clamabit et rugiet in die iudicii si cut leo ad deuorādū impios peccatores. vñ ozee. xi. quasi leo rugiēs. q2 qñ rugiet formidabūt filii maris. ipse vero rugiit et clamauit in cruce ad suscitādū filios mortuos. et ī iudicio clamabit ad deuorādū impios peccatores. et iō dicit ꝙ formidabūt filii maris. i. peccatores: qñ videbūt amaritudinē iudicii ꝛ crudelitatē. Isti duo clamores de bēt esse recētes ī auribꝫ nrīs. Istius clamātis sic. s. christi dicit iohēs ego vox clamātis. Itē ꝑ hoc ꝙ dicit in deserto pōt locus notari precursoris beati iohānis. q2 sicut lu. i. dicit erat in desertis locis vsqꝫ ad diē ostēsionis sue ad is rahel. et in illo deserto clamauit. parate viā dñō.

Viam multiplicē debem9 deo parare.

Secūdū est videre q̄ est illa via quā dñō debem9 pre parare: et circa eius aduētū. ꝛ hoc notat cū d2 parate vi am dñō. Et sciēdū est ꝙ multiplicē viā debem9 ei pare et dirigere: vt dignet ꝛ valeat in cordib9 nostris habitare.

Prima via quā debem9 ei preparare est mūdicia cordis. Ista via ē castitatis ꝛ virginitatis. ista via ē imaculata. de ista dicit psal. ambulās in via īmaculata hic michi mi nistrabat. ista via ē via sapiē: de q̄ dicit salomō ꝓuer. iiii. viā sapiē mōstrabo tibi ꝛc̄. et ē vere ista via: via sapientie q2 magna ē sapiā cor suū custodire ab inmūdicia luxurie: et magna insania ē esse diu in īmundicia luxurie. vñ gre. Que maior ē insania ꝙ̄ pro delectatōe momentanea obli gare se ad eterna supplicia et amittere suple regna cele stia. id est breuis ē fornicatōnis delectatio sꝫ perpetua ē pena fornicātis. ideo viā luxurie debem9 fugere: q2 dñs ignorat ābulātes ꝑ eā. ꝓuer. xxx. q2 dñs ignorat viā ado lescētis in adolescētia sua. et d2 ibidē talis ē vultus muli eris adultere ꝛc̄. et in psal. via illoꝝ te. et lu. Certe qui ꝑ istas vias vadūt: ipsi pereūt ꝛ faciūt de cordib9 suis hita culū dyabolo. vere nō ē decēs talē regnare cū illo qui est rex regū ꝛ dñs do. vt hēt apoca. xix. qui nec hitare nec veire ī hospitio tenebroso ꝛ pleno īmūdicia et luto fetido nouit. sꝫ talia sūt corda luxuriosoꝝ et ideo ad hoc ꝙ veiat

christus in cordib⁹ nostris debem⁹ omnē imundiciā luxu
rie ab illis icidere et abiicere. ⁊ hoc ē qd dicit ia. i. abiiciē
tes omnē imūdiciā et habūdantiā malicie suscipite insitū
verbum qd potest saluare aīas vestras. per imundiciā po
test designari ipsum peccatū luxurie. p habūdantiā mali
cie praua cordis desideria: male cogitatōes et respect⁹ il
liciti ⁊ colloquia praua q̄ corrūpūt bonos mores. omia il
la debem⁹ abiicere a cordibus nostris: si volum⁹ digne su
scipe verbū caro factū qd pōt saluare aīas nostras. ephe.
v. dicit apostolus. fornicatio aūt aut omnis imūdicia aut
auaricia nec noīetur in vobis. sz remoueat[z] a vobis sicut
decz sanctos turpitudo et stultiloquiū aut scurrilitas q̄
ad rē nō ptinet. Ita parat[z] prima via q̄ est mūdicia cordis
sicut dicit[z] eccle. ii. qui timēt dn̄m preparabūt corda sua
et sicut dicitur puer. xxii. qui diligit cordis mūdiciā ha
bebit amicū regē. s. christū. ¶ Scda via est huilitas. p istā
viam ambulauit christus: qn̄ de celo descēdit in vterū vir
ginis et ibi veri serui formā accepit. sicut habet[z] phil. ii.
exinaniuit semetipsum formā fui accipiēs ⁊c. vere nūq̄ fu
it facta maior humilitas illa quā dn̄s celi et vniuerse ter
re fecit: quādo formā serui accepit. et qui inter seruos su
os quasi seruu⁹ et mīster eo⁊ esse voluit. Istā viam para
uit beata virgo gloriosa in corde suo filio dei. ⁊ ideo ipsa
filiū suū cōcipe meruit ⁊ parere. vnde dicit lu. i. respexit
dn̄s humilitatē āncille sue. Istam viā. s. huilitatis debem⁹
dn̄o in cordibus nostris parare. et hoc est qd dicit ysa. xl.
parate vias dn̄i rectas facite semitas dei nostri in solici
tudie omnis vallis exaltabit[z]. et omnis mōs huiliabitur.
per valles humiles significātur qui exaltabūtur in glia
eterna. per montē supbi elati significātur: qui in fine hui
liabūtur in dānatione eterna. q2 sicut dr puer. xxix. hui
lem spū suscipiet gloria: et supbū ⁊c. Sequit[z]. humilitas.
ideo viā huilitatis deo in cordibus nostris preparare de
bem⁹. Sz ista via preparat[z] per omnis superbie ambitio
nis ⁊ elatiōis a cordib⁹ nostris reōtionē. qd remouere de
bem⁹. et hoc est qd dicit[z]. i. re. vii. preparate corda vestra

2ª via

dño et illi soli seruite:auferte baalim et astaroth de me-
dio vestri.baalim superior iterpretat᷑.et significat super
bos:qui per superbiā suā oēs alios volūt supare ⁊ sibi sub
iicere.astaroth interpretatur presepe : in quo sūt duo.ci-
bus et fimus.In cibo notat᷑ gula:in fimo luxuria.ita su-
perbiā:luxuriā et gulā debem⁹ de medio nostri .i.de cor-
dib⁹ nostris auferre. ¶Tercia via est pacis.de ista via di
cit zacharias pater iohanis baptiste lu.i.Illuīare his q̄
in tene.et in vm.mor.se ad diri.pe.no .in viā pa.et puer.
iii.vie eius vie pulchre:et oēs semite eius pacifice. quia
ꝓpter hoc veīt in mūdū: vt pacē poneret inter nos ⁊ deū
patrē:et inter angelū et hoiem: et inter hominē et homi
nem:inter quos discordia erat ꝓpter peccatū primi parē
tis . Viā pacis debemus ei parare in cordibus nostris qz
sicut dicit psal.In pace factus est locus eius .

¶Pacē triplicē debemus deo parare .

¶Sciend est ꝙ triplicē pacē debemus parare quātū ad
deū et quātū ad ꝓximū:et iter carnē ⁊ spiritum . Prima
paratur per verā cōtritionē. scda per verā confessionem.
tercia per magnā carnis mortificatōnem. De ista triplici
pace dr ecclesia.xxv.vbi dicit᷑. his trib⁹ placitū est spiri-
tui in eo ꝙ probata sūt corā hoībus. concordia fratrum.s.
carnis ⁊ spiritus.hoc iacob et esau amor ꝓximorꝫ. ecce se
cūda pax que dicitur esse quantū ad ꝓximū. sequit᷑ vir
et mulier sibi cōsentientes.ecce tercia pax :que debꝫ esse
quātū ad deū.qz vir est christus: mulier est aīa fidelis si
bi.i.christo in oībus obediēs ¶Quarta ē iusticie ⁊ equi-
tatis.de ista dicit salomō ꝓuer .iiii. ducā te p seitas equi
tatis : quas cū igressus fueris nō artabūt᷑ gressus tui: et
currēs ⁊c. ꝓuer.xv.vie iustorꝫ absqꝫ offēdiculo ¶Istā viam
dño prepam⁹ qñ a malo declinam⁹: et qñ bona opera faci
mus.scdmꝙ dic t psal.declina a malo et fac bonū ¶Pre-
terea viā iusticie dño in nobis param⁹ ⁊ dirigim⁹:qñ ali-
is nō facim⁹ nec dicim⁹ quod nō vellem⁹ dici ł fieri no-
bis ab ipsis.secūdū ꝙ dicit᷑ thob .iiii : qđ tibi ab alio ode-
ris fieri:vide ne facias alteri . Aliter qñ aliis facim⁹ oīa

que vellemus vt ipsi nobis facerēt. ⁊ h° ē qd̄ dr mat. vii.
quecunqȝ vultis vt faciāt vobis hoies ⁊c̄. Itē qn̄ vnicuiqȝ
reddimus qd̄ suū ē: deo. s. ⁊ ꝓximo nostro. iste sūt vie recte
de quibȝ dicit dn̄s sap. x. Iustū deduxit dn̄s per vias re-
ctas. Et sicut dicitur eze. xviii. si autē aduerterit se iustus
a via sua: et fecerit iniquitatē secundū abhoīatōes suas
quas opari solet īpius nūqd viuet? q. d. nō ⁊ oēs iusticie
eius nō recordabūtur amplius. nūquid via mea nō ē equa
dicit dn̄s? ¶ Quinta via ē caritas. de ista dicit apo. i. ad
corin. xii. adhuc excellētiorē viā vobis demōstro. Ista via
est via regia et publica q̄ ducit oēs ad terrā ꝓmissiōis. vn̄
dixerūt filii israel a seon regē. nume. xx. via publica gradi
emur: nō ad dexterā vel ad sinistrā curiositatis declinabi
mus. Ista via larga ē. vn̄. i. ad cori. xiii. dicit apostolus ca
ritas patiēs est benigna ē nō emulatur patiēs ē in omni ꝑ-
secutōe benigna est egenis . i. larga egenis in epulaꝝ lar-
gitione. nō emulatur . i. nō habȝ inuidiā de alioꝝ felicitate.
ideo illi qui volūt istā viā dn̄o preparare debēt impatiē-
tientiā et auariciā et inuidiā a se remouere. et viā impa-
tiētie auaricie et iuidie a se reōuere. qr ve illis qui per vi
am illā ambulāt. vn̄ in canoica iude. ve illis qui viā caym
abierūt. et errore balaā mercede effusi sūt. et cōtradictōe
choree perierūt. per viā caym via inuidie significatur. quo
niā per īuidiā caym fratrē suū īterficit. per viā balaā via
cupiditatis et auaricie. per choree viā via inuidie ⁊ con-
tradictōis. sȝ ve illis qui per istā viā ābulāt. ¶ Sexta via
est penitētie ⁊ austeritatis. de ista dicit hic. parate viam
dn̄i. et mat. vii. arta ē via q̄ ducit ad vitā ⁊c̄. Hec ē via tri
um dieꝝ: de qua dicit moises exo. iii. viā triū dierū ibimus
in solitudinē ⁊ īmolemus deo nostro. ¶ Primus dies ē do-
lor de pctis. Secūdus ē rubor cōfessiōis. ¶ Tercius ē cōti
nuatō bone opatōnis. sicut dicit ysa. xxi. hec ē via: ambula
te in ea. Istam viā parauerūt dn̄o et ābulauerūt per eam
ad paradisū oēs sancti apostoli martires cōfessores ⁊ vir-
gines. Istā viā nobis pauit christus prius: et fecit ꝑ suū sā
guinē preciosū quē effudit ī cruce. hebre. x. habētes itaqȝ

fratres fiduciā sanctoꝝ et sanguinis christi: qui nūciauit nouā viā nobis. viā istā scʒ penitētie debemus dño prepa rare. qꝛ pniam debemus oēs face: si volumus in regnū ce loꝝ intrare. qꝛ sicut dicitꝛ actu. xiiii. per multas tribulati ones ꝛ angustias oportet intrare in regnū celoꝝ. Ad illud regnū pducat nos christus. Amen.

Dominica infra octauas natiuitatis. Sermo sextus.

P

Uer aūt ihūs crescebat ꝛ cōfortabatꝛ plenus sa piētia: et gratia dei erat in illo. luce. ii. Verba ista ad litterā dicta sunt de ihesu christo dulcis simo filio dei qui crescebat corpore. qui (sm ꝙ erat hō fra gilis) cōfortabatꝛ spūsancto: non sm ꝙ erat verbū. sʒ sm ꝙ homo fuit plenus sapiētia et gratia. sapiētia plenus fuit qꝛ in ipso habitauit pleītudo diuinitatis corpalis. vñ col. ii. dicit aposto. ꝙ in eo fuerūt oēs thesauri sapiētie et sci entie dei. Similiter plenus fuit gratia sm ꝙ hō. vñ io. i. de plenitudie eius accepimus oēs ꝛc. dicit gꝰ euāgelista puer ihūs crescebat ꝛc. In istis verbis tria sunt cōside rāda et notāda q̄ dʒ habere et face quilibet iustus. Pri mū est ꝙ debet habere vite puritatē: et esse sicut puer p pter pueri multiplicē ppꝛietatē. Secūdū ē ꝙ dʒ cresce re et pficere de virtute in virtutē. Terciū ē ꝙ debet ha bere gratie dei et sapiētie plenitudinē. et quātū ad suffi ciētiā. In p°o pōt notari status incipiētiū. in s° status pfi cientiū. in tercio status pfectoꝝ. Primū notaꝛ cū dicit. pu er aūt ihūs. Secūdū cū dicit. crescebat et cōfortabaꝛ. Ter ciū cū dicit. plenus sapientia ꝛc. Primū est gꝰ ꝙ dʒ esse quilibet iustus puer pter pueri multiplicē proprietatē. versus. Sunt pueri puri: parui: paruo saciati. Ludūt: con formāt: cito dāt: cito pacificantꝛ. Ore: manu: corde bonus infans sit sine sorde. Prima ē propter vite puritatē. qꝛ puer dʒ a puritate vite. et cū triplex sit peccatū: oris cor dis opis. sciēdū ē ꝙ circa illud triplex peccatū dʒ quilibet iustus habere triplicē puritatē. puritatē oris: puritatem cordis. puritatē opis. De puritate cordis dicitꝛ pꝛuer. xvi. sermo purus pulcher est. sermo purus dicitꝛ qui pfertur

propter puerorum

absq mendacio et absq pximi nocumēto: et absq iuramē to. talis dz esse sermo cuiusubz viri. primo debz esse absq mēdacio pnicioso et nō cōtra cōsciētiā. q2 sicut dicit psal. perdes oēs qui loquūtur mendaciū. et sap. i. os qd menti tur occidit animā. Itē debz esse absq pximi nocumento. et absq detractōe pximi. quia sicut dicit[z] puer. xiiii. qui detrahit rei alicui obligat se in futurū. s. ad eternā dāna tionē. Detractores sūt sicut ciconie q̄ venenosis aīalibus pascūtur. sic detractores peccata q̄ quasi venena sūt in o re deferūt et sūt quasi cibus eoꝝ. vñ in psal. venenū aspi dū sub labiis eoꝝ. ꝛ ibidē. deuorāt plebē meā sicͥ escā panis Itē debz esse absq cōtumelia dei. i. sine iuramēto. ppter magnū piculū iuramēti phibet dñs iuramētū in euāge° dicēs. mat. v. nolite iurare per celū neq per terrā ꝛc. o q̄ malū est iurare p mēbra christi ꝛ blasphemare christū. hoc est vnū malū qd dominus nō sinit esse impunitum. quia multociens homines assueti iuramētis blasphemiis mor te subitanea moriūt[z]. vñ puer. xx. qui maledicit patri suo scilicet christo. ꝛ matri sue. s. eccle: extinguet[z] lumē eius in mediis tenebris. s. q2 in peccatis suis morietur[z]. q2 sicͥ di citur mat. xii. spiritus blasphemie nō remittitur. i. vix re mittitur. et beatus gregorius narrat in dyalogo ꝙ quidā diues hō erat rome: qui dilexit filiū suum quendā puerū annoꝝ quinq. qui blasphemare deū et iurare p mēbra ei9 assuetus fuit. quadā die cū pater eius teneret eū i brachi is suis et blasphemaret deū: clamauit puer. mali hoīes et nigri veniūt qui me perdere volūt: qui cū hoc dixisset statim blasphemauit nomē domini: et aīaz illis malis ho minibus. s. dyabolis reddidit. Si deus in puero quinq an noꝝ peccatū illud vindicauit: nūquid parcet adultis et discretis qui h° peccatū cōmittūt tota die? cōstat ꝙ nō. sermo ergo purus ꝛ pulcher est: qui pfert[z] sine mēdacio. sz pulcherrim9 est et purissimus qui pfert[z] sine dei cōtu melia ꝛ sine iuramēto. Itē puritatē cordis dz hēre. de h° dicit ia. iiii. emundate manus vestras et purificate corda duplici aīo. ꝛ sap. i. sentite de dño in boitate ꝛ in simplici

tate cordis querite illū.i. in puritate cordis. vere quilibꝫ christianus debꝫ hēre cor purū a tribus. a luto luxurie. a veneno ⁊ sanguine rācoris ⁊ discordie. ⁊ a rubigine cupiditatis ⁊ auaricie. De luto luxurie dicit psal. et orat dn̄m deū suū: d. Eripe me dn̄e de luto. s. luxurie. vt non īfigar. dicit. vt nō īfingar. q2 quidā sunt in illo luto ita infixi: ꝙ infra decē ānos de illo luto exire nō possunt: nec volūt. et ideo isti sūt insani. q2 īsanus essꝫ qui ī luto caderet et de luto exurgere nō vellet. De sanguine rācoris et discordie dicitꝛ ꝓuer. vi. vbi dicitꝛ ꝙ dn̄s odit man⁹ effūdētes sanguinē. manus effūdētes sanguinē habēt illi qui seinanti ter fratres discordias. et gen̄. ix. ꝓhibetꝛ caro cū sāguine i. carnalitas vel mortificatio carnis cū sanguine rācoris et discordie. et in ysa. i. cū multiplicaueritis orōnem non exaudiā. dicit dn̄s. q2 man⁹ vestre sanguine plene sūt ⁊c. De rubigine cupiditatis et auaricie dicit iacob. v. agite nūc dites plorate vlulātes in miseriis vestris q̄ venient vobis. Sequitꝛ. aurū ⁊ argētū vestrū eruginauit: et erugo erit vobis ī testioniū. et ꝓuer. xxv. dicitꝛ. aufer rubiginē de argēto. i. de viro iusto. ⁊ egredietꝛ vas purissimū. i. cor. Cor iusti ē vas dn̄i: qd̄ dꝫ esse ab istis mūdū ⁊ purū. ⁊ debꝫ esse plenū grā dei. q2 beati mūdo corde: quoniā ipsi deū videbūt. mat v. Itē puritatē operis debꝫ habere. et sicut dicit psal. secūdū puritatē manuū mearū retribuet michi. i. thimo. ii. dicit apostolus. volo viros leuātes manus puras ad dn̄m ⁊c. per puritatē manuū et ꝑ puras manus significantur opera bona et pura. vere opera nostra debent esse pura a tribus. q2 pura debem⁹ facere ea ꝓpt' deū. vn̄ pura debēt esse a tēporali remuneratōe: et ab inanis glorie puluere: et ab hoīnū fauore. ab illo triplici munere debēt esse pura. vnde ysa. xxxiii. dicit. beatus qui excutit manus suas ab omni munere manus. s. cordis ⁊ oris q2 sicut dicit glo. sup illud iere. xlviii. maledictus qui facit opus dei fraudulēter vel negligēter. Est munus a manu a corde ⁊ ab ore. Munus a manu ē pecunia ł remuneratio tpālis aliqua. mun⁹ a corde est ianis gloria. munus

ab ore ē fauor humanus siue laus humana. ab isto triplicē munere debēt esse opera nostra pura. q2 debemus illa facere absq3 tēporali remuneratōe ꝛ absq3 humano fauore ꝛ absq3 ianis glorie puluere. et sicut dicit beatus aug. qui de bono opere gloriat᷑: de virtute viciū facit. certe tales nullā aliā mercedē habebūt de bonis opibus suis mat. v. Amē dico vobis receperūt mercedem suā. Iste tres puritates significāt᷑ per tres pueros: quos dominus liberauit de igne caldeoꝝ. ¶ Secūda est ꝑpt᷑ veritatē. q2 puer verax ē. vn̄ vulgariter dicitur. a stulto ꝛ ebrio ꝛ puero extorquet᷑ veritas. et nos sēper dēmus veraces esse ī ꝑmissionibus nr̄is ꝛ in oībz dictis ꝛ factis. sicut dı᷑ ysa. xxxiii. qui loquit᷑ veritatē habitabit in excelsis. et math. v. dic̄ christus. sit sermo vester est est nō nō. ¶ Tercia est ꝑpter iniurie obliuionē et ꝑpter eius benignitatem. q2 non meminit iniurie sibi illate et nō repercutit nec se vindicat: sz cito placat᷑: nec tenet rancorē. talis puer fuit christus q2 nō repercussit percutiētes nec vindicauit se de malefactoribus: cū poss3 illos tācito cōfundere. et cito placat⁹ ē pctōribus: qn̄ volūt peītere de pctis suis. vt p3 in magdalena et in filio ꝓdigo. luce. xv. de christo dicitur isa. xlii. et mat. xii. ecce puer meus electus quē elegi et posui sup eū spiritū meū. Sequit᷑. nō cōtendit nec clamabit. talis puer debet esse iustus quilibet. vn̄ iustis dicit apostolus ro. xii. nō vosmetipsos defēdatis carissimi: sz date locū ire et mat. v. dimittite ꝛ dimittet᷑ vobis. talibus pueris dic̄ psal. laudate pueri dn̄m ꝛc̄. ¶ Quarta ē q nō erubescit qn̄ videt quis suā nuditatē. ita qui vere iustus est nō erubescat si paup vel nudus ē ab oībz tēporalibus ꝑ amore iesu christi. Istā pueritiā hūerūt primi parētes āte peccatuz. gen̄. ii. erat vterq3 nud⁹: ꝛ nō erubescebāt se vide᷑ nudos et isa. xx. ābulauit ſuus meus isaias nudus ꝛ discalciat⁹ tales pueri fuerūt oēs apostoli. vn̄ io. xxi. dixit g° eis iesus pueri nūquid pulmētū habetis? ¶ Quita ē ꝑpter patris ꝛ matris dilectōnē. q2 diligit eos libenter iacet cū illis i eod lecto ita q̄ iust⁹ ē diligit matrē spūalē ꝛ christū

patrem suũ et libẽter iacet et dormit ⁊ requiescit cũ illis in lecto bone cõsciẽtie:religionis vel contẽplatõis .vñ dñs dicit in ysay.viii. ecce pueri mei quos dedit michi dñs in signũ et portẽtũ israel.qd̃ exponit ihũs luc.xii. pueri mei mecũ sunt in cubili meo. de isto lecto dicit spõsa. cãti.i. lectulus noster floridꝰ scȝ liliis castitatis: obsequiis pietatis:rosis caritatis.sȝ iste puer dȝ appellari ihũs. sic quilibet ardẽter et diligẽter salutẽ aĩe sue debet q̃rere: sicut spõsa faciebat q̃ dicit cãti.iii. surgã et circuibo ciuitatẽ p vicos et plateas: et querã quẽ diligit aĩa mea scȝ ihesum saluatorẽ meũ. ¶ Secundũ principale crescere ẽ ꝙ dȝ crescere de virtute in virtutẽ.et hoc notatᵘ cũ dicit crescebat et cõfortabatᵘ.

¶ Quaᵒᶻ modis dȝ iustus crescere.

¶ Et sciendũ ꝙ quaᵒᶻ modis debet iustus crescere. ¶ Priᵒ debet crescere de virtute in virtutẽ.et hoc ad modũ lucis mane splẽdẽtis.vñ puer.iiii. iustoꝝ semita quasi lux splẽdẽs ꝓcedit et crescit vsq₃ ad ꝑfectũ diẽ.geñ.xlix.filius accrescens ioseph de bono in melius:et decorus aspectu. sȝ multi sunt qui ita nõ faciũt sȝ sunt sicut luna. q̃ quãtum crescit ꝑ primã quindenã:tantũ decrescit ꝑ aliã quĩdenã. isti sunt carnales et ideo stulti sunt. et sicut dicitᶻ eccle. xviii.stultus vt luna mutatᶻ.et geñ.xlix.dicitᶻ de rubẽ(ꝑ quẽ carnales significãtᶻ) ruben effusus es sicut aqua nõ crescas.sȝ de bonis iustis dicit psal.ꝙ ibunt de virtute in virtutẽ. ¶ Secũdo debet crescere iustus ꝑ bonoꝝ operum multiplicationẽ. et hoc est qd̃ dicit ipse dñs viris iustis. geñ.ix. crescite et multiplicamini scȝ ꝑ bonoꝝ operũ multiplicationẽ. et sit terror vester sup animalia terre et sup volucres celi.per aĩalia terre carnales gulosi significãtᶻ per volucres celi superbi elati.sup istos debet terror iustorũ esse.vñ geñ.xvii.dicit dñs ad abraham (per quẽ significatᶻ quilibet iustus qui debet esse pater multaꝝ bonaruȝ operationũ)crescere te faciam vehemẽtissime in gẽtibus. in bonis operibus debet crescere iustus ad modũ vitis. ſm ꝙ dicitur geñ.xl. videbam corã me vitẽ in quã erant tres propagines crescere paulatim in geminas. per vitẽ signi

ficatur quelibȝ anima fidelis q̄ dȝ portare vinū cōpūctionis. tres ppagines significāt opa misericordie ⁊ opa iusticie. In istis operibus debȝ aīa fidelis paulatī crescere. Tercio debet crescere iustus et nos in deo vertere p feruētē caritatē. vn̄ apostolus ephe. iiii. veritatem facientes crescimus in quātitate et i illo per oīa christi caput. ⁊ in eze. xviii. cū germinasset creuit in vineā latiorē. i. latiorē caritatē. ¶ Quarto debȝ crescere in gratiā dei et in dei cognitōnē p verā confessionē. vn̄ ii. pe. iii. dicit beatus petrus iustis. crescite vero in gratiaꝝ actōe et cognitōe dn̄i nostri iesu christi. et iudicū. iiii. humiliauit ergo deus rabim regē chanaā in illo corā filiis israhel: qui crescebant quotidie. filii israhel sunt iusti vidētes deū per verā contemplatōnē: et quotidie debēt crescere in cōtemplatōnē.

¶ Crescere faciūt iustū tria.

Sed sciendū est ꝙ tria sūt que faciūt crescere iustos. In istis quattuor predictis p̄mū est dilectio pauptatis. vn̄ geñ. xli. dixit ioseph. crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Secūdū est tribulatio cordis. vn̄ i exo. i. dicitur de filiis israhel: ꝙ quāto magis opprimebātur tanto magis multiplicabātur et crescebāt. ¶ Terciū est humilitas cordis. vn̄ hester. xi. dicitur de ipsa q̄ fuit multū humilis fons paruus creuit in flumē magnū. ¶ Terciū principale est ꝙ iustus dȝ habere sapiētie et gratie plenitudinē. ⁊ hoc notatur cū dicit. plenus sapiā et gratia. vere quilibȝ iustus debet esse plenus sapiā. sȝ nō sapiā mūdi. quia sic dicit apostolus. i. cor. iii. sapiā huius mundi stulticia est apud deū. et de illis qui habēt istā sapiētiā dicitur iere. iiii. sapiētes sūt vt male agāt vel faciāt ⁊c̄. Itē nec sapiētia carnis. qꝛ sicut dicit apostolus ro. viii. sapiā carnis inimica est deo. ibi dicit hiero. vera ē sapiā q̄ timori dei coniūgitur. vbi aūt inuidie et tergiuersatō nō sapiā: sȝ versutia et caliditas vocatur. Itē idem quos magistros putabam inuenti sunt peiores discipulis. ⁊ quāto in diuitibus maior auctoritas. tanto maior insolētia peccatoꝝ. Itē nec sapiētia dyaboli. de qua dicitur ia. iii. nolite gloriari neqȝ eē

mēdaces aduersus veritatē. non est ista sapiā desursū descēdēs: sʒ terrena aialis et dyabolica. sʒ plenus dʒ esse sapiētia dei. et de ista sapiā dicit ia. iii. sapiētia q̄ desursū est primū quidē pudica ē. deinde pacifica ꝛc̄. qꝛ facit hominē esse pudicū et pacificū deo ⁊ āgelis. vere plenus debʒ esse iustus sapiā dei. i. sapore dei et celestiū. qꝛ sapiā a sapore dei. et etiam plenus grā dei. et hoc sicut fuit beatus stephanꝰ. vn̄ actuū. iiii. dr. ꝙ cognouerunt stephanū plenū sapiā et fide ꝛc̄. et ibidem. stephanus plenus gratia ⁊ fortitudie ꝛc̄. Istā sapiētiā dat dn̄s viris iustis ⁊ istā gratiā. vn̄ psal. gratiā et gloriā dabit dn̄s. gratiā suā et sapientiā istā hic in presenti et gloriā eternā in futuro concedat nobis christus filius dei viui. Amen.

Dominica infra octauas epyphanie. sermo septimus.

Fili quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus et ego dolētes querebamꝰ te. lu. ii. legit̄ i isto euāgelio ꝙ ascēdētibꝰ maria et ioseph iherosolimā scd̄ʒ cōsuetudinē diei festi. s. in pascha remansit puer iesus i iherusalē ⁊ nō cognouerūt parētes eius. Si q̄ratur quō dn̄s potuit a parētibus obliuioni datus relinqui (vt dicit glo) qui tāta parētū puidētia nutriebat? Rn̄dend̄ est ꝙ filiis israhel affluētibꝰ ad festa l' ad ppria redeūtibus: mos erat seorsum viros seorsū feīnas choros ducētes icedere: pueri cū quolibʒ parēte idr̄nter ire poterāt. ideo dr̄ mariā ⁊ ioseph vicissim putasse puerū iesū quē secū nō cernebāt cū altero parēte reuersum. sequit̄. et nō inuenientes reuersi sūt iter vnius diei et requirētes eū scd̄a die iter cognatos ⁊ notos nō iuenerūt eū. post triduo vero iuenerūt i iherusalē i tēplo i medio doctoꝝ audiētē eos ⁊ interrogantē. et tūc dicit ad eū mater gloriosa virgo. fili bone quid fecisti nobis sic? In hoc toto euāgeᵒ quiꝗ sunt nobis cōsiderāda. Primū ē vbi christus saluator noster amittitur. Scd̄m a quibus querit̄. Terciū est quoᵒ querendus ē ad hoc ꝙ inueniat̄. Quartū est quomodo inuenitur. Quintū est vbi inuenitur.

Amittit̄ christus salus nostra tribus locis.

Primū est ergo videre vbi christus salus nostra amittit̄

Et sciendū est ꝙ in multitudine et solēnitate et in sua cognatiōe. vere amittit² in multitudīe viciorꝫ et in tumultu eorꝫ. vñ luce. xix. dicit² ꝙ zacheus nō potuit eū videre pre turba et mat. ix. dr ꝙ prius ihūs eiecit turbā qñ puellā filiā principis suscitauit. de ista multitudine dr treñ. i. propter multitudinē īiquitatū eius puuli eius ducti sunt captiui añ faciē tribulātis. similiter in multitudīe diuitiarꝫ amittit² christus multotiens: qñ cupidi auari gloriant² in multitudine earꝫ. qr sicut dicit psal. in multitudīe diuitiarū suarꝫ gloriāt². sꝫ ēte sicut dicit² osee. v. in gregibus suis et in armētis suis ibūt ad q̄rendū dñm: et nō inueniēt eū ablatus ē ab eis. Item amittit² in solennitate. i. in gaudio mōdi. qr sicut dicit augu. leticia mōdi est in pūcto nequicias luxuriarū: in spectaculis vagari: ebriositate ingurgitari: turpitudinē face et nichil mali pati. ecce gaudiū mōdi. q̄ oīa face placent. nō castigari fame vel aliqua aduersitate: sꝫ oīa in rerū habūdātia: in pace carnis: in securitate male mētis agere. tales aūt solēnitates vestras odiuit aīa mea ꝛc. ideo dicit dñs in ysa. i. neomenias et solennitates odiuit aīa mea ꝛc. et mat. v. dispgā stercus solēnitatis vestre. qr solūmodo hoīes in die festo a terrenorꝫ labore luxurie ebrietati ⁊ spectaculis vacāt. vñ dñs in ezechi. xxii. a sabbatis meis verterūt oculos suos ⁊ inquinabar in medio eorꝫ scꝫ p immūdiciā operū in diebus festis. vñ hodie ita indebite solennitates ab hominibꝫ custodiūt² et a malignis spiritibus derident². vñ treñ. i. viderūt eam hostes et deriserūt sabbata eius. tales amittūt dñm et nunq̄ eū inueniūt. vñ talibus dicit dñs. io. vii. q̄retis me ⁊ nō inuenietis. Itē amittit² in sua cognatōe scꝫ inter cognatos et notos. et ibi nō pōt inueniri. ēte illud verū ē multotiēs ad litterā ꝙ īter cognatos amittit² ihūs et ibi vix īuenit². vñ ber. quo° te bone ihesu inter cognatos meos īueniā: qui inter tuos minime es inuētus. quō te īueniā in gaudio: quē mater dolēs vix inuenit. vel p cognatos carnalitas ⁊ peccata carnis significāt². qr cognata nr̄a sunt vt gula et luxuria qr de carne nr̄a exeūt et in illa cognatōe amittitur

iesus:et nūq̄ iuenit᷑.vñ iob.xxviii. nō iuenit᷑ in terra su-
auiter viuētiū.et sponsa in canti.ii.in lectulo meo q̄siui
quē diligit aīma mea.quesiui illū et nō inueni.ꝓpter ista
tria dicit dominus abrahe: per quē quilibet iustus sigifi-
cat᷑.geñ.xxii.egredere de terra tua.i. de amore et multi-
tudine terrenoꝝ.et de domo patris tui.s. dyaboli. vbi ha-
bitāt qui immūda opa in solēnitatibus faciūt:ꝛ illa male
custodiūt.et de cognatōe tua.i.de viciis carnis. ꝛ vade ī
terrā quā mōstrauero tibi.q.d.ibi poteris me iuenire.

¶ A quibus dominus queritur.

¶ Secūdū est videre a quibus querit᷑ iesus saluator. Et
sciendū est ꝙ a parētibus maria et ioseph.per mariam que
mare amarū īterpretat᷑: significātur penitētes qui cōti-
nue debēt esse in amaritudine de pctis suis.sicut erat iob
qui dicebat. iob.xvii.in amaritudinibus morat᷑ oclūs me-
us.per ioseph qui augmētū īterpretat᷑: sigificatur cari-
tas que augmētat oīa bona.s.in hoīnibus. isti sunt paren-
tes iesu christi penitētes in caritate existētes. et isti sūt
qui vere querūt iesū saluatorē suū. et isti in fine iueniēt
eū.ꝓuer.viii. qui vigilauerit ad me inueniet me.i. qui a
iuuētute sua vigilauerit in pñia et in caritate ad querēdū
isti inueniēt me.in iuuētute enī debemus eū querere: nō
in morte.sicut illi faciebāt de quibus dicit psal cum occi-
deret eos q̄rebant eū.isti penitētes et in caritate exñtes
sūt parētes iesu christi.q2 isti sūt faciētes eius volūtatē.
q2 sicut ille dicit math.xii. qui facit volūtatē meā:ꝛ non
suā suple hic meꝰ frater soror ꝛ mater ē. talibꝰ dicit psal.
querite dominū dum iueniri potest: et viuet anima vrā.
vita gratie hic: et vita glorie in futuro.

¶ Querere deum debemus tripliciter.

¶ Terciū est videre quamō querendus sit christus ad hoc
ꝙ iueniat᷑. ¶ Et sciendū est ꝙ tripliciter debemꝰ deū q̄rere
.s.diligēter deuote et ardēter et perseuerāter.diligenter
debemꝰ eū q̄rere sicut q̄rit hō ouē suā perditā.q2 christus
dr̄ ouis ꝓpter huilitatē suā et mansuetudinē.ysa.liii.ita
diligenter querebat eū spōsa cāti. iii. surgam et circuibo

ciuitatē per vicos ⁊ plateas et querā quē diligit anima mea. similiter ita querit eū qui ex toto corde q̄rit illū. et ita querebat eū dauid. vn̄ psal. in toto corde meo exquisiui te ⁊c̄. Item deuote et ardēter debemus eū querere. ita quesiuit eū beata magdalena. q2 cū lachrimis. vn̄ io. xx. dicitur ꝙ maria stabat ad monumētum fo. plorās. et dū plorat dicūt ei angeli. mulier quid ploras: quē queris. q2 tulerūt dominū meū et nescio vbi posuerūt eū. ita similiter querebāt eū beata virgo et ioseph. vnde dicit ei beata virgo vt habetᶻ hic fili mi: quid fecisti nobis sic. ego ⁊ pater tuus dolētes querebamꝰ te. Et quid mirū? q2 thesaurū preciosum ⁊ rē preciosissimā amiserāt. vere deuote et ardēter debemꝰ querere eū. et hoc sicut famelici q̄rūt cibū suū siue panē. q2 ipse est panis vite. io. vi. ego sū panis vite ⁊c̄. Itē sicut egrotus suā sanitatē. mala. iiii. sanitas in penis eius. et psal. misit verbū suū et sanauit eos. Itē sic̄ cecus lumē. q2 ipse est lux mundi. io. viii. ego sum lux mundi. Tercio debemus eū querere perseueranter. vnde i psal. querite faciē eius semper. et lu. xi. querite et inuenietis. pulsate et aperietur vobis.

Inuenitur christus post triduum.

Quartum est videre quomodo inueītur. Et sciendū est ꝙ post triduū inueītur. Prima dies est ante legē. Scd̄a sub lege. Tercia sub gratia. Quesitus est aduētus eius. s. christi in carnē a patriarchis ante legē: et nō inuētus. q̄situs est sub lege a ꝓphetis: et nō est inuētus. q̄situs ē a gratia et sub gratia: ⁊ inuētus est. vel per triduū significātur opera iusticie i se et opa misericordie quātū ad pximū. et opera pietatis quātū ad deū. vel per triduū significatᶻ cōtritio cordis: cōfessio oris: satisfactio opis: et executō boni opis. et quātū ad religiosos p triduū illud pn̄t significari obediētia: pauptas: et castitas. de isto triduo d2 mat. xviii. ecce iam triduo sustinēt me. nec habēt quid mādūcent. hec est via trium dierum: de qua dicit moises pharaoni. exo. iii. viam trium dierū ibimꝰ in deserto: vt immolemus deo nostro. vel per triduū potest significari

dies passionis et dies sabbati et tercia dies fuit dies pa-
cis ⁊ quietis et dies exultationis ⁊ resurrectōis. vñ osee
vi. visitabit nos p⁹ duos dies ⁊ ĩ tercia die suscitabit nos.

¶ Inueitur christus in quinqꝫ locis.

¶ Quintũ ē videre vbi inuenitur christus. Et sciendũ ē
ꝙ in quinqꝫ locis. ¶ Primo inenit² in presepio a pastoribus
lu. ii. dicit angelus pastorib⁹. et hoc vobis signũ saluato-
ris inuenietis infantē pãnis inuolutũ et positũ in presepio.
vere ĩ presepio. qꝛ in paupertatis loco inenit² christus a
pastorib⁹. i. a prelatis ecclesie quãdo nõ sũt auari: nec cu-
pidi. vel a pastorib⁹. i. ab oĩbꝫ fidelib⁹ fideliter sibi cõmis-
sas oues ad custodiendũ. i. aĩas suas custodient[illegible]
psal. nos aũt populus eius et oues pascue eius [illegible]
inuenitur cũ maria matre eius a tribus regibu[illegible]
thus et mirram offerentibus. math. ii. et intrantes domũ
inuenerunt puerũ cũ maria matre eius. per domum con-
scientia munda et pura et cor mundũ et purum ab omni
peccato significãtur in tali domo inuenitur christus a re-
gibus. id est ab illis qui sciũt bñ regere sensus suos. lin-
gua nõ loquat² verba turpia: aures nõ audiãt verba de-
tractiua: oculi nõ respiciãt illicita. sꝫ ad hoc ꝙ isti reges
inueniãt eũ: oportet ꝙ ferant secũ tria munera. aurũ cari-
tatis. thus. s. deuotionē orõnis. mirram id est mortificati-
onē carnis. ¶ Tercio inenitur in hierusalem in templo a
parentibus. vnde in isto euãgelio dicitur ꝙ parẽtes eius
ingressi sũt in hierusalem et inuenerunt eũ in medio do-
ctorũ audientē et interrogantē illos. glo. quasi fons me-
dius doctorꝝ sedꝫ sed quasi exemplar huilitatis prius in-
terrogat et audit ꝙ̈ istruat. ne paruuli a seniorib⁹ doceri
erubescãt: ⁊ ne ĩfirm⁹ docere audeat. vere a pentib⁹. i. a p-
entib⁹ exñtib⁹ inuenit² iesus ĩ tẽplo ĩ hierusalē lu. i. ĩ cor-
de huili et pacifico. qꝛ ibi hitat. vñ psal. in pace fact⁹ ē lo-
cus eius. ¶ Quarto inenit² ĩ domo simonis. i. in claustro
ã maria magdalena. i. a religiosis propria peccata lachri-
mãtib⁹. de h° habet² lu. vii. vbi dicit² rogabat iesum qui-
dã phariseus vt mãducaret cũ illo. ⁊ ecce mulier q̃ erat in

ciuitate peccatrix vt cognouit q ihesus accubuiss in domo pharisei: atulit alabastrũ vnguẽti 2c. ¶ Quito inuenit in deserto scz pñie a querentibus eũ et ibi eũ sequẽtibus. istos reficit de quinq panibus 7 duob piscibus. vt habe io. vii. et mat. v. per duos pisces fides 7 spes. p quinq panes christi quinq vulnera significãt. de fide trinitatis et spe iocunditatis et de quinq vulneribus suis refecit dñs martires suos. similiter habet mat. vi. istos reficit septẽ panib: i. donis spũssancti. Rogemus g° deũ vt det nobis eũ sic qrere hic vt possimus eũ inuenire in fine Amen.

Dominica pria post octauas epyphanie. f° octauus.

[illegible] uptie facte sunt in chana galilee: et erat ibi ma[illegible]ter ihesu 2c. io. ii. Ad litterã iste nuptie dicũt be[illegible]ati iohãnis euãgeliste. In h° totali euãgelio du o pñt considerari. ¶ Primũ ẽ quid p istas nuptias significat. ¶ Secundũ ẽ quid significat per sex ydrias aque q in vinũ mutant. ¶ Primũ est g° videre quid p nuptias significat. Sed sciendũ q p istas nuptias duo gñа nuptiarum pñt cõueniẽter intelligi. q2 due sunt nuptie. Prime fuerũt inter filiũ dei et hũanã naturã. Secunde fuerunt inter deũ et quãlibet animã fidelem. ¶ Prime fuerũt et sunt inter filiũ dei et hũanã naturã. et vñ dicũt iste nuptie beati iohannis. q2 iohãnes interpretat gratia. q2 p solam grãm spũssancti et suã caritatẽ nimiã fuit: q tam potens rex vt ille qui ẽ rex regũ 7 dñs dominãtiũ apoc. xix. voluit talẽ ancillã 7 tã paupem (vt hũana natura est) sibi copulari. Istius matrimonii fuit grabriel angelus nũcius et spũssanctus sacdos. vñ luc. ii. dicit. missus ẽ gabriel angelus ad mariã virginẽ 2c. ibidẽ dicit ãgelus virgini. ne timeas maria: spũssanctus supueniet in te 2c. Nuptie iste celebrate fuerũt in vtero virginali. iste nuptie significate sũt p nuptias ysaac 7 rebece. vñ geñ xxiiii. q ysaac itroduxit rebecã in tabernaculo mris sue sarre 7 accepit eã i vxorẽ. p rebecã q paciẽtia iterpretat hũana natura christi et sua caro glõsa q in ea multas tribulatões sustinuit paciẽter optime significat. p ysaac qui risus christi iterpreta-

tur: filius dei significat². q2 omnes debēt ridere ⁊ multū gaudere eo ꝙ rebecā .i. humanā naturā sibi in tabernaculū sue matris .i. in vtero virgis gloriose despōsauit. vñ sicē hoīes qui habēt sororē aliquā vel aliquā mulierē de parentella sua pauperrimā: si rex francie vel eius filius eā despōsaret multū gauderēt: ita debem⁹ oēs gaudere multū eo ꝙ rex celi et terre filius dei patris vxorē de parentella nostra pauperrimā ⁊ villē accepit, et desponsauit .s. nostrā naturā. iō dicit psal. cātate dño cāti. no.: q2 mi. fe. Iste nuptie sūt ꝓprie nuptie facte in chana galilee. chana zelus iterpretat². galilea iterpretatur transmigratio. et certe zelus .i. amor ꝓprie fecit eū iclinari et nasci ⁊ ita trāsmigrare et descēdere de celo in vterū virgis ⁊ de vtero virginis in mūdū veīre. vñ ysa. ix. dicitur. zelus dñi exercituū fecit hoc. ī his nuptiis fuit vinū cōsolatōis q̄diu apostoli de presentia spōsi gaudebāt. vñ dicit dñs. math. ix. non possunt filii nuptiaꝝ lugere: q̄diu cū eis presens ē sponsus. sʒ defecit vinū cū dñs trāsiturus ad patrē dicit eis. io. xv. plorabitis et flebitis vos: mundus autē gaudebit. vos aūt cōtristabimī. Cōuersa ē aqua in vinū cū dicit eis. io. xvi. tristicia vestra vertet² in gaudiū. et h° fuit in die resurrectōis sue. vnde io. xx. gauisi sunt discipuli viso dño.

¶ Ydrie sex fecerūt christū icarnari.

¶ Sed nota ꝙ erat ibi sex ydrie aque. Quātū ad nuptias īcarnatōis sex ydrie possunt dici sex que fecerūt christuʒ incarnari et que in īcarnatōne christi fuerūt. benignitas hec potest dici prima ydria. de ista ydria dicit apost. ad titum. iii. apparuit benignitas et humanitas in humanitate saluatoris nostri. ¶ Scda fuit misericordia et pietas. vnde ad titum. iii. nō ex operibʒ iusticie que fecim⁹ nos: sed secūdū suā misericordiā saluos nos fecit. ¶ Tercia fuit humilitas cōtra superbiā primoꝝ parētū. phili. iiii. exinaniuit semetipsū formā serui accipiēs. nullā maiorē humilitatē possʒ aliquis ostēdere nec cogitare q̄ ista fuit ꝙ princeps toti⁹ mūdi formā sui sui accepit. ¶ Q̄rta fuit paupertas. vñ ii. cor. viii. cū diues essʒ factus ē egen⁹ ꝓ nobis

&c. ber. in celis bonorum omnium habundantia suppetebat: sed pauperies nõ inueniebatur in eis. porro hec species in terra habũdabat & nesciebat homo preciũ eius. hãc querere venit filius dei vt eã sua existimatõe faceret preciosã. s3 hoc admiratur etiã ecclesia dicẽs. o admirabile cõmerciũ creator ge. hu. &c. ¶ Quinta fuit pax & tranquilitas. propter hoc voluit icarnari et nasci & crucifigi vt pacẽ poneret inter deũ et hoĩẽ et inter nos et ipsos ãgelos inter quos erat discordia: propter peccatũ primorum parẽtũ. et ideo in ortu eius cãtauerũt angeli sicut habetur lu. i. gloria i excelsis deo et in terra pax ho. bõ. vo. &c. et ysa. i. appellatur princeps pacis pater futuri seculi. q2 istã pacẽ veit iformare et facere. ¶ Sexta fuit amor et caritas. vñ iere. xxx. i caritate perpetua dilexi te: ideo abstraxi te miserãs tui. et io. iiii. in hoc apparuit caritas dei pris: q2 misit filiũ suũ vnigenitũ in mũdũ vt viuamus per ipsũ. et certe oĩa ista mutata sũt i vinũ leticie & exultatõis spiritualis: qñ natus fuit xñ lu. ii. dicit angelus pastoribus annũcio vobis gaudium magnũ qd erit omi populo: q2 hodie na. ẽ vo. sal. mundi. ¶ Ydrie sex significant tristicias q̃s habuerũt apostoli in passione christi ¶ Itẽ per sex ydrias aque pñt significari tres tristicie quas habuerũt apostoli in passione christi. ¶ Prima fuit de hoc q2 dixit eis: q2 vnus eorum debebat tradere eu. mat. xxvi. amẽ dico vobis q2 vnus vestrum me traditurus est. et cõtristati valde ceperũt singuli dicere. nũquid ego sũ dñe? ¶ Scda fuit qñ iudas tradidit eũ iudeis & a iuda proditore ẽ osculatus. ¶ Tercia fuit de alaparũ percussione. ¶ Quarta fuit de iudeorum illusione. vñ mat. xxvi. alii aũt alapas dederũt in faciẽ eius dicẽtes. prophetiza nobis christe: quis ẽ qui te percussit. ¶ Quinta fuit de vestimẽtorũ eius spoliatione et eorum diuisione. vnde mat. xxvii. diuiserũt vestimẽta sua sortẽ mittẽtes. ¶ Sexta fuit de sua crucifixiõe. vñ lu. xxiii. crucifixerũt eũ et duos latrones cũ eo &c. Iste sex ydrie aq. i. tristicie mutate sũt in vinũ leticie & consolatõis in resurrectõe. vñ io. xx. gauisi sũt discipli viso dño. Scde nuptie sũt iter deũ & quãlibz

aīam fidelē: sed sic in matrimonio carnali triā sunt. fides primo tradita ꝛ hec appellat᷑ sponsalia: et solēnitates in eccia: et carnalis coplā: ita ī nuptiis istis. ꝛ ī matrimonio isto spūali sūt tria et ita q̄si tres nuptie. Primū est ī baptismo inocētia. Secūdū est penitētia a sacerdote inuēta. Terciū est in eterna gloria. ibi erit cōiūctō spōsi per amorē cū sponsa sua. de istis tribus dicit᷑ osee. ii. sponsabo te michi in fide: spōsabo te in iusticia et ī iudicio: et in misericordia. ꝛ miseratōnibꝰ: spōsabo te in sempiternū. vt ostēdat illud matrimoniū nuptiarū iniciatū: ratū: cōfirmatū et cōsummatū. iniciatū est in baptismo vbi datur spiritus sancti gratia. ratū est in peītētia: cōfirmatū et cōsummatū erit in gloria. Quantū ad primū quod fit in baptismo dicit. spōsabo te michi in fide. nā sicut in matrimonio carnali requiritur cōsensus partiū ꝛ est fides tradita: ita similit' in baptismo est q̄si fides tradita et cōsensus queritur quādo sacerdos querit et dicit credis in deū et dicit patrinis respōdeatis credo. q2 puer loqui non potest. Itē dicit abrenūcias dyabolo et oībus pōpis eiꝰ dicūt patrini abrenūcio. q. d. fideiussores sumus ꝙ iste puer credet ī deū ꝛ abrenūciabit dyabolo et oībus pōpis eius qñ veniet ad etatē. In istis nuptiis aqua mutatur in vinū' q2 cecitas in illuīnatōnē et seruitus in libertatē mutatur quoniā ante baptismū sumꝰ ceci ꝛ filii dyaboli ꝓpter peccatū originale. vñ apo. ephe. ii. oēs nascimur filii ire: sꝫ ꝑ baptismū illuīnati sumꝰ a gratia spūsancti et facti sumus filii dei. vñ gal. iiii. dicit apostolus. ita fratres nō sumus ācille filii sed libere. qua libertate liberauit nos christus sua passione glōsa. aqua baptismatis ꝑ quā sumꝰ filii dei habꝫ totā vritutē. q2 sicut dicit apostolus ro. vi. quicunqꝫ baptizati estis in morte ipsius baptizati estis. Quantū ad secūdū. s. ad nuptias q̄ fiūt in penitētia dicit. spōsabo te michi in iusticia et iudicio ꝛc̄. quia pauci sunt qui custodiūt baptismalem innocētiam: ideo per penitentiā recōsiliatur aīa fidelis creatori suo et tūc sunt quasi quedā nuptie inter deū et aīam: qñ ea anima despōsat sibi peni

tentiam. he nuptie significate sunt per nuptias iacob et lye gen̄. xxix. similiter et per nuptias thobie et sarre. tho. viii. thobias ductus ad luctū vel cōuertēs ad omia interpretat²: et sigificat animā penitentē q̄ debet pctā sua lugere et cōuertere se ad omia bona facienda. sarra iterpretatur āgustia et sigificat penitentiā que debet esse despōsata thobie. he nuptie possunt dici marie et ioseph. lu. ii. ioseph augmētū īterpretat²: et significat caritatem que augmentat omnia bona in homine. maria amaritudo. ⁊ vere ille qui caritatē habet debet despōsare sibi penitētie amaritudinē. In istis nuptiis deb3 esse vinū cōpunctōnis. de q° dicit psal. potasti nos vino cōpūctōis. vere cōfessio oris d3 esse quasi sacerdos faciens et cōiungēs illud matrimoniū. Cōfessio ē magnus sacerdos symeon de q° habetur eccle. i. debet esse panis sudoris et laboris de quo dicitur gen̄. iii. in sudore vultus tui vesceris pane tuo. anul9 debet esse perseuerantia in bonis operibus pnie ꝓpter rotūditatē q2 figura rotūda inter ceteras figuras magis ē perfecta et magis ad operādū apta. de isto anulo d2 luce. xv. date anulū in manu eius.

Tristicie sex de peccatis.

Itē sex ydrie aque sūt sex tristicie exurgētes de pctis ꝓ priis que cōuertūtur in nuptiis pnie in vinū leticie spūalis. Prima deb3 esse ex spōsi dulcissimi offensione. vnde osee. xii. ad iracūdiā vocauit me ephraim iniquitatib9 suis. ista tristicia ē secundū deū. vn̄ ii. cor. vii. que enī est secūdu3 deū tristicia penitentiā stabilē in salutē operatur si ancilla pauperrima et seruilis cōditōis esset despōsata filio regis: ⁊ ipsa in ignominiā spōsi sui scortata ess3: multū deberet esse tristis. multo magis illa anima q̄ despōsata ē st filio summi regis: quādo scortata est in ignominiā spōsi sui multū d3 esse tristis. Secūda de eius deformitate et denigratōne. q2 sicut d2 tren̄. x. denigrata ē facies eius sup carbones. Tercia est de tpis sui amissione. vnd psal. de talibus dicit. tempus faciendi dn̄e d. le. tuā. talis aia misera bn̄ potest dicere. tēpus vadit et recessit et ego

nichil feci. ¶ Quarta est de bonoꝝ suoꝝ prius factoꝝ in caritate mortificatōe ꝛ denigratōe. q2 sicut tre.i. dicit². paruuli eius ducti sunt in captiuitatē.i. oīa opa eius mortua sunt propter multitudinē iniquitatū eius. et iere. xxxi. rachel plorās filios suos.i. opa sua noluit cōsolari q2 nō sūt scꝫ viua: sꝫ potius mortificata ¶ Quinta est de penaꝝ inferni obligatiōe. q2 qui peccat mortaliter obligat se ad eternā mortē. q2 sicut dit² eze. xviii. aīa que peccauerit ipsa morietur². Ista habet tres metretas.i. mensuras. prima ē penaꝝ acerbitas. secūda est penaꝝ multiplicitas. tercia ē penarū perpetuitas. de his omnibꝫ dicit² ysa. vlti. ignis eoꝝ nō extiguet² et vermis eoꝝ nō morietur². In hoc ꝙ dicit ignis ibi: notatur penaꝝ acbitas ¶ In hoc ꝙ dicit vermis ibi erit cum igne: notatur penarū eoꝝ multiplicitas. Et in hoc ꝙ ignis nūꝙ extinguet² et ꝙ vermis ille nūꝙ morietur² scꝫ remorsio cōsciētie notat² ppetuitas ¶ Sexta est [illegible] dei et patrie celestis amissiōe et elōgatōe. vn̄ in p[illegible] michi q2 incolatus meus ꝓlōgatus est. et ibidē: s[illegible] na babilonis illic sedimus et fleuimus. et tre.i. [illegible] nostra versa est ad alienos. Ista habꝫ duas metretas que sunt amissio cōsolationis spiritualis: et amissio societatis angeloꝝ et dei visionis. Iste tristicie debent mutari in vinū leticie spūalis in nuptiis pnīe. quātū ad nuptias paradisi dicit. spōsabo te michi ī sempiternū. vere in paradiso erūt nuptie dei ꝛ aīe fidelis sue spōse. de istis nuptiis dicit io. apoc. xix. gaudeamus et exultemus ꝛ demus gloriā deo: q2 venerūt nuptie agni. iste nuptie erunt qn̄ fidelis aīa erit coniuncta cristo spōso suo in eterna gloria. In istis nuptiis māducabit homo panem angeloꝝ sicut dicit psal. et bibet vinū clarū et dulcissimū. de hoc dicit spōsus canti. v. bibite amici et inebriamini carissimi. In istis nuptiis. sex ydrie aque scꝫ sex pene quas hꝫ hō hic (que sunt fames sitis labor luctus dolor et corruptio siue mors) mutabūtur in vinū eterne iocūditatis.

¶ Penas sex hic patimur.

¶ Vere fames mutabit² in saturitatē et sitis in potū dul

dii.

cem.ysa.xlv. dicit dñs. serui mei comedēt et vos esurietis serui mei bibēt et vos sitietis. similiter labor in requiē. vñ in fine dicet dñs plorātibus illud mat.xi. veīte ad me oēs qui laborastis et onerati estis et ego reficiā vos et iuenietis requiē aīabus vestris. similiter luctus in cōsolatōnē. mat.v. beati qui lugēt quoniā ipsi cōsolabūt. Itē dolor ī leticiā et exultationē. ysa.xxxv. gaudiū et exultatōnē obtinebūt et fugiet dolor ab eis et gemitus. et apoca.xxi. absterget deus omnē lachrimā ab occulis sanctorum etc. similiter corruptō mutabit in icorruptionē et corpus mortale ī immortale. vñ.i.cor.xv. oportet hoc corruptibile induere icorruptōnē. hoc totū fit nuptiis paradisi. apoca.xix. beati g° qui vocati sunt ad nuptias agni. ad illas nuptias perducat nos christus filius dei viui. Amen.

Dominica scda post octauas epyphanie sermo nonus.

[C]um descēdisset iesus de mōte: secute sūt eū turbe multe et ecce leprosus veiens adorabat eum mat.viii. vere ad litterā cū iesus descēdisset de loco.i. de mōte in quo pdicauerat discipulis suis et vbi eos docuerat: secute sūt eū turbe multe. alii pp̄ter doctrinā: alii pp̄ter administratōnē: alii pp̄ter curatōnē. vñ hic ecce leprosus veniēs. Circa istū leprosū et circa curatōnē eius sex sūt cōsiderāda. Primū ē quid significet iste leprosus quē dñs curauit. qd notat cū dicit et ecce leprosus. Scdz est ad quid dñs manū suā misit l' extēdit. qd notat cū dicit. et extēdit manū. Terciū est pp̄ter quid eū dñs tāgere voluit. qd notat cū dicit. et tetigit eum. Quartū ē quare dñs qñ curatus fuit vt nemini diceret phibuit. qd notat cū dicit. vide nemini dixeris. Quītū ē quare eū ad sacerdotes misit. qd notatur cū dicit. vade et ostēde te sacerdotibus. Sextū est quid ē illud munus et quid significat qd ei offerre precepit. qd notat cū dicit. et offer munus tuū qd precepit moises. Primū est videre quid significat iste leprosus. allegorice iste leprosus significat genus huānū qd totū leprosū erat ppt' peccatū origīale: sz qñ filius dei descēdit de mōte .i. de celesti pa

27

tria in icarnatõe quãdo exinaniuit se formã serui accipi-
ens ⁊ per sanguinẽ quẽ effudit in cruce vbi habuit manꝰ
extẽsas ⁊ pforatas curauit illũ ⁊ sanauit. vñ in psal. misit
deus. ¶ pater verbũ suũ et sanauit eos. vere nos oẽs a le-
pra peccati origĩalis mũdati sumus in baptismo qui vir
tutẽ mũdãdi nos habz a passione iesu christi. ideo dicit a
postolꝰ ro. vi. quicũqz baptizati estis ⁊c. et apoca. i. lauit
nos a pccis nostris ⁊c. ¶ moraliter p leprosum istũ pccõr in
pccõ mortali permanens significatur. nã lepra peccatum
mortale significat ꝑpter duplicẽ rõnem. ¶ Prima ẽ qꝫ le-
pra ex corruptõe humoꝝ mẽbroꝝ vniuersoꝝ cõtrahitur: sic
peccatũ mortale omne ex trãsgressione legis cõtrahitur.
vñ dicit quedã glo. sup leuit. ꝙ peccatũ ẽ legis trãsgres-
sio. ¶ Scda est qꝫ sicut lepra ẽ ĩfirmitas q̃ nõ potest cura
ri in hoĩe: sic peccatũ ab hoĩe: sed solũ a deo nostro cre-
atore. vñ rex israhel dicit quãdo naaman venit ad eum vt
curaretur a lepra sua (vt habetur. iiii. re. v.) nũquid ego sũ
deus vt curem hominẽ a lepra sua: et mat. ii. dicitur. quis
potest dimittere peccatũ: nisi solus deus. per leprã ergo
significatur peccatũ mortale.

¶ Sex proprietates lepre.

¶ Et per leprosum istũ quilibz pccõr significari potest.
et hoc ꝑpter multiplicẽ rõnẽ et ꝓprietatẽ leprosi. ¶ Pri-
ma est ꝑpter turgiditatẽ et inflatõnẽ. qꝫ leprosus turgi-
dus est et inflatus. et per hoc significatur peccatũ supbie
qꝫ superbi turgidi sunt et iflati. vñ superbi sunt sicut ve-
sice inflate et turgẽtes. vñ dicit augustinꝰ. supbꝰ similis
est vesice inflate: que si pungatur acu quãtũcunqz sit ifla-
ta: deinflatur et deturgescit. sic et supbus quãtũcũqz sit
inflatus in diuitiis et deliciis: et in honoribꝰ: et de scien
tia: ad modicũ punctũ mortis deinflatur et deturgescit.
qꝫ sicut dicit iob. xviii. tollet eũ vẽtus vrens et rapiet eũ de
loco suo. et ĩa in ipsis supbis nõ est nisi vẽtus elatõis ⁊ ia
ctãtie et vane laudis. ipsi sicut buffones iflati sũt et ma-
xime qñ tãgũtur aliqua dura reprehẽsione et portãt sem
per venenũ detractõis in ore sicut buffones: vt iterficiãt

d iii

pctm ẽ legis trãsgressio

eos qui tangũt illos. vñ dicit psal. venenũ aspidũ sub labiis eorũ. hec ẽ lepra capitis. q2 superbia ẽ caput et iniciũ omnis peccati. eccl. x. iniciũ oĩs peccati ẽ superbia. vel d2 lepra capitis. i. diaboli. q2 diabolus ẽ caput et rex sup oẽs filios supbie. iob. xli. de lepra capitis leui. xiii. vir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra videbit eos sacerdos. ista ẽ lepra osye regis ii. paralip. xxvi. ¶ Secũda ꝓpter putredinẽ iteriorẽ. q2 lepra putrefacit hoĩez interius. per hoc significat peccatũ iuidie. q2 iuidia (quã do facit hominẽ dolere de bonis proximorũ et gaudere de malis eorũ) putrescere facit animã iuidi corã deo et cõsciẽtia eius ⁊ oẽs virtutes q̃ erãt in aĩa putrescũt. et io dicitur puer. xiiii. putredo ossiũ iuidia. ¶ Tercia ẽ ꝓpter anelitus eius fetorẽ et aliorũ corruptõnẽ et submissam locutõnẽ. q2 leprosus submisse loquitur q2 habet vocẽ raucosam vel raucam. per hoc significatur peccatũ detractõis et murmuris q2 detractor sub silentio detrahit et mordet sicut serpens eccle. x. si mordeat serpẽs in silẽtio: nec eo minus qui occulte detrahit. Preterea habet anelitũ fetidũ. vñ psal. sepulchrũ patẽs est gutur eorũ. similiter detractor p fetorẽ detractõis sue primo se corrũpit et illũ cui detrahit quãtũ in se est ⁊ eos qui detractõnes eius libẽter audiũt. q2 sic dicit grego. nũq̃ esset detractor: nisi esset libẽs auditor. ⁊ in psal. corrupti sũt ⁊ abhoĩnabiles facti sũt. ipsi sũt similes bestie q̃ similis erat vrso et hẽbat tres ordines dẽtiũ. dañ. vii q2 tres corrũpit. hec ẽ lepra marie sororis moisi ⁊ aarõ nume. xii. q̃ dñs eã lepra percussit quoniã cõtra moisen murmurauit ꝓpter ethiopissam. hec ẽ lepra hache leuiti. xiii. ¶ Quarta est ꝓpter sitis habũdantiã ⁊ q̃titatẽ q2 semper sitit. ⁊ multotiẽs accidit q̃ q̃to plus bibit tãto plus sitit. per hoc significatur peccatũ cupiditatis. cupidus eni semp sitit. vñ io. xviii. exardescit cõtra eum sitis. et ẽ mirabile. q2 quãto plus bibit. i. habet: tãto plus sitit i. cupit habere: vnde saciari nõ potest. et hoc ẽ qd dicit eccle. xiiii. oculus cupidi isaciabilis ẽ. optime dicit. q2 oculus eius saciari nõ potest. quia quãdo videt vnũ pulchrũ

equū vel aliquā pulchrā rē tam cito cupit illā habere. qꝛ sicut dicitᷣ puer.xiii. vēter impioꝝ insaturabilis est. vere cupidi sunt impii. qꝛ nō hn̄t miam nec pietatē de aīabus suis:nec de pximis. et sicut dicitᷣ iac.ii. iudiciū sine mīa fiet ei qui nō facit mīam. Ista est lepra giezi qui p cupiditatē cucurrit post naamā et accepit munera ab eo.iiii. re. v.vn̄ dicit heliseus giezi. lepra naamā adhereat tibi et semini tuo:et lepra cupiditatis istis cupidis ⁊ semini eoꝝ. vn̄ filii eoꝝ nolūt reddere quod patres eoꝝ male acquisierūt et ptractauerūt. sꝫ si illud sibi retinēt libēter et scienter:ipsi cū patribus eoꝝ in inferno dānabūtur ⁊ de patribus eoꝝ cōquerētᷣ filii impii. quoniā ppter illos fuit eis opprobriū.eccl.xli. de patre iniquo cōquerētur filii impii qui ppter illū sunt in opprobriis. ¶ Quinta est ppter pōderositatē.qꝛ leprosus pōderosus est.per hoc significatur accidia et pigricia. qꝛ accidiosi et pigri ita pōderosi sunt ꝙ nolūt se mouere ad faciēdū aliquod bonū opus. vn̄ iob. viii.quare posuisti me cōtrariū tibi ⁊ factus sū michimet ipsi grauis.de pōderositate pigricie dicit apost.hebre.xii deponētes omne pōdus scꝫ pigricie.et omne circunstans nos peccatū p paciētiā curramus ad ppositum ĉtamē ⁊c̄. Isti sunt leprosi in pedibus et manibus sicut fuit moyses qui habuit manū leprosam.vt habetᷣ exo.iiii. ¶ Sexta est propter vilitatē infirmitatis et fetorē.per hoc significatᷣ peccatū luxurie quod ē fetidū et vilissimū.fetidū ē coraꝫ deo et angelis eius.vn̄ greg. fetor eius ad celum ascēdit. nec mirū cū sit fimus carnis:sterquilinium corporis:odiuꝫ angelis:discordia pximi:cibꝫ dyaboli.preterea villissimū est vn̄ seneca. si scirē hoies ignoraturos et deos ignoscituros:tamen propter peccati villitatē peccare dedignarer. anime luxuriose dicitᷣ iere.ii.ꝙ villis facta es iterās vias tuas.et de luxuriosis pōt dici illud quod dicitᷣ treñ.i.dederūt preciosa quecūq꜄ pro villi vt refocillarēt animas suas.vere luxuriosi dederūt preciosa.i.aīas vel gaudia paradisi pro vili peccato et modica delectatōe. et ideo dicit optime.vt refocillarēt animas.qꝛ nunꝙ illa delectatio sa

ciat. vñ augustinus. presens nõ faciat: preterita non dele ctat: futura cruciat. Itẽ per lepraʒ peccatũ luxurie signifi cat' ꝑpter alias duas rõnes. q2 cõsumit totũ hominez et quicquid boni habet. vñ iob. xxxi. ignis est vsq₃ ad cõsum ptionẽ deuorans 2c. Itẽ quia mẽbra aufert. oculos .s. itel ligẽtie. vñ iudich. xvi. hẽtur ꝙ samson excecatus ẽ per me retricẽ. ¶ Itẽ aufert aures obediẽtie: nares discretõnis: ca pillos bone cogitatõis: barbã fortitudinis: supercilia san cte meditatõis: manus bone opatõnis: pedes sancte affe ctõnis: linguã cõfessionis et orõnis et predicatõis. q2 non est preciosa laus in ore pccõris. eccle. xv. hec est lepra car nis de qua habet' leuiti. xiii. qui vult ab ista multiplici lepra mũdari dz veire ad christũ fontẽ misericordie ⁊ dz eũ adorare et dicere. dñe: si vis potes me mũdare. per h' ꝙ dicit veiens. notatur peccati desertio. q2 tunc homo ad christũ venit qñ peccata deserit. in hoc ꝙ dicit adorabat flexo genu. notatur cordis humiliatio. sicut dicit psal. cor cõtritũ et hu. deus nõ despi. et ibidẽ. veniẽt et adorabũt. postea debet dicere. dñe: si vis potes me mũdare. q. d. cer tus de potestate sum: sed de volũtate dubito. Item cũ di cit mũdare. notatur ĩfirmitatis cognitõ. vñ psal. de lictũ meũ cognitũ tibi feci et iniusticiã meã nõ abscondi.

¶ De duplici manu domini.

¶ Secũdũ est videre ad quid faciẽdũ dñs manũ suã ex tẽdit. qd notat' cũ dicit. extẽdit. Et sciendũ est ꝙ duplex ẽ manus dñi. est enim manus iusticie ⁊ manus misericordi e. extẽdit dñs manũ iusticie dupliciter ad malos punien dũ. primo in anima quando exit de corpore. vñ exo. iii. ex tendam manũ meam super egyptum .i. super aiam plenã merore et tenebris peccati. ¶ Scdo extẽdit manũ suã ad p cutiendũ eos in iudicio in corpore et in aia. vñ ysa. x. ma nus eni adhuc extẽsa est. mirabile ẽ ꝙ isti miseri pccõres nõ timẽt istud. quia sicut ipse dicit. percutiam et ego sa nabo et non est qui de manu mea possit eruere. leuabo ad celũ manũ meã 2c. ¶ Itẽ est manus misericordie christi. de ista manu dicit psal. emitte manũ tuã de alto 2c.

¶ Manus christi quinque modis extenditur.

¶ Istā manū misericordie extēdit quinque mōis. ¶ Primo ad peccatores recipiendū et de peccato subleuādū: sicut bona mater extendit manū suā ad filiū suū recipiēdū. vt qñ cadit in luto. vñ prouer. i. vocaui vos: et renuistis. extendi manū meā. s. ad vos recipiēdū et nō fuit qui aspiceret. et in psal. cū ceciderit iustus nō col. q2 d. su. ma. s. Scdo extēdit eā ad pccōrē curādū. vñ hic extēdit manū 2c. ¶ Tercio extēdit ad viā penitētie: q̄ est via eūdi ad paradisum ostēdendū. vñ ysa. xlv. tota die expādi man9 meas ad populū qui gradi2 viā nō bonā. via nō bona ē via peccatorū et impiorum. de qua prouer. iiii. via impiorum tenebrosa. ¶ Quarto extēdit ad bona tēporalia nobis largiēdū. vnde prouer. vl. manus suas aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperē. ¶ Quito extendit eā ad nostrū premiū. s. eternū gaudiū nobis reddēdū et retribuēdū. vñ psal. extēdit manū suā in retribuēdo. ¶ Terciū est videre ad quid tetigit eū qd̄ notatur cū dicit2. tetigit eū. propter huilitatē tetigit eū. moraliter in tactu notatur cordis cōtritio. q2 tunc pccōr in pupilla cordis tāgit2 a deo et a grā spiritussancti quādo de peccatis suis cōuertit2. de isto tactu dicit ver9 ysaac. i. christus gen. xxvi. accede huc fili vt tāgā te et probem vtrū tu sis filius meus 2c. ¶ In tactu cōtritōis probat2 hō esse filius dei. et dañ. x. d2. ecce manus dñi tetigit me et erexit me super genua mea. et ibidē. et rursum tetigit et cōfortauit me. ¶ Quartū est quare vt nemini diceret prohibuit. qd̄ notat2 cū dicit. vide nemini dixeris. et in h° notat2 vane laudis prohibitio. inde dñs prohibuit: vt ad exēplū eius quilibet nostrū bona opera q̄ facit: latēter faceret nō vanā laudē querēs. vnde augu. oculta q̄ facis iquā tū potes. quod si oino nō potes: sit in animo volūtas ocultandi. ¶ Quitū est quare eū ad sacerdotem misit. glo. propter huilitate vt sacerdotib9 deferret honorē. vñ dicit. vade et ostēde te sacerdoti. in hoc notat2 cōfessio q̄ est signū quod lepra peccati mūdatur 7 ibi notāt2 iiii°2 circa cōfessionem.

¶ Cōfessio debet habere quattuor.

¶ Primū est ꝙ debet esse festina . qđ notatᷣ cū dicit. vade et hoc est quod dicitᷣ eccl. v. nō tardes cōuerti ad dn̄m.

¶ Secundū est ꝙ dꝫ esse apta quod notatᷣ cū dicit. ostēde. vn̄ hiero. reuela ꝑditionē et cōfusus abibit inimicus. et in psal. iniusticiā meā nō abscōdi in corde meo. glo. cū hō detegit deus tegit et cū homo tegit deus nudat. ¶ Terciū est ꝙ dꝫ esse ꝓpria et hoc notatᷣ cū dicit. te. et hoc ē qđ dr prouer. xviii. iustus prior accusator est suiipsius. vere peccator tu debes te ostēdere nō p litteras: nō p nūciū: et non alioꝝ peccata: sꝫ te in propria ꝑsona et morbū tuū. i. peccata tua. multū esset fatuus leprosus qui infirmitatem vel vrinā medico nō vellet ostendere: si p hoc posset mūdari a lepra sua. sꝫ sicut dicit grego. verbū oris est vrina cordis.

¶ Quartū ē ꝙ debet esse humilis. et hoc notaᷣ cū dicitur. ostēde te sacđoti qui habet claues soluēdi. illud precipiebat leui. xiiii. vn̄ dicitᷣ ibi. hic ē vsus leprosi qn̄ mūdatus ē adduceturᷣ ad sacđotē. et luc. xvi. dicit dn̄s leprosis mundatis. ite: ostendite vos sacđotibus. ¶ Sextū est videre quid est illud munus ⁊ quid significat quod dn̄s ei offerre precepit. vn̄ ⁊ dixit ei. et offer munus quod precepit moises. et p hoc notatur opis satisfactio.

¶ Quattuor offerebant leprosi.

¶ Et notādū est ꝙ quattuor offerebāt leprosi in mūdatōe eoꝝ in ostio tabernaculi. vt habetᷣ leui. xiiii. vbi dicitᷣ assumet duos agnos immaculatos et ouē anniculā absqꝫ macula et tres decimas simile in sacficiū. et que cōspersa sit oleo et seorsū olei sextariū. ista quaᵒᷣ debēt offerri in mūdatiōe lepre peccati mortalis. per duos agnos significatᷣ benignitas cordis et paciētia quā debemus hēre in tribulationibꝫ. qꝛ agnus ē animal benignū ⁊ patiēs. p ouē imaculatio carnis. p tres decimas simile vigilia honestatis ⁊ deuotio oratōis in memoria dn̄ice passiōis. p sextariū olei sex opera mie ⁊ pietatis. de quibus dicit dn̄s math. xxvi. esuriui et dedistis michi manducare ⁊c̄. et istis dicet dn̄s in fine. vt habetur ibidē. venite benedicti in regnū patris mei. Ad illud regnū ꝑducat nos christus filius dei Amen.

¶ Dominica tercia post octauas epyphā. sermo. x.

Ascendēte iesu in nauiculā: secuti sunt discipli eiꝰ ⁊ ecce motus factus ē magnꝰ in mari. mat. viii. Sicut dicit iterū. qui magna fecerat ī terra transijt ad mare vt vel magna faciat in illis et dn̄s terre mariscꝫ appareat ⁊ vt magna virtus liberatōis pōderetur ascēdēte iesu ⁊c̄. ¶ In hoc euāgeᵒ ad presens quaᵒꝛ possunt notari. ¶ Primū est quid per istā nauiculā in qua christꝰ ascēdit significatꝛ. ⁊ illud notatꝛ cū dicit ascēdente iesu ī nauiculā. ¶ Secūdū est videre qui sunt isti discipuli qui cū iesu ascēdūt in nauē et illū sequūtꝛ ibi. et hᵒ notatꝛ cū dicit. secuti sunt eū discipli eius. ¶ Terciū ē videre quid significat illō mare et vētus. et quid significēt illi quibꝫ tēpestas in mari isto excitatꝛ. et hoc notatꝛ cū dicit. ecce motus magnus factus ē in mari. ¶ Quartū est quō christus excitādus ē ne pereamus vt nobis auxiletꝛ. ⁊ hᵒ notatꝛ cū dicit. et suscitauerūt eū dicētes. dn̄e salua nos perimus. ¶ Primū ē gᵒ videre quid per nauiculā in q̄ christus ascēdit significatꝛ. per nauiculā crux christi vel peitētia significatꝛ christi quā ascēdit cū ascēdit in palmā ⁊ apprehēdit fructū eius. hec est nauis simonis petri de q̄ dicitur lu. v. ascendit iesus in vnā nauim q̄ erat simonis petri. vere crux christi nauis ē simonis petri. qꝛ simō obediēs interpretatꝛ. et ipse christus factus est obediēs vscꝫ ad mortē mortē mortē aūt crucis. phil. ii. Ista nauicula fuit facta ex quattuor lignis que fuerunt cedrus cypressus palma ⁊ oliua. de quibꝫ dꝛ eccle. xxiiii. quasi cedrus exaltata sū in libano et quasi cypressus in mōte syon q̄si palma exaltata sū in cades ⁊ quasi oliua speciosa ī cāpis. ¶ Secūdū ē videre qui sūt discipli isti christi qui cū ipso ascēderūt ī nauiculā vt eū ibi sequātꝛ. discipli christi sūt peitētes eū timentes ⁊ diligētes et mādatū eiꝰ custodiētes mites ⁊ humiles. qꝛ tria sūt q̄ debēt facere boni discipli dn̄i. pᵒ debēt timere magistrū suū ⁊ ppter timorē cauere ne offēdāt eū ⁊ ne eos verberet debēt a malis opibꝫ cessare. secūdo debēt eū diligere ⁊ ex dilectōe mādata eius custodire

tercio debēt a magistro suo bonā lectōnē libēter audire ꝛ retinere. Ista tria debēt facere discipli christi. ¶ Primū ē q2 debēt eū timere ne eū offendāt et ne eos verberet. imo ne corpus ꝛ aīam in gehennā perdat. et iō dicit dn̄s mat. x. disciplis suis. nolite timere eos qui corpus occidūt: sed magis timete eū qui pōt aīaz et corpus ꝑdere in gehēnā ꝓpter timorē istū debēt hoīes declinare a malo. puer. xv ꝓpter timorē dn̄i declinat omis hō a malo ¶ Scdm est q2 debēt christū magistrū suū diligere et ex dilectōe ei9 mā data seruare. vn̄ io. xiiii. in hoc cogno. oēs ꝛc̄ ¶ Terciū est q2 debēt a magrō suo bonā lectōnē libēter audire adiscere et retinere. Ista lectō docet ꝙ sint mites et huīles corde. isti sūt discipli de quib9 dicit[2]. io. xx. stetit iesus in medio discipulō℞ suo℞ et dixit eis. pax vobis. Isti discipli debēt cū christo ascēdere in nauiculā penitētie. de ista naui d2 sapi. xiiii. trāseūtes mare ꝑ ratem penitētie liberati sunt

¶ Nauicula cōparatur peītētie ꝓpter tria.

¶ Sed notandū est ꝙ per nauiculā pn̄ia optime significat[a]. et hoc ꝓpter tria. ¶ Primū est q2 sicut nauicula arta est in pricipio et in fine: et in medio lata: ita peītētia ī pricipio ē arta. q2 satis est artū in pricipio nudis pedib9 ambulare: hostiatim aliquādo panē suū q̄rere: aliquando ciliciū portare: in pane et aqua ieiunare: carnē suā disciplinare: vnū solū deū diligere: aduersa nō timere. ꝛ iō dicit christ9 mat. vii. āgusta ē porta q̄ ducit ad vitā. interli. in īgressu arta ē via q̄ ducit ad vitā ꝛ pauci inueiūt eam. seneca. iniciū eūdi ad virtutes arduū q2 hoc primū imbecille mētis et egre ē formidare īexperta. itaq3 cogēda est vt icipiat. deinde nō ē acerba medicina. ꝓtinus enī delectat dū sanat. Preterea arta ē ī fine ista penitētia. q2 dyabolus calcaneo peītētis īsidiat[r]. ꝛ hoc ē qđ d2 gen̄. iii. insidiaberis calcaneo eius. s3 ipsa lata ē in medio: ita pn̄ia ē in ꝓgressu. ideo dicit spiritussanctus puer. iii. anime peitēti. ducā te ꝑ semittas equitatis quas cū ingressus fueris nō artabūtur gressus tui. vere penitētia lata est in ꝓgressu ꝓpter magnas cōsolatōes quas dn̄s dat peītētib9

21

vnde ber. multi vidēt cruces vestras sed pauci vident vn ctōes vestras ¶ Secūdū est qꝛ nauis est inferius clausa et superius aperta: ita hō existēs in penitentia debet coꝛ suū clausū hēre inferius cōtra amoꝛē terrenoꝝ et contra a quas carnalis cōcupiscētie et debet hēre illud apertū su perius ad cognoscēdū de celestibus et cogitādū. vn̄ debꝫ habere sic dicit apostolus phili. iii. q̄ retro sūt obliuiscēs ad ea q̄ prioꝛa sunt me extendens. et vbi dicit. nostra con uersatō in celis est. ¶ Terciū ē qꝛ sicut nauis ducit hoīes ad poꝛtū ita penitētia ducit hoīnes ad poꝛtū salutis eter ne. s. ad regna celestia. et ideo dicit chꝛistus mat. iiii. peni tentiā agite appꝛopinquabit vobis regnū celoꝝ.

¶ De quibus lignis debꝫ esse nauicula penitētie.

¶ Ista nauicula. s. penitētie spiritualiter dꝫ esse ex iiii^{oꝛ} lignis q̄ sunt cedrus cypꝛessus palma et oliua. per cedrū que nutrit^{ur} iuxta aquā significat^{ur} luctus de peccatis q̄ nutriūtur iuxta aquas cōpūctōis. vn̄ nu. xxiiii. q̄ pulchꝛa sūt tabernacula tua iacob q̄si cedrus iux̄ aquas. p cypꝛes sum que est arboꝛ alta et multū crescit in altū significa^{tur} hūilitas coꝛdis que facit hoīem exaltari vsq̄ ad celi glo riā. vnde ꝓuer. xxix. humilē spū suscipiet gloꝛia. per pal mā significat^{ur} dilatatio caritatis. qꝛ palma multū dila tur supius. s. in ramis. vn̄ spōsus dicit de spōsa sua q̄ bene hēbat dilatatōnē caritatis. canti. vii. q̄ pul chꝛa es q̄ deco ꝛa carissima in deliciis tuis statura tua assimilata es pal me. per oliuā opus misericoꝛdie significat^{ur} et opus pieta tis. vn̄ psal. ego sic oliua fructifera in domo dn̄i ¶ hec sunt iiii^{oꝛ} ligna de quib⁹ dꝫ fieri nauis peitētie. spes q̄ est de celestib⁹ gaudiis dꝫ esse ācboꝛa. vn̄ apostol⁹. hebꝛe. vi. foꝛ tissimū solaciū hēmus qui cōfugim⁹ ad tenēdā ꝓpositam spē quā sicut ācboꝛā aīe habem⁹ tutā ac firmā. In istā na uiculā pn̄ie ascēdūt discipuli chꝛisti per tres gradus ꝛ se quūt^{ur} ipsū ¶ Pꝛim⁹ ē abnegatō ꝓpꝛie volūtatis. ¶ Scd̄us est cōtēptus huāne vanitatis siue mūdane ¶ Terci⁹ ē absti nētia desiderioꝝ carnis et fuga oīs carnalis amoꝛis . de i stis trib⁹ mat. ix. dicit bea. pe. ecce nos reliquim⁹ oīa. s. p

priā volūtatē et mōdi vanitatē et oēm carnalē amorē et secuti sum⁹ te: quid g° erit nobis? ibūs aūt dicit illis. vos qui secuti estis me sedebitis sup se.in. duo. tribus israel.

Mare cōparatur mōdo propter qua°ᶻ.

Terciū ē videre quid p mare et p vētos significatᶻ: quibus tēpestas in mari excitaᶻ. Per mare iste mōdus significatᶻ. et h° pter qua°ᶻ. Primū ē pter fetorē: q2 mare fetet et amaꝝ ē. illis maxie qui nutriti sunt de lōge et nō illis qui sunt deprope. eodē modo mōdus fetet p luxuriā et p pctōꝝ multitudinē sctis ⁊ iustis qui sunt longe a mōdo p desideriū celestiū et cōuersatione. vñ apost. phil. iii. oīa arbitror vt stercora et subdit rōnē: q2 nr̄a cōuersatō in celis ē. s3 mali pctōres qui sunt in stercore pctōrū mōdi sic in luto fetorē istū nō sentiūt. vñ ber. vbi sunt oēs fetidi fetor vnius nō sentitᶻ. Scdm est pter minoꝝ deuoratione: q2 sicut in mari maiores pisces deuorāt minores: ita in mōdo maiores deuorāt ⁊ opprimūt mīores. vñ abachuc i. quare nō respicis cōtemptores et taces cōculcāte impio iustiorē se et facis hoīes quasi pisces maris ⁊ quasi reptilia nō habētia ducē. s3 sicut est de lucio et de lupo aquatico qui postq̄ multos pisces deuorauit tādē capitᶻ et deuoratᶻ: sic cōtigit de istis officialibus et magistratib3 et potētatibus ⁊ bedellis prepositis et de illis qui mō paupes deuorāt et opprimūt et bona eoꝝ rapiūt. ipsi in fine deuorabūᶻ et dyaboli eoꝝ aīas rapiēt ⁊ deuorabūt. vñ ysa. xxiii. ve qui predaris nōne ⁊ ipse predaberis ⁊c. et abachuc. ii. dicitᶻ de niniue. eris in rapinā eis: q2 tu spoliasti multas gētes ⁊ spoliabūt te. Terciū ē pter fluctuū et tēpestatū multitudinē. ita in mōdo isto nō sunt nisi tēpestates et discordie: lites: īuidie: infirmitates: pressure: et turbatōes. vñ io. xviii. i mōdo pressurā hēbitis: i me aūt pacē. Quartū est pter piculoꝝ et reptiliū pluralitatē. ita in mondo isto vbiq3 sunt picula. vñ dicit apost. ii. cori. xi. nocte ⁊ die in pfūdo maris fui piculis fluminū: piculis latronū ⁊c. similiter plenus ē dyabolis. vñ psal. hoc mare magnū et spaciosum manib3: illic reptilia quoꝝ nō ē numerus. per ma

re q̃ꝰ mũdus bene ſigĩfica². ⁊ per vẽtos demones qui ex
citãt tẽpeſtates in mari iſtius mũdi. iſti ſũt vẽti qui con
cuſſerũt iiiiᵒʳ ãgulos domꝰ:q̃ corruẽs oppreſſit liberos iob
i. vere demões ſũt ſič vẽti. vñ de diabolo dicit iob. xxviii.
nocte opprimet eũ tẽpeſtas:⁊ tollet eũ.ſ.ipiũ vẽtꝰ vrens
ſ.diabolꝰ. ¶Demones cõpãt² vẽto ꝑpť duo.
Sed ſciendꝰ eſt ꝙ demones cõparãt² vẽto et dicũt² vẽti ꝑ
pter duo. Vnũ eſt ꝑpter inuiſibilitatẽ.q2 nõ videt² ſicut
vẽti ſed cũ ſenſualitate.vñ iob xli. de diabolo qui reuela
bit faciẽ idumẽti eius.¶Itẽ aliud eſt ꝑpter velocitatem.
vñ treñ.x.velotiores ſunt pſecutores noſtri aquillis celi.
¶Cor pctõris cõparat² mari ꝑpter iiiiᵒʳ.
Itẽ per mare ſignificari põt cor pctõris ꝑpter quattuor.
Primũ eſt ꝑpter profunditatẽ.vñ iere.vii. pfũdũ eſt cor
hominis et ĩſcrutabile ⁊c̃ ¶Secundũ eſt ꝑpter amaritu
dinẽ:q2 mare cõtinue eſt amarũ.ita cor pctõris debet eſſe
cõtinue in amaritudinibus eo ꝙ creatorẽ ſuuz dulciſſimũ
dereliquit ⁊ offẽdit per pctã ſua.vñ iere.ii.exi et vide q2
malũ eſt et amarũ te dereliquiſſe deũ factorẽ tuũ.⁊ozee.
xii.ad iracũdiã prouocauit me effraim in amaritudinibꝰ
ſuis. ¶Terciũ eſt ꝑpter iniquitatẽ.vñ yſa.lxviii.cor ipii
quaſi mare feruẽs qd̀ quieſcere nõ poteſt.et ibidẽ impiiſ
nõ eſt pax ¶Quartũ eſt ꝑpter ſalſedinẽ. quia corda pec
catoꝝ ita ſunt ſalſata ꝙ nõ poſſunt ſaciari honoribus mũ
danis carnalibus deſideriis et temporalibus diuitiis. vñ
prouer.xiii.vẽter impioꝝ inſaciabilis. propter iſta quat
tuor dicitur cor peccatoris mare.ſed vẽti qui excitant tẽ
peſtates in iſto mari ſunt peccata et tẽtatõnes dyaboli.
iſti ſunt vẽti de quibz dicitur danielis.ix.videbam nocte
et ecce quattuor venti celi pugnabant in magno mari et
quattuor beſtie grandes aſcenderũt de mari diuerſe iter
ſe ⁊c̃.¶Primus vẽtus eſt ſupbie et ambitõnis. iſte flat ab
oriente.quia a ſuperbia ſumpſit inicium omnis perditio.
vt habet² eccleſia.quarto. Superbia ſimilis eſt leoni pro
pter crudelitatez quia vult habere dominiũ ſuper omnes
ipſa habet duas alas que ſunt iactantia et preſumptio ⁊

sublimitas et potestas. ¶ Secūdus vētus ē inuidia vel detractō. iste pvenit a meridie .s. de psperitate bonoꝝ. inuidia similis ē vrso qui comedit libenter mel: ita inuidus ⁊ detractor virtutes q̄ de celo sūt et bona opa q̄ sunt dulcia sicut mel destruit. ista habꝫ tres ordines dētiū .i. tres mōs detrahēdi. qui sūt mala augmētādo: bona diminuēdo: et indifferētia peruertēdo. isti bestie dicitur. surge et comede carnes plurimas. ¶ Tercius ē luxuria. ipsa pveīt ab occidēte et ipsa luxuria tedit ad occasum quotidie. luxuria similis ē pardo que est tercia bestia pter varietates desideriorꝝ ista habꝫ quattuor capita ⁊ quattuor alas. ¶ Quattuor capita sunt fornicatō: icestus: adulteriū: peccatū cōtra naturā. ¶ Quattuor ale sūt iuuētus saītas rerū tpāliū fertilitas ⁊ ociositas. ⁊ sicut dicit[2] eze. xvi. hec fuit iniquitas sodome supbia habūdantia panis ⁊ ociū. ¶ Quartus vētus qui flat ab aquilone ē cupiditas. vnde iere .i. ab aquilone pandet[2] oē malū. cupiditas ē quarta bestia q̄ crudelior ē ceteris. cupiditas ipsa ē que facit rapere aliena. ipsa expoliat paupes rapiēdo bona eoꝝ que sunt vita eoꝝ. eccle. xxiiii. panis egētiū vita paupis. et hi sūt iiii[o2] vēti de q̄bus dr zacha .ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniā in quattuor vētis celi dispersi vos dicit dn̄s. istis quattuor vētis excitat dn̄s multociēs tēpestatē in mari .i. in corde peccōris. sicut dicit aposto. i. cor. x. fidelis aūt deꝰ est: qui nō patiet[2] vos tētari supra id qd̄ potestis ꝛc̄. ideo q̄tū possumꝰ debemꝰ facere .s. excitare iesum ieiuniis gemitibus suspiriis et orōibꝰ deuotis. vt adiuuet nos: ⁊ debemus dicere. dn̄e: salua nos: perimꝰ. vt faciebat beatus petrus. vt hētur math. xiiii. et cū cepisset mergi clamauit d. dn̄e: saluū me fac. imperat aūt deus mari et obedit ei quiescēdo a pcussione et tēpestate sua. vt habꝫ hic et sicut dr tho. iii nō enim delectaris dn̄e in tribulatōnibus nostris: qr post tēpestatē tranquillū facis. rogemꝰ ipsū vt defendat nos hic a tēpestate vicioꝝ et vt de trāquillitate tēporali perducat nos ad tranquillitatē eternā. Amen.

¶ Dominica quarta post octauas epy. sermo. vndecimꝰ

[illegible] Nonne bonū semē seīnasti in agro tuo: vn̄ habes [illegible]t zizaniā? math.xiii. In isto euāgelio ad pn̄s [illegible]iiii° pn̄t ɔsiderari. Primū est quid ē illd̓ bonū [illegible] q̄d d3 quilibz iustus seīnare. ¶ Scd̓m ē quid ē ille ager vbi d3 illd̓ semē seīnare. ¶ Terciū ē vnde d2 hēre zizaniā. ¶ Quartū est videre quid ē ille fructus quē debz ex bono seīne colligere. ¶ Primū notat^r cū dicit. nonne bonū semē seīnasti ₇c̄. Secūdū notat^r cū dicit. ī agro tuo. Terciū: cū dicit. vn̄ habes zizaniā. Quartū: cū dicit. triticū cōgregate in horreū meū. Primū ē ergo videre quid ē illud semē bonū qd̓ debet quilibet fidelis seminare.

¶ Semen duplex.

¶ Et sciend̓ ē in primis ꝙ duplex ē semē. est eni quoddā semē malū et quoddā semē bonū: et mali seīnāt semē malū et boni semē bonū. semē malū est peccatū.

¶ Semē malū quadruplex qd̓ seminānt mali.

¶ Primū est rācoris et discordie iter fratres. de h° hēt^r gen̄. xxxviii. vbi d2 ꝙ ioseph accusauit frēs suos de crimine pessimo ₇c̄. postea d2. accidit quoq3 ꝙ visum sōniū referret fratrib⁹ suis. q̄ cā maioris odii fuit seminariū. tlis est hō apostata qui seīnat iurgia ₇ discordias. vnde puer. vi hō apostata vir iutilis gradit^r ore peruerso: innuit oculis terit pede: digito loquitur: prauo corde machinatur mala: et in omi tēpore seīnat iurgia: hinc extimplo sicut fur veniet perditio sua. super omnia alia peccata odit dn̄s ₇ detestatur illud grauisimū aliorum.

¶ Odit dn̄s septē peccata.

¶ Vn̄ puer. vi. sex sunt q̄ odit dn̄s et septimū detestat^r aīa eius. oculos sublimes: linguā mēdacē: manus effūdētes sanguinē inoxiū: cor machinās pversas cogitatōnes: pedes veloces ad currēdū in malū: pferētē mēdacia: testē fallacē: et eū qui seīnat inter frēs discordias. h° est septimū qd̓ detestat^r aīa eius. hic loquitur salomon secūdum cōsuetudinē hoīnū qn̄ dicit ꝙ dn̄s odit ista septē peccata ¶ Nota ꝙ dn̄s odit superbiā. s. oculoꝝ sublimitatē. illud primū ponit^r: q2 iniciū oīs pccī superbia. eccle. x. et q2 ī oīb⁹

odiosa est ⁊ odibilis deo ⁊ hoībꝫ superbia. in ho[c]
similat[2] homo diabolo. q2 sicut dicit[2] iob. xl. om[nia]
videt et ipse est rex super oēs filios supbie. ver[e]
limes dicūt[2] superbi: quia qñ positi sūt in alto ...
dignitate: alios iferiores et pauperes nolūt videre nisi d
longe et de cauda oculoꝝ suorum aspicere: ⁊ ideo ipsi sūt
maledicti. vñ puer. xxx. maledicta ē generatō cuius excel
si sunt oculi ⁊c. et ideo dicebat sapiēs. xxii. ⁊ orabat. excel
lentiā oculoꝝ meoꝝ ne dederis michi ⁊c. ¶ Scdm ē mēda
cii libido et assiduitas. et hoc notat[7] cū dicit. linguā men
dacē odit dñs. q2 sicut d2 in psal. perdes oēs qui lo. mēda.
vel lingua mēdax ē lingua detractoris q̄. do ē odibilis ro.
i. detractores deo sunt odibiles: q2 qd dei ē dicūt esse dya
boli. bonū cui iuidēt dicūt mala itentōe esse factū. hec est
tralingua que multos diuidit vt habet[2] ad hebre. vbi di
cit[7] tralingua que vno verbo tres īterficit. primo se et il
lū cui detrahit quātū est in se et illū qui libēter audit su
am detractōnez. ipse detractor ē velut orificiū priuate: p
quod oīs fetor exit totā domū ificiens. vere subito veiet
destructō eoꝝ. vñ puer. xxiiii. ne commiscearis detractori
bus q2 subito veiet destructō eoꝝ. ¶ Terciū peccatū ē ho
micidiū siue crudelitas. ⁊ h° notat[2] cū dicit manus effū
dētes sanguinē inoxiū: q2 sicut d2 gen̄. ix. quicūq3 effude
rit sanguinē humanū: effūdet[2] sanguis eius ¶ Quartū
peccatū ē iuidie dolositas. et hoc nota[2] cū dicit cor machi
nās cogitatōnes pessimas. q2 sicut dicit[2] sapi. i. peruerse
cogitatōes separāt aīmā a deo. ¶ Quītū peccatū ē male
faciēdi volūtas. et hoc notat[2] cū dicit. pedes veloces ad
currēdū in malū. Isti sunt cursores dyaboli: q2 in his q̄ di
aboli sunt velotes sūt ⁊ parati. in his que dei sunt pigri
et tardi. vñ puer. i. pedes eoꝝ in malū currunt. Isti sunt
similes vrso et asino qui sunt debiles in anterioribus id ē
in spiritualibus: sꝫ fortes in posterioribus. i. in acquiren-
dis temporalibus et in malis operibꝫ faciendis fortes sed
dicit[2] ysa. v. ve qui potentes estis ad bibendum vinum et
viri fortes ad miscendū ebrietates. ¶ Sextū est testiōni

falsitas. et hoc notat cū dicit q dñs odit proferētes mēdacia: testē fallacē. sz dicit puer. ix. falsus testis nō erit impunitus. et eiusdē. xiiii. testis fidelis nō mētit: pfert mēdaciū testis dolosus ¶ Septimū quod detestat aīa eius est qui seminat discordias. Istud vltimū ponitur ad designādū q ē grauissimū peccatū sicut ponit pax vltimo inter beatitudies quasi maxīa beatitudo. mat. v. beati pacifici: quoniā filii dei vocabūt. g° p locū a cōtrariis maledicti sunt illi qui semināt inter fratres discordias: quoniā filii dyaboli vocabūt. vñ eccl. xxviii. susurro et bilinguis maledictus: multos eī cōmouit pacē habētes. isti proprie aduersant christo filio dei: quoniā ipsi destruūt qđ filius dei in mōdū fac̄e venit scz vt reformaret pacē et caritatis vnitatē in nobis scz iter hoīes vt reformaret pacē iter nos et patrē et inter nos et ipsos angelos inter quos erat discordia pp̄ter peccatū primi hoīs. vñ in ortu eius cātauerūt āgeli illud luc. i. et ysa. ix. q vocabit cōsiliarius: deus fortis: princeps pacis. primū g° odit: q2 ipse fuit humilis mat. ix. discite a me q2 mi. sum et hūilis corde. fm: q2 verax fuit. math xxv. dicūt pharisei. magister: scimus q2 verax es ⁊ viā dei in veritate doces. terciū: q2 benignus est et misericors. ioelis. ii. cōuertimini ad dñm deum nr̄m: q2 benignus et misericors ē. quartū: q2 bonus ē. mat. x. nemo bonus nisi solus deus. quintū: q2 ad omne opus bonū faciendū fuit fortis ⁊ lōganimis ⁊c̄. sextū: q2 ipse ē pax nostra et vere pacificus ⁊c̄. ephe. ii. q2 ipse pax nr̄a q2 fecit vtraq3 vnū. et col i. oīa p ipsum pacificās p sanguinē eius q̄ in celis sunt siue in terris ¶ Secūdum semē est ventus inanis glorie. illud semināt iactātes se de bonis operibus suis. de istis dicit osee. viii. seminabūt ventum et turbinem metent culmus stans. non est in eis germen et non faciēt fructum vel farinam. iere. xii. seminauerunt triticum et spinas messuerunt. reuera triticum seminauerunt quia opera de genere bonorum seminauerunt et quia in vētum seminauerunt omnino metent eternas compūctiones. de talibus potest dici illud agge. i. semiastis multū: et intu

listis parū. parū comedistis: et nō estis saturati. bibistis: et nō estis iebriati. Sz notādū est q inanis gloria bene dr vētus. quia sicut dicit ber. leuiter volat leuiter penetrat sed non leue vulnus infligit inanis gloria. ¶ Terciū semē est carnaliū viciorū vt gule luxurie. de hoc seine dicit apostolus gal. vi. qui seinat in carne de carne metet ꝛ corruptionē. glo. qui seinat carnalia vicia ꝛ fouet: de carne metet cōueniētē messem. s. corruptōnē. illd semē ē hoīs. q2 carnalia vicia ex hoīe sunt. illud semē est iumētorū. i. hominū carnaliū. ¶ Quartū semē ē auaricie ꝛ iiquitatis et nequicie. de isto semine dicit² puer. xxii. qui seminant iniquitatē metēt mala. s. mortē eternā: semē iniquitatis est semen cupiditatis et auaricie. quia cupidi et auari sunt iniqui sibi et pximis. quia nō miserantur de aiabz suis nec de proximis suis. vere iniqui sunt auari et cupidi et insani. q2 se et vxores suas et filios et filias et totā familiam suā p diuitias quas male acquirunt occidūt. vñ accidet q filii maledicēt patrib⁹ suis in iferno et cōquerētur de illis. vnde eccle. xli. de patre iniquo cōquerūtur filii impii q2 pp̄ter illū sunt in opprobriū. certe pena ē taliū ꝛ est diuinū iudiciū q hereditas eorū nō transit vsq3 ad terciū heredē et q filii eorū sūt pauperes. vñ eccle. xli. filiorū peccatorū peribit hereditas. et psal. fructū eorū de t. per. et se. e. a f. h. ꝛc. ager ille in quo istud semē quadruplex seinat² ē mūdus. vnde dñs dicit mat. xii. ager mūdus est qui totus plen⁹ ē illo quadruplici seine. i. malo. et ager pōt dici cor peccatoris. vnde ii. re. xiiii. dicit² q absalon agrū ioab habentē messem ordei succēdit igni. ioab. inimicus dyabol⁹ est et ager eius cor pccōris ē habēs messem ordei. q2 pungitiui sūt fructus peccatorū. ager iste germinās spinas ꝛ tribulos maledicta terra ē. vñ ad hebre. vi. ca. terra germinans spinas et tribulos maledictōni pxima est.

¶ Semen bonū quadruplex.

¶ Item est semē bonū. et illud similiter est quadruplex. Primū ē iusticie. de q° puer. xi. seināti iusticiā merces fidelis. s. vita eterna. ꝛ osee. xi. seiate i veritate iusticiā. me

tite in ore misericordie. que fiet qn̄ dicet illud mat.xxv. veite bn̄dicti patris mei percipite ꝛc̄. seminate in veritate dicit.nō in falsitate vel simulatōe. vt faciunt ypocrite qui faciūt iusticias suas corā hoib9:vt videant᷑ ab eis. vt habet᷑ mat.v. istud semē iusticie seīnat qui vnicuiqꝫ qd̄ suū ē reddit et qui nō facit aliī qd̄ nolet sibi ab alio fieri. et hoc ē qd̄ dicitur tho.iiii. quod oderis ab alio fieri vide ne feceris alteri.illud semē in pace seminatur. qꝛ cū hoīnibus debes habere pacē.quia vnicuiqꝫ qd̄ suū est reddit. ⁊ qui nō facit aliquid aliī qd̄ nolet sibi ab aliquo fieri. ideo dicit᷑ ia.iii.fructus iusticie in pace seīnatur ¶Scd̄m est peccatoꝝ siue orantiū lachrime. vn̄ psal.eūtes ibant et flebant mittētes semina sua.et ibidem. qui seīnant in lachrimis in exul.me.illud semē debꝫ homo seīnare ꝑ quattuor qꝛ quattuor sunt ꝑ quibus debꝫ homo lachrimari.

¶Flere debet homo pro quattuor.

¶Primo pro peccatis suis ꝓpriis. vn̄ psal.fuerūt michi lachrime mee pa. die ac nocte. ¶Scd̄o ꝑ peccatis alienis. vn̄ iere.ix. quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fōtē lachrimarū et plorabo sup interfectos populi mei. ¶Tercio ꝑ destructōe et offēsione sācte matris eccie.vn̄ ioelis. ii.inter vestibulū et altare plorabāt sacerdotes dicentes. parce dn̄e parce populo tuo et ne des alienis hereditatē tuā ī opprobriū.et treñ.i.plorās plorauit ī nocte:⁊ lachrime ei9 ī maxillis eius:nō ē qui cōsolet᷑ eā ex oib9 caris eius. ¶Qrto ꝑ elōgatōe et recordatōe patrie celestis. vn̄ treñ.ii.c.defecerūt pre lachrimis oculi mei:cōturbata sūt viscera mea.et in psal.super flumina ba.illic se.et fle. dū recordaremur tui syon.i.patrie celestis.

¶Elemosina dicitur semen.

¶Terciū semē est operū misericordie et pietatis.vnde.ii corin.ix. qui parce seīnat parce et metet retributōnē. glo non parū seminat ille qui parum habens parū largitur si aīmus prōptus ē plus dare si plus haberet ¶Nota ꝙ nō dicit dat sed seīnat quia dare elemosinā nō est amittere sꝫ seīnare.qꝛ seīnare est ad tempus carere vt plus hēatur in

futuro. illud semē debꝫ seminari in ꝓximis paupibus. hō est semē qđ affert fructū cētuplū. vñ geñ. xxvi. dꝛ ꝙ ysaac seminauit in terra bona et iuenit in illo anno centuplum. ¶ Quartum est opera misericordie et illud debet seminari in iuuētute. vñ ecclesiastes ix. mane semina semē tuū et ī vespere nō cesset manus tua. et gal. vi. bonū aūt faciētes nō deficiamus. tēpore aūt suo metemꝰ nō deficientes ꝛc. glo. nō deficiet in metēdo qui nō deficiet operādo. si hō ñ ponit finē operi: nec deus ponet finē remuneratōi. quātū seminauerimus in operibus tātū metemus in fructibus. ¶ Secūdum est videre quis ē ille ager in quo dꝫ seīnari illud semē. Et sciendū est ꝙ ager iste ē caro nostra et corpus nostrū ꝓpriū. de quo ꝓuer. xxiiii. diligēter exerce agrum tuū ⁊ ibidē: trāsiui per agrū hoīnis pigri ꝛc. ager iste corpus ē qđ germinat vrticas. i. motus luxurie ⁊ tētatōes libidinosas ⁊ malas. ¶ Terciū est videre vñ habꝫ zizaniam Et sciendū est ꝙ ex duplici cā. ¶ Primo ex dyaboli nequicia qui seīnat errores falsitatis in ītellectu et malas concupiscētias in affectu. et hō ē qđ dꝛ dañ. xiiii. semē chanaan et nō iuda. spēs decepit te et concupiscētia eiꝰ subuertit cor tuū. ¶ Scđo ex terre malicia. vñ geñ. i. cū operatꝰ fueris eā spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. ¶ Quartū ē videre q̊s ē ille fructus quē debēt hoīnes mali ex malo semine ⁊ boni ex bono seīne colligere. fructus maloꝝ ē mors eterna. vñ ro. vi. quē fructū huistis ꝛc. ⁊ sequitᷣ. finis illoꝝ mors ē. vñ mali colligētur per fasciculos. luxuriosi in vno fasciculo gulosi ⁊ supbi in alio auari ⁊ cupidi in alio ⁊ sic de aliis ⁊ ꝓiciētur in ignē eternū ad cōburendū. et hoc ē qđ dicitᷣ mat. xiiii. colligite primū zizania et alligate ea per fasciculos ad cōburēdū glo. qꝛ ꝑ modo peruersitatis sue vnusquiſq; punietᷣ. fructus bonorū ē vita eterna. vñ psal. semē eius in se. se. s. in vita eterna. ipsi cōgregabūtur in eterna gloria. vñ dicitᷣ hic triticū cōgregate in horreū meū. i. ī eternā gloriā. et mat. iiii. paleas aūt cōbure igni inextinguibili. et cōgregabit triticū in horreū suū. s. in celesti gloria. quā nobis cōcedat christꝰ filiꝰ dei viui. amē.

36

Dominica in septuagesima. sermo duodecimus.

Nescitis qꝫ hi qui in stadio currũt oẽs quidẽ currunt: sꝫ vnus accipit brauiũ: sic currite vt cõprehẽdatis. i. corin. ix. In verbis istis duo pñt ad presens cõsiderari. Primũ ẽ qꝫ inuitat nos apost. ad currendũ in celũ. qđ nota cũ dicit. oẽs quidẽ currũt. Secũdũ ẽ cursus premiũ qđ ꝑmittit bñ currentibus scꝫ eterne felicitatis brauiũ. q2 si cursus ẽ difficilis: tamẽ brauiũ est desiderabile. Primũ g° est qđ iuitat nos apostolo. ad currẽdũ i celũ. q2 vita nr̃a nõ ẽ nisi quidã cursus ad paradisũ

Quinqꝫ sunt necessaria currẽti.

Sed notãdũ ẽ pri° qꝫ qui bñ vult currere quinqꝫ oportet illũ facere et illa quinqꝫ sunt ei necessaria multũ. Primũ est qꝫ debet leuis esse et dꝫ onus peccati mortalis a se deponere. q2 nullus onerat9 multũ magno onere põt bñ currere. sꝫ nõ ẽ in mõdo tãtũ onus aĩe sicut onus peccati mortalis. q2 trahit aĩam ad aliud peccatũ. vñ greg. peccatum (nisi p penitẽtiã cito deleat) suo põdere ad aliud trahit. et certe nõ solũ trahit aliud peccatũ: sꝫ subito trahit aĩaꝫ ad infernũ. vñ iob. xx. de peccatoribus dicit. in puncto ad inferna descẽdũt. apost. ad hebre. xii. deponẽtes omne põdus et omne circũstans nos peccatũ curramus ad ꝓpositũ nobis certamẽ aspiciẽtes in auctorẽ fidei et cõsummatorẽ ihesuꝫ qui posuit vt gigas ad currẽdũ viã. Sed quid est illud onus peccati qđ debemus deponere docet beat9 petrus. i. ca. ii. deponẽtes omnẽ maliciã et omnẽ dolũ et simulationẽ: et inuidias: et omẽs detractiões ꝛc̃. vere omne onus peccati mortalis debemus deponere si volumus ad celũ bñ currere. quoniã peccatuꝫ mortale hominẽ excecat scꝫ oculis cordis. sapi. i. excecauit eos malicia eorũ. io. xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. similiter peccatũ onerat et inuoluit pedes aĩe et ligat. vñ puer. v. vnibus pctõꝝ suoꝝ vnusquisqꝫ cõstrĩget. et psal. funes peca. cir. sunt me. et q2 peccatũ excecat et onerat ⁊ pedes aĩe ligat: ideo impedit cursum nostrũ ad celũ. q2 qui non videt et est multũ oneratus et habꝫ pedes ligatos: nõ põt bene

currere. ¶ Scdm est q debz precinctus esse et succinctus qz qui trahit vestimēta sua per lutū et p terrā ⁊ puluerē nō pōt bn̄ currere. ideo dicit christus discipulis suis. luce xii. sint lūbi vestri precincti et lucerne ardētes in manib9 vestris. super hoc dicit grego. lūbos nostros precingim9: cū carnis luxuriā per cōtinētiā coartamus. et i. pe. ppter ea subcincti estote lūbos mētis vestre. vere si volum9 ad celū bn̄ currere debem9 eē precicti cingulo pudicicie. ista fuit zona virginis gloriose. qz fuit virgo ī partu ⁊ ante p tū ⁊ post partū. ista zona precictus fuit helias pphā qui habebat circa renes zonā pelliceam. iiii. re. i. et beatus io hannes baptista. mat. iii. ¶ Tercium est qui vult bene cur rere debet oīa impedimēta remouere et vitare q possunt cursum suum impedire.

¶ Quinqz impediūt cursum hominis.

¶ Sed notād est q quinqz sunt q impediūt ad litterā cur sum hoīs materialē: q similiter spiritualiter intellecta impediūt cursū hoīs spiritualē ¶ Primū est lutū luxu rie. per lutū non potest hō currere bene. de isto luto dicit psal. eripe me de luto vt nō īfingar. et idē. vt lutū platea rū delebo eos. luxuriosi sunt sicut rane semper habitātes in luto. et sicut porci. vn̄ ii. pe. ii. canis reuersus ad vomi tū suū et sus lota in volutabro luti.

¶ Luxuria cōparatur luto.

¶ Nota q per lutū luxuria significatur. ppter īmundiciā eius et vilitatē. vn̄ iere. ii. q vilis facta es nimis iterans vias tuas et post maculata es īiquitate tua. ¶ Scdm est puluis inanis glorie. vn̄ mat. x. excutite puluerē de pedi bz vestris. sz dn̄s ī psal. dicit cōminuā eos. s. inaniter glo riātes vt puluerē ante faciē vēti. vere īpedit puluis cur sū hoīs. qz oculis aufert visū. similit' puluis inanis glo rie hoīē excecat oculis cordis ita q nō pōt cognoscere vi am p quā dz currere ad paradisū. inanis gloria puluis dr qz excecat et qz leuiter volat. vn̄ ber. leuiter volat leuiter penetrat: sz nō leue vulnus īfligit inanis gloria ¶ Terciū est qn̄ via plena ē spinis. s. cupiditatis ⁊ auaricie. quia ad

litterã sicut spine ipediũt cursum hoīs: ita spine cupi-
ditatis et auaricie impediũt spũaliter cursum hoīs ad
paradisum. de istis spinis dicitur mat. xiii. alia ceciderũt
inter spinas et creuerũt spine et suffocauerũt ea. illd ex-
ponit christus ibidē dicens. qui aũt seīnatus est in spinis
hic ē qui verbũ dei audit et solicitudo seculi istius et fal
lacia diuitiarum suffocat verbũ ⁊ sine fructu efficit᷑. iō di-
dñs iere. iiii. nolite serere sup spinas ⁊c. ¶ Quartũ ē lapis
obstinatōnis et nequicie. vere per viã plenã lapidibꝫ du-
ris nō pōt hō bñ currere. vñ ad litterã lapides impediunt
cursum hoīs: ita spũaliter lapides obstinatōnis et neq̃-
cie impediũt cursum hoīs ad celũ. de istis lapidibꝫ di-
cit᷑ ysa. v. ꝙ dñs plãtauit vineã electã et sepiuit eam ⁊ e-
legit lapides ex ea. vinea electa ē sancta eccia a qua dñs
elegit et eiecit lapides. i. in peccatis obstinatos et iiquos
et in eze. xxxviii. dicit dñs. auferã a vobis cor lapideũ id
est cor i peccatis obstinatũ et iiquũ et dabo vobis cor car-
neũ. i. cor dulce plenũ pietate et cōpassione. ¶ Quitũ est
sabulũ accidie. q2 per terrã ad litterã plenã sabulo nō po-
test hō bñ currere q2 sabulum impedit cursum hoīs: ita
spũaliter sabulũ accidie impedit cursum hoīs ad para-
disum. in isto sabulo sepultus ē egiptus mortuus et pec-
cator mortuus. dico morte pigricie. vñ exo. ii. d2 ꝙ moises
percussit egyptiũ et abscōdit in sabulo. Ista quinqꝫ ipedi-
mēta debꝫ hō remouere a corde suo qui vult bene ire ⁊ ci-
to ad celũ currere. ¶ Itē quartũ est qui vult bñ expedite
currere dꝫ rectiorē viã q̄ ducit ad terminũ querere: sꝫ re-
ctior via q̄ sit eũdi ad paradisum est via penitētie et au-
steritatis. hec est via bona de qua dicit᷑ iere. vi. iterroga-
te de semitis ãtiquis q̄ sit via bona ⁊ ambulate in ea ⁊ i-
uenietis refrigeriũ aiabꝫ vestris. hec est via sapiē p quã
martires cōfessores: et virgines cucurrerũt ad padisũ. de
ista dicit᷑ ysa. xxx. hec ē via: ambulate in ea. et puer. iiii.
viã sapiē mōstrabo tibi: ducã te p semitas equitatis quas
cũ ingressus fueris: nō artabũtur gressus tui: ⁊ currens n̄
habebis offendiculum. via sapientie via penitētie est: q2

nulla maioꝛ sapiētia ꝙ̄ facere penitētiā hic vt lucremur vi-
tam eternā et vt ꝑ hoc accipiamus eternaꝫ gloꝛiā. semite
equitatis pn̄t dici iusticie ⁊ caritatis. maxime: qꝛ equum
et iustū est vt ꝓximos nostros diligamus ꝑpter deū et ip
sum deū ꝑpter semetipsum: quoniā ipse pꝛioꝛ dilexit nos
Quintū ē ꝙ debꝫ festinare et qui ad bonū hospiciū vult
cito venire vn̄ debet se inquantū pōt festinare. ideo dicit
apost. hebꝛe. iiii. festinemus ingredi in illā requiē. vere fe
stinātēr debet homo currere ad celum.

¶ Tria faciunt hominē cito currere.

¶ Sed sciendū ē ꝙ tria sunt q̄ faciūt hominē cito currere
et festināt ad currendū. timoꝛ quē habet homo de suo ini-
mico vel de magno supplicio. spes de magno pꝛemio et a-
moꝛ ꝓueniens ex magno desiderio vidēdi amicū. similiter
ista faciūt hominē iustū cito currere ad paradisuꝫ et mul
tū eū festināt ¶ Primū ē timoꝛ de dyabolo qui eū ꝑsequi
tur ad cōpꝛehēdendū. vn̄ psal. angelus dn̄i .i. dyabolus ꝑse
quēs eos. similiter timoꝛ de iudicio ⁊ de iferni magno sup
plicio. de isto timoꝛe dicit eccl. i. iniciū sapiētie timoꝛ dn̄i
scꝫ qꝛ declinare facit a pctō et ita facit vitare eternū sup
pliciū. et ibidē. timoꝛ dn̄i repellit peccatū. nā qui sine tio
re ē nō pōt iustificari ⁊ nullus sine isto timoꝛe pōt venire
ad celū. ¶ Scd̄m est spes de magno pꝛemio. vn̄ ysa. xl. qui
sperāt ī dn̄o mutabūt foꝛtitudinē: assumēt pēnas vt aqui
le currēt ⁊ nō deficiēt ¶ Terciū ē amoꝛ pꝛoueniēs ex mag
no vidēdi desiderio amicū suū .i. chꝛistū. vn̄ io. xx. currebāt
ambo simul scꝫ petrus et iohānes et ille discipulus queꝫ
diligebat ihesus pꝛecucurrit citius petro et venit citius
ad monumētū. ber. qui ardētius amat cucurrit velotius ⁊
ꝑuenit citius. festinātēr g° debemus currere ad eterne fe
licitatis bꝛauiū. nō ad effūdēdū sanguinē hūanū sicut fa-
ciūt supbi iniqui. de quibꝫ dicit psa. pedes eoꝝ veloces ad
effūdēdū sanguinē. et ysa. lix. pedes eoꝝ ad malū currūt ⁊
festināt vt effūdāt sāguinē. Itē currere debemus festinā
ter ad bꝛauiū nō ad inferni laqueū sicut gulosi ⁊ luxurio
si faciūt sicut auis q̄ festinat ad laqueū. ꝓuer. vii. stati eā

sequit' quasi bos ductus ad victimā ꝛ quasi agnus lasci
uiens et ignorās ꝙ ad vincula stultus trahit' d[illegible]
figat sagitta iecur eius velut si quis festinet [illegible]
¶ Itē currēdū est adhuc festināter ad brauiū n[illegible]
patibulū sicut faciūt auari et cupidi et symon[illegible]
si. de quo dr iiii. re. i. ꝙ cucurrit gyesi post naama et acce-
pit ab eo talenta argenti ꝛc.

¶ Festināter currēdū est ꝓpter quinqꝫ.

¶ Itē currēdū ē adhuc ad brauiū eterne iocūditatis ꝛ hoc ꝓ
pter quinqꝫ. ¶ Primū est ꝓpter inimicoꝝ multitudinē ꝛ eo-
rū velocitatem. Inimici nostri sūt mūdus caro demonia.
istis inimicis dicit psal. respice inimicos meos quo. mul. sūt
de eoꝝ velocitate dr tren. iii. velociores sunt inimici mei a
quilis celi. ¶ Scdm est ꝓpter vie ꝓlixitatē ꝛ lōgitudinē.
vn̄ iii. re. xix. c. dixit āgelus helie. surge ꝛ comede: adhuc
restat tibi grādis via. ¶ Terciū ē ꝓpter vite breuitatē. iob
xiiii. breues dies hoīs sunt. cāti. ii. surge amica mea ꝛc.
¶ Quartū est ꝓpter brauii preciositatē. vn̄ hr. i. cor. ix. oīs
qui in agone cōtendit ab oībus se abstinet ille vt corrupti
bilē coronā accipiat: nos aūt icorruptā. ¶ Quītū ē ꝓpter
creatoris nostri et āgeloꝝ et sanctoꝝ omniū expectatōnē.
vn̄ ber. curramus nō pedibꝰ corporis sꝫ affectōibꝰ et su-
spiriis: et dicit festinemꝰ qꝛ tota multitudo curie celestis
nos expectat: exultari fecimꝰ āgelos qn̄ cōuersi sumꝰ ad
penitētiā. angeli nos expectāt vt eoꝝ ruina restauret'. sā
cti: vt eoꝝ gloria cōpleat'. deus pater: vt heredes nos cō-
stituat super omia bona sua. filius: vt fratres simus ꝛ co-
heredes. spūssanctus: vt predestinatōnē suā impleat. ¶ Itē
currere debemus perseuerāter: qꝛ vnus. s. perseuerās ac-
cipit brauiū eterne felicitatis glo. oēs quidē currūt: ꝛ oēs
quidē brauiū accipiūt si perseuerauerit. ꝛ certe sicut dic
grego. in cassum bonū agit': si ante vite terminū desera'.
ideo dicit aposto. hebre. xi. perseuerāti in disciplinā tanꝙ
filius se offert deus. postea sequit'. ꝙ si extra disciplinā
estis adulteri estis ꝛ nō filii. et mat. vii. qui pseuerauerit
vsqꝫ in finē: hic saluus erit. i. ille solus hēbit brauiū eter-

ne iocūditatis, illud cōcedat nobis iesus christus. Amen.

De eodem.

[S]ic currite vt cōprehēdatis. rogemus dn̄m in principio qui dicit de seipō. sine me nichil potestis facere et itelligit hec propō nō simpliciter sz i genere vt sit sēsus sine me nichil boni potestis facere. vel vt sit affirmatia vt sit terminꝰ ifinitus li nichil vt sit sensus sine me nichil. i. peccatū qđ est nichil potestis facere: q2 a deo nō ē peccatū vt ipse det nobis aliquid dicere qđ sit 2c. Sic currite 2c. Notāđ ē ꝙ hodie recolit eccīa quoᵒ genus hūanū exul factū est in adam. vn̄ in itroitu dicit. circūdederūt me gemitus mortis. ꝛ docet ecclesia quomō poterimꝰ redire ad patriā: q2 ꝑ pugnā et laborē. vn̄ euāgeliū docet ꝙ est operandū vbi recitatur quomō paterfamilias icrepat ociosos dicens. quid hic statis totadie ociosi. et docet apostolus quomō eūdū est: q2 currēdo. vnde dicit sic currite 2c. Et notādū ꝙ in verbo ꝓposito notāt q̄nqꝫ. Primū est qᵒ est currēdū. Secūdū est quare ē currēdū. Terciū est quomō est currēdū Quartū est quoᵒ excludūtur septē peccata mortalia per hūc sermonē. Quintū est ad quid ē currēdū. De primo vidēdū ē qᵒ ē currēdū q2 ad brauiū. vn̄ qui vadit et non ꝑficit nec poit terīnū sibi: nescit quo vadit ꝛ errat. vn̄ certum terminū debemus ponere in nostro itinere et nō incertū: sz mali hoīes et peccatores non ponūt sibi finē vel terminū vie sue. vn̄ poeta docet ponere terminū et finē dicēs. Quicquid agas sapienter agas et respice finē. vn̄ finē certū vie et nō cōtrariū vie debemꝰ pre oculis habere. ꝛ iterū debemꝰ recto itinere ꝛ nō cōtrario ire. quoniā oēs dicūt ꝙ volūt ire ad padisum. vn̄ oēs volūt currere: sz nō volūt oēs recto itinere: sz cōtrario. q2 ipsi āmbulāt nō ꝑ viā q̄ ducit ad paradisum sed per viā q̄ ducit ad ifernū. et illi valde fatui sūt sicut qui vellet ire de parisius apud carnotū et iret per remis vel per viā q̄ ducit remis: sic ē in itinere padisi ꝛ iferni. Secūdo ē videre q̄re ē currēdū. Et notādū ē ꝙ multa sunt q̄ debent nos mouere ad currendū. Primū est q2 via mul-

tū est lōga ⁊ tēpus breue. vñ psal. lōge a pccōribus salus. quoniā per quodlibȝ peccatū mortale septem ānis retro vadit ab illa salute: et cū sint plura pccā mortalia tūc plurimū distat et lōga ē via et est tēpus breue. vñ iob. breues dies hoīs sunt. et qñ aliquis hō habet longā viā et tempus breue: necesse est currere. sic nos monet illò primo q̄re debem⁹ currere ad paradisum non sicut testudines ire qò aliqui volūt facere dicētes: sufficit michi vt abstineā a peccatis ⁊ nō faciā multas peñitētias vel nō retro ire sicut illi qui peccāt mortaliter. ideo dicit aposto. currite ⁊ nō ite. ¶ Scdʒ qò monet nos ad currēdum est multitudo circūspiciētiū ꝓpter honorē: qꝛ qui melius currit vult videri a circūspiciētibus et delectat ipsum: sic esse debet in cursu spirituali qꝛ deus videt nos ⁊ āgeli qui vidēt eū q̄ bñ currit et mūdus videt nos cui debem⁹ prebere exēplū vñ aposto. spectaculū facti sum⁹ deo et angelis. ¶ Terciū est qò debet nos monere ad currēdū qꝛ aliquis festinat ⁊ currit vt melius hēat hospitiū. vñ dicit² vulgariter ꝙ qui tēpestiue veīt ad hospiciū suū melius ē ei ad cenā suam. vñ dicit aposto. festinem⁹ ingredi in illā requiē. sed alñ ñ festinant aliqui: quia nō sunt esuriētes sȝ saturati et non curāt de cena: sic diuites et saturati non curant festinare ꝓpter gloriā paradisi qꝛ nō desiderant nec esuriūt illam. ¶ Quartū qò debet nos monere est ne cū veīm⁹ clausa sit ianua si tarde venim⁹ ne dicat² nobis nescio vos sic̄ dictū fuit fatuis virginib⁹ cū clausa fuit ianua. sic est ꝙ aliqui sciētes ꝙ nō itrabit in abbatiā quis nec aperietur ianua ei nisi venerit de die: festināt. similiter ꝛc̄. tñ propter aliquos diuites aperit² ianua abbatie ⁊ si nō venerit de die nō sic i ꝑadiso quoniā ꝑ nullo diuite aperiret᷑. ianitor. n. dicit ꝙ nō ē ꝑsonarū acceptor deus. ¶ Quītū qò debȝ nos monere ē qꝛ hic sunt tēpestates ꝓcelle et vēti. s. mors. qꝛ videm⁹ alios mori quotidie. vñ in itroitu misse cātat² circūdederūt me ge. mor. ꝛc̄. et nūcii mortis iminēt. s. fames et sitis. vñ cū aliquis videt iminere ꝓcellā ⁊ tēpestatem currit vt veīat ad villā: sic nos debemus currere vt veni-

amus ad paradisum ꝓpter tēpestates hic imminētes. vñ
apost. videte fratres tēpestates iminētes ꝫ ꝓcellā. greg.
mala q̄ nos hic premūt ꝛc. ¶ Sextū qd̄ debet nos mouere
ad currēdū ē ꝑsecutio hostiū. vñ psal. inimici ꝑsecuti sunt
me gratis. et iterū veloces pedes eoꝝ ad effun. san. vñ ne
cesse est currere ab illis. sꝫ forte aliquis dicet ꝙ bñ fugiet
q2 agilis iuuenis ad bñ currendū. sꝫ certe dyabolus ē mul
to agilior q̄ aliquis homo. q2 dicit² de illis demonibus vo
lāt vt aquile et etiā velotius. q2 ita cito vt mēs hoīs fer
tur ab oriēte in occidētē: sic angelus mouet² et demon. q2
nō hꝫ resistētiā in loco idō subito in tēpore inꝑceptibili mo
uet². sꝫ forte dicet. ego sum fortis et bñ potero resistere: sꝫ
dyabolus fortior est. q2 sicut dicit dñs iob. non ē potestas
sup terrā q̄ possit ei cōparari: et sic debemus currere pro
pter hostiū ꝑsecutionē. ¶ Septimū quod dꝫ nos mouere
ad currēdū est multitudo expectātiū. quoniā si rex vel pa
pa vel aliquis magnus dñs expectaret aliquē cū sua tota
familia: ipse cū essꝫ īuitatus cito ꝓperaret et curreret nō
sistens in via ludēdo cū tallis vel intrādo tabernā. maxīe
si nō deberet habere rex oīa sua fercula: donec veniret il
le. sic est ꝙ tota curia celestis nos expectat vbi sunt mul
ti nobiles sancti qui nō fruūt² nisi stola aīe nō corporis: do
nec oēs predestinati ibi venerint. et idō debemus nos festi
nare. vñ apost. festinemus ingredi in illā requiē. ¶ Octa
uū quod dꝫ nos mouere ad currēdū ē premiū qd̄ expecta
mus scꝫ coronā immarcessibilē quā habituri sumus si cur
ramus vsqꝫ ad terminū. vñ dicit apost. sic currite vt cōpre
hēdatis. ¶ Terciū pricipale ē videre qualiter ē currendū.
Et notādu ꝙ caute ē currēdū. q2 si aliqui possint currere:
totū ꝑdūt nisi caute currāt. vñ in cursu adhibēda est cau
tella. vñ dicit apost. videte quomodo caute ambuletis. et
hoc notatur cū dicit. sic. ¶ Sed notandū ꝙ hic qui in tene
bris ambulat nescit quo vadat. vñ ferūt aliquādo hoīes lu
cernā cū ambulāt in tenebris: sic qui nesciunt viā vel qui
in tenebris sunt ignorātie debēt lucernā portare: sed lucer
na que ostēdit iter est verbū dei. vñ psal. lucerna pedibus

meis verbū tuū. et sup hoc dicit ber. verbū dei lumē ē iti-
neris. nūc g° nō vult recto itinere ire qui nō vult verbuz
dei audire. ¶ Scdō ē currendō sapienter sapiā ē qn̄ vidz a
liquis ꝙ tot sūt caē ⁊ necessarie q̄ mouēt ipsuz ad currēdō
et nō pōt ꝓpriis pedibꝫ cito currere: tūc ascēdit in equū.
vn̄ illi qui hn̄t pedes coctos nō pn̄t currere. sic sūt luxuri
osi qui igne luxurie hn̄t pedes coctos. s. intellectū ⁊ affe
ctū qꝛ cogitāt circa illū ignē ⁊ afficiūtᵉ delectādo. vnde
psal. pedes hn̄t ⁊ nō ābulabūt ⁊c̄. qui sūt claudi nō possūt
currere. et nō itelligitᶻ de corpali claudicatōne qꝛ illa iu
uat aliquādo. vn̄ aln̄ festinātius currūt qui claudi sunt q̄
qui recti ad deū et citius pueniūt. sꝫ itelligitᶻ de spūali
claudicatōe. claudus ē aln̄ qui hꝫ vnū pedē longū et vnū
pedē curtū. pedes spūales sūt itellectꝰ ⁊ affectꝰ. ⁊ aliqn̄
pes itellectꝰ ē lōgus: qꝛ vsqꝫ ad astra et ad celū ⁊ āgelos
ascēdit. scit enī disputare q̄d sit paradisus quō āgeli sūt
ordinati sꝫ pedē affectus habꝫ in terra. s. qꝛ afficitᶻ circa
terrena ⁊ tpālia. vn̄ tales claudicant nec hic possunt cur
rere ad brauiū. vn̄ qui vult currere dꝫ habere pedes eq̄les
vn̄ scd̄m ꝙ crescit intellectus ⁊ cognitō: scd̄m hoc affectꝰ
debet crescere. vn̄ inuenitᶻ de quodā milite qui intrauit
ordinē et didicit in tantū ꝙ potuit et sciuit predicare et
quadā vice veīt parisius ad negociādū vel ad discēdū et
vidit multos qui discebāt multa nec inde ꝓficiebāt nec e
tiam bona q̄ sciebāt faciebāt: et cogitauit ꝙ male facerēt
et q̄siuit a quodā qui multū studebat et multa discebat
et forte illū monachū icrepabat ꝙ nō multū studeret l' di
sceret et monachus q̄siuit ab eo quid essꝫ melius aut fa-
cere q̄ aliquis scit aut adiscere et scire multa ⁊ nō facere
sꝫ primū ē melius. qꝛ melius ē facere pauca q̄ scit: q̄ scire
multa ⁊ nō face'. tn̄ multi sūt qui faciūt cōtrariū. sic g°
si nō possumꝰ curre' pedestres: istis de causis dēmꝰ ascen
dere in equū ⁊ curre' equites. vn̄ ꝓuidit nobis equos bo
nos ⁊ veloces ⁊ ꝓ nichilo. iste equus ē religio. sic hō poīt
se super equū ⁊ non ambulat ꝓpriis pedibꝫ sed equi: sic
religiosus poīt volūtatē suā super voluntatē abbatis aut

p̄rioris aut p̄latí vt ābulet secūdū volūtatē ei9.vñ si aliquis nō potest currere per se ad brauiū paradisi dū est in hoc seculo q2 vel est claudus:vel habȝ pedes coctos q2 l' tētat² nimis de luxuria: aut auaricia: ipse dȝ ascēdere equū id est ītrare religionē. seclāres enī sūt pedites sȝ religiosi sūt equites ¶Itē si claudicat pedes:statī apparet ꝙ ē claud9. sȝ si sit eques nō apparet sic nec de recto. vñ aliquādo currit velocius claud9 eques q̄ rect9. q2 nō ꝓpriis pedib9 currit:sȝ equi ¶Sed notād̄ est ꝙ dȝ cauere qui ascēdit equū ne cadat q2 magis ledit² si cadat q̄ si essȝ pedester.sic religiosus magis peccat q̄ seclāris. vñ q̄to gradus altior tāto casus ḡuior ¶Itē aliquādo velocius currit et peruenit claud9 ad terminū q̄ rectus. vñ exēplū est de vulpe et cancro. vulpes irridebat cācrū q2 tarde icedebat et retro gradiebat² et fecerūt vadiationē inter se q2 vadiauit cācer ꝙ citius pueniret ad terminū quē sibi prefixerūt q̄ vulpes:et tūc cācer erat post vulpē.cū vellēt currere cācer adhesit caude vulpis et cū appropinquasset vulpes ad signū q2 credebat cancrū valde remotū et lōge ab ipsa cogitauit ꝙ retro aspiceret vt videret qualiter cācer veiret et cū verteret se cauda fuit ꝓpe signū et cācer ad terrā cecidit et fuit ad signū et vocauit vulpē d.ego iam veni ad signū et tu nōdū venisti:ego lucratus sū.sic est ꝙ aliqui claudi pccōres adherēt alicui sapiēti accipiēdo bonū exēplū ab eo l' abbati vel priori ⁊ ponūt se in cauda q2 se reputāt huiles et viles q2 cauda ē in viliori parte aīal'. ¶Itē meōres sunt mortis sue et sic adherēt caude.s.fini. q2 mors ē finis.et sic aliquādo citius veniunt sic adherendo caude q̄ illi qui eos portāt.s.q̄ sui p̄lati ¶Itē si quis ferat cētū hoīes claudos ⁊ ita cito veit ad terminū sic si esset solus siue exonerat9:ille dr multū fortis et multū respicit² ab oīb9:sic aliū abbas vel prior qui cētū fert vel plures ita cito veit ad paradisū q̄ si curreret solus vel forte citi9:nō dȝ dici fortis. ¶Sȝ notād̄ ē ꝙ ē cauēd̄ ne equū vmbraticū l' cespitātē l' cecū eligāt. q2 ñ bñ poterit illos ferre. qd̄ aliqui faciūt qui eligūt abbatē l' priorē l' p̄latū

¶Cācer et vulpes vadiauerunt

* quaero residuum In folio nono sequenti recto (signature f!)

Quere residuum in nono folio [illegible]

cecũ vel cespitãtẽ: iõ nõ pñt bñ currere nec velociter.

¶ Itẽ tercio ẽ currẽdũ recto itinere nõ i circulo qui incipit ab eodẽ ⁊ terĩnat ad eũdẽ sicut quidã faciũt qui semp di scũt ꝓpter se vel laborãt ꝓ ꝓprio cõmodo nõ ꝓ alio nec ꝓ salute alteri⁹ nec ꝓ dei reuerẽtia ł honore. ⁊ tales nõ pos sũt recte currere ł ire ad terĩnũ. ber. circuit sedul⁹ explo rator: sꝫ quo° in patrimoniũ crucifixi se ingerere possint. grego. qui i circuitu ãbulat parũ ꝓficit ⁊ multũ laborat sup illõ in circuitu ipĩi ãbulãt. vñ recte ãbulãdũ ẽ neqꝫ ad dexterã neqꝫ ad sinistrã. nõ ad dexterã ꝑ ꝓsperitatẽ: qꝛ nõ est superbiendum neqꝫ efferendum ꝓpter habundantiam temporalium nec est declinand. ũpropter munus neqꝫ ad sinistram propter timorem ita ꝙ non male iudices vel te stificeris propter timorem potentis vel propter timorẽ i currendi offensam vel maliuolentiaꝫ alicuius magnatis: vel propter timorem amissionis rerũ temporalium.

¶ Quarto est currendũ perseueranter: quia qui perseuera uerit vsqꝫ in finẽ hic saluus erit. et nisi quis legitime cer tauerit non coronabitur. ¶ Item quito est currendum ad regnũ celorũ sicut ad brauium temporale currit: quoniã per exemplũ rerum temporalium debemus facere omnia spiritualia. quoniã vt ait apostolus. inuisibilia dei per ea que facta sunt intelligibilia conspiciũtur. sꝫ ad brauiũ temporale nullus currit quin vellet alios preire in cursu similiter de scolaribus quilibet vult socium suũ precelle re et melius in scientia proficere ꝙ aliĩ. et similiter in a liis negociis tẽporalibus quilibꝫ vult melius ꝙ vicini sui negociari. vñ poeta precellit cunctos oĩ bonitate coeuos. ergo nos debem⁹ sic ad brauiũ celeste currere vt quilibet aliũ velit preire. vñ si tu videas ꝙ iste fa[illegible] e[illegible]: tu facias plures ⁊ sic de aliis opibꝫ. nec dica[illegible] cit tlẽ op⁹. augu. quicũqꝫ dicit sufficit iã defi[illegible] currit ad brauiũ tpãle nõ sistit in via ꝑ minori[illegible] um. nõ eni curraret de acu si inueiret neqꝫ ꝑ eq[illegible] inueiret ensem nõ sisteret sed cureret ad illũ qui [illegible] po situs ad terĩnũ qꝛ eẽt ei honorificũ magis lucri illũ ꝙ aliũ

inuenire. sed heu multi sunt qui sistunt et dimittūt cursum quem inceperunt facere ad celeste brauiū et pro minimo vt pro minima tentatione vel meditatione. tamē nil aliud debet ei sufficere q̄ qui vero corde querit eum. grego. nil extra deū menti sufficit que dum veraciter querit vnde qui sic sistit pro temporali lucro et dimittit cursuz ad brauium spirituale magnum patitur detrimentū in illo lucro temporali. vnde dicit dominus. quid prodest homini si vniuersum mundū lucretur ꝛc. ¶Item si is qui est pedes et currit ad brauium sistat vt accipiat acum in via ipse impedit cursum suū. multo plus īpedit ille qui currit eques si descendat de equo. vnde religiosi si pro tēporali commodo dimittūt cursum suū ⁊ descendunt de equo quando nolunt obedire suo prelato qui est sicut equus eos portans: ipsi plus peccant q̄ seculares. ideo cauendū est eis ne descendant de equo. ¶Item si aliquis cadat in via aliquando perdit brauium: quia alter preuenit eum. sic qui cadit per peccatum cōmissum aliquando perdit celeste brauium si non resurgat ante tempus mortis. sed cōtra istum casum est optimum remedium quod est humilitas. sicut superbia est causa alicuius casus: quia superbꝰ in altum extollitur et qui in altum eleuatur facilius cadit q̄ qui in imo se tenet. vnde hūilitas cuz sit in imo: non de facili cadit. ideo humilitas est optimū remedium contra casum spiritualē. vnde aug. Humilitas casum nescit: quia in imo est. Rogemus ergo dominum vt sic currere valeamus vt brauium celeste scilicet gloriā dei apprehēdere possimus. quod nobis prestare dignetur qui viuit ⁊ regnat. Amen

¶De eodem sermo. xiiii.

Equitᶻ videre de quarto principali. s. quoᵒ excludūtᶻ septē peccata mortalia. per hᵒ q̄ dicit sic currite. sꝫ anteq̄ ad hᵒ accedamus poītᶻ qdā verbū d̄ qᵒ faciamꝰ nostrū theuma ⁊ hᵒ ē verbū. vinū

suū nobis dn̄s prestat cū alta predicatōe nos inebriat. No tandū q̄ verbū dei est vinū. vn̄ cū clamat^z ad sermonē: tūc dn̄s clamat vinū suū et nō venale: sꝫ donādū gratis. vnde cū istud vinū sit precipuū et salubre: libēter et cito debe‑ mus currere ad illud vinuꝫ. vn̄ si aliquis tabernarius vel aliquis diues qui daret vinū ꝑ nichilo: etiā si esset vinū aquaticū multi accurrerent: ad minus paupes. et si esset bonū vinū et forte et delectabile ad bibēdū et preciosum: multo fortius currerēt tam diuites q̄ paupes ⁊ plus si ta bernarius cōduceret illos et daret magnū preciū vel sala riū eis qui venirēt bibere vinū suū ita preciosuꝫ et daret illud vinū ꝑ nichilo: certe plurimi venirent ad illā taber‑ nā. sꝫ verbū dei vt dictū ē est vinū. vn̄ psa. de verbis domi ni. desiderabilia sup aurum et lapidē preciosum multū: et dulciora sup mel et fauum. ¶ Itē conducit bibētes: qr dat eis indulgētiā aliquādo et gratiā bn̄ faciendi q̄ sunt mag na. quoniā indulgentia vnius diei data in sermone plus valet q̄ totus thesaurus de mondo. hoc sciun damnati in inferno vel penitentes in purgatorio: qui plus diligerent vnā diē requiei q̄ totū aurū de mōdo. ¶ Item gratia diui‑ na aliqn̄ data in sermone vt bonū ꝓpositū nō peccādi et a peccato resiliendi plus valet q̄ infinita pecunia. vn̄ ꝓuer xxi. procul de vltimis finibus preciū eius scꝫ gratie. quo‑ niā plus valet longe q̄ totus mōdus: quoniā ipsi aperit^z ianua paradisi. vn̄ in psal. gratiā ⁊ gloriā dabit dn̄s. i. pro gratia gloriam. sed diuiti regi pro toto regno suo nō ape‑ riretur sine gratia: sed humili vetule habenti gratiā ape ritur. vnde talis moneta recipitur in paradiso: nō moneta argētea vel aurea. vn̄ dn̄s sic conducit illos qui ad taber‑ nam suā veniunt bibere. taberna est ecclesia vel locus vbi fit sermo. sermo est vinū gratis datū. ¶ Item plus est. qr in taberna seculari si aliquis intrat bn̄ vestitus: recedit nudus. qr oportet q̄ dimittat vadiū ꝑ expēsis factis ꝑ vi no. sꝫ ecōtrario est in taberna dn̄i vt in sermone: qr qui in trat nudus aliquādo vestit^z. qr gratiā recipit. vn̄ aposto. exuite veterē hominē ⁊c̄. et dicitur vet⁹ homo siue vetus

vestis mala cōuersatō qua iduūtur qui cōmittūt pccā et
exuunt illā qui penitēt. vel dicit' vetus vestis remorsus
cōsciētie: qꝛ sicut vetus vestis ꝛ vilis plena est vermibus
et pediculis qui mordent indutū: sic peccator est plenus
peccatis qui remordēt cōscientiā. nullus eni ita pccōr est
quin habeat remorsum cōsciētie quādo peccat: sꝫ noua ve
stis ē gratia qua induit eū ille tabernarius .s. predicator
siue bona cōsciētia: qꝛ incipit aliꝰ i sermone dimittere pec
cata et facere penitētiā. et ideo ad illā tabernā debemus
currere libenter. ¶ Itē si aliquis fugaret' cū aliqua veste
vili et vetere et si cū ea caperet' statim duceretur ad su
spēdiū et inueiret illā tabernā vbi dat' vinu bonū ꝛ codu
cūtur potatores et deponeret' ei illa vestis et daretur ei
bona et noua cū qua si caperet' nō suspēderet': sꝫ potius
in regē coronaret': ipse libēter itraret in illā tabernā ꝛ li
bēter de illo vino biberet: sꝫ sermo dei et ecclia in qua fit
sermo est huiusmodi taberna in qua grā dei dat' noua q̄
est noua vestis ꝛ vetus subtrahit' ꝛ tollit' q̄ ē peccatum
cū qua veste si caperet' ipse suspēderet': iō ad sermonem
libēter debemꝰ ire. ¶ Itē plus ē qꝛ qui itrat tabernā illā .s.
sermonē reportat secū familie vir mulieri sue ꝛ mulier vi
ro suo ꝛ pueris suis plenū potū de vino illo hᵒ ē bonū ver
bū qd̄ didicit i sermoē. ¶ Itē aliꝰ mlieres portāt dragmas
suas ad vinū qꝛ bonū ē: sic deberēt eas portare ad vinū .s.
ad sermonē. qd̄ faciūt alique q̄ dimittūt colos suos et nō
ampliꝰ portāt q̄ꝛ cito sciūt ꝙ alicubi fit sermo ꝛ currūt vt
cōprehendāt. rogemus gᵒ dn̄m vt ipse det nobis aliquid
dicere ita ꝙ possitis inebriari verbo domini ꝛc̄. ¶ Sic cur
rite vt cōprehendatis. Sequitur videre quomō septē pri
cipalia vicia excluduntur per hoc ꝙ dicitur sic currite. q̄
eni currit ad brauiū nō currit per loca mōtuosa sed per lo
ca plana. in hoc excludit' superbia que querit mōtes .i. al
titudinē dignitatū et honorū. vn̄ superbi sunt similes dy
abolo qui dicit. ascendā in celū et ero similis altissimo. su
perbi in altum se eleuāt. vn̄ psal. superbia eorum qui te o
derunt ascendit semper. sicut ergo qui vult currere eligit

h3

biā equalez nō mōtuosam: ita qui vult currere ad brauiū
celeste: debet non per montes currere id est nō per super
biā sed per humilitatē ¶ Itē sicut nō possunt currere qui
currunt contra ventum et ideo ribaldi semper vertūt dor
sum ad ventum nō faciem. sed ille bene currit contra ven
tū superbie qui venit ex parte orientis qui superbit de p
entela sua et vertit suam cōsiderationē ad suam parente
lam: quoniā vertit faciem suā ex illa parte vnde oritur: iō
dicitur vertere faciem contra ventum venientē ab oriēte
et non est sic faciendū. quoniā dicit ber. ꝙ vilis est nobili
tas que ex parentibus nascitur tā obscenis. vnde gloria e
orum ab vtero et partu. ¶ Item vertit faciem contra vētū
occidentis qui ꝓpter diuitias superbit que sunt sicut oc
cidēs: quia cito perdūtur et deficiūt et cōtra ventum qui
venit ab aquilone vertit faciē qui superbit ꝓpter inanē glo
riam quādo aliquis laudat eū: vel de sciētia vel de bonis
operibus: vel ipse cōsiderat ꝙ ē bonus clericus vel bonus
hō et supbit: iste vertit faciē suā versus aquilonē vñ ven
tus venit: et dicitur vētus inanis glorie veire ab aquilo
ne quoniā vētus ab aquilone veiens nō facit fructū: sȝ va
cuus est et sterilis ¶ Itē qui currit ad brauiū: necesse habet
videre lumē. in hoc excluditur peccatū inuidie. inuidus enī
dicitur quasi nō vidēs. non enī pōt videre bonū alterius:
sed tristatur de alterius ꝓsperitate. qui g° vult currere
debet deponere inuidiā. Itē excluditur peccatū ire quoni
am qui currit si audiat sibi dici aliquod turpe: non sistit
nec cōtra eū mouet rixas vel iurgia sed semp sustinēdo ā
bulat vsqȝ ad terīnū. vñ psal. perambulabam in medio cor
dis mei ꝛc̄. sic nos si velimus currere ad brauiū celeste nō
debemus nos ad cōuiciātes nos sistere nec irasci sȝ susti
nere pacifice et pre ambulare cōtinue vsqȝ ad terīnū. ¶ Itē
qui currit nō se onerat nec suis vestibus nec alienis. i hº
excluditur peccatū auaricie q̄ se onerat et suis et alienis.
vnde petrus rauēna. plus onerat aurū habentē ꝙ ferentē
¶ Item grauis et oneratus ē auarus: qr nō possȝ trahi ver
sus paradisū. etiā p infinitos equos ille qui habȝ aliquid

de alieno iniuste et scienter. et ideo si vult trahi vel currere debet exonerari. grego. menti que deum hyllariter querit plerumque sua abundantia fit onerosa ¶ Item qui volunt currere expedite habent vestes curtas vt illi garsiferi: sic nos superflua debemus resecare et vestes nostras curtare. vnde apostolus. habentes alimenta et quibus tegamur: his contenti simus. grego. nostra temporalia sunt sicut corporis indumenta ¶ Item aliud impedit cursum. s. quando homo est somnolentus quod accidiam significat: quia accidia est peccatum quod incurrimus quando sumus pigri ad bonum et quando displicet nobis bonum. vnde sicut cum aliquis comedit fructum nondum maturum habet dentes accidios ad bonum conuiuium et non potest vti bene illo: sic qui consueuit esse in peccato vel delicate viuere piger est et accidus ad faciendum bonum: ideo si velimus currere deponenda est accidia. et excluditur accidia per hoc quod dicitur. sic currite. sed cadit et cespitat in vias et in foueas ita quod non potest moueri. vnde scriptum est. cui rixe cui fouee cui suffocatio oculorum: nonne his qui morantur in vino et student calicibus epotandis. vnde non potest bene currere ebrius. similiter de cursu ad brauium celeste quod impeditur per ebrietatem ¶ Item qui vult currere magis vult ire per viam siccam quam per viam lutosam. in hoc excluditur peccatum luxurie. qui enim vult currere ad brauium celeste non potest currere per peccatum luxurie: quia est via lutosa. vnde in psal. inquinate sunt vie illius in omni tempore. et salomon. mulier fornicaria quasi stercus in via etc. Notandum est autem quod in luto illo s. luxurie sunt luxuriosi vsque ad aures quando eos delectat audire turpia verba et luxuriosa. et quandoque vsque ad oculos quando libenter vident mulieres tales. et vsque ad brachia per amplexus illicitos. Item illud lutum est fetidum. vnde hiero. fetor eius vsque ad celos ascendit. sed illi qui sunt in tali luto non sentiunt fetorem. ratio est quia fetidi sunt vnde homo fetidus non sentit fetorem. sic peccator non sentit fetorem peccati sicut videtis de scropha quod libentius vellet dormire et cubare in luto fetido quam in lecto pulchro et bene parato. Vnde tales sunt dyaboli scrophe que sunt forni-

earie et illi qui sunt luxuriosi. ¶ Et notādū est ꝙ peccatū
mortale immūdius et fetidius ē ꝙ̄ latria: qꝛ aliquis ab im
mūdicia latrine posset lauari ī vna cufa vel in duabus ple
nis aqua: sꝫ a peccato luxurie nō possꝫ lauari ꝑ totā aquā
sequane. patet gͦ ꝙ est immūdius. Itē fetidius: quoniam
fetor multaꝝ latrinaꝝ ꝑ leucā vel dimidiā distātiū nō sen
titᷣ: sꝫ fetor luxurie vel alterius a terra ascēdit ad celos
vt dictū est. vn̄ luxuriosus non pōt bn̄ currere cū ambulet
per viā lutuosam: sꝫ virgines vel vidue cōtinētes vel con
iugati qui sunt in ordīe matrimonii bn̄ pn̄t currere qꝛ nō
sunt in isto luto. ¶ Et notādū est ꝙ cōiugiū ē ordo quē dn̄s
cōstituit in paradiso sicut habetur in gen̄. vn̄ exemplū. qꝛ
quadā vice ego obuiaui cuidā burgēsi de sancto quintino
et salutaui eū sic dicēdo. saluete dn̄e monache. et ipse au
diens ꝙ vocauerā eū monachū: motus fuit ad irā et incre
pauit me dicēs. estis fatuus dn̄e presbyter: nūquid mona
chi bn̄t tales capas manicatas et de tali viridi pāno qua
lis mea est. ¶ et ego quesiui ab eo vtrū haberet vxorē: et di
xit ꝙ sic et ego bn̄ sciebā a famulo qui eū sequebaᷣ. et ego
quesiui. nūquid vos creditis ꝙ matrimoniū sit ordo a deo
institutus. sic dicit gͦ vos estis in ordine: et [illegible]
ne est monachus vel cōuersus: sꝫ ego volui vos [illegible]
et nō appellaui vos cōuersum sꝫ monachū. et [illegible]
dit: dicens. dn̄s cōcedat michi ꝙ ego possim esse [illegible]
nachus huius ordinis. et quesiui ab eo quot ann[illegible]
in isto ordine. et dixit ꝙ ꝑ duodecim et dixi ei. tūc estis ꝓ
fessus nec potestis exire. et respōdit nec volo exire: sꝫ ma
nere q̄diu vixero et dn̄s det vitā vxori mee. et quesiui ite
rum ab eo si sciret precepta et cōditiones sui ordinis cum
fuisset in illo ordine tāto tempore. et respōdit ꝙ difficile
erat scire: sed libenter vellet adiscere. que modo enarrare
nō est tēpus. ¶ Item lutū luxurie est valde tenax et adhe
rens ei qui intrat: qꝛ nō pōt exire vel dificilime exit: qui
intrat. vn̄ impedit cursum et propter hoc si velimus cur
rere ad deum debemus cauere ne intremus in illud lutū.
¶ Postmodū est videndū per quā viā est currēdū quoniā

per obseruātiā decē mādatoꝝ. vñ psal. viā mādatoꝝ tuorū ꝛc̄. sꝫ mirū est nostri clerici bene sciunt quot sunt partes orationis; quot sunt predicamenta et nesciunt quot sunt vel que sunt decē mādata: cū necesse sit nos omnes per illa saluari. et iterū mirū est ꝙ mulier omnes vicinas suas scit noīare et cognoscit eas. sꝫ nō scit de mādatis legis aliquid. qd̄ malū est. debemus eni per illa currere ad brauium celeste et sic vt simul cōprehēdamus. vñ differt in hoc istud brauiū celeste a tēporali: qꝛ si mille currerēt ad tēporale brauiū: vnus tñ solus lucraretur: sꝫ nō solū vnꝰ istud brauiū celeste pōt habere: sꝫ oēs qui currunt possunt lucri si bene currerēt. vnde dicit aposto. sic currite vt cōprehēdatis sic gº carissimi currite vt ꝯprehēdatis. i. sil̾ apprehēdatis: ita ꝙ vnus adducat aliū. et hoc figuratū fuit in geñ. xvi. vbi ioseph dixit fratribus suis. nō videbitis faciē meā: nisi adduxeritis michi fratrē vestrum minimū. Per ioseph christus intelligitur: qui dicit. nō videbitis me facie ad faciem: donec adduxeritis michi per bonuꝫ exēplū vel per bonam exhortationē ꝓximū vestrum. rogemus illum christum vt det nobis ꝛc̄

[D]ominica in septuagesima sermo decimusquitus

[S]Imile est regnū celorū patrifamilias qui exiit primo mane cōducere operarios in vineā suam mat. xx ¶ In isto euāgelio ad presens tria possumus cōsiderare ¶ Primū est quis ē ille paterfamilias qui opario s ī vineā suā ducere ꝓgreditᷣ et quid est eius egredi. ¶ Scdm̄ est quid per istā vineā significatur ⁊ qui sunt operarii huius vinee et quid significāt hore quibus operarii in vineā introducuntᷣ ¶ Terciū est quid est ille denarius diurnus qui singulis redditᷣ ¶ Iste paterfamilias ē deus pater qui ingreditᷣ p internā īspiratōnē ad vinee sue culturā. sed tūc igreditur ad nos cū suā nobis manifestat volūtatē per internam inspiratōnem sed ad illos quibus non manifestat suam voluntatem non egreditur. vnde psalmista. nonne tu deus qui repulisti nos et non e-

gre. deus in virtu. nō. et ibidē. viderūt ingressus tuos ꝛc. sed frequēter ingreditur ad bonos quādo sepe eis maifestat suā voluntatē. vñ eccle. i. fons sapiētie verbū dei in excelsis: et ingressus illius mandata eterna. et postea dicit et multiplicatōnē ingressus eius quis itellexit. et eccle. xliii. dicitur ꝙ ipse sol in aspectu annūciās et in exitu valis admirabile. Iste ergo paterfamilias ē deus pater qui mane exiit cōducere operarios suos in vineā suam.

Vinea multiplex.

Secūdū est videre quid per istā vineā significatur. Et sciendū est ꝙ per hoc ꝙ dicit suā. innuitur et ostēdit ꝙ ē alia vinea que nō est vinea sua. vñ sciendū est i primis ꝙ triplex est vinea. q2 ecclesia malignātiū dicitur vinea et ecclesia militans: et quelibet aīa fidelis et gloriosa virgo maria et gloria eterna et ipse christus. Prima vinea dr malignātiū ecclesia. et ista nō est dei patris: sȝ potius diaboli. Ad istā vineā excolendā exiit diabolus vt in vineā introducat oparios suos. de ista vinea dicit deute. xxxii. vinea sodomoꝝ vinea eoꝝ vua fellis et bo. ꝛc. vinea ista ē sygnagoga sathane. operarii et cultores istius vinee sunt peccatores oēs i peccato mortali exñtes. propagines possunt dici peccata singula. vinū qd portat vinea ista ē maledicta delectatio pccōꝝ vt est delectatio luxurie quā habent luxuriosi in faciēdo luxuriā suā. De isto vino dicunt mali. sapi. ii. venite fruamur bonis que sunt et impleam9 nos precioso vino et vnguētis: et coronemus nos rosis et nō sit pratū per qd nō transeat luxuria nostra. cōtra istos dicit aposto. ephe. v. nolite inebriari vino in quo ē luxuria. Siliter delectatō quā auari hñt et cupidi i possessione pecunie sue est vinū istius vinee. istud vinū est vinū impietatis. vñ puer. iiii. comedūt panē iniquitatis et bibūt vinū iniquitatis et impietatis. similiter delectatio quā habent gulosi in delectatōe potatōnis bonoꝝ vinoꝝ est vinū qd portat vinea ista. vñ eccle. xxxi. vinū arguet corda gulosoꝝ i ebrietate potatū. ibidē. amaritudo aīe vinū multum potatū. similiter delectatō quā hñt superbi inducen

do supbiā suā et alii pctōres in faciendo peccata sua sunt vina q̄ potāt. vinea ista ē maledicta. de isto vino istius vinee q̄ dicit² vinea sodomoꝝ iebriati sunt sodomite. vn̄ eze. xvi. hec fuit iniquitas sodome saturitas panis. ecce gula. et ociū. ecce luxuria. et ꝙ manū nō porrigebāt paupi. ecce auaricia. et q2 illi de dosoma et gomorra inebriati sunt de vino istius vinee: ideo eos dn̄s igne sulfuris cōbussit et destruxit ciuitates eoꝝ. geñ. xxx. g² pluit dn̄s sup sodomā et gomorrā sulfur ⁊ ignē et subuertit ciuitates has ⁊ oēs cca regionē et habitatores vrbiū. ita similiter faciet dn̄s oēs sequaces eoꝝ: nisi hic ante mortē penituerint. certe modo cultores istius vinee bibūt quicquid est ibi de claro: sꝫ feces postea bibēt in inferno. vn̄ psal. fex eius nō est exinanita: bibent oēs pctōres terre. o q̄ amarissima erit pctōribus potatō delectationū quā biberūt qn̄ fecerūt peccata sua. ideo dicit² deute. xxii. vua eoꝝ vua fellis et botrus amarissimus. ꝑpter cōsciētie remorsionē et ꝑpter tenebraꝝ horrorē: et ꝑpter ignis magnū ardorē. vn̄ ysa. vlti. vermis eoꝝ nō morie²: et ignis eoꝝ nō extigue². et iō dicit². ysa. xxiiii. c. ideoqꝫ insaniēt cultores eius et relinquēt² hoies pauci. luxit vindemia: infirmata est vitis: ingemiscēt oēs qui letabant² corde: cessabit gaudiū tympanoꝝ: quieuit sonitus letātiū: cōticuit dulcedo cythare: cum gaudio nō bibet vinū: amara erit potatio bibētibus illā post mortē ꝑpter creatoris sui offēsionē et separationē et propter cōsciētie remorsionē: sed amarior erit in die iudicii: quoniā videbunt contra se iratū suū creatorē. et amarissima erit post iudicium: qn̄ simul in aīa et in corpore proiiciēt² in eternā dānationē. Ista vinea nichil valet: nisi ad cōburendū in ignem eternū. vn̄ math. iiii. omnis arbor que nō facit fructum bonū excidetur et in ignē mittetur: ideo oparii istius vinee maledicti vidētur. ¶ Item est alia vinea que est vinea domini scꝫ militās ecclesia de ista dicit psal. vineā de egypto transtulisti. et ysa. v. vinea enī domini excercituum domus israel est et viri iuda ⁊c.

¶ Ecclesia dicitur vinea propter tria

Vineā ista ē sancta ecclesia ꝓpter triā. Primū ē ꝓpter eius radicatōnē. qꝛ sicut bona vinea radicata est in petra ita etiā fundata est sancta ecclesia sup̄ petrā.s. christum mat.vii.flauerūt vēti ꝛ irruerūt in domū illā.i.in sanctā ecclesiā:et nō cecidit.fundata enī erat sup̄ firmā petrā.et mat.xvii.tu es petrus et sup̄ hāc petrā edificabo ecclesiā meā. Secūdū est ꝓpter sermēti a vite abscissi inutilitatem.siliter qui diuisus ē ab ecclesia in spūali edificio nichil valet:nisi ad comburēdū eternaliter.vn̄ eze.xvi.dicit dominus quō lignū vitis inter ligna siluarū qd̕ dedi igni ad cōburendū sic tradā habitatores hierusalē et ignis cōsumet eos. Tercium est ꝓpter vini dulcedinē:qꝛ sola vinea dat vinū.ita in ecclesia dat' vinū salutaris doctrine. ipsa dat vinū germinās virgies.i.bonas et castas affectōnes generat.zacha.x. ipsa portat vinū qd̕ letificat cor hominis.vt d̕ꝛ in psal.operarii et cultores istius vinee sunt domꝯ israhel.i. viri claustrales cōtēplatiui et vidētes deum p verā fidē et per verā cōtēplatōnē et viri iuda.i. actiui seculares deū cōfitētes et eū glorificātes. Istā vineaꝫ plātauit iesus verbo predicatōnis ꝛ rigauit eā sanguine sue passionis et sepiuit eā custodia angeloꝝ et eā pauxillauit cōsolatōibus diuinis et celestibꝯ desideriis et exemplis sanctoꝝ et stercorauit eam multitudine beneficiorū et putauit eam falce flagellorum.

Hore quibus operarii ducūt' in vineā dn̄i.

Ad istā vineā excollēdā exiit primo mane paterfamilias i.deus pater ad īroducēdū operarios suos in eā. per mane puericia significat':in qua debet homo deo seruire sicut fecit beatus nicholaus. et hoc ē qd̕ dici' ecclesiastes. xi.mane semina semē tuum ꝛc̄.et mat.xix.sinite paruulos venire ad me. per terciam horā significa' adolescentia: in qua similiter seruiendū est deo. vnde tren̄. iii. bonū ē viro cum portauerit iugū domini ab adolescētia sua. et lu.vii. adolescens tibi dico surge a morte peccati.per horā sextā significat' iuuētus:vbi feruor ruboris ē in homine et plenitudo viget.vn̄ ecclesiastes xii. memēto creatoris tui in

dre iuuẽtutis tue. Per horã nonã significatur senectus qñ sol iã tendit in occasũ. vñ puer. xvi. corona dignitatis senectus q̃ in viis iusticie reperitur. Per vndecimã horã significatur seniũ i quo homo dz seruire deo. vñ in psal. vsq in senectã et seniũ deus ne derelinquas me. Itẽ eccle. xi. in vespere nõ cesset manus tua. i. in senio ad bñ operãdũ. i in qualibet hora⁊ istarũ seruiendũ est deo: q2 illi debem9 offerre primicias et decimas et principiũ et finẽ vite nostre. vñ leuiti. iii. precipitur q̃ caput et cauda offerãtur dño vere illi qui a sua puericia ⁊ a iuuẽtute sua ⁊ ab adolescẽtia sua icipiũt seruire deo: offerũt deo florẽ ⁊ vigorẽ vini vinee sue ⁊ vite sue: sz illi qui icipiũt in senectute vel in senio deo seruire offerũt deo feces vini sui. tales illõ quod pulchrius ⁊ meli9 fuit i vineis suis obtulerũt dyabolo. et reliquias seruauerũt dõ de quibz nõ curat mũdus: iõ melius ẽ nobis seruire deo i puericia ⁊ in iuuẽtute q̃ in senectute et senio. vñ mat. vi. fructus primos desiderauit aĩa mea. et eccle. xxv. que i iuuẽtute tua nõ cõgregasti quõ inuenies ea i senectute tua: iõ nõ debem9 expectare ad seruiẽdũ deo vsq ad horã nonã sic quidã faciũt pmittẽtes sibi lõgã vitã. cõtra quos dicit salomon puer. xxvii. ne gloriẽris in crastinũ ignorãs quid superuẽtura pariat dies. et eccle. v. ne tardes cõuerti ad dñm et ne differas de die in diẽ: q2 subito veit ira dei. sz ecce quãta pietate plenus sit sermo euãgelicus qui dicit q̃ illi qui in oĩbz horis venerũt et etiã illi qui q̃diu vixerũt et dyabolo seruierunt saltẽ i vndecima hora recepit eos dñs. vere magna misericordia dñi est. q2 qñ sumus inutiles ad bonũ opandũ ⁊ qñ nos deicit mundus: deus paratus est nos recipere. recognoscamus ergo nos fratres carissimi in misericordia dei et si nõ in prima hora vel in tercia vel in sexta veĩmus ad vineã dñi. eamus ad illã in hora nona vel vndecima ⁊ relinquamus vineã dyaboli que ẽ vinea sodome i qua fel draconis est vinũ vt habetur deute. xxxii. ⁊ si ita fecerim9 dñs dabit nobis denariũ diurnũ. s. vitã eternã. Itẽ aĩa fidelis vel cõsciẽtia dicitur vinea dñi. hec ẽ vinea naboth quã

cupit habere achab. vt dicit. iii. re. xxi. per achab qui ap-
prehēdēs iterpretat: significat dyabolus qui aīas perse-
quit vt cōprehēdat eas per aliqd peccatū. naboth. qui cō
cludēs iterpretatur significat christū qui cōcluserat dya
bolū i deserto qn dixit ei. nō tētabis dnm de. tu. mat. iiii.
vinea naboth est aīa sancta et fidelis q vinea iesu christi
est. hāc vitē siue vineā cupit hēre multū achab. i. dyabolus
Hore quib9 exit dns ad visitādū vineā suā. s. aīaz fidelē
Ad istam vineā excolēdam et visitādā exit christus sepe
per suā grām. s. qn manifestat nobis suā volūtatē. Primo
exit mane. per mane pōt significari prima grā q datur in
baptismo vel illuīatō anime qua illuīat quādo surgit
de peccatis. vn cāti. viii. surgamus mane ad vineas zc. et
ephe. vi. surge qui dormis et exurge a mortuis et illuīa
bit tibi christus. Per horā terciā in qua ē iceptio caloris
pōt significari feruor caritatis. in hora ista missus ē spiri
tussanctus in discipls. vn actuū. ii. sicut estimatis isti n
sūt ebrii. cū sit hora diei tercia. et apostō. ro. xii. spū feruē
tes: dno seruiētes. Per horā sextā pōt significari cōsidera
tio vel memoria dnice passionis: quia in hora sexta christ9
positus fuit in cruce. lu. xxiii. et io. xix. Per horam nonā
cū sol iam tēdit ad occasū pōt significari cōsideratio mor-
tis. et sicut beatus grego. dicit. qui bn cōsideraret qualis
erit in morte: semp esset timidus in operatōe. Itē per vn-
decimā horā pōt significari timor iudicii. z timor de mag
nis inferni suppliciis. eccle. i. iniciū sapiē timor domini.
in oībus istis horis exit dns ad visitādū vineā [illegible]
fidelē. Ista vinea. s. aīa fidelis quelibet debet [illegible]
ad christum. vinculis preceptorz et vinculis ma[illegible]
tatis. vn col. iii. super oīa caritatē habete q est [illegible] p-
fectōis. Itē debet putari p cōtritōnē cordis. vn cāti. ii. tē
pus putatōnis adueit. et hoc ē tēpus vernale qn renouā
tur desiccata. Itē per cōtritōnē renouat aīa vita gratie.
Itē vinea qn putat plorat: ita aīa dz plorare per contri
tionē. vn iohe. ii. c. couertimini ad me ī toto corde vestro ī
ieiunio et fletu et planctu. Item debet flere per veram

confessionē oris. vñ cāti. ii. vinee florētes odorē dederūt. i. aīe fideles. et sicut ad odorē vinee florētis bufones ꝛ alia animalia venenosa vel reptilia fugiūt: ita ad odorē aīe florētis p cōfessionē fugiūt demones. vñ hiero. reuela pditionē et cōfusus abibit inimicus tuus. ¶ Item ista vinea debet portare et facere vinū cōpunctōis et deuotōis. de vino isto dicit psal. vinū letificat cor hoīs. ¶ Itē vinea dicit gloriosa virgo et ista vitis fructificauit suauitatē odoris id est dulcissimū christū. eccle. xxiiii. ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris ꝛc. ¶ Item christus dicit vinea vñ ipse dicit io. xv. ego sum vitis verax et vos estis palmites. vinū istius vitis fuit preciosus sāguis ihesu christi. illud vinū rubeū fuit. de hoc dicit deut. xxxii. sanguinem vue biberēt meracissimū. illud vinū rubeū expressum fuit in torculari crucis. vñ psa. xliii. angeli dixerūt qñ viderūt eū ascēdētē in celū: quare rubeū ē indumētū tuū et vestimēta tua sicut calcātiū in torculari. et ipse rñdit. torcular calcaui solus: et degētibus nō est vir mecū. hoc vinū īebriat amore bibētes sepe de illo. vñ cāti. i. dicit spōsus. comedite et bibite amici et īebriami carissimi. de isto vino dñs dabit in padiso amicis suis qui sitiūt hic et faciūt libēter pniam. q2 ibi erit gaudiū sine dolore. illud gaudiū ē denarius diurnus qui erit premiū qd̄ dñs dabit in fine fideliter laborātibꝫ in vinea sancte ecclie. illud premiū et illud gaudiū eternū cōcedat nobis christus filius dei viui Amē.

¶ Dominica in sexagesima sermo decimussextus.

[illegible]iit qui seminat seminare semē suū. mat. xiii. et [illegible]u. viii. Verba ista hñ exposita sunt a christo no[illegible]tro saluatore: te iō nō indigēt expositōe nostra: tñ ad nostrā expositionē tria pñt in illis breuiter cōsiderari. Primū ē quis est ille semiator: et vñ anteꝙ seminet debet exire. Secundū est quid ē qd̄ dꝫ seminare. Terciū est quis ē ille fructus quē dꝫ de illo semine colligere. primū pōt notari cū dicit. exiit qui seminat. 2m: cū dicit. seminare semē suū. terciū: cum dicit. et dederunt fructum aliud centesimū: aliud sexagesimū ꝛc. ¶ Primū ergo est videre

quis est ille seminator et vñ anteq̄ seminet dz exire. Seminator iste dz dici quilibet predicator vel quilibz iust⁹ q̄ debet exire de corde et corpe ⁊ regione cuiuslibz peccati mortalis sicut dixerunt angeli ad loth ꝙ exiret de sodoma et ne staaret in oī loco circa regionē. vt habe² geñ. xix vere debz exire p̄imo de omi peccato mortali qui vult seminare bona sua opera et maxime de tribus.

Exire debet iustus qulibet de tribus.

Que significat² per illa tria que precepit dominus ad abraham exire geñ. xii. dixit dñs ad abrahā egredere de terra tua et de cognatōe tua et de domo patris tui et veni in terrā quā mon. tibi ⁊c. per abraham qui iterp̄etat² pater multaꝝ gentiū significat² quilibz iustus qui debz esse pater et seīnator multaꝝ bonarū operatōnū. sed sic oportet eū exire de terra sua p̄ius. i. de amore terrenoꝝ et de cupiditate eoꝝ. auari et cupidi sūt sicut talpe semp habitātes in terra ad minus corde. q2 qñ sūt in ecclesia vel ī domo sua: vix possunt cogitare nisi de terrenis acquirendis et custodiēdis. contra tales dicit psal. diuitie si affluāt: nolite cor apponere. vere tales sūt sicut talpa q̄ quicquid fodit super humeros suos poīt: ita cupidi ⁊ auari ea que male acquirūt vel diuitias quas plus q̄ deū diligūt quoddā mō super se ponūt: q2 impediūt eos ne ad vitā g̃e possint se suscitare. certe tales excecati sunt oclīs cordis. et in h° similes sūt talpe. q2 talpa nichil videt. vñ sapi. i. excecauit eos malicia eoꝝ. et iob. xv. crassitudo operuit faciē eius. s. auari et cupidi. talibus dicit dñs ī psal. vsq̄ quo diligitis vanitatē ⁊ queri. men. vanitatē appellat dñs ista terrena: q2 cito deficiunt. mendaciū appelat ista terrena eo ꝙ quādo possessores eorū credunt in manibus suis aliquid inuenire in fine: et nichil inueniūt. vnde iob xxvii. diues cū dormierit nichil secū afferet aperiet oculos et nichil inueniet. et in psal. dormierunt somnū suum et nichil inuenerunt omēs vi. di. in ma. su. ideo ō terra debet p̄imo quilibz iustus exire ⁊ istā terrā. s. amorē terrenoꝝ et cupiditatē eoꝝ debēt oēs iusti fugere. hec ē terra

aquilonis a qua omne malũ pandet². iere. i. iõ dicit dñs ꝛ clamat ezechi. ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniam ĩ quattuoꝛ vẽtis celi dispersi vos dicit dñs ¶ Isti quattuoꝛ vẽti pñt dici auaricia: cupiditas: rapina: symonia: ĩ quibꝫ totus mũdus fere dispersus ẽ. de terra ista pꝛimo exeũdũ est. ¶ Scdo debꝫ exire hõ de cognatõne sua. i. de diuitiis vel de deliciis carnis . s. gula et luxuria. ista vicia dicũt² de cognatõe nostra: qꝛ de carne nrã exeũt . de istis viciis monet nos dñs ꝛ oẽs fideles exire ꝛ recedere. ysa. ix. recedite exite inde: pollutũ nolite tãgere: exite de medio eiꝰ s. dyaboli. optime dicit exite pollutũ nolite tãgere. qꝛ sup oĩa pccã peccata carnis sũt immũda et polluta. et maxie pccã luxurie: qꝛ immũdũ ẽ qd polluit simul coꝛpꝰ ꝛ aĩam vñ. i. coꝛ. vi. omne peccatũ quodcũqꝫ fecerit homo ex̃ coꝛpꝰ est: sed qui foꝛnicatur in coꝛpus suum peccat. glo. cetera peccata solũ animã maculant: foꝛnicatio nõ tantũ animã sed et coꝛpus cõtaminat. iõ de isto luto luxurie debet hõ exire qui bonũ semen vult seĩare. qꝛ qui in luto seminat totũ amittit qd seminat. Itẽ oĩa bona opera q̃ seĩnat homo dũ ẽ in luto luxurie amittit quãtũ ad hᵒ ꝙ nichil valent ad hoc vt habeat vitã eternã. sꝫ bone iesu ego multũ miroꝛ quõ miseri hoĩes aut mulieres audent in isto luto diu moꝛari: qꝛ nõ est aliquis homo vel mulier si cecidisset in luto materiali: quin citius q̃ posset de illo non leuaret et in illo p vnã hoꝛã nullus libẽter iaceret. sꝫ certe ĩ luto luxurie postq̃ in illo ceciderunt hñ audẽt in illo moꝛari p duos annos vel per tres. imo per decẽ añ et de illo nolũt exire propter aliquã pꝛedicatõnẽ nec ꝓpter aliud. de isto luto qd ẽ latrina dyaboli dicit psal. eripe me de luto vt ñ infigar. de isto luto dꝫ quilibꝫ iustus exire qui vult bona opa seĩare. ꝛ hoc ẽ qd dicit: egredere de cognatõe tua.

Tercio dꝫ exire hõ de domo patris sui. supbi et inuidi habitãt cũ dyabolo in domo sua et dyabolus hitat in coꝛdibꝰ coꝝ et qꝛ dyabolus ẽ pater inuidoꝛũ et supboꝝ. vnde ipsis superbis et inuidis põt dici illud io. viii. vos ex patre dyabolo estis: et iõ opera patris vestri vultis facere. et ioh.

xl. ipse est rex super oēs filios superbie. et in psal. audi filia et vi. et incli. au. t. et o. po. et do. pa. t. i. cōsortiū dyaboli. de istis tribus dz hō primo exire et postea seminare de triplici semine bono.

Semen bonuū triplex.

Et sciend̄ est ꝙ triplex est semē bonum. ¶ Primū semē est verbū dei qd̄ semē dz seminare quilibz predicator in terrā bonā. s. in populo dei et in corde cuiuslibz viri iusti. ¶ Sed sciēdū est ꝙ quidā sunt peccōres qui nō semināt nisi auenā qui est cibus equoꝝ. i. verba motiua ad luxuriam ¶ Itē sunt alii qui semināt ordeū et verba īflata et ampulosa et pungitiosa vel pungitia. ¶ Itē alii sunt qui seināt solūmodo palcā et ventū. isti sunt qui predicāt solūmodo ꝓpter inanē gloriā. de istis dicit' ozee. viii. semināt vētū et turbinē metēt. ¶ Itē alii sūt qui seināt zizaniā et sortilegia faciētes et docētes. illud semē est semen dyaboli. de isto semine dicit' mat. xiii. cū dormiūt hoīes veit mūd9 vel inimicus hō et supseminauit zizania in medio tritici. et ibidē. inimicus autē qui seminat zizania dyabolus est. oēs isti sunt predicatores dyaboli et nō christi. talibus dicit dn̄s mich. vi. seminastis multū ⁊ intulistis parū talia nō debet seminare iesu christi predicator: sed debet seminare triticū. i. verba bona sancta et casta ⁊ edificatiua. vn̄ in psal. eloquia dn̄i eloquia casta. illud triticū l' frumentū est frumētū electoꝝ et vinū germinās virgines. frumētū illud dicit' verbū dei quo electi dei ī regno dei vescūtur. et vinū germinās virgines dicitur verbū dei: q2 germinat virgines et castas affectōes in cordibz filioꝝ. vnde ꝓuer. xi. qui abscōdit frumēta in tēpore maledicit' in populis: benedictō super caput vēdentiū. ¶ Scd̄z semē ē pacis et cordis veri. de isto seīne dicit' zacha. viii. semen pacis erit vinea dabit fructū suū et terra dabit germen suū et celi dabūt rorē suū. illud semē docet facere iusticiā. vn̄ ia. iii. fructus iusticie in pace seminat'. illud semē debent oēs iusti seīnare. ⁊ oēs qui illud semē seināt sūt bn̄dicti a dn̄o ⁊ illos diligit dn̄s: q2 odit qui seīnant discordias in.

ter fratres vt habet[r] puer.vi. ¶ Terciū semē ē cuiſlibꝫ o‑
peris boni vt bonoꝝ ieiunioꝝ et bonarū orationū et bona
rū elemoſinarū. iſtud ſemen debꝫ iuſtus ſeminare in ſua
iuuētute.vñ eccle.xi.mane ſemina ſemē tuū et in veſpere
nō ceſſet manus tua. ¶ Preterea illud ſemē debet quilibꝫ
iuſtus habūdanter ſeminare:qui vult ſatis in eterna cla‑
ritate colligere.vñ cor.ix.qui parce ſeīat parce ꝛc.

¶ Fructū boni ſeminis deſiderās quattuor dꝫ facere.

Preterea qui vult ꝙ ſemē ſuū fructificet: quattuor de‑
bet facere. ¶ Primū ē ꝙ dꝫ terrā in qua ſeīat prius ara‑
re.vere debet terrā ſuā prius arare.ſ.cōſcientiā per verā
cōfeſſionē.et de hoc dicit[r] oſee.x.arabit iudas et confrin‑
get ſibi ſulcos iacob.in aratōne illud qđ ē iferius ponitur
ſupius et illud qđ ē ocultū fit maifeſtū:ita in confeſſione
illud peccatū qđ erat in cōſciētia abſcōditū poit[r] ex̄ et ꝑ
cōfeſſionē maifeſtatur ſacerdoti.vñ grego. ſi medicinā ex
pectas:oportet ꝙ vulnus detegas.et aggeꝝ.i.poite corda
veſtra ſuꝑ vias veſtras.ſꝫ ſicut dr lu.ix.nemo mittēs ma‑
nū ad aratrū et reſpiciēs retro aptus ē regno dei.tūc hō‑
ad aratrū manū ſuā poit:cū pctā ſua cōfitet[r] et recogno‑
ſcit. ſed tūc retro aſpicit:cū ad peccata facienda redit.ec
ce talis nō eſt aptus regno dei.talis ē ſicut canis rediens
ad vomitū.et ſicut ſus lota in voluptatibus luti.ſicut hē[r]
ii pe.ii. ¶ Secūdū eſt ꝙ debꝫ illud ſemē et terrā in qua ſe
minat[r] lachrimis cōpunctōis et pluuia dominice paſſiōis
irrigare.de lachrimis cōpūctōis dicit pſal. lachrimis me
is ſtratū meū rigabo.et eccle.xxiiii. rigabo ortū meū plā
tatōnū.de pluuia dominice paſſionis dicitur zach. xi.pe‑
tite pluuiā a dño in tēpore ſerotino ꝛc. et yſa. xxx. egre‑
dere dicēs ei et dabitur pluuia ſemini tuo vbicunqꝫ ſemi
naueris in terra et panis frugū terre erit vberrimꝰ et pi
guis. ¶ Terciū ē ꝙ debꝫ illud ſemē ꝓpter volucres celi .i.
demones in terrā abſcōdere.vñ math.xiii. dicit[r] ꝙ ſeīa q̄
ceciderūt ſecus viā et volucres celi.i. demones cōederūt
illa ⁊ arripuerūt.iō dicit dñs mat. vi.neſciat ſiniſtra tua
q̄d faciat dextera tua vt ſit elemoſina tua in abſcōdito. ⁊

eccl.xxix.cōclude elemosinam in sinu paupis ꝛc̄. et ꝓuer.
xxi.munus abscōditū mitiget iras. ¶ Quartum est q2 in
bona terra debꝫ seminare. bona terra sunt paupes christi
ani deū timētes. in ista terra dꝫ iustus seminare semē ele
mosinaꝝ. tho.ii. dicit filio suo. vade adduc aliquos de tri
bu nostra timētēs deū. et eccl.xii. da bono ne recipias pec
catorē. et ysa.lviii. frāge esuriēti panē ꝛc̄. ¶ Preterea ter
ra ꝓpria ⁊ bona dicit᷑ corpus nostrū vbi quilibet dꝫ semi
nare semē ieiunioꝝ et pnīe. vel cōsciencia bona pōt dici bo
na terra. vñ math.xiii. semina q̄ ceciderūt in terrā bonam
dederūt fructū aliud cētuplū ꝛc̄. de bono semine et de ma
lo semine q̄re in illo sermone. Nōne bonū semen seminasti
ꝛc̄. ¶ Terciū ē videre quis est fructus quē dꝫ iustus de il
lo semine recipe. fructus quē recipiet erit duplex scꝫ gr̄a
in presenti et gloria in futuro. vñ math.xix. centuplū acci
piet .i. grām in presenti et vitā eternā ī futuro possidebit
.i. gliam ī futuro. geñ.xxvi. dicit᷑ ꝙ ysaac seminauit ī ter
ra illa et inuenit in illa cētuplū. et .ii. cori.ix. qui seminat
in bñdictionibꝫ de bñdictionibus et metet vitā eternā. vel
sicut dicit᷑ in illo euāgelio. alii faciūt cētuplum vt virgi
nes. alii sexagesimū vt vidue cōtinētes. aliis tricesimum
vt cōiugati nō seipsos defraudātes. Cētesimus fructꝰ est
virginitatis: nā cētenarius ꝓducit᷑ ex duobꝫ d[illegible]
ex decies decē. denarius ymaginē regis tenet[illegible]
duplicē habebūt coronā aureā ⁊ aureolā: q2 du[illegible]
summi ꝑadisi virgines in se preferūt sanctitatē mētis et
inegritatē corporis. ¶ Sexagenarius ē fructꝰ viduitatis.
sexagenarius numerus ꝓducit᷑ ex denario et senario. et
vidue denariū .i. cōformationē summi regis habebūt ꝑ sex
operibus mīe quibus debēt esse intēte q̄ vere sunt vidue.
De istis opibus dicit᷑ math.xxv. esuriui et dedistis michi
māducare: sitiui ⁊ dedistis michi potare ꝛc̄. et apost.i.thi
v. viduā cōmēdabilē in sex laudibꝫ insignit dn̄s. vidua eli
gat᷑ nō minus quadragita annoꝝ q̄ fuerit vnius viri uxor
in operibus bonis testimonium habens bonū si filios edu
cauit: si pauperes hospicio recepit: si sanctoꝝ pedes lauit

si tribulatōnē patienti ministrauit, si opus omne bonum subsecuta ē. ¶ Tricesimus fructus est coiugatoꝝ ⁊ merito q: tricesimus numerꝰ ex ternario ⁊ denario ꝑducitᶻ ⁊ cō iugati denariū eterne felicitatis recipiēt ꝑ obseruatōne decē preceptoꝝ ⁊ ꝑ triplici bono cōiugii legitie obsuato.

¶ Bona matrimonii tria.

¶ Tria eni sunt bona matrimonii. fides: proles: sacramētū. In fide attēditur ne post vinculū cōiugale cū alio mulier coeat nec vir cū alia. in prole attēditur vt amāter suscipiatur nec cōceptus impediatᶻ et suscepta ꝓles religiose educetur. et in sacmēto vt cōiugiū nūq̄ separetᶻ sicut christus ab eccia. aposto. i. ad corin. vii. q̄diu eni viuit hō mulier aligata ē ei. christus aūt viuit ieternū. vere sacramētaliter nō possūt separari dū viuūt si legitime persone in cōtrahendo fuerint: tū corporaliter pnt separari causa fornicatōis. vt habetur mat. v. et ex cōmuni cōsensu causa religionis intrande. omnis ergo qui fecerit fructū centesimū aut sexagesimū aut tricesimū in paradiso perfruetur illo fructu benedicto de quo dicitᶻ lu. ii. benedictus fructus vētris tui. de illo fructu ad fruendū in paradiso concedat nobis omibus deus omipotens. Amen.

¶ Dominica in quiquagesima sermo xvii.

[C]ecus quidā sedebat secus viā mēdicās ⁊ cū audiret turbā pretereūtē: iterrogabat quid hꝰ esset. lu. xviii. ¶ Circa miraculum huius ceci tria pnt videri ¶ Primū est quid iste cecus significz qui post christū alta voce clamabat. mise. mei fi. da. ¶ Scdm est q̄ est illa via iux̄ quā sedebat mēdicās et quid significat hᵒ q iux̄ viā mēdicās sedebat. ¶ Terciū est quid postq̄ illuinatus ē respicere debeat. Primū notatᶻ cum dicit cecus quidā. Scdm vt dicit secus viā sedebat mēdicās. Terciū notatur cum dicit respice ⁊c̄.

¶ Oculus duplex in corde.

Primū gᵒ est videre quid iste cecus significet. Per istū cecū quilibz pccōr existēs in pccō mortali significatur. sicut eni quilibet hō habet duos oculos in capite suo: simi-

liter q̃libet habz duos oculos ĩ corde suo.s. dextrũ ⁊ sini strũ. ex dextro debet gaudia padisi respicere: vt illa pos sit acquirere. ex siuistᵒ dz respicere miseriã istiꝰ vite pre sẽtis: vt libẽtius penitẽtiã faciat. ex isto oculo debz simi liter respicere penas ĩferni: vt illas possit ⁊ sciat vitare sed sicut coruꝰ q̃ bene vult leporẽ vel aliud animal cape re vel ĩterficere: priꝰ eis vtrũz oculũ eruit vt nõ videãt se postea ab illo defẽdere ita dyabolꝰ quãdo vult aliquẽ peccatorẽ decipe p aliquod mortale peccatũ primo eruit ei vtrũqꝫ oculũ dextrũ et sinistrũ ita ꝙ q̃n facit peccatũ nũq̃ ad gaudia paradisi respicit que p peccatũ suũ amit tit nec penas inferni quas p peccatũ suũ eternalitʳ habe re meruit. qꝛ si ista respiceret nũq̃ peccaret. ⁊ ideo prius oculos illi eruit et hoc optime significatũ ẽ iudi. xvi. vbi dicitur ꝙ cũ apprehẽdissẽt philistium. i. demones impotẽ tẽ reddẽtes sampsonẽ (p quẽ significatur quilibet iustus statim eruerũt eiꝰ oculos. iiii. re. vlti. ca. dicitᶻ ꝙ nabucho donosor rex babiłonis. i. dyabolꝰ q̃ semp sedet ĩ angustia ⁊ ẽ rex eterne cõfusiõis occidit filios sedechie corã eo ⁊ oclõs eiꝰ effodit vinxitqꝫ eũ catheĩs ⁊ adduxit eũ ĩ babi lonẽ. sedechias ĩterpretatʳ iustificatꝰ et significat q̃nẽli bz iustũ huic eruit primo dyabolꝰ vtrũqꝫ oculũ cordis: vt nõ videat se defẽdere ab illo et vt illũ possit trahere ĩ qd cũqꝫ pccatũ vult et istud placz ei. ⁊ sic seruus ceci ducit eũ vbicũqꝫ vult. cecꝰ ei iste significat quẽcũqꝫ peccatorẽ quẽ dyabolus ita excecauit ꝙ nõ videt ãn se mortẽ ⁊ iudi ciũ futurũ nec post se pctã p̃terita nec a dextris dei be neficia nec a sinistris ĩsidias dyaboli nec sursum gaudia paradisi nec deorsum penas inferni

Excecatur homo ꝑpter septem.

Sed sciendum est ꝙ septẽ sũt que excecant hominem oculis capitis ad litterã que spũalr̃ excecãt eum oculis cordis. Primum est senectus nimia. vnde geñ. xxvii. se nuit ysaac ⁊ caligauerunt oculi eius ⁊ videre non pote rat p nimiam senectutẽ qua isaac excecatus ẽ significari potest longua mora in peccato mortali qua multi impii

excecati sunt ita q nesciunt viam eundi ad paradisum et ita q nesciunt vbi currunt. vnde prouer.iiii. via impiorum tenebrosa:nesciunt vbi currunt.et iob.xii.qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. ¶ Secundum est lux maxima. vnde actuū.ix.dicitur q saulus adhuc spirans minarū in discipulos domini cum iter faceret:contigit vt appropin quaret damascum et subito circunfulsit eum lux de celo et cadens in terram audiuit vocem dicentē sibi.saule sau le:quid me persequeris.⁊ excecatus est.vnde dicitur ibi dem.surrexit saulus de terra apertisq oculis nichil vide bat. lux magna significat lucem et abundantiam bonorū operum proximorum quam videntes inuidi excecati sunt De luce bonorum operum eorum grego.mens inuidi tam de alieno bono affligitur q de radio lucis excecatur. ipsi sunt sicut noctue lucem bonorum operum odientes et tenebras malorum operum diligentes.de istis dicitur iob vi.per diem incurrunt in tenebras et quasi in nocte palpabūt in meridie. Certe isti sunt sicut hely qui ita excecatus est q nō poterat videre lucem donec videretur lumen.i.re.iii. Tercium est fimus hyrundinū per quem significatur peccatum luxurie.vnde thob.ii dicitur contigit enim vt quadam die cum thobias fatigatus a sepultura veniens domū iacuit vel iactauit se iuxta parietem ⁊ obdormiēs ex hyrundinis nido illo dormiente calida stercora ceciderūt super oculos eius vt fieret cecus. per hyrundinem que ē auis instabilis et garrula significantur viri luxuriosi et mulieres luxuriose.quia instabiles sunt: quia in pace nō possunt esse.imo modo sunt hic modo ibi modo illuc et garrule sunt.vnde prouerb.vii.dicitur de muliere fatua que garrula ē ⁊ vaga.quietis īpatiēs:nec valens ī domo cōsistere pedibus suis nō foris nō in plateis. per hyrūdinem q° luxuriosi significātur ppter instabilitatē ⁊ garrulitatem.per fimū ipsarū peccatū luxurie significatur propter fetorem et vilitatē.et quia illud peccatū fetens est corā deo et āgelis eius.vnde grego.ardor libidinis descēdit ad infernum et fetor ascēdit vsq ad celū. nec mirū cū sit fimus carnis

sterquilinium corporis: odium angelis: discordia proximi cibus dyaboli. vnde in vitis patrum legitur ꝙ quidā angelus obturauit aures suas ad aspectū cuiusdam luxuriosi: qꝛ eum nec videre nec sentire poterat propter fetorē eius. vere illud peccatū fetens ē et excecat hoīes. vn̄ gen. xix. dicit ꝙ angeli quos hospitauerat loth clauserunt ostiū et eos qui erant foris percusserunt cecitate a minimo vsqꝫ ad maximū: vt cōturbati ostiū inuenire non possent. causa huius fuit: qꝛ luxuriosi imo pessimi sodomite erant. et in eodē loco siue capitulo dicit. igitur dn̄s pluit sup sodomā et gomorrā sulphur et ignem ⁊ subuertit ciuitates has et vniuersos habitatores circa omnē regionē vrbium et cuncta virētia. ita faciet eis dn̄s in fine qui modo excecati sunt p peccatū luxurie oculis cordis sui. certe ipsi luxuriosi bn̄ sunt ceci et magna ē eoꝝ cecitas qn̄ pro modica delectatōe et trāsitoria volunt amittere gaudia celestia.

¶ Quartū est fumus. per quem significat honor mundanus et supbia. vn̄ sicut fumus excecat hominē oculis capitis: ita honor mūdanus et oīs supbia excecat hominē oculis cordis. vn̄ hiero. honor mūdanus spuma ē fumus et somnus. spuma: qꝛ inflat. fumus: qꝛ excecat. somnus: qꝛ nunꝙ veram requiē dat. vere supbia excecat illos magnates et diuites: qꝛ ipsi nolunt respicere nisi de cauda oculoꝝ suorū leprosos ⁊ paupes christi. vn̄ puer. vi. oculos sublimes odit dn̄s. et sap. ii. excecauit eos malicia coꝝ scꝫ superbia certe isti sunt supbi mūdanos honores appetentes et alios contēnētes cū honoribus suis ⁊ cū superbia deficiunt. vnde psal. mox honorati fuerūt et exaltati: quemad. fu. deficient. Ista cecitas pōt significari per cecitatē ceci nati. de quo io. ix. dicitur. ¶ Quintū est puluis. per quē significatur inanis gloria. de isto puluere dicit dn̄s apostolis suis. mat. x. excutite puluerē de pedibꝫ vestris. et ysa. lii. excutere de puluere inanis glorie: cōsurge sede iherusalē id est anima pacifica ex toto surge in amorē celestium et sede postea in te per defectū tuarū cōsiderationum. vere per puluerē significat inanis gloria: qꝛ excecat hoīes et

leuiter volat in cordibꝰ ipsorũ. vnde ber. leuiter volat leuiter penetrat: sꝫ nõ leue vulnꝰ īfligit ianis glīa. ¶ Sextũ ē sãguis ī oclõ nimia habũdãtia. In sãguine notatˀ carnalitas. de isto sãguīe dicit dñs petᵒ mat. xvi. caro ꝛ sãgis non re. ti. In sanguine carnalitas vel nimiꝰ amor ꝓprie carnis vel prẽtũ suoꝝ significatur. isto sãguine excecati sũt hodie ī multis locis prelati ecclīe: qui nepotulis suis ꝛ ꝯsãguineis suis dãt prebẽdas ꝛ eccͤs magnas ꝛ eis aliī ꝯmittũt quiꝗ milia aīarũ ad curãdũ ꝛ custodiẽdũ illas: quibꝰ nõ cõmitterẽt quiꝗ pira ł quiꝗ poma ad custodiẽdũ. vñ bone iesu sić dr ī psal. posuerũt ierusalẽ ī pomorum custodiã. siliter dr ꝙ quidã episcopꝰ cuidã nepotulo suo quiꝗ milia aīaꝝ cõmisit curã: cui decẽ pira vna vice noluit ad custodiẽdũ cõmittere. vñ ber. mira res inqͭ ꝙ episcopi habẽt ad manũ cui aīas tradũt: cui aũt tradãt facultates suas nõ inueniunt. isti sũt maledicti a dño. vñ abacuc. ii. ve qui edificat ciuitatẽ ī sãguinibꝰ ꝛ īiquitate. siliter isto sãguīe excecati sũt prelati ꝛ clerici qui boã q̃ habent de patrimoniis crucifixi ꝛ q̃ deberẽt dare paupibꝰ qui sũt filii eiꝰ: tribuũt cõsãguīeis suis et de illis maritãt filios suos vel filias ꝛ nepotulos ꝛ neptes suas: cũ nõ multũ īdigeãt. de q̇bꝰ dicit dñs mat. xv. sinite eos: ceci sũt et duces cecorũ ꝛ ysa. xlii. ceci intuemī ad vidẽdũ: quis cecus nisi suus meꝰ dicit doꝰ. ꝓprie serui domi sũt clerici quos decimis ꝛ primiciis ꝛ oblatõibꝰ quasi ꝑcio cõducit. istos redarguit dñs de cecitate: qr legẽtes sapiẽtiã .i. illũ qui vera sapiẽtia ē ceci facti sũt. vñ iere. ii. tenẽtes legẽ nescierũt ꝛc. cuilibꝫ prelato potest dici illud apoca. iii. qd̀ dicit dñs ãgelo laodicie ecclīe. scio opa tua: quia nec calidꝰ es nec frigidꝰ. iõ īcipiã te euomere de ore meo. qr dicis ꝙ diues ꝛ locupletatꝰ sũ ꝛ nulliꝰ egeo ꝛ nescis qr miƀ es miaria culpe ꝛ miƀabilis .s. ī futuro eris miƀia pene et paup diuitiis grẽ ꝛ cecꝰ sãguīe .i. amore parẽtũ tuoꝝ vł carnis tue ꝓprie nudꝰ oī boã virtute. iõ suadeo tibi emere aurũ ignitũ .i. caritatis feruorẽ ꝛ reõuere a te oẽꝫ carnalitatẽ .s. si tu vis ista facere sić dicit ibi apo. iii. vnge oclõs tuos

et vide Septimū ē maclā ī oclō: q̄ boā res cōmuniter ē ap
pellata. ⁊ quāuis boā res appellet᷑: tn̄ mala est q2 aufert
visū homibꝫ et mulieribꝫ. per istā bonā rē pōt significari
magna tēporaliū bonorū habundātia: q̄ quāuis bona sint
ī se ⁊ boā videāt᷑ possidētibꝫ: illa tamē mł totiēs mala sūt
eis. q2 excecāt oculos cordis quādo ea nimis diligunt ⁊
qn̄ ea male expēdunt vel qn̄ male aquirūt. vt per vsuras
et per rapinas ꝛc. huiusmodi ista bona re sunt excecati
cupidi ⁊ auari. vnde iob. xxvii. operuit faciem eiꝰ. s. auari
et cupidi crassitudo. i. rerum temporalium habundancia
io. xii. excecauit eos domiius ⁊ induratum est cor eoꝝ: vt
non videāt. Isti significantur per istū cecum de quo dici
tur hic: qui sedebat secus viam mendicās. vere isti auari
et cupidi sedent per ociositatē quia tales ociositatē dili
gunt. sicut dicit psal. in labore hominum non sunt ⁊ ideo
cū ho. nō flagellab. talibꝫ dicit dauid. surgite postquā se
deritis qui mā. pa. do. psal. ipsi sūt semp mēdicantes. vn̄
puer. xiii. vēter impiorum insaturablīs ē eccle. v. auarꝰ
non implebitur pecunia. similiter isti sunt extra viā eun
di ad paradisum: sed ipsi sunt bene in via eūdi ad infernū
q̄ multū lata ē. vt habet᷑ mat. vii. ⁊ ideo clamabūt ī fine
illud sapiē. v. errauimꝰ a via veritatis et lumē iusticie nō
luxit nobis: lassati sumus ī via iniquitatis ⁊ perditionis
vias difficiles ambulauimꝰ. ¶ Secūdū ē videre q̄ ē ista
via iuxta quā cecus sedebat et alii ceci.

Via triplex eundi ad padisum.

Et sciendū est ꝙ triplex ē via eundi ad celū. ¶ Prima est
mandatorū legis dõice. psal. viā mandatorum tuorum cu
curri. ¶ Scd̄a ē peitēcie de q̄ ysa. xxx. hec ē via: ambulate
in ea. nec ad dexterā nec ad sinistrā declinetis. Tercia ē
caritatis fraterne. de q̄ apostolꝰ. i. corin. xiii. adhuc demō
stro vobis excellētiorē viā. sed quidā sunt qui lōge sūt ab
illa triplici via. quidā sunt qui sedent extra viam et non
ītra adhuc. et quidā sūt qui sūt ī ipā via Illi qui sūt lōge
sūt pctōres a pctis suis recedere nolētes. psal. lōge a pctō
ribꝫ salꝰ. ⁊ ysa. lv. sić celi exaltati sūt a terra dicit dominꝰ

ita exaltate sunt vie mee a viis vr̄is. Itē illi qui sunt iux viā sunt pctōres a peccatis suis recedere volentes. vn̄ hic cecus sedebat secus viā. Itē illi qui sūt in ipsa triplici via sunt penitētes in caritate existētes ꝛ mādata legis bn̄ cu stodiētes. sȝ in ista triplici via nullus pōt intrare: nisi dn̄s adducat eū p suā grām ꝛ miam. vn̄ ysa. xlii. reducaȝ cecos in viā quā nesciūt. in semitis ꝛc̄. ponā tenebras in lucē co rā eis. pctōres predicti sunt oēs ceci quos dn̄s adducit in viā quā nesciūt: qn̄ eos in viā mādatoꝝ dei p miam cōuer tit. q2 sicut dicit dn̄s in psal. habitauerūt in solitudine in inaquoso. v. c. h. nō inuenerūt. sȝ adduxit in viā rectaȝ ꝛc̄. sȝ in semitis quas ignorauerūt habitare eos facit: qn̄ eos de via mādatoꝝ facit ambulare in semitis cōsilioꝝ. de qui bus dicit puer. iiii. viā sapientie mōstrabo tibi et ducam te p semitas equitatis. sȝ tūc ponet tenebras eoꝝ in luceȝ corā eis: qn̄ p obscuritate vie dabit claritatē patrie. et h° erit cū venerit quod pfectū est et euacuabit quod ex par te est. i. corin. xiii. ceci g° nō debemus esse amplius: sed de bemus in viā eūdi ad paradisum intrare ꝛ debmus ad eū fontē mie clamare per deuotā orationē et p lacrimosaȝ cō fessionē. ec debet quilibet nostrū dicere. fili dauid misere re mei. Sequitur. stans ihesus iussit eū adduci ad se et q̄ rit. quid vis vt faciā tibi? nō ex ignorātia querit. vn̄ am brosius. interrogat vt credamus nō vt cōfitentem posset sanare. et est argumentū ꝙ nō sufficit contricio nisi adda tur cōfessio. et verū est si quis habet tēpus cōfitēdi. criso. o dn̄e: quid interrogas quod ipse oculis vides. infirmitas clamat: quid vane perquiris. respōdet. non quero propter passionē sȝ propter fidem. vnde volo vt ꝑcedat et cōfitea tur. ro. xi. corde credit ad iusticiaȝ ꝛc̄. sed quado dominus querit quid vis vt faciam tibi: debet quilibet nostrū dice re. domine: vt videā lumē celi: sine quo nemo gaudium ha bere potest. vnde tho. iiii. quale gaudiū michi erit qui in tenebris sedeo et lumen celi non video. et eccle. x. dulce lu mē oculis videre solem ꝛc̄. dicit g° vt videā. et sicut dicit. grego. ecce cecus nō aurum: nō argentū: sed lumē querit

parvipendit extra lucem aliquid querere a deo. nō falsas diuitias non terrena dona nō fugitiuos honores a dō: sed lumen gratie et glorie queramus. Sequitur. respice. hoc est terciū. s. qui debeat respicere. quere in illo sermone. respicité et leuate capita vestra.

Respicere debet quilibet quattuor.

Sciendū est q ad presens hō quattuor debꝫ respicere. Primo debet homo respicere hore mortis īcertitudinē. illud bn̄ respiciebat beatus ber. qui dicebat. nil certius morte nil īcertius hora mortis. et eccle. ix. nescit hō finē suuꝫ et sicut pisces capiūt' hamo ꝛ aues laqueo: ita hoīes in tpē malo. grego. qui semper cōsideraret qualis essꝫ i morte: semp esset timidus in opatōe. Scdō debꝫ hō respice' christi passionē. s. quō illudit' ꝛ traditur et flagellatur et spuitur ꝛ occidit'. tāq̄ stultus illudit' tāq̄ reus flagellatur tāq̄ vilis cōspuit' et tāq̄ inutilis occidit'. ꝛ hoc ē qd̄ dicit' in isto euāge° in principio. ecce ascēdimus hierosolimis et filius hoīs tradet' ꝛc̄. et vere semper debꝫ quilibet bonus christianus oculis cordis respicere et videre christi passionē. et h° ē qd̄ dr tren̄. i. o vos oēs qui trāsitis per viā ꝛc̄. Tercio dꝫ hō respicere ꝛ videre iudiciū futuri crudelitatē. et h° ē qd̄ dicit dn̄s mat. xiii. vigilate et videte: qꝛ nescitis qn̄ tpūs sit. Quarto debꝫ respicere hō penaꝝ inferni acerbitatē: vt illas vitare valeat. et eterne glorie magnitudinē: vt illā semp appetat. et hoc ē qd̄ dic̄ dn̄s ysa. lii. leuate oculos vestros in celū ꝛ videte sub terrā deorsū. s. penaꝝ īferni acerbitatē. et leuate oclōs vr̄os i celū. i. ad eterna ł celestia gaudia. sicut dr i sa. li. in celo īueīt' gaudiū ꝛ letitia ꝛ grāꝝ actō ꝛ vox laudis. illō gaudiū eternū cōcedat nobis iesus chri. fi de. vi. Amen.

Pro theuma. Qui habꝫ aures audiēdi audiat.

Per hoc notat' q qn̄ homo nō habet aures. signum est latrocinii. sūt aures exteriores sunt et aures īteriores. s. intellectus et affectus. quidam habent exteriores precisas. quia fugiunt sermones: nolentes audire verbum dei. sunt alii qui nolūt audire aure intellectus. alii sunt qui

si intelligunt non audiunt aure affectus multi illam aurem affectus habent precisam mirum est de quibusdam qui erubescerent si suus asinus vel equus haberet aures precisas: et tñ nõ erubescũt de hº ꝙ aures sue sũt precise qui audiunt tantum aure exteriori conmunicant cum brutis qui audiunt aure intellectus communicant cũ demonibus demõ enim sciens interpretatur dyabolus scit plus detheologia quam oẽs magistri parisieñ. eze. xxiii. nasum tuum ⁊ aures tuas precindent. nasus habet duas nares quibus debemus sentire odores virtutum et fetores viciorũ

Prothema. Nõ isolo pane viuit hõ: sꝫ in omni verbo qđ ꝓcedit de ore dei. bñdicit in oi verbo. oẽ ei exigit tria appellata. tria aũt sũt i qbꝰ viuit hõ: verbũ orõnis ⁊ laudis et hº ẽ ad deũ. verbũ cõfessiõis ⁊ hº ẽ ad seipsũ verbũ exhortatõis ⁊ hº ẽ ad ꝓximũ. qdã ei hñt verbũ dei ĩ itellctu sic̃ i sacco. saccꝰ iflatᶻ de pane silitʼ i tellectꝰ iflatᶻ de sciẽtia. Donica iquadragseima ƀmo decimusoctauꝰ.

Ductꝰ ẽ iesus ĩ desrettũ a spũ vt tẽtaretᶻ a dyabolo. ⁊ cũ ieiunasset quadragita diebꝫ ⁊ quadraginta noctibꝫ: postea esuriit. mat. iiii. In isto euuangelio tria dicuntur de christo. Primum est ꝙ a spiritusancto ductus indesertum fuit. Secundum: ꝙ diabolus tentauit ipsum. Tercium est ꝙ post ieiuniũ quadraginta dierum esuriit. Primum notatur cum dicit ductus est ⁊c. Secumdum cum dicit. vt tẽtaretur a dyabolo. Tercium: cum dicit. cũ ieiunasset quadra. die. et qua. no. postea esu. ⁊c. oĩa ista voluit christus inseipso fieri ad nostram instructionẽ. qꝛ sic̃ dicit grego. omis cristi actio nostra ẽ istructõ. vñ quãtũ ad nostrã ĩstructõnẽ tria i isto euãgelio pñt ꝯsiderari Primũ ẽ ꝙ q̃libꝫ iustꝰ ad cristi silitudinẽ dꝫ duci ĩ desertũ pñie. ⁊ hº a spũ. Secũdũ ẽ videre quõ tẽtaᶻ a diabolo Terciũ est videre quid debꝫ iustus esurire in illo deserto in quo ductꝰ est iesus. Jesus interpretatur saluator et significat quẽlibꝫ iustũ qui dꝫ iquãtũ põt et dũ põt salutẽ aĩe sue q̃rere. vñ isa. xl. q̃rite dñm dũ iue. po

inuo. ꝛc. Iste iesus id est quilibet iustus debet duci spontanee per diuinam inspirationem in desertum penitentie vel religionis.

Homines diuersimode intrant religionem.

Sed sciendum est quod sunt quidam qui aliquando intrant in desertum religionis: ut ventrem suum impleant. isti ducuntur a spiritu phitonico. de quo ysa. xxix. et erit quasi spiritus phitonis de terra vox tua et de humo viuificabit eloquium tuum. Item alii sunt qui intrant ex ambitione ut promoueantur. tales ducuntur a spiritu baal qui superior interpretatur. de istis dicitur. iii. re. xviii. Item alii intrant ut ypocrite ut laudentur. isti ducuntur a spiritu inanis glorie. Item alii intrant ut boni ut agant penitentiam pro peccatis suis ut liberius deo seruiant. isti ducuntur a spiritusancto. Sed notandum quod marcus dicit. compulit eum spiritus in desertum. et lu. iiii. dicitur. agebatur in desertum a spiritu. et mat. iiii. dicitur ductus est iesus in desertum a spiritu ꝛc. compellitur homo quando infirmitate cogente vel timore mortis vel aliqua tribulatione intrat religionem. scilicet desertum penitentie. et hoc est a spiritusancto. unde tren. i. migrauit iudas propter afflictionem et multitudinem seruitutis ꝛc. et psal. multiplicate sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt. aug. felix necessitas que ad meliora compellit. Preterea ille agitur a spiritusancto qui intrat per predicationem aliquam vel per aliquam bonam excitationem. et sicut dicitur ro. viii. qui spiritu dei aguntur hi filii dei sunt. Item ducitur a spiritusancto quando spontanee intrat et solum per diuinam inspirationem. et hoc ut sponse oculis et amplexibus perfruatur. et hoc est quod dicit hic. ductus est iesus ꝛc. Istud desertum est desertum penitentie in quo quilibet bonus christianus qui habet etatem et corporis sanitatem in tempore isto quadragesimali debet duci sponte sua. et hoc a spiritusancto. unde ozee. ii. dicit spiritussanctus. ducam eam in solitudinem scilicet animam fidelem et loquar ad cor eius. prouer. iiii. dicit spiritussanctus. ducam te per semitas equitatis. istud desertum est in quo habitat iohannes. i. gratia dei. lu. i. erat iohannes in deserto usque ad diem ostensionis sue. istud desertum significatur per illud desertum in quo filii israhel transierunt postquam egressi sunt de egypto antequam venirent ad terram promissionis. de quo dicitur exo. xv. egressi

sunt filii israhel in desertū ⁊ ambulauerūt tribus diebus per solitudinē ⁊ nō īuenerūt aquā et venerūt marath nec poterāt de marath aquas bibere eo ꝙ essent amare. filii israhel sunt omēs boni christiani vidētes deū p verā fidē et celestiū cōtemplationē qui debēt pri° egredi de egypto.i. de tenebris peccati mortalis.q2 egyptus tenebre īterpretatur et debēt ire in desertū pnie.et bn̄ dicitur desertū pnia propter aspitatē deserti: q2 in deserto nō sunt nisi tribuli et spine q̄ figurāt aspitates quas habēt penitētes.

Tres dies penitentie.

Per istud desertū dz quilibet iustus ambulare p tres dies. Primus est cōtritio et dolor cordis de pctis suis. sed qui vult in isto deserto p istū diē bn̄ ambulare et bonā dietā face: ipse cōtinue dz haere dolorē de peccatis suis q̄ fecit a mane iuuentutis sue vsq3 ad vesperā.i.vsq3 ad senectutem.et hoc ad minus gn̄aliter si nō pōt specialiter de omnibus. de isto dolore dicit psal. dolor meus in cōspectu meo semp. et apost.ro.ix.tristicia michi est continuus dolor cordi meo. Secundus dies ē vera confessio oris.si quis vult p istā diē bn̄ ambulare in deserto pnie debet incipe dietā suā in mane iuuētutis sue et dz illā cōtinuare vsq3 ad vesperā.i.vsq3 ad finē vite sue.q2 debet oīa peccata cōfiteri q̄ fecit ī mane.i.in puericia sua et q̄ fecit in hora tercia.i.in adolecētia. et q̄ fecit in quinta.i.in iuuētute.et q̄ in sexta.i.in senectute.et ea q̄ fecit ī vespa.i.in senio.vere oīa peccata q̄ pōt homo reduce ad memoriam dz cōfiteri qui vult ad miam dei venire. vn̄ puer.xxviii.qui abscōdit scelera sua nō dirigetur. qui aūt cofessus fuerit misericordiā cōsequetur. verū est qui haberet quinq3 vulnera ad mortē in corpore suo: si vnū illoꝝ ꝑpter verecūdiā nollet ostēdere: ita bn̄ incurreret mortē ꝑpter illud solū sicut ꝑpter oīa illa alia: ita qui ꝑpter verecūdiā vnū peccatū mortale dimitteret: ita bene mortē incurreret sicut propter multa si illa ꝑpter verecūdiā cōfiteri dimiteret et illud cōfessori suo ostendere nolet. ita bene mortem incurreret eternā sicut faceret ꝑpter multa si illa ꝑpter ve

nō

verecūdiā cōfiteri dimitteret. et ideo dicit beatus grego. si medicinā expectas: opoꝛtȝ ꝙ vuln⁹ detegas. ⁊ eccl. xviii. ante languoꝛē. s. iferni medicinā adhibe. ⁊ sicut dicit apostolus. ii. coꝛ. vi. ecce nūc tpūs acceptabile ad accipiendā medicinā. s. cōfessionis. sȝ bone iesu multum ego miroꝛ de multis qui nolūt cōfiteri donec trāsierit tota quadragesima. certe isti sūt stulti: qꝛ melius valeret eis vnū ieiuniū vnius diei post pctōꝝ suoꝝ cōfessionē ꝙ valeat ieiuniū totius q̄dragesime. isti sūt similes illis qui nolūt vineā putare donec vīdemiata sit. isti sunt similes illis qui volūt lauare manus suas postꝙ comederint ⁊ anꝙ comederint noluerūt lauare manus suas. et sicut dꝛ cāt. i. ii. tēp⁹ putatōis aduenit modo in pꝛimo p istos. s. per cōtritōnē et cōfessionē venit aīa ad poꝛtā paradisi qꝛ ante cōtritōnē aīa peccatrix dū est in peccatis ipsa ē ad poꝛtā iferni: qꝛ iter ipsam et infernū nichil ē mediū nisi tēpus vel coꝛpus qđ nō ē nisi quidaȝ paries terre: qꝛ si aīa esseȝ sepata a coꝛpoꝛe tācito intraret ifernū. vn̄ psal. appꝛopinquauerūt vsq̄ ad poꝛtas moꝛtis. sed per cōtritōnē et confessionē iam venit ad poꝛtā paradisi qꝛ confessio ē clauis qua poꝛte paradisi aperiūt[r] aīabus. vn̄ psal. introite poꝛtas eius in cōfessiōe. Tercius dies est satisfactō operis. est autē satisfactio in tribus. in ieiuniis elemosinis et oꝛatōnibus deuotis. qui ergo vult per istū diē bene ābulare in deserto penitentie ipse debȝ esse in ieiuniis elemosinis qui pōt et in oꝛatōnibus deuotis. In ieiuniis debȝ esse quilibet bonus chꝛistianus. qui habet sanitatē coꝛpis et etatē tenet[r] quadragesimā ieiunare itegre: si potest bono modo. qꝛ chꝛistus magister noster ieiunauit pꝛimo sine cibo et potu materiali. vn̄ dꝛ in isto euāgelio cū ieiunasset quadragīta diebus et quadragīta noctibus: postea esuriit. iō dicit dn̄s ioel. ii. cōuertimini ad me in ieiunio ⁊ fletu ⁊c̄. certe illud ieiuniū facit aīaȝ venire ad dei visionē. et illđ optime significatū est. iii. re. xix. qꝛ ibi dꝛ ꝙ cū helias ieiunasset quadragīta diebus venit ad mōtē dei oꝛeb et ibi vidit dominū. et moises post ieiuniū quadraginta dierū legē suscepit et locu

helias ... moyses ...

Ambulauit helias in deserto [illegible] ... panis ... helias ... aq[ue] ... Comedit ... bibit ... Et ambulat ... illius quadraginta diebus ... quadraginta noctibus ... ad montem dei oreb. 3[o] re. xix.

tus est ad deū facie ad faciē. vt habet exo.xxxiiii. Itē debet esse in elemosinis qui potest. vñ ysa.viii. dñs dicit post ieiuniū. frange panē esurienti.

Elemosinā dare debemus ꝓpter tria.

Et libenter quilibet iustus qui pōt dare debꝫ elemosinas pauperibꝫ christi. et hoc ꝓpter tria. Primū ē qꝛ per elemosinā pccā redimūt. vñ danielis iiii. dicit dñs nabuchodonosor. elemosinis redime pccā tua. et prover. xiii. redemptio aīe ꝓprie diuitie. Scdm est qꝛ per elemosinā peccata extiguntur. vñ eccle. iiii. dicit interli. sicut aqua extinguit ignē: ita elemosina extinguit peccatū. Terciū est qꝛ per ipsā aīa a pccō et a tenebris īferni liberat et p illā cōtritione ⁊ confessione vita eterna acquirit. vñ tho. xii. elemosina a morte liberat et purgat pccā et faciet vitā eternā inuenire. Itē debet esse in orōnibꝫ deuotis. vñ hiero. orōe fugātur pestes mētis et ieiunio pestes corpis.

Oratio qualis dꝫ esse vt exaudiatur.

Sed oratio ad hoc ꝙ cito exaudiat debet esse huilis cōtinua et deuota. humilis dꝫ esse. vñ eccle. xxxv. orō huiliātis se penetrat nubes. Itē continua. vñ iaco. v. multū valet deprecatō iusti assidua. Itē debet esse deuota. vñ. i. re. i. dicit ꝙ anna rogauit dominū flens largiter et exaudita est. Post illud triduū. s. cōtritōis cōfessionis et satisfactōis inueitur christus. vt habetur lu. ii. certe per istos tres dies oportet oēs christianos ambulare ad desertū penitētie qui volūt ad terrā ꝓmissionis veire. i. ad eternā vitā q̄ promittitur nobis a deo ⁊. a patriarchis ⁊ a ꝓphetis et apostolis: si fecerimꝰ penitētiā. vñ dñs math. iii. agite penitētiā ⁊c. sꝫ multis videt amarū ⁊ durū ambulare in desertū penitētie p istos tres dies: qꝛ nō iueniūt ibi ad bibendū nisi aquas marath. i. amaritudines. sed nō oportet eis scdm ꝙ dicit exo. xv. nisi vt apponant lignū in aquis illis. i. memoriā dominice passionis et tacito cōuertēt in dulcedinē. vñ augu. si passio christi ad meōriā reducitur: nichil a deo durū est qd nō equo aīo tolleretur. Scdꝫ ē videre quō tentatur a dyabolo. et hoc notatur cū dicit vt

quære Sequentia In folio nono Recto sub Signo manus infra posita

(signature h.i)

tētaret a dyabolo. ¶ Tentatio multiplex.

¶ Sed sciendū φ quadruplex ē tentatio. ¶ Tentat enī homo a deo ab homine a carne et ab hoste. ¶ Tentat deus vt probet. vñ geñ. xxii. tentauit deus abrahā. ¶ Tentat homo vt sciat. tentat caro vt inficiat. vñ iaco. vii. quisqȝ tentat a cōcupiscētia sua mala. Tentat diabolus vt decipiat. vñ actuū. v. dicit beatus petrus ananie. cur tētauit sathanas cor tuū. et de ista tentatōe dicit hic. Sȝ sciendū est φ dyabolus multociēs tētat hominē postq̄ in desertū pñie et religionis est. ¶ De istis tribus de quibȝ tētauit christū s. de gula de inani gloria de auaricia de eisdē tribȝ tentauit similiter ⁊ decipit primos parētes. vt hēt gen. iii. de gula tentauit eos qñ fecit eos comedere de pomo vetito. de inani gloria vel supbi: qñ dixit eis. eritis sicut dii. de auaricia qñ voluerūt esse sciētes bonū ⁊ malū. q2 dicit grego. auaricia nō solū pecunie: sȝ sciē. similiter de gula tentauit christū qñ ei dixit. dic vt lapides isti panes fiāt. de inani gloria: qñ posuit eū supra pinaculū tēpli vbi predicatores solebāt ascēdere. ⁊ ibi multi ianē gloriā habuerūt de auaricia: qñ illi omia regna mūdi oñdit et ei ea voluit dare si eū adoraret. Sȝ istis tribȝ voluit christus tētari: vt eū vinceret illis armis quibȝ vicerat primos parētes et vt istrueret nos quō debemus vincere p sacrā scripturaȝ sicut ipse fecit. ¶ De istis tribȝ ipse tētat quēlibet iustum qñ itrat in desertū religionis vel penitentie.

¶ Sex modis tentat dyabolus de gula.

¶ Primo tentat dyabolus hoīe de gula. et hoc sex modis. ¶ Primo dicēdo ei. dic vt lapides isti panes fiāt. q. d. ei. nūq̄ precepit deus vt hō se interficeret. vnde dicit ei. multū laborasti: multū ieiunasti: tā magnā pentētiā fecisti: necesse est alñ recreari. aliter deficeres. sic nititur diabolus sub spē discretionis ⁊ veritatis ingerere venenum voluptatis. dicit gº vt lapides isti panes fiant. vñ grego. rigorē discipline vel penitētie cōuerte in molliciē. ¶ Secūdo tētat hoīe de gula: qñ tētat vt ante horā comedat die dñica anteq̄ audiret missā et in die ieiunii añ magnā

missam. de ista specie tētauit ionathan qui comedit ante horā. vt habetur. i. re. xiiii. et mortuus ipse fuisset nisi populus essꝫ. certe tales multū debēt timere illā maledctōnē de qua dicit eccle. x. maledicta terra cuius rex puerē et cuius pricipes coēdūt mane. hō terra ē et in terrā ibit. rex est liberū arbitriū qd habꝫ aīam regere. pricipes sūt quiqꝫ sensus. isti primo q̄rūt regnū ventris q̄ regnū dei. Tercio tentat quādo homo nimis delicata cibaria appetit sicut diues ille qui epulabat quotidie splendide ⁊ ipse sepultus ē in īferno. vt hēt lu. xvi. et sicut filii israhel qui desiderabāt carnes in deserto. vt hēt nume. x. iō dicit ber. de condimētis. sufficiat vt comestibilia fiāt cōcupiscibilia. sufficit enī cōcupiscētie malicia sua. hiero. nō est curandū ex quibꝫ cibariis cōficiātur stercora. Quarto tētat qn̄ facit alicui sumere de cibo vel potu ad superfluitatē. vn̄ eze. xvi. hec fuit īiquitas sodome superbia saturitas panis et ociū ⁊c. Quito tentat qn̄ facit eis querere curiositatē in cibis et salsamētis et qn̄ studiosi et solliciti sūt nimis in preparatōe eoꝝ sicut tētauit filios hely. vt hēt. i. re. ii. qui nolebāt carnē coctā ab illis qui offerebāt sacrificia accipere scd̄ꝫ q̄ cōsuetū erat: sed carnes crudas rapiebāt ab eis vt magis curiose ⁊ laute prepararēt illas i. re. iiii. legit q̄ ābo subito mortui sūt simul. Sexto tentat vt aliq̄s aliq̄s nimis auide ⁊ nimis ardēter cibū sumat. ita tētatus ē esau. geñ. xxv. qui vēdidit iacob primogeita sua p lētis edulio qd coēdit auide ⁊ ardēter. ꝯ istā tentatōnē dꝫ quilibet iustus pugnare et ei resistere p sobrietatē. vn̄ hiero. sumenda sunt cibaria sicut medicamenta: q̄ si ex mēsurā capiāt: nō sanitas sed mors acquiritur. Itē per scripturā sicut fecit christus debꝫ quilibet dicere dyabolo qn̄ tētat de hoc: nō consentiā tibi. q2 scriptura dicit eccl. xxvi. sobrius potus sanitas est anime et corpis. ⁊ ro. iiii. nō enī ē regnū dei esca et potus: sed iusticia et pax et gaudiū in spūsancto. Item tētat aliq̄ de inani gloria qn̄ suggerit alicui homini vt glorietur de aliqua bona opatione quā fecit et qn̄ facit illā ostendere hominibus: vt inde

laudetur. sed isti tētātioni debet resistere p illud quod dicit dn̄s math. v. attēdite ne faciatis iusticiā vestrā corā hominibus: vt videamini ab eis. alioquī mercedē nō habebitis apud patrē vestrū. vere qui ꝑpter hoc faceret bona opa vt ide laudaret: nūq̄ aliā mercedē in futuro haberet. s3 qui illā faceret corā hominibz vt in deus glorificet. bn̄ faceret. mat. v. luceat lux vestra corā hominibus vt vi. opa ve. bo. et glo. pa. ve. qui in celis ē. Itē tētat eū tercio de auaricia qn̄ facit ei respicere honores mūdi et diuitias et delicias. de istis dicit apost. ad hebre. xii. sancti p fidē vicerūt regna. Isti tētatōi d3 quilibet iustus resistere p cōtēptū mundi ad exēplū christi. q2 sicut dicit augu. oīa terre bona cōtēpsit christus: vt oīa cōtēnēda onderet. Itē diuitias hoīes apetebāt: et dn̄s paup esse voluit. honoribz inhyabāt: et ipse rex esse noluit. voluptates querebāt: et ipse esuriit et sitiuit. Terciū est videre quid iustus debet esurire in isto deserto. quod notat cū dicit esuriit. ad literā christus corporaliter in deserto esuriit: sed spūaliter modo tria esurit et sitit.

Tria sunt que christus esurit et sitit.

Primo esurit et sitit paupibus suis opa mie ꝛ pietatis. vn̄ in iudicio dicet illud math. xxv. esuriui: et dedistis michi mādūcare. sitiui ꝛc. Secūdo esurit ꝛ sitit nostrā pfectionē. et internā dulcedinē deuotōis in operibus nostris. vn̄ mat. xxi. dicit ꝙ esuriit et iuit ad ficū et q2 nō inuenit in ea nisi folia: maledicit ei. et mat. vi. di. ficus p coquas desiderauit aīa mea. i. internā deuotōis dulcedinē. Tercio esurit et sitit salutē cuiuslibet aīe fidelis. vn̄ aposto. i. thi. ii. oēs vult saluos fieri. et io. xix. dicit in cruce. sitio. ipse sibi esuriebat et sitiebat salutē aīaꝝ nostraꝝ: et ꝑpter hoc mortē crucis sustinuit. illud modo esurit et sitit.

Iustus quilibet debet quattuor esurire.

Primo quilibet iustus d3 esurire fontē lachrymarū ꝛc. iere. ix. et absolutionē peccatorū suoꝝ et alioꝝ. vnde psal. sitiuit anima mea ad deum fontē vi. et iere. ix. quis dabit aquas capiti meo et oculis meis fontē lachrimaꝝ ꝛc. Se

cundo debet esurire et sitire peccoꝝ salutē. et beatus talis stomachus. vn̄ psal. dn̄s dat escā esurientib⁹. ❡ Tercio debꝫ esurire et sitire iusticiā. i. vite rectitudinē. vn̄ mat. v. beati qui esuriūt et sitiūt iusticiā: quoniā ipsi saturabūtur. illi esuriūt et sitiūt iusticiā: qui desiderāt vite rectitudinē. q̄ est reddendo vnicuiqꝫ qđ suū est. deo. s. et ꝓximo et sibi ipsi. ipsi saturabūtur pane angeloꝝ. de quo lu. xiiii. beatus qui mādu cat panē in regno celoꝝ. ❡ Quarto dꝫ esurire ⁊ sitire gloriā sempiternā. vn̄ lu. i. dicit beata virgo. esurientes impleuit bonis ⁊c̄. vere esurientes vitā eternā ipleuit dn̄s bonis grē in pn̄ti et bonis glorie in futuro. ad illā gloriā perducat nos iesus christus filius dei viui. Amen.

Dominica scđa in quadragesima. sermo xix.

Mulier chananea egressa ē a finib⁹ tyri et sydonis ⁊c̄. mat. xv. ❡ In isto euāge° tria possūt cōsiderari. ❡ Primū est quid ꝑ istā mulierē significa͛ que egressa ē de finib⁹ tyri et sydonis ⁊ que chananea appellat͛. ❡ Scđꝫ ē que ē eius filia q̄ a demone vexabatur. ❡ Terciū ē videre quomō filia ista a demone liberat͛ ❡ Primū notat͛ cū dicit. mulier chananea. Secūdū: cū dicit. ecce filia mea. Terciū: cū dicit. fiat tibi sic̄ vis ⁊c̄. per mulierē quelibꝫ aīa peccatrix significat͛ ꝓpter subiectōnē aīa peccatrix dū est in peccato: subiecta ē diabolo ⁊ ducit eā diabolus vbi vult de peccato in peccatū. q2 sic̄ dicit aug. in quadā glo. in psal. eādem potestatē quā habet homo in peccore ꝓprio: eādem potestatē habꝫ diabolus ī peccōre.

❡ Egredi debꝫ hō a peccō ꝓpter quattuor.

Ista mulier debet egredi de peccō ꝓpter iiii°ʳ. ❡ Primū est ꝓpter peccati seruitutē. vn̄ io. viii. qui facit peccatū seruus est peccati. et ii. pe. ii. a quo quis supatus est et eius seruus ē. ❡ Scđm est ꝓpter diaboli oppressionē ⁊ afflictionē. vn̄ exo. i. dicit rex egipti per quē diabolus significat͛. ecce israhel multus ē: venite sapiēter et opprimam⁹ eū. et preposuit magrōs operū vt affligerēt eos oneribus vn̄ filii israhel egressi sunt de egipto ꝓpter afflictōnē et oppressionē egiptiorū: vn̄ treñ. i. migrauit iudas propter

afflictōnē ꝛc̄. Terciū ē ꝑpter peccati pauꝑtatē. q̄2 pecca
tū est quidā latro qui expoliat animā oībus bonis gratie
et vulnerat eā in bonis nature. vn̄ lu. ii. hō quidā descēde
bat de hierusalē in hierico et incidit in latrones qui expo
liauerūt eū bonis gratuitis et vulnerauerūt ī naturalib9
vn̄ treñ. iii. dicit̄. ego vir videns paupertatem meam ꝛc̄.
Quartū est ꝑpter peccati īfirmitatē. vn̄ iiii. re. v. d̄2 ꝙ na
amā leprosus egressus est de syria ⁊ venit ad regē israhel
vt curaretur ab īfirmitate sua maxia. naamā leprosus pec
catorē leprosū ⁊ fetidū corā deo ⁊ angelis significat: qui
dꝫ de terra pcc̄i exire ⁊ debet veīre ad regē israhel. i. chri
stū qui ē verus rex israhel vt curetur ab īfirmitate pecca
ti sui. ꝑpter ista quattuor dꝫ mulier chananea egredi de
pcc̄o. i. de finibus peccati. et hoc ē qd̄ d̄2 hic ꝙ mulier ista
egressa ē de finibus tyri et sydonis. tyrus interp̄tat̄ an
gustia et significat peccatū. q̄2 fere in quolibet pcc̄o mor
tali plus habet homo de angustiā et de dolore q̄ de dele
ctatōe. istud maīfestū est in luxuriosis et auaris et cupi
dis ⁊ in latronib9: q̄2 luxuriosos oportet p multas noctes
laborare ⁊ multū expēdere: an̄q̄ possint libidinē suā adim
plere. pro modico festo multas faciūt vigilias. similiter a
uaros et cupidos oportet mane surgere et maria aliā tran
sire et tribulatōes multas sustinere anteq̄ possint diuiti
as magnas acquirere: vel qd̄ desiderant habere. similiter
latrones multū oportet vigilare an̄q̄ possint furari ⁊ ha
bere qd̄ desiderant et sic de aliis peccatis. vn̄ in pcc̄o ē ā
gustia in opatōe et angustia post pcc̄i perpetratōnē ꝑpt̄
remorsionē cōsciē. vn̄ augu. sup oēs tribulatōes aīe huā
ne maior est tribulatio cōscientia delictorum. sed maxia e
rit angustia qn̄ cruciabuntur in īferno post iudiciū in aīa
et in corpore. et maxime qui noluerūt hic egredi de pcc̄o
nec hic aliquā penitentiā facere. vnde sapi. v. vidētes tur
babūtur timore horribili ⁊ mirabūt̄ et subitatōne inspera
te salutis gemētes p̄re angustia spiritus intra se penitē
tiam agentes et dicēt de bonis qui erunt cū dn̄o: hi sunt
quos aliquādo habuimus in derisū ꝛc̄. sꝫ nos errauimus

a via veritatis et vias difficiles ābulauimus ꝛc. vñ bern
suis meditatōibus. quisputas tūc erit meroꝛ: quis luctꝰ:
que tristicia: cū sepabūtᷣ impii a cōsoꝛtio iustoꝝ ⁊ a visi
one dei ⁊ traditi in ptāte demonū ibūt cū impiis in ignē
eternū et ibi erūt sine fine in luctu et gemitu. ideoqꝫ egre
di debet aīa peccatrix de āgustia peccati dū potest. Itē
sidon interpꝛetatᷣ venatio et venatio diaboli peccatoꝛ ē.
qꝛ diabolus venatᷣ peccatoꝛes et aīas peccatoꝛū. vñ tren.
iii. venatōe ceperūt me q̄si auē. vñ diabolus venatoꝛ aīaꝝ
est et habꝫ plura īstrumēta quibus venatᷣ aīas pctōꝛū.

Instrumēta quibus venatᷣ diabolus hoīes.

Item habet canes et coꝛnua et vestē pallidaꝫ et rethia et
decipulā et laqueos. canes diaboli sunt detractoꝛes. vnd̄
mat. Nolite sanctū dare canibus et eccle. xix. sagitta in
fixa femoꝛi canis ē sicut verbū in oꝛe stulti. i. detractoꝛis
qꝛ sicut canis nō requiescit donec reōuerit sagittā de fe
moꝛe: nec stultus detractoꝛ quiescēe pōt donec verbū ma
lū (qd̄ audierit de ꝓximo suo) aliis retulerit. isti similes
sūt canibꝰ qui moꝛātᷣ semꝑ in macello. qꝛ semꝑ īsidiāt sā
guini. et ipsi detractoꝛes sic̄ et canes sanguinolēta habēt
labia vñ puer. i. īsidiātᷣ sanguini. vere detractoꝛes sūt ca
nes diaboli ꝓditoꝛes qꝛ semꝑ moꝛdent hoīes in oculto: et
nō solū canes: imo serpētes sunt ꝓditoꝛes moꝛdētes hoīes
in oculto et in silētio. vñ eccl. ix. si moꝛdeat serpēs in silē
tio: nil eo minus habet qui oculte detrahit. Itē coꝛnua e
ius sunt adulatoꝛes laudātes hoīes coꝛā ipsis vel coꝛnua
diaboli possunt dici pꝛedicatoꝛes trufas ⁊ fabulas pꝛedi
cātes et blādiētes in pꝛedicatōibus suis ⁊ q̄rentes ab hoi
bus gloꝛiā ⁊ adulatōes. et tales pꝛedicatōes siue pꝛedica
toꝛes lactāt hoīes lacte adulatōis. vñ puer. i. fili si te la
ctauerit pctōꝛes ne aquiescas eis qꝛ sic̄ dicitur isa. iii. po
pule meus qui te dicūt beatū ipi te decipiūt. certe sic̄ di
cit btūs aug. hec ē magna ira dñi vt desit coꝛrectō ⁊ adsit
adulatō. ⁊ iō dic̄ eccl. vii. melius ē a sapiēte coꝛripi: q̄ stul
toꝝ adulatōe decipi. de istis coꝛnibꝰ dicit dñs in psal. coꝛ
nua pctōꝛis cōfringā. i. adulatoꝛes et malos pꝛedicatoꝛes

et exaltabūt᷑ cornua iusti in gloria scꝫ boni predicatores.
¶ Terciū instrumētū est vestis pallida qua induit᷑ ne per
ꝑat᷑ ab aīalibꝫ siluestribus vestis palida qua induit᷑ dya
bolus in mēbris suis est ypocrisis qua vena᷑ ypocritas tri
stes qui exterminat facies suas vt videāt᷑ ab hominibus
ieiunātes. vt habet᷑ mat. v. de istis dicit dn̄s mat. vi. attē
dite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos in vestimētis oui
um: intrīsecus aūt sunt lupi rapaces. Isti ypocrite induti
sunt veste pallida vel ꝑegrina. ¶ Quartū istrumētū ē re
the. rethia diaboli sunt mali prelati ꝑ quorū malū exēplū
vena᷑ laicos diabolus. vn̄ ozee. v. dicit᷑. audite ꝛc̄. de ma
lis prelatis. laqueus facti estis speculationi ꝛ sicut rethe
expāsum ante mōtē thabor. ¶ Quintū ē decipula et laq̄i.
decipula et laquei diaboli sunt male ⁊ fatue mulieres. ec
cle. vii. inueni mulierē amariorē morte: q̄ laq̄us venatorū
est. sagenator eius et vincula manus eius. puer. vii. d̄r ꝙ
irretiuit eū scꝫ iuuenē multis sermonibus ꝛc̄. et iere. v. in
uēti sunt impii in populo meo īsidiātes scꝫ demones qua
si aucupes laqueos ponētes ⁊ pedicas ad capiēdos viros.
sicut decipula ē plena auibꝫ: sic domus eoꝝ plena ē dolo.
Isti isidiātes ⁊ aucupes et venatores sunt demones. laq̄i
eoꝝ et decipule et pedice sunt male mulieres ⁊ fatue q̄ in
apparatibꝫ suis et deceptōibus capiūt hoīes et decipiūt.
de omnibꝫ istis pctīs dꝫ q̄libet aīa peccatrix egredi. et hᵒ
est quod clamat dn̄s ysa. lii. exite: pollutum nolite tāgere
scꝫ peccatū. sꝫ aīa q̄ egredit᷑ de peccato ē mulier q̄ egre
dit᷑ de tyro ⁊ sydone quod est egredi de peccato. sꝫ de pec
cato nō solū sufficit egredi: sꝫ de finibꝫ tyri et sydonis. i.
de circūstātiis peccati et de occasionibꝫ peccati et de cō
sortio maloꝝ viroꝝ et mulieꝝ ⁊ de sugfluitate ciboꝝ et po
tuū ⁊ hoc est quod dixerūt angeli loth. gen̄. xix. s. ꝙ egre
deret᷑ de ciuitate sodome et gomorre et cōsortio sodomita
rū: et cū egressus esset dixerūt. noli respicē post tergū tu
um: nec stes in omnē locū ċca regionē: sꝫ in mōte saluū te
fac. ¶ Sed notādū ē ꝙ ista mulier dicit᷑ chananea q2 cha
nanea interpretatur cōmutata. et q̄libet aīa postq̄ȝ egres

sa est de peccato et de finibus peccati ipsa dz esse comutata de statu culpe ad statū grē et de malo in bonū et de viciis ī virtutes et de virtute in virtutē: donec videat deum deoꝝ i syon. Ista mutatō ē dextere excelsi. vere ista dz esse mutata in lingua: vt malus sermo nō exeat de ore suo vn̄ aposto. ephe. iiii. omnis malus sermo nō ꝓcedat de ore vestro: sz si quis bonus ē ad edificatōnē ꝛc̄. et non solū debet habere linguā mutatā: sed oēs sensus. et hoc est qd̄ dicit ysa. xix. erūt quinqꝫ ciuitates loquētes lingua chananea. Iste quiqꝫ ciuitates sūt quiqꝫ sensus. visus auditus odoratus gustus et tactus: qui debēt loqui chananea lingua id est cōmutata. qꝛ debēt esse cōmutati de malo in bonū et de bono in melius. sed sicut dicit hiero. oculus lasciuiēs auris pruriēs: olofact⁹ seruiēs: gustus saporib⁹ gaudens: tactus imūdus lingua loquit̄ egyptiaca. ꝛ tūc sūt sicut ille quiqꝫ ciuitates egyptioꝝ de quibz hēt̄. i. re. v. sed qn̄ sūt bene cōmutati: tūc sūt sicut quiqꝫ fratres beniamī de quibz hēt̄ gen̄. xli. ꝛ quiqꝫ talēta bono seruo. mat. xxv Preterea dicitur ista mulier sirophenissa: qd̄ interpretatur profūde cōuersa. et sicut ꝓfūde peccauit aīma: ita ꝓfunde debet cōuerti ad dominū. vnde. ysa. xxxi. conuertimini ad dn̄m per peītentiā sicut per profundā recessistis culpā. Sed sciēd̄ est ꝙ in hoc ꝙ mulier ista dicit̄ egressa: potest notari status incipientiū. in hoc ꝙ dr̄ chananea status ꝓficientiū. in hoc ꝙ dicit̄ sirophenissa: status pfectoꝝ. Secundū est videre q̄ est ista filia que a demonio vexatur. Ista filia pōt dici cōsciētia cōsistens in peccato mortali: q̄ nūq̄ pōt esse in pace. vn̄ isa. liiii. nō ē pax. idem lvii. cor impii. quasi mare feruēs qd̄ quiescere nō pōt. certe filia ista vexat̄ per diuersa genera vexationum: qꝛ tot erunt vexatōes demonioꝝ quot sunt genera pccoꝝ.

Quomodo liberat̄ filia a peccato.

Terciū est videre quomō filia ista a demonio liberat̄. Et sciend̄ est ꝙ ꝓpter tria q̄ facit mater eius. s. ꝓpter fidei cōstantiā ꝓpter precū ꝛ clamoris īstantiā ꝛ ꝓpter humilitatē eximiā. In istis tribz cōmendatur ista. Primo

61

a fidei cōstantia. vnde dicit christus. mulier: magna est fides tua: fiat tibi sicut vis vt filia tua a demonio liberet et curetur. sequitur. et sanata est filia eius in illa hora. Item commendatur in clamoris et precum instantia quādo clamauit dicēs. miserere mei fili dauid: filia mea a demonio vexatur ecce cognoscit infirmitatē suam et dicūt apostoli. dimitte eā: quia clamat post nos. vnde sicut dicitur. tediosus vincit. Itē cōmendatur ab humilitate eximia quando dixit. Nam et catelli edunt de micis &c. ecce humilitas maxima: nam catellum se appellauit. similiter qui vult ꝙ filia id est conscientia sua a demonio liberet oportet ꝙ faciat ista tria.

Liberatur anima peccatrix a deo ꝓpter tria.

Primum est quia debet habere magnam fidem et veram quia sicut dicit aposto. hebre. xi. sine fide impossibile est placere deo &c. et math. xvii. dicitur ꝙ iesus curauit quēdam puerum a demonio quem non potuerunt curare discipuli eius. vnde dicitur ibi ꝙ discipuli accesserunt ad eum et dixerunt quare non potuimus curare eum. dixit illis iesus. propter incredulitatem vestram. Amen dico vobis: si habueritis fidem sicut granum sinapis et dixeritis monti huic id est diabolo transi hinc et trāsibit.

Clamor triplex ad deum.

Secundum est ꝙ debet instāter ad eū clam[...] clamorē triplicē. clamorem cōfessionis: clamo[...] rationis et clamorē gratiarum actionis. Pri[...] debet esse ad modum mulieris parturiētis que clamat ex dolore quem habet. ita qui vult liberari a peccato debet clamare clamorē confessionis. et debet esse iste clamor ex dolore cordis quem debet hēre peccator de pccō suo. de isto clamore dicitur isa. xxvi. sicut que concepit cū appropinquauerit ad partū dolens clamabit in doloribꝰ suis sicut ꝑturiēs: sic facti sumꝰ. Scdūs clamor debꝫ eē deuote orōis. de isto clamore dicit psal. dñe exaudi orōnē meā:

et clamor meus ad te veniat. Istum clamorem debet quilibet clamare et quasi incessanter. vnde aposto. i. ad the. v. sine intermissione orate. ¶ Tercius debet esse gratiarum actionis et de bonis a deo sibi collatis. de isto clamore habetur math. xxi. de pueris hebreorū. vnde dicitur ibi. turbe que precedebant et que sequebantur clamabant dicentes. osanna filio dauid: benedictus qui venit in nomie domini. Per istum triplicem clamorē liberatur pccātor a vexatione dyaboli. ideo dicit psal. clamabo ad dominum altissimū qui benefecit michi. misit de celo et liberauit me scilicet a potestate dyaboli et dedit obprobriū conculcantes me.

Humilitas est bona propter tria.

¶ Tercium est quia debet habere humilitatē in se eximiam et hoc propter tria. ¶ Primum est quia per humilitatem liberatur a vexatione dyaboli. psal. hūiliatus sum et liberauit me. ¶ Secundum est quia humilitas facit habere gratiā dei. vnde iaco. iiii. deus superbis resistit: humilibus autē dat gratiam. ¶ Tercium est q2 facit in fine habere gloriam regni eterni. vnde prouer. xxix. humilem spiritu suscipiet gloria. et luce. xiiii. qui se humiliat exaltabitur in eterna gloria. Illam gloriam cōcedat nobis ihesus christus Amen.

¶ Dominica tercia in quadragesima. sermo vicesimus.

[E]rat ihesus eiciens demonium et illud erat mutum et cum eiecisset demonium locutus est mutus et admirate sunt turbe. lu. xi. legimus multotiens dominum eiecisse demonium.

Eiecit dominus diabolum multotiens.

¶ Primo eiecit eū de celo pp̄ter sup̄biā. vn̄ ezechi. xxviii. dicitur. cherub peccasti et ideo eieci te. ¶ Secundo eiecit eum de mūdo per suā gloriosam passionem. vnde io. xii. dicitur nunc princeps mundi huius eicietur foras. ¶ Tercio eiecit eum de corporibus obsessorum. vt habetur hic.

62

per miraculorũ operationem. Quarto eiecit eum vel eicit de animabus peccantibus. et hoc per spiritussancti gratiam et virtutem. vnde hic dicit. in digito dei eicio demonia id est in virtute spiritussancti. vnde istud miraculum quod fecit deus in corporibus obessorum facit quotidie in animabus peccatorum. dicit ergo erat iesus eiciens demonium. In istis verbis ad presens possumus tria considerare. Primũ est quid per istum demoniacum quem dominus a demonio liberauit significatur et quid sit illud demonium quo homo cecus et mutus efficitur. Secundũ est quomodo illud demoniũ ab eo eicitur et que verba debeat loqui ille postquam a demonio liberatur. Terciũ est videre que sunt ille turbe que ex hoc admiratur. Primũ notatur cũ dicitur. erat iesus eiciens demoniũ. Secundum: cum dicitur et cũ eiecisset demoniũ locutus est mutus. Tercium cũ dicitur admirate sunt turbe.

Peccator assimilatur demoniaco propter quattuor
Primũ ergo ẽ videre quid per istũ demoniacũ significatur
Per istũ demoniacũ quilibet peccator significatur. et hoc propter quattuor. Primũ ẽ quia demoniacus nõ sentit propriã infirmitatẽ. ita peccator existẽs in peccato mortali cũ sit infirmus maxia infirmitate quae est ad mortẽ eternã et maxie tũc quãdo obstinatus ẽ. quia tũc habet cor lapideũ vñ isa. xlviii. sciui eni quia durus es tu et neruus ferreus ceruix tua et frõs tua erea. Istud dr de populo israhel qñ obstinatus erat in peccato suo. et ezech. iii. omis domus israhel attrita fronte et duro corde. ita peccatores postquam obstinati sunt in peccatis suis attriti frõte sunt et duro corde. vnde ipsi sunt qui habent quasi cor lapideũ et ideo nõ possunt sentire infirmitatẽ suã sicut demoniaci. sed dominus dicit ezechielis. xxviii. auferam a vobis cor lapideum et dabo vobis cor carneum et molle et sensibile. Secundum est quia non timet verecundiam nec derisionem populi. similiter nec peccator et istud manifestissimũ est in istis mulieribus fatuis. quia mulieres que sunt caste et virgies mirabiliter verecũde sũt sed postquam ceperũt peccare et esse fatue nullã vereccundiã

nec derisionē timēt. vñ dicitur iere. iii. de aīa peccatrice. in via sedebas expectans eos quasi latro in solitudine et polluisti terrā in fornicatōnibꝫ tuis. frons meretricis fa cta est tibi noluisti erubescere. ¶ Terciū est q2 cū stultus sit: reputat se sapientē. vñ demoniacus stultissimus ē. q2 eos qui custodiūt eū et castigāt mordet dentibus. ¶ Pre terea ipse gaudet et ridet de malis operibus suis de qui bus flere deberet: ita quilibꝫ pccōr cū sit stultissimus re putat se sapiētē. q2 quicquid facit videtur sibi bonū et ꝙ totū bonū facit vñ iere. iiii. sapiētes sūt vt mala faciant: bene aūt facere nescierūt. vere ipsi sūt demoniaci: q2 illos qui se arguūt ⁊ castigāt odio habēt: et mordent dētibꝫ de tractōis in occulto sicͤ serpētes. vñ eccle. ix. si mordet ser pens ī silētio nichil eo min⁹ habꝫ ꝙ qui detrahit occulte. Preterea ipsi gaudēt de eo de q° deberent flere. s. de ma lis opibꝫ suis. vñ ꝓuer. iiii. gaudēt cū malefecerit ⁊ exul tāt in rebꝫ suis pessimis. ¶ Quartū est ꝓpter garrulita tē ⁊ istabilitatē. ita pccōr garrulus ē ⁊ istabilis. q2 mō va dit ad tabernas: mō ad choreas: mō ē in spectaculis: modo huc mō illuc. vñ treñ. i. peccatū peccauit hierusalē: ꝓpter ea īstabilis facta ē. et ꝓuer. vii. d2 de muliere fatua: quia garrula est et quietis impatiens: nec valet cōsistere i do mo pedibus suis: nūc foris: nunc in plateis. per istū demo niacū g° quilibet peccator significat² ⁊ per illud demoni um quodlibet peccatū mortale.

Demoniū quadruplex faciēs hoīem mutū.

Sed sciendū ꝙ quadruplex ē demoniū qd̄ facit peccato rem mutū et cecū oculis. Primū est inuidie. Isto occupa tus fuit saul. vt habet². i. re. xv. vbi spiritus domini reces sit a saul et exagitabat eū spiritus nequā. illud demoniū est inuidie qd̄ facit hoīem mutū. q2 nūꝙ̄ īuidus pōt bonū dicere de aliis. similiter facit eū cecū. q2 inuidus non pōt bene respicere illū rectis oculis cui inuidet: quādo aliqd̄ bonum facit. et illud manifestum est. i. re. xviii. vbi mulie res dicebant ꝙ dauid percussit decē milia et saul mille ꝙ rectis oculis saul dauid ñ respiciebat a die illa et deinceps

Secūdū demoniū est accidie et illud figurari potest per demoniū quo occupata fuit illa mulier que habebat spiritū infirmitatis decem et octo annis et erat inclinata nec poterat sursum respicere. vt habet^z lu.xiii. ꝛ dicit ibi christus iudeis qui dicebant ꝙ nō debebat infirmitates curare in die sabbati. ipocrite nonne vnusquisqꝫ vestrū sabbato soluit bouem aut asinum et vadit adaquare: hanc filiā abrahe quam aligauit sathanas decem et octo annis non ne oportuit solui? illud demonium est demonium accidie quod facit hominē curuū nec permittit eū ad aliquod opus bonū faciendū surgere. ¶ Tercium est simonie vel cupiditatis et auaricie. isto occupatus fuit ananias et vxor eius. quoniam vnā partem agri de precio sui quē vēdiderant retinuerunt. vt habetur actuū. v. similiter isto demone repletus fuit simon magus qui volebat emere spiritū sanctum de pecunia a beato petro: vt posset eum vendere cū vellet. vt habetur actuū viii. pecunia tua tecū sit in perditionem. ¶ Quartum est immūdicie et luxurie. vnde zacha. xii. auferā a vobis spiritum immūdum et prophetas. et in isto euangelio dicitur. cum exierit spiritus immundus ab homine. s. per penitentiam et per spiritussancti gratiam: ambulat per loca inaquosa querens requiem et nō inuenit ꝛc̄. loca inaquosa sunt loca casta et sobria ab omni humore carnalis concupiscentie siccata. ibi querit requiem si quo modo valeat inuenire vel intrare. et quoniā nō inuenit ibi requiem dicit. reuertar in domū meā vnde exiui primo in animā a qua per penitētiā eiectus fui. vn̄ isa. xxviii. per viā qua venit senacherim per eā rediit: vt cum venerit inuenit eā scopis mūdatā. s. per penitētiā tūc vadit et assumit secū septē alios spūs nequiores se. et ingressi habitāt ibi. Isti septē spūs pn̄t dici fornicatio adulteriū stuprū incestus peccatū cōtra naturā mollicies vestimentoꝝ et curiositas bonoꝝ cibarioꝝ. qr ista duo libēter q̄runt luxuriosi. Istis septē demoniis occupati fuerūt septē viri vel mariti sarre filie raguelis quos demoniū et libido luxuriose occidit. vt hēt^z thob. iiii. Vel septē spiritus neqores

possunt dici septē simulatiōes ypocrisis q̄ sunt nequiores aptis viciis. q2 sicut dicit augu. simulata equitas non est equitas: sz duplex iniquitas. Iste simulatōes septē quas dn̄s vocat nequiores maifestis viciis et quibz dyabolus sub mētita fide specie bonitatis illaq̄at imprudētes sunt simulatio sapientie: simulatio consilii siue prudētie: simulatio fortitudinis siue patiētie: simulatio sciētie siue pietatis: simulatio timoris siue humilitatis. Iste septē simulatōes sunt cōtra septē dona spūsancti. has oēs simulationes facit peccatū ypocrisis. et ideo maledictionē eternam ypocritis ꝓmittit dn̄s. mat. xxiiii. ve vobis ipocrite ₇c̄. Item illud quadruplex demoniū inuidie: accidie ₇c̄. facit peccatorē obsessum aliquo istoꝝ demonioꝝ spūaliter cecū ₇ mutū. vere facit ipsum cecū oculis cordis. q2 bn̄ cecus est qui potius eligit viā curuā q̄ rectā et mūdā ₇ viā piculosam q̄ securā. ita faciūt inuidi: accidiosi: auari: cupidi et luxuriosi. q2 viā eūdi ad paradisum derelinquūt et viam q̄ ducit eos ad infernū eligūt. vn̄ psal. via illoꝝ tenebre ₇ lubricū et angelus. i. diabolous ꝑsequēs eos. vn̄ ipsi bn̄ pn̄t dicere illud sapi. v. errauimus a via veritatis lumē iusticie nō luxit nobis: lassati sumus in via iniquitatis et pditōis. Preterea ipsi currūt vbi nesciūt. q2 sicut sapi. ii. dicitur. excecauit eos malicia eoꝝ.

Dyabolus facit hominē mutū a quattuor.

Item facit eū dyabolus mutum a quaᵒʳ. Primū est a peccati cōfessiōe: q2 qn̄ ꝓcurauit dyabolus q̄ aliquis fecerit aliquod peccatū turpe: obstruit postea os eius ne cōfiteatur illud. vn̄ demones faciūt sicut latrones vel hostes. ipsi latrones vel hostes qn̄ aliquē capiūt vertūt ei caputiū: ne possit eos videre et ponūt aliquē nodū in ore eius ne possit loqui. ita dyabolus facit qn̄ capit aliquē peccatorē excecat eū oculis cordis et ponit duos nodos in ore ipsius ne possit peccatū suū cōfiteri. duo nodi sunt timor prelati et sacdotis sui et pudor peccati. sz certe sicut dicitur prouer. xxix. qui abscōdit scelera sua propter timorem vel pudorem non dirigetur in viam salutis eterne. et hoc

pōt figurari per mutū illū de quo dicit̄ mat.ix.magister attuli ad te filiū meū habētē spiritū mutū ⁊c̄.et per illuȝ de quo dicit̄ mat.vii.adducūt ei surdū et mutū ⁊c̄.ad deum adducit̄ pctōꝛ p contritōnē:sed tūc locutio ei reddit̄ vñ dñs cōfitēdi dat ei gratiā. mutus nō debȝ esse ad hoc: sed dȝ remouere illos duos nodos ab oꝛe suo quibȝ eū diabolus inodauit.s.pudoꝛē peccati et timoꝛē sacerdotis et hoc ē qd̄ dicit spūssanctus eccle.v.non cōfundaris dicere verū p aīa tua.et postea dicit.nec accipias facieȝ contra faciē tuā.s.erubescēdo et timēdo sacerdotē tuū. ¶Secūd̄ est ab oꝛatione et grāꝝ actōe.qꝛ sicut dicit̄ eccle.xv. non est speciosa laus in oꝛe peccatoꝛis. ad hoc fuit mutus zacharias pater iohānis baptiste a dño nō a diabolo. eo ꝙ ñ credidit angelo.et hoc vsq̄ ad tēpus illud in quo natus ē iohēs vt hētur lu.i.similitēr ad hoc multi sūt muti donec iohēs.i.grā dei in coꝛdibus eoꝝ nascatur. ¶Tercium est a predicatōe et ꝓximoꝝ edificatōe.vt prelatos et predicatoꝛes multos.qꝛ ꝓiecit ranūculā in oꝛe eoꝝ. dicitur enī ꝙ ranūcula ꝓiecta in oꝛe canis nō sinit eū latrare: qꝛ semꝑ ipsa nitit̄ exire et ipse vult eā semper deglutire. hec sūt dona et munera et bona cōuiuia que semper ad linguā redeūt et nō ꝑmittūt eis dicere veritateȝ plane. vñ de istis dicit̄ ysa.lvi.speculatoꝛes eius ceci sunt omēs nescierūt vniuersi canes muti nō valētes latrare. ¶Preterea cōsciencia pctī ꝓpꝛii multos facit obmutescere a predicatōne. vñ eze.xviii.dicit dñs. scies qꝛ ego dñs vt recoꝛderis ⁊ cōfūdaris ⁊ nō sit ibi vltra aperire.s.pꝛe confusione tua. et treñ.iii.dicit̄.cōclusit vias meas lapidibȝ quadris .i.peccatis oꝛis coꝛdis et operis ⁊ cōsuetudinis.ab h°.s. a predicatōe mutus fuit ysaias.sȝ ipse dixit. ve michi: qꝛ tacui. isa.v. ¶Quartū ē a bonoꝝ ꝓximoꝝ suoꝝ cōmēdatōe.ad h° pōt referri illd̄ qd̄ d̄ꝛ in psal.obmutui ⁊ humiliatus sū ⁊ silui a bonis: et iō doloꝛ meus renouatus ē. certe multos adhuc obmutescit diaboł9. vñ de istis iactat se ⁊ deridet pctōꝛes.isa.xviii.vniuersā terrā cōgregaui et nō fuit qui moueret linguā et aperiret os.ab istis quat°ꝛ multi sunt

muti. vñ dolendũ est. sȝ ipsi vere nõ sũt muti ad mẽdacia et cãtilenas diaboli cantãdas et inhonesta verba loquẽda et ad mala de ꝓximis suis narrãda. isti habẽt labia dolosa et diabolũ garrulũ sub lingua sua qui facit eis loqui talia. sȝ tales in fine ducũtur cũ diabolo patre eoꝝ in ĩfernũ et ibi faciet labia eoꝝ muta. vñ psal. erubescãt et deducantur infernũ: muta fiant labia dolosa.

¶ Eicit[2] diabolus iiii[or] modis a corde pccõris.

¶ Scdm est videre quo[o] istud quadruplex demoniũ ab hoĩe eicit[r]. ¶ Et notand est ꝙ quattuor modis eicit[r] per quattuor cõtraria. q2 sic dicit augu. cõtraria cõtrariis curãtur. vt calida frigidis. ¶ Demoniũ iuidie dȝ eici per caritatẽ: q2 demoniũ iuidie facit hoĩnẽ dolere de bonis alioꝝ ⁊ gaudere de malis illoꝝ: et caritas (sicut dicit apostolus ro. xii) facit gaudere cũ gaudẽtibus ⁊ flere cũ flẽtibȝ. et. i. corin. xiii. dicit ꝙ caritas nõ gaudet super ĩiquitate: cõgaudet equitati. ¶ Itẽ demoniũ accidie dȝ eici per bonã et cõtinuã opatõnẽ. vñ dicit hiero. semp bonũ op⁹ facito: vt diabolus semper iueniat te occupatũ. et certe fugiet a te diabolus. ¶ Similiter demoniũ cupiditatis ⁊ auaricie debȝ eici per elemosinaꝝ largitionẽ. vñ tho. iiii. liberat ab omĩ peccato elemosina et a morte et nõ permittit animas ire in tenebris. ¶ Preterea demoniũ luxurie debet eici per ieiuniũ et orõnẽ. vñ mat. ix. dicit[r] ꝙ h[o] genus demonii nõ eicit[r] nisi in ieiunio et oratõe. ¶ Itẽ possum⁹ dicere ꝙ quadruplex demoniũ eicit[r] per dominice passionis recordatõnẽ. vñ tho. vi. dixit ãgelus filio thobie. cordis piscis particulã si super carbones ponas: fumus eius oẽ genus demonii exterminat. piscis assus christo passo ĩ cruce ex feruore caritatis qua dilexit nos assimilatur. fum⁹ piscis assi est recordatio dñice passionis qua exterĩnat[r] omne genus demonii. ¶ Tercio mõ eicit[r] demoniũ q̃druplicter ꝑ verã et itegrã et lachrimosã cõfessionẽ. vñ hiero. reuela ꝑditionẽ et fugiet a te cõfusus inimicus. s. diabolus sed qñ eicitur demoniũ per verã cõfessionẽ tũc per gratiam dei q̃ data ẽ homini loquit[r] mutus ⁊ tũc adimpletur

quod dr ysa.xxv. aperta erit lingua mutorum: quia scisse sunt a-
que in deserto.i.gratie vel lachrime. Preterea videndum est quid
debeat loqui ille qui fuerat mutus postquam curatur a demonio.

Quinque verba debet loqui qui prius fuerat mutus.

Et notandum est quod quinque verba.s.verba vere confessionis: ver
ba deuote orationis:verba gratiarum actionis de bonis a deo col
latis et verba exhortationis et edificationis et verba consolatio
nis.hec sunt quinque verba de quibus dicit apostolus.i.cor.xiiii.
In ecclesia volo meo sensu loqui quinque verba.sed ista ver-
ba non potest homo a se nec per se loqui: nisi filius dei qui est
vera sapientia dei patris aperiat os eius.unde sapi.x.sapientia ape
ruit os mutorum et linguas infantium facit disertas. Terci-
um est videre que sunt ille turbe que ex hoc admirantur quod mutus lo
quebatur. Iste turbe possunt dici demones mali homines pecca
tores:boni homines penitentes et angeli nos custodientes. demo
nes admirantur de electione eorum et subita conuersione peccatorum
ad deum et ex hoc dolent et tristantur et ex admiratione dicunt illud
mat.viii.quid nobis et tibi iesu fili dauid:cur venisti huc
ante tempus torquere nos? Item mali admiratur et ex hoc se-
pe ad penitentiam faciendam conuertuntur. Item et ipsi boni angeli
ex hoc admirantur et de conuersione peccatorum ad deum exultant
et letantur.unde lu.xv.dominus iesus dicit. gaudium erit angelis dei
super vno peccatore penitentiam agente.agamus ergo penitentiam
vt faciamus demones tristes et peccatores conuerti et angelos
gaudentes et vt in fine possimus cum ipsis gaudere et habita
re in regno celorum.gaudeamus: quia dicit dominus mat.vi. peni-
tentiam agite:appropinquabit vobis regnum celorum. Istud re-
gnum concedat nobis christus. Amen.

Sermo xxi

Dominica quarta in quadragesima.sermo xxi.

[D]t puer vnus hic qui habet quinque panes ordea-
[c]eos et duos pisces.io.vi. In isto euangelio tria
[p]ossumus considerare. Primum est quid per puerum i-
stum significatur. Secundum quid significent quinque panes ordea
cei et duo pisces quibus quinque milia hominum reficiuntur. Ter
cium est quid significent duodecim cophini fragmentorum qui
ex quinque panibus et duobus piscibus colliguntur.

Puer dicitur christus ꝑpter tria.

Puer iste primo pōt dici christus. et bñ dr puer christus ꝑpter tria. Primū est ꝑpter vite puritatē. vñ ille solus pōt dicere illō ꝑuer. xx. puer sū: a pctō mūdū ē cor meū. vñ ysa. liii. qui peccatū nō fecit: nec inuētus ē dolus in ore eius. de isto puero dicit deus pater mat. xii. ecce puer meus quē elegi: dilectus meꝰ in quo michi bñ cōplacuit aīe mee. et de isto puero cātat ecclesia in die sue natiuitatis. puer natus est nobis et fi. da. ē no. ysa. ix. Scdm est ꝑpter eius veritatem. qꝛ puer verax ē. et ipse christus verax fuit semper. vñ mat. xxiii. dicūt pharisei. magister scimus qꝛ verax es ⁊ viā dei i veritate doces. deꝰ ipē verax fuit. qꝛ semper ipē ē et fuit veritas. io. xiiii. dicit ipsemet de seipso. ego sum via veritas et vita. vñ psal. veritas de terra orta ē s. de beata virgine. Terciū ē ꝑpter benignitatē. qꝛ puer ita beignꝰ ē ꝙ cito iiurias sibi illatas remittit. ita fuit iesus benignꝰ. qꝛ cito iiurias sibi illatas a iudeis eis remisit et ꝑ eis orauit. vñ lu. xxiii. pater ignosce eis: qꝛ nesciūt quid faciūt. Preterea ita benignꝰ ē ꝙ ita cito et ꝑ mīmo placatᶻ pctoribus: et eos tācito ad pniam recipit. vt pꝫ in magdalena. lu. vii. ⁊ in filio ꝓdigo. luce. xv. et in latrone qui suspensus fuit. lu. xxiii. puer gᵒ iste iesus ē et habet quinꝗ panes ordeaceos.

De quinꝗ panibus.

Quinꝗ panes isti pñt dici quinꝗ vulnera eius de quibus optime reficiūtᶻ amatores eius. s. penitētes. hi spūaliter pñt dici quinꝗ lapides quos dauid de torrēte potionis accepit et misit in perā corporis sui et sic deuicit goliā. i. diabolū. mō in ista media quadragesima hora ē coēdendi veris penitētibus et vere christū diligētibus [illegible] panibꝫ qꝛ mō ē quasi meridies. iuxta illud ca[illegible] michi vbi pascas vbi cubas in meridie. Du[illegible] sunt dici btā virgo et latro qui a dextris eius positus fuit. Isti duo ex fide in oībꝫ prestiterūt Duodecim cophini. fragmētorꝫ pñt dici duodeci articuli fidei christiane vł duodecim apostoli qui predicauerūt fidē christi per totū

mundū.moraliter p istū puerū significat' quilibet iustus
qui dʒ esse sicut puer ppter tria predicta scʒ propter vite
puritatē: ppter veritatē ⁊ benignitatē. de istis q̄re in illo
sermone. Puer ihūs crescebat ⁊c. ¶ Iste puer dʒ esse quili
bet iustus. et h° ppter septē pprietates alias a predictis
¶ Prima ē ppter castitatē. puer cast⁹ ē et nō sentit mot⁹
carnis: ita quilibet iustus dʒ esse puer ⁊ hēre castitatē q2
sicut btūs grego. castitas facit appropinquare deo: g° lu
xuria facit elōgare a deo. et apost. hebre. xii. pacē sequimī
cū omnibus et sanctimoniā: sine qua nemo videbit deum.
¶ Secūda ē ppter hūilitatē. puer humilis ē: libēter sedet
in puluere et in cinere: ita quilibet iustus dʒ esse hūilis
et habere hūilitatē. sʒ qui vult hēre humilitatē dʒ sedere
in puluere ⁊ in cinere. quod bn̄ facit qui cōsiderat suā fra
gilitatē et mortē. hoc bn̄ faciebat abrahā qui dicebat gen̄.
xviii. loquar ad dn̄m meū cū sim puluis et cinis. In pulue
re notat' cōsideratio fragilitatis: in cinere memoria mor
tis. qui g° vult verā hūilitatē hēre ipse dʒ sedere in cine
re ⁊ memoriā mortis habere. et maxie in puluere p cōside
ratione sue fragilitatis. et ideo ysa. lviii. dicit'. descende:
sede in puluere filia babilonis. i. o aīa supba filia confusio
nis eterne p supbiā descēde. i. humilia te et sede in pulue
re. i. cōsidera fragilitatē tuā: si vis bn̄ humiliari. ¶ Tercia
est ppter mutuā caritatem: q2 pueri mutuo se diligūt. in
hoc notat' mutua caritas. vn̄ eccle. xiii. omne animal dili
git sibi simile. et quilʒ iustus ⁊ bonus christianus dn̄t hē
re inter se mutuā caritatē. vn̄. i. pe. iiii. estote prudētes et
vigilate et mutuā caritatē habētes. q2 sicut dicit beatus
augu. vita nostra dilectō ē: odiū mors ⁊c. et sequit'. nichil
deo specialius virtute dilectionis. vn̄ apost. col. iiii. super
oīa caritatē habete. quod est vinculū dilectōis. ¶ Quar
tū est ppter largitatē. puer est largus. puer vero libēter
dat de pane suo sociis suis et etiā canibus: et quilibet iu
stus sm ꝙ pōt debet esse largus in elemosinarū largitōe.
vnde tho. iiii. si multum tibi est: habundāter tribue. si exi
guum: illud libēter impartiri stude. et subiūgit postea ra

tionē: dicēs ꝙ elemosina liberat a peccato ⁊ nō permittit aīas ire in tenebras. et puer. xxii. victoriā et honorē acquirit qui dat munera. certe si pueri libēter dāt de pane suo canibus: ⁊ quilibꝫ christian⁹ debꝫ libēter dare de pane suo aliis christianis. et maxime christi paupibus. tales faciūt thesaurū ī celo: qđ nō pnt amittere. vñ mat. v. thesaurisate vobis thesauros in celo quos nec erugo nec tinea demollit². ❡ Quarta ē ppter obediētiā. q₂ puer libēter ⁊ statim obedit parētib⁹ suis. ī h° notat² vera obediētia. similiter quilibet iustus dꝫ libēter ⁊ statim obedire supioribꝫ suis et talis vere ē obediēs. vñ bñ et vere obediēs mādatū non pcrastinat: sꝫ parat aures auditui pedes itineri et man⁹ operi et se totū intrare cogit: vt peragat mādatū imperātis. et aposto. hebre. xiii. obedite prepositis vestris ⁊c. ⁊. i. pe. i. sperate in eā q̄ vobis offertur gratiā in reuelatione christi iesu q̄i filii obediētie. ❡ Sexta ē ppter patris cōfidētiā. puer enī nō cōfidit in se: sed in patre suo ⁊ ad patrē reportat omnē clamorē: ita quilibꝫ iustus solū deo dꝫ cōfidere. psal. bonū est cōfidere in dño. et iere. xviii. maledictus qui cōfidit in homine: ⁊ bñdictus qui cōfidit in deo Septima est ppter hylaritatē. puer hilaris est semper ⁊ quilibꝫ iustus debet esse hilaris semper in oībus operibus suis bonis. vñ eccle. xxviii. diuitis et pauperis cor bonum in omni tpē vultus hilaris. et puer. xvii. animus gaudēs facit etatē floridā corde. sicut dr lu. ix. quicunq₃ pauperē istū susceperit ī noīe meo: ille me recipit. et isa. xi. scđm aliā trāslatōnē dicitur. ecce puer meus saluabit² ⁊ eleuabitur ⁊ sublimis erit valde. et lu. xviii. sinite paruulos venire ad me: taliū enim est regnum celoꝝ. quicūq₃ regnū dei vt puer nō receperit: nō intrabit in illud.

❡ Iterū de quinq₃ panibus.

❡ Secūdū est videre quid significēt isti quinq₃ panes et duo pisces quib⁹ quiq₃ milia hoīnū reficiūtur. Primus panis pōt dici panis sacre scripture. vñ mat. iiii. nō ex solo pane viuit hō. bñ dicit. non ex solo pane ⁊c. q₂ vir habet duas naturas. s. naturā corpis et aīe. q₂ sicut natura corpo-

ris nō posset diu stare nisi nutriret[z] pāne materiali ꝛ ali is cibariis: ita nec ipā aīa possꝫ diu stare in bono statu ni si sustētaret[z] alñ cibo spūali: qd verbū dicit[z]. Iste panis ē ordeaceus. i. durus et austerus. maxime peccatoribꝫ ꝛ di uitibꝫ lu. vi. ve vobis diuitibꝫ qui habetis cōsolatōnē ve strā. et lu. xiii. nisi penitētiā habueritis: peribitis. sed iste panis sanus est et dulcis. et cōfortās penitētes. vnde eze xviii. si impius egerit penitētiā de oibꝫ peccatis suis q̄ o peratus ē: vita viuet et nō morietur[z]. et mat. iii. agite peni tentiā: appropinquabit vobis regnū celorꝫ. de isto pane di cit prelatis ꝛ curatis. date illis. s. subditis vestris mādu care. sꝫ sicut dr treñ. iiii. paruuli petierūt panē et nō erat qui frangeret eis. ¶ Secūdus est operū iusticie. opera iu sticie sunt declinare a malo et facere bonū et vnicuiqꝫ qd suū ē reddere. Iste panis ē panis vite. vñ eccle. xv. cibauit illū pane vite et itellectus ꝛc. et mat. v. beati qui esuriūt et sitiūt iusticiā: quoniā ipsi saturabūt[z] in gloria eterna. Tercius est laboris ꝛ pñie. vñ geñ. iii. in sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. et. iii. re. xix. vbi dicit dñs helie. surge comede. respexit ꝛ ecce ad caput suū subcinericiꝰ panis ꝛ vas aque. qui cū surexisset comedit ꝛ bibit et ābulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebꝫ ꝛ quadraginta noctibꝫ vsqꝫ ad mōtē dei oreb. psal. qr cinerē tāq̄ panē mā ducabā. ¶ Quartus est misericordie. vñ ysa. lix. frāge esu riēti panē tuū ꝛc. et tho. iiii. cū esuriētibꝫ et egenis panē tuū comede. de isto pane debēt diuites pascere pauperes vñ grego. dicit cuilibet diuiti. pasce fame morietē: si non panisti occidisti eū. istū panē. s. operū misericordie esurit dñs mat. xxv. esuriui: et dedistis michi māducare ꝛc. Quitus panis pōt dici memoria passionis siue eucharistie de isto pane. s. eucharistie dicit io. vi. panis quē eꝰ da bo caro mea ē. ꝛ mat. viii. do vobis panē supsbālē. et dr sup substātialis: qr sup oēs substātias ē ꝛ sup oēꝫ itelligētiā.

¶ Nota de duobus piscibus.

Itē notād est q̄ fides et spes recte dicūt[z] pisces. qr sicut pisces exscamātur et postea comedūtur: ita fides et spes

euacuabũt antequam facietas habeat. vt habet .i.cor.xiii.
Itẽ duo pisces pñt dici elemosina et oratõ. Nã sicut piscis nutrit in aquis et pficit: sic elemosina nutrit et coualescit in lachrimis superne cõpassionis et oratõ in lachrimis pie deuotõnis. et de istis quinque panibus et duobus piscibus reficiũtur quinque milia hoinũ. i. omnes boni christiani qui licite et et bene vtunt quinque sensibus et qui bñ custodiũt illos ab omĩ occasione peccati.

Quõ duodecim cophini duodecim gaudia significãt.

Terciũ est videre quid significat per duodecim cophinos. Et sciendũ est quod duodecim fructus spũssancti qui de illis quinque panibus et duobus piscibus recte colligũt de quibus dicit apo. gal. ii. fructus aũt spũs caritas pax gaudiũ patiẽtia benignitas bonitas lõganimitas etc. Itez possumus dicere quod per duodecim cophinos duodecim gaudia significãt quod in paradiso colligũt de illis quinque panibus et duobus piscibus predictis. Primũ est de mundi huius exilii liberatione et carceris corporis egressione. eccle. x. de carcere cathenisque egredit ad regnũ. Scdm est de diaboli eiectõe. vñ exo. xv. cãtemus dño gloriose eni magnificatus e equũ et ascensorẽ piecit in mare. Terciũ ẽ de periculorum euasione. vñ ysa. xxxv. gaudiũ et exultatõnez obtinebũt et fugiet dolor et gemitus ab eis. Quartũ ẽ de malorum dãnatione. vñ psal. letabit iustus cũ viderit vindictã et de dãnatõe babilonis. vñ dr apoca. xviii. exultabunt sup eã sancti apostoli et pphẽ qñ dñs iudicabit iudiciũ eius. Quintũ erit de ãgelorum ducẽtiũ eos in padiso obuiatõe. vñ mat. xxiiii. mittet angelos suos et congregabit electos suos. Sextũ erit de saluatoris et ãgelorum aspectu et societate. vñ apo. hebre vlti. ca. accessisti ad montẽ syon et ciuitatez dei viuẽtis hierusalẽ supercelestẽ et miliũ ãgelorum frequẽtãtiũ. Septimũ erit de pulchritudie corporis et claritate. quia post diẽ iudicii sicut dr mat. xiii. fulgebũt iusti sic sol in cõspectu dei. illud erit qñ dñs iesus reformabit corpus nostrũ configuratũ corpori claritatis sue. phili. iiii. Octauuz erit de totius boni abundantia et repletõne. psal. re·

plebimur in bonis domus tue. et alibi. inquirētes dn̄m nō
minuēt² omni bono patrie celestis. hic ē terra fluēs lac et
mel. deut. iii. ¶ Nonū erit de omnimoda libertate. vn̄ gal.
vii. que sursū ē iherusalē mater nostra libera ē. et ro. viii.
creatura liberabit² a seruitute corruptōis in libertate fili
orū dei. ¶ Decimū erit de pacis trāsquilitate ꝛ de eterna
requie. vn̄ ysa. xxxii. sedebit populus meus in pulchritu‑
dine pacis requie opulēta. ¶ Vndecimum erit de manife
sta totius trinitatis cognitōe ꝛ visiōe et dilectōe pfecta.
vn̄ augu. qꝛ tūc amabimus: videbimus et laudabimus. et
beatus ber. dicit ibi. cognoscimus pris potētiā: filii sapien
tiā spūssancti benignissimā clementiā. et ita habemus illi
us summe trinitatis summā ꝛ plenā noticiā. et io. xvii. hec
est vita eterna vt cognoscāt te solū deū et quē misisti ihe
sum christū. ¶ Duodecimū erit de istorꝝ gaudiorꝝ possessio
ne. io. xvi. gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Ista gaudia
det nobis cristus in fine colligere Amen.

¶ Dominica in passione. sermo vicesimussecūdus.

Tulerūt lapides vt iacerēt in ihesum: ihūs vero
abscōdit se et exiuit de tēplo. io. viii. ¶ In verbis
istis tria sunt cōsiderāda. ¶ Primū ē quid ē ihe
sum lapidare et qui sunt illi qui eū lapidabant vel volue
rūt lapidare. ¶ Secūdū ē videre qui sūt illi a quibꝫ se ab‑
scōdit et quid ē ihūm abscōdere. ¶ Terciū est videre illud
tēplū a quo dr̄ ihūs exire. Primū notat² cū dicit². tulerūt
lapides vt iacerēt in ihūm. Secūdū notat² cū dicit². ihūs
vero abscōdit se. Terciū cū dicit. et exiuit de templo.

¶ Nota qui sunt illi qui lapidāt ihesum.

Primū g° est videre quid ē ihūm lapidare et qui sunt
illi qui eū lapidāt vel volūt eū lapidare. Ihesus ē veritas
et mia et largitas et caritas et in ipso fuit summa hūili‑
tas et mūdicia et castitas ꝛ sobrietas illi eī lapidāt ihūm
christū qui lapidāt miam et veritatē: largitatē ꝛ caritatē:
humilitatē: castitatē vel sobrietatē. illi g° lapidāt ihesum
qui lapidāt veritatē: qꝛ ihesus est veritas. vn̄ io. xiiii. ego
sum via veritas et vita. glosa. interli. ego sum via sine er‑

roꝛē querētib⁹ veritas ſine falſitate viuētib⁹ vita ſecura permanētibus. Jeſus g° veritas ē. ieſum veritatē lapidat quicquid eſt cōtrariū et opponit ſe veritati. vt mendaciū ypocriſis et detractō. vn̄ io. x. dicitur ꝙ ieſus dixit ego et pater vnū ſumus: tulerūt lapides iudei mēdaces ypocrite triſtes ⁊ detractoꝛes vt lapidarēt eū. et fuit cauſa quoniā dicebat eis veritatē. ſimiliter dꝛ hic. tulerunt lapides vt iacerent in eū et cauſa fuit: qꝛ dicebat et pꝛedicabat eis veritatē. ita faciūt hodie multi. ⁊ maxime ypocrite mēdaces et detractoꝛes qn̄ veritas eis dicitur et annūciatᷣ: ſcandalizantur et lapidāt eos lapidibꝫ detractōis. ad minus eos qui de viciis illos redarguūt ⁊ dicunt illis veritatē eos odio habēt. vn̄ amos. v. ca. odio habuerūt coꝛripiētē in poꝛta et pfecte loquētē abhoīati ſunt ⁊ dicūt de tali ſicͥ iudei de chꝛiſto. vere dicim⁹ ꝙ hic demoniū habet io viii. ❡ Sꝫ ſciendū eſt ꝙ ꝑpter lapidatōes iſtas nō ē dimittēda veritas ad pꝛedicādū per quā aīe a moꝛte peccati ſuſcitātur. et hoc optime ſignificatū eſt per hoc qd̄ dicit io xi. vbi dꝛ ꝙ qn̄ dn̄s voluit ire ī iudeā vt lazarū ſuſcitaret: dixerūt diſcipuli rabbi: nūc querebāt te iudei lapidare ⁊ tu vadis illuc. et tn̄ nō dimiſit ire illuc ꝑpter hoc. per lazarū qui moꝛtuus erat et ſepult⁹ ſub lapide et fetidus ⁊ quatriduanus erat ſignificatur quilibꝫ pccōꝛ qui moꝛtuus eſt moꝛte peccati moꝛtalis. et ſepultus ſub lapide obſtinatōis et fetidus coꝛā deo ⁊ angelis ⁊ marie quatriduanus eſt ꝑpter peccati delectatōnē et cōſenſū ⁊ opatiōnē et cōſuetudinē. ad ſuſcitādū ergo peccatoꝛē a moꝛte pcci debem⁹ ire ⁊ debem⁹ denūciare ei veritatē per quā ſuſcitatᷣ ab illa moꝛte et nō debem⁹ ceſſare ānūciare ei et aliis ꝑpter lapidationē detratōis mēdacii: igitᷣ et mēdaces lapidāt veritatē. qꝛ cōtrarii ſūt veritati. et ideo dicit pſal. perdes oēs qui loquūtᷣ mendaciū. ſimiliter ypocriſis et ypocrite lapidāt veritatē: qꝛ cōtrarii ſunt veritati ⁊ exterius oſtēdūt ſpeciē ſanctitatis: ſꝫ nichil habent ipſi interius de veritate ſanctitatis. ipi ſūt ſimiles ſterq̄linio tecto niue qd̄ ſuperius et exterius ē albū et inferius et interi⁹

nigrũ est ⁊ fetidũ: ita ypocrite exterius ostẽdũt veritatẽ
et sanctitatẽ: sȝ interius scd̃m rei veritatẽ nichil habẽt de
sanctitate: sȝ iterius sũt fetidi. q2 inmũdicia diuersorum
pccõꝝ pleni sunt. et iõ dicit christus mat. xxiii. ve vobis y
pocrite qui mũdatis qd̃ deforis est calicis ⁊ parapsidis:
et iterius pleni estis rapina et auaricia ⁊ imũdicia. vere
pleni sunt auaricia. i. sordibꝰ pccõꝝ. mũda prius qd̃ intus
est ⁊c̃. dicit christus. similiter detractõ ł detractores la-
pidãt veritatẽ. et illud optime figuratũ est. ii. re. xvii. de
semey qui p iugũ mõtis gradiebatur cõtra dauid maledi
cẽs ⁊ mittẽs lapides aduersus eũ. semey interpretatᷣ au
di me p quẽ significatᷣ detractor: quoniã qñ vult detra-
ctionẽ de aliquo facere dicit illi cui narrat detractõnẽ au
di me: talia audiui de illo. certe isti detractores bñ faciũt
se audiri ab illis. ⁊ hodie citius hoĩes audiunt dicere ma
la de vicinis suis et de aliis ꝙ̃ bona. et isti detractores nũ
ꝙ̃ dicũt bona de aliquo: imo mẽdacia adinueniũt et mala
augmẽtãt et bonũ dĩnuũt et malũ dicũt et tũc aduersus
dauid et aduersus christũ veritatẽ lapides mittunt: dum
verba aliis narrãt et dicũt q̃ nocere pñt. talibus ꝑmittit
dñs dãnatõnẽ eternã. isa. v. ve illis qui dicũt bonũ malũ
⁊c̃. Itẽ christus miã est et largitas et largissimꝰ. vt patet
in hoc ꝙ oĩbȝ nobis ãgelos suos tradidit ad custodiẽdum
et i hoc ꝙ dat nobis quotidie bona terre ad nos sustẽtãdũ
et in hoc spãliter ꝙ in fine dedit semetipsum ad nos redi-
mẽdũ. vñ eccle. xxix. gratiã fideiussoris tui nõ obliuiscaris
dedit aĩam suã ꝑ te. vere largus ẽ et in signũ largitatis
sue voluit manus suas in cruce perforari et habere exten
sas ꝓuer. xix. manꝰ suas aperuit inopi et palmas suas ex
tẽdit ad pauperẽ. ¶ Duo notãtᷣ hic. q2 ille dicitur habere
manꝰ apertas cõtra auaroꝝ tenacitatẽ et manus extẽsas
cõtra cupidoꝝ rapacitatẽ. christũ largitatẽ lapidãt cupi-
ditas et auaricia. et maxĩe auari et cupidi. et illd̃ optime
significatũ ẽ. iii. re. xxi. vbi d2 ad litterã ꝙ iezabel accepit
duos falsos testes qui dixerũt falsum testioniũ contra na
both et lapidauerũt eũ ex̃ ciuitatem: quia noluit dare vi

neam suã achab regi. spũaliter achab qui interpretat' ap-
prehẽdens significat dyabolũ qui apprehẽdit pctõres qñ
cõsentiũt tẽtationibz suis ꝛ suggestionibus suis. vere tũc
apprehẽdit pctõrẽ qñ cõsentit ei ad faciẽdum mortale pec
catũ. vñ psal. psecutus ẽ inimicus aiam meã ꝛc. et exo. xv.
dicit pharao. i. dyabolus. psequar et cõprehẽdã aiam: diui
dam spolia: implebit' aĩa mea. psequit' dyabolus pctõrẽ p
suggestionẽ: apprehẽdit eũ p cõsensum et delectationẽ. di
uidit spolia qñ peccator facit peccati opationẽ. sz aĩa eius
implebit' p peccati cõsuetudinẽ. Rex achab dyabolus est
qui ẽ rex sup oẽs filios supbie. iob. xl. per naboth qui con-
cludẽs interpretat' significat' quilibet iustus qui dz con
cludere dyabolo. et tũc cõcludit bñ ei qñ tẽtationibz suis
nõ cõsentit: sz de illis bñ se defẽdit. per vineã naboth signi
ficat' qlibet aĩa fidelis q̃ debet portare vinũ cõpunctõis.
de ista vinea dicit' ysa. v. vinea dñi exercituũ domus isra
hel. Istã vineã desiderat dyabolus multũ. vñ gen. xiiii. di
xit rex sodomoꝝ p quẽ significat' dyabolus. da michi aias
cetera tibi tolle. Istã vineã vult auferre naboth. i. cuilibz
iusto et ei pmittit multas delectatões ꝛ honores et diui
tias et alia multa. et qñ illã nõ põt habere pter aliquaz
pmissionẽ: tũc iezabel adducit duos falsos testes qui spũ
aliter iterficiũt et lapidãt naboth et faciũt achab hẽre vi
neã suã. Iezabel iterpreta' fluxus vanus vel sterquiliniũ
et significat cupiditatẽ reꝝ tpãliũ q̃ facit corda multoruz
fluere in vanas cogitatões et in vana desideria et in mul
ta nociua q̃ ingerunt hominẽ in interitũ et perditionem.
Per iezabel g° cupiditas reꝝ tẽporaliũ significat'. Duo
falsi testes pñt dici amor retinẽdi ꝛ ardor acquirẽdi Ista
iezabel. i. cupiditas q̃ est regina iferni p istos duos falsos
testes scz p amorẽ retinẽdi ꝛ ardororẽ acquirẽdi lapidare
et interficere spũaliter vult naboth. i. viruz iustum et ita
christum in mẽbris suis ꝛ facit vineã suam. i. animã fidelẽ
habere achab. i. dyabolo. Itẽ christꝰ est caritas. i. io. iiii.
deus caritas est. sed inuidia et odium inuidi et odiosi la-
pidant christũ caritatẽ in mẽbris suis : qz lapidabãt habẽ

tes caritatē. vñ actuū. vii. dicit^r q iudei per inuidiā lapi-
dauerūt beatum stephanū plenū fide et gratia ⁊ spūsan-
cto. Itē in christo fuit sobrietas ⁊ castitas. vñ ipē solus
pōt dicere illđ ꝑuer. puer sum: a pctō mūdū est cor meuz
ipē totus mūdus ē: qꝛ nūq fecit peccatū nec īuēt9 ē dol9
in ore eius. vt hēt^r ysa. liii. christi castitatē in mēbris eius
lapidāt luxuriosi et sobrietatē gulosi. castitatez amittere
et sobrietatē excedere ē christū lapidare ex seipso spūali-
ter. Item christus hūilis fuit mat. xi. discite a me: qꝛ mi-
tis sum et hūilis corde. christū hūilē lapidant ītra se qui
superbi sūt per suam superbiam. et ipsi superbi spūali-
ter lapidāt hūilitatē. sed h° nō debꝫ facere iustus: sꝫ poti-
us supbiā diaboli et ipsū supbū diabolū per verā hūilita-
tē lapidare debet. sicut fecit dauid. i. re. xvi vbi dicitur q
dauid elegit quinqꝫ lapides limpidissimos de torrēte in
peram pastoralē quā habebat secū: tulitqꝫ vnuz lapidē et
fūda iecit circūducens percussit philisteū in fronte et īfi-
xus ē lapis in frōte eius et cecidit in faciē eius. per istos
quinqꝫ lapides significāt^r quiqꝫ cōsideratōes de quibus
ꝑueit hūilitas qua lapidat^r superbia. Prima ē cōsidera-
tio ꝓprie fragilitatis. Scda ē vite nrē breuitatis, ⁊ nati-
uitatis ꝯsidera°. Tercia ē cōsidera° mortis. đ istis tribꝫ
đr iob. xxx. cōparatus sum luto et assimilatus sum fauille
et cineri. cōparat^r hō luto per consideratōnē sue natiuita-
tis ⁊ fragilitatis. fauille per cōsideratōnem vite breuita-
tis. cineri per cōsideratōnē mortis. Quarta ē cōsidera-
tio ꝓprie īiquitatis. vñ psal. hūiliati sunt in īiquitatibus
suis. et ꝑuer. xii. meror in corde viri hūiliauit eū. Qui-
ta est cōsideratō christi humilitatis saluatoris nostri. vñ
isa. xvii. īclinabit^r hō ad factorē suū. i. ad consideratōnē fa-
ctoris sui īclinati et humiliati. ex isto lapide ꝓpꝛie lapi-
dat^r golias. i. diaboli superbia q̄ vult hodie oēs filios isra-
hel superare et cōtemnere. veritas ergo a detractoribꝫ la-
pidat^r. et et ypocrisi misericordia et largitas ab auaris et
cupidis et castitas a luxuriosis sobrietas a gulosis cari-
tas ab īuidis et odiosis ⁊ humilitas a supbis. sed certe in

fine detractores et auari 2c. lapidabūt in iferno a demonibus lapidibꝫ vite eterne. vn̄ eze. xvi. adducam super te multitudinē demonū et lapidabūt te lapidibus et crucia būt te gladiis o aīa superba et auara et cupida et inuida gulosa et luxuriosa 2c. ¶ Scdm est videre a quibet se abscōdit christus ¶ Et sciend est ꝙ a detractoribꝰ ab ypocritis auaris cupidis inuidis gulosis luxuriosis et superbis vn̄ deute. xxxii. abscōdā faciē meā ab eis et cōsiderabo nouissima eoꝝ. et vere ab istis abscōdet se dn̄s in finē. q2 isti post mortē eū querēt et eū inuenire non poterūt. io. vii. q̄retis me et nō inuenietis. ratio est q2 tales nūꝙ intrabūt in regnū celorū. vnde aposto. i. corin. vi. an nescietis quia iniqui ⁊ superbi ⁊ discordes nō possidebūt regnū dei. ⁊ nolite errare: q2 nec fornicarii nec ydolis seruiētes nec adulteri nec molles nec masculoꝝ cōcubitores neq̄ auari neq̄ ebriosi neq̄ maledici neq̄ rapaces regnū dei possidebūt. Ab istis abscōdit se dn̄s et in fine eū inuenire nō poterūt. siliter abscōdit se ab illo qui abscōdit se ab eo et celat peccatū suū et excusat se sicut fecit adam gen̄. iii. quādo peccauit abscōdit se adā et vxor eius a facie domini in paradiso ⁊ excusauit se d. domine: mulier quam dedisti michi sociam dedit michi de ligno et comedi. et mulier excusauit se similiter d. serpens decepit me. certe ab istis abscōdit dn̄s faciē suam: q2 abscōdunt et excusant peccata sua et nolūt confiteri. Isti nūꝙ veniēt ad misericordiā dei nisi illa cōfiteantur si tēpus habent cōfitendi ea. vnde prouer. xxviii. qui abscōdit scelera sua nō dirigetur: qui autē cōfessus fuerit pccā ⁊ dereliquerit ea misericordiā cōseq̄tur. vn̄ psal. iniusticiā meā nō abscōdi. dixi confitebor aduersū me iiusticiā meā. ¶ Terciū ē videre quid ē tēplū illud a quo dicit christus exiisse et ꝓpter quid exit ab illo tēplo et hͦ notat cū d2. et exiuit de tēplo. ¶ Templū illd est corpus cuiusliber iusti et quelibet aīa fidelis. vn̄ apostolus. i. corin. iii. nescitis q2 templum dn̄i estis vos. ⁊ summus sacerdos istius tēpli est iesus christus qui ibi hitat per suā grām. vnde aposto. hebre. vii. hic est melchisedech

rex hierusalē sacerdos summi dei. de isto templo exit chri
stus ꝑpter tria nec intrat ibi nec habitat per suā gratiā.
Primū est ꝑpter imūdiciā peccati mortalis ⁊ pollutionē
vnde sapi. i. in maliuolā aīam nō introibit sapientia. i. fili
us ⁊c̄. et beatus petrus dixit christo. exi a me domine qꝛ
homo peccator sum. lu. xi. ¶ Scdm est propter parrochia
norū incorrigibilitatē. parrochiani templi cordis pn̄t dici
gemitus et bona suspiria et bone cogitatōes ⁊ sancta de
sideria et sancte affectōes aīe. sꝫ quādo desideria sūt ma
la et illicita et cōtraria spiritui ⁊ cogitatōnes male sunt
et peruerse ⁊ immūde: tūc ab illo tēplo exit christus. sap.
primo. peruerse cogitatōes separāt hoīnē a deo. et ibidem
dicit᷑ ꝙ spūssanctus effugiet fictū. i. peccatorem ⁊ aufe
ret se a cogitatōibus qn̄ fuerit sine intellectu. ¶ Terciū
est ꝑpter sanguinis effusionē. sanguis effusio spirituali
ter pōt dici ira mala et odiū et rancor et discordia. qꝛ ex
istis sepe fit effusio sanguinis. sꝫ quādo ira mala ⁊ rācor
et discordia sūt in corde viri: tūc dyabolus ibi venit et do
minus ab illo tēplo recedit ⁊ exit. ideo dicit aposto. ephe
iiii. irascimini et nolite peccare: sol nō occidat sup ira ve
strā. nolite dare locū dyabolo. et ibidē. nolite contristari
spiritū dei: in quo signati estis. et ideo dicit grego. super
illud. dū ira animū pulsat spiritui sancto perturbat habi
tatōnē. imo eū expellit et dyabolū introducit. quia sicut ī
pace factus est locus eius. scilicet dei (vt habet᷑ in psal)
ita in ira et odio factus est locus diaboli. propter ista tri
a de isto tēplo exit dominus nec voluit ibi intrare nec ha
bitare p suā gratiā. vn̄ sicͭ sacerdos (qn̄ ē polluta eccia sua
vel qn̄ parrochiani sūt incorrigibiles) exit ab eccia sua et
sicͭ sacerdos (qn̄ in eccia sua factū ē homicidiū vel effusio
sāguis) nō ītrat ad celebrādū diua: donec recōsiliata fue
rit. ita christ⁹ ꝑpter ista tria exit a tēplo viri iusti nec in
trat illō donec recōciliet᷑ dō patri p confessionē verā et p
bonā pn̄iaꝫ. de ista recōsiliatōe dicit spōsus spōse cāti. i. o
sclēt᷑ me osclō cordis sui. h⁹ fit p verā pn̄iaꝫ et cōfessionē
vt sponsa sponso suo recōsiliata ē per veram penitentiam

recōsiliata est q̄libet aīa peccatrix. vn̄ eze .xviii. si impius egerit pn̄iam de omnibus pctis q̄ opatus ē: iudiciū et iusticiā fecerit: vita viuet et morte nō morietur et omniū iniquitatū eius nō recordabor āplius. quia iā talis michi recōsiliatus ē p verā pn̄iam et tūc in tēplo suo itrat hic p graciā. in futuro dabit ei regnū celorum. et iō dicit christus mat. iiii. agite pn̄iam: appropinquabit vobis regnū celorū. Illud regnū nobis cōcedat christus Amen.

De eodem.

Qui ex deo est verba dei audit. io. viii. In isto euāgelio istruit nos dn̄s noster ihūs christus nō verbo solū sz exēplo. Et notādū est q in sex docet nos christus. Primū ē q illi qui sunt ex deo et filii dei libēter dn̄t verbū suū audire. Secundū est q verbū seruatū facit mortē eternā vitare. Terciū est q crimē nobis impositū possumus negare: sz nō debemus ppter hoc cōtumeliā reddere. Quartū est q nō debemus de bono ope gloriam q̄rere. Quintū est q nō debemus mētiri. maxie in his que ptinēt ad salutē aīe: sz semp debemus veritatē dice. Sextū est q incorrigibiles debemus ad horaz dimittere.

Primū g° est qui ex deo ē libēter verbū suū dz audire. et hoc notatur cū dicitur. qui ex deo ē verba dei audit. glo. dicit. per viciū nō sunt peccatores ex deo qui p naturā sunt ex deo. qui g° ex deo est p naturā et per fidē verba dei audit: sz ita ē q quilibet christianus fidelis est ex deo.

Audire debemus libēter quattuor verba christi.

Et notandū q quattuor verba q̄ deus vel christus docuit et locutus fuit in terra dz quilibz fidelis libēter audire quoniā sunt ad salutem aīe eius. Primū verbū est pn̄ie. et hoc tanq̄ filius verbū patris regnū sibi pmitētis. ab isto incepit predicatio christi mat. iiii. agite penitentiā: appropinquabit vobis regnū celorum. similiter ab isto verbo incepit predicatio beati iohānis baptiste mat. iii. in diebus illis venit iohānes baptista predicās i deserto iudee dicēs pn̄iam agite appropiquabit vobis regnū celorum. glo. i. prima virtus ē per penitētiā veterem hominē et vicia odire.

et sicut dicit glo. penitētia dicit᷑ a puniēdo. qua quilibꝫ
punit qꝺ illicite cōmisit. similiter a verbo penitētie inci·
pit predicatō petri. actu. ii. penitētiā inquit agite ⁊ bap·
tizet᷑ vnusquisqꝫ vestrū in noīe iesu in remissionē pctōꝝ.
Primū gͦ qꝺ debet libenter audire ē penitētie verbū. qꝛ
penitētia facit aīmā mortuā per peccatuꝫ mortale viuere
vita gratie. vñ eze. xviii. si impius egerit penitētiā de oī·
bus pctis q̄ operatꝰ fuerit: vita viuet nec morte morief᷑.
et lu. xiii. dicit christus. nisi pniāꝫ egeritis oēs sil᷑: peribi
tis. ¶ Scōm verbū est verbū iusticie. et ē verbū iusticie il
lud qꝺ dñs dicit mat. vii. oīa q̄cūqꝫ vultis vt faciāt vobis
hoīes eadē facite illis. hec ē enī lex et ꝓphete spūaliter ī
tellecta. ¶ Sꝫ sciendꝺ est vt dicit glo. ꝙ volūtas hic tātuꝫ
dicit᷑ de bonis. certe illꝺ verbū est verbū iusticie vt quili
bet faciat aliis oīa scꝺꝫ q̄ vult vt alii sibi faciāt. iustū est
enī ꝙ sicut volo ꝙ ꝓximus meus diligat me vt ego eū di
ligā et sic de aliis. siliter iustū ē ꝙ sicut ego vellē si paup
essem ꝙ ꝓximi mei diuites michi cōpaterēt᷑ et largirētur
de bonis suis: ita et ego cū sim diues ⁊ ꝓximi mei paupe
peres: debeo hēre cōpassionē de ipsis et largiri eis de bo·
nis meis. Ista iusticia sumpta ē ꝺ lege nature ⁊ ē scripta
in corde cuiuslibꝫ viri iusti. de ista iusticia pōt dici illud
mat. v. btī qui esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā quoniā ipi satura
būt᷑. certe istā iusticiā face ē fructū iusticie seīnare. qꝛ in
pace seīa᷑. vñ ꝺꝛ iaco. iii. fructꝰ iusticie ī pace seīa᷑. de qͦ
isa. xxxii. ⁊ erit opus iusticie pax. Illud verbū iusticie ꝺꝫ
q̄libꝫ audire tāq̄ bonꝰ ſuus verba dñi sui iusticiā erudiē
tis. ¶ Terciū verbū ē verbū mīe ⁊ illꝺ ē ī duobꝫ in iurias
sibi illatas dimittēdo et de boīs sibi a deo collatis christi
paupibus largiendo. de hoc ꝺꝛ lu. vi. estote misericordes
sicͭ ⁊ pater vester mīsicors ē. dimittite ⁊ dimittet᷑ vobis
date et dabi᷑ vobis. dicit. dimittite ⁊ dimitte᷑ vobis. ecce
magnū forū qꝺ ꝓmittit᷑ nobis. si dimittamꝰ aliis īiurias
nobis illatas: dimittentur nobis pctā nostra. certe bñ oēs
iniurias sibi illatas deberēt dimittere qui intelligerent
illꝺ verbū quod dicebat christus in cruce. pater dimitte

illis: quia nesciūt quid faciūt. lu. xxiii. iudei iniqui prius clamauerūt et dixerūt pilato. crucifige crucifige eum et ipse christus agnus dulcissimus ī cruce positus ecōtrario dicebat. pater dimitte illis: qz nesciūt quid faciūt. In hoc adiplet qd̄ dixit ysa. liiii. ꝑ trāsgressoribus suis rogabat certe qui illd̄ bene cogitaret: ego credo ꝙ oēs īiurias sibi illatas ꝑpter amorē iesu christi libēter dimitteret. ¶ Secūdū ē qd̄ dicit. date et dabitur vobis similiter ecce magnū forū: qz ꝑmittit eterna ꝑ tēporalibus dicēs. date temporalia et dabitur vobis vita eterna. talis qui libēter dat paupibus feneratur deo. vn̄ ꝓuer. xix. qui miseretur pauperibus feneratur deo. vere feneratur per hoc domino qz per hoc acquirit diuitias eternas et ditior fit etiā in hoc seculo de diuitiis tp̄alibus. vn̄ ꝓuer. xi. alii diuidūt ꝓpria et ditiores fiūt. alii rapiūt aliena et semper in egestate sūt Illud verbū dz quilibet audire libēter tanꝙ filius verbū patris vel matris eū cōsolātis. vnde ysa. xlix. nūquid pōt mater obliuisci infantē vteri sui: et si oblita tn̄ illius fuerit: nō tn̄ obliuiscar tui. et eccle. iiii. miserebitur tibi magis ꝙ mater. vere ille misericordiā habebit qui misericordiam habet de pauperibus. mat. vi. beati misericordes: quoniā misericordiā cōsequētur. ¶ Quartū est verbū māsuetudinis et humilitatis sanctissime. illud verbum debz audire tāꝙ discipulus bonus verbū magistri sui boni eū dulciter erudiētis. mat. xi. discite a me: qz mitis sū et humilis corde et vos similiter humiles mētibus et mites moribus. humiles mētibus: vt neminē cōtēnatis qz humilez spū suscipiet gloria. ꝓuer. xxix. et similiter sitis mites moribus: vt neminē ledatis vel alicui noceatis. qz dz mat. v. beati mites: quoniaz ipsi possidebūt terrā. s. viuētiū. hec iiiior. verba christi dz quilibz fidelis audire. qz dz mat. v. verba christi sūt verba vite eterne. et io. vi. dn̄e ad quē ibimus. q. d. nisi ad te q̄ verba vite eterne habes. et iō dicit verus salomō. i. christus pacificus. ꝓuer. iiii. audi fili mi et suscipe verba mea vt multiplicētur āni vite tue. ¶ Scdz ē qz verbū dn̄i ſuatū facit mortē eternā vitare. et hoc notatur cū dz. q̄ ſuauerit ſmonē meū

nõ gustabit mortē in eternū. vere dz quilibz seruare ver-
bū dñi in corde suo. qz illi qui hᵒ faciūt sūt a christo beati
lu. xi. beati qui audiūt verbū dei ⁊ custodiūt illḋ. ¶ Pre-
terea qui custodiūt illḋ vitā eternā hēbūt. vñ pͥuer. iiii.
dicit verꝰ salomō. fili asculta sermones meos et ad eloq̄a
mea iclina aurē tuā ⁊ custodi ea in medio cordis tui. vita
eni sūt scilicet eterna īueniētibus ea. certe qui christū di-
ligit libēter ciꝰ sermonē seruat. io. xiiii. qui diligit me ser-
monē meū seruabit. ¶ Terciū est ꝙ crimē nobis impositū
possumus negare: sz nullā cōtumeliā debemꝰ reddere. ita
fecit christus sicut dz in hoc euāgelio. vnde quando iudei
dicebāt nonne bene dicimus nos qz samaritanus es tu et
demoniū habes: et ipse rñdit. demonium nō habeo. sed ne
tacēdo videatᶻ confiteri hoc fecit ꝓpter credētes. In hoc
instruit nos christus ꝙ quādo aliqḋ crimē nobis imponitᶻ
ꝙ possumus illḋ ꝓpter alios negare et dicere. illud falsū
est. sed cōtumeliā aliquā ꝓpter hᵒ nō debemꝰ reddere. vñ
aposto. ro. xii. nolite eē prudētes apud vosmetipsos nullū
malū ꝓ malo reddētes: sed oīa sustinete ꝓ amore iesu chri-
sti. ita faciebāt apli actuū. v. ibant apostoli gaudētes a cō-
spectu cōsilii quoniā digni habiti sunt ꝓ noīe iesu contu-
melias pati. ¶ Quartū est qz nō debemus de bono opere
gloriā querere. ⁊ hᵒ notatᶻ cū dz. eᵒ gloriā meā nō q̄ro ⁊c̄.

Duo sunt que dñs sibi retinuit.

¶ Duo christus sibi retinuit et quasi ea sibi despōsauit
s. vindictā et gloriā. vindictā sibi retinuit. vñ ipē dicit de-
ute. xxii. michi vindictā et ego retribuā. certe stultissimꝰ
est qui vindictā vult accipere de iniuriis sibi illatis qz i-
pse vult de alio vulnere vulnus suū sanare. ¶ Itē qui q̄rit
sanitatē in alia ifirmitate et in alieno malo bonū suū: ipē
est silis illi qui querit ignē in aqua et in felle dulcedinē.
aug. qui de aliena pena q̄rit vindicamētū ipse acq̄rit sibi
grāde tormētū. ideo nullus dz sibi vindictā querere sz il-
lā dz deo dimittere. vñ salomō ꝓuer. xx. ne dicas malū ꝓ
malo reddā: sz expecta dñm. s. cui ē vindictā sumere et li-
berabit te a periculo corpis et anime et de luto gehenne.

similiter gloriā sibi retinuit et sibi despōsauit. isa. iii. glo
riā meā alteri nō dabo. qui de bono opere gloriā vult que
rere ipse vult deo quasi vxorē suā auferre. nemo enī debꝫ
de aliquo bono opere vel de aliqua bona virtute gloriā que
rere sꝫ totā gloriā dꝫ ad deū retorquere. vnde iere. ix. nō
glorietur sapiēs in sapiā sua nec diues in diuitiis nec for-
tis in fortitudine sua: sꝫ glorietur in hoc qđ ē nosse me ⁊ sci
re me dicit dn̄s. vn̄ apo. gal. v. michi absit gloriari nisi in
cruce dn̄i nostri iesu christi. ❡ Quītū ē ꝙ nō dēmus mēti
ri in his q̄ pertinēt ad salutē aīe ⁊ ad veritatē vite. et hoc
notatur cū dr. si dixero qꝛ non noui patrē ero similis vobis
mēdax: sꝫ scio eū et sermonē eius seruo. iō nō dēmus mēti
ri in his q̄ ꝑtinēt ad salutē aīe nec ꝓpter bonū temporale.
psal. perdes oēs qui loquūtur mēdaciū. sꝫ veritatē in oībus
et oībus debemus facere ⁊ loqui. et maxīe in pctōꝝ cōfessi
one. vn̄ eccle. iiii. fili: nō cōfūdaris dicere verū ꝓ aīa tua.
et sicut dicitur isa. xxxiii. qui ambulat in iusticiis et loqui
tur veritatē semper (nō semel dicit interli. glo) iste hītabit
in excelsis. ❡ Sextū est qꝛ incorrigibiles debemus ad ho
rā dimittere: sꝫ nō ex toto. et hoc notatur cū dicitur iesus au
tē abscōdit se et exiuit de tēplo. interli. vt humilis abscōdit
se: qꝛ commendāda erat patiētia et nō extendēda potētia
sic a duris cordibus eoꝝ fugit. sed postea dicit discipulis
suis. io. xi. eamus iterū in iudeam. dicūt ei discipuli. ra
bi: nūc querebāt te iudei lapidare et tu vadis illuc. rn̄dit
iesus. nōne duodecim hore sunt diei. quasi dicat. qui non
corrigitur in vna hora corrigitur in alia. sed qui incorrigibi
les sūt ex toto et in omi tpē debemus dimittere scd'ꝫ ꝙ di
cit christus phariseis. mat. xv. sinite eos: ceci sunt et du
ces eoꝝ. incorrigibiles enī erāt illi de quibꝫ dicebat iesus
io. viii. ego vado et q̄retis me ⁊ in pctō vestro ꝑmanētes.
dicit interli. moriemini ⁊c. frēs carissimi nō simus icorrigibi
les ex toto sꝫ cōuertamur ad dn̄m deū nostrū quoniaꝫ sic
dicit apo. ii. cor. vi. ecce nūc tēpus acceptabile ecce nunc
dies salutis. et certe si cōuertamur nos per pn̄iaꝫ ad deū
ipse cōuertetur ad nos per misericordiā suā et suā grāꝫ. vn̄

zacha i. conuertimini ad me p pniam et amorē. Rogemus ergo ipsum christū vt p suā miam ita nos faciat conuerti ad ipsum vt cōuertat ad nos p suā miam et suā gratiam. quod nobis prestare dignetur 2c.

¶ Dominica in ramis palmarū. sermo vicesimusquartus.

Hoc sentite in vobis qđ et in christo ihesu. phil. ii. In verbis istis tria sunt cōsiderāda. Primū ē videre illa q̄ fuerūt in christo q̄ debemus sentire. Secūdū ē quo et ad quid debemus sentire ea q̄ fuerūt in christo saluatore nostro. Terciū est videre illa q̄ impediūt ꝙ nō possumus sentire ea q̄ fuerūt ⁊ sūt i christo.

¶ Sentire debemus tria q̄ fuerūt in christo.

¶ Primū ē videre ea q̄ fuerūt in christo q̄ debemus sentire. Et sciendū ē ꝙ tria q̄ fuerūt in christo notāt in ista epistola q̄ debemus sentire. ¶ Debemus enī sentire eius hūilitatē et eius obiētiā ⁊ eius passionē. Sētire debemus primo eius hūilitatē et triplicē hūilitatē q̄ fuit in christo debemus sentire hūilitatē scʒ sue incarnatōis: hūilitatē sue cōuersatōis et hūilitatē sue passionis. humilitatē sue passionis debemus sentire. q2 nunq̄ maior fuit hūilitas q̄ ista ꝙ deus homo factus ē p nobis ⁊ ꝙ filius dei in vterū vnius paupis virginis descēdit et ꝙ ibi fuit ⁊ pmāsit et quod nō erat assumpsit. cte nullā maiorē hūilitatē possʒ hō excogitare q̄ istā quā deus omniū serui formā accipiēs fecit. vn̄ dicit hic in epistola. exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. Idē dicit psal. minuisti eū paulominus ab angelis. et apost. hebre. ii. non angelos sʒ semē abrahe apprehēdit. ¶ Itē debemus sentire hūilitatē sue cōuersatōis. de ista dicit ipse christꝰ mat. xi. discite a me q2 mitis sum et hūilis corde. mitis fuit et ē in pctōꝝ ad pniam vocatōe et eoꝝ receptōe et eoꝝ ad suā miam vocatōe. vn̄ pʒ in math. xix. de filio pdigo ⁊ de beata maria magdalena luce. vii.

¶ Hūilitas christi quadruplex. ¶ Notādū gº est ꝙ hūilitas fuit i tota sua cōuersatōe. et ista hūilitas pōt ōndi i quaor

Primo in hoc ꝙ inter peccõres cõuersatus est ⁊ q2 cũ illis
mãducare voluit. vñ dicebãt pharisei discipulis eius. mat.
ix. quare magister vester cũ peccõribus mãducat et bibit.
¶ Secũdo in hoc ꝙ leprosos ꝓpriis maĩbus tãgere voluit
qñ eos a lepra sua curauit. vñ mat. viii. cũ descendisset ie
sus de mõte ecce leprosus veiens et adorabat eũ d. dñe: si
vis potes me mũdare. et extẽdens manũ suã tetigit eũ ie
sus d. volo mundare. ¶ Tercio in hoc ꝙ pauperes socios su
os et discipulos elegit. vñ .i. corin. i. que stulta sũt mũdi
elegit deus: vt confundat sapientes. infirma elegit deus
vt confundat fortia. vnde iaco. ii. nonne deus elegit pau
peres in hoc mundo diuites in fide. ¶ Quarto in hoc ꝙ ãte
passionem discipulorum pedes lauit. io. xiii. si ego laui pe
des vestros dominus et magister: et vos alter alterius d
betis lauare pedes. exemplum enim dedi vobis ⁊c̃. ¶ Itẽ
debemus sentire humilitatẽ passionis. de ista dicit psal.
in persona ipsius. ego sum vermis et non homo opprobriũ
hominũ et abiectio plebis. ¶ Ista humilitas potest ostendi
quadrupliciter. ¶ Primo in hoc ꝙ quasi leprosus reputa
tus fuit et despectus fuit. vñ ysa. liii. et nos reputauim᷒
eũ leprosũ et percussum a deo et humiliatũ ⁊c̃. ¶ Secũdo
in hoc ꝙ cũ duceretur ad crucis patibulũ plus ꝙ̃ agnus corã
tundente os suũ non aperuit: sed patiẽter et huiliter sine
murmuratõe sustinuit. vñ ysa. liii. sicut ouis ad occisionẽ
ducitur et quasi agnus corã se tundẽte obmutescit et nõ a
peruit os suũ. ¶ Tercio in hoc ꝙ cũ latronib᷒ suspendi vo
luit et in hoc ꝙ pro transgressoribꝫ humiliter exorauit.
vñ ysa. liii. cũ sceleratis reputatus ẽ et ipse peccata mul
toꝝ tulit ⁊ ꝓ trãgressorib᷒ exorauit. ¶ Quarto in hoc ꝙ a
lapas et sputa ĩ facie ⁊ flagella ĩ corpe sustinuit patiẽter
et in hoc ꝙ vltĩo vilissimũ genus mortis elegit. s. mortẽ cru
cis. q2 in lege maledictus erat qui pẽdebatur in ligno sicut
habetur in deute. xxi. de ista totali huilitate christi dicit
aug. sup illd phili. ii. exinaniuit semetipsũ serui formã acci
piẽs fact᷒ obediẽs vsqꝫ ad mortem ⁊c̃. humiliauit se chri
stus vsqꝫ ad incarnationem vsqꝫ ad mortalitatis humane

pticipationē: vsq; ad diaboli tentationē: vsq; ad populi irrisionē vsq; ad sputa et vincula et alapas et flagella vsq; ad mortē non quamlibet sz mortē crucis q̄ tūc ignominiosior erat. ecce habemus maxīe humilitatis exēplū superbie medicamētū. quid ergo ītumescis o homo o pellis morticina quid ītēdis o īsanies feda quid īflaris priceps tu9 humilis et tu supb9. capud tuū humile et tu mēbrū supbū absit hoc. Scdʒ qd fuit in christo ē quia debemus sentire eius obedientiā. quod notatur hic cū dicitur. factus est obediens vsq; ad mortem.

Sentire debemus triplicem obedienciam

Et sciēdū est ꝙ triplicē eius obediēciā debemus sētire Prima fuit q2 obdiens fuit maxīe matri sue et ioseph patri suo putatiuo. vn̄ lu. ii. et erat subditus illis. Scda fuit q2 obediēs fuit diabolo. q2 permisit se portare de vno loco ad ad aliū locū vt de deserto supra pinnaculū tēpli et pmisit se tētari multiplici teutatione. vt habet' mat. iiii. Tercia fuit q2 obediēs fuit deo patri. vn̄. hic dicit' fact9 ē obe. vsq; ad mortē. Tercio debem9 sētire suā passionē et suā mortem. et hoc notatur cū dicitur mortē aūt crucis. Secūdū pricipale ē videre quō debem9 illa tria sētire et ad quid. Et sciēdū ē primo ꝙ eius humilitatem triplicē in cordib9 nostris debem9 habere ad h° vt oēm superbiā a cordib9 nostris remoueamus. q2 sicut dr. i. re. xvi homo videt q̄ patēt exterius deus aūt intuet' cor. s. humiliū. et psal. deus humilia respicit rc. vn̄. i. pe v. capi. humiliamini sub potēti manu dei: q2 humilibus dat graciam Et sciēdū ē ꝙ tria sūt q̄ faciūt hominē habere verā huilitatem. Primū ē cōsideratio proprie fragilitatis. vn̄. mich. vi. huiliatio tua ī medio tui Scdm ē cōsideratio ꝓprie iniquitatis ꝓuer. xii. meror ī corde viri huīliabit eū Terciū cōsideratio huilitatis sui creatoris. vn̄. ysa. xvii. iclīabi' homo ad factorē suū .i. ad cōsideratione creatoris sui inclinati ꝛ humiliati huīliabitur queādmodū aliquis videns dn̄m suū sub scabello pedū suoꝝ de cathedra descēdere dʒ. de istis gradibus huilitatis quere in illo s̄mōe

Tulerũt iudei lapides vt iacerẽt 2c. Secũdo debemus sentire triplicẽ eius obedientiam. i. re. xv. melior est obedientia q̃ victime. sed eius obedientiã debemus sentire: vt ad similitudinem eius bene superioribus nostris obediamus. bonũ enĩ est homini vt sit bene obediẽs. vnd̃ prouer. xxi. vir obediens loquetur victoriã.

Obedire debemus tribus.

Sed sciendũ est q̃ tribus debemus obedire. Primo deo actu. v. dicit petrus. magis oportet obedire deo q̃ hominibus. et ille bñ obedit deo qui precepta eius custodit fideliter sine trãsgressione. et h° oportet facere qui vult ad vitã eternã itrare. mat. xix. si vis ad vitã igredi serua mãdata. Preterea illd̃ oportz facere qui vult amicus dei esse. vñ io. xv. vos amici mei estis si feceritis que 2c. sz que sũt illa precepta q̃ debemus custodire ⁊ q̃ precepit nobis hec sũt decẽ precepta legis de quibz dicit[r] exo. xxv. nõ habebis deos alienos. non assumes nomẽ dei tui in vanũ 2c. sed super oĩa precepta christus precepit nobis vt viuam[us] et diligamus inuicẽ. vñ io. xv. hoc ẽ preceptũ meũ vt diligatis iuicẽ. Scd̃o debemus obedire superioribus nostris. vt quilibz religiosus prelato suo ⁊ quilibz laicus sacdoti suo. vñ apo. heb. xiii. obedite prepositis vestris: ipi enĩ per uigilãt quasi rõnẽ reddituri p̱ vobis et deuter. xvii. aĩa q̃ superbierit obedire nolens imperio sacerdotis decreto iudicis morıet[r]. sz ille sacerdoti suo bñ obedit qui secũdum posse suũ precepta q̃ ĩ eccia facit fideliter custodit. Tercio debemus obedire parẽtibus nostris carnalibus.

Sẽtire debemus christi passionẽ quinq̧ modis.

Item tercio debemus sentire christi passionẽ et h° quinq̧ modis. Primo sensu visus. q2 sepe dẽmus videre oculis cordis christi passionẽ. s. quõ habuit man[us] clauis perforatas et latus lãcea pforatũ. et hoc ẽ quod dicit[r] lu. xxiiii. videte manus meas. s. clauis perforatas q2 ipse ego sũ. et treñ. i. o vos oẽs qui trãsitis per viã attẽdite 2c. similiter debemus sentire sensu visus. q2 lãcea militis apuit latus saluatoris ⁊ ex passione eius dẽmus lachrimari. vñ hiero.

76

quis pōt trāsire siccis oculis qui respicit q̄ lācea militis trāsfixit latus saluatoris. ¶ Scdo debemus sentire sensu audit⁹ christi passionē et illam bn̄ sentimus auditu qn̄ de illa loqui et predicare audimus. bn̄ sentire debemus sensu auditus illud qd̄ dicebāt ei iudei mat. xix. vath qui destruis tēplū dei ꝛ in triduo reedificas illud ꝛc̄. et illud similiter. si tu es filius dei descēde de cruce ꝛ credimus tibi. et btūs ber. dicit. si tu es fili⁹ dei nūc descēdas de cruce. similit' sentire debemus sensu audit⁹ illud duplicatuz crucifige lu. xxiii. crucifige crucifige eū. et btūs ber. o q̄ dissimile tolle tolle crucifige eū. et bn̄dict⁹ q̄ venit ī noīe dn̄i. o q̄ dissimile rami virētes et flores ꝛ crux et spine in capite. ¶ Itē debem⁹ sentire sensu audit⁹ illud verbū qd̄ dicit vltio. cōsūmatū ē. et iclinato capite emisit spūm. vt habe' io. xix. sicut dicit ber. sup apoc. i. qui hʒ aures audiēdi audiat scʒ q̄ et quāta christus passus ē p nobis vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹. i. pe. ii. nō dicit beatus petrus quid nec quātū passus ē p nobis. q2 nō ē aliquis qui de facili possʒ illud narrare. ¶ Tercio debemus sentire sensu gust⁹ famē quā sustinuit i deserto cū ieiunasset quadragita diebʒ et quadragita noctibʒ vt hēt' math. iiii. similiter debemus sentire sensu gust⁹ sitim quā sustinuit in cruce qn̄ dixit. sitio. et illi obtulerūt ei spōgiā aceto plenā et ysopo ꝛ ipse noluit biber e: q2 nō sitiebat ibi vinū nec aquā. sʒ salutē aīaꝝ nr̄arū quā sitit semp siue sentit. famē eius coporalē et sitim debemus sentire sensu gustus. et hoc bn̄ sentimus sensu gustus qn̄ facimus gustuz nostrū esurire et sitire. et tūc tales sunt beati. vn̄ lu. vi. beati qui nūc esuritis: q2 saturabimini. ¶ Quarto debemus in corde nr̄o passionē ei⁹ sentire p cōpassionē ꝛ recordatione. vn̄. treū. iii. recordare paupertatis ꝛ trāsgressiōis mee absinthii et fellis. et apost. hebre. xii. recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipsuz cōtradictionē. Item hiero. quātas anxietates ppinat nobis presens tribula[illegible] ua patimur si recordaremur quid biberit ad pati[illegible] nos inuitat ad celū dicēs. venite ad me qui laborat[illegible]

rati estis et e° reficiã vos.mat.xi. ¶ Quito debem⁹ corpore nostro sentire illud.et hoc bene facim⁹ qñ mortificatõez ei⁹ semp i corpe nostro portam⁹ et hoc ē qd dicit aposto.ii.corin.iiii. sēp mortificationē iesu in corpe nostro circūferētes vt et vita iesu in corpibus nostris manifestet᷑: cristi passionē debem⁹ sentire vt libēt᷑ ad exemplū ei⁹ penitēciā agamus.vñ.i.pe.iiii. christo passo in cruce et vos eadē cogitatione armemini.et exo.xxv.ispice et fac scdm exēplar qd tibi in mōte mōstratū ē.i.in cruce. ¶ Tercium principale ē videre que īpediūt ꝙ nō possum⁹ odorē humilitatis et obediētie et passionis christi sentire.

¶ Christi odorē tria impediūt.

Primū ē fetor luxurie siue fetor ⁊ mors cuiuslibꝫ peccati mortalis.vñ ber.qui nō sētit odorē tuū christe:aut fetid⁹ aut mortuus ē.s.ꝑ peccatū mortale. ¶ Scdm ē carnalitas .i.nimis amor ꝓprie carnis.vñ carnales et accidiosi sunt sicut paraliticus qui nichil sentit.vñ apostolus ¶ animalis homo.i.carnalis homo nō sentit q̄ dei sunt.s. q̄ odorifera et q̄ dulcia et q̄ gloriosa. et io. viii. q̄ secūdū carnē sunt q̄ carnis sūt sapiūt et q̄ scdm spiritū sunt que spūs sunt sapiunt. ¶ Tercium est peccatum ebrietatis q: ebrius ē sicut dormiens qui nichil sentit.vñ prover.iiii.dicitur de viro ebrioso. et erit sicut dormiens i medio mari ⁊ q̄si sophistic⁹ gubernator. a misso clauo. ⁊ dices. verberauerūt me.s.demones:sꝫ nō dolui.traxerūt me et ego nō sēsi:qñ euigilabo et repriam. Ista tria debemus a nobis remouere et illa vitare et tūc poterimus sētire christi humilitatem et obediēciā et passionē.et h° est quod dicit spiritussanctus sapi.i.sentite de dño in bonitate et in simplicitate cordis querite illū. quicūqꝫ pfecti sumus hoc sentiamus.phili.iii.s.christi humilitatē obediēciā et ei⁹ passionē. ¶ Ita faciat nobis iesus christus filius dei sētire.p oīa seculoꝝ. Amen

Dñica in ramis palmaꝝ.ſmo.xxv

[illegible] Te in castellū qd cōtra vos ē et statim inuenietis asinam alligatam et pullū cum ea: soluite et adducite michi

mat.xii sicut dicit glo. isti duo discipuli qui missi sũt di-
cũt esse beatus petrus et beatus philipus: q2 petrus cor
neliũ philipus samariã conuertit. dicit g° ite i castellũ
2c. ¶ In verbis istis tria põt cõsiderari. ¶ Primũ est quid
istud castellũ significat vbi duo discipuli mittũt et qua
re cõtrariũ discipulis christi dicitur. ¶ Scdm quid p illã
asinã alligatã significat et q̃ sũt illa vincula quibus li-
gat. ¶ Terciũ ẽ quõ ad christum ducit. ¶ Primũ notat
cũ dicit. ite i castellũ 2c. Scdm notat cũ dicit soluite.
Quartũ notatur cũ dicit. et adducite michi. ¶ Primũ g°
ẽ videre q̃d p istud castellũ significat. ¶ Castellũ istud ẽ
muratũ diuersis viciis. vt tangit glo. ¶ Istud castellũ po
test significari p castellũ iberico qd expugnauerũt filii
israhel. sic habet iosue .i. duo discipuli q̃ mittũt ad ex-
pugnãdũ castellũ istud sunt predicatores prelati eccle-
sie et duo dicũt vt dicit glo. pter sciãm veritatis et p-
pter mundiciã corporis siue operis qd debẽt habere et q2
sacramẽtũ gemine dilectionis debẽt predicare. ¶ Isti duo
discipuli debent mitti a dño nõ a carne ad castellũ. s. mũ-
dũ expugnãdũ et asinã alligatã et pullũ soluẽdũ et illos
ad christũ adducẽdum. ¶ Ad expugnãdum mũdum debẽt
mitti predicatores q̃ cõtra eos ẽ: q2 cõtrarius ẽ. q2 christi
debẽt p̃dicare veritatem et humilitatẽ et vilitatẽ et aspe
ritatem et mundus predicat falsitatem q2 ĩmũdo non est
veritas. vñ ozee. iiii. nõ est misericordia nõ ẽ sciẽcia dei in
terra: sz furtũ et homicidium et adulterium iũdauerunt
sup terrã. similiter mundus predicat habere diuitias de
licias et hõres. q2 i ipso nõ ẽ nisi appetit9 et cõcupiscẽcia
deliciarũ et diuitiaꝝ et honoꝝ. ideo dicit io. ii. nolite di li
gere mundũ nec ea que ĩ mũdo sunt: q2 oẽ quod est i mun
do aut est conpiscẽtia oculorum aut superbia vite que nõ
est ex patre dõ sz ex mũdo. trãsibit mũdus et figura eius
ideo dicit christus. ite in castellum quod contra vos est. i
in mũdum propter veritatem et paupertatem et vilitatẽ
et asperitatem quam predicatis. ¶ Secumdun est vide
re quid per asinam et pullum significatur et que sunt vi

cula quibus ligāt᷑ per asinā et pullum quilibet peccator significatur qui vinculis pctōꝝ ligat᷑ vñ puer.v.funibus peccatoꝝ suoꝝ vnusquisqꝫ cōstringit᷑ et psal.funes peccatoꝝ circūplexi sunt me.

¶ Peccator quilibet assimilat᷑ asine ꝓpter tria.

Vere ꝑ asinā et pulū quilibet pctōr significatur ꝓpter tria. ¶ Primū ē ꝓpter pigriciā.asina vel pulus ē animal valde pigrū:ita pctōr piger ē ad omne bonū opus faciendū.vñ puer.xxvi.sicut ostiū vertit᷑ in cardie:ita piger in lecto suo.abscōdit piger manus suas sub ascella. ¶ Secūdū ē ꝓpter immūdiciā et luxuriā.qꝛ asinus aīal immūdū est et multū luxuriosum.per hoc significa᷑ pctōr ⁊ maxie luxuriosus in quo iam succēsus ē ignis inferni.vñ deute.xxxii.ignis succēsus ē in furore meo et ardebit vsqꝫ ad inferni nouissima. ¶ Terciū ē qꝛ debilis ē in illa parte i qua habet crucē.vñ ille habet et portat crucē in humeris ⁊ ibi debilis ē:sꝫ in renibus vbi crux deficit ⁊ vbi ē immūdicia fortis:ita pctōr in crucē dñi scꝫ in cruce pnie portāda debilis est:sꝫ in opibus immūdis et malis et mūdanis ꝑ acquirēdo pecuniā fortis.in ebrietatibus similiter fortis est et potēs.sꝫ de illis sicut dicit dñs.ysa.v.ve vobis qui potētes estis ad bibēdū vinū et viri fortes ad miscēdū ebrietatē. Per istā gº asinā quilibet pctōr ⁊ q̄libet aīa pctātrix significa᷑:q̄ sepe alligata ē decē vinculis scꝫ pctōꝝ quorū tria pria sunt eā trahētia in culpā ⁊ alia septē eā in culpa retinētia. Primū ē carnalis voluptatis.vñ eccle.vii.inueni amariorē morte mulierē q̄ laq̄us venatoꝝ ē ⁊ sagena cor eius.vīcula eni sunt manus eius.qui placet deo effugiet eā:qui aūt pctōr ē capiet᷑ ab illa:et ꝓuer.vii.blādiciis ꝛc̄. Secundū ē ambitōis.vñ sapi.xvii.magna ei sunt iudicia tua dñe ⁊ ienarrabilia verba tua.ꝓpter hoc i disciplinate aīe errauerūt dū ei ꝑsuasū hn̄t iiq ui posse dñari natōi scte vinculis tenebraꝝ et lōge noctis cōpediti ꝛc̄. vīcula tenebraꝝ sunt vīcula ambitōis quibꝫ ligat dyabolus ābitiosos oculis cordis et ducit eos quasi latrones qui habent oculos bendatos ad tenebras inferni.vñ ysa.v.ve qui trahitis

iniquitatē vinculis vanitatis ꝛc. Tercium est cupidita
tis. vn̄. i. thi. vi. qui volūt diuites fieri icidūt in tētatōnē
et laqueū diaboli ⁊ desideria multa et nociua q̄ mergunt
hoīnē in iteritū ⁊ perditōnē. Ista tria vincula sunt trahē
tia aīam in culpā. alia septē sūt retinētia in culpā pcti.

Vincula septē retinētia animā in peccato.

Primū est negligētia sui. vn̄ puer. xix. qui negligit vitā
suā mortificabit᷑. i. damnabit᷑. Secūdū est obliuio crea
toris sui. de hoc dꝛ deute. xxxii. deū qui te genuit dereli
quisti ⁊ oblitus es dn̄i creatoris tui. Tercium est amor
pcti ⁊ delectatō ipsius. sꝫ amor pcti ⁊ delectatō ipius fa
ciūt hoīnē iimicū esse creatori suo. vn̄ iaco. iii. adulteri ne
scitis qꝛ amicicia huius mūdi ⁊ mūdane voluptatis iimi
ca ē deo? quicūqꝫ gº vult esse amicus mūdi. i. mūdane vo
luptatis inimicus cōstituit᷑ dei. vere amore pcti et dele
ctatōne eius ligat᷑ peccator et tenet᷑ in pctō et capit᷑ a
diabolo et decipit᷑. vn̄ eccle. ix. sicut pisces capiūt᷑ hamo
per delectatōnē vermiculi quē apponit piscator ī hamo ⁊
aues laqueo: ita hoīes in tpē malo. Itē cepit diabolus
primā mulierē et decepit per delectatōnē ligni vetiti. vn̄
gen̄. iii. vidit mulier lignū ꝙ esset bonū ad vescēdum pul
chrūqꝫ oculis aspectuqꝫ delectabile tulitqꝫ de fructu illi
us et comedit deditqꝫ viro suo ꝛc. o ꝙ̄ mala est delectatio
pcti q̄ ita ligat pctōres et retinet eos in pctīs suis. vere
mala est qꝛ breuis ē ⁊ nō saciat in pn̄ti et in futuro cruci
at. vt dicit aug. delectatō presens nō saciat preterita nō
delectat ⁊ futura cruciat. Quartū ē pudor ⁊ cōfusio cō
fitēdi. Isto vinculo ligat diabolꝯ liguas pctōꝝ multoꝝ. sꝫ
maledictꝯ ille pudor et maledicta illa cōfusio q̄ cōfessionē
īpedit. vñ dꝛ eccle. iiii. fili: conserua tēpus et declina a ma
lo ꝑ aīa tua nō cōfūdaris dicere verū. ⁊ ē cōfusio adducēs
grāꝫ et gloriā et ē cōfusio adducēs peccatū. cōfusio addu
cēs peccatū ē cōfusio qua diabolus ligat os pctōris ita ꝙ
nō permittit os suū aperire ad ostendendum ei pctā sua.
Quintū est timor satisffaciēdi qn̄ pctōres respiciunt ꝙ o
portꝫ eos ieiunare ī pane et aqua et ire nudi pedes ⁊ por

tare ciliciū. et q2 ista timent: aliī nolūt peccata sua ꝓpter hoc dimittere. vñ puer. xviii. pigrū. s. peccatorē deicit timor penitēcie deicit aliquando peccatores de peccato in peccatū et in fine deicit aīas in infernū sed tales deberēt attēdere et cogitare quō poterūt substinere penas inferni que ī centuplū erūt crudeliores q̄ aliqua pena que sit in hoc seculo q2 sic dicit² iob. vi. qui timēt pruinā irruet sup eos nix. i. qui timz hic agere penitēciā veiet sup eum pena maxima scilicet pena eterna. ¶ Sextum est fiducia diu viuendi. vnde diabolus dixit primis parentibus gen̄. iii. nequaq̄ moriemini: sed eritis sicut dii scientes bonū et malū. ber. o neq̄ vbi ē tuū nequaq̄: omnes morimur Septimū ē nimia spes misericordie dei. vñ dicit peccator deus nō fecit me vt damnet. vnde dicit illō eccle. v. miseratio dei magna ē: multitudinis pccōꝝ miserebitur. et septem vincula pn̄t figurari per septem vincula siue funes quibus ligatus fuit sanson. de quibus dicitur iudi. xvi. attulerūt satrape philistinoꝝ septē funes ad dalidā quibus ligauit sansonē ¶ Ista pn̄t significari per vincula quib⁹ nabuchodonosor fecit ligare sedechiā. sicut habetur iiii. re. xxv. ¶ Ista vincula quib⁹ ligatus fuit lazar⁹ qn̄ mortuus fuit et positus in sepulchro. io. xi. Per istā asinā ligatā istis septē vinculis q̄libz aīa peccatrix significat² per pullū indomitū significat² hō qui nullis frenis legis vult alligari: sz vagat² p cāpos et p prata luxurie ābulās post cōcupiscēcias. de isto pullo dicit² iob. xi. vir vanus p supbiā erigit² et quasi pullū onagri se liber natū putat. pullo similis ē qui ī minori etate. s. iuuētute sua dn̄o non vult seruire. sz dn̄s qui voluit sup asinā sedere ostendit q̄ ī oī etate hoīs sibi debet' seruiciū ¶ Terciū ē videre quō aīa peccatrix ab istis vinculis soluit². ¶ Et sciendum q̄ soluitur in cōtritiōe a deo et ī cōfessione a predicatorib⁹. i. a prelatis virtute clauiū sibi cōmissarum. vñ io. xi. dixit christus de lazaro (p quē quilibet pccōr significatur) soluite ⁊ sinite eū abire. ⁊ h° qd dicit hic. soluite ⁊ adducite michi. soluite: q2 q̄cūq3 solueritis sup terrā erūt soluta ⁊

et in celis. et adducite michi p bonā ⁊ frequētē exhortatō
nē. vel possum⁹ dicere q̈ aīa peccatrix q̄ per asinā istam si
gnificat᷑: dʒ et pōt solui ab istis vinculis p sua cōtraria.

Quomō aīa a vinculis soluit᷑.

¶ Primū est q̈ amor carnalis voluptatis dʒ solui p morti
ficatōnē ꝓprie carnis. psal. dirupisti vīcula mea tibi sacri
fi. ho. lau. et gal. v. qui christi sūt carnē suā crucifixerunt
cū viciis ⁊ cōcupiscētiis .i. quasi vincula viciorum et malarū
cōcupiscēciarū carnis. ¶ Secūdū est q̈ appetitus ambitō
nis et honoris ⁊ vanitas dʒ solui p virtutē huilitatis. vn̄
ysa. li. cōsurge sede in puluere filia hierusalē: solue vincu
la colli tui captiua filia syon. q. d. o aīa superba sede i pul
uere .i. huilia te. et ita solues a te vincula colli tui ⁊ vin
cula ābitōis ⁊ mūdani honoris quibʒ ligauit te diabolus
vere p humilitatē debet illud vinculū solui: q2 huilitas sē
per fugit mūdanū honorē. ⁊ sicut dr̄ iaco. iiii. superbis re
sistit deus: huilibus dat gratiā. ¶ Terciū autē est vīculū
cupiditatis: qd̄ soluit᷑ p misericordiā ⁊ largitatē. vn̄ ysa.
lviii. dissolue colligatōes impietatis: solue faciculos dep
mētes ⁊ omne onus rerum tēporaliū dirūpe per elemosinarum
largitionē. vn̄ sequit᷑. frange esuriēti panē tuū ⁊ egenos
vagosq̄ induc ⁊c̄. certe miā et largitas elemosinarum sol
uit vincula cupiditatis et auaricie. similiter septē vincu
la retinētia hoīes in pccō debēt solui per sua cōtraria.
Primū illorum quod est negligētia sui debʒ solui per negli
gētie purgatōnē. vn̄ eccle. vii. purga te a negligētia cum
paucis. sʒ a negligētia purgat᷑ hō p bonā et istātē ⁊ con
tinuā opatōnē. vn̄ eccle. ix. quecūq̄ pōt man⁹ tua istāter
operare. q2 nec opus ad merēdū nec ratio ad excusandum
nec scientia ad prudēter et ordinate cōseruandū nec sapi
entia ad saporē erūt apud īferos quo tu ꝓperas. ⁊ apostlo
lus ad gal. vii. bonū aūt opus faciētes nō deficiamus suo
tpē metem⁹. certe per bonū opus elōgat᷑ diabolus et fu
gatur ab hoīe. vn̄ hiero. semper aliquid boni operis faci
to vt diabolus semp te inueniat occupatū. ⁊ sic fugiet a te
Scdm quod est obliuio creatoris sui debet solui per me

mozīā domini creatozis sui dulcissimi . vñ psal . memoz fui dei mei et delectatus sum in memozia ipsius et in medita tōe eius est magna delectatio et ipse diriget gressus eoꝝ qui iactāt cogitatōes suas ī eo.iō dr puer.iii. in omibꝫ vi is tuis cogita illū et ipse diriget gressus tuos ꝛc̄. ¶ Terciū qd̄ ē amoz pcti siue delectatio peccati soluit p cōsideratione pene eterne ad quā aligat miser pctōz ꝑpter breuē pcti delectationē. qꝛ breuis ē pcti delectatio et ꝑpetua ē pena pctōzis. vñ greg. breuis ē delectatō foznicatōis sꝫ ꝑpetua ē pena foznicātis. Itē nulla ē maioz isania q̄ p delectatōe momētanea obligare se ad eterna supplicia ꝛ amittere regna celestia vel possum⁹ dicē q amoz pcti dꝫ solui p odiū pcti qd̄ debem⁹ odire sup oīa. qꝛ nichil pōt nocē homini nisi peccatū. nec dyabolus: nec ifirmitas: nec hō: nec aliq̄ aduersitas. vñ greg. nulla nocebit aduersitas. si nulla dn̄et iniquitas ¶ Quartū qd̄ ē pudoz ꝛ cōfusio cōfitēdi pctūm suū dꝫ solui p verā et itegrā cōfessionē. et ideo dicit spūssanct⁹ eccl. iiii. nō cōfūdaris peccata tua cōfiteri. qꝛ sicut dicit puer. xxviii. qui abscōdit scelera sua ꝑpter pudozē nō diriget : qui aūt cōfessus fuerit ea miam cōsequet. ideo dicit psal. iniusticiā meā nō abscondi. imo dixi cōfitebor et tu remisisti ꝛc̄. ¶ Quintū qd̄ ē timoz satisfaciendi debet solui p iudicii et penaꝝ iferni timozē. et maxie per dei timozē. qꝛ timoz iudicii et penaꝝ īferni facit hominē declinare a malo. vñ puer. xv. per timozē dn̄i declinat oīs homo a malo. sed timoz dei scꝫ filialis facit facē bonū. vñ eccle. xv. qui timet deū faciet bona. ¶ Sextū quod est fiducia diu viuēdi debet solui per moztis memoziā et per breuitatis vite cōsiderationē. vñ eccl. x. hodie rex: cras morietur. hereditabit bestias: vermes ꝛ serpētes. iob. xxiiii. breues dies hoīs sunt ꝛc̄. ideo dicit spūssanctus. eccl. v. ne tardes cōuerti ad dn̄m: subito veniet ira domini scꝫ mozs vel iudiciū. ¶ Septimū qd̄ est spes nimia misericozdie dei debet solui p spē ꝛ timozē domini. quilibet debet habere spē ne despet. timozē: ne nimis de misericozdia dei presumat. hec sunt due mole de quibꝫ dicit deute. xxiiii. mola iferi-

80

oꝛ eſt timoꝛ de penis īferni. mola ſupioꝛ ē ſpes de gaudiis paradiſi. ita debemus ſoluere ⁊ dirūpere iſta ſeptē vincula et hoc eſt quod dꝛ in pſal. dirūpamus vincula eoꝝ ꝛc̄.

Quartū ē videre quō iſta aſina ad chꝛiſtū adducitur. qd̄ notatᷣ cū dꝛ et adducite michi. ſ. qui ſum fons ſapiētie et mīe. eccle. i. fons ſapīe verbū dei. Itē michi qui ſum via ī exilio veritas in ꝓmiſſo et vita in pꝛemio. vn̄ io. xiiii. ego ſum via veritas et vita. vere pꝛelati eccleſie poſtꝙ̄ ſoluta eſt aīa a vinculis pctōꝝ debēt illā adducere ad chꝛiſtuꝫ ꝑ bonas viſitatōes oꝛatōes cōſolatōes et bonas exhoꝛtationes et increpatōes. vn̄ apo. ii. ad thi. iiii. pꝛedica verbum inſta impoꝛtune argue increpa obſecra in omī patientia et doctrina ita debet quilibet pꝛelatus adducere aīmas pctōꝝ ſibi cōmiſſas ad ieſum. ſꝫ de multis pꝛelatis pōt dici illō eccle. xxxiii. qd̄ cōfractū erat nō alligaſtis ⁊ quod abiectū erat nō reduxiſtis et quod perierat nō queſiſtis ꝛc̄. ita nō debēt facere boni pꝛelati: ſꝫ debēt illas ligare ꝓceptoꝝ legis viculis et caritatis et debēt illas adducere ad ieſū ſic iumētū per capiſtrū. de viculis pꝛeceptoꝝ dei dꝛ eccl. vi. Inice pedē tuū in cōpedes illius ⁊ in toꝛques illius collū tuū: ſubice humerū tuū ⁊ poꝛta ſapiam illaꝫ ⁊ ne accidieris a vinculis eiꝰ. de viculo caritatis dic̄ apo. col. iii. ſuper oīa caritatē habete q̄ vinculū pfectōis ē. ſed certe ꝑ iſta duo adducitᷣ aīa peccatrix ad verbuꝫ. ſ. ieſum chꝛiſtū ſaluatoꝛē ſuū. ſ. per pꝛeceptoꝝ obſeruatōnē et per caritatis feruoꝛē et chꝛiſtus ſedet ſuꝑ eā ⁊ requieſcit per ſuā grāꝫ. ſed iſta aſina poſtꝙ̄ ſoluta ē a vinculis pctōꝝ ſuoꝝ debet poꝛtare cōtinue vſqꝫ ad moꝛtē ſuꝑ humeros ſuos crucē peītētie ſi vult ipſum chꝛiſtū ſequi in eterna gloꝛia vn̄ ipſe chꝛiſtus dicit mat. xvi. qui vult veīre poſt me abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucē ſuā et ſequaᷣ me in eterna gloꝛia. quā nobis cōcedat ieſus chꝛiſtus. Amen.

In die paſche. ſermo xxvi.

Maria magdalene et maria iacobi et ſalome emerūt aromata vt ve. vn. ieſum mat. vl. In verbis iſtis duo poſſumꝰ ꝯſiderare. Primū ē videᷣ qd

per istas tres mulieres siue marias significat᷑ q̄ venerūt
querere iesum orto iam sole ad monumētū. ¶ Secūdū est
videre quid significat᷑ per ista aromata q̄ attulerunt se
cū vt vngerēt iesū. ¶ Primū ergo ē videre quid ꝑ istas tres
mulieres siue marias significat᷑. Per istas tres marias(
qꝛ maria amarū mare iterpretatur) q̄libet aīa penitēs si
gnificat᷑: q̄ dꝫ habere triplicē amaritudinē. ⁊ hoc de trib⁹
pccis. cordis oris et opis. qꝛ omne peccatū ꝓueīt ex corde
ex malo cōsensu et ex mala cogitatōe. aut ex ore ex mala
locutōe aut ex corpore ex mala aliq̄ opatōe. peccata oris
sūt mēdacia falsa testionia detractōes et blasphemie pra
ua eloquia et multiloquia et cetera huismōi. peccata cor
dis pn̄t dici et sunt pccā supbie ire inuidie odii et rācoris
discordie cupiditatis et auaricie et cetera huiusmodi. de
peccato cordis et totius operis debet quelibet aīa pecca
trix habere triplicē amaritudinē. et hoc qꝛ per ista pecca
ta offēdit ⁊ dereliquit christū spōsum suū dulcissimū. vn̄
dꝛ iere. ii. aīe peccatrici. exi cito ⁊ vide qꝛ malū est ⁊ ama
rū te reliquisse dn̄m deū tuū. et ista triplici amaritudine
repletus fuit iob qui dolēs interpretat᷑ et significat ani
mā peītētē ⁊ dolentē de pccis suis. iob. iiii. loquar in ama
ritudine aīe mee: dicā do ꝛc. idē. xiii. in amaritudinib⁹ mo
rat᷑ oculus meus. idē. libera me dn̄e et pone me iuxta te.
de ista amaritudine dicit ezechias rex isa. xxxviii. recogi
tabo tibi oēs ānos meos in amari. a. mee. de istis amaritu
dinib⁹ dꝛ similiter iere. xix. aīe peccatrici. statue tibi spe
culū pone tibi amaritudines dirige cor tuū in viā qua ā
bulasti. reuertere virgo israhel ad ciuitates tuas: vsq̄quo
deliciis solueris filia vaga. Per istas tres mulieres q̄li
bet aīa penitēs significat᷑ ꝓpter triplicē amaritudinem
quā dꝫ hēre et hoc de pccis cordis oris et opis et dꝫ veīre
ad querend̄ iesum. orto iā sole grē in corde suo et fugatis
iam tenebris pcci a corde suo. ¶ Scdm est videre q̄ sūt il
la aromata q̄ iste sancte mulieres. i. quelibꝫ aīa penitens
debet afferre ad vngendū iesum.

¶ Vngentum triplex.

Et sciendũ est q triplex vnguẽtũ deb3 afferre ad vnguẽdũ iesum. ¶ Primũ debet esse deuotionis siue cõpũctõis vnguẽtũ. et cõficitur illud ex recordatõne propriorum peccatorum et debet esse proprie contritio vera cordis. Istud vnguentũ proprie potest dici maria magdalena que plorans venit ad monumẽtum. io. vl. vnde dixerunt angeli ei. mulier: quid ploras et ipsa respondit. tulerunt dominũ meũ et nescio vbi posuerunt eum. ipsa est que lachrimis suis pedes domini rigauit. vt habetur lu. vii. vbi dicitur. ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q iesus etc. de istis aromatibus dicitur canti. iiii. surge aquilo veni auster perfla ortum meũ et fluent aromata illius. o aquilo surge. i. o dyabole discede et veni auster id est sanctespiritus, perfla ortum meũ. i. conscientiam meã et fluent aromata illius. s. cordis deuotio et conpunctio de peccatis et vera cordis contritio. In ista vnctione mutatur vetus homo in nouũ hominẽ secundum q dicitur de saul. i. re. x. q postquam vnctus est mutatur in virum alterũ. ¶ Secundũ vnguẽtũ potest dici vnguẽtũ vere cõfessionis et vere pacis cordis et illud vnguẽtũ põt dici spũaliter illud vnguentũ quod attulit salome. quia salome interpretatur pacifica et per cõfessionẽ cordis verã multociẽs pax acquiritur cordis et recõsiliatio anime ad suũ creatorẽ. vera enim confessio oris signũ est et ostensio reconsiliatõnis aĩe peccatricis ad suũ creatorẽ. Istã recõsiliationẽ siue istud signũ recõsiliatõis cũ magno desiderio dicit sponsa canti. i. osculetur me osclõ oris sui. glo. interli. reconsiliet me sibi. osculũ oris signũ ẽ recõsiliatõis. ita cõfessio oris est signũ recõsiliatõis aĩme ad deũ. In signũ recõsiliatõis, deosculatus ẽ pius paterfamilias filiũ prodigũ qui bona sua dissipauerat viuẽdo luxuriose quando venit ad ipsũ et dixit ei. Pater peccaui in celũ et corã te: iam nõ sũ dignus vocari filius tuus. lu. xv. In hoc q dicit pater peccaui notatur cõfessio oris. in hoc q pater deosculatus ẽ eũ notatur signũ recõsiliatõis. Istud vnguẽtũ quod est cõfessionis et pacis ẽ ad suauitatẽ aĩe et pacẽ et salutẽ. Terciũ vnguẽtũ põt dici mortifica. carnis. et illud vnguẽ.

tū pōt dici spūaliter vnguētū marie iacobi: quia iacobus
īterpretat² supplātator vel luctator et per mortificatōnē
carnis et elemosinaꝝ largitionem et per alia opera pieta
tis et per deuotionē orōnis debet quelibet anima peitēs
supplātare vicia et luctari cōtra illa. vere per vnguētum
quod ē mortificato carnis que in disciplinis vigiliis ⁊ ho
nestis ieiuniis et huiusmodi cōstat dꝫ quelibꝫ aīa peitēs
luctari cōtrari cōtra vicia carnis et supplātare illa. iō di-
cit aposto. mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup
terrā fornicatōnē immūdiciā libidinē et concupiscentiam
malā. et gal. v. qui sūt christi carnē suā crucifixerūt cum
viciis et concupiscētiis. i. cōtra vicia et cōcupiscētias ma-
las. Istud vnguētū qd̀ est mortificatō carnis pōt dici vn
guētū mirre quo vngi debēt corpora nostra ne putrefiant
putredine luxurie. quia de mirra ad litteraꝫ vngunt² cor
pora mortuorū ne putrefiāt. de isto vnguēto vnxit se san-
cta iudich scd̀m ꝙ dr iudich. x. vbi dicit² exuit se iudith ī
dumētis et lauit corpus suū et vnxit se mirra optima. iu-
dith que cōfitēs vel glorificās īterpretat² animā peniten
tem significat q̄ debꝫ deū cōfiteri verbis et factis et ip-
sum glorificare ī quātuꝫ pōt de bonis ab eo sibi collatis.
Ista iudich dꝫ se iduere indumētis viduitatis sue. i. de ā-
tiquis peccatis per cōtritōnē et debꝫ lauare totū corpus
suū id est totū hominē īteriorē per verā cōfessionē et post
ea debet se vngere mirra optima id ē bona mortificatōne
carnis et aspera que ē mirra que custodit animā et corp⁹
a putredine luxurie. de hoc dicitur ioelis. i. cōputruerūt
iumēta in stercore suo. et dicit beatus grego. iumenta in
stercore suo putrescere est carnalē vitam suā in fetore lu-
xurie finire. In istis vnguētis vngit² spūaliter christus ī
mēbris suis. et ista vnguēta debꝫ quelibꝫ aīa fidelis secū
portare et in se hēre q̄ vult christū bn̄ querere et eū iueni
re. aliter possum⁹ dice ꝙ per istas tres mulieres siue ma-
rias triplex stat⁹ hoīm significat². s. stat⁹ īcipiētiū stat⁹
pficiētiū ⁊ stat⁹ pfectoꝝ. per mariā magdalenā q̄ īterpre
tat² premunita vel defēsibilis vel turrea significāt² inci

piētes qui debēt premuniri virtutibus et bonis opibus
ad defēdēdū se a tētationibus dyaboli et debēt esse fortes
ad pugnādū cōtra mūdū carnē et dyabolū qui circuit nos
i.pe.v.dyabolus tāq̄ leo rugiēs circuit nos ꝛc. et aplis dr
estote fortes ī bello ꝛc. Ista maria .i. icipiētes dicit portare et hēre secū vnguētū cōtritōis. de isto vnguēto hēt superius io.xii. ex isto vnguēto repleta ē tota domus .i. conscientia icipientiū. per mariā iacobi status ꝓficiētiū significat: qr iacobus interpretat supplātator vel luctator. et ipsi ꝓficiētes dicūt vel debēt iā vicia supplātasse et debent cū angelo magni cōsilii: cū duobus brachiis q̄ sunt oratio et lachrimaꝝ effusio luctari ꝛ debent dicere ei sicut iacob geñ.xxxii. nō dimittā te donec bñdixeris michi bñdictiōe gratie hic in presenti ꝛ bñdictōe glorie in futuro. Isti ꝓficiētes debēt hēre duas vxores scꝫ lyā et rachelē .i. actiuā et cōtēplatiuā debēt hēre et portare secū vnguētū deuotionis et feruētis caritatis. illud facit eos ꝓficē de bono in melius donec videat deus deoꝝ in syō sicut hētur in psal. Istud ē vnguētū qd facit habitare vnanimes in domo. vñ psal. ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū habitare frēs in vnū. per mariā salome q̄ pacifica interpretat significat status pfectorū qui iam hñt pacē pectoris et habitāt p verā cōtēplationē in pace eternitatis. vnguētū quod isti debēt habere secum ē gustatō dulcedinis sui creatoris vel cōtēplatō gaudii celestis. vñ ipsi debēt dicē cū apost. phili.iii. nostra cōuersatio in celis est. Istis dicit psal. gustate ꝛ videte quoniā suauis est dñs. de isto vnguētō dicit puer.xxviii. vnguēto et aliis odoribus delectat cor et bonis amici consiliis aīa dulcorat. cū istis vnguētis predictis debēt oēs incipiētes et ꝓficiētes et pfecti q̄rere ihesum saluatorē suū et tales inueniūt et talibus apparet. vñ mat. vlti. dicitur q̄ iste tres marie exierūt cito de monumento cum timore et gaudio magno currētes discipulis eius nūciare et ecce ihūs ocurrit eis dicēs. Auete. Ille aūt accesserūt ꝛ tenuerūt pedes eius ꝛ adorauerūt eū. Rogemus ihūm vt det nobis eū sic q̄rere cū amaritudīe cordis ꝛ vnguētis p̄ciosis

et eũ possimus finaliter in gloria inuenire. Amen.

Dñica in octauis pasche. sermo xxvii.

Post dies octo veit iesus ianuis clausis ꝛ stetit ĩ medio discipłoꝝ et ait. pax vobis. deinde dixit thome. infer digitũ tuũ huc ꝛ vide manꝰ meas ꝛc. io. xx. nota. stetit iesus ĩ medio discipłoꝝ. per hᵒ excludũtᶻ septẽ pccã mortalia. mediũ eñi nõ ẽ sup̃: qd̃ ẽ contra supbiã. nec ĩfra: qd̃ ẽ cõtra auariciã. coicat cum extremis: qd̃ est cõtra inuidiã. vnit se cũ extremis qd̃ est cõtra irã. est parẽs: qd̃ cõtra luxuriã. est tẽperatũ: qd̃ est cõtra gulã. stetit cõtra accidiã post dies octo ꝛc. ¶ In istis verbis quiq̃ possumꝰ cõsiderare. ¶ Primũ est quid per istos octo dies significatᶻ: post quoȝ christus voluit in medio discipuloꝝ veire. ꝛ hoc notatᶻ cũ dr̃. post dies octo venit iesus. Scd̃m est videre q̃ sunt ille ianue q̃ ad hoc vt ibi veniat christus debẽt esse clause. qd̃ notatᶻ cũ dr̃ ianuis clausis. Terciũ est videre qui sunt illi discipuli in medio quorum dr̃ venire et stare. et hoc notatᶻ cũ dicitᶻ. et stetit in medio discipłoꝝ. ¶ Quartũ est q̃re christus ter istã salutationẽ. pax vobis voluit discipulis suis dicere et nunciare. et hoc notatᶻ cũ dicit. pax vobis. ¶ Quintũ est videre q̃ sũt ille manus christi quas thomas. i. quilibet iustus debet videre. et hoc notatᶻ cũ dicit thome infer digitũ tuũ huc et vide manus meas ꝛc. ¶ Primũ igitᶻ ẽ videre quid per istos octo dies significatur: post quos christus voluit venire in medio discipuloꝝ.

¶ Dies octo post qᵒs christus voluit apparere di. suis. Prima dies põt dici a pccõ cessatio. et sicut dicit ambro. hec ẽ vera peitẽtia a pccõ cessatio dũ hõ penitet. ista dies põt dici dies domini: quia ĩ die dñi debet quilibȝ christianus quiescere et cessare ab omni opere seruili: sed nullũ opus ẽ ita seruile sicẽ peccatũ mortale. qꝛ sic̃ di. chri. io. viii. qui fa. pe. ꝛc. Ista cessatio a pccõ bñ põt dici dies dñica ĩ q̃ q̃libȝ christianꝰ iustꝰ dȝ cessare ab oĩ ope s̃uili ꝛ ita a pccõ. Scd̃a dies põt dici verecũdia quã habȝ homo de pccõ ꝓprio ꝛ abhoiatõ. certe bñ dȝ erubescere qui corã do-

et angelis ei⁹ rē ita detestabilē vilē ⁊ imūdā sicut est peccatū mortale fecit: qz nichil ē in mūdo ita detestabile nec vile nec ita immūdū sicut est mortale peccatū. ieremias ei dicit aie peccatrici. q̄ vilis facta es nimis iterās vias tuas et iii. eiusdē dz. polluisti terrā in fornicatōnib⁹ tuis ⁊ i maleficiis tuis frons mulieris meretricis facta ē tibi: noluisti erubescere. qui g° rem ita vilē et ita imūdā sicut peccatū mortale fecit debet erubescere et maxie qui offendit deū patrē suū et matrē suā ecclesiā. vnde dicit^r eccle. xli. erubescite a patre vel a matre de fornicatōe et a presidente et potēte de mendacio a principe et iudice christo. s de delicto. sed sicut dicit aposto. ro. vi. quē fructū huistis a q̄bus nunc erubescitis. Ista dies potest dici grē preuenientis illuiatio: qz illuiat^r aīa peccatoris qn̄ incipit erubescere et abhoiatōnē de pccis habere. Ista dies pōt dici dies lune: qz sicut luna illuminat ambulātes in nocte: ita gratia preueniens existens adhuc i nocte peccati quādo proponūt de illis exire et qn̄ erubescūt et abhoīnationem habent de peccatis. Tercia dies pōt dici continuus dolor de peccato pprio. et hoc ē cordis contritio. de isto dolore dicit psal. dolor meus in cōspectu meo semper. 2c̄. ⁊ mich. iiii. dole et satage filia syon. certe istū cōtinuū dolorē dz habere aīa penitēs de pccō suo qn̄ videt et cognoscit q̄ ppter peccatū suū dereliquit deū sponsum suū dulcissimū qui creauit eā et eam sanguine suo precioso redemit ⁊ liberauit a seruitute dyaboli. vn̄ deutero. xxxii. deū qui te genuit dereliquisti o aīma peccatrix et oblita es domini creatoris tui scilicet qui te ad ymaginē suā creauit ⁊ qui te sanguie precioso redemit secūdū q̄ dz. i. pe. iiii. nō auro nō argento redempti estis de vana conuersatione vestra paterne traditionis sz precioso sanguie agni incōtaminati et imaculati iesu christi. iste dies pōt dici dies martis qz per cordis cōtritōnē et per dolorē de pccō suo dyabol⁹ impugnat^r et fugat^r. vn̄ exo xv. dz q̄ pharao et exercit⁹ eius submersi sunt in mari rubro. Quarta dies pōt dici vera ⁊ frequēs cōfessio et per h° silr recedit dyabolus

cōfusus ab hoīe. vñ hiero. reuela ꝓditionē et ibit cōfusus
inimicus tuus. s. diabolus. Ista dies pōt dici mercurii. nā
mercurius deus eloquētie fabulatᷣ. et sicut bea. aug. dic.
cōfessio ē oris locutō cordi cōsona maifestās peccatū cum
dñi tui timore. ¶ Quita dies pōt dici pctōꝝ remissio ⁊ eo
rum absolutio. Ista dies pōt dici dies iouis: qꝛ in illa die
fit ablutō et absolutio ab episcopis ⁊ in cōfessione fit pec
torū ablutio et absolutō virtute clauiū ab episcopis et sa
cerdotibus. et maxie ab his qui hñt ptātē. ita ꝙ mutatur
pena purgatoria in penā tēporalē. de ista pōt dici illd̓ io.
xx. quorū remiseritis pctā remittūtᷣ eis ⁊c̄. ¶ Sexta dies
est mortificatō carnis. et hoc ē pene tēporalis solutio. de
ista mortificatōne dicit apo. col. iii. mortificate mēbra vrā
que sūt super terrā. et ista dies veneris pōt dici: qꝛ in die
veneris mortificata fuit caro christi in cruce ꝓ nobis. In
ista die soluit et portauit penā pctōꝝ nostroꝝ sup lignuꝫ
crucis. vñ. i. pe. ii. pctā nrā ipē pertulit in corpe suo super
lignū vt peccatis mortui iusticie viuamꝰ ⁊c̄. si gͦ christꝰ
in ista die carnē suā ꝓ nobis in cruce crucifigi voluit qui
nulla pctā fecerat: quilibet christianus qui pctā fecit in
ista die ꝓ amore iesu christi dꝫ carnē suā crucifigere cum
viciis ⁊ cōcupiscētiis. vere in ista die dꝫ christianus qui-
libet mortificatōnē iesu in corpe suo portare. vñ apost. ii.
cor. iiii. semper mortificatōnē iesu i corpe vrō circūferētes
et vt vita iesu in corpibꝫ vestris maifestetᷣ i vobis. ¶ Sep
tima dies q̄ ē dies sabbi ē requies ⁊ pax pectoris. de ista
pace dic̄ dñs io. iii. pacē reliquo vobis. s. pectoris. pacē me
am do vo. s. eternitatis. ¶ Octaua dies q̄ iterū dies dñica
pōt dici ē celestis gaudii cōtēplatio siue creatoris sui fre
quēs meditatō. de ista meditatōe dic̄ psal. meditatō mea i
cō. tu. sem. ⁊ puer. iii. in oībus viis tuis cogita illū et ipē
diriget gressus tuos. In istis diebꝫ. veit christꝰ p grāꝫ su-
aꝫ ad visitādū ⁊ cōsolādū discip lōs suos ⁊ post istos dies
octo veit siliter i medio eoꝝ per suā grāꝫ ꝯseruātē illos i
bono. Scdꝫ ē videre q̄ sūt ille ianue q̄ debēt eē clause ad
hͦ ꝙ christꝰ velit i medio eoꝝ veire ⁊ stare. qd̓ noᷣ cū dic̄

manuis clausis. ianue sensus hois sūt vt tact⁹ visus gust⁹ auditus ꝛ odoratus: qui debēt esse clausi contra peccata. Claudere debemus quattuor. Et sciēdū ꝙ maxime qua°² debemus claudere. Primo manus: ne rapiamus aliena. vn̄ eccl. iiii. nō sit manus tua porrecta ad rapiēdū aliena: sꝫ ad dādū collecta. glo. iterū auariciā vetat: miam cōmēdat. nō vt rapiamus aliena sed largiamur et nostra. certe istud peccatū scꝫ aliena rapere pessimū est ꝛ crudelissimū: qꝛ sicut dicit sanctus augu. nō dimittit² peccatū nisi restituat² ablatū. vel qn̄ homo facit posse suū. ideo debemus hēre manus clausas ne rapiamus aliena. Secūdo debemus claudere os: ne dicat mēdatia nec verba detractoria: nec cōtra ꝓximū falsa testimonia: qꝛ os ē quasi porta cordis. qui vult g°vt rex glorie in cor suo dormiat et requiescat ꝑ suā grām debet illud bn̄ claudere. vn̄ psal. posui ori meo custodiā et ostiū circūstātie labiis meis. et ꝓuer. xiiii. qui custodit os suū illud scꝫ bene claudēdo custodit aiam suā. Tercio debemus claudere aures nostras cōtra malos rumores et cōtra malas cātilenas et cōtra malas detractōes: qꝛ sicut dicit ber. detrahere aut detrahētē audire quid hoꝝ dānbilius non facile dixerim. vn̄. grego nunꝙ esset detractor nisi esset hēs auditor. ideo dicit² eccl. xiiii. sepi aures tuas spinis scꝫ cōsideratōe mortis siue timore iudicii. sꝫ bone ihesu multi sunt qui aperiūt aures suas ad audiēdū cātilenas et detractiones et illas claudūt ne audiāt paupes tuos ad ostia sua clamātes et q̄rētes de pane suo ꝑ amore tuo. de istis dicit spūssanctus ꝓuer. xxi. qui obturat aures suas ad c. p. t. et ip. c. nō exaudiet². talibus dicit dn̄s in die iudicii. nescio vos. sicut fatuis virginibus q̄ nō habuerūt oleū in lāpadibus suis. mat. xxv. ideo debem⁹ aures claudere cōtra cātilenas et cōtra malos rumores et contra detractiōes. Quarto debem⁹ oculos claudere ne respiciam⁹ illicita ꝛ postea cōcupiscam⁹ illa. ꝙꝓpt' decepta fuit ꝑma mulier: qꝛ vt dr gen̄. iii. vidit lignū qd̄ erat bonū ad vescēdū ꝛ pulchrū oculis aspcūqꝫ delectabile tulit ꝛ co. de fr. il. sup

hoc dicit beatus grego. nō licet ītueri qđ nō licet cōcupisci. vñ psal. auerte oculos tuos ne videāt vanitatē. certe sicut dr iere. ix. mors ītrat per fenestras istas. s. qñ aperte sunt. iō iste fenestre ꝛ iste ianue debēt eē clause. de oībꝫ istis dr ysa. xxxiii. qui ābulat in iusticiis ꝛ loquit veritatē semp nō semel dicit interli. i. qui claudit os suum: ne dicat verba īutilia ꝛ qui ꝓicit auariciā ꝛ calūniā ꝛ excitat manus suas ab oī munere id est claudit ne capiat aliena. sequit et obturat aures suas: ne audiat sanguinē id ē ne cōsentiat pccō. et claudit oculos suos: ne videat malū per delectationē. iste habitabit in excelsis. i. in celis cū dño. et sup hº dicit glo. felix cōsciētia q̄ nec audit nec cō cupiscit malū. et sic dicit glo. videre mulierē nō ē malū: sꝫ visa specie illius in cōcupiscētiā vere magnū est peccatū ideo oculi claudēdi sūt: ne p illicitū oclōꝝ visū animus corrūpat ad illicitū appetitū. lii. eiusdē precipit ꝙ nō aperiātur porte vsqꝫ ad calorē solis ꝛc. ianuis istis clausis veit iesus ꝛ stat p gratiā in medio disciplōꝝ suoꝝ. i. ī corde ipōꝝ.

Discipuli christi sūt iiiiᵒʳ genera hoīnū.

Terciū est videre qui sunt discipuli dñi. Et sciendū ꝙ quattuor genera hoīnū. Primo isti qui volūtatē eius faciūt ꝛ isti nō sūt solū discipuli eiꝰ sꝫ mater et fratres eiꝰ vñ mat. xii. et extēdēs manū in discipulos dixit. ecce mater mea et fratres mei. quicūqꝫ fecerit volūtatē pris mei qui est ī celis ipse meus frater et soror et mater est. certe oēs debēt volūtatē dei libēter facere: qꝛ volūtas dei sācta et bona ꝛ honesta est. que sit volūtas dei apostolus oñdit. i. thessalo. iiii. d. hec ē volūtas dei sanctificatio vestra. Secūdo illi qui p̄cepta eius bñ custodiuit. ꝛ isti nō sūt solū discipuli eius: imo amici eius qđ plus est. vñ ipse christus dicit discipulis suis. io. xv. vos amici mei estis si feceritis q̄ ego precipio vobis ꝛc. Nota de decē preceptis de quibꝫ hēt exo. xx. nō habebis deos alienos ꝛc. Tercio illi qui seipsos diligūt adiuicē. io. xiii. in hoc cognoscēt vos omnes: qꝛ mei estis discipuli si dilectōnē ꝛc. Quarto illi qui in sermone eius pmanēt et in eo vere credunt. vnde

io.viii. si vos in sermone meo mãseritis.s. per verã fidẽ ve
re discipuli mei eritis et vos cognoscetis veritatẽ ⁊ veri
tas liberabit vos. in medio istoꝝ disciplorũ venit iesus et
stat per suã gratiã. ¶ Quartũ est videre q̃re christus vo-
luit ter pacẽ discipulis suis nũciare ⁊ dicere. vñ ter dixit
illis. pax vobis. scdm ꝙ hẽtʳ in euãgeᵒ hodierno. ¶ Et scien
dũ est ꝙ illd fuit ad significãdũ ꝙ illi qui volũt esse disci-
puli eius triplicẽ debẽt hẽre pacẽ et qui volũt ꝙ stet ĩ me
dio eoꝝ per suã gratiã. ¶ Prima dꝫ esse ad deũ creatorem
suũ et ista acquiritʳ per verã penitẽtiã. ¶ Secũda dꝫ esse
ad ꝓximũ suũ. ⁊ ista acquiritʳ per verã caritatẽ et per oi-
um iniuriarũ sibi illatarũ dimissionẽ. ¶ Tercia debꝫ esse in
ter carnẽ et spiritũ. et ista acquiritʳ per carnis mortifica
tionẽ et carnaliũ desideriorũ refrenatõnẽ. de ista triplici
pace dr eccle. xxv. vbi dr. In tribꝰ placitũ est spiritui meo
que ꝓbata sũt corã deo et hoibꝫ. cõcordia fratrũ. i. carnis
et spũs. hᵒ iacob et esau. amor ꝓximoꝝ. hec est secũda pax
vir ⁊ mulier sibi cõsentiẽtes. hec ẽ tercia pax que ẽ aie ad
deũ. vir iste christus: mulier aĩa fidelis ẽ viro suo. s. chri
sto cõsentiẽs et obediẽs ĩ oibꝫ. ¶ Quĩtũ ẽ videre q̃ sũt ille
manꝰ iesu q̃s thomas. i. q̃libꝫ iustus dꝫ videre. ⁊ hᵒ notaʳ
cũ dr. deinde dicit thome ĩfer digitũ tuũ huc et vide ma-
nus meas. thomas ĩterpretatʳ geminus ⁊ significat quẽ-
libꝫ iustũ. qr dꝫ hẽre geminã dilectõnẽ. ad deũ. s. et proxi
mũ. Iste thomas dꝫ videre oculis cordis manꝰ christi. i. o-
pera eiꝰ. ¶ Opera christi debemꝰ oclis cordis videre.
¶ Et sciendũ est ꝙ tria opa christi debemus videre. opera. s.
nostre creatõnis opera generalis resurectõis siue vltime
ventilatõnis et opera nostre glorificatõnis. de prima ma
nu dicit psal. emitte manũ tuã de alto. i. filium tuũ ꝑ quẽ
facta est nostra recreatio. ¶ Sciendũ est ꝙ circa opa nostre
recreatõnis debemꝰ tria videre oculis cordis. s. opera san
ctissime icarnatõis et opera sue cõuersatõis ⁊ opa sue pas
sionis. de istis opibus dicit psal. veite ⁊ videte opera dñi
que posuit ꝓdigia sup terrã. i. iudicia q̃ erãt future noui-
tatis. vt de partu virgĩs de stella d nimia pace dicit glo.

¶ Primo debemus videre opa incarnatōis scz intelligere
quō deus factus est hō et id qd̄ fuit pmāsit et qd̄ nō erat
assumpsit et quō beata virgo virtute spūssancti cōcepit ⁊
pepit deū et hominē sine carnis eius corruptōe et sine do
lore. ēte sicut flos vitis emittit odorē suū sine eius corrup
tione et sine dolore. vñ illa pōt dice illud eccle. xxiiii. ego
quasi vitis fructificaui suauitatē odoris ⁊c̄. Illud vñ cōsi
derabat beatus augu. qui dicebat. cōsidero cōceptū tuum
beata virgo et expauesco: intueor partū tuū et ītremisco:
adoro filiū tuū et reuiuisco. ¶ Preterea debemus videre
cū pastoribus quō natus fuit paup ⁊ positus ī presepio et
ibi pānis inuolutus. vñ sicut dicit[z] luce. i. trāseamus vsqꝫ
bethleē et videamus h[9] qd̄ factū ē qd̄ dn̄s ondit nobis. et
ve. fe. et inue. ma. et io. et infantē positū in presepio pānis
inuolutū. ¶ Scd̄o debemus videre opa cōuersationis chri
sti nostri saluatoris. et ista opa fuerūt opa hūilitatis: be
nignitatis: mīe ⁊ pietatis. ipse fecit tūc pdigia sup terrā
qr tūc cecos illuminauit: leprosos curauit: infirmos sana
uit et famelicos pauit. vt habet[z] in euāgeliis omnibus. et
ista opa hūilita tis sunt opera mīe et pietatis. ¶ Ista debe
mus videre oculis cordis. vñ psal. vacate scz a viciis et vi
dete quoniā ego sanctus scz faciēdo ista opa. de istis ope
ribus dicit io. ix. me oportet opari opa eius qui misit me.
sed iudei inuidi pter ista opa volūt christū lapidare. vñ
ipse dicit. io. x. multa opa ondi vobis: propter qd̄ opus vul
tis me lapidare. ¶ Tercio debemus videre opera passiōis
scz q̄ et quāta passus est pro nobis in cruce. et hoc ē quod
ipse dicit tren. i. o vos oēs qui trāsitis per viā attēdite et
videte si ē dolor sicut dolor meus. bern. aspice mortalis: p
te dat[z] hostia talis. agnosce q̄ nobilis est aia tua et q̄ gra
uia eius vulnera pro quibus necesse fuit dn̄m nostrū ihe
sum christū ita vulnerari. Itē debemus videre opa gene
ralis resurrectōis. qr sicut dicit apost. i. corin. xv. oēs qui
dem resurgemus: sz nō omnes immu. imo in ictu oculi ⁊c̄.
Ista resurrectio gn̄alis erit in die iudicii qn̄ erit dies vl
tionis. vñ apost. ii. corin. v. omēs veniemus ante tribunal

christi vt iudicādi. dic̄ glo. et oēs oportebit maifestari añ
tribunal christi vt recipiat vnusquisq̧ ꝑut gessit siue bo-
nū siue malū. tūc dicet christus oībꝫ illō deute. xxxiii. vi-
dete q2 nō ē alius deus preter me ⁊ nō ē qui de manu me
a possit eruere. tūc videbūt mali in quē pupugerūt ꝛc̄. vt
hēt apoca. i. ⁊ tūc dicet christus nobis oībꝫ illō lu. xxiiii.
videte manus meas. s. pforatas et pedes meos pforatos i
cruce ꝑ vobis. o miser peccator qui nō vis exire de pecca
to tuo nec aliquā facere penitētiam (sicut dicit ber) quid
dices quid ages cū cōtra te statuet cōscientia tua accu-
sabūt peccata crux christi perorabit christus sua vulnera
allegabit et cicatrices sue cōquerentur.

¶ Dotes corporis quattuor. ¶ Et anime tres.

Tercio debemus videre nostrā glorificatōnē. [illegible]
poris. ¶ Circa glorificatōnē corporis debem⁹ qu[illegible]
dotes cōsiderare. s. subtilitatē agilitatē clarit[illegible]
sibilitatē. De eius subtilitate iob. xviii. nō adequabit ei
aurū vel vitrū. et bea. grego. dicit. vnusquisq̧ mētē ab al
terius oculis corpulētia nō abscōdet. ¶ De ei⁹ claritate di-
cit dñs mat. iiii. fulgebūt iusti sicut sol in conspectu dei.
¶ De ei⁹ agilitate pōt dici illō mat. xxiiii. sicut fulgur ex
it ab oriēte et patet in occidētē et sicut sol tācito emittit
radios ab oriēte in occidētē tācito poterim⁹ veire ab oriē
te in occidētē post corporis glorificatōnē ꝑpter agilitatem
quā hēbūt corpa nostra. De impassibilitate ei⁹ dicit apo.
i. cor. xv. oportet corruptibile hoc iduere incorruptionē et
mortale h⁹ iduere īmortalitatē. De istis quattuor simul
hēt. i. cor. xv. vbi d2. seiat in corruptōe: surget in icorrup
tionē. ecce impassibilitas. seminat in ignobilitate: surget
in gloria. ecce claritas. seminatur in īfirmitate: surget in
virtute. ecce agilitas. seminat corpus aīale: surget spūa
le ecce subtilitas. Siliter debem⁹ videre tres dotes aīe.
Pria ē gaudiū siue laus. vñ iob xvii. videbis faciē ei⁹ ī iu
bilo. Scda ē discretō. vñ ysa. xxxi. viuit dñs: ignis eius i
syon ⁊ caminus in hierusalez. ¶ Tercia ē cognitō dei siue
visio. vnde iob. xvii. hec ē vita eterna vt cognoscant te so-

lū deum et quē misisti iesum christū.et.i. corin.xiii. vide mus nūc p speculum in enigmate :tūc aūt facie ad faciē. nūc cognosco in parte:tūc aūt cognoscā sicut et cognitus sum.sicut dicit beatus aug. de istis trib⁹. laudabimus vi debim⁹ amabimus.ber. tūc vere videbim⁹ ipsā veritatem puro mētis oculo. o q̄ bona visio videre deū in seipso vide re in nobis ⁊ nos in ipō in felici iocūditate: quicquid de siderabim⁹ ibi totū habebim⁹: nichil vlterius desiderātes et quicquid videbim⁹ amabim⁹. Primū opus debem⁹ vi dere vt christū diligamus. secūdū:vt libētius pniaʒ facia mus. terciū vt gaudia eterna semp appetamus. Illa gau dia concedat nobis christus. Amen.

Dnica prima post octauas pasche.sermo xxviii.

[Eg]o sum pastor bonus ⁊ cognosco oues meas et cognoscunt me mee.io.x. In verbis istis tria [s]ūt cōsiderāda. Primū est q̄s ē iste pastor bo nus siue quid p istū pastorē bonū significat. Scdʒ ē vi dere quō a bono pastore oues cognoscūt. Terciū ē quō pastor bonus ab ouib⁹ suis cognoscit. Primū notat cū dicit ego sū pastor bon⁹. Scdʒ notat cū dicit.ego cogno sco oues meas. Terciū notatur cū dicit.⁊ cognoscunt me mee. Primū g° ē videre q̄s ē iste pastor bon⁹.bonus pa stor christus dr et quilibʒ iustus ⁊ q̄libʒ platus bonus dr christus qui ē bonus boītate essentiali nō accidētali sic di cit beatus grego. pastor bon⁹ dr ad drām furis ⁊ mercēna rii ⁊ oues eius sūt oēs christiani huīles ⁊ simplices psal. nos aūt popul⁹ ei⁹ ⁊ oues pascue ei⁹.vere oues ei⁹ sum⁹ si sum⁹ huīles ⁊ benigni et simplices ⁊ patientes.de isto pastore dr mat.xxvi.et sumptū ē de zacha. xiii.pcutiā pa storē ⁊ dispergēt oues gregis. Istud adipletū fuit ī pas sione christi qn̄ christus pcussus fuit ī cruce ⁊ oues tūc.i. apli fuerūt dispsi. pastor bon⁹ christus ē et nos oues eius sumus. Dicit christus pastor bon⁹ pꝑter tria. Primū est qr bon⁹ pastor aīam ꝑ ouib⁹ suis liberādis ponit.vt dr hic.bonus pastor aīaʒ suā nudā corpalē ponit ꝑ ouibus suis.sʒ sicut dr ysa. liii.nos oēs quasi oues erra

nimus.s.ante aduētū christi et ante passionē eius ꝛ tenebam' sub tirāno dyabolo quasi in carcere et in parco eius detēti errauim⁹ ꝓpter peccatū primoꝝ parentū qui errauerūt sicut oues errātes comedētes pomū i viridi ꝑadiso contra ꝓhibitōnē domini:et tūc captus ē totus grex ꝛ detentus q̄si in parco dyaboli.sz sicut bonus pastor qn̄ oues in parco posite sūt qn̄ alienā messem ītrauerūt spoliat tunicā suā et ponit eam vt liberet oues suas de parco illo:ita christus bon⁹ pastor(vt gregē suū liberaret de parco dyaboli)tunicā suā.s carnē exposuit. ꝛ ita aiam suā ꝓ ouib⁹ suis posuit. certe istud fuit magnū signū dilectōis qd ostēdit christus bonus pastor erga oues suas. vn̄ ipē dicit io.xvi.maiorē dilectōnē nemo habz vt aiam suā ponat q̄s ꝓ amicis suis.certe istud nō debem⁹ obliuisci.sicut dici' eccle.xxix. gratiā fideiussoris tui nō obliuiscaris: dedit animā suā pro te. Secūdū est q2 ad bona pascua oues suas ducit et illas bono pastu pascit.

Pastu triplici pascit oues suas christus.

Et sciēdū est ꝙ trib⁹ pascuis siue triplici pastu pascit oues suas christus. Primo de intelligētia diuini opis vł sermonis.vn̄ psal. dn̄s regit me.glo i.christus pastor bonus pascit me.sequit'.ꝛ nichil michi deerit:i loco pascue ibi me collocauit:i.in intelligētia diuini sermonis. Secūdo adducit eas ad pascua sancte cōtēplatōis et īterne et spūalis refectōis hoc ē pascit eas spūaliter.de istis pascuis d2 vbi loquit' de onagro: cuius vocablō viri abstinētes significāt'.sic dicit glo.vocē exactoris sui.i. vētris nō audit.q2 a nobis quotidie quoddā debitum exigit.sequit'.circūspicit mōtes pascue sue ꝛ virētia q̄q; pq̄rit glo.mōtes pascue sūt alte cōtemplatōis ꝛ eterne refectōis et virētia q̄rere cū sancto viro despectis trāsitoriis ineternū mansura desiderare.et beatus augu.dicit.ꝙ maria intēta erat vt pasceret' a dn̄o.perscrutemur īcipiam⁹ pascam⁹ et nos. Tercio ducit eas ad pascua eterne refectōis ꝛ eterne iocūditatis. vnde eze.xxxiiii.in pascuis vberrimis pascā oues meas et i mōtib⁹ excelsis israhelis

erũt pascua eaꝝ et ibi requiescẽt in herbis virẽtibus et in pascuis pignibus pascẽt et io.x. per me si quis introierit saluabiᷣ et ingredietᷣ et egredietᷣ et pascua iueniet.et beatus grego.dicit de hoc.per me ingredietᷣ per fidẽ.et ꝑ me egredietᷣ a fide ad spẽ.a credulitate ad contẽplationẽ.et pascua inueniet in eterna refectiõe. Tercium est qꝛ oues suas cognoscit.vñ dicitur hic.cognosco oues meas.et hoc ꝺm speciale membꝛũ. Secundũ enĩ est videre qumodo cognoscit oues suas.

Signa quibus signãtur oues chꝛisti tria.

Et sciendũ ꝙ cognoscit chꝛistus oues qñ signate sunt signis suis. Notãdũ ꝙ tria sunt signa ihesu chꝛisti quibus debẽt esse signate oues eius. Primũ ẽ paauptatis et humilitatis.de hᵒ signo dicitᷣ.lu.ii.et hoc erit vobis signũ: in uenietis ifãtẽ pãnis inuolutũ.ecce pauptas. et positũ in pꝛesepio.ecce hũilitas. Secũdũ signũ ẽ clemẽtie ⁊ pietatis.de isto dicitᷣ hester.iii.vbi dicitᷣ ꝙ qui itroierit ad regẽ assuerũ nisi ostenderet virgã aureã rex pꝛo signo clemẽtie interficeretᷣ.ꝑ assuerũ chꝛistus significatᷣ: qui est habitudo ⁊ pocessio omniũ.ad ipsum nullus postꝙ̃ de peccato recesserit dꝫ intrare nisi pꝛius teneat ⁊ ostẽdat ei virgã aureã.i.viã discipline sue ꝑ signo clemẽtie et pietatis qꝛ ꝑ virgã in sacra scriptura disciplina significatᷣ. sꝫ virga ista dꝫ esse aurea.in auro notatᷣ incoꝛruptio et ꝑpetuitas et via discipline quã dñs ostẽdit homini pꝛo signo clemẽtie dꝫ esse incoꝛrupta et ꝑpetua:qꝛ postꝙ̃ a peccato recesserit nũꝙ̃ ad illud postea dꝫ redire.de via discipline dicitᷣ baruth.iii.de filiis agar.neqꝫ viã discipline tenuerũt pꝛopterea pierũt.ĩte oia signa q̃ fecit ihũs sup terrã fuerũt signa clemẽtie ⁊ pietatis:vt illuminare cecos:suscitare moꝛtuos: curare ifirmos et pascere famelicos de quinqꝫ panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibus et ꝑpter ista signa seqbaᷣ eũ turba.vñ io.vi.dꝛ ꝙ abiit ihũs ꝑ mare thyberiadis et seqbatᷣ eum multitudo magna ⁊c. Terciũ signũ fuit crucis.et istud signũ poꝛtauit ꝑpꝛiis hũeris suis vt habeᷣ io.xix.et nu.xxi.dꝛ ꝙ moyses fecit serpẽtẽ eneũ ⁊ posuit eũ ꝑ signo

88

quē ꝑcussi aspiciētes sanabāt a morsib⁹ serpētū. Iste ser
pēs positus in palo significat christū suspēsuz ī ligno cru
cis quē vere aspiciētes oclis cordis sanāt a morsib⁹ ⁊ tē-
tatōibus demonū. oues iesu christi debēt eē signate istis
trib3 signis. s. signo pauptatis clemētie ⁊ pietatis ⁊ sig°
crucis pnie. Istis signis signati erāt apl̄i ⁊ iō dixit eis ie
sus mat. x. ecce ego mitto vos sic̄ oues: portantes signa in
medio lupoꝝ: estote g° prudentes ⁊c̄. certe illis signis de
bēt eē signati oēs boni christiani ⁊ maxie. sig° crucis pei-
tētie: si volūt ꝙ dn̄s ī die iudicii. tāq̄ oues suas cognoscat
eos et si volūt dn̄m sequi ad eternā gloriaz. vn̄ mat. xvi. q̄
vult veire post me abneget semetipsū ⁊ tollat crucē suaz
et seq̄t me. et eze. ix. dr̄. signa thau. i. crucis sup frōtē ge-
mētiū ⁊ dolētiū. et sequit̄. sup quē nō videritis thau non
parcat oculus vester nec miserami: semē adolescētulū vir
gies ⁊ mulieres ⁊ puulos iterficite vsq3 ad iterēptionem
super quē viderint thau nō occidāt h° quidez precipitur
apoc. ix. locustis exeūtib⁹ d̄ puteo abissine lederēt fenum
terre nec viride nec arborē nisi tātū hoīes qui n̄ hn̄t signū
dei in frōtibus eoꝝ. signati g° dēm⁹ eē istis signis ⁊ ma-
xie signo pnīe si volumus ꝙ christus agnoscat nos tāq̄ o-
ues suas ī fine. q2 tlēs oues agnoscit ⁊ tlēs sequūt eum.
vn̄ io. x. oues mee vocē meā audiūt ⁊ sequūt me agnosco
eas ⁊ do eis vitā eternā. Terciū ē videre quō christ⁹ co
gnoscit ab ouib3 suis. Et sciend̄ ē ꝙ per fidē ⁊ amorē. q2
dēmus eū diligere ⁊ ī eū credere. vn̄ io. xi. dic̄ btūs petr⁹.
dn̄e: ad quē ibim⁹: verba vite eterne habes ⁊ nos audiui-
mus et vidim⁹ et cognouim⁹ q2 tu es christus fi. de. vi: s3
mō nō possum⁹ cognoscere nisi ex pte s3 in fut°o cognosce
mus pfecte sic̄ ⁊ cogniti sum⁹. vn̄. i. cor. xiii. nūc cognosco
ex pte: tūc aūt cognoscā sic̄ ⁊ cognit⁹ sū. ⁊ sic̄ dic̄ be. ber.
tūc cog° scem⁹ pr̄is potētiā filii sapiāz spūssancti beignis
simā clemētiā vn̄ dr̄. io. iii. tūc videbimus eū sicuti est.

Pastor debet esse quilibet iustus.

Itē quilibet iustus dr̄ pastor. vn̄ gen̄. iiii. dr̄ ꝙ abel fuit pa
stor. abel luct⁹ iterpretat et significat quēlib3 iustū qui

debet pccā sua et aliena lugere. Iste abel ꝛ quilibꝫ iust⁹ dꝫ esse pastor ouiū. s. bonaꝝ affectōnū ꝛ humiliū ꝛ simpliciū cogitatōnū. vñ oues istius pastoris . i. viri iusti sūt bone affectōnes et simplices et bone cogitatōnes. viri iusti sunt pastores ouiū quos detestātur oēs egiptii et omnes demones vt habetur gen̄. xlvi.

Pastor debet esse quilibet prelatus.

Itē quilibet prelatus dꝫ esse pastor ꝛ appellat p̄latū episcopū abbatē et sacerdotē quēlibet curā aiaꝝ habentem quilibꝫ prelatus significat᷑ per iacob qui fuit pastor ouium vt hēt᷑ gen̄. xxxi. iacob luctator īterpretat᷑ et significat prelatū qui dꝫ fortiter luctari et pugnare cōtra vicia et maxie cōtra leonē superbie et vrsum luxurie. sicut fecit dauid qui fuit pastor ouiū ꝛ illos interfecit vt hēt᷑. i. re. xvii. similiter per moisem (qui fuit pastor ouium ietro sacerdotis madyan vt hēt᷑ exo. iii.) figurat᷑ quilibet prelatus qui dꝫ eē sumptus ex aquis sacre scripture ad custodiēdū ꝛ pascendū oues ietro. i. dei patris qui dꝫ sūme ab oibꝫ honorari. q2 ietro. honorabilis interpretat᷑ ꝛ significat deū patrē qui debꝫ ab oibꝫ honorari. quilibꝫ g° prela- pastor est et debet esse bonus pastor.

Pastoris bonitas septē requirit.

Et sciend̄ est ꝙ ad h° ꝙ aliquis sit bonus pastor septē sūt ei necessaria q̄ requirūt᷑ ad bonitatē pastoris. Primū ē ꝙ dꝫ per ostiū christū intrare. vñ ipse dicit in h° euāge° ego sū ostiū: per me si quis introierit saluabit᷑. Sꝫ sciēdū ꝙ symoniaci nō intrāt per ostiū: hi sūt vendētes sacramēta eccie et ementes bñficia ecciastica. Istos dꝫ dñs de tēplo eiecisse. vt dꝫ mat. xxi. Isti sūt significati p iazonē q̄ ab ātiocho emit sacerdotiū et extinctus ē ignis qui per quadragita ānos in aquis vixerat. Itē ambitiosi vt ezechias rex qui accepit thuribulū vt offerret icēsū ꝛ ābiēs sacerdotiū pcussus ē lepra. vt habet᷑. ii. parali. xxvi. Itē qui īgrediūt᷑ per parentes sicut micheas qui iplicuit man⁹ vni⁹ filioꝝ suoꝝ ꝛ factus ē sacerdos. vt hēt᷑ iudich. xvii. ꝛ bñ dꝫ ille micheas qui interpretat᷑ quis ē hic: de tali di᷑ isa. xxii quis tu hic aut quis

89

uic. quia tales nō sūt res sed signa tantū. Item qui itrāt p principes et preces violētas. sicut alchim⁹ q̄ itroduct⁹ ē a bachide. Iste sicut. i. macha. legit² precepit destrui muros dom⁹ sacte iterioris et opa pphetarū et occlusū ē os eius et dissolutus ē paralisi nec vltra potuit loqui verbū alchimus iterpretat² luctus fortis. et tales qui sic itrāt debent fortiter lugere. Itē qui non intrant per hostiū christū sz ascēdūt aliūde. ideo nō boni pastores sz potius fures et latrones sūt. sed qui intrat p ostiū christū pastor est bonus ouiū. vt habetur io. x.

¶ Pastu triplici debet pascere p̄lat⁹ oues.

Secūdū ē q debet illas triplici pastu pascere. s. verbo doctrine et honeste cōuersationis exemplo et tempali subsidio. ideo dixit xp̄us beato pet⁹ qui fuit pastor ouiū princeps apostolorum. vt habet² io. vl. ter pasce oues meas zc̄ pasce verbo pasce exēplo pasce tēporali subsidio. pasce verbo doctrine: ne esuriētib⁹ subditis sonet cōtra te vox lachrimabili querimoia. treñ. iiii. adhesit lingua lactātis ad palatū eius in siti: paruuli eius pecierūt panē et nō erat q̄ frāgeret eis. qz de multis p̄latis pōt dici illud qd̄ dicit iudas i eplā sua. hi sūt nubes sin aqua doctrine arbores autūnales ifructuose eradicate. videlicet mortue in se ipsis et in subditis. prelatus in se moritur et insubdito qn̄ nō ānūciat ei vt aduertat² a via sua mala. sz dicit² eze. vii. si non ānumciaueris ipio vt aduertatur a via sua mala et ipse i iniq̄tate sua moriat²: sanguinez ei⁹ de manu tua requirā. et si numciaueris ei et nō cōuersus fuerit a via sua impia: liberasti aiaz tuā. prelat⁹ g° debet pascere oues suas verbo doctrine. Item debz eas pascere bono exēplo. vn̄ aposto. i. thi. iii. esto exēplū fideliū. s. subditorum tibi in verbo cū conuersatiōe i caritate et deute. xvii. accipiēs exēplar a sacerdotib⁹. leui. iii. prelati debēt eē lux mūdi. sz possu⁹ dicere q nō sūt lux mūdi sz tenebre facti sūt subditis sup terrā p malā vitā et p malū exēplū qd̄ dāt subditis. vn̄ dolēdū ē. vn̄ dz ysa. xxiiii. sicut popul⁹ sic sacerdos. y° multotiēs peiores sūt sacdotes q̄ laici. ideo bon⁹ p̄lat⁹ dz pascere oues

m i

suas bono exẽplo. Itẽ tẽporali subsidio si necesse ẽ ⁊ si pōt
vñ grego. in decreto. pasce fame moriẽtẽ: si nõ pauisti oc-
cidisti. sꝫ multi sũt qui tẽporali subsidio subditos suos nõ
pascũt sed potius eoꝝ bona rapiũt vñ pascũt semetipsos.
vñ isa. iii. dicit dñs. dissipastis vineã meã rapina paupũ i
domo vrã. s. ad pascẽdũ vos. sꝫ sicut dic̃ eze. xxxiiii. ve pa
storibꝯ qui pascebãt semetipsos: nõne greges a pastoribꝯ
pascũtᶻ. lac comedebatis ⁊ lanis cooperiebamĩ ⁊ qd̀ cras-
sũ erat occidebatis ⁊c̃. postea sequitᶻ. cũ austeritate ipe-
rabatis illis et cũ potẽtia et iõ disperse sũt oues mee: eo
ꝙ nõ essꝫ pastor. s. bonus. ⁊ facte sũt in deuoratõnẽ oĩm be
stiarũ agri. Hic tanguntur duo vicia q̃ maxime cõtraria
sunt prelatis ecclesie scilicet cupiditas et austeritas.
Nam nec austeri nec crudeles debent esse prelati: sed be
nigni. Nec cupidi sꝫ largi. ⁊ debent pascere oues suas si
pñt subsidio tẽporali. ❡ Terciũ: qꝛ debẽt eos diligẽter et
fideliter custodire. vñ iiii. re. xx. custodi virũ hũc: ꝙ si lap
sus fuerit: aĩa tua ꝓ aĩa eiꝰ erit. vere diligẽter debes cu-
stodire. vñ psal. nõ dormitabit. s. ꝑ tediũ. neqꝫ dormiet per
negligẽtiã qui custodit israhel. et lu. ii. d̃r ꝙ pastores per
qᵒs sigĩficãtᶻ prelati erãt ĩ regiõe eadẽ vigilãtes ⁊ custo-
diẽtes vigilias noctis sup gregẽ suũ. ❡ Qrtũ ẽ: qꝛ dꝫ de-
solatos cõsolari ⁊ ĩquos corrigere. vñ apo. thessa. iiii. cõso
lamĩ pusillanimes corrigite ĩquietos patiẽtes estote ad
ad oẽs. ⁊. i. thi. v. argue peccãtes corã oĩbus: vt ceteri ma
gis timeãt. ❡ Quitũ ẽ: qꝛ dꝫ sepe ꝓ ouibus suis orare. vt
christꝰ pastor bonꝰ orauit ꝓ discipulis suis. vñ io. xvii. ego
ꝓ eis rogo nõ ꝓ mũdo: sꝫ ꝓ his quos dedisti michi. et moi
ses bonus pastor orauit ꝓ populo israhel. vñ exo. xvii. cũ
aũt moises manꝰ suas leuabat ad celũ vicebat israhel et
apo. ii. thi. iiii. p̀dica verbũ ista oportune ĩportune arguꝫ
obsecra ĩcrepa in oĩ patiẽtia ⁊ doctrina. ❡ Sextũ ẽ: qꝛ dꝫ
sac̃mẽta ecc̃ie eis dispẽsare. vñ mat. x. ĩfirmos curate mo-
tuos suscitate leprosos mũdate demões eicite g̃tis acce-
pistis g̃tis date. ❡ Septimũ ẽ: qꝛ beĩgnũ ⁊ affabilẽ dꝫ se o-
uibꝰ suis oñdere. vñ eccl. iiii. cõgregatõni pauperũ affabi-
lẽ te facito declina pauperi sine tristicia aurẽ tuã. poste-
ea sequitᶻ. rñde illi pacifice ĩ mãsuetudine. ❡ Scdꝫ ẽ videᶻ

quõ dꝫ oues suas cognoscẽ.ℓte ipse dꝫ cognoscẽ cõscienti-
as eoꝝ. qꝛ alio mõ nõ põt eas curare nec bñ eis cõsulere. qꝛ
medic⁹ ñ põt bñ ĩfirmũ curare nec ei bonũ cõsiliũ dare: ni-
si cognoscat egritudinẽ suã. et io bñ dꝛ pu. xvi. agnosce di-
ligẽt' vultũ pecoꝛis tui. et puer. xii. dꝛ ꝙ iust⁹ nouit aĩas
iumẽtoꝝ suoꝝ. veꝛe ipẽ dꝫ libẽt' eas cognoscẽ. i. diligere di-
cit glo. ¶ Terciũ ẽ videre quõ pastoꝛ ab ouibꝫ suis cogno
sci². Et sciẽdũ ẽ ꝙ ꝑ dilectionẽ tũc oues pastoꝛẽ suũ cogno
scũt: qñ vere eũ diligũt. sꝫ oues bone qñ hñt pastoꝛẽ bonũ
. i. ꝓlatũ bonũ ipẽ dñt eũ totis visceribꝫ coꝛdis diligere et
in oĩbꝫ ei et ꝑ oĩa obedire. et h° ẽ qd dicit apo. hebꝛe. xiii.
obedite pꝛepositis vꝛis et subiacete eis: ipsi ei puigilãt tã
ꝗ rõnẽ reddituri ꝑ aĩabus vꝛis. Rogem⁹ ihũm chꝛistũ vt
det pastoꝛibꝫ nr̃is ita nos custodire et pascẽ ⁊ cognoscere
et nos eos ita cognoscẽ. i. diligere: vt nos ⁊ ipsi possimus
in fine ad pascua paradisi ꝑuenire. qd nobis pꝛestare ꝛc.

Dñica ẜa post octauas pasche. sermo vicesimusnonus.

Mulier cũ parit tristiciã hꝫ qꝛ venit hoꝛa eius: cum
aũt pepit filiũ iã nõ meminit pꝛessure eius ꝓpter
gaudiũ qꝛ natus ẽ hõ in mũdũ. io. xvi. ¶ Per istã similitu
dinẽ oñdit dñs ꝙ tristiciaꝫ hẽrent de sua passiõe discipuli
ei⁹. et qꝛ sciebat ꝙ illa tristicia verteret' i gaudiũ i sua re
surrectõe: iõ dixit. modicũ et nõ videbitis me et iterũ mo
dicũ et videbitis me in tẽpoꝛe resurrectõis mee sed ploꝛa
bitis et flebitis vos. s. de passione mea: mũdus aũt gaude
bit. i. iimici mei iiqui iudei gaudebũt me occiso: sꝫ vos cõ
tristabimini de passiõe mea: sꝫ tristicia vestra vertetur in
gaudiũ in resurectõe mea. vñ mulier cũ parit tristiciã hꝫ
ꝛc. ¶ In verbis istis qua°² possum⁹ videre. Primũ ẽ quid
ꝑ mulierẽ istã significat²: ꝗ cũ tristicia dꝛ parere. Scdm
est quid dꝫ parere. ¶ Terciũ ẽ ꝗ est tristicia siue doloꝛ ille
quẽ dꝫ hẽre de partu. Quartũ ẽ quid ẽ illud gaudiũ qd
sequit² et ꝑuenit de isto doloꝛe. pꝛimũ nota² cũ dicit²: mu
lier. ẜm: cũ dicit²: parit. terciũ: cũ dicit²: tristiciã hꝫ. quar
tũ: cũ dicit²: nõ meminit pꝛessure ꝓpter gaudiũ.

¶ Anima significatur ꝑ mulierẽ parentẽ pꝛopter quinqꝫ.

Primū g° ē videre quid p istā mulierē significat². ¶ Per istā mulierē pōt significari quelibet aīa fidelis et h° ppt' quinq₃. ¶ Primū ppter obedictiā et q₂ mulier d₃ eē obediens et subiecta sponso suo in oibus ī quibus nō ē peccatū vñ aposto. col. iii. dicit. mulieres subdite estote viris sicut opoztet in dño. et i. pe. iii mulieres subdite sint viris suis sic aīa fidelis q̄ ē spōsa christi quā despōsauit ī baptismo deb₃ esse subiecta et obediēs christo in oib⁹. vñ psal. verū tamē subiecta esto aīa mea. et actuū. v. dicit beat⁹ petr⁹ φ magis opoztet obedire deo q̄ hominibus. illa aūt iā bene ē subiecta deo et bene ei obedit que omīa mādata eius custodit. et talis benedictionem habebit. vñ deute. ix. dixit moises et bñdictōz habebitis si obedieritis preceptis dñi di nostri et maledictionē: si nō audieritis mandata ei⁹ et recesseritis a via ei⁹. ¶ Scdz ē ppter fidelitatē ⁊ ppter fidei obseruactōem quā deb₃ mulier bona spōso suo. vere fidelis deb₃ eē mulier boā spōso suo et fidelit' se custodire q₂ si bona spōsi sui īfidelit' ribaldis suis daret vel stulte expēderet: nō eēt sapiens neq₃ fidelis. idō fideliter op₃ ea custodire. et talis mulier q̄ illa bñ custodit ē fidelis et sapiēs vñ. puer' xiiii. mulr̄ sapiēs edificabit sibi domū: et isipiēs mlr̄ extructā maib⁹ destruet. silit' de corpe suo d₃ eē fidelis. q₂ carnē suā nō d₃ dīdere. ēte illa q̄ carnē suā didit alii q̄ spōso suo latroissa ē de corpe. q₂ sic dicit aposto.. thi vii. vir vxori debitum reddat. similit' mulier viro. mulier nō hab₃ potestatē corpis sui: s₃ vir. silit' vir nō habet potestatē corpis s₃ mulier. nolite g° defraudare iuicem siliter deb₃ esse vir fidelis ī custodiēdo corpus suū pure et mūde ab aliis mulierib⁹. et puer. xxviii. vir fidelis ī h° multum laudat². s. corā deo et āgelis. et si vir ē īfidelis de corpe suo non propter hoc debet esse mulier ifidelis de corpore suo nec de matrimonio suo: s₃ fidelit' d₃ custodire matrimoniū suū ⁊ sic poterit spōsū suū a pccō retrahe' ⁊ eū saluare et ad hoc potest referri illud quod dicit apostolus. i. corin vii. sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem. s. aliquādo et ita anima fidelis que est sponsa christi de₃

esse fidelis erga ipsum christũ spõsum dulcissimũ in istis duobus ❡ Primo q2 fideliter dz custodire bona q̃ tradidit illi ad custodiẽdũ.s.bona nature et bona grẽ ⁊ bona fortune.bona nature pñt dici ad pñs ipsum corpus et aĩa ⁊ bone cõditões sanitas pulcritudo fortitudo ⁊ huiusmodi bona grẽ sunt bone virtutes acquisite per gratiã et ipã gratia quã dñs dat amicis suis. bona fortune sũt diuitie tẽporales oĩa ista bona dñs dat. vñ nullus de illis bonis dz supbire nec gloriari se. vñ aposto.i.corin.iiii. q̃d habes qđ nõ accepisti:quid gloriaris quasi nõ acceperis. Ista bona fideliter custodit spõsa christi. de istis bonis fideliter do seruit qñ de illis nõ gloriat' et nõ supbit. ⁊ qñ de illis creatori suo qui illa ei tradidit:gloriã et laudes reddit.sicut faciebat dauid. vñ dicebat.cantabo dño qui bona tribuit michi ⁊c. ❡ Scđo dz eẽ fidelis in custodiẽdo se pure ⁊ sollicite.et hoc ẽ qđ dr deute.iiii. custodi aĩam tuã sollicite. vere fidelis debz esse in custodiẽdo se pure ne christo spõso suo dimisso dyabolꝰ adulter admittat' per supbiã vel inuidiã vel aliud peccatũ mortale et ne dicat' ei a christo. et exprobetur illđ ysa.lii. iuxta me discooperuisti ⁊ suscepisti adulterũ.i. dyabolũ. fidelis gº dz esse sponsa in custodiẽdo se et hoc vsq3 ad mortẽ et tũc ei dabit dñs coronã vite eterne vel glorie. vñ apoc.iiii.esto fidelis vsq3 ad mortẽ et dabo tibi coronã vite. ❡ Terciũ est ꝑpter eius ornatũ siue ꝑpter corpis sui preparatõnẽ.q2 bona mulier ꝑpter virũ suũ ne peccet vel si ẽ in pccõ vt retrahat eum a pccõ vel vt sponso suo placeat bñ põt vestimẽtis ornare se et preparare:q2 si ex libidine ornatus eius nõ ꝓcedit non peccat.vñ iudich.iii.dr ꝙ ipsa iduit se vestimẽtis iocunditatis sue et tñ nõ peccauit. q2 ista preparatio nõ ex libidine ꝓcedebat sed ex virtute. Ita bona mulier qñ preparat se vt viro suo placeat aut vt eũ retrahat non peccat qñ preparatõ ista nõ ꝓuenit ex libidine: s3 potius ex virtute.tamen cauere et custodire se debent bone mulieres ne peccẽt ꝑpt' viros suos ĩ ꝑparatõib3 suis. vñ quõ pa ꝑ rare ⁊ ornare se debent sine pccõ docet aposto.thi.ii.nolo

mulieres esse in hitu ornato cū verecūdia ꝛ sobrietate or-
nātes se nō in tortis crinibus aut auro aut margaritis ve
ste preciosa scd'm ꝙ decet mulieres ꝓmittētes pietatem.
glo. vult eas esse ornatas virtutib9 .i. cū verecūdia. s. vul-
tus ꝛ nō attrite frōtis sicut meretrices: vult eas esse cum
sobrietate mētis l' esse ornatas nō in tortis crinib9 .i. cris-
pis. et. i. pe. iii. dr. mulieres subdite sint viris suis. et sub
dit. nō sit exteri9 capillatura aut circūdatō auri ꝛc. cer-
te tlēs q̄ sic se ornāt ad capiēdas aīas n̄ pn̄t excusare cul-
tus suos ꝓpter maritos suos. Itē nō debēt mulieres san-
cte ꝛ bone h9 facere ꝓpter mūdū sȝ tātū debent se ornare
vt viris suis possint placere. ita fidelis aīa q̄ ē spōsa chri-
sti dȝ ornari bonis virtutibȝ et ita dȝ se ornare et preparare
vt possit christo spōso suo placere. sȝ quō debȝ se prepara-
re dicit apoc. xix. venerūt nuptie agni scȝ quia iuncta ē
aīa fidelis christo per fidē et amorē et se vxor eius prepa
rauit. et datū ē ei vt cooperiat se bisso splēdenti et cādido
.i. castitate cordis et corpis. et bene per bissum splendētēȝ
et candidū significat castitas quia castitas facit aīmaȝ
splēdētem coram deo et albam sicut lilium. vn̄ cāti. i. sicut
liliū iter spinas sic amica mea īter filias. Ista veste debet
esse iduta q̄libȝ aīa fidelis q̄ vult placere christo spōso su-
o q2 certe nō ē mulier q̄ possit placere viro suo dū esset in-
duta veste lutosa et immūda ꝛ fetida: talis vestis coram
deo est luxuria. vn̄ nulla aīma que est in pctō luxurie pōt
deo placere. vn̄ apo. ro. viii. qui in carne sūt. i. in pctis car
nis q̄ sunt luxuria ꝛ gula deo placere nō possunt. Ideo ad
hoc ꝙ fidelis anima placeat deo sponso suo debet esse idu
ta veste castitatis que est vestis pulchra et honesta. vn̄
sap. iiii. o q̄ pulchra ē casta generatō cū caritate. Quar
tū est ꝓpter amoris spōsi sui magnitudinē q2 bona sponsa
debȝ virū suū sup oēs viros multū diligere q2 vir eius ꝓ-
pter ipsā patrē suū ꝛ matrē suā reliq̄t ꝛ ipi sūt duo i car-
ne vna. vn̄ ge. ii. reliquet hō prēȝ ꝛ mrēȝ et adherebit vxo
ri sue ꝛ erūt duo i carne vna. ita q̄lȝ fidelis aīa dȝ ipsum
christū spōsū suū sup oēs creat as diligere ꝛ sup oīa ꝛ h9

ardēter sicut dilexit eū illa sancta mulier scz magdalena
de qua dr lu. vii. mulier erat i ciuitate pctātrix ɀc. postea
sequit. dimissa sunt ei pctā multa quoniā dilexit multū
qz caritas operit multitudinē pctōꝝ. i. pe. iiii. et puer. x. sz
quō dilexit eū ardenter. vñ io. xx. vbi dr qñ venit ad monu
mentū et stabat ibi plorās ɀc. postea sequit. ꝙ cōuersa re
trorsū vidit ihūm et nesciebat ꝙ ihūs esset. et dixit ei ihe
sus. mulier quid ploras quē qris. illa aūt existimās ꝙ essz
ortolanus. dicit ei: dñe si tu sustulisti eū dicito michi vbi
posuisti eū ɀ ego eū tollā. Illud dicebat ardore amoris qz
ego credo ꝙ nullo9 eum portare posset: qz debilis erat. ita
nos debemus eū diligere ardēter: qz ardēter dilexit nos.
Quītū ē ppter opis sollicitudinē qz bona mulier nūq̄ dz
esse ociosa. vñ puer. vlt. panē suū nō comedit ociosa: qz ma
nū suā misit ad fortia: sed fatua mulier libēter ociosa ē et
garrula. prouer. vii. ecce mulier occurrit illi in ornatu me
retricio preparata ad capiendas animas garrula et vaga:
quietis impatiens: nec valens in domo cōsistere: pedibus
suis nūc foris: nūc in plateis ɀc. sz ista nō facit bona muli
er et sancta nec ipsa ē garrula nec vaga ē imo semp aliqd
bonū opus facit: et talis mulier ē sctā. et sicut dr eccl. xxv
beatus qui hitat cū muliere sensata. Ita aīa fidelis spōsa
christi nunq̄ dz esse ociosa ne eā decipiat dyabolus. hiero.
semp aliquid boni opis facito vt dyabolus semp te inueni
at occupatū. certe sicut dicit eccl. iii. multa mala facit o
ciositas. sicut dicit ezech. xvii. hec fuit iniquitas sodome
supbia saturitas ɀ ociū. et iō aīa fidelis nunq̄ dz esse ocio
sa. sz semp dz aliqd bonū opus face ɀ nūq̄ defice. et hoc ē
qd dicit apo. galla. vi. bonū aūt facientes nō deficiamus:
suo tēpore metemus nō deficiētes. Propter ista quinqȝ p
istam mulierē pōt figurari quelibet aīa fidelis.

Parere debet aīa fidelis tria bona.

Secdm ē quid dz parere christo ista mulier scz aīa fide
lis. Et sciēdū ꝙ tria bona opa vt opa iusticie: pnie et mīe.
et ista tria bōa opa pñt figurari p istos tres iustos scz iob
noe et danielē. de quibus hēt eze. xiiii. p noe pñt figurari

opera iusticie: q2 iustus d2. vñ geñ. vi. noe vir iust9 atq3 p fectus in generatōib9 suis 2c. Iustus ē ille qui facit iusti ciā et opera iusticie. Et ideo per noe q2 iustus dicit² ope ra iusticie significāt². Per iob qui dolēs īterpretat² opa penitētie significari pñt: q2 illi qui faciūt opa penitētie. debent esse in dolore cordis p peccatis suis. vñ psal. dolor meus in cōspectu meo semper. vñ iob maxiā3 pñiā3 fecit: ipsemet dicit. xlii. auditu auris audiui te. idcirco me rep hendo 7 ago pñiā3 ī fauilla et cinere. Per danielē qui li berauit susannā ab angustia sua vt hēt² dañ. xi. pñt signi ficari opera misericordie et pietatis quibus liberāt² sepe illi qui sunt in miseria a sua angustia et miseria. Istos vi ros tres bonos filios noe iob et danielē. i. opa iusticie pei tentie et misericordie d3 hēre hec mulier. i. aīa fidelis d3 hēre 7 parere christo et sic dicit apo9. i. thi. ii. mulier p ge neratōnē filioꝝ. s. bonoꝝ opū sanabit². vel possum9 dicere q d3 parere dō vnū solū puerū. s. puritatē vite. et h° ē qd dicit² hic. cū peperit. i. puritatē vite nō meminit pressure 2c. hic ē puer quē elegit deus. vñ ysa. xliii. ecce puer me9 quē elegi 2c. vere illū qui hab3 puritatē vite elegit dñs ad hñdū ḡtiā suā in pñti 7 gloriā in futuro. tlīs puer fuit iohēs baptista. de q° d3 lu. ii. tu puer pro. al. voca. 2c.

Parere d3 aīa fidel' iustū pueꝝ cū dolore claōre 7 labore

Terciū ē videre quō aīa fidelis d3 iustū pueꝝ. s. purita tē vite parere. Et sciend ē q cū tristicia 7 dolore. s. cordis. et hoc ē quod dicitur hic mulier cū parit tristiciam hab3 vere sicut mulier parit cū dolore nimio et nō solum cum dolore imo etiam cū clamore. et q2 dū parit tristiciā hab3 et dolorem. et ex dolore quē habet clamat. et ex dolore et labore puenit magnus labor. vñ ysa. xxvi. sicut que conce pit cū appropinquauerit ad partū dolens clamat in dolo ribus suis. ita aīa fidelis peītens d3 parere puritatē vite . nouū hoīe3 in statu grē cū dolore 7 claōre 7 labore. i do lore notat² cordis cōtritō. in claōre oris cōfessio. ī labore o peris satiffactō. de tristicia et dolore cordis quē d3 hēre aīa peītēs dicit apo9. i. cori. vii. gaudeo q2 tristati estis ad

93

pñiaꝫ et tristicia q̄ ē scd̄m peītētiā in salutē stabilē opatˀ. certe ista pñia. siue iste doloꝛ dꝫ eē p modū pturiētis. vñ dicit mich.iiii. dole et satage filia syon sic parturiēs. Ex isto doloꝛe dꝫ ꝓueire clamoꝛ. vñ psal. doloꝛē i coꝛde meo p diē. vñ post doloꝛē quā habꝫ aīa peītens de pccīs suis dꝫ clamare duplicē clamoꝛē vere cōfessionis ⁊ claōꝛēˀ deuote oꝛōis de claōꝛe deuote cōfessionis dꝛ id qd̄ dici[illegible] clamoꝛ meꝰ ītroiuit in aures eiꝰ. vox istius cla[illegible] est in auribus dñi. vñ canti.ii. dicit sponsus sp[illegible] vox tua in auribus meis vox tua dulcis et facies tua decoꝛa. de clamoꝛe deuote oꝛōis dꝛ in psal. dñe exaudi oꝛōnē meā ⁊c̄. ex doloꝛe contritōis et clamoꝛe vere confessionis debet ꝓuenire laboꝛ satiffactōis. de isto laboꝛe dicitur. ii. thi.ii. laboꝛa sicut bonus miles chꝛisti. de istis tribꝫ dici simul exo.iii. vbi dicit dñs. vidi afflictōnē populi mei qui est in egipto ecce laboꝛē et gemitū eoꝝ audiui. in hoc notatˀ clamoꝛ confessionis: et descēdi liberare eū. hic notatˀ doloꝛ contritionis. certe ex ista tristicia coꝛdis siue [illegible]oloꝛe et ex duplici clamoꝛe. s. vere cōfessionis et deuote oꝛōis et ex laboꝛe satiffactōis parturitur puritas vite ⁊ nouus homo in statu gratie. et ex his pꝛouenit quartum quod ē gaudiū quod notatˀ cū dicit. cū autē peperit puerū id ē puritatē vite nō meminit pꝛessure ꝓpter gaudiū.

[V] gaudiū duplex pꝛouenit ex puritate vite.

Vere ex hoc ꝓuenit duplex gaudiū. s. cōsciēcie et coꝛdis de quo dꝛ eccle.xxxi. nō est oblectamētū super coꝛdis gaudiū. Secūdū gaudiū ē gaudiū eternū. de quo dicitur hic. gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. et isa.xxxv. leticia sempiterna sup capita eoꝝ gaudiū ⁊ exultatōnem obtinebūt. ecce ex paruo doloꝛe ⁊ ex paruo laboꝛe sequitˀ magnū gaudiū quia gaudiū eternū. quia paruus ē doloꝛ quem omnis homo habet hic p pccīs suis et paruus ē oīs laboꝛ quē sustinet hic i respectu gaudii eterni. vñ aposto. ii.coꝛi.iiii. dicit ꝙ in pñti ē momentaneū et leue tribulatōis nostre sup̄ modū in sublimitatē eterne gloꝛie pōdus operatˀ in nobis. Certe istud gaudiū eternū tantū erit ꝙ

oculus nō vidit nec auris audiuit nec ī cor hoīs ascēdit q̄ preparauit deus diligētibus se. vt dicit apo. i corin. ii. hoc idē ysa. xliiii. et btūs gre. q̄ lingua nō diceret quis intellectus pōt capere q̄ et quāta sunt gaudia illius felicitatis eterne. ista gaudia cōcedat nobis ihesus christus Amen.

¶ Dominica tercia post octauā pasche sermo. xxx.

[C]um venerit paraclitus arguet mūdum de peccato et de iusticia et de iudicio. Io. xvi. In verbis [is]tis possumus videre et intelligere ad quid faciendum venit spūssanctus et ad quid missus est.

Spiritussanctus venit ad tria.

¶ Et sciēdū q̄ ad tria q̄ possumus hēre et ītelligere de presenti euāgelio: scz ad cōsolādū: ad arguēdū: et ad docēdū. Ad cōsolādū venit. et hoc notat' cū dicit: paraclit9. q2 paclitus cōsolator īterpretat'. ¶ Secūdo ad arguēdū venit. et hoc notat' cū dicit: arguet mūdū de pctōr 7c. ¶ Tercio venit ad docēdū. et hoc notat' cū dicit: cū aūt venerit ille spūssanct9 7c. [P]rimo g° venit ad cōsolādū. vn̄ paraclit9 cōsolator interpretat': q2 venit ad cōsolanduz apostolos ad hoc venit quotidie in cordibus hominū per suā grām.

¶ Spiritussanctus venit ad cōsolandū tria gn̄a hoīm.

Et sciendū q̄ ipse venit spūaliter ad cōsolandū tria gn̄a hominū. ipse venit ad cōsolandū vere penitētes in caritate existentes: et in oratōe pseuerātes. et hoc optime figuratur in acti. apost. ii. ca. vbi dicitur q̄ omēs apostoli post ascēsionē domini descēderūt in quoddam cenaculū in ihe rusalē et erāt ibi oēs vnanimiter in oratōe pseuerātes cū mulierib3 et cū maria matre ihesu et dū complerentur dies penthecostes et essent pariter in eodem loco descendit spiritussanctus super eos ipse spiritussactus venit ad consolandū eos q2 ipsi erant desolati eo q̄ nō videbant ihūm christum cū ipsis corporalibus oculis. Apostoli erant vere penitētes et in caritate existentes et in oratiōe pseuerantes. et ideo venit ad cōsolādū. vn̄ beda in glo. super illud act. i. erāt oēs pseuerātes vnanimiter ī oratōe dicit q̄ qui vult spūmsanctū accipe pseueret ī ꝑcib3 7 fratrū caritate

quia oratio promeretur auxiliū iesu christi similiter et cō
solationē spūssancti. Itē venit ad cōsolandū vere paupes
et pro christo pniam facientes et sustinētes. vn̄ paulus a
postolus qui vere pauper erat propter amorē iesu christi
dicit phil. iiii. scio abundare scio penuriā pati. vn̄ oīa pos
sum i eo qui me cōfortat. s. in spūssancto. Certe vere pau-
peres ppter christū cōfortat spūssanctus. ipse nō cōfortat
diuites huius seculi sz potius eis pmittit eternā dāna-
tōz lu. vi. ve vobis diuitibz qui hic habetis cōsolatōz vrāz
Itē venit ad cōsolādum in tribulatōe exn̄tes. vn̄ canti. v.
surge aquilo et veni auster. i. spūssancte perfla ortū meū
. i. cōsciam cuiuslibet viri iusti et fluēt aromata. i. odor vir
tutū scz patiētie et beīgnitatis. et naum. i. dicitur bonus
dn̄s cōfortans in tribulatione. et in psal. scdz̄ multitudinē
dolorū meoꝝ cōsolatōnes tue ꝛc̄. Et dan̄. iii. dicitur ꝙ āge
lus dn̄i descēdit cū azaria et sociis eius in fornacez et fe
cit mediū fornacis quasi vētū roris flantē.

Arguit spūssanctus mūdanos de tribus.

Secūdo venit ad arguēdum amatores mūdi de tribus
de pctō īfidelitatis qd̄ hn̄t. et de iusticia quā nō habent.
et de iudicio quod nō timēt. vnde dicitur. cum venerit pa
raclitus arguet mundū de pctō. de iusticia et iudicio. de
peccato īfidelitatis arguet spūssanctus et ipse filius dei
īfideles multos ī die iudicii q2 nō crediderūt in eū. i. qui
nō adheserūt ei per fidē operātē dilectōnē. Credere deo ē
adherere deo per fidē opātē per dilectōnē. et hec ē vera fi
des vn̄ gall. v. nā in christo iesu nec circūcisio nec prepuci
um valent aliquid: sed fides que per caritatem operatur
si fides que operatur per dilectōnē et veritatem non sit.
Et certe sicut dicitur hebre. vi. Credere ei oportz sic ascē
dentē ad deū. vel sic possumus dicere. arguet mundū de
pctō īfidelitatis. quia nō crediderunt in me. i. qui non ha
buerūt veram fidez de me ꝙ essem in sacramento altaris.
vn̄ oēs illos qui non credunt verum corpus christi qd̄ tra
xit ð virgie esse in sacramēto altaris sub illa specie panis
arguet spiritussanctus in die iudicii. vn̄ ipse dicit ī psal.

Arguā te et statuā cōtra faciē tuā o tu īfidelis qui nō cre
dis in sacmēto altaris. certe sicut dicit apo. hebre. xi. sine
fide īpossibile est quēquē placere deo. et sicut dr mat. vl.
Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit et q̄ nō
crediderit cōdēnabit᷑. vel sic possumus dicere ꝙ de pccō i
fidelitatis arguet mūdū spiritussanctus qd cōmiserūt et
hūerūt qꝛ ex defectu fidei fere ꝓcēit oē peccatū iō optie
poit dn̄s rationē. d. qꝛ nō crediderūt. Si eni homines lu
xuriosi ꝓ modica delectatōe et transitoria que est īpccō
luxurie crederent verissime habere penā eternā ⁊ amitte
re eternā iocūditatē paradisi et visionē dei si ista crederēt
nūq̄ peccatum luxurie perpetrarēt. similiter auari et alii
peccatores. sed qꝛ hoies nullomdo credunt propter pecca
tum incurrere penas inferni et amittere gaudia paradisi
peccata cōmittūt ideo nō venit spiritussanctus. sed filius
dei arguet eos in die iudicii de pccō īfidelitatis quod ha
buerūt et qd commiserunt quia nō in eum nec ei credide
runt. et certe malicia eoꝝ arguet eos ī iudicio. vn̄ iere. ii.
arguet eos de malicia sua. Item arguet mūdū id est ama
tores mūdi et habitātes in mūdo de iusticia quam nō ha
bēt. i. de penitētia quā nō habuerūt nec fecerūt. et de ista
iusticia dicit᷑ eze. xviii. Iusticia iusti super eū erit ⁊ im
pietas impii erit super eum. Et sequitur postea. si impi⁹
egerit penitētiā de omībꝫ peccatis suis q̄ ipse operatus ē
iudiciū et iusticiā fecerit vita viuet et nō morietur. vere
iusticia est ꝙ nos oēs agamus penitentiā qꝛ si christus fi
lius dei qui peccatū non fecit nec inuētus est in ore eius
dolus penas tribulatōnes et angustias et in fine mortem
crucis pro nobis sustinuit. iusticia et cōgruitas est ꝙ nos
miseri peccatores penitentiā faciamus et tribulatōes ꝑ
amore christi et pro peccatis nostris sustineam⁹ qꝛ sic dr
prouer. xi. Si iustus recepit in terra quāto magis impi⁹
et pccōr. et lu. xxiii. Et si in viridi ligno hec fiunt in arido
quid fiet. Certe ille qui facit istam iusticiā habitabit cū
christo in gloria. vnde psal. domine quis habitabit in ta
bernaculo tuo. postea sequitur. qui ingredietur sine ma

cula et opatur iusticiā . i . iustā penam siue penitēciā vel possumus dicere sic ꝙ arguet mūdū de iusticia dei quam nō hn̄t.et optie subdit rationē .q2 vado ad patrē christus iu stus ē et iusticias dilexit. sicut d2 in psal. ipē cōuersando mtoris vobis tadidit et ostēdit formā iusticie et exēplum vn̄ math.iii. dicit iohanni bpatiste qn̄ ipē volebat ab eo ba ptizari.sine modo sic decet nos adimplere omēm iusticiā

¶ Iusticia ē in tribus.

Sed omis iusticia ē in tribus. scdm ꝙ dicit[2] sup illud ma thei.v. beati qui esuriunt iusticiā in reddendo deo qd illi debet homo et pxio et sibi.deo patri debuit christus hono rē et istd hn̄ sibi reddidit.vt ipē dicit io .x. Ego honorifico patrem et vos ihonorastis me.similiter quilibet iustus d3 deo patri reddere honorē.malach.i.filius hōrat patrē et ser uus dn̄m.si ergo pater ego sum vbi ē honor meus.⁊ puer.iii hōra deū de tua subā. Itē christus reddidit pxio dilectio nē quādebuit ei.vn̄ io.xv maiorē caritatē neō hab3 vt aia3 suā 2c̄. siliter quilibet iustus debet proxio suo dilectionē. vn̄ deu.v. Dilige proximū tuū sicut te ipsū.et sicut dici tur ad ro. xiii. qui diligit pxim legem impleuit:sc3 quā tum ad pcepta pertinētia ad pxim. Item christus sibiipi reddidit mortificatōnē sc3 i cruce. vn̄ ipse dicit math.xvii qui vult venire post me abneget [illegible] etipsū et tollat cru cem suam et sequatur me.et.i.petri.ii. christus passus ē pro nobis 2c̄. Ita quilibet debet sibiipi m[illegible]tificationē. vn̄ aposto.coll.iii.mortificate menbra vestrā super terrā. Cer te isti ad patrem vadūt qui istam iusticiā faciunt:sc3 qui reddunt deo honorē pximo dilectionem et sibiipsis mortfi cationē.et isti deū videbūt.s3 illos qui istā iusticiā nō fa ciūt arguet filius dei i iudicio. Et isti nō videbūt gloriā dei.ysa.xvi. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Item arguet de iudicio quod non timent Et ponit rationē.q2 iam princeps mundi huius iudicatus est scilicet diabo lus vnde ii pe ii vnde si angelis peccantibus non peper cit sed rudentibus inferni detractos in tartarum cruciā dos tradidit in iudicium reseruari quid ergo de illis qui

immūdicias carnis et post cōcupiscētias ambulāt ex quo
princeps mundi huius iam iudicatus est scz dyabolus ir
remediabiliter. De iudicio quod nō timent homines pec
catores arguet spiritussanctus ꝛ filius dei ipsos peccato
res. vñ sapi. i. qui loquit² iniqua nō pōt latere nec preteri
et eū corripiēs iudiciū scz quod nō timēt. illud bene time
bat hieronimus qui dicebat. siue bibā siue comedam siue
dormiā siue quippiā opus faciā semp michi videt² vt illaz
vocē terribilē audiaz. surgite mortui venite ad iudicium:
Certe illud dñt oēs multū timere. q2 sicut dicit psal. deus
manifeste veniet deus noster et non silebit. ignis ante ip
sum precedet ꝛc. sed iniusti peccatores qui iudiciū domi
ni non timetis: et ideo penitentiā facere non vultis. sicut
dicit² ysa. xix. quid facietis in die visitationis et in die ca
lamitatis de longe venietis: ad cuius auxiliū fugietis et
nisi derelinquatis gloriā vestraz. ideo orat psal. dñe ne in
furore tuo arguas me ꝛc. id est in tuo iudicio. Tercio ve
nit ad docēdū omnē veritatē. vñ dicit². cum venerit para
clitus docebit vos omnē veritatez. ipse est vnctio. de qua
dicit apostolus iacobz in canonica. vnctio docebit vos de
omnibus. vere spūssanctus venit vt doceat nos loqui ꝛ di
ligere et facere omnem veritatem.

er eeritas triplex.

Sed sciēdū ē ꝙ triplex ē veritas scz veritas doctrine vi
te et iusticie. ıa rima pertinet ad predicatores et ad vere
penitētes. Secūda ad oēs fideles. Tercia ad oēs iudices
vel prelatos et ad oēs mercatores. Spiritussanctus veni
ens in cordibz nrīs docet nos oēm veritatē loqui diligere
et face. vere ipse docet predicatores loqui veritatē doctri
ne in sua predicatōe. vñ ipse dicit apostolis suis. math. x.
nō enī vos estis qui loquimini: sed spūssanctus ꝛc. simili
ter ipse docet penitētes loqui veritatē et dicere in suorū
peccatoꝝ cōfessione. vñ ipse dicit eccle. iiii. fili conserua tē
pus et non confundaris dicere verū pro anima tua scz in
peccatorum tuorum cōfessiōe. et sicut dicitur ysa. xxxiii.

qui ambulat in iusticiis et loquit᷑ veritatē habitabit ī ex
celsis et in eterna gloria, et qui mētitur in confessione su
a ipse mentitur spirituisancto. sicut ananias qui retinu-
it vnā partem de precio agri sui. sicut habetur ac[...]
dixit beatus petrus anania cur tentauit sathana[...]
um mentiri te spirituisancto rc. Postea sequit᷑ n[...]
titus hoibus sed deo. audiens aūt hec verba cecid[...]
pirauit. istud multū deberent timere illi qui mentiunt᷑
spirituisancto in confessione peccatorū suorum ne ita acci
dat eis. Item ipse venit vt doceat nos diligere veritatem
vite. vnd ipse dicit zach. ix. pacem et veritatē diligite a-
it dn̄s excercituū. de ista veritate dicit ezech. rex in ysa.
xxxviii. memēto queso quo° ambulauerim coram te in ve-
ritate et in corde perfecto rc. Itē ipse venit vt doceat iu-
dices facere veritatē iusticie in iudiciis suis et mercato
res in negociationibus suis. de ista veritate dicit᷑ zach.
viii. vbi dicit᷑ veritatē et iudiciū pacis iudicate in portis
vestris. et exodi. viii. dicit dn̄s moisi puide tibi viros po-
tentes in quibz erit veritas et qui oderint auariciā et cō
stitue tribunos ex eis et decanos ⁊ centuriones sed bone
iesu vbi īuenitur hodie veritas iusticie nec doctrine nec
vite, certe vix inuenitur veritas in terra sz falsitas et do
lus et infidelitas vt in paruis et in magnis et vbicūqz ho
die inuenit᷑. vn̄ dolendū ē et diabolus letus ē qui ē spiri-
tus mēdax. vn̄ hodie adimplet᷑ quod dicit᷑ ozee. iii. non ē
veritas nō ē mia nō est sciētia dei in terra sed furtum ho
micidiū et adulteriū iundauerūt rc. Et ysa. lix. dicitur qz
corruit veritas in plateis et equitas nō potuit igredi. sz
illi qui sunt discipuli dn̄i debēt omnē falsitatem et omnē
dolū et omnē ifidelitatē fugere: et debent hebere triplicē
veritatē quā docet spūssanctus veritatem doctrine vite ⁊
iusticie. prima habetur per donum sapiētie et intellectus
secūda per donū fortitudinis. tercia per donū consilii qz
donū consilii est illud quod dicitur mat. vii. quecūqz vul-
tis vt faciant vobis homines eadē facite illis. illud docet
veritas iusticie. rogemus spiritūsanctū vt iesus christus

mittat in cordibꝰ nostris ad nos cõsolãdũ ⁊ nos docẽdum oẽm veritatẽ doctrine vite et iusticie. qđ nobis pstare dignetꝛ ipse iesus christus amen.

Dñica. iiii. post octauã pasche ẜmo. xxxi.

[S]i quid petieritis prẽm meũ ĩ noĩe meo dabit vobis [J]ẽ. io. xi. In istis verbis possuꝰ tria cõsiderare. Primo videre q̃s est ille pater quẽ debemꝰ petere. et sciẽdum ꝙ est pater glie. Scđm qualis dꝫ esse petitio iusti siue qualiter debeat petere patrẽ glorie iustꝰ. Terciũ est quid ẽ illud qđ debet iustus a deo petere. Quartũ est quoᵒ iustꝰ debet a deo petere: ⁊ sciendũ ꝙ ĩ christi noĩe ⁊ hoc ẽ qđ dicit hic. si quid pe. pa. me. ĩ no. me. ⁊c̃.

Petere debemꝰ audacter deũ ꝓpter tria.

Primũ est q2 est misericordia plenꝰ et misericors dñs et benignꝰ et q2 largꝰ. Primũ ẽ q2 est misericordia plenꝰ et misericors nobis cõpaciendo. vnde psal. misericorſ et miserator dñs. Idẽ mĩa dñi pleã ẽ terra. Scđꝫ ẽ q2 ẽ benignꝰ ĩ preces nr̃ãs auscultãdo et illas dulcitʼ admittẽdo maxie qñ homo mouetꝛ ad petẽdũ ꝓ salute. Terciũ est q2 largꝰ est magna munera largiẽdo. vñ sicut dicitꝛ iac. i. oĩbꝰ dat affluentʼ et nõ imꝓperat. vere ipse largꝰ ẽ imo largissimꝰ fuit filiũ suũ cõsubstãcialẽ sibi vnigeĩtũ et coeternũ dare ĩ nostre redemptionis preciũ. vñ apoꝰ. ro. viii. qui ꝓprio filio suo nõ pepcit sꝫ ꝓ nobis oĩbꝰ tradidit illũ ⁊ cũ illo nobis omĩa donauit. Scđm ẽ videre quõ iustꝰ debet petere patrem glorie

Petere debet iustꝰ quattuor modis.

Et sciẽdũ ꝙ quattuor mois ꝓ se dꝫ peteʼ. discrete deuote et assidue. Primo dico debet petere ꝓ se. pro se bene petebat psal. dicens miserere mei deus quoniã in te confidit aĩa mea. ꝓse debet iustꝰ petere deũ patrẽ q2 sepe exauditur homo et facilius qui petit ꝓ se q̃ homo qui petit pro aliqᵒ alio indigno. vñ samuel nõ ẽ exauditꝰ ꝓ saule. vt habetur. i. regum. xvi. vnde legitur ꝙ dominꝰ dixit ad samuelem. vsquequo tu lugis saul cum ego proiecerim eũ ne regnet super israel. sed bona hester vt habetꝛ. vii. exaudi

ta ē q2 pro se ipā postulauit assuerum dicens ei. da michi animā meam ꝑ qua rogo si inueni gratiam tuā corā ocu lis tuis ꝛc. hic dicit². Siquidem patrē meū in nomie meo dabit vobis non dicit aliis immo debet iustus primo pete re pro se. Scdo debet petere discrete et discreta debet eē peticio iusti ad hoc ꝙ exandiat². sȝ discrete petit qui prio patri eternū regnū petit ⁊ q̇ primo illud querit. scdm ꝙ dicit math. vii. Primo querite regnū dei et iusticiā eius ⁊ hec omia adiicient² vobis. discretio ptinet ad salutē quia discretio docet ꝙ nichil cōtrariū saluti petat² nec quera tur. ad discretionē ptinet ꝙ bonū petat². vn̄ bonū aliqn̄ pe titur sed nō bene sicut fecit balaam numeri. xviii. q̇ cū vi disset castra filioꝝ israel dicit. moriat² morte iustorum aīa mea et fiāt nouissima mea horum similia. Indiscreta fuit huius peticio. q2 vt iustus mori petebat: sed vt reprobus ⁊ stultus viuere volebat. similiter habet² math. xx. de fili is zebedei qui petierūt regnum electorum āte passionis sue supplicium. et rn̄dens ihesus dixit illis. nescitis quid petatis potestis bibere calicē quē bibiturus sum. indiscre ta fuit hec peticio filiorum zebedei qui volebant fieri cō sortes cōsolationis: sed nolebant fieri socii passionis. Item tercio debet deuote petere q2 qn̄ est deuota petitio iusti tunc exaudit² de facili et hoc bene figurat². i. reg. i. de an na vxore archane de qua d2 ibi. cū esset anna amara aīo orauit flēs largiter scȝ vt cōciperet et pareret et exaudi ta ē. vn̄ dicit heli. vade in pace et deus israel det tibi pe titionē quā rogasti eū. similiter. iiii. reg. xx. legitur ꝙ cū egrotaret ezechias conuersus ad parietē orauit cum lachri mis et exauditus ē. Item debet pete' assidue. vere assidua debet esse iusti petitio et et tc̄ de facili exaudit². vn̄ thess. v. sine intermissione orate. et iac. v. multū valet depreca tio iusti assidua. De istis tribus vltimis scȝ ꝙ iust9 debet pete' discrete deuote et assidue dicit christus. luce. x. peti te scilicet discrete et accipietis querite deuote et inueni etis pulsate assidue et aperiet² vobis. omnis enī qui petit accipit sic. et qui querit inuenit quia pulsanti sic apiet².

discretio respicit salutem deuotio pietatē assiduitas perseuerātiā. Ista quattuor sunt que debent esse quia debꝫ iustus orare et petere pro se ad salutez pie pseuerāter.

¶ Petenda nō sunt quinqꝫ.

Terciū est videre que sūt illa que iustus nō debꝫ petere. Et sciend̄ ꝙ quīqꝫ sūt q̄ petūt mali. mundanū honorē vite lōgitudinē nō ad peitendū: sed potius ad diuitias cōquerēdū ⁊ ad delicias carnis sue faciendū. siliter petūt diuitiarū abūdātiā in īiuriarū suaꝝ ultionem et sapiētiā mūdi. illis qui talia petūt. dicit' iaco. iiii. petistis et nō accepistis eo ꝙ male petistis ⁊c. Certe ista quīqꝫ nō sūt petēda. Primo honor mūdan' ⁊ nō ē appetēdus q2 iflat et excecat. vn̄ hiero. honor mūdan' dicit' spuma fumus somn' spuma dicit' q2 īflat: fumus q2 excecat: somnus q2 nunq̄ homini verā requiem dat. q2 cito trāsit sicut somnus.

¶ Diuitie nō sūt appetēde et hoc ꝓpter tria.

Itē diuitie nō sunt appetende multum et hoc propter tria. Primo quia nō replent possidentem. puer. xiii. venter impiorū insatiabilis est. bern̄. temporales diuitie sūt mēdaces quia promittunt dominiū et faciunt seruitutem promittunt securitatem et incutiunt timorem promittūt saturitatem et esurire faciunt promittunt delicias et faciunt tristicias. Secundum est quia non sustentant confidentem in se. vnde ipse est baculus arūdineus qui exterius ē decorus et intus ē vacuus. qui credit sustētari ab illo ⁊ credit in illo ⁊ cōfidit in illo cadit in luto. vn̄ prouer. xi. qui cōfidit in diuitiis corruet. et ysa. xxvii. ecce. confidis super baculū arūdineū cōfractū super egiptū. Tercium ē q2 nullū faciūt fructū vtilē nisi īteritū iferni. vn̄ eccle. vi. qui amat diuitias fructū nō accipiet ex eis. s. nisi iteritū ⁊ perditionē. vn̄ aplūs. i. thi. v. qui volunt diuites fieri huius seculi īcidūt in laqueū et intentatōnes dyaboli et desideria multa et nociua que mergunt hominez in īteritū et perditionē. ideo dicit hiero. tutū ē nichil habere nec amare diuitias. certe diuitie nō sūt petende a dō patre summo rege. quia si quis ouū l' aliquid paruū a rege

francie peteret videret² regi derisio: et tā paruū nō daret Similiter qui petit a summo rege ista tpālia caduca que quasi stercora sunt et reputāt² ab apost. phili. iii. nō impetrat illud qd petit cū tāti regis sit dare eterna. Itē iniuriaꝝ vel inimicoꝝ vltio nō ē petēda. q2 istud ē cōtra caritatem. q2 caritas docet inimicos suos diligere. math. v. Diligite inimicos vrōs et orate p psequētibus vos. Itē vite lōgitudinē q̄ multū nō ē petēda nisi ad pniam faciēdā vel ad vitā emēdendā. et hoc bn̄ figuratū est. iii. reg. iii. de salomone quē dn̄s regem cōstituit sup israhel ppter dauid patrē suū cui dn̄s apparuit p somnū dicens. postula quid vis vt dem tibi: et ipse petiuit sapiētiā vt posset iudicare populum suū et discernere inter verū et falsuz. Cum aūt hmōi rem postulasset placuit dn̄o: et dixit ei. q2 postulasti verbū hoc et nō petistis dies multos. ecce vite longitudo necnō diuitias: ecce diuitiaꝝ abūdātia: aut aīas inimicorum tuoꝝ: ecce inimicoꝝ vltio. sed postulasti sapientiā ad discernēdū iudiciū: ecce feci tibi ƀm sermones tuos et dedi tibi cor sapiēs et intelligens ita vt nullus ante te fuerit similis tibi. s3 et hec q̄ nō postulasti dedi tibi nec post te futurus sit similis tibi sc3 diuitias et gloriaz vt nemo tibi similis sit in regibus. Item mūdi sapiētiā nō est multū petēda quā multi petūt: q2 inflat. eccle. i. in multa sapientia multa indignatio. et. i. corin. xiii. sciētia inflat: caritas autem edificat. Item q2 sicut dicit apost. i. corin. iii. sapientia huius mūdi stulticia est apud deū. item iac. iii. sapiētia ista terrena ē animalis et dyabolica. de ista petitione dicit apost. i. corin. i. viderī signa petunt et greci sapientiā. Ista quinq3 nō debet iustus petere.

Petere debet iustus quinq3 hic in via.

Sciendū ē aūt q quinq3 sunt q̄ d3 iustus petere hic in via. Ipse debet petere fidē: spē: et caritatē: dei f[illegible] eterni gaudii penitudinē. preterea fidē q̄ est de[illegible]bus et spē que est de celestibus gaudiis: et car[illegible]net ad deū et proximuz suum. Hi sunt tres panes quos amicus petebat ab amico suo. luc. xi. amice cōmoda michi

tres panes scȝ veram fidem et spē ꝛ caritatē quoniā amicus meus venit de via ad me et ꝛc̄. Amicꝰ a quo mutuātᶻ isti tres panes ē deus pater qui est fidelis amicus. eccle. vi. fideli amico nulla ē cōparatio. amicus veniēs de via animus ē per vagationē desideriorū q̄si deambulās p longā viam fatigatus hic tūc de amico suo tres panes petit scȝ spem fidem et caritatē. et debet ponere illos esurienti animo. Sed notādū ꝙ spes fides caritas dicūtur panes qꝛ reficiūt affectū ꝛ intellectū. Item quarto debȝ petere dei sapiētiam. vn̄ iac. i. Si quis vestrū indiget sapiēcia postulet a deo et dabitᶻ ei. Ista sapiencia appetēda ē et petēda est qꝛ pudica est et pacifica et modesta. iac. iii. sapientia q̄ de sursū est. Primū quidē pudica ē et pacifica et modesta p effectū qꝛ facit hominē pudicū pacificum modestū ꝛ sic de aliis. Item quito debet q̄rere eterni gaudii plenitudinē. vn̄ ī isto euangelio dicitur. petite et accipietis vt gaudiū vestrū plenum sit. gaudiū nostrū tūc plenū erit qn̄ erimus ī paradiso in corpore et aīa et videbimꝰ deum facie ad faciē. quoniā videmꝰ nūc p speculū et ī enigmate sicut dicitᶻ .i. corin. xiii. Quartū ē videre quō debemus ista petere. et sciendū ꝙ ī nomie iesu. i. saluatoris sicꝫ ipē dicit hic: et hᵒ est quod dicit. si quid petieritis patrē ī nomie meo dabit vobis. istud nomen ē nomē gloriosū et laudabile. psal. a solis ortu et occasu laudabile nomen dn̄i et sicut dꝛ puer xviii. hec est turris fortissima nomen dn̄i ad ipsum fugit iustus. et sicut ro. x. ait Quicūꝗ inuocauerit nomē dn̄i saluꝰ erit. In nomie dn̄i ihesu debet petere deū patrē iustus vt verā fidem det ei et certā spē ꝛ caritatem et dei sapiētiam hic in presenti et ī futuro eterni gaudii plenitudinē. Istud cōcedat nobis ihesus christus filiꝰ dī amē.

Dn̄ica. v. īfra octauā ascen̄. ſmo. xxxii.

[C]um venerit paclitꝰ quem ego mittā vobis a patre spiritū veritatis q̄ a patre ꝓcedit ille testimoniū pꝛhibebit de me ꝛc̄. In istis verbis possuꝰ videre ad quid faciēdum veīt spūssanctus in mundum et

possumus dicere q ad quinqz.
Spiritussanctus venit in mūdū ad quinqz.
Primū ē ad testioniū de christo perhibēdū. vñ. dicit' hic.
Cū aūt venerit paclitus ille testioniū ꝛc. Sed sciendū in primis q christus habuit multa testionia. ipse huit testio niū q erat verus hō ꝛ ver9 deus. i. io. v. tres sūt qui testio tniū dāt in erra. s. de christo. scz spūs aqua ꝛ sanguis ꝛc Spūs. i. aīa huāna christi quā emisit in passione. Aqua et sanguis qui fluxerūt de latere ei9 qd fieri nō posset si ve rā carnis naturā nō hēret. sz cū ante passionē sudor ei9 fa ctus ē sić gutte saguis oñdūt veritatē carnis et ita spūs aqua ꝛ sanguis testes sūt huānitatis christi. siliter sicut dr io. v. tres sūt qui testioniū dāt in celo. s. de diuinitate christi q verus de9 ē. pater verbū et spūsanct9. et hi tres vnū sūt in essentia. pater testioniū dedit ī baptismo qñ ip se christus baptisatus fuit in iordane a beato iohē. vt hēt' mat. iii. Et in trāsfiguratōe in mōte thabor. qñ dixit hic ē filius meus dilectus in q° michi bene cōplacui ipsū audi te. [illegible]erbū. i. ipse filius dedit testioniū de se qñ trāsfigu ratus ē. q2 ibi spēm sue glorificatōis ostēdit. similit' spūs sanctus dedit ei testioniū qui super christū baptisatū in specie colūbe descendit. vel qñ ad iuocatōnē noīnis christi corda credentiū adimpleuit. Itē io. baptista dedit ei testi moniū. vñ io. i fuit hō missus a deo cui nomē erat iohānes hic veit in testioniū vt testioniū perhiberet de lumine. Testimoniū eius fuit qñ dixit et cum digito oñdit ioh. i. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mūdi. hic ē de q° dixi: post me veniet qui ante me fact9 ē ꝛc. Item opera e ius dederūt testioniū ei9 in miraculoꝝ ostēsione ꝛ opatōe vnde ipē dicit io. v. opera que ego facio testionium perhi bent de me. Itē apostoli dederūt ei testioniū in sua passio ne et in sua predicatōe et in miraculoꝝ operatōe et h° est qd ipse docet eos. vt hēt' io xvi. Et vos testimoniū perhi bitis de me. et actu. iiii. q reddebant apostoli testimoniū de resurectione iesu christi. illud testimonium dederunt apostoli per predicatōnē et per miraculorū operationem

et per manuū operatōnē et per passionē quam sustinebāt pro ipso et hoc fuit post spūssancti acceptionem. vñ actu. i. accipietis virtutē spūssancti superuenientis in vos ⁊ e ritis michi testes in hierūsalē et in omī iudea siue sama ria et vsq ad vltimū terre. tot testionia habuit christ⁹ et multa alia ꝙ fuit verus deus et verus hō. et ꝙ a mortuis resurrexit. sꝫ bone iesu credibilia sūt testionia. psal. testio nia tua credibilia sūt nimis. idō maledicti sūt illi heretici et excōmunicati qui nō credunt ꝙ iesus filius dei fuit verus deus et ver⁹ hō ⁊ ꝙ tercia die resurrexit a mortuis Certe ad h° veīt spūssanct⁹ vt testioniū phiberet de christo ꝙ ver⁹ deus et verus hō esset. et h° ē qō dr. cum venerit paraclitus ille testioniū perhibebit de me. Itē ipē dat testioniū de nobis ꝙ sum⁹ filii dei. ro. viii. ipse eni spirit⁹ reddit testioniū ꝙ sum⁹ filii dei. vere sicut dicit .i. io. v. qui credit in filiū dei habet testioniū dei in se. sꝫ ꝙ ē filius dei per fidē. ad perhibēdū ergo testioniū de christo et de nobis veīt spūssanctus scꝫ ꝙ sum⁹ filii dei i fide. Secūdū ē ad docēdū. vñ io. xiiii. paraclitus quē mittet [illegible] ter in noīe meo ille docebit vos oīa. ad docēduꝫ nos veit quo tidie in cordibus nrīs qñ mūda sūt a pctō mortali.

Spiritussanctus venit ad docēdū nos tria. veritatē vite doctrine et iusticie.

Et sciendū est ꝙ ad docēdum nos tria veīt spūssanct⁹ scꝫ ad docēdū nos omneꝫ veritatē. vñ io. xvi. cum venerit ille spūs veritatis docebit vos omnē veritatē sed triplex ē veritas vite doctrine et iusticie. Veritas vite ptinet ad omnes fideles. Veritas doctrine ad doctores et predicatores. sꝫ veritas iusticie ad prelatos eccīe ⁊ iudices. Veritas discretōis oim ē magistra.

Discretō triplex.

Est aūt triplex discretō. Prima ē iter bonū ⁊ malū ⁊ istā discretōnē docet veritas vite. quia docet declinare a malo et facere bonū. de ista veritate dicitur ysa. xxxviii. dic̄ ibi eze. memēto queso dñe quō ambulaueri corā te in veritate et corde perfecto. Secdā ē discretō iter rectā noticiā ⁊ errorē. hāc discretōnē docet veritas doctrine. qz astruit

certitudinē cognitōis et veri intellectus ꝛ ostēdit decep
tionez erroris. de ista veritate dicit exo. xxviii. vbi dici
moy. pones aūt in rationali iudicii doctrinā et veritatē q̄
erunt in pectore aaron. ¶ Tercia est q̄ docet discernere in
ter penas inferni et premia paradisi. Istā discretionē do
cet veritas iusticie q2 docet retribuere penas inferni ma
lis et premia paradisi bonis. de ista veritate dicitur exo.
xviii. vbi dicit ietro. moy. puide tibi viros in quibus sit
veritas et qui oderūt auaritiā ꝛ cōstitue ex eis tribunos
et decanos et cēturiones. et ista triplex veritas nichil dz
timere. nec ē dimittēda ꝑpter aliquod paruū scādalū. vñ
versus: Iusticie vite doctrīe scādala linq̄. Et illis qui istā
triplicē veritatē fecerūt et custodierūt aperiēt porte pa-
radisi in fine. vñ ysa. v. apite portas ꝛ ingrediat gēs iusta
costodiēs veritatē. De ista triplici veritate q̄re in illo ser
mone precedēti. [illegible]ū venerit paraclitus arguet mundū de
peccato ꝛc. Itē venit ad docēdū predicatores et doctores
legē diuinā scz nouā et veterē ꝛ beatus est ille quē docet
spūsanctꝰ de lege domini. psal. beatꝰ homo quē tu erudie
ris dn̄e ꝛc. venit spūsanctus ad docendū predicatores sa-
cra eloquia. q2 qn̄ alios docēt a se nō loquēt: sz a spūsan
cto et nūq̄ de sciētia sua vel doctrina debent gloriari nec
su[illegible]bire. vnd dicit saluator christus aplīs suis. math. x. nō
estis qui loquimini sz spūs patris vestri qui loquit in vo
bis. Item venit ad docendū nos dei volūtatē. vñ treñ. i. de
excelso misit ignē. i. spiritumsanctū in ossibus meis et eru
diuit me scz voluntatē domini. ita dicit sancta mater ec-
clesia et fidelis aīa. vere ipse venit ad docēdum nos volū
tatē dei. vñ psal. orat. doce me facere voluntatē tuā q2 de
us meus es tu ꝛc. quasi dicēt. O pater celestis mitte spi-
ritūsanctū ad docendū me per ipsum voluntatē tuā q2 de
us meus es tu. et hoc debes facere q2 tu es deus meus et
tunc spūsanctus deducet me in terrā rectam. i. ad celestē
patriam. Ad docendū gº nos voluntatem dei venit et cer-
te que sit volūtas dei docz agnus quē spiritussanctus do
cuit. vñ ipse dicit. volūtas dei est quā christus fecit et do

cuit. huilitas in conuersione stabilitas in fide verecundia i verbis iusticia in factis in tēporalibꝫ mīa in moribꝰ disci plina in fratribus pax. amare in deo qđ pater ē timere qđ deus ē christo nichil preponere sciꝫ creatū. quia nec ipse quisꝗ nobis preposuit qn se morti pro nobis exposuit.
Si hec fiāt tūc fit volūtas dei in terris ad oīa ista docēd in cordibꝰ nostris veit spūsanctꝰ. sicut dr. i. io. ii. vnctō do cebit vos de oibus. ¶ Terciū ē ad corda pccoꝝ mundandū vn psal. cor mūdū crea in me deꝰ ⁊ spiritū rectū ⁊c. ⁊ eze. xxxviii. dicit dns. effūdā super vos aquā mūdā et mūda bimi ab oibus inquinamētis vestris et ab vniuersis ydolis vestris mūdabo vos. et dabo vobis cor nouū et spiritū no uū ponā in medio vestri. ¶ Quartū est ad pccores mortu os morte peccati viuificandos. vnde eze. xxviii. dicit dns iiii^or vētis spūs veni ⁊ isuffla sup iterfectos istos ⁊ reui uiscent.

Ventus q̄druplex

¶ Per istos quattuor vētos ex quibꝫ spūsanctꝰ dicit' ve nire ad visitādos pccores mortuos vel interfectos. morte peccati significari pnt iiii^or cōsideratōes quas hō pecca tor debet in se sepe cōsiderare ¶ Per primū ventū qui pue nit ab oriēte pōt hēri cōsideratō nrē fragilitatis l' natiui tatis. Per scdm qui veit ab occidēte pōt significari consi deratō mortis. de istis dicit christus mat. viii. ab oriēte ⁊ occidēte multi veient et recūbent cū abraham ysaac et ia cob in regno celoꝝ. Per terciū vētū qui veit ab aquilone qui ē frigidus ventus et a quo omne malū pandet'. vt ha bet' iere. i. pōt significari consideratō tētatōnis dyaboli. vel cōsideratō eterne dānatōnis. Per quartū qui venit a meridie qꝛ in meridie dr sol esse in suo maiore calore pōt si gnificari consideratio dnice passionis et feruor caritatis quā christus habuit erga nos qui fecit ei sustinere mortē quā p nobis sustinuit in cruce. ¶ Preterea in meridie q̄ dr hora sexta positꝰ fuit in cruce sicut dicūt aliqui euāgeli ste. et io p vētū pueniente a meridie pōt significari optie cōsideratō ⁊ recordatō dnice passionis. de ista meridie di cit sponsa canti. i. indica michi quē diligit aīa mea vbi pa

scas vbi cubes in meridie. De istis iiii^or^ cōsideratōibus dr simul gen.xxiii.vbi dicit dñs ad abrahā.leua oclōs tuos in directū et vide a loco in q° nūc es ad aqlonē ꝛ meridiē ꝛ oriētē ꝛ occidentē ab istis iiii^or^ vētis.i.ab istis iiii^or^ cōsideratōibꝫ veit spūssanct⁹ ad viuificandū pccōres mortuos.s.morte peccati. Sextū ē ad corda nrā frigida in amorē dei accēdēdū vñ luc.x.dicit ipē christus.ignem veni mittere i terrā ꝛ qd volo nisi vt ardeat. Iste ignis ē ignis spūssancti.hic ē ignis qui semp dꝫ ardere in corde viri iusti et h° ē qd p̄cepit dñs leuit.v.ignis semp i altari ardebit. Rogem⁹ ipsum filiū dei vt mittat nobis ꝛ in cordib⁹ nris spiritūsanctū vt doceat nos oēm veritatē et mundet nos ab oibus peccatis nrīs et viuificet nos de morte peccati ad vitā grē et vt accēdat nos ad amorē suū. Illud concedat iesus christus filius dei amen.

In die sancto penthecostes.sermo.xxx.

Si quis diligit me s̄monē meū seruabit ꝛ pater meus diliget eū ꝛ ad eū veiemus et māsionē apud eū faciemus io.xiiii. In verbis istis tria sūt cōsiderāda. Primū ē de christi dilectōe.s.q̄re dēmus eū diligere qd notat^r^ cū dicit siquis diligit me. Scdm est de s̄monū christi obs̄uatōe et q̄re et quō debem⁹ s̄monē christi seruare. ꝛ h° notat^r^ cū dicit.sermonē meū seruabit. Terciū ē de aduētu toti⁹ trinitatis i nobis ꝛ de ei⁹ in nobis māsione ꝛ quō tota trinitas [illegible] ad nos veīre ꝛ apud nos manere ꝛ h° notat^r^ cū dicit et ad eū veiemus.

Diligēdus est deus ꝑpter septem.

Primū g^o^ est videre q̄re debemus christum diligere. Et sciendum ꝙ christus diligēdus ē ab omnibus propter septē. Primū est q2 humilis fuit corde et super omnes homines benignus vñ ipse dicit.mat.x.discite a me quia mitis sum et humilis corde.vere ipse mitis fuit vt pꝫ in velocitate peccatorum ad penitentiā et ad suam misericordiam receptionē vt patet in beato matheo apost.math.ix.et in maria magdalena luc.vii.et i filio ꝓdigo luc.xv.istos ad misericordiā recepit tācito cū venerūt ad miam suā vnde

ipse benignus et misericors est erga pctõres q2 tãcito pctõres recipit ad suã miam cũ pctũm suũ dereliquũt et ad ipsum se cõuertunt p pniam. vñ ysa. lv. derelinquat impius viã suã et vir iniquus cogitatões suas et reuertat[2] ad dominũ et miserebit[2] eius quoniã multus ẽ ad ignoscẽdũ. et ioel. ii. cõuertimini ad dñm quoniã benignus et misericors est patiẽs et multe mie et prestabilis sup malicia. ¶ Secũdũ est q2 ẽ speciosus. ipse ẽ cuius sol et luna pulchritudinẽ mirãt[2] et a quo hñt suã pulchritudinẽ et suã claritatẽ. de ipso dicit psal. speciosus forma pre filiis hominũ. et sapi. vii. dicit[2]. q ipse cãdor lucis eterne est speculũ sine macula. et cãti. i. dicit spõsa. dilectus meus cãdidus et rubicũdus ppter caritatis feruorẽ. ¶ Terciũ ẽ q2 est largus imo largissimus. q2 tria hẽbat q̃ dedit nobis: ãgelos ad nos custodiẽdũ. psal. angelis suis deus mãdauit de te etc. et ysa. lxiii. sup muros tuos iherusalem cõstitui custodes. i. angelos. vñ sicut ait hiero. quilibet tãcito cũ nat9 ẽ hz vnũ angelũ a deo deputatũ ad custodiẽdũ aĩam suã. Itẽ dedit et dat nobis quotidie bona fortune ad nos nutriẽdũ. ipse est sicut dicit apost. ii. corin. ix. qui ministrat semẽ seminãti et panẽ comedẽti. de istis bonis dicit psal. cantabo dño qui bona tribuit michi etc. et iob. ii. si bona suscepimus de manu domini. quare autẽ mala nõ etc. in hoc largus ẽ: et ipse largissimus fuit in h° q corpus suũ et semetipsum ad nos reddimẽdũ dedit. [illegible]erte sicut ipse dicit io. xv. maiorẽ caritatẽ nemo hz vt aĩam suã etc. nec aliquis possz facẽ maiorẽ caritatẽ alicui vel largitatẽ q̃ ponere vel dare seipsuz ad crucifigendũ p ipso. Istã largitatẽ nullus tñq̃ dz obliuisci. ideo dicit[2] eccle. xxxix. gratiã fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit aĩam suã p te. ppter ista tria diligẽdus ẽ q2 ppter ista multũ diligũt[2] hoĩes scz qñ sunt benigni speciosi et largi. si ppter ista tria diligũt[2] hoĩes mortales multomagis chrıst9 creator noster q̃ mõ ẽ imortalis. diligẽdus ẽ ppt' ista tria scz benignitatẽ suã: speciositatẽ suã: largitatẽ suã. quarto diligẽdus ẽ ppter h° q2 diligẽtes se diligit puer. viii. ego diligẽtes me diligo et q̃ mane vigilaue

rint ad me inuenient me. Quīto q2 diligētes se vere ab
oī malo custodit. psal. custodit dn̄s oēs diligētes se ⁊ o. p.
d. Sextū q2 vere diligentib⁹ se pctā dimittit. vn̄ lu. vii.
dr̄ de gloriosa magdalena. dimittūtᷣ ei pctā multa quoni
am dilexit multū. Septīo q2 diligētib⁹ se coronā glorie
ꝓmittit. vn̄ iac. i. btūs vir qui suffert tētatōnē quoniā cū
ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de⁹ di
ligētibꝫ se. imo sicut dicit apo. i. cor. ii. ocul⁹ nō vidit nec
auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit q̄ preparauit deus di-
ligētibus se. ꝓpter ista septē diligēdus ē christus ex toto
sꝫ certe si queraᷣ ab aliquo vtrū diligat christuꝫ nō ē ali
quis qui nō responderet et diceret ego diligo eū sup oīa
ex totis visceribꝫ cordis mei. sed n̄ pōt vere cognosci vtꝝ
ille dicat verū ꝙ christū diligat vere. nisi signa dilectōis
in se videretur habere. et q̄ sunt illa signa.

Signa septē quibꝫ cognosciᷣ an diligatᷣ deus.

Sciendū est ꝙ septeꝫ sunt signa per que pōt hō cognosce-
re vtrū christū vere diligat: et illa septē sūt signa ⁊ ꝓba°
totius dilectōis. Primū ē qn̄ hō odit qd̄ suus amicus o
dit: sed christus cū fuit in terra sup oīa odiuit peccatū. ⁊
illd̄ on̄ditᷣ per h° ꝙ voluit crucifigi vt peccatū cū eo cru
cifigeretᷣ. si quis diceret se tātū aliquē odire ꝙ vellet cru
cifigi. vt ille quē odiret secū crucifigeretᷣ: omibus vide-
retur ꝙ verum eē ꝙ illum odio haberet. sic christus pec-
catum odiuit. quia crucifigi voluit vt peccatum cum eo
crucifigeretur. vn̄d august. super illd̄ collo. iii. in glo. ino
cens occiditur et peccatū crucifigitur. vere ipse nichil o
dit nisi peccatum et diabolū ꝓpter peccatum. vnde sapi.
xi. nichil odisti eorū que fecisti quod ē itelligendū nisi ꝓ
pter peccatū qd̄ nō fecit ipse nō odit pctōris naturā sꝫ in
iquitatē suā. vn̄ psal. dilexisti iusticiā ⁊ odisti iīquitateꝫ
⁊c. q̄ vere eū diligit ꝓptᷣ amorē ipsi⁹ dꝫ odire oē peccatū
⁊ oē malū. vn̄ psal. qui diligitis dn̄m odite malū. vere dn̄s
odit malū. i. peccatū et pctōres ꝓpter sua pctā. vnd̄ sapi.
xxv. tres spēs hoīm odiuit aīa mea. pauperē supbū ditem
mēdacē senē fatuū et isensatū. Scd̄m signū est q2 debet

diligere omne bonū qđ amicus suus diligit. ¶ Sed notā-
dū ꝙ quattuor sūt que christus amicus noster spāliter di
ligit. ipse diligit veritatē. psal. ecce veritatē dilexisti et
nos debem⁹ ꝓpter eius amorē oēm veritatē diligere. ⁊ hº
est qđ dicitur zach. viii. pacem et veritatē diligite ait do
minus excercituū. Itē ipse diligit iusticiā. psal. iust⁹ dñs
et iusticias dilexit ⁊ nos ꝓpt' ei⁹ amorē iusticiā debem⁹
diligere q̄ est in reddēdo quod suū est vnicuiꝗ. et ad hoc
monet nos spūssanct⁹ sap. i. diligite iusticiā maxie vos q̄
iudicatis terram. Item diligit misericordiā et iudicium
psal. misericordia domini plena ē terra: et nos propter a-
morē eius debemus misericordiā et iudiciū facere ⁊ dili-
gere. et hº ē qđ requirit dñs a nobis. mat. vi. o homo indi-
cabo tibi quid sit bonū quid requirit dñs tuus a te. vtiꝗ
facere iudiciū de te et circa teipsum ⁊ diligere miserico2
diā ꝙtū ad te ⁊ ad ꝓximū tuū ⁊ solicite ābulare cū đo tu
o. s. operādo bene. Itē diligit ipse super oīa cordis mūdici
am nichil aliud q̄rit nisi cor tuū. da gº illi illud p cōfessi-
onē purā vt possis eū videre per cōtinuā circunspectōnez
et nos ꝓpter ei⁹ amorē debemus diligere cordis mūdiciā
et sic dicit[2] puer. xxii. qui diligit cordis mundiciā habe-
bit amicū regē. s. christū qui ē rex regū dñs dominātiū vt
habet[2] apo. xix. ¶ Tercium signū vere dilectōnis ē qñ hō
secūdū posse suum facit volūtatē amici sui quia hec ē ve-
ra dilectō idē velle et idē nole ita signū dilectōnis ē ꝙ hō
christum diligit qñ secūdū posse suū voluntatē christi fa
cit in oībꝫ. volūtatē aūt christi debet quilibet facere secū
dū posse suū quia voluntas sua honesta ē. vnde. ii thessa.
iiii. hec ē voluntas dei sanctificatō vrā ⁊c. Istā volūtatez
dꝫ facere qui christū vere diligit ⁊ suā volūtatē dꝫ volun
tati dñi conformare vt dic apo. i. cori. vi. qui adheret đo p
amorē vn⁹ spūs ē cū eo p volūtatis cōformitatē. ¶ Quartū
signū ē cū hō oīa secreta et consilia sua amico suo reuelat
et ei ea dicit q2 null⁹ inimico suo dicit cōsilia sua. vñ hec ē
vera dilectō amico cōsilia sua reuelare. vñ christus beato
iohā. euan. cōsilia sua reuelauit vt pꝫ i apoc. rō fuit q2 io-

hānes fuit discipul9 ille quem diligebat iesus christ9 io. xv. siliter secreta sua aliis aplīs reuelauit qz ipōs dilige bat et amici eius erāt. vn̄ ipse dicit. iā nō dicā vos seruos qz seruus nescit q̄d faciat dn̄s eius. vos aūt dixi amicos qz oia scz q̄ necessaria sūt hoībz q̄cūz audiui a patre meo nota feci vobis. qui g° vere diligit christū dz ei secreta su a et cōsilia. i. pccā sua reuelare p verā cōfessionē ꝛ totā vi tā suā ei oñdere: et hoc ē qd dicit sponsus christus sponse i. fideli anime. canti. ii. ostende michi faciē tuā. i. vitam ꝛ cōuersationē tuā sonet vox tua in auribus meis per verā cōfessionē. vox tua vox dulcis. ꝛ facies tua decora. psal. re uela dn̄o viā tuam. i. vitā tuā et cōuersationem tuam.

Quintū signū ē ꝙ homo vere christū diligit qn̄ ei cōtinu e seruit et ꝓ amore eius semp bona opera facit ꝛ illa vt i de deus glorificet' exterius oñdat. vn̄ greg. ꝓbatio dilec tōnis exhibitio ē operis. vere qn̄ fum9 et scintille execūt de camino magnū ꝛ verū signū ē ꝙ ignis ē in camino sili ter qn̄ libenter et sepe carnē suā ꝓ iesu christo disciplinat et macerat et siliter quando libenter pauperibus christi elemosinas dat. signū ē ꝙ vere christū diligit. vn̄ bona o pera que facit homo sūt signa vere dilectōis christi. iō dz i. io. iii. diligamus eū nō verbo nec lingua: sed opere ꝛ ve ritate. Sextū ē qn̄ hō ꝓ amore iesu christi nec tribulati onē aliquā tp̄alē nec mortē sustinere metuit. vn̄. i. io. iiii. timor in caritate nō ē: sed pfecta caritas foras mittit timorē Certe illd vn̄ manifestū fuit in beato paulo qui christum vere diligebat ꝛ ꝓpter amorē ipsi9 nichil sustinere metu ebat vnde ipse dicit ro. viii. quis nos separabit a caritate christi tribulatō an āgustia an fames an nuditas ꝛc̄. post ea seq̄tur. certus sū ꝙ nec mors nec vita nec āgeli nec pri cipat9 nec virtutes nec fortitudo nec instācia neqz altitu do neqz creatura aliq̄ poterit nos separe a caritate q̄ ē in christo iesu. Septimū signū ē qn̄ hō precepta amici sui bene custodit. vn̄ io. xii. dicit christus. si diligitis me man data mea seruate. et io. xv. vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. sz quid precepit dn̄s nobis scilz

decē precepta q̄ sunt in veteri testamēto . de quibꝫ dicit' exo.x.non habebis deos alienos ꝛc̄. et vnū preceptū precipit nobis in nouo testamento vt diligamus nos inuicē.vñ io.xv.hoc ē preceptū meū vt diligatis inuicē ꝛc̄.signū gͦ dilectōis christi ē vt precepta eius custodiamus ꝛ ſmonē eius.vñ dicit' hic.si quis diligit me ſmonē meū seruabit. Secundū ē videre quare ꝛ quomodo sermones christi debemus ſuare et qui sunt ſmones quos seruare debemus

Sermonē christi debemus obſuare ꝑpter tria.

Sciēdū ꝙ sermonē christi debemus obſuare ꝑpter tria. Primū ē q2 est medicina aīe.psal.misit verbū suū et sanaeos dn̄s.et sapi.xvi.dicitur. neqꝫ herba neqꝫ malagma sanauit eos dn̄e:sed sermo tuus qui sanat oīa. Secundū est q2 credētibus illum facit mortē eternā vitare.vñ io.viii. dicit christus. si quis sermonē meum seruauerit mortem eternam nō gustabit. Terciū est q2 facit hominē beatuꝫ. vnde luce.xi.beati qui audiunt verbū dei et custodiūt illud.sꝫ quomodo seruādus ē sermo domini in corde ꝑ amorem et ꝑ iugē meditationē tanq̄ thesaurū in archa: tanq̄ miles in castro:et tanq̄ vinū in celario.vñ deute.vi. dicit dn̄s moysi. erunt hec verba que ego precipio tibi hodie in corde tuo et narrabis ea filiis tuis et meditaberis sedens in domo tua.et ꝓuer.iiii.fili mi asculta sermones meos ꝛ ad eloquia mea inclina aures tuas et custodi ea in medio cordis tui.

Sermonē quadruplicē locutus est christus in cruce.

Postea vidēdū ē qui sunt sermones hi christi quos debemus ſuare in corde nostro. Et possumus dicē ꝙ quaͦr ſmones specialiter quos locutus est in tēpore passiōis sue debemus in corde nr̄o custodire et illos sepe ad memoriā reducē. Prim9 ſmo ē ille de qͦ dicit' lu.xxiii.iudei clamabāt alta voce pilato crucifige eū.et ipse dulcissim9 dicit.pater dimitte eis q2 nesciūt quid faciūt:sermo iste fuit mīe et pietatis ꝛ deuote orationis. q2 ipse voluit orare pro inimicis suis.in hoc dedit' nobis exemplū ꝙ debemus orare pro inimicis nostris et pro persequentibus nos. Et

hoc est qd dicit mat.v. Scdus e ille sermo que dixit la
troni hodie mecu eris in paradiso. In isto sermone notat
fructus cofessionis et magna spes de venia pctoris et q
nullus dz desperare d mia saluatoris. qz iste latro multa
tepora cosumpserat in latrocinio et vnu mometum quod
restabat ei de vita sua deo obtulit cum penitetia ideo me
ruit audire istu sermone. hodie mecum eris in paradiso.
Confessio istius latronis commendabilis fuit in tribus.
Primu quia proximu ex caritate correxit et hoc fuit qn i
crepauit latrone socium iniquitatis et crucis qui dicebat
christo. luc. xxiii. si tu es christus saluum te fac et nos. re
spodes alter increpabat eu dices. neqz tu times deu qui
in eade danatoe es. Scdm est qz seipsum pctore accusa
uit. vn dicit. et nos quide digna factis recipimus. Terci
um est qz christu deificauit eu ee imune a culpa pnucia
do dices hic nichil mali fecit. Tercius smo e sitio. et p ho
notat in christo magnu desideriu nre salutis. qz nec vinu
nec aqua nec aliu potu materiale sitiebat sz solu aiar no
strar salutez sitis acerbius affligit hoiez q fames. io dic
sitio et no esurio qz ardeter sitit salutez nostra et opa salu
tis io caritas saluatoris debz nos multu mouere vt senti
remus desideriu ipsius sitientis scilicet salute nostram.
Quartus est. pater in manus tuas comedo spiritu meu
etc. clamas voce magna emisit spiritum. In isto s[...]
notat et onditur q exitus huius vite multum for[...]
lis est. videbat christus dyabolu in brachio crucis [...]
tante. sicut habet in quadam glosa super thobia. [...]
anima eius in qua nullum peccatu viderat raperet ad pe
na iferni si posset et hoc videns christus in manu sui pris
spiritu commendauit. [C]erte non est aliquis qui no debe
ret multu timere huius vite exitum. quia multum crude
lis est et non est aliquis qui no videat demones in exitu
suo ate se. Istos seruat smones in corde suo qui vere dili
git christu. Terciu e videre quo tota trinitas veit ad nos
et masione facit apd nos. et ho notat cu dicit. et ad eu veie
mus et masione a.e.f. sicut dicit glosa super istum locum

deus venit ad hominē quādo homo venit ad eū. sed homo venit ad eum credēdo et obediēdo et bene operando et celestia cōtēplādo et tota trinitas venit ad nos pater nos sua potēcia roborādo filius nos sua intelligēcia illuminando spūssanctus nos cōsolādo et ad amorē suū inflāmando. vere ad hoc veīt pater vt sua potencia nos corroboret q2 ipē ē fortitudo. psal. diligā te dñe fortitudo mea. filius vt nos sua intelligētia illuminet q2 ipse ē illuminatio nostra. ephe. v. surge q̄ dormis et exurge a mortuis et illuiabit te christus. qui dicit io. x. ego sum lux mūdi spūssanctus vt nos cōsoletur: q2 ipē ē consolatio nrā. vñ paraclit9 dicit[2] .i. cōsolator et vt i amorē dei nos inflāmet. et ad hoc venit et ad hoc mictit[2] vñ luce. xii. dicit christus de spūsancto. Ignē veni mittere in terrā et quid volo nisi vt accēdatur venit ergo domin9 in nobis p suā gratiā s3 mansionem facit in nobis cum infusa3 gratiā cōseruat et perseuerātem hominis mētē corroborat et illuiat et inflammat et ad vitandū malū et ad faciendū quod bonū ē et honestū māsionē facit i cordibus nostris tanq̄ i templo suo. q2 dicit apostolus .i. corinth. iii. tēplū dñi sanctū est qd estis vos Roge9 pātrē et filium et spiritūsanctum vt veniant ad nos p suā gratiā et mansionē apud nos faciant vt possimus cū ipsis in fine in eterna gloria manere. amen.

Dnica. ii. post pēthecostē smo. xxxiiii.

[H]omo q̄dam erat diues et induebatur purpura et [b]ysso z epulebat[2] quotidie splendide 2c. lu. xvi. diues iste quasi per reprobationem a deo ignarus suo noie non nomiatur quia superbum ignorat dominus. vnde in iudicio dicet superbis nescio vñ [illegible] sitis. discedite a me omnes qui opamini iniquitatem. luce. xiii. sed pauper suo nomine nominatur q̄si p approbatō3 a deo cognit9 et hoc ē q2 oēs huīles pauperes cognoscit et approbat. vñ dicit[2] moysi. noui te ex nomie exodi. xxxiii. z prouerbi. x. memoria iusti cū laudibus: nomē impio2 putrescit. et. ii. thi. ii. nouit dominus qui sunt eius. dicit ergo homo q̄dam erat

105

diues 2c. In h° totali euāge° sunt duo nobis cōsiderāda
Primū est que sunt cause ⁊ ratōnes pter quas diues i
ste cū morere in iferno fuit sepult⁹ et a deo reprobatus.
Scd̄ꝫ ē videre q̄ sūt cause et rōnes pter quas lazar⁹ in
sinu abrahe.i.in requie fuit ab āgelis deportat⁹ ⁊ appro
batus a deo. Diues epulo in quiqꝫ peccauit.
Sciend̄ ē ꝙ in quiqꝫ peccauit diues iste et illa quiqꝫ fue
rūt cāe et rōnes pter quas ip̄e fuit a deo reprobat⁹ ⁊ in
inferno sepult⁹. Primū fuit q2 peccauit in hoc ꝙ diues e
rat ⁊ ꝙ cū diues esſꝫ diuitiis male vtebat: ⁊ hoc bene in
subsequētibus ondit͛. vere iste diues fuit diuitiis fortu
ne non diuitiis grē et virtutū et ideo ipse non ē modo di
ues diuitiis eterne glorie.

Diuitiarū tria sunt genera.

Vnde sciend̄ ē in primis ꝙ tria sūt genera diuitiarum
q2 quedā sūt diuitie q̄ appellāt diuitie fortune vt sūt di
uitie rer tēporaliū. de istis diuitiis dicit in psal. diuitie
si affluāt nolite cor apponere. Itē sūt alie diuitie q̄ appel
lāt diuitie virtutū et grē. De istis d2 puer. x. lōgitudo ī
dextera eius ⁊ in sinistra eius diuitie ⁊ gloria. ⁊ ro. ii. an
diuitias boitatis ei⁹ et patie et longuanimitatis cōtem
pnūt. diuites istis diuitiis elegit dn̄s ad hn̄dū gloriā pa
radisi. vn̄ iac. i. nōne pauperes elegit dn̄s in hoc mūdo di
uites in fide heredes regni qd̄ pmisit diligētib⁹ se. Iteꝫ
sūt alie diuitie glorie eterne. de istis d2 in psal. gloria et
diuitie in domo ei⁹. prime diuitie sūt periculose. scd̄e sūt
secure ⁊ preciose. tercie sunt multū gloriose. de primis di
uitiis sūt diuites isti auari cupidi seculares ⁊ vsurarii ⁊
amici mūdi. de secūdis diuitiis sūt dites vere peītētes a
mici dei. de terciis sūt dites sancti iā habitātes ī glia pa
radisi. de diuitiis fortune q̄ sunt multū periculose diues
fuit iste de q° loquit hic. hō quidā erat diues 2c.

Diuitie fortune sūt periculose pter tria.

Vere iste ditie sūt multū periculose ⁊ hoc pter tria.
Primū q2 nō sinūt hoīeꝫ illas possidētē qescere neꝫ dormi
re. vn̄ eccle. v. nec cū pxis suis pacificū eē. vere. n. n̄ sinūt

hominē illas possidentē quiescere. vñ eccle. v. saturitas di uitis nō sinit eū dormire. siliter nō sinit eū cum proximis habere pacē. vñ gen. xxxvi. dicitur ꝙ iacob et esau nō poterāt simul pacem hēre nec habitare. q2 diuites erāt valde. et gen. xiii. dicitur ꝙ rixa erat inter pastores abrahā ⁊ inter pastores loth quia diuites erant valde. ¶ Scdm est q2 hoies sepe ꝯtrahūt ad peccatū. vñ eccle. xi. si diues fueris nō eris imunis a pctō. ¶ Terciū ē q2 multotiēs impediūt hominē ad paradisū veire. vñ lu. xviii. d2 ꝙ contristatus ē iuuenis qñ dñs dixit ei. vade vēde oia que habes et da pauperibꝫ. videns iesus illū tristē dicit ꝙ difficile est habētē pecuniā itrare regnū celoꝝ. certe istū diuitē tristē ad multa pctā traxerunt diuitie sue. et illum itrare impedierūt ad paradisum. q2 illis male vtebatur.

¶ Peccat hō tripliciter per diuitias.

Quantum (?) cende sciendū est ꝙ tribus mois peccat hō in diuitiis fortune. Primo illas nimis amando et amatas retinēdo. In hoc peccant isti auari laici et clerici qui hñt tot diuitias ꝙ putrescūt in archis suis et vident paupes christi morientes fame et nichil volūt de diuitiis suis erogare. silit habēt tot paria vestimētoꝝ pendētiū in particis suis. que a tinea comedūt: et tñ nolūt vnū paruū vestimētū et vetus dare paupibus christi. cū vidēt eos frigore mori in hyeme. talibus dicit btūs iacob. iac. v. agite nūc diuites. i. auari plorate vlulātes in miseriis v2is que eueniēt vobis diuitie vestre putrefacte sunt et vestimēta vestra a tineis comesta sūt ⁊c. certe sicut dicit eccle. v. qui amat diuitias fructū nō capit ex eis: scꝫ in mortē eternā tales diuitie cōseruate sunt in malū dñi sui. sicut d2 eccle. v. maior ifirmitas quā vidi sub sole diuitie cōseruate in malū dñi sui. In hoc peccauit ille diues qui dicebat aīe sue. lu. xii multa bona aīa mea habes in ānos plurimos q̄ esce corde bibe epulare ⁊c. Dixit aūt illi deus. stulte hac nocte repetēt aīaꝫ tuā a te scꝫ demones que aūt parasti cuius erunt
¶ Scdo male aquirēdo vt isti raptores bedelli et milites et isti vsurarii et cupidi et ifideles mercatores qui volūt di

uites fieri p malas et infideles negatões et malas acqui sitões. Isti faciūt ꝓpriis manibus laqos de quibus suspē dunt scʒ in iferno. vñ .i. thi. vi. qui volūt diuites fieri scʒ male acquirēdo incidūt in laqueū et tētatione dyaboli et desideria multa et nociua q mergūt hominē in interitum corpoꝝ et pditionē aiarū. In hoc peccauit ille villicus ini quitatis qui defraudauit dñm suū sicut hēt luc. xvi. sed certe iustū ē qui alios decipit ꝙ ipse decipiat. ideo dicit ysa. ii. ve qui predaris nõne et ipse predaberis. et beatus augu. dicit. nemo pōt iniustū lucrū accipe sine iusto dam no vbi iiustū lucrū in archa: dānū in cōsciēcia: tulit vestē et pdidit fidē: acquirit pecuniā ⁊ amittit iusticiā. Tercio peccāt illis male vtēdo. talibus ꝓmittit dñs eternā dāna tionē. lu. vi. ve vobis diuitibus qui hētis hic cōsolationeʒ vestrā. In hoc peccauit diues ille. de q° hētur hic nō ꝙ ali ena rapuit: sʒ qꝛ paupibus sua nō dedit ⁊ qꝛ diuitiis suis male vsus fuit. miser ⁊ miserabilis cecus oculis cordis et nudus oībus virtutibus. vñ de illo pōt dici illud apoc. iii. quod dicit añ testis fidelis angelo laodicie. tu dicis qꝛ di ues sū et locupletatus: qꝛ nullius egeo et nescis qꝛ miser et miserabilis es et paup et cecus ⁊ nudus. ¶ Scdm fuit in q° peccauit: qꝛ vestimētis nimis preciosis iduebat. vñ dicit hic ꝙ iduebat purpura et bysso. purpura sicut dicit glo. ē color regis hit cōchis marinis ferro circūcisis emis sa soli reges et ipatores h° gñe vestis iduebāt. sicut dicit beda. Byssus ē quoddā genus lini cādidissimi ⁊ mollissimi

¶ Ornatus vestiū tribus modis est malus. [rubric]

¶ Sed sciēdū ꝙ tribus modis peccāt hoīes et mulieres in ornatu vestiū scʒ in preciositate: in mollicie: et in supflui tate. Primo in preciositate. vñ sup illud diues induebat purpura et bysso. dicit grego. si suus cultus preciosarū ve stiū culpa nō essʒ sermo diuinus nō tam vigilāter exprime ret ꝙ diues induebat purpura et bysso ⁊ apud inferos nō torqret. vñ idignū est putridū cadauer preciosa veste or nari vñ possent multi paupes indui. sicut dicit beat⁹ gre gorius. nemo preciosa vestimenta nisi ad inanem gloriam

querit: vt honorat alior aliis videatur. ¶ Itē greg. nemo preciosis vestimētis vult indui vbi a nemine pōt videri. Itē isti plus diligūt alios q̄ seipsos qui tāto precio pascūt alienos oculos. Certe vestimenta ista preciosa vix pn̄t indui sine pccō. et ideo dr apoc. xviii. ve ciuitas illa magna q̄ cincta erat purpura et bysso et cocco. preterea dicit apos. i. thi. ii. nolo mulieres esse in habitu ornato sz cū verecūdia et sobrietate ornātes se nō in tortis crinibus auro aut argēto et margaritis ꝛ veste preciosa. scdo in mollicie. vn̄ math. xi. dr. qui mollibus vestiūtur in domibus regū sūt. q̄si dicat n̄ in domo sūmi regis. et super illō mat. iii. iohēs hēbat vestimēta de pillis camellorū ꝛc̄. dicit glo. seruus dei nō dz hēre vestimēta ad delectatōnē. sz tātū ad tegēdū nuditatē. vn̄ dicit beatus greg. nemo estimet in luxu atq̄ studio preciosarū vestiū peccatū deesse. qz si hoc peccatū l' culpa nō esset nullo modo dn̄s iohēz de asperitate vestimēti sui laudasset. mollicie in vestimētis ꝛ preciositatē nō dz aliquis querere. sz sicut dicit apos. i. thi. v. habētes alimēta ꝛ quibus tegamur his cōtēti simus. certe in mollicie et preciositate peccauit diues iste et ideo ab istis duobus reprehēditur a dn̄o a preciositate et mollicie. cū dicitur induebatur purpura ꝛ bysso. ¶ Tercio peccauit in superfluitate. et hoc dupliciter in magnitudine siue lōgitudine ꝛ multiplicitate vt isti papelardi in magnitudine qui trahūt vestes suas super lutū vt videātur boni ꝛ sancti. similiter in lōgitudine sepe peccant iste dn̄e que longas caudas trahūt post se preciosis vestimētis terrā induētes ꝛ de nuditate christi i pauperibus suis nō curātes. ipse caudis suis mouentes puluerē illū faciūt bonis viris laicis ꝛ clericis et sacerdotibus bibere et illū faciūt super altare dn̄i volare. multū debēt timere ne dyabolus super caudas suas sedeat et quiescat. sicut legitur de quodā sancto q̄ vidit dyabolū quēdā ridētē ꝛ q̄siuit ab eo quare ridebat. dixit ei. ego video sociū meū eq̄tātē super caudā cuiusdā mulieris: que dū retraheret caudā suā ad se socius meus cecidit in lutū et iō risi. Itē peccauit in vestimētorū multiplicitate in hoc peccant muli-

eres ille ⁊ viri illi qui volũt habere multa paria vestium et multociẽs volũt vestimẽta sua melius a tineis comedi ꝙ christũ in pauperibꝰ suis indui. sꝫ eis dicet dñs in iudicio. mat. xxv. nudus fui ⁊ nõ cooperuistis me. Ite maledicti in ignẽ eternũ. et quare dicet eis illud verbũ qꝛ nõ fecerũt illud qd dicit dñs ysa. lviii. Cũ videris nudũ operi eũ ⁊c. preterea qꝛ cõsiliũ euãgelii christi nõ impleuerunt de quo dꝛ luce. iii. qui habet duas tunicas det alterã non habenti. interli. supfluas. ¶ Tercio peccauit in pccõ gule quod notatᷣ cũ dicit. et epulabatᷣ quotidie splendide. In hoc ꝙ dicit quotidie notatur superfluitas. in hoc ꝙ dicit splẽdide studiositas in istis duobꝫ peccauit diues iste.

¶ Diues epulo in quinqꝫ peccauit.

¶ Et sciendũ ꝙ in pccõ gule peccat homo quinqꝫ moĩs que notãtur in hoc versu. Prepere laute nimis ardẽter ⁊ studiose. De istis quinqꝫ modis quere in illo sermoẽ. Ductus ẽ iesus ⁊c. Certe gulosi isti stulti sũt. qꝛ primũ q̃rũt ventris regnũ q̃ ẽ esca et potus ꝙ regnũ dei cũ christus dicat. primũ querite regnũ dei. ⁊ ro. xiiii. nõ ẽ regnũ dei esca ⁊ potus. sꝫ iusticia et pax et gaudiũ in spũsancto. ista dãt inimico suo scꝫ carni cõtra spiritũ concupiscenti. ¶ [Q]uarto peccauit qꝛ lazaro nõ cõpatiebatᷣ. vñ dꝛ ibi. et erat q̃dam mẽdicꝰ noĩe lazarꝰ qui iacebat ad ianuã eiꝰ vlceribꝰ plenus ⁊ cupiebat saturari de micis q̃ cadebãt de mẽsa diuitis et neõ illi dabat. hec ẽ maxia cã quare diues sepultꝰ ẽ in iferno et quare nõ ẽ cõsecutꝰ a dño miam qꝛ nõ habuit cõpassionẽ de lazaro nec misertꝰ ẽ ei. et sicut dꝛ iac. ii. iudiciũ sine mĩa fiet ei qꝛ nõ facit miaꝫ scꝫ cũ possꝫ facere illã. Certe diues iste fuit cõtrarius btõ iob. qui dixit. xxxi. si negaui paupibꝫ scꝫ qd volebãt si oculos vidue expectare feci si comedi bucellã panis solus ⁊ nõ comedit pupillꝰ ex ea seᷣ. imprecatio male accidat michi. imo ipẽ dicit xxix. Cõpaciebatᷣ aĩa mea paupibꝰ pater erã pauperũ ⁊c. ꝙ bona ẽ cõpassio qꝛ facit hẽre regnũ celoꝝ. vñ ii. thi. ii. si cõpatimᷣ ⁊ regnabimꝰ. In hº peccauit ille diues quoniã cõpassionem nõ habuit de lazaro. ¶ [Q]uito peccauit qꝛ inter

conuiuas in mensa sua inutilia verba loquebat et h° pot significari per hoc q cū mortuus esset ꝛ sepultus est in inferno leuauit oculos et vidit lazarū in sinu abrahe ꝛ clamauit. pater abrahā miserere mei et mitte lazarū vt intingat extremū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā q2 crucior in hac flāma. linguā non habebat sꝫ p pctō lingue penā sustinebat.sicut iterū dicit. nā sicut mos ē cū inter cōuiuas sedit locacitati studuit. vnde ipē nō tātū vicio gule.s. epulādo sꝫ in ligua peccauit in h° peccauit multa loquēdo inutilia verba in cōuiuis in mēsa sua. Certe malū est ꝛ pessimū iter cōuiuas in mēsa loqui iutilia verba et inhonesta vł detractoria. q2 sicut ait apo.i. cor.xv. corrūpūt bonos mores colloquia praua.iō dicit salo.prouer.xxiii. noli esse in cōuiuiis pctōꝝ scꝫ vbi est potus supfluitas nec in comessationibus eoꝝ qui carnes ad vescēdū cōferūt.s. proximoꝝ et per detractōnē et certe nō solū carnes sed etiam stercora comedūt.q2 nō solū bonis operibꝫ detrahunt sed peccatis et immūdiciis. vñ ipsi sunt sicut carbones semp iacētes inter stercora. propter ista quiqꝫ q2 diuitiis suis male vtebatur et quia vestimentis nimis preciosis induebatur [illegible]uia quotidie splēdide epulabat et quia lazaro nō cōpatiebat et q2 in mensa sua inutilia loquebatur sepultus ē in iferno. q2 ipē erat parrochianus dyaboli quia reddebat ei primicias suas et decimas scꝫ principiū vite et finē.de hac sepultura dicit iere.xxii.sepultura asini sepeliet putrefactus et proiectus extra portas hierusalē scꝫ in iferno. O q̄ta tormēta o q̄tam penā et q̄tū dolorem habebat diues iste qui tātuꝫ guttā aque ad refrigerendum linguā suam a lazaro petebat ꝛ tñ guttā aque nō accepit qui micā panis lazaro denegauit. Certe in iferno sunt infinita tormēta et crudelissima et hoc multū deberēt timere homines peccatores.quia sicut dicit ber. ibi est intollerabilis fetor et incōparabilis timor horribilis mors corpis et aīe sine spe misericordie et venie. vñ ecclesia.in iferno nulla est redemptō. Scdꝫ est videre propter quas rōes lazarus cuꝫ moreretur ab angelis in sinu abrahe fuit de-

portatus.et hoc notatur cū dicit᷑. factū est igit᷑ vt more·ret᷑ mendicus noīe lazarus et portaret᷑ ab angelis in sinū abrahe.i.in requiē p̄ris. ¶ Sciēdū ꝙ ꝑpter tres rōes porta·tus fuit lazarus ab āgelis ī sinū abrahe. Prima ē q2 paup et mēdicus fuit. vn̄ d2. erat quidā mēdicus noīe lazarus

¶ Pauptas diligēda est ꝑpter quattuor.

¶ Certe multū diligēda ē pauptas.et hoc ꝑpter quatuor. Primū est q2 facit hoīem virtutibus abūdare.vn̄.ii.cor.ix viii.altissima pauptatis abūdauit ī diuiciis simplicitatis eorꝝ. Secūdū ē q2 dn̄m magistrū suū meret᷑ hēre.vn̄ psal. ego aūt mēdicus sum ꝛ paup et dn̄s sollicitus ē mei. Ter·ciū est q2 facit in iudicio cū deo paupes sedere et faciet il·los dn̄s secū iudicare malos.i. assensu iudicare. vn̄ math. xix.dicit christus.vos qui reliquistis oīa et secuti estis me sedebitis sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israhel.et io.xxxvii.iudiciū paupibz tribuet. [illegible]uartū est q2 facit in fine regnū celoꝝ possidere.mat.v.beati paupes spiritu ꝛc̄.et hic dicit᷑. lazarus mēdicus deportatus ē in si·nū abrahe. Secūda ratio ē q2 letāter pauptatē suam et mala sua accepit.vn̄ nūꝙ legimus ipsuz murmurasse ꝛ hoc est vnū qđ multū placet deo leticia in pauptate ꝛ tribula·tione:et in iudicio dei.ideo dicit᷑ in psal.seruite dn̄o in le·ticia.et apost.ii.cori.ix.hilarē datorē diligit deus. ¶ Ter·cia est q2 pseuerāter vsq3 ad mortē pauptatē suā et multa mala sustinuit q2 mēdicus mortuus ē.vn̄ dicit᷑ hic.factuz est et moreret᷑ mēdicus et portaret᷑ in sinū abrahe qui re·quies ē p̄ris in qua veniētes ab oriēte et occidēte recūbūt cū abrahā ysaac et iacob.et sicut dicit alia glo.sinus abra·he ē requies bonoꝝ paupū quoꝝ est regnū celoꝝ quo reci·piūt᷑ post hanc vitā.de ista requie scz requie eterna dicit dn̄s ysa.xxxii. sedebit populus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiducie et in requie epulēta. Ad illam re·quiē eternā vocat dn̄s laborātes et honeratos hoēre pn̄ie math. xi. venite ad me omēs qui laboratis et honerati e·stis et ego reficiā vos et inuenietis requiē aiabz v̄ris. Ad illam requiē eternā ꝑducat nos ihesus christus amē.

Dn̄ica tercia post pēthecostē. sermo. xxxv.

Homo quidā fecit cenā magnā ꝛ vocauit multos ꝛc̄. lu. xiiii. Quātū ad presens tria possum⁹ cōsiderare in isto euāge° ¶ Primū quis ē iste hō magnus qui fecit cenā magnā et que est illa cena quā dr̄ fecisse ꝛ que sūt illa fercula q̄ debēt in illa cena esse. ¶ Secūdū ē qui sūt illi qui vocati sūt ad cenā istā et quō vocati sūt diuersimode ab isto hoīe. ¶ Terciū ē qui sūt illi qui se excusant et nolūt ad cenā istā veīre. primū nota² cū dicit hō quidā fecit cenam magnā. scd̄m ibi. et vocauit multos. terciū ibi misit seruos suos hora cene dicere iuitatis vt veīrēt q2 parata sūt oīa. et ceperūt se omnes excusare ꝛc̄. ¶ Primū ē videre quis ē iste hō qui fecit cenā magnā homo iste christ⁹ ē filius dei qui hō fact⁹ ē ꝑ nobis et natus ex maria virgie. vn̄ psal. hō nat⁹ ē in ea. i. christus de beata vir[illegible]ne. de isto hoīe ꝓphetisauit. ysa. xxi. d. Nouū faciet dn̄s super terram. mulier cni dabit virū. i. beata virgo christū ꝑfectū hoīnē. hic ē hō ille de quo ipsemet dicit mat. xxv. hō quidā peregre ꝓficiscens ꝛc̄. sicut dicit beatus greg. quis ē iste hō qui peregre ꝓficiscit² nisi redemptor noster christ⁹ qui in ea carne quā assumpsit abiit ī celū. iste hō peregre ꝓficiscens seruis suis. i. fidelibus suis tradidit bona sua scȝ bona nature bona grē et etiam bona fortune ad negociandū et multiplicandū. homo ille christus est qui fecit cenam magnam.

¶ Cena duplex.

¶ Sciend̄ ē ꝙ duplicē cenā fecit. vn̄ sciend̄ ē ꝙ duplex est cena. ¶ Prima ē passio pn̄s vel ipā pn̄ia. ¶ Scd̄a dr̄ eterna gloria. prima ē preciosa: sȝ in principio amara. secūda sēp est dulcis et preciosa et gloriosa. prima ē grē. scd̄a eterne glorie. De prima g° dr̄ apoc. iii. emulare ergo ꝛ age penitētiā ego sto ad ostiū cordis ꝛ pulso dicit dn̄s et pulso pi spiratōes si quis aperuerit michi ianuā scȝ cordis p verā cōfessionē ego ītrabo in illū p spūssancti grāȝ ꝛ cenabo cū illo p fidei sue ꝛ bonoꝝ opū ei⁹ delectatōnē ꝛ ipē cenabit mecū per spūssancti cōsolatōnē quā dabo ei et per auxilii

mei delectatōnē et hoc tāgit glosa dicens. cenabit mecū q2 delectabit' de auxilio meo. certe pn̄s passio vel ipsa penitētia ꝓprie nō dicit' cena quia cena est post quā nō restat aliud cōuiuiū. de isto cōuiuio qd̄ appellat' pn̄ia dicit' hester. i. vbi dicitur ꝙ re[illegible]ssuer9 fecit grāde cōuiuiū cunctis pn̄cipib9 suis ⁊ pueris suis fortissimis persarū ⁊ medoꝝ inclitis et perfectis ⁊c̄. Assuerus beatus iterpretatur et significat christū qui ē beat9 super oēs et ipē dr̄ rex vt h[illegible]t' psa. xix. est rex regū dn̄s dominātiū. Iste rex assuerus christus ē qui tercio anno imperii sui fecit cōuiuiū Primus annus pōt dici tēpus ante legē. ¶ Scd̄s ann9 tēpus legis. ¶ Terci9 ann9 ē tēpus grē. ¶ In isto anno scz ī tpē grē. i. in passione sua in mensa crucis fecit christus nobis grāde conuiuiū. ¶ Ad illud cōuiuiū scz ad imitatōnem christi inuitantur et vocant' pn̄cipes et pueri icliti et pfecti magni et parui diuites et pauperes. certe ad istud cōuiuiū scz pn̄tis tribulatōis. primo debet veire qui vult venire ad cenam eterne glorie ī regno celoꝝ. vnde beatus paulus dicit act. xiiii. per multas tribulatōes et angustias oportet nos intrare regnū celoꝝ. et beat9 gre. non pōt quis ad magna premia peruenire nisi per magnos labores

¶ Prima g° cena siue conuiuiū ē penitētie et pn̄tis tribulatōnis ad quod dn̄s vocat nos. Panis de quo debēt peitētes comedere in isto cōuiuio est labor ipsius pn̄ie et sunt ieiunia vigilie abstinētie pegrinatōnes ⁊ discipline. ⁊ h° dicit psal. labores manuū tuaꝝ ⁊c̄. Preterea vinum de q° debent bibere penitētes in isto cōuiuio ē vinū cōpūctōis de quo dr̄ in psal. potasti nos vino cōpūctionis.

¶ Fercula quiq3 in cena penitentie.

¶ Nota ꝙ in isto cōuiuio dicūt' esse quinq3 fercula. ¶ Primū est peccati remissio et illuīnatō grē. de hoc dicit psal. Illumina occulos meos neūꝙ obdormiā in morte neqn̄ ⁊c̄. scz peccatū. vn̄ apo. ephe. v. surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis et illuīnabit te christus. vere qn̄ homo de peccato surgit et illd̄ deserit omnino et qn̄ peitet ꝙ illud fecit tūc xp̄s illuīat aīaz suā p suā grāz. Scd̄z testamētū hoē

cōsciētie et pure sicut dicit apo.ii.cor.i.nā glia nr̄a hec est testimoniū cōsciētie nr̄e. ¶ Terciū ē cōsolatio et cōfortatio spūssancti in laborib3 pnie ⁊ qn̄ sumus in aliqua tribulatōe. vn̄ psal. ſm multitudinē dolor meor cōsolatiões tue letificauerūt aīam meā. ¶ [Q]uartū pōt dici cōsideratio ⁊ cogitatio dn̄ice passiōis. vn̄ tren̄.i. recordare paupertatis et trāsgressiōis mee absinthii et fellis. et hebre.xii. recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipsū cōtradictionē vt nō fatigemī animis vr̄is deficiētes ⁊c. ¶ [Q]uintū pōt dici pregustatō ⁊ cōsideratō iocūditatis eterne. et hᵒ dicit psal. gustate ⁊ videte quoniā suauis ē dn̄s. et grego. de cōsideratiōe iocūditatis eterne dicit. si cōsideraremus q̄ et quāta sunt q̄ pmittūt' nobis ī celis vilescūt aīo oīa q̄ hn̄t' in terris. ¶ Est aūt alia cena scȝ eterna glia. vere ista ē gliosa. de ista dꝛ apoc.xix. beati qui vocati sūt ad cenā nuptiar agni. et esdre.iii. vbi dici' ꝙ rex darius fecerat cenā oībus vernaculis suis et oībus magistratib3 medee et pse et oīb3 purpuratis ⁊ preconib3 ⁊ cōsulib3 et prefectis sub illo ⁊c. Darius interpretat' fertilis ⁊ significat christū qui ē fertilis oībus bonis: bonis etiā glie: et bonis gratie io.i. de plenitudie eiꝰ omēs accipimus grām. Iste darius.i. christus fecit cenā magnā.i. gliam sēpiternā omnib3 vernaculis suis.i. angelis suis ī domo pr̄is ⁊ oīb3 magistratib3 medee et pse.i. oībus patriachis pphetis et apostolis qui fuerūt magistri nr̄i q2 ipsi docuerūt legē tuā dn̄e veterē ⁊ nouā. Perse interpretat' tētati et medee mēsurati. tētāt' enī sepe mēsurati. vn̄ hebre.xi. dicit' de pphetis. lapidati sunt secti sunt tētati sunt ⁊c. et de aplis dicit christus. lu.xxiii. vos estis qui pmāsistis mecū ī tētationibus. seqt' purpuratis ⁊ preconib3.i. martirib3 qui effuderūt sanguinē suū p ipso ⁊ cōsulib3 ⁊ p̄fectis.i. cōfessorib3 et doctoribus. In ista cena māducabit hō panē angelor. sicut dicit psal. et sicut dꝛ lu.xiiii. btūs ille hō qui māducabit panē ī regno celor. p̄terea ī ista cena erit vinū clar et pur sine fece.i. gaudiū sine amixtōe doloris. vn̄ ysa.xxv. dꝛ ꝙ dn̄s faciet in mōte scō cōuiuiū pinguiū: vindemie defe

tate quasi dicat in cenā eterne glorie erit vinū sine fece .i. gaudiū sine dolore. vñ apoc. xxi. absterget deus omnē lacrimā ab oculis sanctoꝝ ꝛc.

¶ Fercula quinq; in cena eterne glorie.

¶ Preterea in ista cena erūt quinq; fercula ¶ Primū erit sanitas sine egritudie. vñ psal. qui sanat oēs infir. t. sanitas pfecta nūq̄ erit in isto seculo. iō seq̄ᵗ mors. sȝ dñs oēȝ mortalitatē destruet ita q̄ nō erit mors ī patria. vñ isa. xxiii. tollet telā .i. mortalitatē destruet quā adduxit adā sup oēs natōes ⁊ p̄cipitabit mortē in sempiternū ¶ Scdȝ ferculū erit libertas sine ſuitute aliq̄. vñ apo. ad ro. viii. creatᵘ a liberabitᵘ a ſuitute corruptōis in libertatē filiorū dei. et gal. iiii. illa q̄ sursū ē hierusalē que ē mater nrā libera est. ¶ Terciū ē ꝯcordia ⁊ pax sine aliq̄ pturbatōe. vñ ysa. xxxii. sedebit populꝰ meus in pulchritudie pacis et in requie opulēta. ¶ Qrtū ē laus et grāꝝ actō sine fine. vñ ysa. li. ibi erit vox laudis ⁊ grāꝝ actō. psal. bti qui hitāt ī domo tua dñe ꝛc. ¶ Quītū ē pfecta cogniᵒ ⁊ visio dei nri saluatoris et totius summe trinitatis vñ apo. i. cor. xiii. videmꝰ nūc per speculū ī enigmate tūc aūt facie ad faciē nūc aūt cognosco ex pte tūc aūt cognoscā sicᵗ ⁊ cognitus sū. et btūs ber. dic. tūc cognoscemꝰ pris potētiā filii sapiam spūssancti beignissimā clemētiā. et ita hēmus noticiā tociꝰ sūme trinitatis. certe in cena ipse filiꝰ dei iesus christus ministrabit. lu. xii. trāsiēs mīstrabit illis. certe magnū erit et magnus honor hēre talē mīstrū: sȝ trāsiēs dic christus qr trāsire nos faciet ď cena pnie ad cenā eterne glorie. sȝ notādū q̄ ista cena dr̄ magna et hᵒ ē ꝓpter diutᵉnitatē et ꝓpter vocatoꝝ multitudinē. et ꝓpter ferculoꝝ abūdātiam.

¶ Vocat dñs ad cenā suā quattuor genera hoīnū.

Scdm est videre qui sunt illi qui vocati sūt ad istā cenā duplicē et quoᵒ vocati sūt. Et sciend est q̄ quaᵒʳ genera hoīnū vocat dñs scȝ pctōres omnes et salutē aiaꝝ suaꝝ sitiētes et labore penitētie laborātes et opera mīe faciētes ¶ Primo dñs vocat pctōres ad pniam. vñ ipsemet dicit lu. v. nō veni vocare iustos sȝ peccatores ad penitētiā. Item

ipse vocat oēs salutē aiaꝝ suāꝝ sitientes. vñ io.vii. si quis sitit veiat ad me ꝛ bibat. et ysa.l. omnes sitiētes venite ad aquas scȝ tribulatōis et pñie. Per aquas in scriptura tribulatio significat' vñ cant.viii. aque multe nō potuerunt extigere caritatē ei⁹. Istos duos scȝ pccōres et salutē aiaꝝ suaꝝ sitiētes vocat primo ꝛ pricipaliter dñs ad cenā et cōuiuiū. Itē vocat labore pñie laborātes mat.xi. venite ad me omnes qui laboratis et honerati estis ꝛ ego reficiam vos refectōe celesti. Itē vocat ad cenā illā opa mie faciētes vñ ipē dicit mat.xxv. veite bñdicti patris mei ꝛc̃.
Ad primā cenā scȝ ad cōuiuiū pñie sicut dr̄ mat.xx. multi sunt vocati pauci vero electi scȝ ad cenā eterne glorie sed vidēdū ē quomodo dñs vocat ad vtrāq; cenam.

Vocat dñs quinq; modis.

Et sciend est ꝙ quiq; mois. Primo ipse vocat multos per aplōꝝ et ꝓphetaꝝ verba. ad istā vocatōnē pōt referri illud qd dr̄ in psal. deus deoꝝ dñs locut⁹ ē in aplis et prophetis suis ꝛ vocauit terrā. i. amatores terrenoꝝ ad penitentiā et ad eternā gloriā. vere christus vocat ꝑ predicatoꝝ verba vt patet quotidie in predicatorib⁹ suis. Silier ipse vocat per ꝓphāꝝ verba vñ isa.xliii. clamat. redite preuaricatores ad cor recordami prioris seculi. ꝛ isa.iii. cōuertimi filii reuertētes et ego assumā vos. ꝛ ioel.iii. cōuertimini ad dñm deū vestrū q2 benign⁹ ꝛ misericors ē. ꝛ zach ii. cōuertimī ad me dicit dñs ꝑ pñiam et ego cōuertar ad vos ꝑ amorē et per miaȝ. Scdo ipse vocat per beneficia ita vocauit abrahā ysaac et iacob vt hēt' in geñ. et multos alios antiquos prēs et maxīe in veteri lege q2 dedit illis multa bona tpālia vt alliceret eos ad seruiēdū sibi. ita vocat modo multos dādo eis multa bona tpālia vt ꝑ illa alliciat eos ꝛ libētius ei seruiāt. sȝ certe sicut hēt' osee.ii. dedi eis vinū frumētum ꝛ oleū et argētū multiplicans eis et auꝝ ꝛ fecerūt sibi baal. ꝛ osee iii. adipleti sūt ꝛ saturati ꝛ eleuauerūt cor suū cōtra me ꝛ obliti sūt mei. Tercio vocat ꝑ passiōis sue exēplū ꝛ ꝑ sāctoꝝ exēpla. vere ipse vocat ꝑ passiōis sue exēplū vñ. i. pe.ii. in hoc ei vocati estis q2

christus passus ē ꝑ nobis vobis relinquēs exemplū vt seq̄
mini vestigia eius. similiter ipse vocat per sanctoꝝ exem
pla. et ideo dꝛ iac. v. accipite exēpla fratres mei exitꝰ ma
li et longanimitas laboris et patiētie ꝓphetarū qui locu
ti sūt ī noīe dn̄i. ⁊ mat. iiii. de vocatōe petri et andree qui
bus dn̄s dixit. venite post me et ego faciā vos fieri pisca
tores hoīnū et illi relictis oībus secuti sunt eū. et nos ad
exēpla eorū debemꝰ sequi dn̄m. et dꝛ eccle. xii. magna glo
ria ē sequi dn̄m: sed maior ē manere cū christo: sed maxīa
est cōsequi ipsum. Quarto vocat ꝑ flagella. vn̄ hester.
iiii. habetᶻ ꝙ rex assuerus per quē christus significatᶻ vo
cauit hester cū virga quā tenebat in manu sua. per virgā
flagellū dn̄i intelligimus: ita vocauit dn̄s beatum paulū
actu. ix. qꝛ legitur. cū appropinquaret damasco circūful
sit eū lux de celo et cadēs in terrā audiuit vocē dn̄i dicē
tē. Saule saule quid me persequeris ⁊c̄. et postea dꝛ ꝙ e
rat tribus diebus nō videns nec mādu cauit nec bibit. De
istis quattuor vocatōibꝰ dꝛ puer. i. vocaui vos ꝑ p̄dicatō
nē et ꝓphetarū verba et renuistis et extēdistis manꝰ me
as per beneficia et nō fuit qui aspiceret me q̄uis esset sa
tis qui acciperet: despexistis omne cōsiliū meū scꝫ qn̄ vo
caui vos per exēplū passiōis mee et per exēpla sanctoꝝ et
increpatōnes meas neglexistis scꝫ qn̄ vocaui vos per fla
gella. postea sequitᶻ pena. ego quoq̧ in interitu vestro ri
debo ⁊ subsānabo ⁊c̄. Quito vocat per īspiratōes hᵒ ē ꝑ
spūssancti cōsilia. ita vocauit tres magos qui venerūt ab
oriēte stella duce querētes dn̄m et adorātes eū. sicut hē
math. ii. Istis quiq̧ modis vocat nos dn̄s ad cenam suam
sed multi quasi essent surdi nolūt dominū vocātē eos au
dire. vel q̄ ipse eēꝫ excoicatꝰ nolūt ei rn̄dere. vn̄ cōq̄ritᶻ i
iob. xix. vbi ipse dicit. vocaui suū meū ⁊ non rn̄dit michi.

Excusant se tria genera hoīnum.

Terciū ē videre q̄ sūt isti q̄ se excusant. vn̄ sciend ꝙ tria
genera hoīnū se excusant scꝫ superbi auari ⁊ luxuriosi. su
perbi ⁊ ābitiosi excusāt se pᵒ. vn̄ priꝰ dixit villā emi ⁊ ne
cesse hēo exire ⁊ videre illā ⁊ iō habe me excusatū ꝑ istā q̄

habebat villam significãtᶻ supbi ꝛ ambiciosi qui volũt ha-
bere dominiũ sup alios sicut dñi villaꝝ hñt ꝑpter amoreꝫ
dominãdi quẽ cupiũt: sathanas electꝰ fuit a paradisi de-
liciis in tormẽta inferni. supbi gᵒ et ambiciosi excusant se
¶ vñ zach. vii. noluerũt attẽdere verterũt capita recedẽtes
et aures suas aggregauerũt ne audirent. Itẽ auari. vñ se-
cũdus dicit iuga boũ emi quinqꝫ. per istũ significãᶻ hi qui
solliciti sunt his q̃ ꝑ quinqꝫ sensus corporis administrãtur
scꝫ de istis tpãlibꝫ isti se excusant. vñ iere. viii. apprehẽ-
derũt mẽdacia. i. ista tẽporalia et nolũt reuerti. Itẽ luxu-
riosi: et isti significãtᶻ ꝑ illũ qui dixit. vxorẽ duxi. et iõ nõ
possum venire. quid per vxorẽ nisi voluptates carnis desi-
gnãtᶻ. qꝛ q̃uis bonũ sit cõiugiũ atqꝫ ad ꝑpagãdũ sobolẽ ꝑ-
uidẽtia dñi sit istitutũ: tñ multi sunt qui nõ ꝑpter fecũdi-
tatẽ sobolis: sꝫ ꝑpter carnis sue desideria illud expetũt et
faciũt luxuriosi gᵒ excusant se et nõ solũmõ excusãt se: sꝫ
et alios vocãt ad cenã suã. sapi. venite coronemus nos ro-
sis anteq̃ marcescãt ꝛ nõ sit pratũ qd nõ trãseat luxuria no-
stra. Cena supboꝝ et auaroꝝ ꝛ luxuriosoꝝ maxĩe ẽ cena he-
rodis. i. dyaboli. de qᵒ hẽtᶻ mat. vi. vbi dꝛ q̃ herodes fecit ce-
nã ĩ natali suo ꝛc̃. et ĩ ista cena ĩterfectus fuit sctũs iohã-
nes et hᵒ totũ fecit luxuria herodis ¶ Isti tres supbi auari
et luxuriosi se excusãt ꝛ renuũt venire ad prãdiũ pñie et
ad cenã eterne glie. sꝫ isti deberẽt multũ timere illud qd
dicit dñs postea ĩ euãgelio. amẽ dico vobis qꝛ neõ illoꝝ scꝫ
qui excusauerũt mãducabit cenã meã. sꝫ tũc fecit vocare
paupes debiles ꝛ claudos ꝛ cecos ꝛc̃. vere paupes spũ ĩtra-
hũt in regnũ celoꝝ et debiles ad portãdũ iugũ dyaboli. sꝫ
fortes sũt ad portãdũ iugũ dñi. ꝛ cecos ꝛ claudos. i. hũiles
despectos ĩ hᵒ seculo vocat dñs et elegit ad portãdũ cenã
suã. ẽte tales elegit dñs vt cõfũdat supbos ꝛ auaros ꝛ lu-
xuriosos. vñ apo. i. cori. i. videte frẽs vocationẽ vrãm qꝛ nõ
multi sapiẽtes ꝓm carnẽ nõ multũ potẽtes nõ multũ nobi-
les: sꝫ q̃ stulta. sunt mũdi elegit dñs vt cõfũdat sapiẽtes
et ĩfirma mũdi elegit deus vt cõfũdat fortia et innobilia
et cõtentibibilia elegit deus vt cõfũdat nobiles et supbos

vñ ia.ii.nõne elegit deus paupes in h° mũdo diuites i fi de ⁊ heredes regni qd̃ ꝓmisit de⁹ diligẽtib⁹ se. istis dicꝫ illd̃ lu.xxii. vos estis qui pmãsistis mecũ in tẽtatõib⁹ me is et ego dispono vobis regnũ meũ vt edatis mecũ et bi batis sup mẽsam meã in regno meo. Ad illd̃ regnũ in q° ẽ cena eterne glorie pducat nos christ⁹ bñdict⁹ sine fine ã.

Dñica quarta sermo.xxvi.

Erant appropinquãtes ad iesũ publicani et pec catores vt audirẽt illũ ⁊c̃. luc.xv. sed sicut dic̃ he. gre. vera iusticia huilitate habꝫ falsa iusti cia idignatõnẽ.iõ ipocrite et pharisei indignatõnẽ hñtes murmurabãt ex eo ꝙ iesus christ⁹ peccatores recipiebat et mãducabat cũ illis. ſꝫ dñs supbiã eoꝝ reprimit et cõfũ dit per parabolã ouis perditeet dragme perdite. dicit ei eis. Quis ex vobis hõ qui habꝫ centũ oues si perdiderit vnã ⁊c̃. et dicit glo. quare murmuratis q2 pctõres recipio ſꝫ ego non veni nisi vt oberrãtes colligã sic̃ vnusquisqꝫ ve strũ oberrãtem ouẽ r educere laborat dicit enĩ erãt appro piquãtes ⁊c̃. In verbis istis q̃tũ ad edificatõnẽ nrãꝫ ad ꝑ sens possum⁹ duo ꝯsiderare. Primũ ẽ quõ dẽm⁹ appropi quare ad iesũ saluatorẽ nostrũ. Scdõ assignat² cã et rõ ꝑ pter quã dẽmus accedere ad eũ.s.vt audiam⁹ ipsum ⁊ ibi videbimus quõ debemus audire eũ. Primũ notatur cum dicit.erant appropinquãtes. Scdm̃ cũ dicit vt audirent eũ. Primũ ergo est videndũ quomõ debemus appropin quare ad iesum saluatorem nostrum.

Appropinquare debem⁹ ad iesũ septẽ mois.

Et sciend̃ est ꝙ quiqꝫ mois debemus appropinquare ad iesum. Primo quasi ceci ad lumẽ vt illuminemur ceci fa cti sumus oculis cordis nri tãcito cũ aliqd̃ peccatuꝫ mor tale facim⁹ q̃cito et ad peccatũ mortale faciendũ cõsenti mus. q2 diabol⁹ et malicia pcti nri execant nos. vñ sap.v. d2 d̃ pctõribꝫ ꝙ malicia eoꝝ excecauit eos. ſꝫ quõ diabol⁹ excecat pctõres oculis cordis. q̃re in illo ẜmõe.cec⁹ sede bat iux̃ viã ⁊c̃. nos aũt pctõres facti ceci ꝑ pctã nrã dẽm⁹ appropiquare ad iesuꝫ tãq̃ ceci ad lumẽ ⁊ h° vt illuiem

quia ipē ē lux mūdi io.x.dicit.ego sum lux mūdi.ipse ē q̄ soluit conpeditos ⁊ qui illuīat cecos.vt hētur in psal.et luce.xviii.dr q̄ ipse illuminauit quedā cecū q̄ appropinquit ad iesum. vnde dicitur ibi. cum appropīquaret cecus ad iesum interrogauit eū dicens.quid vis vt faciam tibi. dn̄e vt videā et cōfestim vidit ⁊c̄.ideo nos pccōres ceci ad ipsum qui illuminat cecos debem⁹ accedere et appropinquare per verā fidem et pn̄iam vt nos illuminet p suā gratiam.sicut dicit̄ in psal. accedite ad eū et illuminamini. et ad ephe.v.habetur. surge qui dormis et exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus.i.o tu peccator surge a peccatis tuis et desere ea et veni ad christum et illuiabit te. ad ipsum g° christum qui illuminat oēm hominē veniētē in hūc mūdū debemus appropinquare. vt hētur io.i. per verā penitētiā vt illuminet nos per suā gratiā et liberet nos de omi cecitate peccati. de multiplici cecitate pccōꝝ quere in illo sermone.Cecus sedebat ⁊c̄. ¶ Scdō debemus appropīquare ad iesum tāq̄ īfirm⁹ ad medicū vt ab oībus infirmitatibus pccōꝝ nostrorū saluemur.vt dicit̄ in psal. ipse ē qui ꝑpiciat̄ omnibus iniquitatibus tuis qui sanat omnes īfirmitates tuas. ipse enī est summus medicus q̄ solo sermone suo sanat oīa.vnde sapi.xvi. neq̧ herba neq̧ malagma sanauit eos: sꝫ serm⁹ tuus domine et quia est summ⁹ medicus debem⁹ appropīquare ad ipsū p verā penitētiā vt saluet nos per suā misericordiā ⁊ dꝫ quilibꝫ nostrū qui pccōr ē cū psal. clamare. misere mei dn̄e quoniā īfirm⁹ sū sa.a.⁊c̄.⁊ cū iere.xvii.sana me dn̄e et sanabor:qꝛ tu es sūm⁹ medic⁹.vn̄ aug.dn̄e medic⁹ es ego eger infirm⁹ sū:misicors es ⁊ ego miser sū sana g° ⁊ miserere.

¶ Infirmitas triplex.

¶ Nos pccōres q̄ isto medico īdigemus debem⁹ appropinqre ad ipsū per penitētiā. vt saluet nos p suā misericordiā ab oībꝫ pccīs nrīs et spālīter de triplici īfirmitate spūali ab īfiritate pigricie auaricie ⁊ luxurie. ab ista triplici infirmitate multi christiani laici ⁊ clerici sunt hodie occupati. ¶ Prima infirmitas ē pigricie. de ista dr ecclesiast.

xxxi. iõibz opibz tuis esto velox ⁊ oĩs ĩfirĩtas ñ occ'z tibi ⁊ mat. xxvi. vigilãte ⁊ orate ne ĩtretis ĩ tẽtatõnẽ. spũs q̃d promptꝰ ẽ caro aũt infirma. i. ad oẽ bonũ faciend̃ pigra ad oẽ malũ faciẽd̃ prona. ¶ Ista ĩ firmitas significat' per ĩfirmitatẽ illiꝰ paralitici. de quo habet' mat. ix. cũ apporta retur ad christũ in lecto suo curauit eũ et sanauit ab oĩbz peccatis et ab omĩ infirmitate sua vñ dicitur ibi vt sciatis quia filius hominis potestatẽ habet dimittendi peccata ait paralitico. surge tolle lectũ et vade in domũ tuã ꝛc̃. p paralisim (que ẽ ĩfirmitas que mẽbrũ quod accipit inutile reddit totum et facit ĩmobile tali modo etiã ꝙ non potest de loco suo surge') significat' infirmitas pigricie que ita accipit hominẽ pigrũ sepe ꝙ non pmittit eum ire ad ecclesiam neq̧ mouere ipsum ad aliquod bonum faciẽdũ. ¶ Secumda infirmitas ẽ luxurie. de ista potest dici illud q̃d dicit aposto. gall. iiii. scitis q2 ĩfirmitatẽ carnis euãgelizo vobis. iam pridẽ ista infirmitate luxurie ĩfirmꝰ fuit amon filius dauid ꝓpter amorẽ thamar sororis sue quã postea viribus oppressit ⁊ cubauit cũ ea. vt hẽt' .ii. re. xviii. ¶ Ista ĩfirmitas ẽ sicut ĩfirmitas leprosi. vnde ista in firmitas bñ potest figurari per infirmitatem illius. de quo dicit' mat. viii. cũ descendisset iesus de mõte ecce leprosus veniẽs adorabat eum dicens. domine si vis potes me mundare. et extendit ei manum et tetigit eum dicens. volo te mundare et statim mũdata ẽ eius lepra. per istũ leprosum pecator luxuriosus significatur per leprã que ẽ infirmitas ardẽs et fetens peccatum luxurie significatur quod est peccatum ardens et fetens coram deo et angelis eius. vnde dicit greg. ardor luxurie descendit vsq̧ ad infernum fetor ascendit ĩ celum. nec mirum cum sit fimus carnis sterquiliniũ corporis odium angelis discordia proximi cibus dyaboli. ¶ Tercia infirmitas est pessima scilicet auaricie. de ista dicit' eccle. v. est alia infirmitas pessima sub sole diuitie cõgregate ĩ malũ domini sui. ista infirmitas ẽ infirmitas ydropici. vñ ista ĩfirmitas bñ põt figurari p illũ ydropicũ quẽ dñs sanauit ab ydropisi sua. sicut hẽt' luce. xiiii

nõ

per īfirmitatē ydropisis q̄ facit hoīnē inflare et quotidie sitire significat optime infirmitas auaricie. q2 auaricia facit hominē inflare per superbiā. et ideo dicit apo. i. thi. vi. precipe diuitibus huius seculi non sublime sapere ꝛc. vermis diuitū superbia est. Itē facit semper sitire diuitias. vn̄ eccl. v. auarus nūq̄ implebitur pecunia. et prouer. xiii. vēter impioꝝ īsaciabilis. Certe isti tres pigri infirmitate pigricie luxuriosi qui sūt īfirmi infirmitate luxurie et auari qui sūt infirmi īfirmitate auaricie. per pctā sua iam appropinquant vsq ad portas īferni vt hēt in psal. q2 inter aīas eoꝝ et infernū nō est nisi paries quidā terre. s. corpus eoꝝ. idō debēt isti a peccatis suis recedere ꝛ appropinquare ad iesum medicū per penitētiaꝫ vt sanet eos ab istis īfirmitatibus suis. et certe ipse sanaret eos si ita facerēt sicut sanauit paraleticū leprosum idropicum. cū venirent ꝛ appropinquarent ad ipsum tāq̄ ad summuꝫ medicū querere sanitatē. Tercio debemus appropiquare ad ipsum tāq̄ famelici ad cibū et ad panē vt ab ipso reficiamur. ipse est panis vite sicut ipsemet dicit io. vi. ego suꝫ panis vite si quis venerit ad me non esuriet. Ipse est qui refecit septem milia hoīm ex quinq panibus et duobꝫ piscibus q2 venerāt ad eū vt audirēt eū. sicut hēt io. vi. ꝛ io debem9 ad ipsum audacter veīre ꝛ appropiquare tāq̄ famelici ad panē vt nos reficiat corpali et spūali refectōne et h° ē qd ipsemet dicit nobis et clamat mat. ix. veīte ad me oēs qui laboratis et honerati estis et ego reficiā vos. Quarto tanq̄ sitiens ad fontē. ipse est fons paruus qui creuit in fluuium magnū et redūdat in aquas plurimas hester. ix. fons misericordie et pietatis et totius huilitatis christus ē. sed fōs iste paruus fuit per huilitatē. fons iste creuit in fluuiū magnū ꝛ redūdat in aquas ī ꝯuersione gētiliū ꝛ multoꝝ iudeoꝝ ad suā fidē. Ad istū fōtē quilibet dꝫ veīre et appropiquare ille qui sitit salutē aīme sue vt eum potet fonte misericordie sue. et hoc est quod ipse clamat io. vii. si quis sitit salutē anime sue veniat ad me qui suꝫ fōs misericordie ꝛ pietatis ꝛ bibat. certe ad istū fōtē

misericordie debemus nos oēs peccatores venire ꝛ appro
pinquare qꝛ peccatores recipit festinātér et libēter. et hᵒ
manifestū ē de beata maria magdalena lu. vii. et filio ꝓdi
go lu. xv. vbi dicitᶻ. cū venisset ad patrē suū ꝛ cū adhuc lō
ge esset: vidit eū pater et mīa motus occurrēs cecidit sup
colum eius ꝛ deosculatus est eū ꝛc. et. ii. re. de dauid qui
perpetrauerat homicidiū de vria: et adulterium de vxore
vrie. tancito cū dicit peccaui dn̄o. dixit ei natham. et dn̄s
trāstulit peccatū tuū a te. preterea qꝛ nos peccatores re-
cipit letāter. vt patet ī filio ꝓdigo ī amplexibꝫ eius et in
osculo et in anulo et in stola pria quā fecit ei dare ꝛ in cō
uiuio qđ fecit ei preparare. et ꝓpter hᵒ dicitᶻ. maius gau
diū erit sup vno peccatore penitētiā agēte q̄ꝫ sup nonagin
ta nouem iustis qui nō egent pn̄ia. preterea. quia nos ma
gis tenere et diligēter diligit q̄ꝫ mater. vnde ysa. xlix. nun
quid mater pōt obliuisci infantē vteris sui: et si oblita illi
us fuerit ego tamen nō obliuiscar tui. et eccle. iiii. misere
bitᶻ tui magis q̄ꝫ mater. et ideo audacter ad ipsum qui est
fons mie et pietatis debemus appropinquare. ¶ Quinto
tanq̄ꝫ frigidi ad ignē vt amore suo accēdamur. sicut dicit
apost. hebre. xii. deus noster ignis cōsumēs ē. sed sicut hō
q̄ꝫto plus appropinquat ad ignē tāto plus calor ignis ap-
propinquat illi et tanto plus sentit de calore ignis mate
rialis. ita quāto plus appropīquat homo de deo p pn̄iam
et amorem tāto plus sentit de calore ignis spūssancti. de
quo dicitᶻ luc. xii. ignē veni mittere in terrā et quid volo
nisi vt accendatᶻ et q̄ꝫto plus appropīquat homini deus p
amorē tāto inardescit hominē in caritate ꝛ hoc ē qđ dicitᶻ
iaco. v. appropiquate deo scꝫ p pn̄iam ꝛ amorē et hᵒ est qđ
dicitur. ipse appropinquabit vobis per miam et amorem.
¶ Sexto tanq̄ꝫ rei ad aduocatū vt ab ipso defēdamur: ipse
christus aduocatus noster est. vn̄. i. io. ii. si quis peccaue-
rit aduocatū habemus apud patrē ihesum christū iustū.
vere christus aduocatus noster ē et ipse nos defēdet in iu
dicio: si mādata eius custodierimus. Similiter beata vir
go aduocatrix nostra est apud filium maxime eorum qui

eam honorant et ei fideliter seruiũt. vñ beatus bernñ. o hõ
securũ accessum habes ad deũ vbi habes filiũ ante patrẽ
et ante filiũ matrẽ filius ostendit patri latus et vulnera
mater ostendit filio pectus et vbera. nõ poterit ibi esse vl
la repulsa vbi tot et tanta occurrunt caritatis insignia.

¶ Septimo tãq̃ discipuli ad suũ magistrũ vt ab eo instrua-
mur. christ⁹ noster magister ẽ. vñ math. xxiii. nolite voca-
ri rabi. vnus ẽ enim magister vester christus ipse ẽ doctor
iusticie. ioelis. ii. exultate ⁊ letami ĩ dño deo vestro. q2 de
dit vobis doctorẽ iusticie. doctor iste christus ẽ quẽ dedit
nobis pater ⁊ misit ad docẽdũ nos viã iusticie et viã pñie
vel ipsam iusticiã q̃ docet reddere vnicuiq3 qd̃ suũ ẽ. De
hoc quere in illo sermone. Cum venerit paraclitus ꝛc̃. do-
ctor ergo christus iste filius dei ẽ. de quo filio dicit pater
mat. v. hic ẽ filius me⁹ dilect⁹ in quo michi cõplacui: ip-
sum audite. ꝑpter h° debem⁹ ad ipsum appropiquare vt
ipsnm audiam⁹. et hoc ẽ scd̃m ꝙ debemus videre sciz quõ
debemus ipsum audire.

¶ Audire dẽm⁹ christũ q̃nq3 mois. ⁊ ipẽ docebit nos tria

¶ Et sciend̃ ẽ ꝙ quiq3 mois. Pri° nos vtilia docẽtẽ. vñ isa.
xlviii. dicit. ego sum dñs de⁹ tuus docẽs vtilia. et sciend̃
ꝙ tria vtilia docet nos. ¶ Primũ ẽ ꝙ docet nos vt ĩpietatẽ
id ẽ superbiã et secularia desideria q̃ sũt desideria carnis
et mũdi abnegem⁹ et vt sobrie et iuste et pie viuam⁹. et
hoc ẽ qd̃ dicit aplũs thi. ii. apparuit gratia saluatoris dei
nri. i. iesus christ⁹ erudiẽs nos vt abnegãtes ĩpietatẽ ⁊ se
cularia desideria sobrie ⁊ iuste et pie viuam⁹ ĩ h° seculo.
¶ Scd̃m ẽ vt humiles et mites sim⁹. vñ dicit ipsemet mat.
xi. discite a me q2 mitis sum et huĩlis corde. ¶ Terciũ est
vt pauptatẽ spũs et alias beatitudines diligamus. vñ d2
math. v. ꝙ ascendit iesus in montem et accesserunt ad eũ
discipuli eius et aperiens os suum docebat eos dicẽs bea
ti pauperes spũ ꝛc̃. ¶ Scd̃m ẽ q2 debemus eum audire ip-
sum dulciter corrigentem. vnde io. viii. dixit iesus mulieri
que deprehensa fuerat in adulterio. vade et amplius no-

ti peccare. Tercio debem⁹ ipsũ audire veniã et misericor-
diam pollicentẽ. vñ iere. iii. vulgo dicitur. si vir dimiserit
vxorem suã nunquid nõ reuertet² ad eã tu autẽ fornicata
es cũ amatoribus multis tamen reuertere ad me dicit do
min⁹ et ego suscipiã te. Quarto ad penitẽtiã peccatores
vocãtẽ. vñ dicit canti. vi. et clamat. reuerte' reũtere suna
mitis 2c̃. i. aĩa peccatrix misera p peccata tua reuetere p
contritionẽ cordis reuerte' per confessionẽ oris reuerte' p
satisfactõez operis reuerte' per executionẽ boni operis
vt intueat² te. et ysa. xli ii. dr. reurtere qr redemi. vere do
minũ vocãtem nos debem⁹ libẽter audire. sic fecit beatus
iob. xl. dñe auditu auris audiui te 2c̃. et post sequitur. Et
ideo ago pñiaz in fauilla et cinere. Quito debem⁹ eũ au
dire nobis coronã glorie pmittentẽ. vñ canti. iiii. tota pul-
cra es amica mea et macula non ẽ i te veni de libano veni
coronaberis: veni p fidẽ trinitatis. vel veni per opera pe-
nitẽcie et veni p opera misercordie ⁊ veni per opera iusti
cie et tũc coronaberis p coronã eterne glorie. Illã coronaz
nobis cõcedat ihesus christus amen.

Dñica quita post pẽtecostẽ smo. xxxvii.

Estote misericrdes sicut et pater vester misericors
est 2c̃. luce. v. In verbis istis inuitat nos christus ad
opera misericordie vt imitemur patrẽ glorie tãq̃ bo
ni filii i misericordia. dicit ergo estote misericordes 2c̃.
In verbis istis duo sunt consideranda. primũ ẽ videre in
quibus cõsistit erga nos mia di patris. scdm ẽ vide' i qui
bus cõsistere debet mia cuiuslibet fidelis et quõ debet eẽ
misericors quilibet fidelis.

Misericordia dei erga nos patet in septem.

Primũ ẽ videre i quibus cõsistit mia dei patris erga
nos. Et sciẽdũ q̃ i septẽ. Primũ ẽ i nrã creatiõe qr magna
mia fuit q̃ nos creauit ad ymaginẽ et silitudinẽ suã. gen.
.iii. Scdo i nostra recreatiõe et i formã serui dño mundi
iponẽdo. vñ dicit cassiodorus. magna mia dei q̃ formã ser-
ui imponit dño mũdi vt ipẽ pa[n]is esuriret: vite fõs sitiret
virtus infirmaretur: et vita indeficienter moreretur. Itẽ

iere.xxxi.in perpetua caritate dilexi te ido attraxi te miserans. ¶ Tercio in bonoꝝ tēporaliū largitōne. vñ psal. misericordia dñi plena ē terra. ista misericordia extendit se super bonos ⁊ malos. vñ mat. v. benefacite his qui oderūt vos vt sitis filii patris vestri qui facit solem oriri sup bonos et malos et pluit super iustos et iniustos et certe nō solū se extendit ista mia ad homines malos et bonos imo ad aīalia terre ⁊ volatilia celi. vnde mat. vi. dicit ipē christus. respiccvit olatilia celi qꝛ nec semināt nō laborāt nec cōgregāt in horrea et pater vester celestis per suā miam pascit ea. ¶ Quarto in pctōꝝ ad pniaꝫ expectatōe. vñ isa. xiii. expectat nos ad miam vt misereat' nri. vere sicut bonus cultor vinū vinee sue expectat per tres ānos. ipē vero nō p tres ānos solū imo per vingiti et xl. expectat pctōres ad penitētiā ꝙ si vellet de iusticia sua tacito qñ faciunt peccatū possꝫ ipsos in infernū confūdere. et iō dꝛ iere. iii. mia dei ē ꝙ nō sumꝰ cōsumpti oēs. ista mia magna est. ¶ Quito in ipsoꝝ pctōꝝ ad pniaꝫ vocatōe. de ista vocatōne dꝛ iere. iii. tu aūt fornicata es cū amatoribꝰ multis .a. cum demoibꝰ o aīa peccatrix tñ reuertere ad me ⁊ ego suscipiam te. et sup illō dicit be. gre. miaꝫ dēmus vocātis erubescere si iusticiā eius nolimꝰ formidare ⁊ q̃to grauiori improbitate cōtēnit' tanto cōtemptus crebris beneficiis adhuc vocare nō dedignat'. vñ ysa. liiii. clamat reuertere qꝛ redemi te. ¶ Sexto in pctōꝝ velociter ⁊ misericorditer ad pniaꝫ receptōe. vt pꝫ de beato matheo aplō. vnō ipē dicit mat. ix. qꝛ misericordiā volo et nō sacrificiū. similiter illō patet in filio prodigo. lu. xv. vbi dicit' videns eum a lōge pater misericordia motus occurrit et cecidit super colluꝫ eius et deosculatus ē eū. vñ ipse tamcito recipit pctōres qui pctā sua cōfitent' ⁊ derelinqunt. vñ puer. xxviii que abscōdit stilā suā nō dirige' q̃ aūt cōfessus fuerit et reliqrit ea miaꝫ cōseque'. et qꝛ ita misericorditer suā miaꝫ eis et sua pctā cōdonat libēter et audacter debent venire ad ipsū ⁊ reuerti: ipse miserebit' eoꝝ. et ideo dꝛ isa. lx. derelinquat impius viā suam. et vir iniquus cogitatōes suas

zc. et ioel.ii. cõuertimini ad dñm deũ vestrũ q2 benignus est ⁊ misericors. et iõ libẽter nos recipit. Certe stulti sunt qui viuũt dyabolo q2 sicut dicit hiere.vi. crudelis ẽ et nõ miserebit². et sapiẽtes sunt qui viuũt deo: q2 benignus ⁊ misericors pater dulcis ⁊ rectus dñs. et psal. miserator et misericors dñs ❡ Septimo ĩ pctõꝝ a peccato mortali quiescẽtiũ et vere penitẽtiũ saluatõe. Ipse vere penitẽtes et quiescẽtes vere a peccato p suã miam saluat. vñ thi.iii. apparuit benignitas et hũanitas saluatoris nostri dei ĩ mĩa dicit glo. nõ ex opibus iusticie q̃ fecimus nos: s; ẽm suam miam saluos nos fecit. et in psal. saluũ me fecit quoniã voluit me. et ro.xi. nec ẽ currẽtis nec volẽtis s; dei miserentis. s; quos vult p suã miam saluos facit. ꝑpter ista septẽ et ꝑpter multa alia dicit apost.ii.corin.i. ꝙ ipse pater celestis ẽ pater mie et de⁹ totius cõsolatõis qui cõsolat² nos in omni tribulatõe nostra ❡ Scdm ẽ videre quo° quilibet fidelis christianus d; esse misericors sicut ⁊ pater noster celestis. Et sciẽdũ ꝙ sicut dicit glo. in iudicio alios temere nõ debemus iudicare. et iõ dr hic nolite iudicare et nõ iudicabimini. glo. de aptis q̃ bono aio fieri nõ pñt ꝑmittitur nobis iudicare. de aliis vero non: vel possumus dicẽ ꝙ quil; fidelis d; esse misericors et miam hẽre ĩ se de trib;.

❡ Misericordia de tribus habẽda ẽ in corde fideli.

Primo de se ipso. Secũdo de ꝑximo suo vicino. Tercio de animab; q̃ sunt in purgatorio ❡ Primo g° d; hẽre miam de seipso: q2 stultus ẽ qui se obliuioni dat. et iõ dicit² eccle.xxx. miserere aie tue placẽs deo. ille aie sue miseretur qui ẽm posse suũ peccata mortalia vitat et carnẽ suã mortificat vt animã suã saluã faciat ⁊ vt deo placeat. s; optime dicit sapiẽs cũ dicit. miserere aĩa tue. nõ dicit carnis tue q2 certe de hoc nõ oportet homines nec mulieres monere vt misereant² carnis sue. q2 hodie fere oẽs hoies maiorem miam habent de carne q̃ de aĩa sua. et ideo videns hoc christ⁹ dicit. mat.vi. nolite solliciti esse dicẽtes. quid manducabimus aut quid bibemus zc. ❡ Isti sunt miseri q2 si tantũ curarẽt de aĩa sua q̃tũ de carne sua curãt procul

dubio eam saluā facerent. preterea isti sunt stulti q2 stultus est qui plus curat de asino hoīnis q̄ de dn̄o illius. asinus dicit caro siue corpus spiritus est dn̄s. de isto d2 eccle. xxxii. cibaria et virga et onus asino debēt: cibaria debēt hoīnes dare asino. i. corpi ne in via deficiat et virgam et disciplinā ne lasciuiat: et onus ne supbiat et ita dietā suā perficiat et ad hospiciū suū bonū cū dn̄o pueniēs scz cū spiritu suo prebendā suā percipiat: et hoc erit in paradiso post iudiciū qn̄ dn̄s reformabit corpus huīlitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue phil. iii. preterea stultus ē qui plus diligit ⁊ honorat ancillā q̄ dn̄az suā ⁊ qui maiorē habz miaz de ancilla sua q̄ de dn̄a. domina ē anima caro ē ancilla. stultus ē g° qui plus curat de carne sua q̄ de aīa sua. vn̄ dicit bern̄. cur carnē tuā rebus preciosis īpinguas ⁊ adornas quā post paucos dies vermes deuoraturi sūt in sepulchro. et aīam tuā nō adornas bonis operibz q̄ deo et āgelis presentāda ē in celis. q̄re aīaz tuaz vilipendis ⁊ carnē tuā ppoīs dn̄az ācillari: ⁊ ācillā dn̄ari magna abusio ē. et iō d3 q̄libet primo misereri aīe sue.

¶ Opera misericordie septem.

¶ Scd̄o debemꝰ hēre miaz de pximo nr̄o vicino et hoc dupliciter scz corpaliter et sp̄ualiter. et q2 duplex ē mia. scz sp̄ualis et corporalis.

¶ Misericordie corpalis septē sūt dn̄e.

¶ Et est corporalis in septē differētiis q2 septē sunt opera mie scz corporalis ¶ Primū ē famelicos cibare. de hꝰ hētur thob. iiii. vbi dicit pater thobie filio suo. cum esurientibꝰ panē tuū comede 2c. ysa. lviii. frange esurienti panē tuu3 2c. christus in h° misericors fuit: q2 ipē quiq3 milia hoim de quiq3 ordeaceis ⁊ duobz piscibz saturauit. sicut hētur io. vi ¶ Scd̄m ē sitiētes potare. ⁊ sicut dicit christus mat. x. quicūq3 dederit potū vni ex minimis meis aque frigide tātū in noīe discipli. amē dico vobis nō perdet mercedem suā et apoꝰ. ro. xiii. si esurierit īimicus tuus ciba illū si sitit potū da illi. ¶ Terciū ē peregrinos ⁊ hospites ī domo tua ppter amorē christi recipere. et sic dicit christꝰ mat-

x. qui vos recipit me recipit. de h° d2 ysa. lviii. egenos va-
gosq3 iduc in domū tuā. o q̄ bona hospitalitas q̄ facit hoi
nē placere deo. vnde aplūs hebre. xiii. nolite obliuisci ho-
spitalitatē q2 per hāc placuerūt quidā angelis in hospici
o receptis sicut abrahā. sicut d2 geñ. xviii. Quartū est
nudos induere et de hoc hētur ysa. lviii. cū videris nudū
operi eū. et thob. iiii. de vestimētis tuis nuodos tege ⁊ cer
te qui pauperē p̄pter amorē christi iduit aliq° vestimēto
christū iduit. et illud maifestū fuit in beato martino qui
partē clamidis sue dedit cuidā pauperi. Quītū ē infir-
mos visitare. et sicut d2 iacobi. i. religio mūda et imacula
ta apud patrē hec ē visitare infirmos et pupillos et vidu
as in tribulatōe eoꝝ. Sextū est incarceratos visitare et
cōfortare. de istis septē opibus mie hēt² simul mat. xxvi.
vbi dicitur q̄ dn̄s faciet in iudicio bonos et malos congre
gare et segregabit eos ab iuicē sicut pastor separat oues
ab edis et statuet bonos adextris suis et illis dicet esuri-
ui et dedistis michi mādūcare sitiui ⁊c̄. venite ergo bene-
dicti patris mei percipite regnum ⁊c. sed illis qui illa o-
pera mie nolūt facere dicit ecōtrario esuriui et non dedi
stis michi mādūcare ⁊c̄. discedite a me maledicti ite in i-
gnē eternū q̄ patus ē diabolo ⁊ āgelis eius. q2 sic d2 iac.
ii. iudiciū sine mia fiet illi qui nō fecit miam. Septimū
est mortuos sepelire. de isto d2 tho. ii. vbi d2 q̄ esuriētes a
lebat nudis vestimētū prebebat: mortuisq3 occisis sepul-
turā dabat ad ista septē opa mie iuitat nos christ⁹ cū di-
cit. estote misericordes ⁊c̄. postea se² date ⁊ dabit² vobis
ecce magnū forū. q2 dicit dn̄s date tp̄alia et dabit² vobis
vita eterna. certe sic dicit btūs aug. de nullo ita bn̄ vinci²
dyabol⁹ sic de mia. ⁊ ideo dicit thob. filio suo. quō poteris
ita esto misericors ⁊c.

Misericordia spūalis in septē opera diuidit².

Scda ē mia spūalis et ista ē in septē dn̄tiis q2 septē sunt
opera mie spūalis q̄ notantur in hoc versu. Cōsule casti
ga solare remitte fer ora. Primū ē illos qui indigent cō
silio cōsulere. et de hoc pōt dici illud qd̄ dicitur math. v

quod quis petit a te dã illi.i. si quis petit a te rem vel cõ
siliũ da ei. et sicut dicit[9] puer.xi. salus aũt ẽ vbi sunt mul
ta cõsilia. et eccl.xxii. oĩa fac cũ cõsilio et post factũ nõ pe
nitebit. ¶ Scdm ẽ malos et iniquos corrigere et castiga
re. vñ mat.xviii. si peccauerit in te frater tuus corripe eũ
inter te et ipsum solũ et h° dulciter q2 sicut dicit[9] in psal.
quoniã superuenit mãsuetudo ꝛ corripiem[9]. ¶ Terciũ ẽ deso
latos cõfortare. vñ apo.ii. cori. corripite inqetos: cõsolami
ni pusillanimes: suscipite ĩfirmos: paciẽtes estote ad oẽs
¶ Dimittere debemus iniurias nobis illatas ꝑpter tria
¶ Quartũ ẽ iniurias sibi illatas remittere. vñ dicit[9] hic di
mittite et dimittet[9] vobis. Propter tria dz hõ iniurias si
bi illatas libẽter dimittere. ¶ Primũ ẽ q2 christus magi
ster noster iniurias sibi illatas dimisit et pro malefactori
bus suis orauit vñ luc.xxiii. dicit[9]. pater ignosce eis q2 ne
sciũt quid faciũt. similiter beat9 stephanus. actu.vi. dñe
ne statuas illis h° peccatũ ꝛc. ¶ Scdm ꝙ illis qui iĩurias
nõ remittũt: dñs pctã eoꝝ nõ dimittet. vñ mat.vi. si aũt nõ
dimiseritis hominibꝫ pctã eoꝝ pater vester celestis nõ di
mittet vobis pctã vestra. vñ huus neq̃ improperat[9] a dño.
mat.ix. hue neq̃ oẽ debitũ dimisi tibi. i. oẽs preuaricatões
tuas quoniã rogasti me. nõne oportuit te misereri conbui
tui sicut ego mib9 sũ tui ꝛc. ¶ Terciũ ẽ ꝙ dñs orõem eoꝝ
nõ exaudit qui iniurias sibi illatas nõ dimittũt. vñ ysa.i.
dicit dñs. cũ multiplicaueritis orões vestras nõ exaudiã
dicit dñs. manus eĩ vestre sanguie plene sunt. in sanguie
rãcor vel odiũ significatur vel notat[9]. et eccl.xxviii. dicit
dñs. dimitte ꝓxio nocẽti tibi ꝛ tũc deprecãti tibi pctã sol
uẽt[9]. vñ dicit glo. inter. indignũ ẽ deũ ei esse ꝓpiciũ qui ẽ
crudelis in ꝓximũ. et augu. dicit. vnusquisqꝫ talẽ ĩdulgẽ
tiã accepturus ẽ a deo qualẽ ipse dimisit ꝓxio. certe ille
qui iniurias sibi illatas nõ dimittit cũ dicit orõem dñicã
sibiipsi maledicit cũ dicit. dimitte nobis debita nostra ꝛc
vñ augu. si nõ dimittis iniuriã q̃ tibi facta ẽ. nõ orationeꝫ
pro te fũdis sed maledictionẽ sup te inducis cum dicis. si
cut et nos dimittimus debitoribus nostris ꝛc. q2 ergo nõ-

dimittimus nec dimittet^r nobis. ideo dicit apo. ephe. iiii. estote benigni inuicē misericordes inuicē. vt dominus in christo donauit nobis. et. i. pe. iii. estote misericordes non reddētes malū p malo. ¶ Quītū est opem suo proximo ferre. hoc est in necessitate proximū suū adiuuare. et hoc ē qd dicit^r gal. v. alter alterius onera portate. et sic adimplebitis legē christi. onus culpe prior debemus portare cōpatiendo et onus necessitatis eor et pene tēporalis eor eos cōsulēdo et adiuuando. sicut puer xviii. frater qui adiuuat^r a fratre quasi ciuitas firma et fortissima est. ¶ Sextū ē inimicos suos diligere et p psequentibus se orare. et hoc ē qd dicit^r mat. v. diligite inimicos vestros et orate p persequētibus vos. ¶ Septimū ē delīquētes dulciter instruere. et hoc ē qd dicit^r gal. vi. si preocupatus fuerit aliquis hō in aliq° delicto: vos qui spūales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis zc. hec sunt septē opera misicordie spūalia. ¶ Tercio debem⁹ hēre misericordiā de aiab⁹ que sūt in purgatorio. vn̄ ipse clamāt illud iob. xxx. miseremī mei miseremini mei saltē vos amici mei: q2 manus domini tetigit me. sed nūc miseremur earū qn̄ oramus ieiunamus vel oblatōes vel elemosinas p eis facimus. q2 sic dicit beatus aug. pp̄ter quattuor soluūt^r aīe a purgatorio. ieiuniis cognator elemosinis caror precibus sanctor et oblatōibus iustor. Certe circa illas aīas que sunt ī purgatorio debem⁹ eē misericordes et erga pxīos nostros et erga aīas nostras. et tales qui circa illa sūt misericordes beati sunt et misericordiā a deo cōsequūt^r. vn̄ math. v. beati misericordes: quoniā misericordiā cōsequēt^r. et eadem mēsura qua mensi fueritis opera misericordie imo maiori remetietur vobis. s. in vita eterna. q2 sicut dicit^r mat. xix. centuplū accipietis et vitā eternā possidebitis. ¶ Illā vitā eternā cōcedat nobis iesus christus filius dei. Amen.

¶ Dn̄ica sexta post penthecostē. sermo xxxviii.

Relictis oibus secuti sūt eū zc. lu. v. Verba ista legūt^r in fine huius euangelii. cū turbe multe irruerēt zc et dicūt^r de beato petro et btō iohē

euāgelista et beato iacobo filiis zebdei qui reliquerunt
rethia sua et naues et quicquid habebant et secuti sūt eū
qñ verbo solo laxauerūt rethia sua ī mari et concluserunt
multitudinē pisciū copiosam q̄si rūpebantur rethia eorū
⁊ impleuerūt naues suas vt pene mergerēt: et subductis
nauibus ad terrā et relctis oībus secuti sunt eū. In verbis
istis duo sūt cōsiderāda. Primū ē que sūt illa si volumus
christū vere sequi que debemus reliquere. Scdm est quō
debemꝰ seq̄ regē eterne glorie. primū notat cū dicit. reli
ctis oībus. scdm cū dicit. secuti sūt eū. ¶ Primū ē videre q̄
sunt illa que debemꝰ relinquere si volumus christū bñ seq̄

¶ Relinquere debent q̄nq3 sequētes deū.

¶ Et sciēdū ꝙ quinq3 debemꝰ relinquere. Primo debemus re
linquere oē peccatū mortale ⁊ omnē vanitatē. et hº est qd
dicitur eccle. xvii. cōuertere ad dominū et relinque pecca
ta tua et pcare an faciē dñi et minue offēdiclā. verꝰ debeꝰ
peccata relinq̄re si volumꝰ christū vere sequi et hoc ppt
quattuor pꝑter tria mala que facit peccatū et quartū qd
est bonū qd se ex desitioē pcti. Primū est q2 hō p mortale
peccatū deū creatorē suū dulcissimū offēdit et tñ derelin
quit. vnde deute. xxii. dicitur anime peccatrici. deū qui te
genuit dereliquisti et oblitus es domini creatoris tui vi
dit dñs et ad iracundiam concitatus est 2c. ¶ D q̄ malum
et amarum est anime peccatrici derelinquere christū spō
sum dulcissimū. vñ. dicitur et iere. ii. scito et vide q2 malū
et amarū est derelinquisse dñm deū tuum. et ī psal. dulcis
et rectus dñs quia rectus malum ē ipsū. relinquisse. ⁊ q2
dulcis amarum ē ipsū derelinquisse. certe illi qui p pecca
tū suū relinquūt ipsū multū debent timerꝰ illud qd dicit
dñs iere xiiii. relinquisti me dicit dñs et retrorsū abiisti
extendā manum meā sup te et interficiā te. et iō pctā nrā
debemus relinquere. Scdm ē q2 peccatū honerat hominē
et iō ire ad paradisū eū impedit et similiter sequi dñm in
pedit. verꝰ peccatū hoñrat hoiez. psal. sic onꝰ graue graua
e sunt sup me. et beatꝰ greg. peccatū nisi tācito per peni
tētiā deleatꝰ suo pōdere ad aliō trahit. et q2 pctū3 hoñrat

119

hominē et eum ad sequēdū dominū impedit: debemus illud relinquere et a nobis deponere. ideo dicit aplūs hebre. xii. Deponētes oē pondus ⁊ omē circūstās nos peccatū per patiētiā curramus ad ꝓpositum nobis certamē aspiciētes in auctorē fidei et cōsūmatorē iesum ⁊c. ¶ Terciū est q2 peccatū ligat pedes aīe. et inuoluit. et ita festinanter sequi dn̄m nō permittit. q2 peccata mortalia sūt funes quibus dyabolus ligat peccatores. vnde psal. Funes peccatorū circūplexi sunt me ⁊c.

¶ Vnde peccatū ligat et inuoluit pedes aīe. Et puer. v. Funib⁹ peccatoꝝ quilibet cōstringit. Vn̄ peccata mortalia pn̄t significari per septē funes quos philistini demones attulerūt ad dalidā: vt ligaret samsonē. iudi. xv. Peccata mortalia sunt rhetia quibus dyabolus inuoluit pedes aīe. ita ꝙ nō possit sequi dn̄m. iō ista rhetia debemus relinquere: si volumus christū bene sequi sicut fecit beatus petrus et io. euāgelista. et beatus iacob⁹ ď quibus ďr math. iiii. Q2 relictis oībus cōtinuo secuti sūt dn̄m. ꝓpter ista tria que facit peccatū debemus ipsū relīquere. ¶ Quartū ē q2 qui relinquit peccata sua et cōfess⁹ est ea: cōfestim ad mīam dei venit. vn̄ prouer. xxviii. Qui abscondit scelera sua: nō dirigetur. qui aūt confessus fuerit ea: mīam consequetur. ¶ Secundo debemus reliquere peccati cōsuetudinē et peccādi volūtatē: et hoc ē omnem malā voluntatē et cogitatōnē deponere. et hoc ē quod ďr ysa. lv. Derelinquat impius viā suā et vir iniquus cogitationes suas ⁊c. Per istā viam prauā pōt figurari oīs mala peccati cōsuetudo et omis mala conuersatio: quam debemus reliquere. et hoc est qď dicit prouer. ix. Relinquite infātiā et viuite bene et recte et āmbulate per vias prudētie. i. per vias pacis et humilitatis et pn̄ie. et aplūs ephe iiii. Deponite vos scďꝫ pristinā cōuersatōnē veterē hoiem q̄ corrūpi scďꝫ desideria carnis ⁊c. sic ďr iere. xxxiiii. Si reuerta vnusq̄sq; a via sua pessima ꝓpicius ero īiquitati et peccatis eoꝝ. Silr oēs cogitatōes malas et peruersas debemus relinquere. et oēs peccati occasiōnes sic di-

cit apo.thessa.v. Oia pbate qd bonu e tenete ab oi spe vel occasioe pcti mali mala abstinete vos.

Quattuor debem9 reliquere que sut occasioes pcti. Et sciend q spaliter quattuor sut occasioes peccadi quas dem9 reliquere. Pri° omne mala 7 ihonesta locutonez. vn.i.re.ii. Nolite multiplicare loqui sublimia gloriates. recedat vetera d ore vestro. Et aposto. ephe.v. Fornicatio aut auaricia aut immudicia no noiet in vobis: sicut decz sanctos at turpitudo at stultiloquiu at scurrilitas q ad re no ptinet. q sicut d.i.cor.xv. Corrupunt bonos mores colloquia praua. Ite carnis desideria.vt cibor delicias et potus supfluitate 7 vestimetor molliciem: ista debem9 reliquere 7 fugere. sicut fecit bea.io.bap.et dns ibidez. Qui patre suu 7 matre sua deliquerit pter me: meus erit discipulus.et sicut d mat.iii. Ipse iohes habebat vestimentu de pillis camellor: et zonam pellicea circa lubos eius et esca eius erat mel siluestre 7 locuste. et q diues ista non reliquit: io sepultus fuit in iferno. q sicut d lu.xv. Ipse epulabat quotidie spledide et iduebat purpura et bisso

Ite debemus vitare mulieru familiaritatez nimia. q mulier est sicut ignis: et verba eius sicut ignis et caro hois sicut fenu vn sicut dicit ysa.xl. Omnis caro fenuz. 7 nullus posset ponere fenu iuxta igne quin arderet. vn pver. vi. Mulier viri preciosissima aiam rapit nunquid potest ho abscondere igne in sinu suo et vestimenta sua no ardeat: aut ambulare super prunas et no coburant pedes ei9 quasi diceret no: ideo dicit pver.v. Longe fac ab ea scz a muliere via tua et ne appropinques foribus eius. imo sic dicit beatus hiero. Si prudentia queris: femina qua queris: siue vides bene couersante eam mete dilige: no corporali pntia siue frequ[illegible]ia. q nec sasone fortior nec salomoe sapientior nec sanctior dauide. et isti tres per mulieres decepti sunt. Ite debemus reliquere omne mala societatez. vn apo.thessa.iii. Denunciamus vobis in noie iesu christi vt abstrahatis vos ab omi fratre ambulate inordinate. Et.i.corintheos.quito. Scripsi vobis in nomine domini:

me cõmisceamí cũ fornicariis huius seculi. aut auaris: aut rapacibz: aut ydolis seruiẽtibz. qr sicut ibidẽ dr. modicũ fermẽti totam massaz corrũpit. [illegible]uarto debemus relinqre oẽm affectũ carnalẽ nostrorũ parẽtũ et oẽm rerũ tpaliũ cupiditatẽ. et nimiũ terrenorũ amorẽ. ita fecit ruth vt hẽtur ruth. ii. Ipsa reliquit parẽtes suos ⁊ terrã suã et secuta ẽ noemi socrũ suã i terrã quã nõ nouerat. ita similiter fecit petrus et alii apostoli qui secuti sunt dñm. vñ ipse petrus dicit mat. xix. dñe ecce nos reliquimus oĩa et secuti sumꝰ te etiã volũtatẽ habẽdi. dicit glo. iterli. et ibidẽ dr. qui relĩqrit domũ aut frẽs aut sorores aut patrẽ aut matrẽ aut vxorẽ aut filios aut agros ꝓpter nomẽ meũ cẽtuplũ accipiet scz grãm in pñti: et vitã eternã: et gloriã in futuro.

[illegible]uinto debemus relinqre ꝓpriã volũtatẽ. qr sicut dicit btũs bern. sola ꝓpria volũtas ardebit in iferno. vere ꝓpriã voluntatẽ debemus relinqre. vñ math. xvi. dicit christus. qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucẽ suã ꝛc̃. Ista quinqȝ debemus relinqre si volumus bñ sequi dñm deũ nostrũ ihesum christũ regẽ glorie.

Vie christi quinqȝ quas debemus sequi.

Secũdũ ẽ videre quoº debemus sequi christũ regẽ glie. Et sciendũ ꝙ p quinqȝ vias per quas ipsemet ambulauit.

Prima fuit hũilitas. per istã viã ambulauit de celis in vterũ beate virginis: vt nos a potestate demonũ liberaret de hoc dicitᷣ exo. iii. vidi afflictionem populi mei qui est in egyptum et gemitum eorũ audiui et descendi liberare eũ. Iste descensus fuit humilitatis qñ christus filius dei descẽdit de celis in vterũ virginis. Certe nullam maiorẽ humilitatẽ possz homo excogitare: q̃ illud fuit ꝙ deus hõ factus est ꝙ creator oĩm ⁊ deus omniũ exinaniuit semetipsum formã serui accipiẽs. sicut dicit apost. phili. ii. et super illud dicit beatus aug. humiliauit se christus vsqȝ ad incarnationẽ: vsqȝ ad mortalitatis nostre participationẽ: vsqȝ ad dyaboli tẽtationẽ: vsqȝ ad populi irrisionẽ. postea sequitᷣ. Ecce habemus hũilitatis exẽplũ: supbie medicamẽtũ quid gº intumescis o hõ: o pellis morticina. qº tẽdis

o in sanies feda quid inflaris princeps tuus humilis est et tu supbus caput tuũ humile et mẽbrũ supbũ absit hoc. p istam viam debemus sequi [illegible] tum tanq̃ servi dñm suum Et super illud cantic. xxiii. ¶ Magna ẽ gloria sequi dominũ per viam humilitatis longitudo dierũ assumet[2] ab eo.

¶ Secũda via per quam debemus sequi christum ẽ via pacis et caritatis. per istã viã venit christus qñ venit de utero virginali in mundũ. q2 sola caritas fecit deum icarnari et nasci et hoc ut nos deo patri pacificaret q2 ante aduentũ eius discordia erat inter deũ patrem et homines. propter peccatũ primorũ parentũ. Sed voluit nasci de sancta virgine ut nos deo patri recõsiliaret. Ista pax nũciata fuit in eius nativitate. et ideo tamcito cũ fuit natus cantaverunt angeli. illud luce. ii. gloria in altissimis deo. e[t in] terra pax hominibus bone volũtatis. et ysa. ix. dicit[2] q vocabit[2] nomen eius admirabilis cõsiliarius. deus fortis pater futuri seculi princeps pacis. et pacis eius nõ erit finis &c. Postea sequitur zelus domini excercituũ. i. caritas facit hoc. Iniciata ergo fuit ista pax i eius nativitate. sz cõsummata et pfecta fuit in eius passione. vñ coll. i. dicit[2] q oĩa in ipsũ pacificavit p sanguinem crucis eius sive que sunt in celis sive que i terris. ¶ Ista ergo scdã via fuit via pacis et caritatis. De ista via d2 puer. iii. Vie ei9 vie pacifice. et luce. i. Illuĩare dñe his q̃ i tẽbris et i umbra mortis sedẽt ad drigen pedes nr̃os i viã pacis. ¶ Per istã viã pacis et caritatis debe9 christũ sequi tãq̃ boni filii patrẽ suũ. et h° ẽ qd dicit aposto. ephi. v. Estote imitatores dei sicut filii karissimi et ãbulate in dilectione sicut christus dilexit nos. filii dei sunt pacifici qui hñt verã pacẽ ad deum et pxĩm et inter carnẽ et spiritũ et tales sunt a dõ beati. vñ mat. v. Beati pacifici quoniã filii dei vocabũtur sz cari filii dĩ sum9. quando nos ad ymaginẽ suã fecit et creavit. sicut hẽtur gen. ii. ¶ Sed cariores. sum9 filii quando nos christus saguine suo pcioso redemit sicut hẽtur. i. pe. i. Nõ auro nec argẽto redẽpti estis: sz pcioso sãguie agni immaculati ihesu christi. Sed carissimi erimus in glorifi

catione qñ corpus nostrũ erit configuratũ corpori claritatis sue rc. sicut hẽtur phil.iii. In dilectione eũ imittamur qñ homines diligimus propter amorem eius et quãdo ad omẽs pacẽ habem9. Et sicut ipse christus dicit io.x. Qui sequitur me non ambulat ĩ tenebris sed habebit lumẽ vite eterne. et.io.ii. dicit. Qui odit fratrẽ suũ ĩ tenebris ambulat rc. Et iõ qui sequit' eũ per viam pacis et caritatis nõ ambulat in tenebris sed habebit lumẽ vite dicit dominus Per istas ergo vias duas scz humilitas et pacis debem9 ipsũ sequi. Sed bone ihesu multi sunt qui te nolũt sequi: sed sequũt' luciferũ supbũ qui p supbiã piect9 ẽ in ifernũ qñ dicit in corde suo. sicut habe' ysa.xiiii Ascendã in celũ et ero silis altissimo. Verũtamẽ detraheris in infernũ in profundũ laci. viã supbie et supbos ignorat dñs. vñ. puer. xxxi. dr. q viã aquile ignorat dñs: per viã aquile q altius volat aliis auib9 via supbie 7 supboz figuratur quã ignorat dñs. et qz inter supbos semp iurgia sũt. sicut dr puer. xiii. Ideo ipse ignorat viã rãcoris 7 discordie. Ideo per viam pacis debemus eũ sequi. et sicut dr puer.xii. Qui ineunt pacis cõsilia sequit' eos gaudiũ. ¶ Tercia via fuit via vite puritatis. Per istã viã semp ambulauit christus. qz in ipso nunq culpa originalis peccati nec actualis nec mortalis nec venialis fuit. sicut dr. ysa.iii. Ipse ẽ qui peccatũ nõ fecit nec inuẽtus est in ore eius dolus. et.i.pe.ii. Ipse est solus qui põt dicere illud. puer.xx. Purus sum a peccato: mũdũ est cor meũ. Ideo puer ihũs dicebat' propter vite eius puritatẽ. per istã viã debemus eũ sequi tanq bona spõsa sua sequit' spõsum suum. et sicut virgines sequũt' agnũ sine macula. de quibus di'. apo.xiiii. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati. Virgines enĩ sunt et sequntur agnum quocunq ierit. Per istam viam bene sequuntur christum qui se bene custodiunt ab omni inquinamento mentis et corporis. Sed bone ihesu multi sunt qui te per istam viam nolunt sequi: sed potius cõcupiscencias carnis sue et ĩmũdicias sequuntur. de istis dr. i.pe.ii. Multi seqnũtur eorum luxurias per quas via ve-

ritatis blaphematur. Sed si deus angelis peccantibus nõ pepercit: sed magis trudentibus inferni deiectos in carcerem dedit cruciandos in iudicium reseruari. magis autem eos qui post carnem in concupiscentias ambulãt. iõ dicitur eccle.v. Nõ sequeris concupiscentias cordis tui. Et eccle.xviii. Post concupiscentias tuas nõ eas et a voluntate tua auerte. Si prestes anime tue concupiscentias eius facies te in gaudium inimicis tuis id est de omnibus ideo christum debemus sequi per viã puritatis vite ꝛ castitatis. Quarta via fuit mĩe ꝛ pietatis. vñ psal. Uniuerse vie domini misericordia et veritas. misericordia aũt dicit glosa fuit in primo aduentu et veritas in secũdo aduẽtu. per viam misericordie ambulauit maxĩe qñ incepit predicare et cecos illuminare: demones effugare mortuos suscitare: leprosos curare: famelicos pascere. omnia ista sũt opera misericordie et pietatis. per istam viaꝫ debemus ipsuꝫ sequi tanꝗ boni discipuli suum magistrũ Et sicut dicit[2] prouer. xxi. Qui sequitur misericordiã et iusticiã inueniet misericordiã. per istã viã sequutus ẽ iob dñm vñ ipse dicit xxxiii. Uestigia eius. s. opera mĩe ꝛ viam eius custodiã et nõ declinaui ex ea. quia sicut ipse dicit. xxxi. Ab infantia mea mecũ creuit miseratio et de vtero matris mee creuit mecũ. sꝫ certe multi sunt hodie qui nolunt christum sequi per istam viam sed potius ipsi sequũtur giezi leprosum seruũ helisei. quia sicut dici[3]. iiii. reg. v. Currens sequutus est naaman post tergũ quẽ curauerat heliseus a lepra sua et accepit ab eo duo talenta argẽti et duplicia vestimenta. sꝫ lepra naaman dahesit ei et semini suo vsqꝫ in sempiternũ. ꝑpter h° illi qui sequũt[2] giezi sunt symoniaci cupidi et auari qꝛ fetidi sũt corã dõ plusꝗ leprosi. in fine bene poterũt dicere illd sap. v. Errauimus a via iusticie ꝛ veritatis ꝛ lumẽ nõ luxit nobis qꝛ sicut dꝛ puer iiii. Uia ipꝛoꝝ tenebrosa nesciũt vbi corruũt iõ per viã mĩe et et pietatis dẽmus ipsũ sequi. Quinta via fuit via pñie ꝛ tribulatõis et austeritatis ꝑ istã viã ãbulauit qñ ĩ crucẽ ascẽdit. de ista via hẽt[2] heb. x. vbi dici[2]

122

Habem9 fiduciā in introitu sanctoꝝ in sanguinez chꝛisti qui iniciauit viā nouā nobis ꝑ viā pnie tribulatiōis et au steritatis debemus eū sequi sicut canes venaticii secūtꝰ ceruū scꝫ ꝑ vestigia sanguinis. et hoc ē quod dicitꝰ .i.coꝛī. ii. chꝛistus passus est pꝛo nobis vobis relinquēs exēplum vt sequamini vestigis eius. vn̄ apostolis quicquid habue runt reliquerūt ꝓpter chꝛistū et sequuti sunt eū ꝑ has vi as quiqꝫ pꝛedictas ꝓpter quod ipsi sedebūt in iudicio sup sedes duodecim iudicantes. xii. tribus israel cū filio dei. et hoc est quod dicitꝰ math. xix. vos qui reliquistis oīa et secuti estis me cum sederit filius hoīs in sede maiestatis ꝛc. Istis tūc dicet chꝛistus illud math. xxv. venite benedi cti pꝛis mei ꝛc. Illud regnū nobis cōcedat chꝛistus amen.

Dominica septima sermo. xxxix.

Vdistis qꝛ dictū ē ātiquis. nō occides ꝛc. mat. v. In hoc loco dicit ⁊ oñdit dn̄s quoꝰ euāgeliū ē ꝑfectio legis mosaice ⁊ explanatio. Sed sciēdū ꝙ in isto toto euāgelio nobis tria ad dn̄o ꝓhibētꝰ et dissua dentꝰ. Primū est homicidiū. Scd̄m est ira coꝛdis et odiū Terciū ē cōtumelia oꝛis et conuicium. Primo homicidi um ꝓhibetur. cū dicit. nō occides. qui aūt occiderit reus erit iudicio. i. accusatōe ⁊ dānatōe pene. Secūdo ira et odiū ꝓhibetꝰ cū dicit. ego aūt dico vobis omnis qui irasci tur fratri suo reus erit iudicio. ve illis qui irascūtꝰ in coꝛ de suo pꝛoximo. et hoc sine causa. qꝛ nulla est causa ꝓpter quam debeamus pꝛoximo irasci: qui enī cum causa irasci tur: nō fratri irascitur sed vicio. et pꝛopter hoc qui irasci tur pꝛoximo suo reus erit iudicio. i. dignus accusatone.

Tercio pꝛohibetur contumelia siue conuiciū. et hoc no tatur cum dicit. qui dixerit fratri suo racha id est qui de motu ire pꝛoꝛupit in vocem indignationis sonans genera lem idignationē. reus erit cōsilio scꝫ dānatiōe cū sensu fa cta scꝫ pena nundū assumpta. qui dixerit fratri suo fatue id est apta cōuicia et specialē ꝓximo cōtumeliā reus erit

iehēne ignis.i.diffinite adiudicabit². Duplex ē homici
diū. Primū g° quod prohibet² est homicidiū. Et sciend
ꝙ duplex est homicidiū et vtrunqꝫ ꝓhibet dominus cū di
cit. Non occides te nec proximū tuū. cum triplex sit pec
catū cordis oris et operis. Istis tribus mois occidit se hō
occidit se per peruersas cordis cogitatōnes spiritualiter
vñ sapi.i. dicitur. peruerse cogitatōnes separant animā a
deo: qui ē vita eius. sicut dicit beatus aug.

Tribus mdis oocidit se hō spiritualiter.

Primo per superbiam cordis et inuidiā et mala desi
deria siue per malā rerū tēporaliū cupiditatē. per super
biā occidit se. vnde sapi.xvi. Homo per maliciā occidit ai
mā suam. vere homo sepe occidit aīam suā per superbiam
suā. qz sepe accidit ꝙ quādo homo nimis alte ascendit ad
terrā cadit. et ita seipsum īterficit. ita per superbiā occi
dit se lucifer. qz ascēdit astra celi et voluit esse [illegible]
tissimo. postea ibi sequit² Verūtamē in infern[illegible]
ris in ꝓfundū laci. ideo dicitur prouer.xvii. Q[illegible]
cit domū suā querit ruinā. O ꝙ̄ mala est super[illegible]
ficit aīas superborū. per ipsā phariseus reprobatus fuit a
domino. sicut habet² luce.xviii. Item per inuidiam. vnde
iob.v. Paruulū occidit inuidia. et eccle.xxiiii. Qui sibi i
uidet nichil nequius hoc est seditio malicie ipsius. qz in
uidia ipsius occidit animā inuidi. O ꝙ̄ mala bestia est in
uidia: que ita interficit hoīnē siue animā inuidi: vere ma
la est. quia per ipsam intrauit mors in orbem terrarū sap.
ii. Hec est fera pessima que deuorauit filiū meū ioseph.
vt habet² geñ.xxvii. per ipsam traditus fuit a iudeis chri
stus pilato ad occidendū. math.xxviii. vbi dicit² Sciebat
pilatus ꝙ per inuidiā tradidissent eū. Et sapi.i. Circūue
niamus iustū.i. occidamus eū quoniam contrarius ē ope
ribus nostris hoc dicebant per inuidiā. Itē per mala desi
deria vt per malarū diuitiarū cupiditatem. per mala de
sideria. puer.xxi. Desideria occidūt pigrū manꝰ eiꝰ nolu
erūt quicꝙ̄ operari tota die cōcupiscit et desiderat. Et.i
thi.vii. Qui volūt diuites fieri sciꝫ per malā cupiditatē

Incidunt in laqueũ scz dyaboli et tentatõnẽ et desideria multa et nociua scz que mergũt hominẽ in interitum ꝛ pditionẽ scz in iteritũ corporũ et perditõnẽ aiaꝝ. O q̃ʒ mala est cupiditas que facit ipsis cupidis alas suas ad patibulũ pendere et eas in puteũ iferni mergere. Istis tribus peccatis cordis occidit se homo spũaliter. Item occidit se homo per pccã oris et hoc ad presens tribus mois pniciose. detrahendo mentiẽdo cõtra proximũ falsum testimoniũ proferendo mẽtiendo. vnde sapi. i. Os qd̃ mẽtit᷑ occidit animam. Ananias et vxor eius subito mortui sũt et interfecti a dyabolo. qui mẽtierũt beato petro imo spũiſancto de precio agri sui quẽ vendiderãt sicut habet᷑ actu. v. O q̃ʒ malũ mendaciũ est qd̃ occidit aĩas eorum qui perniciose mẽciũtur. certe sicut dicit psal. Domine perdes omnes qui loquũtur mendaciũ perniciosum ꝛc̃. Item detrahendo. ideo dicitur prouer. xxiiii. Fili ne cõmiſcearis cum detractoribus quia repente veniet destructõ eoꝝ. Detractores propriis linguis inutiles seipsos occidũt. ipsi pro dẽtibus gladios habẽt. hec ẽ maledicta generatõ. de qua dicitur puer. xxx. Maledicta generatõ que pro dentibus gladios habet. Item cõtra proximũ falsum testimoniũ pferẽdo pꝑter hoc interfecti sunt duo senes qui tulerunt falsum testimoniũ cõtra susannã. vt hẽtur dan. xiii. Mulier iezabel vxor achab occisa est ꝛ canes comederũt carnes eius in agro iesrahel vt habet᷑. iiii. regũ. ix. Istud fuit quoniã fecit portare falsum testimonium cõtra naboth vt hẽret achab vineã suã. sicut dr. iiii. regũ. xxi. Certe talem multũ odit deus qui profert falsum testimoniũ et sicut dicitur prouer. xxix. Falsus testis nõ erit impunitus

Item occidit se hõ per peccatũ operis ꝛ hoc ad presens sepe tribus peccatis. scz per guiã luxuriã et desperationez ad litterã per guiã eccle. xxxvii. propter crapulã multi obierũt. Et de gulosis dicit aplũs phili. iii. Multi ãbulãt quos sepe dixi vobis nũc tales dico inimicos crucis christi quoꝝ deus vẽter ẽ eoꝝ ꝛ finis eoꝝ iterit᷒ et glia eoꝝ i cõfusiõe erit. ipi gulosi ppriis maibꝫ se strãgluãt et occi-

dūt. Peccatū g° gule fugere debemus et maxime ebrie tatē q2 deuorat oīa bona in homine vsqꝫ ad fūdamētū.id est vsqꝫ ad finē. vnde aug. Ebrietas aufert memoriā dissi pat sensum cōfundit itellectū concitat libidinē inuoluit linguā corrūpit sanguinē omnia membra debilitat vitā diminuit et omnē salutē exterminat. Et sicut dicit beat9 hiero9. Gula libidinē inflāmat concupiscētiam carnis nu trit hec nisi prius refrenetur frustra cōtra alia vicia labo rat. Itē per luxuriā. vnd leuiti.xx. dicit Cum mechatus fuerit quis cū vxore proximi sui morte moriatur. O q̄ ma la bestia est luxuria q2 ipsa occidit animas luxuriosorum per ipsam veit diluuiū super terrā per qd vniuersi homi nes et cuncta in quibꝫ spiraculū vite erat mortua sūt et submersa preter noe et familiā suā et preter illa aīalia que cū illo fuerunt in archa vt habet gen.vii. Similiter ꝓpter illud peccatū submerse sunt ille due ciuitates scꝫ sodoma et gomorra. et occidit omnes habitatores eaꝝ pre ter loth et vxorē suā et duas filias suas pueros inocētes puniuit ibi deus ne diutius viuētes exēpla parētū suorū sequerēt gen.xix. Item sepe per desperatōnē se occidit homo. sicut iudas qui se suspendit et crepuit medius et diffusa sunt viscera eius oīno actu.i. Sed sicut dicit glo sa. super pre.c.octauū ꝙ magis iudas deū offendit in hoc ꝙ seipsum suspēdit q̄ in h° ꝙ eū tradidit. O q̄ mala ē de speratō que ita facit homines se occidere. sepe ad litterā et semper occidit aīas spūaliter desperātiū: sed certe ne mo debet desperare dū est in via. q2 maior est dei miseri cordia q̄ sit peccatū aliqd. et ido dicit psal. In te domine speraui et ideo nō cōfūdar ineternū. sūmū remediū cōtra desperatōnē ē recordatō dnice passionis. vnde bern. gran de peccatū peccaui cōscientia mea. sꝫ nō perturbatur q2 passionis dominice recordabor. quid tantū est ad mortem qd morte christi nō soluatur. si in mēte mea veit tā potēs tā efficax medicamētū: nulla iam possum morbi maligni tate terreri. Istis tribus modis occidit se homo spiritua liter sꝫ ab oībꝫ pctis pōtreuiuiscere per pniam. vnd eze.

124

xviii. si impius egerit pniam de omnibus pctis q̄ opatus est in vita vita viuet et nō morietᷣ. Itē occidit hō pximū suū. Et hoc trib3 mōis ad litterā. fuste vel gladio. vn̄ mat. xxvii. qui euaginauerit gladiū: gladio pibit. et exo. xxi. si quis p industriā occidit pximū suū p inducias euelles eū ab altari meo. nō tenet hodie ad litterā nisi homicidiū per petratu3 fuerit in ecclia vel in aliq° lo[illegible]ro. vere istud peccatū sup alia peccata clamat ad dn̄m. vn̄ geñ. iiii. dicit dn̄s ad cayn. vox fratris abel clamat ad me de terra. Secundo fraudem ei faciendo et sua bona rapiendo. q2 sicut dicitur eccle xxxiiii. panis egentiū vita pauperis est qui defraudat illum homo sanguinis est. qui aufert desudanti panē quasi qui occidit pximū suum. et ideo tali dicitᷣ ysa xxxiii. ve qui predaris nōne predaberis. Tercio ei necessaria substrahēdo. vn̄ grego: pasce fame morientem: si nō pauisti occidisti. et puer. xxviii. qui substrahit aliquid a patre vel matre sc3 de necessariis exhibēdis particeps est homicide. et ideo dicit dn̄s. nō occides nec te nec pximu3 tuum. qui autē occiderit reus erit iudicio. i. accusatiōe et damnatōe s̄m legē. Secūdum quod phibetᷣ est ira siue cordis odiū: cū dicit. qui irascitur fratri suo 2c̄. Vnde debent phiberi ira cordis et odium pp̄ter tria. Primū est q2 rixas inter proximos puocāt. vn̄ puer. xv. propter tria p hibetur. vir iracūdus puocat rixas qui patiens est mitigat 2c̄. et puer. xvii. qui vindicat rixas discordias diligit Secūdum est q2 spirituisancto hospiciū suum sc3 cor pacificum perturbat. vn̄ sup illud ephe. iiii. nolit[illegible] spiritūsanctum in quo signati estis dicit beat[illegible] ira animu3 pulsat spirituisancto hospiciū ptu[illegible] quādoq3 patrē et filiū expellunt ira et odiū e[illegible] introducūt. q2 sicut dicitᷣ in psal. in pace factus est locus eius sc3 dei. et in ira et odio locus dyaboli. eph. iiii. sol nō occidat super iracūdiā vestrā. et iterū nolite locū dare dyabolo. Terciū est q2 aīas odiosoꝝ et iracūdioꝝ spiritualiter interficiunt et in illis ymaginem dei dissipant. vnde .i. io. iii. qui odit fratrem suum homicida est. et iob. v. vi-

rũ stultũ interficit iracũdia. sup hoc dicit beatus grego.
in nobis ymaginẽ dei seruat qui semp trãquilus est. sꝫ
illã dissipat ira et odiũ. ⁊ loco illius ponũt ymaginẽ dya
boli. Terciũ qđ ꝓhibetꝰ est cõtumelia oꝛis ⁊ etiã conuici
um apertum cũ dicitꝰ. Qui dixerit fratri suo fatue. ꝓ
pter hoc debet homo vitare cõtumeliã oꝛis et omne viciũ
ꝓpter tria. [illegible]imũ est qꝛ factoꝛi suo expꝛobat qui con
uiciũ ꝓximo dixit. vñ puer. xviii. Qui despicit pauperẽ
expꝛobat factoꝛi suo scꝫ dicẽdo ei malũ pene. qꝛ omne ma
lum pene a deo est. Secundũ est qꝛ caritatem q̃ est ma
ter oim aliaꝝ virtutũ destruit. vñ puer. xxii. Mittens la
pidẽ in volatilia deiciet illa sic ⁊ qui cõuiciatꝰ amico suo
dissoluit amicitiã. Terciũ ẽ qꝛ hominẽ moꝛte eterna fa
cit reũ. vñ dicit hic. Qui dixerit fratri suo fatue. i. aper
tũ cõuiciũ reus erit iehẽne ignis. iđ dicit ierony. Sicut
homo cauet ne aliquẽ ꝑcutiat baculo: sic dꝫ hõ cauere ne
aliquẽ ꝑcutiat cõuicio. Ab istis tribꝫ scꝫ homicidio ira et
odio ⁊ cõtumelia siue cõuicio dꝫ se custodire qui vult deo
dignũ sacͥficiũ offerre. et iđ sequitꝰ. Si offers munus tu
idest sacrificiũ. añ altare vade recõciliari pꝛius fratri tuo
petẽdo ab eo veniã si eum leseris et cõdonãdo ei si te lese
rit vade dico nõ passibus coꝛpoꝛis tãtum si foꝛte nimis re
motus fuerit sꝫ affectibus mẽtis. vere ab istis dꝫ se custo
dire qui vult esse filius dei. qꝛ dꝛ mat. v. Beati pacifici
quoniã filii dei vocabũtꝰ: sꝫ si filii dei fuerimus heredes
erimus regni eterni quod nobis cõcedat chꝛistus amen.

[illegible] Dominica octaua sermo quadragesimus.

[illegible]isereoꝛ sup turbam qꝛ ecce iam triduo sustinent
[illegible]e ⁊c. marci. viii. In isto toto euangelio tria sũt
[illegible]õsiderari. Primũ est quid ꝑ illã turbã signifi
catꝰ qua dñs miseretꝰ. et ꝑ illud triduũ quo dominus ab
ista turba in deserto expectatꝰ. et hoc notatꝰ cum dicitur
misereoꝛ sup turbã ⁊c. Secũdum est quid significãt isti
panes septẽ de quibus ista turba reficitꝰ. et id notatꝰ cũ
dicit. Accipiens ihesus septẽ panes ⁊c. Tercium ẽ quid
significãt septẽ spoꝛte que de fragmẽtis quinqꝫ panũ col

liguntur.quod notatur cū dicit. Et sustulerūt qđ supera
uerat de fragmētis septem sportas. Primū gͣ est quid p
istam turbā sup quam dn̄s miseret² et per illud triduum
significatur quo dn̄s ab ista turba in deserto expetabat².
per istam turbā peccatores peniten[illegible] significantur: qui
habēt cōsciētiā suā turbatā et spiritu[illegible] ciatū ex dolore et
cōsideratōe peccatoꝝ suoꝝ preteritoꝝ. ex eo ꝙ per illa cre
atorem suum offēderūt et dereliquerunt. et de illa tur-
batōe dicitur in psal. pn̄iali. Anima mea turbata est valde
Et in alio psal. anxiatus est spūs meus in me turbatū est
cor meū. Super istā turbā miseret' christus cui ꝓpriū est
misereri sp et parcere et cōpati infirmitati nostre in hoc
ꝙ miseretur. et reficit quinqȝ milia hominū de septē pani
bus notatur et exhibetur vtriusqȝ nature sue argumētū:
in hoc ꝙ miseretur et cōpatietur notatur ꝙ ipse fuit verꝰ
homo: q2 si homo nō esset humanā naturam nō haberet. in
hoc cōfunditur manicheus hereticus qui dicebat carneȝ
christi esse fantasticā. in hoc ꝙ de quinqȝ panibus et duo-
bus piscibus refecit quinqȝ milia hominū ostēditur esse ve
rus deus. et in hoc cōfunditur arrianus qui dicebat chri-
stum esse purā creaturā. Dicit gͦ christus. misereor super
turbā de perpetratiōe peccatoꝝ suoꝝ. et maxime qn̄ veni-
unt ad querēdum eū de facto per tres dies penitētie qui
sunt dolor cordis et vera cōfessio oris et labor satisfactōis
De istis tribus dicitur exo. viii. vbi dicit moyses pharao
ni: viam triū dieꝝ ibimus in solitudinē et sacrificabimus
dn̄o deo nostro sicut precepit nobis. Post illud triduū in
uenietur christus a vere penitētibus. vnde dicit' luce. ii.
Joseph et maria inuenerūt eum post triduum in templo.
de istis tribus diebus quere satis in illo sermōe xviii. du
ctus est ihesus in deser. 2c. Et in illo fili quid fecisti no-
bis sic. Certe sup turbā istā expectantē p triduū istud mi
seretur ihesus: et sic expectantē ihesum refecit dn̄s con-
solatione spirituali. vnde dicit dn̄s. Si dimisero eos ieiu
nos absqȝ aliqua consolatōe spirituali deficient in via scȝ
presentis temporis. Sed notandum ꝙ quidam venerūt

de longe.i.peccatoꝝ multoꝝ voragine et quidam de ppe. isti sunt qui baptismalē innocētiā seruauerūt vn̄ oēs istos venientes ad querendum ihesum in deserto pn̄ie reficit ipse christus septē panibus ne deficiant querendo eū in via presentis tēporis. [illegible] nde sm̄ ē videre qui sunt illi septē panes quibus dn̄s reficit istam turbā. Isti septem panes possunt dici dona septem spiritussancti. de quibus dicitur ysa.xi.requiescet super eū.i.super iustum vere penitentē de peccatis suis spiritus domini spiritus sapientie et intellectus spiritus cōsilii et fortitudinis spiritus scientie et pietatis. et replebit eū spiritus timoris domini. et de istis septē donis reficit dn̄s tanq̄ de septem panibus. vel possumus dicere q̄ isti septē panes sunt illa septē que notantur. iac.iii.de illa sapiētia celesti.vbi dicitur q̄ sapientia illa q̄ sursum est.primū quidē pudica est:deinde pacifica:deinde modesta suasibilis bonis cōsentiēs plena mia caritate et pietate et fructibus bonis iudicans sine simulatiōe. oīa ista debēt intelligi per effectum de sapiētia q̄ sursum est:quia primū quidē pudica est q₂ facit hominē pudicū. deinde pacifica q₂ facit hominē pacificū et sic de aliis. De istis septē panibꝫ reficit sapiētia dei patris scꝫ christi amicos suos.vel possumus dicē q̄ primus panis est verbū dei patris omnipotentis.vn̄ math.x.dicit christus non ex solo pane viuit homo:sed de omni verbo quod procedit de ore dei.verbū dei patris dicitur panis q₂ reficit et sustētat et in bono cōfortat.hic est panis qui cor hoīs confortat sicut dicitur in psal. De isto pane deberēt sepe prelati ecclesie subditos suos pascere ⁊ refiscere.sed sicut dicitur treñ.iiii paruuli petierunt panē et nō erat qui frangeret eis. sed certe multi sunt qui bene possunt dicere illud ysa.iii.non sum medicus et in domo mea nō est panis nec vestimētū quasi dicat ille prelatus.nō habeo memoriā aīaꝝ nō est michi panis doctrine vel elemosine spūalis nec elementā honeste cōuersationis.pane euāgelii debet quilibet prelatus per se vel p aliū pascere ⁊ reficere subditos suos. Secundus panis pōt dici deuota oratio vel la

126

chrimarum effusio pro peccatis propriis vel alienis et pro dilatione patrie celestis. de isto pane lachrimarum dicit psal. cibabis nos pane lachrimarum. et alibi. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte. de isto pane bene reficiebatur beatus iob qui dicebat. antequam comedam suspiro iob. iii. ¶ Tercius panis pot dici labor penitentie siue mortificatio carnis. de hoc pot dici illud gen. iii in sudore vultus tui vesceris pane tuo. et illud isa. xx. dabit nobis dominus panem actum et aquam breuem. et illud. iii. reg. xxii. vbi dicit rex. mitte virum iustum in carcerem scilicet penitentie et sustentate eum pane tribulationis et aqua angustie. [illegible] uartus panis pot dici consideratio siue memoria mortis. Iste panis subcinericius est quia in cinere notatur mortis memoria. vnde in die cinerum dicit sacerdos cuilibet iusto quando ponit cinerem in capite suo. Memento homo quia cinis es et in cinerem reuerteris de isto pane cinereo dicit psal. tanquam cinerem panem scilicet subcinericium manducabam. Iste panis pot significari per illum panem de quo precepit angelus helie vt comederet. iii. re. xix vbi dicitur ecce angelus dei tetigit heliam et dixit illi. surge comede et respexit et ecce ad caput suum panis subcinericius. et vas aque pot dici consideratio et memoria mortis que dat homini fortitudinem operandi. vnde sicut beatus gre. qui bene consideraret qualis erit in morte semper esset timidus in operatione. [illegible] uitus pot dici meditatio sanctorum et recordatio dominice passionis. Iste panis est vite et intellectus de quo dicitur eccle. xv. cibauit illum scilicet iustum pane vite et intellectus. ¶ Sextus panis pot dici eucharistia hoc est corpus ihesu christi saluatoris. de hoc dicit be. augu. crede et manducasti. de isto pane pot dici illud sapi. xvi. prestitisti eis domine sine labore paratum panem habentem in se omne delectamentum etc. et. i. corin. xi. de isto pane dicit apo. quicunque manducauerit panem et biberit calicem indigne reus erit corporis et sanguinis domini. Certe nullus debet de isto pane comedere nisi sit mundus maxime a peccato luxurie. hoc maxime figuratum est. i. reg. xxi. vbi dicitur quod quando venit dauid ad abimelech sacerdotem et dixit ei. si quis ha

bet ad manducãdũ det michi. Et rñdens ei sacerdos dixit Nõ habeo panes laicos sed tantũ panẽ sanctũ. Si mũdi sũt pueri maxĩe a mulierib⁹ mãducẽt. Panis iste fuit figura corporis christi. et corpus christi figurabat qd nullus sumere debet nisi sit mũdus maxime a pccõ luxurie. Iste panis est panis vite eterne quia illis qui digne mãducant et recipiũt dat dominus vitã eternã. vñ io. vi. Pater meus dat vobis panẽ verum. Panis enĩ dei est qui de celo descendit et dat vitã eternã. ¶ Septimus panis ẽ cõsolat[illegible]alis. iste panis est panis celestis. de isto pane põt [illegible] exodi. xvi. vbi dicit dñs populo israhel. Ecce ego pluã vobis panẽ de celo zc. z i psal. Pluit illis mãna ad mãducandũ z panẽ celi dedit eis. De isto pane celi pauit et refecit dñs populũ suũ israhel. xl. annis in deserto sicut hẽtur numeri. xiiii. De ista cõsolatõe dicit dominus isa. vi. Quo⁹ si cui mater blãditur. Ita ego cõsolabor vos et in iherusalẽ consolabimini et videbitis me z gaudebit cor vestrũ. De istis septẽ panibus reficit dominus turbã istã. i. vere penitentes. et in fine reficiet refectõne ineffabili vt hẽt. mat. xi. Venite ad me omnes qui laboratis z honerati estis scz honere penitẽtie. et ego reficiã vos scz refectõe ieffabili. ¶ Terciũ est videre quid significant septẽ sporte quas collegerũt de septẽ panib⁹ e[illegible]um⁹ dicere q vii. sporte significant dotes anime et [illegible]ris. Dotes aĩe erũt tres. dilectõ laus et visio. vñ aug. Amabimus laudabimus videbimus. Et dotes corporis erunt quatuor scz claritas agilitas subtilitas et impassibilitas. De istis dotibus quere in illo sermone. Post dies octo venit iesus ianuis clausis. vel possum⁹ dicere q septẽ sporte significãt gaudia septem q̃ hẽbũt vere penitẽtes in eterna gloria. ¶ Primũ gaudiũ erit oĩs doloris remissio. vñ apoc xxi. Absterget deus omnẽ lachrimã ab oculis sanctorum et iam nõ erit amplĩ⁹ neq luctus neq clamor neq vllus dolor zc. isa. xxxv. gaudium et exultatõnem obtinebunt z fugiet dolor ab eis. ¶ Secundum erit totius boni repletio. vnde psalmi. Replebimur in bonis domus tue. et alti-

[margin, manuscript:] [illegible]no gaudia p[ar]adisi

127

bi. Beati qui habitant in domo tua domine. et beat⁹ ber. O ciuitas celestis mansio secreta patria totū c[...] delectat populus sine murmuratōne incole qu[...] nullā indigentiā sentiūt quā gloriosa dicta sūt [...] tas dei. ¶ Terciū est oīmoda pulchritudo. vñ math. xiii. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eorū. illd erit qñ ihesus christus (vt habet² phil. iii) reformabit corpus hūi litatis nostre configuratum corpori claritatis sue. ¶ Certe ibi nō erit tūc aliquis cecus neq; gibbosus neq; claudus. Quartū erit perfecta dilectō. q2 sicut dicit apo⁹. i. corin. xiii. Caritas nūq̄ excidit siue pphetie euacuabūtur. siue lingue cessabūt siue scientia destruetur 2c̄. et beatus ber. Quicquid videbim⁹ amabim⁹ tota illius habitudinis cō sūmatio erit: q2 vna erit oīm lingua iubilatō īdefessa vn⁹ affectus amor eternus veritas patebit et castitas et caritas implebitur. ¶ Quītū erit damnatorū visio. vnde psal Letabitur iustus cū viderit vindictā. Et apoc. xviii. dicit² de damnatōe babilonis. Exultauerūt super eā celum 7 sancti apostoli 7 pphete quoniā iudicauit dominus verū iudiciū de illo. illud erit maximū gaudiū multis: quoniā iudicabūt damnatos in inferno et q̄ dñs liberauit eos de illis tormētis. et q2 ipsi semp cōformāt voluntatē suā volūtati diuine. ¶ Sextū erit perfecta toti⁹ trinitatis 7 christi in natura diuinitatis et huānitatis cognitō. q2 nūc cognosco ex parte: sed tūc cognoscā sicut 7 cognitus sum. i. corin. xiii. Hec est vita eterna vt cognoscamus te solū deum et quē misisti iesum christum. ¶ Septimū est omniū istorū gaudiorū possessio. vñ ysa. xxxv. letitia sempiterna super capita eorū. et io. xvi. dicit christus. Iterum videbo vos et gaudebitis et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. illud augmentat multū gaudiū qñ homo videt q̄ nō pōt perdere bonū quod habet. Illud gaudiū tantū erit sicut dicitur isa. lxiiii. a seculo nō audierunt nec auribus perceperunt nec oculus vidit absq; te deus que preparasti expectātibus te. Illud gaudium concedat nobis iesus christus filius dei viui. Amen.

Dominica nona. sermo. xli.

Omnis arbor que nō facit fructuz bonū excidet t in ignē mittet². mat. vii. In isto euāgelio do[...]et nos dn̄s ꝛ monet vt vitemus ypocritas falsi habitus et false doctrine ymaginē pretēdentes. Et subdit causam q2 intus sunt lupi rapaces. Ipsi maliciā suā quasi sub velamine simplicitatis exterius cōtegunt et interius venenū falsitatis sue ꝛ malicie sue abscōdūt. ipsi sunt sicut fimus qui coopertus est niue qui exterius est albus et interius ē niger ꝛ fetidus. et ipsi sunt sicut arbores autumnales bis mortue. vt habetur cano. iude. arbores autūnales bene florēt: sed nullū fructū faciūt: ita ypocrite. Vn dicit hic. a fructibus eoꝝ cognoscetis eos. i. a malis operibus eoꝝ: q2 mala arbor nō pōt fructus bonos facere: et omnis arbor que nō facit fructū bonū excidetur ꝛc. In verbis istis duo sunt cōsiderāda. Primū quid p ista arbore significatur. Secundū ē qualis ē ille fructus quē debet facere arbor illa ad hoc ꝙ nō excidatur et in ignē eternuz nō mittatur. Primū notatur cū dicit. omnis arbor. Secundum cū dicit. que nō facit fructū bonū ꝛc. sicut dicit glo. voluntas bona et mala dicit² arbor. q2 sicut arbor in terra radicatur: ita volūtas in aīa radicatur. Arbor bona est voluntas bona. et istius arboris sunt fructus de quibus dicitur gall. v. fructus autē spiritus caritas pax gaudium ꝛc. voluntas mala arbor mala et fructus eius sunt fornicatio immundicia impudicitia luxuria. vel possumus dicere ꝙ quelibꝫ aīa fidelis dicitur arbor bona q̄ radicata debet esse in caritate tanꝙ in bona terra. sicut apost. ephe. iii. in caritate radicati et fūdati vt possitis cōprehēdere cū omnibus istis q̄ sit longitudo latitudo et ꝓfundum. sicut dicit grego. nō valet ramus boni operis si nō maneat in radice caritatis. certe sicut dicitur mat. iiii. securis iam posita est ad radicē istā. et ita sequitur. omnis arbor q̄ nō facit fructum bonū excidetur. vere in parte exsiccata est radix ista. vnde osee. ix. percussus est effraym radix eius exsiccata est ꝛc. Istā radicē caritatis fere totā excidit cupi

ditas que est radix oīm malorum. sicut dicitur. i. thi. vi. Et magna mundi iniquitas. vnde math. xxiii. dicit christus Cū superabundauerit iniquitas refrigescet caritas multorum. in caritate debz esse radix ista tāq̄ in bona terra vt viuat et in bona crescat et bonū fructum faciat. Itē debet esse recta per rectam intentionem. quia omnia que facit anima fidelis debet facere propter deum nō ꝓpter laudes hominū. Et ideo dicit christus math. v. Attendite ne faciatis iusticiam vestram coram hominibus vt videamini ab illis querendo laudes eorū. alioquin laudem non habebitis apud patrē vestrū qui in celis est. Recta ergo debet eē per rectā itentionē. de ista rectitudine dicitur prouer. iiii. Oculi tui recta videāt. et cāti. vi. recti diligunt te. Itē debz esse alta per vite eminētiā et per celestiū contēplatōnē. et imputribilis per castitatē ad modum cedri. vñ eccle. xxiiii. dicit aīma fidelis Quasi cedrus exaltata sum in libano. et sicuti ecclesia dicit cāti. i. Ligna domorū nostrorū cedrina. et glo. interli. Quia imputribilia et odore suo serpētes. i. demones fugantia. et quia alta ē vñ odoris optimi. Itē debet esse plātata iuxta aquas grē. et in mirro mixto dicit psal. ꝙ ipsa ē tanq̄ lignū quod plātatū ē ꝛc̄. et iere. xvii. Et erit quasi lignū quod plantatū est iuxta aquas scz gratie qd ad humorē mittet radices suas et nō timebit eū cū venerit estus scz carnalis cōcupiscentie. Arbor ista sic radicata sic plantata: est aīa fidelis ⁊ debet facere fructū bonū ne in ignē mittatur scz eternum.

Secundum est quis ē iste fructus quē debz facere arbor bona. Et sciendum ꝙ triplicē fructū debet facere. quia triplex est fructus fructus cordis fructus oris et fructus operis. Fructus cordis est volūtas sicut cogitatō bona vel mala. de fructu cordis dicitur ysa. x. vbi dicit dñs. Visitabo sup fructū magnifici cordis. a simili fructus cordis bonus triplex dz eē.

De triplici fructu cordis.

Primus deuotō cordis dz dici siue cōpūctō cordis d pctis suis. istum fructum debet facere vinea domini que est fidelis anima. isa. v. Vinea domini excercituum domus israhel ē. fructus vinee est vinū et per vinū cōpunctō cordis

de peccatis suis intelligit². de isto vino dicitur in psal. Potasti nos vino cōpunctionis. et ozee. xii. dꝛ de ista vinea scꝫ de fructu eius vbi dicit². Vitis frondosa israel. i. anima fidelis videt deū per veram fidē fruct⁹ adequat⁹ est ei. Certe arboꝛ que non facit bonū fructū excidetur et i ignē eternū mittetur. vñ osee. xxiii. Fili hominis quid fi et de ligno vitis scꝫ que nō facit fructū bonū et postea sequitur quō lignū vitis inter ligna siluaruꝫ qđ dedi igni ad deuoꝛandum sicut habitatoꝛes iherusalem scꝫ q̄ nō faciūt fructū bonū. ¶ Secundus fructus ē siue pōt dici recoꝛdatio nr̄e redēptōis ⁊ dn̄ice passiōis. de hoc habe² tren. iii. Recoꝛdare paupertatis mee ⁊ trāgressiōis mee absinthii et fellis. ¶ Iste fructus pōt dici fructus palme. i. crucis. vñ dicit spōsa cāti. vii. Ascēdā in palmā. i. in crucē cui⁹ vnū bꝛachiū fuit de palma ⁊ appꝛehēdā fructus eius qui sunt vt tangit glo. nostra redemptio resurrectio et ascētō ¶ Tercius pōt dici celestiū contēplatio. Iste fructus est ficus qui est fructus dulcissimus. de isto fructu d² puer. xxvii. Qui seruat ficū comedit fructus eius. De isto fructu dicit sponsa canti. ii. Sub vmbꝛa illius quē desideraui sedi. et fructus eius dulcis gutturi meo. Et qꝛ fructus dulcissimus est. ideo voluit ficus recipere iperiū sup omnia ligna et reliquere dulcedinē suā. vt habe² iudi. ix. vbi dixerūt. Ligna ad arboꝛē ficus veni sup vos regnū accipere: que rñdit eis nūquid possum dulcedinē meā deserere fructusq̧ dulcissimos ⁊ suauissimos et ire vt ligna ꝓmoueam. Itē est fructus bonus oꝛi. vñ ꝓuer. xii. dr̄. De fructu oꝛis sui vnusquisq̧ replebitur. Et iste fructus triplex est. Primus pōt dici laus bona et sancta pꝛedicatio. de h° dꝛ eccle. xliii. Benedicentes dn̄m exaltate illū quantū potestis scꝫ p pꝛedicationē que maioꝛ est omni laude. et psal. Benedicam dn̄m in omni tēpoꝛe semp laus eius i oꝛe meo de isto fructu scꝫ pꝛedicatōis d² io. xvi. vbi dicit christus aplīs. Ego elegi vos vt eatis et fructū afferatis ⁊ fruct⁹ vester maneat. Scdūs pōt dici deuota oꝛatio: iste fruct⁹ est multū pꝛeciosus et pꝛeciositas istius fructus manifesta ē: qꝛ āgelus poꝛtat eū in celis ⁊ offert deo. vnde dicit

angelus thobie. Quoniã orabas cũ lachrimis obtuli oratione tuã dño. vnde grego. magna est virtus pure orationis que quasi quedã persona ad deũ intrat et mandatuȝ peragit quo caro peruenire nequit. Tercius põt dici vera et humilis cõfessio. preciositas huius fructus ostẽdit ex hoc ꝙ deus vult semper istuȝ fructum habere ante se. vñ psal. confessio et pulchritudo in cõspectu eius. Consueuerũt diuites qñ diuersi fructus ponebãtur ante illos retinere illũ quẽ pre ceteris diligũt. ita dñs tantũ amat pulchritudinẽ cõfessionis. q2 illã vult semper habere ante se. Preterea preciositas eius patet per hoc ꝙ nullus tãtum displicet deo quĩ ei nõ placeat si fructũ cõfessionis humilis offerre cito ꝓponat. vñ psal. dixi cõfitebor ⁊ tu remisisti ⁊c. Similiter q2 latro istum fructũ obtulit in cruce. iõ christus eum a patibulo liberauit. Isti tres fructus oris sunt quasi fructus vitis ad cuiꝰ suauitatẽ ⁊ satisfactõnẽ et florẽ fugiũt bufones et alia aĩmalia venenosa. i. demones et inique tẽtatões. isti fructus sunt honoris et honestatis. et iõ dicit fidelis aĩma eccle. xxiiii. ego quasi vitis fructificaui suauitatẽ odoris ⁊c. Itẽ est fructus boni opis de hᵒ dicit puer. vltimo. date ei de fructibus manuũ suarũ ⁊c. Iste fructus similiter triplex est. Primꝰ fructus est peĩtẽtie. de isto d2 mat. iii. Facite fructus dignos penitẽtie. i. penitẽtiã agite secũdũ quãtitatẽ culpe. q2 omĩs arbor que nõ facit fructũ bonũ ⁊c. iste fructus penitẽtie ĩ principio et exterius multũ ẽ amarus: sed certe interius multũ ẽ dulcis ꝑpt' cõsolatões q̃s dñs dat vere penitẽtibus. vñ ber. multi sũt qui vidẽt cruces nrãs: sȝ pauci sunt qui vidẽt vnctões nrãs. et psal. scdʒ multitudĩeȝ doloruȝ meoꝝ cõ. tu. le. a. m. ⁊c. Sȝ certe multi sũt qui istũ fructũ nolũt facere nec ð isto fructu volũt comedere: sȝ qñ sentiũt amaritudĩeȝ exterius ipsi faciũt sic̃ symie faciũt tãcito cũ sentiũt ĩ nuce amaritudinẽ exteriꝰ ĩ cortice illã ad terrã ꝓiciũt ⁊ nolũt coẽde' ad donec veiat dulcediẽȝ q̃ ẽ ĩnucleo. certe istũ fructũ dʒ portare ⁊ facere q̃ vult ad vitã eternã veire. vñ mat. xviii. dicit christꝰ q̃ vult veire pꝰ

me abneget seipsum 2c̄. et apo. actu. xiiii. per multas tri-
bulatões oportet nos intrare in regnū celoꝝ. ¶ Secūdus
fruct9 ē iusticie qui in pace semiat' iac. iii. et phill. i. reple
ti fructu iusticie p ihūm cristū in laudē dei. ille facit fru
ctū iusticie ⁊ opa iusticie qui reddit vnicuiq3 qd̄ suū est.
vel facit omne illud qd̄ vellet ab alio sibi fieri. sicut dicit
crist9 mat. vii. quecūq3 vultis vt faciāt vobis hoīes eadē
facite illis. similiter opa iusticie sūt reddere vnicuiq3 qd̄
suū ē. debemus deo obediētiā: honorez et amorē: et ꝓximo
cōsiliū: auxiliū et amorē: et cōsolationē. et corpori nr̄o su-
stē tationē: laborē ⁊ mortificationē. illi qui ita fructū iusti
cie faciūt: et istā iusticiā sitiūt bn̄dicti sūt a cr̄sto. math. v.
beati qui esuriūt et sitiūt iusticiā q̄ docet vnicuiq3 qd̄ su
um est reddere sc3 deo ꝓxio et sibimet. quoniā sicut dicit
glo. ipsi saturabunt' pane angeloꝝ: qui h3 in se oē delecta
mētū et oēm iusticiā: et oēm saporis suauitatē. sicut hēt'
sapi. xvi. ¶ Tercius fructus ē mie opus. de hoc dicit psal.
ego sicut oliua fructificaui in domo domini. et iere. xi. di
cit dn̄s ad aiam fidelē plenā opibus mie. oliuā pulcherri-
mā speciosā fructiferā ⁊ vberē vocauit dn̄s nomē tuū. per
oliuā significat' fidelis aia: s3 ex oliua et fructu oliue fit
oleū. et p oleū in sacra scriptura significat' mia: q2 oleū va
let ad multa. ad sanāddū vulnera: ad illuminādū: ad ciba-
ria cōdendū. ita pietas valet ad omia. i. thi. iiii. Opera g°
mie dn̄t fructificare. sic q̄libet aia fidelis. et talis aia fru
ctificās opera mie similis est auro. vnde pōt dicere illud
prouer. viii. similis est fructus meus auro. De operibus
misericordie quere in illo s̄mone. Estote misericordes 2c̄.
Istum multiplicē fructū debet facere omis arbor bona. i.
q̄libet aia fidelis. ¶ Sed sciēdū ē q2 quedā sunt arbores q̄
nec florēt nec fructum aliquē faciūt. et hn̄t folia acuta si
cut gladius. tales arbores sūt salices. de quibus dicit iob.
circūdabūt eū in cunabulū. salices sunt supbi inuidi et de
tractores. q2 oēs isti nō hn̄t nisi folia. i. verba inflatiua et
pungitiua et iactātia et detractoria. vnde lingua eorū si-
cut gladius acutus sicut sunt folia salicū. Item sunt alie

arbores que fructū faciūt inutilem et habēt folia fetētia sicut sambuc⁹. per h° pnt figurari gulosi et luxuriosi qui hnt folia .i. verba semp in ore inutilia et inhonesta et turpia et fetentia corā deo et angelis eius. ideo dicit apost. ephe. vi. Fornicatio et immūdicia nec noientur i vobis: sicut decet sanctos ꝛc. Preterea q̄uis ieiunēt et ad ecclasias vadāt et elemosinas pauperib⁹ dent dū sunt in peccatis suis. iste fruct⁹ nō ē eis vtilis ad habēdū vitā eternā. Sed illa bona valēt ad querēdū citius grāz dei et ad penedíminutōnē. de istis pōt dici illō sapi. viii. Fructus eorū sūt inutiles ad vitā eternā. Certe oēs iste arbores q̄ nō faciūt fructū bonū in vita ista. in die iudicii excidēt a cōsortio bonoꝝ et in ignē eternū mittētur in corpe et anima et tunc dicet illō christus mat. xxii. Ite maledicti i ignē eternū qui preparat⁹ ē dyabolo ꝛ angelis ei⁹. sz bonis arboribus .i. iustis qui fecerūt hic fructū bonū dicet dn̄s in die iudicii. illud mat. xxii. Venite benedicti pris mei ꝛc. ibi fruem illo fructu bn̄dicto. quē portauit arbor bona et sancta scz beata virgo maria. De isto fructu benedicto cōcedat nobis pater eternus amen.

Dominica decima sermo. xliii.

Homo quidā erat diues qui hēbat villicū et hic diffamat⁹ ē apud dn̄m suū ꝛc. lu. xv. In h° euāgelio cōmēdat mīa ad illā imitādū q2 hec parabola p cōtrariū itelligēda ē: sed hic qui fraudez fecit et quia prudenter egit misericordiam faciens a domino laudari meruit qui sine fraude ē prudēs ꝛ misericors a domino merito cōmēdandus est. Dicit g° hō quidā erat diues ꝛc. In isto euangelio ad presens tria possunt considerari. Primū est quis est ille homo qui dicitur villicū habere. Scdm est quis ē ille villicus. Terciū est de quibus oportebit villicū illū in die iudicii rōnē reddere. Primū notatur cū dicit. hō quidā erat diues. Scdz cū dicit qui hēbat villicū. Terciū cū dicit. redde rōz villicatōis tue. Primū est videre q̄s ē iste diues hō. hō ille christ⁹ ē qui ver⁹ hō fuit et ver⁹ deus et diues semper fuit in diuitiis grē ꝛ i.

diuitiis glorie. vñ psal. gloria et diuicie in domo eius. Et apostolus. i. cor. viii. Cū diues essꝫ egenus factus est pro nobis: vt inopia illius diuites essemus. De multitudine diuitiarū quere in illo sermone. Homo quidā erat diues q̄ iduebat̄ purpura et bysso ꝛc̄. Scdm̄ ē videre quis sit villicus iste villicus pōt dici quilibet iustus cui dn̄s tradidit aiam suā ad custodiēdū. eccle. xv. Deus ab inicio cōstituit hominē. i. creauit et reliquit eū in manu cōsilii sui vulgariter dicit̄ bonū castrū custodit qui corpus suū custodit et melius qui animā. prouer. iiii. Omi custodia serua cor tuū. ab ipso eni vita pcedit. vnde deutro. iiii dicit dn̄s. Temetipsum custodi et animā tuam sollicite: sicut villicus villam ad custodiendaꝫ. vel mens ppria pōt dici villa que cōmittit̄ cuilibꝫ iusto. q2 sicut in villa sūt sterquilinia et lutū ita in mente cuiuslibet sunt cogitatōnes semper et sepe male et fetide et peruerse et turpes. Audierat diues iste ꝙ villicus ille bona sua male suauerat et ea dissipauerat: ait illi. Redde ratōnem villicatōnis tue. Sciend̄ est ꝙ de quinꝙ oportebit cuilibꝫ fideli rōnē reddere in die iudicii. Primū est de bonis a deo collatis. Et sciendū ꝙ tria sūt bona de quib' oportebit rōnē reddere scꝫ bona fortune bona gratie et bona nature. Nature bonū ē corpus et bone cōditiones. de tribus bonis corporis fortitudo pulchritudo ⁊ sanitas et hmōi. Bona gratie sūt duo bona spiritualia et virtutes q̄ acquiruntur per grāꝫ. Bona fortune sūt diuitie et possessiones mundane. corpus et mēbra et vires et huiusmodi tradidit dominus cuilibꝫ vt ei fideliter seruiat de corpore suo et de membris eius et vt corpus suū et membra tanꝙ templū spūssancti pure et mūde ab omni pctō custodiat. q2 sicut dicit apostolus. i. cori. vi. An nescitis quoniā mēbra vrā christi sunt templum scꝫ a multis illud bonum scꝫ corpus ⁊ vires dissipantur sepe maxime per duo peccata: scilicet per peccatū gule et per peccatum luxurie. vere per peccatū gule dissipāt̄ et maxime per ebrietatē. vñ dicit aug. Ebrietas oia mēbra debilitat vitā diminuit. et salutē omnē exterminat. et eccl. xxi

Sobrietas potus sanitas est aie et corporis. et certe si so brius potus e sanitas aie ⁊ corporis: supfluitas est destructio corporis et aie ¶ Similiter p pctum luxurie dissipat corpus et bone cõditões eius. qr sicut dicit iob. xxi. ignis est vsq; ad cõsummationẽ deuorãs. qr hoc peccatũ nõ solũ modo inquinat: sed oia deuorat. sequitur. et oia eradicãs gemmas virtutũ. i. oia bona opera q ex virtutibus generãtur. per ista duo peccata spũaliter dissipatur corpus ⁊ cõditiones eius bone. et ideo dicit cuilibet fideli puer. vii. ne des honorẽ tuum alienis scz demonibus. honor iste est qr homo ad honorez dei factus est eterni regni particeps efficiendus. sequitur ne gemas in nouissimis qñ carnẽ tuam et corpus tuũ consumpseris per peccatũ gule et luxurie. Corpus suũ debet quilibet custodire pure et mũde tã q templum spiritussancti: qr sicut dicit apost. i. corin. iiii. si quis dissipauerit tẽplum hoc disp̃det illũ dñs deus noster. Item sm bonũ nature est aia et vires eius. sed istud bonũ debet quilibet custodire mũde ab omni peccato mortali tanq sponsam christi quã despõsauit in baptismo. vñ apost. ii. corin. xi. despondi eñi vos vni viro virginẽ castã exhibere christo. illud bonuz nature scz aia corrũpitur et dissipatur qtũ ad vires eius per peccata mortalia. Itẽ bona gratie tradidit ad negociandum. vñ aposto. ii. corin. vi. hortam vos ne in vacuũ gratiã dei recipiatis ⁊c. et i. pe. iiii. vnusquisq; sicut grãm dei accipit in alterutrũ administrantes sicut boni dispensatores. et certe ista bona gratuita. i. virtutes dissipat homo per peccatũ mortale qñ facit illud puer. xxi. thesaurus desiderabilis ⁊ oleũ in habitaculo iusti et imprudens homo dissipat illud. thesaurus desiderabilis põt dici congregatio bona virtutũ vt humilitatis caritatis misericordie et pietatis ⁊ castitatis. per oleuz põt figurari leticia gratie spritualis q debet esse in corde viri iusti. sed vir imprudens. i. peccator per peccata sua mortalia q facit dissipat oia ista. et lu. x. dicitur. similiter q homo quidã descendebat a iherusalẽ in iherico qñ

descēdit de statu gratie in peccatū. et tūc incidit in latrones: latrones sunt demones vel peccata q̄ vulnerauerunt eū in naturalibus et expoliauerūt eū de bonis gratuitis. Item sunt bona fortune q̄ dn̄s dedit nobis ad custēdādū nos et ad dādum illa paupibus suis: sz ista bona a multis dissipāt' qn̄ indebite acquirūt' et auare retinēt' et qn̄ illis hoies male vtūtur: sicut dissipauit filius pdigus substanciam suā quā pater suus tradidit illi viuēdo luxuriose vt habe' luce. xv. De bono fortune q̄re in illo sermone. Homo quidā erat diues et induebat' purpura ꝛc̄. Ista tria bona nature fortune et gratie tradidit nobis dn̄s ad custodiendum et multiplicādū. et c̄te cuilibet oportebit de illis bonis reddere rationem villicatōis in die iudicii. vt habetur math. xxv. Homo quidā peregre pficiscēs vocauit seruos suos scz fideles suos et tradidit illis bona sua scz bona nature: fortune et gratie. postea sequitur. Post multū vero temporis venit dn̄s seruoꝝ illoꝝ et posuit rationē cū eis. Illud erit qn̄ dn̄s ad iudicium veniet et tūc ipse dicet cuilibet christiano. Redde rationem de bonis q̄ ego cōtuli et tradidi tibi: vel vobis. ¶ Secūdum est de momēto cuiuslibet tēporis. vn̄ beatus bern̄. Sicut capillus de capite non peribit: ita momentū tp̄is nō pibit scz de quo nō oporteat reddere rationē in die iudicii: tempus cōmissum est nobis ad agendū pn̄iam: sz multi sunt qui dissipāt illud et male expendunt. q2 nolunt facere pn̄iam dum tēpus habēt. et ideo clamat apost. ad gall. vi. operemur bonum ad omnes dum tempus habemus. bonum autē facientes suo tēpore nō deficiamus. et c̄te sicut dicit apost. corin. vi. Ecce nūc tēpus acceptabile ꝛc̄. ¶ Sed de multis potest dici illud qd̄ dicitur in psal. tempus faciēdi dn̄e: sz ipsi dissipauerūt legē tuā. et. i. pe. i. Dedit ei tp̄ūs vt pn̄iam ageret ⁊ nō vult penitere. D q̄ amittit qui tp̄ūs suum amittit: et illud bene nō expēdit. vn̄ bern̄. nō parū est meū tp̄ūs quod in verbis aut factis expenditur ociosis. volat enim verbum irreuocabile: volat tēpus irreuocabile nec sentit sapiēs quid amittit hec est amissio sine recuparatione. vnde dicit ber.

Nichil preciosius tempore et nichil hodie vilius reputa᷑ vere nichil preciosius tempore quod patet per hoc ꝙ in vna hora possunt quidā magna peccata delere per cōtritōnē peccatorū suoꝝ et confessionē et remissionem et dei grā et eternā gloriam acquirere que amiserant per pccā sua: ita fecit magdalena. vt habetur luce. vii. Et latro qui suspēsus fuit a dextris dei. vt habet᷑ luce. xxiii. Pretere a illud patet per h° ꝙ si rex francie vel īperator mortuus esset et anima eius esset in iferno vel purgatorio: ipse libenter daret omnē possessionē auri et argenti et totū imperiū suū si posset vt haberet vnā horā ad peccata sua cōfitendū et ad penitentiā agenduꝫ. Certe de tempore cōmisso cuilibet christiano in die iudicii oportebit reddere rōnem qualiter expensum fuerit. vnde dicit in psal. Cuꝫ accepero tempus ego iusticias iudicabo. Et treñ. i. dicit᷑ Ipse vocauit aduersum me tempus ¶ Tercium est de cogitatōnibus prauis et peruersis. vnde sapi. i. In cogitatōnibus prauis interrogatō erit in die iudicii. propter quid tales cogitatōes et peruersas etiiquas. et ratio erit quoniā praue cogitatōes separāt a deo qui est vita anime sicut hētur sapi. vi. Qr ipse īterrogatōes et cogitatōes nostras scrutabit᷑. Quartū est de verbis ociosis. vñ math. xii. De oī verbo ocioso qd̄ locuti sunt hoīnes reddēt rōnē in die iudicii. vñ hiero. dicit ꝙ verbū ociosum est quod dicitur sine vtilitate loquētis āt audiētis. et eccle. vlti. Cūcta que sunt sub sole adducet dominus ad iudicium. etiam verbū ociosum ignorāter prolatū dicit glo. Certe si oporteat iesu christo reddere rōnē de verbis ociosis multo fortius oportebit ei ratōneꝫ reddere de mendaciis ⁊ stultiloquiis et iuramētis et detractōnibus pessimis. et hoc est qd̄ dicit᷑ sapi. i. Qui loquitur iniqua non poterit latere nec preteriet illum corripiens iudiciū. ¶ Quintum ē de omnibus factis nostris. vnde apostolus ro. xiiii. Omēs stabimus ante tribunal christi scilicet in die iudicii vt iudicandi tunc ibi vnusquisque nostrum pro se rationē reddet. Non ergo amplius inuicem iudicemus. et in simbolo

anastasii dicitur. Ad cuius aduentum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis et de factis propriis reddere rationem. et qui bona egerunt ibunt in vitam eternam qui vero mala in ignem eternū. De omibus istis oportebit nobis omnibus reddere rationem deo in die iudicii que erit illa dies. dies ire et tribulationis et angustie dies calamitatis et miserie dies tenebrarū et caliginis dies turbinis et nebule. vnde habetur sopho. ii. O miseri peccatores (sicut habetur ysa. xi. quid facietis in die visitatōnis domini delongiquo venientis ad cuius auxilium fugetis cui gloriam dereliquistis. tunc dicet sapi. v. Pugnabit orbis terrarū contra insensatos terre. custodiamus gᵒ bene bona nobis a dō tradita ⁊ agamus pniaꝫ dū tempus hēmᵒ vt possimus deo bonā rōneꝫ reddere de villicatōe nrā. qꝛ post mortē nō erit tempus pnie. vnde dicitᵣ hic. iam nō poteris villicare et agere pniam post mortē. sequitᵣ et quid faciā cū amotᵒ fuero a villicatōe (quasi dicat) miserrimᵒ pctōr quid dicā aut quid faciā post mortē: cū nil boni perferā ante tātū iudicē. qui iudex ē iustus et prudēs ⁊ fortis psal. Deus iudex iustus fortis et patiens. itē testis est apoc. i. Iteꝫ sicut hēt iob. ix. Sapiēs est corde et fortis robore. ibidē. Sed si fortitudo querit robustissimᵒ est tanꝙ potēs iudex: si equitas iudicii nemo audet pme testimoniū reddere. sed si iustificare me volo os meū dānbait me. Et homo cū venerit cōtēdere deo scꝫ i iudicio nō poterit ei vnū reddere pro mille. i. principiū pfectōis pro cōsummatōe. idō agamᵒ pniaꝫ dū possumᵒ et hᵒ est qd̄ dr eccl. ix. Quecūꝙ pōt manus tua instanter operare qꝛ nec opus nec ratio nec prudentia nec sapientia apud īferos qᵒ tu pperaris veiet. et certe illis qui non bonā rōnē reddent in die iudicii de villicatōne: nec hic egerūt pniam dicet christus illō math. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. Et illis qui bene rationē reddēt de bonis suis ⁊ de villicatōe sua: ⁊ qui libēter hic egerūt pniaꝫ. illis dicet christus illud mat. xxv. Venite benedicti in regnū pris mei ⁊c. Illud regnū nobis cōcedat christus amen.

Dominica. xi. sermo. xliii.

[V]idens iesus ciuitatē fleuit sup illā ⁊c. lu. xix.
¶ In isto euāgelio notāda sūt quatuor q̄ fecit christus. Primū ē q2 sup ciuitatē sc3 ierusalē fleuit.
Secūdū e q2 vēdētes et emētes de tēplo eiecit. ¶ Terciū ē q2 oñdit ad quid factū ē tēplū sc3 ad deū orādū. et hoc notatur cū dicit. domus mea domus oratōis ē. ¶ Quartū ē q2 predicauit. quod notatur cū dicit. erat ihesus quottidie docens in tēplo. ¶ Primū ē q2 fleuit. Et notandū q2 dñs ihesus dicitur ter fleuisse. ¶ Primo q2 fleuit sup lazarū vt habetur io. xi. ¶ Secūdo fleuit vt hētur hic sup ciuitatē iherulem ꝓpter peccatorum cōpassionē ⁊ ꝓpter penā ciuiū iherusalē et ꝓpter ciuitatis destructionē q2 destructa fuit a romanis: vel quoniā ciues eius crucifixerūt ibi dñm nostrū iesum christū. vñ dicitur. venient dies qñ circūdabūt te inimici tui romani. dicit glo. interli. et coangustabunt te ⁊c.
¶ Tercio fleuit in cruce. de isto fletu dicit apost. hebre. v. prece supplicationū fūdens q2 ad deū qui posset eū saluū facere a morte cū clamore valido et lachrymis offerēs exauditus ē pro sua reuerētia. In primo fletu fleuit nostram miseriā. In secūdo nostrā stulticiā. In tercio nostrā culpā
¶ In primo fleuit nrām miseriā qñ fleuit ad sepulcrū sup lazarū fetidū. et hoc dicit btūs hiero. sup hūc locū. nō fleuit lazarū mortuū: s3 rediuiuū cōpatiēs illi ad presentis vite miseriā reuersurū. et augu. sup hūc locū. nō plorauit christus eo q2 mortuus erat lazarus: sed q2 cogebatur eū resuscitare qui ad hanc vitā lachrimabilē esset rediturus cogebatur per preces sororum et vt populuū circūstantē ad fidem instrueret. istam miseriā bene videns beatus greg. dicit. puer natus nō loquitur et iam ꝓphetizat. ¶ In secundo fleuit nrām stulticiā sc3 qñ fleuit sup ciuitatē iherusalem: ipse fleuit stulticias ciuiū iherusalē iactātiū in operibus suis pessimis. vñ dicit glo. q2 s̄m historiā semel fecit hic. modo per electos suos in ecclesia facit plāgēdo reprobos qui nesciūt cur plangūtur sed exultant in rebus suis pessimis qui si damnationē suā preuiderent: seipsos cū electorum lachrymis plangerent. et hoc est quod dicitur.

Ihesus ter fleuit

Si cognouisses tuam ruinā q̄ eueniet fleres. q
ultas dicit glo interli ¶ In tertio fleuit nostra
agonia cōstitut⁹: et factus ē sudor eius tāq̄ gu
nis decurrētis in terrā vt habe^r luce. xxiii. videns ihesus
ciuitatē 2c̄. sicut dicit btūs greg. oīs christi actio nostra ē
instructō. sicut christus fleuit ita nos debem⁹ flere. ¶ Et
q̄tū ad nrām instructionē ad pn̄s duo pn̄t hic cōsiderari.
Primū ē ꝑpter quid aīa fidelis dz hic in vita ista flere.
et h° pōt notari cū dr. vidēs ihūs ciuitatē 2c̄ ¶ Scdm̄ ē ad
h° ꝙ debeat flere quid dz in se cognoscere. et h° notat^r cū
dicit. qr si cognouisses ⁊ tu fleres. quia iherusalē visio pa
cis iterpretat^r per iherusalē quelibet aīa fidelis intelligi
tur q̄ debet habere pacē ad deū p pniam et ad ꝓximū per
verā caritatē. et inter carnē et spūm p carnis mortificatio
nē. talis aīa ē ciuitas iherusalē i qua christus libēter p su
am grām habitat. qr sicut dicit^r in psal. in pace factus est
locus eius 2c̄. et sapi. xxiiii. in ciuitate sanctificata simili
ter requieui et in iherusalē potestas mea 2c̄.

Flere debet aīa septē de causis.

Et sciendū ꝙ aīa fidelis ad exemplū christi debet flere
et septē sunt p quibus dz flere. Primū est pro peccatis
propriis. de hoc dicit dn̄s ioelis. ii. cōuertimini ad me in
toto corde vestro in ieiunio et fletu 2c̄. Conuertimini ad
me dicit christus qr sum agnus dei qui tollit pctā mon
di ex toto corde vestro p verā dilectionez et ardorē totius
cordis. et hoc ē quod dicit^r deut. vi. dilige dn̄m deū tuuz
ex toto corde tuo et ex tota mēte tua et aīa tua. Sequit^r
in ieiunio cōtra tētatōes carnis et fletu et plāctu p pec
catis ꝓpriis. Propter tria debet aīa fidelis ꝓ peccatis su
is flere. Primo qr p peccata sua ihesum creatorē suū dul
cissimū reliquit et illū ad iracūdiā contra se ꝓuocauit. ie
iere ii. vade et vide qr malū et amarum est te relinquisse
dn̄m deū tuū. et timorē domiī nō esse apud te. et deu. xxi.
vbi loquit^r aīe peccatrici. D eum qui te genuit dereliqui
sti oblitus es domini creatoris tui. vidit dn̄s et da iracū
diā cōcitatus est 2c̄. Si aliqua ancilla paupcula esset de

sponsata filio regis francie: si eũ offẽdisset ⁊ dereliquisset et etiã in ignominiam sui sponsi scortata esset bñ deberet flere multomagis dꝫ flere aĩa peccatrix q̃ ꝑ peccatũ suuꝫ derelinquit christũ spõsum suũ filiũ regis celestis cui de sponsata fuit in baptismo. ❡ Scdm ẽ qꝛ ꝑ pctã sua ad eter nã mortẽ se obligauit. vñ ro. vi. Stipẽdia peccati mors scꝫ eterna. et eze. xviii. aĩa q̃ peccauerit ipsa morietꝰ scꝫ morte culpe et morte pene eterne nisi prius añ mortẽ penituerit. ❡ Tercium est qꝛ per peccatũ suũ regnũ celoꝝ scꝫ hereditatẽ suã amisit: si diu steterit in peccatis suis cũ culpa et pena. vñ. i. cori. vi. nolite errare qꝛ iniqui regnũ dei non possidebũt nec fornicarii ydolis seruiẽtes nec adulteri nec molles nec masculoꝝ cõcubitores nec fures nec auari nec ebriosi nec maledici nec rapaces regnũ dei nõ possidebunt. et ad ephe. v. hoc sciant intelligẽtes qꝛ nec fornicator nec immũdus nec auarus quod est ydoloꝝ seruitus habebunt hereditatẽ in regno dei et christi. Si ista bñ cognosceret aĩa peccatrix q̃ accidunt ei ꝑ peccata sua deberet flere ꝑ illis. ❡ Certe si ipsa cognosceret ⁊ cogitaret quo modo inimici eius scꝫ demones circundabunt eam in mortem bene deberet flere quia sicut dicitur in isto euangelio. Veniẽt dies in te et circũdabũt te inimici tui scꝫ demones et coangustabunt te scꝫ o aĩa peccatrix aĩas hominum circũdabũt demones in morte sicut habetur in vita beati martini. similiter dyabolus sup brachiũ crucis christi sedebat vt animã recipet in ihebennã ignis in quo maculã nõ inuenit. vñ io. xiiii. venit princeps mõdi huius et in me nõ habet quicquam. Maria magdalena qꝛ peccata fleuit et lachrymis pedes domini rigauit et qꝛ eũ ardenter dilexit: dñs ei peccata dimisit. vt habetꝰ luce. vii. Flere gᵒ debet quelibet aĩa peccatrix ꝑ peccatis propriis. et non debet gaudere de illis sicut stulti faciunt: vere tales sunt stulti. sicut dicitur sapi. vii. cor sapiẽtis in tristicia. cor aũt stultorum in leticia. et eccle. ii. risum reputaui errorem et gaudio dixi. quid frustra deciperis ❡ Iste risus et ista leticia cõuertetur in tristiciam errorẽ et in fletum

vñ prouer. xiiii. extrema gaudii luctus occupat. et amos. viii. dies vestri cõuertũtur in luctũ et lamẽtatione. ¶ Secundũ est pro peccatis alienis. ita faciebat iere. ix. dicẽs. quis dabit capiti meo aquã et oculis meis fõtẽ lachrymarum vt plorẽ sup iterfecos populi mei. ita deberet q̃libet anima fidelis facere. q2 si quis videret ꝛ cognosceret proximũ suũ ducere ad patibulũ vt suspenderetur plorar et. g° multomagis debet quilibet fidelis flere pro ꝓximo suo quẽ per peccata sua trahit quotidie dyabolus ad infernuꝫ et deberet eũ eruere ꝛ liberare de patibulo inferni orationibus deuotis ꝛ lachrymis. et hoc est qd̃ dicitur puer. xxiiii. erue eos qui ducũtur ad mortẽ ꝛ qui trahũtur ad interitũ: liberare nõ cesses. vere de peccato alioꝝ nullus debet gaudere. et hoc est quod dicitur puer. xxiiii. cũ ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuũ: ne forte videat dñs et displiceat ei. et auferat ab eo iram suã. et iob. xxxi. si gauisus sum ad ruinã eius qui me oderat et exultaui ꝙ inuenisset eũ malũ. hec ẽ iniquitas maxima et nequicia cõtra deum altissimũ. ideo nullus debet gaudere de peccato alioꝝ vel de malo: sꝫ potius flere. sicut faciebat sctũs iob. xxx. flebã quondã sup eũ qui afflictus erat p peccatuꝫ p vel aliud malũ. et cõpatiebatur aĩa mea pauperi. quia bene paup est q̃diu manet in peccato qui deũ amisit qui est oĩa in omnibus. ¶ Terciũ est de recordatiõe passionis. vere nõ est aliquis qui bñ cogitaret q̃ et quãta ꝑ nobis omnibus cristus in cruce sustinuit quis nõ deberet flere. ad illud cognoscẽdum et videndũ monet nos iere. treñ. i. o vos oẽs qui transitis per viam attẽdite et videte ꝛc̃. et berñ. dicit. respice mortalis pro te datur hostia talis. agnosce q̃ nobilis est anima tua ꝛ q̃ grauia sũt tua vulnera pro quibus oportuit dñm nostrũ iesum christum vulnerari scꝫ in manibus et in pedibus et in dextro latere de lãcea militis. et sicut dicit btũs hiero. quis põt transire siccis oculis qui respicit ꝙ lancea militis trãsfixit latus saluatoris. et de fletu dominice passionis vt habetur in psal. ad vesperum scꝫ passionis demorabitur fletus: et ad matutinũ scilicet resurrectiõis leticia. et io. xi.

Amen amē dico vobis quia plorabitis et flebitis vos. mūdus autez gaudebit. glo. Plorabitis et flebitis me ociso de quo inimici gaudebunt. de istis tribus quelibet aīma fidelis debet flere. ¶ Quartum est de morte deuote orationis. de hoc specialiter debent clerici flere ⁊ prelati ecclesie. et maxime religiosi. de isto fletu. ii. regū. i. Planxit dauid planctum huiuscemodi super saul ⁊ super ionathā filium eius ⁊c. Per dauid qui interpretat*r* manu fortis: quilibet prelatus vel religiosus significatur. qui debz esse fortis in bonis operibus et in caritate christi. et debet flere super saul et super ionatham id est super mortē deuote orationis. Saul interpretatur petitio et significat orationem in qua petitur via eterna. vnde psal. Vnā pecii a domino hanc requiram ⁊c. Jonathas interpretat*r* orationū luctus. per hoc significatur deuotio orationis q̄ oritur in oratione. ¶ Flere super saul et super ionatham ē flere super deuotōnē oratōnis que hodie fere mortua ē in mōtibus gelboe. gelboe interpretat*r* aceruus p[illegible] mōtibus. i. in eminētia vite per superbiā. et in a[illegible] uiarū. i diuitiaz abundātia et deliciaz carnis. [illegible] dixit eis dauid dicēs. Mōtes gelboe nec ros gr[illegible] uia doctrine sancte veniat super vos vbi ceciderut fortes israhel. i. o vos religiosi: et o vos prelati ecclesie videntes deū per verā fidē et verā cognitōnē et cōtēplatōnē. flete super saul qui iduebatur coccino abiectus ē clipeus saul. i. clipeus oratōis qui nō erat vnctus deuotōe. ¶ Quituz pro persecutione militantis ecclesie matris. vnde iohelis xiii. dicitur de hoc fletu. Inter vestibulū et altare flebāt sacerdotes et ministri dicentes. Parce domine parce populo tuo. et ne des hereditatē tuā in opprobriū gētibz et mat. iii. dicitur ꝙ filii israhel iudei. i. viri iusti deū per verā fidē vidētes et eū vere cōfitentes viderunt sanctificatōnē desertā. i. sanctā ecclesiā. sciderūt vestimēta eius et plāxerūt plāctu magno. ¶ Sextū est pro amissione caritatis. de hoc dicit*r* gen. xxxvii. vbi dicit*r* ꝙ cuz cognouisset iacob ꝙ tunica filii sui essz dixit. Fera pessima deuorauit filium meuz ioseph. cissis vestimentis indutus est cilicio

lugens filiū suum multo tempore. Joseph interpretatur augmētū rei et significat caritatē que augmētat oīa bona in hoīe. et hūc ioseph. i. caritatē fera pessima. i. inuidia vel cupiditas vel bestia vel luxuria deuorauerunt: sʒ de hoc debʒ flere bonus iacob. i. vere penitēs supplantās vere vicia. et luctans fideliter cōtra mūdum carnē et dyabolū. ¶ Septimū est de recordatōe patrie celestis. ⁊ iste fletus debet esse deuote oratōnis et etiā proprie cōtemplatiuorꝝ. de hoc fletu pōt bene dici illud quod dicitur in psal. Super flumina babilonis illic sedimꝰ et fleuimꝰ ⁊c. syon i. patrie celestis vbi videbimꝰ deuʒ facie ad faciē. sic hētur i corin. xiiii. Videmus nūc per speculū in enigmate: sed tunc facie ad faciem. tūc omnes isti fletus conuertentur i gaudiū et in consolatōnem eternā. vnde lu. vi. Beati qui nūc fletis quia ridebitis. et mat. v. Beati qui lugēt quoniā ipsi cōsolabūtur in eterna gloria. ad illam nos perducat iesus christus amen.

¶ Dominica xii. sermo. xliiii.

[illegible]uo homines ascenderūt in templum vt orarent [illegible]onus phariseus ⁊ alter publicanus ⁊c. lu. xviii. [illegible] Propter hꝰ debent omnes homines ascēdere et ire ad ecclesiā que est templū dn̄i vt ibi orent non vt vendāt vel vt rumores audiant. quia luce. xix. dicitur ꝙ dn̄s iesus ingressus in templū cepit eicere vēdentes et ementes ab illo dicēs. Domus mea domus orōnis est ⁊c. Ibi debent omnes fideles veire et deū fideliter orare et deuote. et talis oratō ab angelo offertur deo. vn̄ thob. xii dixit angelus ei. Quādo orabas cū lachrimis obtuli oratōnem tuā dn̄o. dicit gꝰ duo hoīes ascenderūt ⁊c. In hoc totali euangelio non sunt nisi duo notanda. In primo reprobat superbiam pharisei. In scdo cōmendat pietatē et humilitatē publicani. In duobus reprobatur superbia pharisei et in illis peccauit duobꝰ moīs. Primū fuit in hꝰ ꝙ iactauit se in hꝰ ꝙ se a pccō custodiebat. et hoc notatur cū dicebat. Nō sum sicut ceteri hoim rapaces iiusti et adulteri. Scdm fuit qꝛ iactauit se de bonis que faciebat. vnde

ipſe dicit ieiuno bis ī ſabbato.i.in ebdomada.decimas do
ꝛc. Non peccauit qꝛ iſta faciebat:ſʒ qꝛ de illis ſe iactabat
In illis duobʒ oñdebat ſe iuſtū:et duas ptes iuſticie que
ſunt declinare amalo et face bonū ſe habere iactabat.iſta
duo tenet² quilibet iuſtus face: ſed de illis nō dʒ ſe iacta
re.vere pꝛiº debet quilibet iuſtus ſe cuſtodire ab illis pec
catis tribus a quibus cuſtodiebat ſe ille phariſeus ſicut
dicebat a rapina ab iniuſticia ab adulterio:hoc ē ꝙ nō ha
beat rē cū vxoꝛe aliena:niſi cū ꝓpꝛia.et iſta tria notāt² cū
dicit. Non ſum ſicut ceteri hominū rapaces iniuſti ꝛ adul
teri. Propter tria dʒ ſe quilibet iuſtus coſtodire a pecca·
to rapine. Primū eſt qꝛ qui aliena rapit ſemꝑ hic ꝛ in fu
turo in egeſtate erit.vñ ꝓuer.xii.alii diuidūt ꝓpꝛia et di
tioꝛes fiūt. alii aliena rapiūt et ſemꝑ in egeſtate ſunt: et
hoc nō eſt mirū.qꝛ tales ſecū nō habēt deū: immo eū dere
linquūt qui eſt fons tocius boni. ſʒ ſicut dicit btūs aug.
qui deū habet et oīa habet cum ipſo.et qui eum nō habet
pauꝑ eſt:et immundus et cecus et miſerabilis.ſicut habe
tur apoc.iii. Secundū eſt qꝛ rapinam deus odit.vñ yſay.
xliii. Ego dñs amans iudiciū et odio habui rapinā. Iſtud
peccatū odio hñt omēs ſancti: qꝛ multi raptoꝛes deuorāt
plebē domini ſicut eſcā panis. vt habet² in pſal. et ipſi ex
coꝛiant paupes chꝛiſti.vñ marc.iii.habetis odio bonum et
diligitis malum qui violenter tollitis plebē et carnē deſu
per oſſibus.pelles hominis vocantur bona tpālia eius.qꝛ
ſicut ſine pelle ꝓpꝛia non poſſet homo diu viuere:ita nec
ſine tēpoꝛalibus bonis ſuis qui aufert ei et rapit eius bo·
na:ipſe quaſi occidit eum.et ideo dicitur eccle.xxxiiii. pa
nis egentiū vita coꝝ qui defraudat eum homo ſanguinis
eſt:qui aufert deſudanti panem quaſi qui occidit eū ꝓxi
mū ſuū. Tercium eſt qꝛ rapiēti aliena dñs eternam dam
nationē mittit yſa.xxxiii.ve qui pꝛedaris cum cōſumma·
ueris damnationem pꝛedaberis;coꝛpus deuoꝛabitur a ca·
nibus qꝛ raptoꝛes et fures nō ſunt digni vt ſepeliēt² in ec
cleſiis benedictis.vnde iere.xxii. ve qui edificat domū ſu
am in iniuſticia nō plangent eum ve frater ve ſoꝛoꝛ ve do

mine de inclite. sepultura asini sepeliet^r putrefactus et p̄iectus erit (scz raptor vel usurarius) ex̄ portas iherusalē. corpus eni dēpredabit^r a canibus ꝗ ad minus a vermibus bona sua tēporalia a parētibus: qui nō darēt. xii. denarios vel redderēt pro aīa ipsius: si crederēt ipsum ab inferno liberari. preterea aīa depredabitur a demonibus. et iō dicitur eccl. x. hereditabit bestias et vermes et serpētes. i. demones recipientes aīam in inferno. et ideo dicitur eccle. xxxi. nō effugiet rapinam peccatoꝝ. Secūdum est ab iniusticia quod notatur cum dicit. iniusti dicūtur avari. q̄z bona temporalia cōgregant et illa pauperibus nō erogāt cum possent eis subuenire. vere isti iniusti sunt qui aliis faciūt quod sibi ab aliis fieri nō vellent. ipsi faciūt cōtra illud quod dicitur tho. iiii. quod alio oderis tibi fieri vide ne tu aliquādo alicui facias. Ab iniusticia debet se quilibet custodire ꝓpter tria. Primū est q̄z talis proximū suum occidit cum posset ei subuenire et eū fame perire permittit. vn̄ greg. pasce fame morientē: si nō pavisti occidisti. Secūdum est q̄z mors homini iniusto fit amara. vn̄ eccle. O mors q̄̄ amara ē memoria tua homini iniusto pacem habēti in substāciis. vere homini īiusto amara ē mors quoniā bene scit ꝙ pecuniā suā secū nō portabit. vn̄ eccl. xxvii. dives cū dormierit secuz nichil afferet: apiet os et nichil inveniet: sed amarior erit in visu. qn̄ demones volētes aīam suam ad infernū trahere aspiciet. s̄z amarissima erit in gustu. q̄z amaritudinē et penā que est in separatione aīe a corpore sentiet que amaritudo est maxima pena. Terciū est q̄z iniustus nūq̄ gloriā dei videbit nec in paradiso corā deo apparebit. vn̄ ysa. xxvi. tollatur impius nec videat gloriā dei. et in psal. non permanebūt iniusti ante oculos domini. Terciū est ab adulterio. et hoc notat^r cū dicit. adulteri. et hoc propter tria. Primū est q̄z illud peccatū a domino prohibetur. exo. xx. nō mechaberis. si illud peccatum facis: furtum facis. unde. i. corin. vii. nolite defraudare invicem. mulier non habet potestatem sui corporis: sed vir. similiter vir non habet potestatem sui corpo

ris sed mulier. Secundum est qꝛ per illud peccatū exhe-
reditatio verorū heredū fit qd est maximū peccatum. vel
sepe ꝓuenit. vnde eccle. xxxiii. dicit ꝙ mulier relinquēs
virū suū et statuēs hereditatē ex alio matrionio. Primo
eni in lege altissimi incredibilis fuit. et secūdo virū suuꝫ
dereliquit. tercio fornicata est. ꝛ ex alieno viro filius sibi
statuit. terciū ē quia adulteros dn̄s ī fine eternaliter dā
nabit. vn̄ heb. xiii. Fornicatores et adulteros iudicabit do
minus. i. eternaliter damnabit. et leui. xx. dicitur. Si me
chatus fuerit quis cū vxore alterius. et adulteriū perpe
trauerit cū vxore proximi sui morte scꝫ eterna adulter et
adultera peribunt. Secūd debet facere qd faciebat pha
riseus scꝫ libēter ieiunare et decimas bene reddere. sꝫ de
hoc bene dicitur ꝙ nō debet se iactare sicut faciebat pha-
riseus iste superbus. ieiunare debet libēter quilibet chri-
stianus. et hoc ꝓpter tria. Primū est qꝛ per ieiuniū diabo
lus ꝛ tētatōes eius ab hoīe sepe effugant. vn̄ mat. xvii.
dicit christus. Hoc genꝰ demonii nō eicit nisi in ieiunio
et oratione. et sup hoc btūs hiero. ieiunio sanant pestes
corporis. et oratōne pestes mētis. Scdm est qꝛ per ieiuni
um nō solū pena tpālis: sꝫ etiā īfernalis sepe vitat ꝛ per
hoc dn̄s ad misericordiā pctōꝝ mouet. vnde ione. iii. legi
tur ꝙ facto ieiunio misertus est dn̄s niniuitis. Tercium
est qꝛ per ieiuniū sepe homo ad visionē dei ducitur. vnde
iii. reg. xix. dicitur ꝙ helyas ꝓpheta post ieiunium. xl. di
erum venit ad montē dei oreb. vbi vidit dn̄m. et idō bonū
est ieiunare. Itē decimas oīm que habꝫ libēter dare sicut
phariseus. et hoc ꝓpter tria. Primū ē qꝛ istd a dn̄o in lege
statuit et precipitur. vnd exo. xxii. dicit dn̄s moysi. Deci-
mas et primicias n̄ tardabis michi offerre. et leuit. xxiii.
Omnes decime terre siue de frugibus siue de fructibus
arborū dni sunt. et illi sanctificant. Secundū ē vt homo
deo placeat. et vt omnes penurias vini et frumenti remo
ueantur. qꝛ malach. iii. dicitur. Et vos cōfūdetis totā gē-
te in decimis et primiciis scꝫ quas non bene redditis mi-
chi. Et in penuria vos estis maledicti. qꝛ per subtractōnē

decimaꝝ immittit domin⁹ penuriā frumēti et vini in terram. et ex illa sequit[r] ibidē ¶ Inferte omnē decimā in horreū meū. et sit cibus in domo mea ꝛc̄ ¶ Terciū est ne hō ad decimā partē angeloꝝ que cecidit in īfernū deducat[r]. vn̄ aug. Redde decimas alioquin deduceris ad decimā partem scȝ angelorū que cecidit in īfernū. Decima est quasi cēsus quē debem⁹ ꝓ hereditate eterna. qui nō reddet cēsum perdet agrū scȝ paradisum. Omia ista bona debet q̄libet iustus facere nec debet superbire ne sit reprobat⁹ a dn̄o vt iste phariseus. vel possumus dicere ꝙ quattuor notant' in euange° ꝓpter que fuit reprobat⁹ iste pharise⁹ a quibus debet se custodire quilibȝ christianus. Primuȝ est q2 se aliis pretulit: melioremq̄ȝ se omibus reputauit. Et hoc notat[r] cū dicit. ¶ Non sum sicut ceteri hoīm: quasi dicat ego solus sum bon⁹ et alii peccatores preferre se aliis hōīnū q̄ debet propter aliq̄ bonitatē que sit in ipso quia in ista vita presenti null⁹ scit vere. vtrū sit dign⁹ odio vel amore dei. sicut hētur eccle. ix. Sunt iusti atq̄ȝ sapiētes et opera eorū in manu dei. et tamē nescit hō vtrū sit dign⁹ odio vel amore si presentialiter sit certus de bonitate sua tamē finaliter ē incert⁹. Illū qui prefert se eiciet domin⁹ in īfernū. sicut fecit luciferū superbū. sicut habet[r]. xiiii. ysa. Cur cecidisti lucifer qui dicebas in corde tuo ascēdā in celis ꝛc̄. et ideo abdie primo. d2. Si exaltatus fueris a terra. ⁊ vt aquila īter siddera posueris nidū tuū per superbiā tuā te aliis preferēdo. inde trahā te dicit domin⁹. Et ideo nō debet se hō aliis preferre nec alicui cōparari. vn̄ bern̄ Noli te cōparare maioribus nec minoribus nec aliquibus iuuenib⁹ te dico preponas: sȝ nec cōparari presumas. ¶ Scd̄m est q2 alios iudicauit. et h° notat[r] cū dicit ¶ Raptores iiusti adulteri nullus dȝ iudicare ꝓximū suū nec persequi ipsum. et hoc monet nos dn̄s math. vii. Nolite iudicare et nō iudicabimini. et apost. i. corint. xi. Si nos ipsos iudicarem⁹ nō vtiq̄ȝ iudicarem[r]. Certe qui proximum suum iudicat seipsum cōdemnat. ro. i. Inexcusabilis es homo omnis qui iudicas. in quo eni alterū iudi

cas teipſum cōdemnas. preterea. qui alterū iudicat iniu-
riam facit filio dei. q2 ſicut dicit' ioh. v. pater omne iudici
um dedit filio. ¶ Terciū fuit quia publicanū proximū ſu
um ſpreuit. et hoc notat' cū dicit. nō ſum velut hic publi-
canus. neminē dʒ vir bonus ⁊ iuſtus deſpicē. q2 talis deo
diſplicet qui creaturā dei deſpicit. vñ puer. xiiii. qui ca-
lūniat' egentē exprobrat factori ſuo. multū diſplicet muli
eri qui deſpicit filiū ſuum: vel artifici qui deſpicit opus
eius. ita deo diſplicet qui deſpicit creaturem eius. puer.
xvii. qui deſpicit pauperē exprobrat factori ſuo. vere qui
hic ſpnit alios in fruturo ſpnet'. illi pmittit dñs eternaʒ
damnationē yſa. xxxiii. vbi di'. ve qui ſpnis: nonne et ipſe
ſpneris. cū fatigatus deſieris cōtemnere contēneris. et iō
dicit' leui. xix. nō deſpiciet vnuſquiſꝙ pximū ſuū et eccl.
i. ne deſpicias hominē aduertētē ſe a peccato. ¶ Quartū
fuit: q2 de bonis q̄ faciebat ſe iactauit. et h° notat' cum di
cit'. ieiuno bis in ſabato. de bonis ſuis nullus vnꝙ̄ debet
ſe iactare. q2 talis miſer ē et miſerabilis. ſm ꝙ di' angelo
laodicie apoc. iii. qui iactabat ſe de bonis ſuis et dicebat.
diues ſum ⁊ locupletatus et nullius egeo. ſʒ neſcis dixit
ei btūs iohannes: q2 miſer es et miſerabilis et paup et ce
cus et nudus. et iō di' puer. xxviii. laudet te alienus ⁊ nō
os tuū: extraneus et nō labia tua. vere ſicut dicit grego.
melior eſt in malis humilis cōfeſſio q̄ in bonis ſupba glori
ficatio. ¶ Scdm ē videre in quibus hūilitas publicani cō
mēdat'. Et ſciendū ꝙ in qua°' ¶ Primū eſt in ſui villifica-
tiōe. q2 ſe villificauit. vñ aſtabat a longe. vñ interli. ſicut
humilis non audet ad deū appropinquare vt deus appro
pinquet ad eū nō aſpicit vt aſpiciat' a deo. appropinqua-
re nō audebat. q2 ſciebat vt dicit pſal. longe a peccatoribʒ
ſalus. vere longe ſtabat. q2 longe a deo ſe cōſentiebat. ille
longe ſtabat p ſui villicationē. q2 forte apud ſe dicebat. il
lud iob. xii. celi nō ſunt mūdi in cōſpectu eius q̄tū magis
abhominabilis ⁊ inutilis hō quaſi aquā īquinatā et vilē.
ſequit' de quolibet pctōre reputare vt poſſit deo placē ad
modū beati petri qui dicit criſto luc. v. exi a me dñe quia

homo pccōꝛ sum. nō sum dignus vt ītres sub tectū meum Itē ad modū cēturionis qui dicebat. mat. viii. dn̄e nō sū dignus vt ītres sub tectū meū. Itē ad mod beati pauli q̄ dicebat. i. coꝛi. xi. ego sum mīm⁹ aplōꝝ qui nō sum dign⁹ vocari aplūs. et ad mod istius publicani qui lōge stabat a dn̄o p̄ huilitatē. et id de⁹ cui⁹ oculi cōtēplāt' oia. vt hēt' eccl. xxiii. Vidit eū p̄ suā miaꝫ sicē vidit filiū ꝓdigū cum adhuc lōge essꝫ. vt hēt' lu. xvi. Scōꝫ in h° ꝙ verecūdiā et pudoꝛē et cōfusionē de pctis suis habuit. et h° cū dicit. oculos leuare ad celū nō audebat. sicut cantatur de iob. et accipitur de oꝛōne manasse. ii. paralipo. vl. peccaui super numerū arene maris nō sum dignus videre altitudinē celi ꝑpter multitudinē iniquitatū mearū. Ibi notatur tria in arena notatur pccōꝛū infinitas in mari amaritudo conscīētie. in h° ꝙ dici. nō sum dignus videre altitudinē celi notatur verecūdia et contritio de peccatis pꝛopꝛiis. vere iste publicanus nō audebat oculos ad celū leuare vt eū de celo dn̄s respiceret qui de celo huilia respicit et alta a longe cognoscit. vt dicitur in psal. ¶ Tercium est ꝑpter sui afflictōꝫ qꝛ cōsciētiā suaꝫ pꝛemebat et se multū affligebat. et h° notat' cū dicitur. qꝛ percutiebat pect⁹ suuꝫ. in pectoꝛis percussione notat' coꝛdis cōtritio. sicut dicit in psal. coꝛ contrittum et humiliatū ꝛc. Item in percussione notat' sonus in quo notatur cōfessio. qꝛ confessio ē sonus gloꝛiosus et nō solū son⁹: sꝫ vox dulcis et cantus gloꝛiosus. ideo dicit spūssanctus sponse canti. ii. sonet vox tua i auribus meis qꝛ vox tua dulcis et facies tua decoꝛa ꝛc. ⁊ psal. dicit pꝛecinite domino in cōfessione. Itē in pectoꝛis percussione fit digitoꝝ collectō et manuū appositio in q° notari pōt operis satiffactō ad quod admonem'. eccle. ix. quecūq̄ pōt manus tua instāter operare qꝛ nec opu⁹ nec sciētia nec sapia apud inferos quo tu ꝑperas. qꝛ dicē' in fine cuilibꝫ illō puer. vl. Date ei de fructibus manuū suarū. ¶ Quartū ē ꝑpter suā deuotā oꝛationē. qꝛ ipse deum deuota oꝛatōe oꝛabat. vnde dicebat. deus pꝛopicius esto michi pctōꝛi. de⁹ dicit quia pōt solus peccata dimittere.

ita ē ex eo q̄ āgelus defert eū ī celis ⁊ offert eū deo. vnde tho. xii. dicit propicius. dicit q2 deus benignus et miseri‐cors ē ⁊ patiēs et multū prestabilis sup malicia hoīnū. vt hēt' ioel. ii. c. Item dixit michi pccōri ⁊ nō idigēti. ita ora uit dauid ī psal. pñiali d. miserere mei dñe quoniā ifirm⁹ sū ⁊c. ppt' ista humiliauit se publicanus iste ⁊ q2 ita se hūi liauit iustū fuit vt exalteret'. q2 qui se exaltat huiliabi' et qui se huiliat exaltabit' vsq3 ad eternā gloriā. q2 sicut d2 prouer. xxix. humilē spiritu suscipiet gloria sc3 eterna. illā nobis cōcedat iesus christus amen.

Dominica. xiii. sermo. xlv.

Adducunt ei surdū et mutū et precabāt' eū vt i ponat ei manus ⁊c. mat. vii. In isto euāge° ad presens tria cōsiderāda sūt. Primū est quis sit iste mutus qui deo adducit'. Scdm ē q̄d significat' per illū cui audit⁹ reddit'. Terciū ē quō vīculū lingue istius muti soluit'. Primū est q̄d significat iste mutus et iste surd⁹ qui dño iesu christo adducit'. sicut dicit glo. surdū et mutū appellat qui sc3 nec aures verbis dei au‐diēdis. nec pro loquēdis os apperiat. per istū surdū quili bet pccōr significatur qui nō vult verbū dei audire. q2 sic d2 io. viii. qui ex deo ē verba dei audit. sed de iudeis pec‐catoribus dicit' ppterea vos nō auditis q2 ex deo nō estis peccatores p viciū nō sūt ex deo qui per naturā sūt ex eo sicut dicit glo. et isti nolūt audire verbū dei. Surdus g° pōt dici quilib3 pccōr qui nō vult audire verbū christi vt ei apperiat' ostiū cordis pulsanti. vnde apoca. iii. ego sto ad ostiū et pulso: si quis audierit verbū meū vel vocē me am et apperuerit ianuā introibo ad illū et cenabo cū illo et ille mecū. vere deus stat et expectat ad ostium cordis pccōris clausi per pccā et ibi pulsat per ispiratōnes aliū p tribulatōes et p predicatōes vt ei ianua cordis aperiatur per cōtritōnē et cōfessionē et verā pñia3 vt ibi itret p suā grā3. Ad istō ostiū pulsat et clamat vt ei apperiat spōsa. i cāti. vox dilecti mei pulsātis apperi michi soror mea colun ba mea imaclāta mea. aīe peccatrici dicit christus apperi

michi ostiũ cordis per contritõnē et verã pniaʒ et esto so-
ror mea per volũtatis tue volũtati me cõformationē et co
lumba mea per simplicitatē et imaculata mea per simpli
citatē qui nõ audit vocē spõse sic pulsantis surdus est.
Itē surdus est q2 nec audit nec verba dei vult audire ad
pniam eũ vocantis vt est illud ysa.xlvi.redite preuarica-
tores ad cor.et illud cãti.vi.reuertere sunamitis reuerte
re vt intueamur te. Sunamitis interpretatur misera vel
captiua. O aima misera et captiua per peccatũ tuũ dicit
tota trinitas pater et filius et spũssanctus . reuertere ad
cognitionē tui creatoris per cordis contritõnē [illegible]
per oris cõfessionē reuertere per boni operis ex[illegible]
executõnē reuertere per grãm et grãꝝ actionē [illegible]
mur te. Sʒ certe multi sũt surdi nolētes eũ au[illegible]
tē eos ad pniam.vnde ipse puer.i.dicit. vo[illegible]
nuistis extendi manus meas perforatas et nõ fuit qui a-
spiceret clauos ⁊ vulnera despexistis oē cõsiliũ meũ ⁊ in
crepatões meas neglexistis ⁊c.iob.xxix. seruũ meũ voca-
ui et nõ respõdit michi. Itē surdus dr ille qui nõ vult au-
dire verba dei misericordiaʒ penitentibꝰ pollicentis.vtē
illd iere.iii.vulgo dr. si vir dimiserit vxorē suã et vxor du
xerit virũ alteꝝ nũq̃ reuertetur ad eũ vltra . tu aũt forni
cata es cũ amatoribus multis.i.demoibꝰ.tñ reuertere ad
me p pniaʒ ⁊ ego suscipiã te.dicit dñs ioelis.ii.conuerti-
mini ad dñm deũ vestrũ q2 beignꝰ ⁊ mĩicors ē ⁊c. ⁊ isa.
lu. derelinquat impius viã suam ⁊ vir iiquus cogitatões
suas ⁊c.Itē surdus dicit pctõr qui nõ vult audire verba
dei regnum celorũ pmittentis.vt est illud mat.iii.agite
penitentiam ⁊ appropinquabit vobis regnũ celoruʒ. ⁊ il
lud math.xxv.venite benedicti patris mei ⁊c.Itē surdus
est qui nõ audit nec vult audire verba dei peccatoribꝰ pe
nã eternaʒ pmittentis.vt est illud lu.xiii.discedite a me
operarii iniquitatis ibi erit ⁊c. et vt ē illud qd dicet i die
iudicii illis qui a sinistris eiꝰ erũt mat.xxv. ite maledi-
cti i ig.e.⁊c. O q̃ terribile verbũ ⁊ crudele ad audiẽd tũc
dicer illd deu.xxii. videte q nõ ē aliꝰ deꝰ pter me et nõē

qui de manu mea possit eruere. ad audiēdū verba ista non erat surdus abacuch ꝓpheta qui dicebat. dn̄e audiui auditū tuū et timui. abacu. iii. et sctūs iob qui dicebat. xlii. dn̄e auditu auris audiui te. ideo me reprehēdo ꝛc. ¶ Itē surdus dicit᷑ ille qui nō vult audire vocē predicatoris cristi de penis īferni et glia paradi fide viciis et virtutibus et de iudicio predicātis. vn̄ dicit dn̄s iere. vi. ecce cōstitui super vos speculatores ꝛ dixi. audite vocē tube. et dixerunt nō audiem᷒. cōstitui sup vos speculatores. i. predicatores in custodia vr̄a residētes. et dixi audite vocē tube. i. ꝑdicatoris ad mod tube de aduētu iudicis ꝑsonātis. et dixerūt nō audiem᷒: q2 ēte multi sūt surdi nolētes audire predicatores cristi. de istis dicit dn̄s. ysa. xlii. surdi audite ꝛ ceci intuemi ad audiēdū. postea sequit᷑. quis cecus nisi ꝟuus et surdus nisi ad quē ꝟuos meos misi. quis cecus nisi qui venūdatus ē. ēte multū ē cecus qui ꝟuitio dei se subtraxit et pro breui et ꝑ modica delectatione dyabolo ꝑximū suū et seipsūm vēdidit. ad predicatorē dicit dn̄s. ysa. xlii. educ foras populū surdū ꝛ cecū q2 aures ei᷒ abscise sunt Surdus dr̄ ille qui nō vult ꝑdicatores audire. Itē surdus est qui nō vult paupis cristi vocē audire ad ostiū suū clamātis ꝛ de pane suo ibi ꝑ amore cristi querētis. vn̄ ꝓuer. xxii. qui obturat aures suas ad clamorē paupis: clamabit ipse ꝛ nō exaudiet. vere auari cupidi qui mō nolūt audire clamorē paupū ihesucristi. in fine clamabūt ad ianuā padisi. dn̄e dn̄e api nobis. et tūc dn̄s dicet illis. nescio vos sicut dicit᷑ de fatuis virginibus q̄ nō hūerūt oleū in lāpadib3 suis. i. miam in suis cōsciētiis. Surdus dr̄ ille spūaliter qui nō vult audire oia ista. ¶ Itē mut᷒ dr̄ pctōr qui nō vult apire os suū ad qua°r. ¶ Primū ē ad peccata sua cōfitēda. et ēte sicut dr̄ ꝓuer. xxviii. qui abscōdit scelera sua nō diriget᷑: qui aūt cōfessus fuerit et reliq̄rit ea miam cōseq̄t᷑. et iob. xxxi. abscōdi q̄si hō pctūm meū ꝛ celaui in sinu meo iīquitatē meā. q̄ ē maior iīq̄tas pudor cōfusio ꝙ h3 hō de pctō suo qd̄ facit hominē mutū vel pctōrē ne cōfiteat᷑ illd̄. iō dr̄ eccl. iiii. fili mi cōꝟua tpūs ꝛ diuerte a malo ꝛ

non cōfundaris dicere verū ꝓ aīa tua. est enim cōfusio ad ducens peccatū ꝛc̄. et in eodē nō cōfundaris confiteri peccata tua. ¶ Secundū est cū nō vult os suū aperire ad deū laudandū et ad grās ei de bn̄ficiis sibi collatis reddendū vnde eccle. xl. Non est speciosa laus in ore peccatoris: dyabolus sepe ponit frenū errorꝫ in maxillis multorꝫ vt nō possint deū laudare. vn̄ ysa. xxx. et frenū erroris erat in maxillis populorꝫ. et multi sunt qui nō cessant rodere frenum sicut equi: qui nō cessant quotidie loqui de mōdo et de mōdanis. a laude dei mutus ꝑmansit zacarias pater iohānis baptiste eo ꝙ nō credidit verbū angeli vsqꝫ ad tp̄us illud in quo iohānes natus fuit. i. dei gratia. sicut habet[z] lu. i. ad deum laudandū nolebat dauid mutus esse qui dicebat in psal. et orabat. Domine labia mea aperies et os meū anūciabit laudē tuā. Item mutus dicit[z] peccator qui nō vult os suū aperire ad deuote orandum. talis pōt dicere illud psal. humiliatus sum et silui a bonis ꝛc̄. Ad hoc non dꝫ homo esse mutus. qꝛ oratio ab angelo deo offeretur. thob. ii. dicit angelus. qn̄ orabas cū lachrymis ego obtuli oratioē tuā deo. talē orationē libēter audit deus. vt habetur. iiii. reg. xx. de oratiōe ezech. regis in die cui dixit ysa. ꝓpheta dn̄s deus dauid patris mei audiui orationē tuā et vidi lachrymā tuā ꝛc̄. ¶ Item quartū est ad nomē dei predicādū et ad ꝓximos suos corripiēdū. isti sunt canes muti nō valentes latrare. de quibus dꝛ ysa. lvi. speculatores eius ceci sunt oēs. vere sicut dꝛ eccle. xx. eximia dona execant oculos iudicū et etiā multorꝫ prelatorꝫ et predicatorꝫ ⁊ quasi vomitus canis correptio corū. talis est maledictus qui scit predicare et nō vult predicare. vn̄ ꝓuer. xi. qui abscondit frumēta scꝫ verbi dei maledice[z] in populis bn̄dictio super caput vēdētiū. Ad ista quā[re] multi nō sunt muti ad detrahēdū ⁊ ad mēbra cristi lacerādū ⁊ ad verba inhonesta et turpia ꝓferēdū ꝓni sunt. q̄uis dicat apo. ephe. v. turpitudo aut stultiloquiū aut scurrilitas q̄ ad rē n̄ ptinet nō nomiet[z] in vobis sic̄ decet sctōs: sꝫ magis grāꝝ actio. istū surdū ⁊ istū mutū debēt prelati et sacdotes ⁊ ꝑdicatores

141

ad christū qui facit surdos audire ꝛ mutos loqui adducere per bonas exhortatōes per bone vite exēplū qꝛ ille predicator surdum et mutū ad christū adducit qui ei viā vite ostendit per bonam predicationē et per bone vite ostēsionē. ¶ Secūdū ē videre quomō auditus isti surdo redditur. Et sciendū ꝙ per apositionē digitorū dei hoc ē per appositionē donorū spūsancti que per digitū significantur et tūc digiti dei in aure surdi ponūtur qn̄ in ipso spūsanctus īfunditur. primus pollex pōt dici donum fortitudis vel spiritus timoris domini. quia sicut dicitur eccle. i. c. inicium sapientie timor domini. ꝛ eiusdem xv. qui timet deū faciet bona. hic ē digitus de quo dixerunt magi pharaoni. digitus dei ē hic. exodi. viii. ¶ Secundus scꝫ iudex est donū scientie siue prudētie que docet bene cōuersari ī medio praue perseueratōnis et docet viam eūdi ad paradisum que docet quid sit faciendū et quid nō et quid fugiendū et quid nō. hic est digitus de quo moyses scripsit legē in tabulis lapideis. vt hēt exodi. xxxi. dedit dominꝰ tabulas lapideas scriptas digito dei. ¶ Tercius scꝫ medius qui maior ē aliorꝫ ē caritas. vn̄. i. corin. xiii. nūc aūt manēt spes fides caritas. maior autē horū ē caritas. iste pōt dici digitus dei. de qᵒ dꝛ luce. xi. si in digito dei eicio demonia profecto venit ī vos regnū dei. ¶ Quartus qui dicitur medicus ē misericordia que sanat vulnera et īfirmitate miserorꝫ ad hanc inuitat nos dominus. luce. vi. estote misericordes sicut et pater vester misericors ē. ¶ Quintꝰ est auriculcaris qui ē minimus hic ē humilitas que facit hominem se minimū reputare respectu aliorū et facta sua minuere sicut faciebat paulus qui dicebat. ego sum minimus aplōꝝ. iste digitus pōt dici ille digitꝰ de quo dꝛ. io. xviii. iesus īclinās seorsum digito scribebat in terrā. istū digitū n̄ hn̄t supbi iactātes se ꝛ magificātes se sicut dicebat roboā. iii. re. xii. minimus digitꝰ meꝰ grossior ē dorso pris mei. de istis tribꝫ dꝛ simul isa. xl. qui appendit tribꝫ digitis molē terre. moles terre est hō pronus ad peccatū et ad lapsum pcc̄i qui appenditur caritate contra inuidiā mi e

et pietate cõtra auariciã humilitate cõtra superbiaꝫ pro
pter appositionẽ istoꝝ digitoꝝ .i. donorũ spũssancti et per
consolationem bonarũ virtutũ redditur audit⁹ peccatori
surdo cũ adducitur ad christum. ¶ Terciũ ẽ videre quo
vinculũ lingue eius soluitur. et sciendũ est ꝙ sputo chri
sti. vnde dicitur hic. expuens tetigit linguã eius ꝛc. sali
ua descẽdit de capite in os ⁊ īterficit serpẽtes .s. ieiunio.
Saliua põt significari sapiẽtia que deorsum ẽ que quidẽ
primũ pudica est: deinde pacifica ꝛc. iacobi. iii. Ista sapiẽ
tia dei destruit sapiẽtiã mũdi que primũ terrena est aīa
lis et diabolica. et istud optime figuratũ ẽ exo. vii. vbi le
gitur ꝙ virga moisi .i. sapiẽtia dei deuorauit virgã mago
rũ pharonis scꝫ sapientiã mũdi. iuxta illud. i. cori. i. perdã
sapiẽtiã sapiẽtuꝫ et sciẽtiam prudentium reprobabo tunc
dñs vinculũ lingue sue soluit cũ ei grã loquẽdi sapientia
que de sursum est tribuit. et hoc ẽ qđ dicitur hic et solu
tum est vinculũ lingue eius vt loqueretur recte. rogem⁹
dñm vt det nobis ita gratiã dei et laudẽ eius vt possimus
in fine cũ ipso in eterna gloria habitare amen.

¶ Dominica. xiiii. sermo. xlvi.

Homo quidã descendebat de hierusalem in ieri
cho et īcidit in latrones ꝛc. luce. x. Verba ista
tripliciter possunt exponi de adã primo patre
et de christo ⁊ de quolibꝫ viro iusto. allegorice de adã si
cut dicit glo. hõ iste ītelligit adam in genere huãno qui
bītudine celestis hierusalẽ preuaricatõne ꝑlapsus ad mi
serias et defectũ huius vite miserabilis et erronee descẽ
dit cõtumescere cepit. et tũc incidit īter latrones .i. demo
nes qui expoliauerũt eũ īdumẽto grẽ spiritualis et imor
talitatis ⁊ innocẽtie et vulnerauerũt eũ in gratuitis: sꝫ
leuite et sacerdotes scꝫ lex et ꝑphete pretereũtes eũ nõ
curauerũt. sꝫ samaritan⁹ qui custos est in tpẽ .i. christus
qui ꝑpter nos hõ fact⁹ ẽ eũ curauit ꝑ suũ sanguinẽ ꝑpri
uꝫ quẽ ꝑ nobis in cruce effudit. vñ apoc. i. qui lauit nos a
pctis nris ī sanguīe suo alligauit vulnera ei⁹ dũ pctã co
hibuit: oleũ effudit dũ peītẽtib⁹ spem tribuit dicẽs illud

mat.iiii.agite pniam rc. vinū (dū peccātibus timorē infu
lit dicēs. optie illud mat.viii. oīs arbor q̄ nō facit fructum
bonū excidet et in ignē mittet) inuētū est caro christi in
qua ad nos venit in qua vulneratū mpo fuit qr pctā nr̄a
in suo corpore portauit sup lignū vt hēt .i. pe.iii. stabulū
est pn̄s eclia vbi viatores reficiūt ad eterna gloriā rede-
untes stabularii fuerūt christi apostoli qui christi fidez p
totū mūdū predicauerūt. homo iste pōt dici christus qui
tūc descēdit de iherusalē in iericho qn̄ se humiliādo descē
dit a patre suo in mundū oēs defectus nrōs assumens pre
ter peccatū et ignorantiā in carne sua. sicut dicit sapi. et
ysa.xlii. semita nō apparebit in pedibus eius.i. ignorātia
vel pctūm aliquod in affectibz eius. ipse cecidit in latro-
nes qn̄ cecidit in tēpore passiōis sue in manibus inimicoꝝ
suoꝝ iudeoꝝ impioꝝ ⁊ militū qui vestimētis suis omnibz
eū expoliauerūt et eū manibus et pedibus clauis et in la
tere dextro lācea crudeliter vulnerauerūt. vt hēt math.
xxvii vere ipse cecidit inter duos latrones ad litteraz. qr
suspēsus fuit inter duos latrones vnus a dextris eius et
alius a sinistris eius. vt hēt ibidē. moraliter hō quidā de-
scēdit rc. ¶ In verbis istis p moralitatē tria pn̄t cōsiderari
¶ Primū ē quis sit iste hō qui dicit descendere de iheru
salē in iericho. et quo de iherusalē i iericho descēdit. ¶ Se
cundū est qui sunt illi latrones qui expoliauerūt ⁊ vulne
rauerūt qn̄ iter eos incidit. ¶ Terciū ē quis est iste samari
tanus qui eius vulnera alligat et curat ⁊ maxie qn̄ vinū
et oleū apponit. primū notat cū dicit. hō quidē rc. Sm cū
dicit. et īcidit i latrones. terciū cū dicit. veīt samaritanꝰ
rc. ¶ Primū ē videre quis ē iste q̄ descēdit de iherusalē in
iericho. hō iste quilz christianꝰ ē qui qn̄ preuarica precep
tū dn̄i vel qn̄ pctūm mortale facit descēdit de iherusalē i
iericho.i. de visiōe pacis ⁊ de statu grē vbi ē pax cōsciētie
ad pctūz culpe.i. i defectū ⁊ miseriā hꝰ vite. Iericho inter
preta luna ⁊ defectū ⁊ miseriā pn̄tē significat i sac scrip
tura in q̄ nullus hō i eodē statu pmanet sicut dr iob. xiii.
quicūqz gͦ ē puaricator legis dn̄ice vel facit aliqd pctūz

mortale descēdit de iherusalem in iericho.i.de visione pacis in defectū iusticie et descēdit ad miseriā mortis eterne vbi est defectus totius boni. vñ ber. ibi est dolor intolerabilis fetor incōparabilis timor horribilis mors aie ꝛ corporis sine spe mie et venie. malum est descēdere de iherusalem in ierico. et bonū est habitare iherusalē cum symeone iusto de quo dicit[2] luce.ii erat homo in iherusalem cui nomē symeon. et iste erat iustus et timoratus expectans cōsolationē israel. Symeon interpretat[2] auditio et significat hominē bñ obediētē preceptis domini. vñ psal. Auditu auris obediuit mihi. Justi timētes deū et obedientes preceptis domini habitāt in iherusalē semp et dñs cū eis. vñ psal. Non cōmouebit[2] in eternū qui habitat in iherusalem montes.i.angeli in circuitu eius. Bonum est ergo hitare in iherusalem et nunq̄ de iherusalē descendere. et ideo sicut habet[2] actu.i. dñs ascēdens in celum precepit applis suis ne descederet a iherusolimis: sꝫ expectarent pmissionē patris quā audistis inquit p os meū. promissio ista est aduētus spiritus sancti. vere sup illos qui habitāt in iherusalem descēdit spiritussanctus. sꝫ ab istis qui descēdūt de iherusalē in iherico recedit. malū est g° descēdere de iherusalem in iherico. Sed sciendum est ꝙ de iherusalē.i.de visione pacis.i.de statu gratie in iherico. hoc est ad miseriā dānatōis eterne sex modis descendit homo ¶ Primo p supbiā et hoc est qñ honores et gloriā mōdi appetit. et de bonis a deo sibi collatis supbit. qui enī supbit ad celū nō ascēdit: sꝫ pocius ad miseriā eterne dānatōis descēdit. vñ luce.xviii. qui se humiliat exaltabit[2] ꝛc. lucifer p supbiam de iherusalē celesti in iherico.i.in miseriā dānatiōis eterne descēdit. vnde dicit dñs luce.xv. Videbam sathanam quasi fulgur descendentem id est ad infernū. et ysa.xiiii. ¶ Tu vulneratus similis nostri effectus destructa est ad inferos superbia tua: per superbiam suam descendūt superbi ad miseriam damnatōis eterne. et hoc est quod dr ysa.v. Dilatauit infernus animā suā.i.diabolus apuit os suū absq̧ vllo termino et descēdunt fortes ꝛc. et abdie.i. dicit

dominus. si exaltatus fueris vt aquila et inter syder[illegible]
fueris nidū tuū.i.per supbiam tuam inde trahaʒ te d[illegible]
dn̄s.i.descendere te faciam vsqȝ ad infernū ideo mala est
superbia quia facit hominem descendere vsqȝ ad miseriaʒ
damnatōis eterne. ¶ Secundo ꝑ mōdi ꝓsperitatem illam
male appetendo et illam male aquirēdo per auariciā. vn̄
i.thi.vi Nā qui volūt diuites fieri incidūt in laqueum et
tentationē diaboli et.d.m.inutilia.et no.que mergūt ho-
mies ꝛc. ſʒ sicut dicitur in psal. c[illegible]terierit scʒ auarus
vel cupidus nō sumet omnia neqȝ [illegible]det cum eo gloria
domus eius. et sicut dicitur in psal. conuertet[2] dolor eius
in caput eius et in verticē ipsius iniquitas eius descen-
det. Ita inter mōdi ꝓsperitatē que vt luna lucet in nocte
huius seculi descēdet homo in iherico.i. in eterne damna
tionis miseriā. in iherico descendit achor per malam cupi
ditatē quādo accepit de anathemate iherico cōtra precep
tum domini regulam aureā et ciclos argēti et palliū coc-
cineum. et propter hoc lapidatus est a toto populo israel.
vt habetur iosue. vii. per achor cupidi religiosi proprieta
rii significantur qui de iherico.i.de mōdo vt luna muta-
bilis retinent aurū secularis sapiētie. et argentū rhetori
ce eloquētie et paliū cōuersatōis mundane. istud palium
dicitur coccineū.i.peccato cruentatū. vere sicut dicit isi-
dorus. mondus anathema est. et mores seculares specula
et sortilegia et oīa que habent[2] in mōdo. vn̄ ipse dicit vide
te aliquid seculare in vobis ne habeatis et anathema sit
vobis omnis cōuersatio secularis nolite miscere mondana
diuinis. et hoc est quod dicitur et ꝓhibetur deutero. xx.
Non inferes quispiam in domū tuā et diabolo.i.peccato
ne anathema fiat. certe tales lapidabuntur a demonibus
in inferno. vn̄. eze. xvi. lapidabūt te lapidibʒ et cruciabūt
te gladiis ¶ Tercio ꝑ gulā vn̄ de gulosis dr illud iob. xxi.
ducūt in bonis dies suos.i.in delectatiōibus carnis sue ⁊
in puncto.i.subito ad infernū descēdūt. et applūs. phili.
iii. multi ambulāt quos vobis sepe dicebā nūc flēs dico in
imicos christi crucis quoꝝ deus vēter ē et finis interitus

no

uarto per luxuriã. vñ puer. ix. qui eñi applicabit᷑ il-
li. i. stulte mulieri descẽdet ad inferos et de fatua mulie
re dicit᷑ puer. v. pedes eius descẽdũt ad mortẽ et ad infe-
ros gressus eius ꝛc. ideo mala ẽ luxuria et fugiẽda. qꝛ est
mala alia facit mala. vñ grego. fugiẽda ẽ luxuria: qꝛ pecu
niã tollit: famã ledit: corpori dat infirmitatẽ: oculis ceci-
tatẽ: deo displicet: dyabolo placet: aĩam interficit: deũ of
fẽdit: vitã eternã tollit: quid per singula corpus ⁊ aĩam in-
fine in iehẽnã eicit. Quinto p inobediẽtiã. vñ. iii. re. ii.
legitur ꝙ semey cõtra mãdatũ regis pacifici egressus est
de iherusalẽ vt suos suos reduceret in terris. Semey in-
terpretat᷑ audi me: vel exauditõ. et significat bonũ religi
osum. qꝛ tãcito cũ audit preceptũ sui superioris debet ei obe-
dire. sed qñ egreditur de iherusalẽ. i. de quiete cõtempla
tionis. et de religione vbi est pax et requies p inobediẽti
am. cupiẽs alios saluare et in iherusalẽ reducere seipsum
interficit. ¶ Sexto p nimiã curiositatẽ. vñ. i. machab. vlti.
legitur ꝙ symon machabeus pambulans in regione iudee
gerens eorũ sollicitudinẽ descẽdit de iherusalẽ in iericho
et ingrediẽs in castrũ quod dicitur doch interfectus est a
tholomeo. Symon interpretatur obediẽs et significat re-
ligiosuz qui qñ descẽdit de iherusalẽ in iericho. i. de quie
te cõtemplationis et reuertit᷑ ad mũdũ sepe accidit ꝙ oc
ciditur in castrũ doch. Doch interpreta᷑ sollicitudo ⁊ pro
pter nimiã sollicitudinẽ et occupationẽ rerũ mũdanaruz
grauatur. et sepe accidit ꝙ occidit᷑ aĩa spiritualiter. ideo
dicit christus math. vii. nolite solliciti esse dicentes quid
manducabimus aut quid bibemus ꝛc. ideo malum est ire
in iericho ⁊ egredi de iherusalem. vñ iere. lii. legitur ꝙ cũ
rex sedechias esset fugiẽs nocte persecutus est cum exer
citu caldeorum et apprehenderunt eũ in desertũ iuxta ieri-
cho et execauerũt eũ ⁊ filios suos. sed mirũ est valde quo
modo filii adam libẽter in hac ciuitate scz iericho. i. in mũ
dum descenderũt vbi sunt puersi habitatores et latrones
spoliantes et vulnerantes homines vbi sunt aque amare
et pessime. et terra sterilis. sicut habetur. iiii. reguz. ii. pe-

cunia prohibita ē ciuitas anathā ꝛ reedificātes. sicut ha
betur iosue. vi. sic per illa sex peccata et etiā per alia descē
dit hō in iericho cū deberet pocius deuenire ad gaudia e
terna per virtutes que sūt gradus ascendendi ad illa de
quibus sex enumerat apost. i. thi. vi. fuge hoc sed sectare
iusticiā pietatē fidē caritatē patiētiam et māsuetudinē.
¶ Scd̄m ē videre qui sunt isti latrones īter quos hō īcidit
qui eū expoliant et vulnerāt. latrones sūt demones qui a
nimā hoīs qn̄ mortale peccatū facit: expoliāt bonis gra
tuitis. i. indumēto grē et bonarū virtutū et vulnerāt eū
in naturalibus. de istis latronibus dicitur osee. vii. īgres
sus fur spolians. latrūculis foris dolose surripit latro vio
lēter rapit. sed diabolus virtutes bonas fraudulēter sur
ripit. et sic dicitur fur qn̄ violēter vt leo rapit. sic dicitur la
trūculus iohel i. dicit. dn̄s ficū meā decorticauit nudās
spoliauit eā. loquitur ibi de gente pessima per quā demōes
significantur qui ficū. i. aīam christi dulcē decorticauit de
nudauit et exspoliauit virtutibꝫ suis et ꝓiciūt eā in tur
pitudinē et immūdiciā peccatorꝝ. vestimēta aīe sunt vir
tutes. de quibus dr̄ in apoc. xvi. beatꝰ qui custodit vesti
mēta sua. et sequitur. Abierūt semiuiuo relicto qm̄uis demo
nes expoliāt et denudāt homines vestimēto grē et virtu
tis tamē sensum rōnis nō pn̄t ita abolere quin [illegible]
a deo possit sapere deū ꝛ cognoscere. Sacerdo[illegible]
qui eū trāsierūt vel preterierūt. pn̄t dici mali [illegible]
et mali prelati qui nō curāt de vulneribꝰ pecc[illegible]
torū suorū. et tātū curāt de decimis suis et [illegible]
de istis dicit dn̄s eze. xxxiiii. ve pastoribꝰ israhel qui pa
scebant semetipsos. postea sequitur. gregem meā nō pasce
batis qd̄ infirmū fuit nō cōsolidastis. et quod egrotū non
sanastis qd̄ fractū erat nō alligastis ꝛc. ¶ Terciuꝫ ē vide
re quis est iste samaritanus qui alligauit vulnera eiꝰ et
sanauit et similiter curauit. Samaritanus qui custos in
terpretatur est bonus sacerdos et bonus prelatus qui nō ē
negligens custodiēdi oues suas quia sicut dicit psal. non
dormitabit neqꝫ dormiet q̄ custodit israhel. certe sollicite

et fideliter debet eos custodire quia dr terribile verbum iiii.re.xx. custodi virũ istũ q2 si lapsus fuerit per defectũ tuũ o tu sacerdos erit anima tua pro aĩa illius. et ideo dr hic. curã illius habe. et eccle.xxxii. rectorem te posuerũt noli extolli: sz esto in illis quasi vn9 ex eis curã illorũ habe et sic cõsidera ⁊ oĩ cura tua explicata recũbe vt leteris ppt' illos ornamẽtũ grẽ accipias coronã: ⁊ dignitatẽ cõsequaris corrogatõis. Iste samaritan9 dz vulnera eius alligare: hoc ẽ penitẽtiã iniungere et debet oleũ cõpassionis et vinũ cõsolatõnis super vulnera eius fũdere. de oleo cõpassionis dicit' eccle.ix. oleũ de capite tuo nõ deficiat. i. oleũ pietatis. de vino cõsolatõnis dicit psal. vinũ letificet cor hoĩs. vel oleũ debz infũdere. i. spem venie pccõrib9 debet dare. et scdm hoc dicit' illud isa.lv. derelinquat impius viã suam ⁊c. Item vinũ debet infundere. i. timorẽ eterne pene intrudere peccatorib9 qui per vinũ significatur. q2 pũgitiuũ ẽ luce.xiii. nisi penitentiã egeritis oẽs simul peribitis et illd psal. nisi cõuersi fueritis ad penitentiam gladiũ suũ vibrabit ⁊c. Agam9 ergo penitẽtiã dũ tempus hẽmus. quia penitentia est vnguentũ quo sanantur pccõres et omnia vulnera pccõꝝ et quo dat' vita grẽ ĩ presẽti et vita glorie ĩ futuro. illã vitã nobis cõcedat christ9 amẽ

Dominica.xv. sermo.xlvii.

[F]actũ est dũ iret iesus in hierusalẽ transibat p samariã et galileam et cũ ingrederet' quoddã castellũ ⁊c. luce.xvii. In isto euãge° quattuor pnt cõsideran[...] Primũ ẽ q̃d significat illd q iesus itur9 in hierusalẽ per samariã et galileam transire dicit' et q̃d est illud castellũ in quo ipse ingreditur. Scdm est qui sunt isti decem viri leprosi occurrẽtes ei in itroitu castelli et petentes vt a lepra sua curarent'. Tercium ẽ quo° a lepra sua mũdant'. Quartũ ẽ quid significat hoc q vnus solus ad gratiã reddendã reuertitur. primũ notatur cũ dr. cũ iret iesus in hierusalẽ ⁊c. secundum cum dicitur cũ ingrederetur quoddã castellũ occurrerũt et decẽ viri leprosi. terciũ cũ dicitur. ite ostẽdite vos sacerdotib9 ⁊c.

¶ Quartū cū dicit᷑.nō est inuētus qui rediret ꝛ daret glo
riā ꝛc. Primū gͦ notat᷑ cū dicit᷑. Factū est dū iret ꝛc. ihe
sus salus interpretat᷑ et significat quēlꝫ iustū:salutē aie
sue querētē et volētē ad vnionē pacis cōtingere.i.ad cele-
stē iherusalē:oportet ꝙ trāseat p samariā q̄ custodia inter
pretatur.i.vt custodiat animā suā solicite ab omni pecca-
to.et hoc est qd̄ dicit᷑ deutero.iiii.similiter oportet ꝙ oēs
custodiat sensus ab omnibꝫ illicitis et cor suū a prauis et
peruersis cogitationibus.ideo dicitur puer.iiii.omni cu
stodia custodi cor tuū.i.omniū sensuum custodia qꝛ mors
per sensus tanq̄ p fenestras ingreditur in domos nostras
¶ Item debꝫ trāsire p galileā q̄ rota interpretat᷑ vel volubi
lis.vere ipse dꝫ trāsire p rotā mundane solitudinis que ē
rota fortune et rota suppliciorū et nō debꝫ ibi manere nec
miscere volūtati rerū tpaliū cupiditatē. Castellū ī quo dꝫ
intrare est religio vel penitētia hoc significat᷑ per castel
lum marie et marthe de quo habet᷑ luce.x.et io.xi. In ca
stellum religionis et penitētie qui vult venire ad visiōes
superne pacis debet intrare.muri istius castelli sūt bona
opera vt vigilie abstinētie orōes deuote elemosine ꝛc. hu
iusmodi.custodes sunt angeli boni.de illis muris et de il
lis custodibus dꝛ ysa.lii. Sup muros tuos iherusalē cōsti
tui custodes.i.angelos.et can.v.dicit sponsa.tulerūt pa
lium meū custodes murorū. homini ingrediēti castellū re
ligionis occurrunt sepe decē viri leprosi. lepra significat
peccatum in sacra scriptura.qꝛ lepra facit hominē fetiduꝫ
et intolerabilē mōdo.ita peccatū mortale facit animā feti
dam corā deo et angelis suis et viris iustis intolerabilē.
psal.abhominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Per
decē leprosos pōt figurari trāsgressio decē preceptorū vel
decē peccata mortalia que sepe occupant viros religiosos
et homines iustos penitentes.et pn̄t accipi scd̄m illos le
prosos qui inueniunt᷑ in sacra scriptura. ¶ Primū peccatū
pōt dici peccatū inanis glorie.et pōt p leprā manus moy
si significari. de qua dꝛ exo.iiii. vbi legit᷑ ꝙ moyses cum
misisset in sinum manū suam ptulit illam leprosam ad in-

star niuis et cũ illaȥ retraxisset in sinũ suũ apparuit simi lis carni reliq̃ p manũ opus significat. sȝ dũ opus abscũ ditt in sinu cordis ꝓpter fauorẽ hũane laudis mundũ est sȝ qñ exbit exterius vt oñdat sepe lepra vane glie acqui rit. et iõ dicit dñs mat. v. attẽdite ne iusticiã vrãm facia tis corã hominibȝ scȝ ꝓpter hũanã laudẽ vt videamini ab eis alioquin nõ hẽbitis mercedẽ apud patrẽ vrũm qui est in celis. et eccl. xxix. cõclude elemosinam in sinu paupis. ¶ Sed sciẽdũ ꝙ ista lepra multis modis ꝓuenit i aĩa scȝ qñ hõ gloriat in sua pulchritudĩe sicut fecit lucifer. sicut ha bte exo. xxvii. et qñ gliat i sua sapiẽtia vel i suis diuitiis vel fortis fortitudie sua. et iõ dr iere. ix. nõ glorietur sapiẽs in sapiẽtiẽtia sua ꝛc̃. Itẽ aliqñ de bono ope. sed sicut dicit augu. qui de bono ope gliat de virtute viciũ facit. ¶ Se cundũ pctũm ẽ pctũm murmuris ⁊ detractõis pessime. et significat hoc p leprã marie sororis moysi ⁊ aaron. de qua habet nume. xii. vbi dicit ꝙ locuta ẽ cõtra moysem ꝓpter vxorẽ eius ethiopissam. et dixit. nõ solũ locutus ẽ dñs per moysem. nõne et dñs vobis locutus est. cũ audissȝ dñs ira tus est valde et dixit eis. qr nõ timuistis detrahere moy si suo meo. et ecce maria apparuit candẽs lepra sicut nix. per mariã leprosam q̃ murmurauit cõtra moysem suũ do mini significãt peccatores qui murmurãt cõtra prelatos suos ⁊ eis detrahũt qñ pniam aliquã durã eis iniũgunt: vel qñ aliquid eis precipiũt quod eis displicet. tales fiũt odibiles deo. ro. i. susurrones ⁊ detractores odibiles sunt deo. ideo dicit spiritussanctus sapi. i. custodite vos ab om ni murmuratõe et detractõe parcite lingue. isti murmu ratores et detractores debent poni ex̃ castra. i. extra cõuẽ tum et societatem et cõmunitatẽ bonoꝝ donec cesset tota murmuratio et detractio. murmurare nõ debet aliquis cõ tra prelatũ suũ. qr talis murmurat contra deum. et sicut dixit moyses populo israhel murmurãti. exodi. xxi. mur mur vestrũ nõ ẽ cõtra me: sed cõtra dñm. similiter nec de bet ei detrahere. vnde exo. xxi. dis tuis. i. prelatis tuis nõ detrahes. ¶ Terciũ est peccatũ suꝑbie. et hoc significat

146

per lepra naaman siri. de quo dicitur .iiii.reg.vi. Naamā princeps siri erat vir potens fortis et diues: sed leprosus ipse dedignās primo lauare septies in iordane ad preceptū elisei. Naaman interpretat' cōmouens lites. Et sirus interpretatur sublimis. per hoc significat' superbia. quia semper cōmouet lites et discordias in capitulis et in aliis locis inter homines. vñ pūer xiii. inter superbos semp iurgia sūt. q2 ipsa semper querit sublimia loca honores et dignitates appetit. et prima loca in cenis sicut dicit' mat. xxvi. de superbis ipocritis. Ipsa ē princeps alioꝝ pctōꝝ. eccle. x. iniciū omnis peccati superbia et etiā tocius perditionis. sicut dicitur. tho. iiii. et eccle. x. abhoīnabilis est deo superbia plusq̄ lepra quia dedignationē habet superbus de oībus que ei dicunt' et precipiūt' cōtra voluntatē suā. Certe qui vult ab ista lepra curari oportet q̄ lauet se septies in iordane. i. q̄ se humiliet perfecte. q2 iordanus humilis descensus iterpretat' . per quod humilitas significatur. et sicut dicitur iac. iiii. deus superbis resistit humilibus aūt dat gratiā. Quartū ē peccatū cupiditatis et simonie et significat' per lepram giesi qui leprosus factus est qñ accepit duo talenta argenti et vestimēta duplicia a naaman siro quē curauerat eliseus dñs eius a lepra sua sicut habet'. iiii. reg. vi. Per giesi cupidi sacerdotes et simoniaci significāt' qui accipiūt munera ꝑpter sanitates spūales quas confert dñs iesus christus leprosis. i. peccatoribus per sacramēta ecclesie que eis administrāt. tales leprosi sunt et fetidi corā deo. ista lepra simonie plenꝰ fuit simon magus. de quo dici' actu. vi. q̄ promisit dare pecuniā beato petro vt daret ei potestatē vt cuicūq̄ manus imponeret acciperet spiritūsanctū. cui respōdit beatꝰ petrus. pecunia tua tecū sit in perditione: quoniā donū dei existimasti pecunia possidere. Quītū ē peccatū presumptionis que ē quedā species superbie. et illō peccatū optime figuratur per lepram osie regis. de quo legitur. ii. paralipo. xvi. cū robustꝰ esset: eleuatū ē cor eius in interitum suū et neglexit dñm suum. ingressusq̄ templū adolere vo

luit et offerre incēsum et thimiamata. et qꝛ presumpsit illō officiū quod erat officiū solius sacerdotis scꝫ orare et offerre thus in tēplo lepra in fronte eiꝰ tacito apparuit. Certe mala est presumptio qui de se presumit. dn̄s ab illo auxiliū suū substrahit. et substracto ab hoīe auxilio dei nūq̄ in bono proficit: sed tandeꝫ in malo corruit. vnde iudi. vi. dicitur. dn̄e ostende q̄ nō dereliquisti presumentes de te: sed de se presumētes et de virtute sua gloriantes humilias. et beatꝰ aug. dicit. q̄ multos impedit a firmitate presumptio firmitatis. exēplū hēmus de beato petro qui dicebat christo. vt hētꝛ mat. xxvi. si omnes scandalisati fuerint in te sed nō ego. et si oporteat me mori tecū nō te negabo. et ipse anteq̄ gallus cantaret ter eū negauit.

¶ Sextū est peccatū inobediētie. et illō significatꝛ per lepra̅ symonis leprosi qui murmurauit cōtra christū quoniam sustinuit q̄ magdalena tāgeret pedes eius et deoscularetur. quoniā peccatrix quid erat. sicut hētur luce. vi. Symon īterpretatꝛ obediēs. lepra symonis ē lepra īobediētis: inobediētes vel male obediētes semper murmurāt cōtra prelatos suos quoniā familiares se ostendūt scꝫ infirmis scꝫ peccatoribus. et qn̄ de illis hn̄t conpassionē. adā et eua leprosi fuerūt spūaliter lepra inobedientie e t propter hoc eiecit eos dn̄s extra castra paradisi voluptatis. vt hētꝛ gen̄. iii. ex illa lepra pueit in oībꝰ lepra peccati originalis a quo oēs sunt leprosi āteq̄ sint baptisati sed per batismū qui habet virtutē suā a passione christi qui obediens fuit deo patri vsq3 ad mortem sūt multi ab ista lepra mūdati et per cuiꝰ obediētiā facti sunt iusti. vnde ro. v. sicut per inobediētiā vnius scꝫ ade detenti et cōstituti sūt multi pccōres ita scꝫ per obedientiā christi multi cōuertūtur. o q̄ mala est lepra inobedientie hoc est viciū. sicut dicit beatꝰ bern̄. quo angelus amisit celū adam paradisū saul regnū salomō amorē dinū. ¶ Septimū peccatū est carnis scꝫ luxurie. hec est lepra carnis et cutis de qua dr leui. xiii. hō in cuius carne et cute lepra apparuerit adducetur ad sacerdotē ꝛc̄. glo. sup carnē et cutē leprā portat

qui carnalia scȝ vicia vel exteriora suadere certat lepra ī
carne et cute hn̄t luxuriosi et male mulieres que liniunt
et vngunt cutē suā vt suauis ⁊ tenuis appareat. vn̄ bern̄.
cutis nitens et suauis sordidū on̄dit aīm per lepram car
nis optime significat peccatū luxurie. q2 lepra carnis fa
cit carnē putridam. et dicit de luxuriosis ioelis. i. cōpu
truerūt iumēta in stercore suo. ¶ Octauū est peccatū īfi
delitatis hoc ē lepra capitis. de qua dicit leui. xiii. vir si
ue mulier in cui⁹ capite lepra apparet ⁊c̄. ¶ Lepra capitis
est peccatū īfidelitatis q̄ ē in mēte q̄ ē caput hoīnis īteri
oris. ista lepra occupati sunt heretici et quodāmō hoīnes
et mulieres in sortilegiis et carminib⁹ credentes. de istis
pōt dici illud deu. xxxii. generatō enī peruersa ē ⁊ īfide
les filii prouocauerūt me in eo qui nō erat de⁹ ⁊c̄. et post
ea sequit pena eoꝝ. ignis succensus ē in furore meo ¶ No
nū pōt dici peccatū desperatōnis. de ista lepra spūaliter
leprosi fuerūt cayn et iudas proditor cayn qui interfecit
abel fratrē suū iustū per inuidiā suā desperauit dicēs. de
misericordia dei. maior ē īiquitas mea q̄ꝫ vt veniā merear
gen̄. iiii. iudas ꝓditor qū vendidit dn̄m nostrū iesum chri
stū iudeis suspendit se per desperatōnē ⁊ suspensus cre
puit medius et diffusa sūt oīa viscera ei⁹. vt hēt actu. i.
et sicut dicit beat⁹ hiero. dauid cadēte nemo superbiat: sȝ
eo surgēte neō desperet ¶ Decimū peccatū ē peccatū in
gratitudinis. ista lepra leprosi fuerūt isti. ix. qui nō redie
rūt reddere grās deo ex eo q curauit eos a lepra sua. cer
te īgratitudo de bonis a deo sibi collatis magnū peccatū
est iō dicit beat⁹ bern̄. disce per singula bona deo gratias
agere. Ingratitudo ē vent⁹ vrens siccans fontē pietatis
rorē misericordie fluēta grē euacuatō meritorū dispersio
virtutū deperditio bn̄ficioꝝ. et eccle. xxix. dicit q pecca
tor et ingratus dereliquerūt liberantē se. ¶ Ista quattuor
vltima peccata significari pn̄t per quattuor leprosos qui
sedebāt in ītroitu samarie. vt hētur. iiii. re. vii. isti decē le
prosi debēt venire ad christū qui sanat contritos corde et
alligat cōtritōnes eoꝝ et debent a longe stare per humili

tatē ⁊ clamare debēt per fidei cōfessionē dicētes. iesu p̄ceptoꝛ miserere nr̄i. tu dico qui es misericoꝛs et plenꝰ misericoꝛdia miserere nr̄i.i.mūda nos a lepꝛa nr̄ā.i.a peccatis nr̄is. ¶ Tercium ē videre quō mūdauit eos. dixit eis. ite oñdite vos sacerdotibus et dū irent mūdati sūt. Ite a cōtritōe ad cōfessionē. q2 ibi notat᷑ vera cōfessio. ⁊ dū irēt mūdati sūt. s. dū irent a cōtritōe ad cōfessionē ⁊ in ꝓposito cōfitēdi mūdati sūt. et hͦ ē qd̄ dicit psal. dixi cōfitebor aduersum me.i. in coꝛde meo firmiter ꝓposui confiteri et tu remisisti impietatē peccati mei ꝛc̄. magna ē clementia dei q2 cū ꝓposito cōfitēdi mūdat᷑ hō a pc̄tis suis. De ista mūdicia scz cōtritōis dicit dn̄s ezec. xxxvii. effūdam sup vos aquā mūdā scz cōtritōis et mundabimini ab oībus inquinamētis vestris. per cōtritōnē cum ꝓposito cōfitendi mūdatur hō a pc̄tis: sed per oꝛis cōfessionē ostendit᷑ mundatus esse ab illis. ¶ Quartuz ē videre quid significat ꝙ vnus solus ad grām reddendā reuertit᷑ cū oēs essent mūdati. vere vnus grās agens reuertit᷑ scz ille qui perseuerat in bonis operibꝫ vsq3 ad moꝛtē et qui sollicitus ē semper post lepꝛe sue curatōnē seruare vnitatez caritatis secūdū ꝙ dicit apo. ephe. iiii. solliciti seruare vnitatē spūs sancti. vnus ergo refert grās. multi sunt mundati per cōtritionē et cōfessionē. et tn̄ nō sunt semper laudantes deum nec3 manētes in mūdicia sua: s3 redeunt ad vomitū pctōrū sicut canis. vn̄ puer. xxvi. sicut canis redit ad vomitū suū sic hō impꝛudēs ad stulticiā suā. et hͦ significat᷑ per nouē istos lepꝛosos qui dn̄m nō laudant post adeptā sanitatē. ideo dicit dn̄s. decē mūdati sunt et nouē vbi sūt iterli. ingratos quasi ignotos requirit: s3 pauci remanent in mūdicia sua. ido dicit dn̄s. ꝙ vnus redit grās agēs ⁊ dās gloꝛiā dō scz qui postꝙ̄ percepit ꝙ curatus est a lepꝛa .i. a peccatis suis permanet in caritate dei et perseuerat in bonis opibus. hic est vnus de quo dicit᷑ .i. coꝛ. ix. nescitis ꝙ hii qui in stadio currūt. omnes quidē currūt s3 vnꝰ accipit bꝛauiū eterne vocatōnis. et mat. x. dicit chꝛistꝰ qui perseuerauerit vsq3 ī finē scz in bonis operibꝫ in caritate

dei hic salus erit. i. iste habebit vitã eternã quã nobis con ceda ihesus christus amen.

¶ Dominica. xvi. sermo. xlviii.

Nemo põt duobus dñis suire 2c. mat. vi. ¶ In isto euãgelio monz nos dñs ad tria. Primũ ẽ vt deo soli suiamus 7 ꝙ illi soli suire debemus. Scdm ẽvt oẽm sollicitudinẽ corporis nostri a nobis amoueamus et illã fugiamus. ¶ Terciũ ẽ vt regnũ celoꝝ 7 iusticiã eius pʼño q̃ramus. primũ notaᶻ cũ dicitᶻ. nemo põt duobz dñis suire. sm cũ dicit. nolite solliciti esse 2c. terciũ cũ dicit. primũ q̃rite regnũ dei 2c. ¶ Primũ ẽ vt illi soli suiamus vel suire debeamus et oñdit ꝙ illi soli suire debemus. qz nemo põt duobus dñis suire. verũ ẽ qz nemo põt simul et semel dyabolo vel mũdo vel carni et viciis et deo creatori suo in virtutibz suire. vñ iero. delicatus ẽ miles qui vult gaudere cũ mũdo et regnare cũ deo scz christo. et similiter difficile ẽ immo impossibile ẽ vt presentibz et futuris quis fruatᶻ bonis. et hic vẽtrẽ impleat illic mẽtẽ vt de deliciis ad delicias trãseat 7 vt in celo et in terra appareat gloriosus. vere nemo põt duobus dñis suire vt deo et dyabolo. vñ apo. i. corin. x. nõ poteritis bibere calicẽ domini 7 calicẽ demonioꝝ scz simul. Calix domĩ ẽ calix pnie de quo bibũt sancti. de isto dicitᶻ mat. xx. vbi dicit christus filiis zebedei beato iohãni et beato iacobo. potestis bibere calicẽ quẽ bibiturus sum. dicũt ei possumus. dixit eis. calicẽ meũ bibetis 2c. Calix dyaboli ẽ calix peccati calix luxurie calix ambitionis et immũdicie. de isto bibunt luxuriosi. de isto dicitᶻ apoc. xvii. vbi dicit btũs io. vidi mulierẽ sedẽtẽ sup bestiã. mulier põt dici carnalis cõcupiscẽtia vel secularis conuersatio q̃ sedet sup dyabolũ qui dicitur bestia ppter crudelitatẽ et erat mulier habẽs calicẽ aureũ in manu sua plenũ abhominationũ 7 immundiciaꝝ fornicatõis eius. calix iste ẽ calix luxurie et dicitᶻ aureus ꝑpter eius delectationẽ exteriorẽ. et plenũ dicitur abhominationũ 7 immũdiciarũ ꝑpter eius fetorez 7 vilitatẽ. et ideo nemo põt duobus dominis seruire simul. vt deo et dyabolo: vel

deo et mōdo vel deo ⁊ carni. vere nemo pōt seruire duobꝫ dominis. et hoc ꝑpter dñoꝝ cōtrarietatē et officioꝝ diuersitatē vt deo et diabolo. q2 isti duo deus et diabolus sunt omnino discordes et penitus aduersantes. q2 quod vnus precipit alius dissuadet. et qđ vni placet alii displicet. ipsi aduersant[2] sicut lux et tenebre et sicut iusticia et iniusticia. vñ apost. i. cori. vi. que ē participatō iusticie ad iniquitatē. aut que est societas lucis ad tenebras aut q̄ ē cōmunicatio christi ad belyal. preterea oino discordes et aduersantes sunt sicut bonū et malū. q2 deus bonus ē et omne bonuz vult. vñ math. x. nemo bonus nisi solus deus: scꝫ bonitate essenciali et ipse vult oēs saluos fieri. sicut dicit aposto. i. thi. ii. sꝫ diabolus malus est et omne malū: vult oēs perdere. luce. xiiii. de ipso đ2. venit vir malus et rapit verbū qđ seminatum est in corde iusti. preterea ipse vult oēs ꝑdere. ipse est fur de quo đ2 math. x. fur non venit nisi vt furetur et mactet et ꝑdat. et sicut đ2 abacuch. i. incrassata ē pars et cibus eius electus. et ꝑpter hoc expādit sagenā suā et semꝑ interficere gētes nō parcet. preterea ipsi aduersant[2] tanq̄ crudelitas et benignitas et mīa et inmisericordia vere dñs plenus ē mīa et benignitate in recipiēdo festināter peccatores ad penitētiā et ad suā miām vt patet in beata magdalena luce. vi. et in filio ꝓdigo luce. xi. ideo đ2 ioe. ii. conuertemini ad dñm deū vestrū quoniā benignus et misericors est ⁊c̄.

¶ Crudelitas diaboli ostendit[2] in tribus.

¶ Sed ipse diabolus immisericors ē et crudelis. vñ iere. vi. crudelis ē ⁊ nō miserebit[2]. vere diabolus crudelis ē et immisericors. et ondit[2] sua crudelitas in tribus. ¶ Primū est q2 seruis suis in introitu seruicii sui aures ⁊ nasū prescindit ⁊ eis oculos maxime dextros eruit: aures ⁊ nares precindit. vñ exo. xxiii. nasum tuū ⁊ aures tuas precindā et qui remaserit gladio ipsi filios tuos capiēt. i. opa tua et denudabūt te vestimētis tuis. i. virtutibus bonis quibus eras idutꝰ añ peccatū tuū ¶ Similiter oclōs dextros eruit ⁊ illud bñ figuratū ē. i. reg. xi. vbi legit[2] ꝙ naas am

monites pugnare cepit aduersus iabes galaad ad naas āmonites. dixerūt aūt oēs viri iabes galaad ad naas āmo nites habeto nos federatos et seruiemus tibi. et rñdit ad eos naas ammonites. in hoc feriā vobiscū fedus vt eruaꝫ omniū vestrū oculos dextros. Naas serpētinus interpꝛetat² et significat dyabolū qui omnibꝫ seruis suis in introitu seruicii sui pꝛescindit aures coꝛdis ne audiāt loqui de deo nec pꝛedicātes pꝛedicatoꝛes de penis inferni ⁊ gloīa paradisi. et eruit oculos coꝛdis dextros ne videāt se defēdere ⁊ ne respiciāt gaudia paradisi vel eterna q̄ fecit eis amittere et aliqn̄ dextros ⁊ sinistros eruit ne possint respicere eterna suplicia inferni q̄ facit eis acquirere ꝑ peccata q̄ sugerit eis et q̄ facit eis hoc facere. et hoc optime significatū est iudi. vi. vbi dicit² ꝙ appꝛehēderūt philistei sansonē per quos significant² demones ⁊ eruerūt oculos eius. Secūdū est in hoc ꝙ nūq̄ dat requiē seruis suis hic neq̧ in futuro. vn̄ iere. xvii. seruietis diis alienis qui non dabūt vobis requiē die ac nocte. sꝫ dn̄s dat in fine seruis suis requiē eternaꝫ. vn̄ math. xi. dicit xp̄us. venite adme oēs qui laboꝛatis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficia vos et inuenietis requiē aīabꝫ vestris. ¶Terciū est qꝛ oēs seruos suos qui seruiūt ei vsq̧ admoꝛtē in fine ad patibul ū inferni suspēdit et ꝑ stipēdiis seruicioꝝ suoꝝ moꝛtē eternā eis habere facit. vn̄ aposto. ad ro. vi. stipendia enī peccati moꝛs scꝫ eterna. sꝫ deus seruis suis dabit coꝛonā vite eterne ꝑ seruicio. vn̄ ysa. lxxi. dabit nobis dn̄s coꝛonam gloꝛie pꝛo seruicio. siue ꝑ cinere ⁊c̄. Certe stultissimus est qui seruit dyabolo tā crudeli. sꝫ ei seruiunt supbi inuidi ⁊ oēs peccatores. qꝛ sicut dꝛ ro. viii. qui facit peccatū seruus est peccati. i. dyaboli qui tot᷒ ē in pctō. Istis g° duobꝫ dn̄is ita aduersātibꝫ scꝫ deo ⁊ dyabolo nemo pōt bn̄ seruire simul. vn̄ ysa. xxviii. coangustatū ē stratū scꝫ cōsciētie ita vt alt᷑ decidat qꝛ lectus cōscīe nō pōt simul recipe chꝛistū spōsum suū ⁊ diabolū adulterū ⁊ paliū bꝛeue scꝫ caritatis vtrūq̧ copire n̄ pōt. Itē neq̄ pōt simul mōdo ⁊ deo seruire vn̄ dꝛ hic. n̄ potestis do seruire ⁊ mām̄oē. i. diciis vt dicit glo. qꝛ

mãmona syrã lingua sũt diuitie quibꝫ seruire ẽ deum ne
gare qꝛ sicut dicit glosa sup illud. auaricia est idolorũ ser
uitus qꝛ auaro denarius ẽ deus. neq̃ pot duobus dnis ser
uire scꝫ dõ et diuiciis mũdi ꝓpter dei ⁊ diuitiaꝝ cõtrari
etatẽ. qꝛ isti duo dni aduersant tanq̃ veritas et falsitas.
qꝛ deus veritas ẽ. vñ io. xiiii. ego sũ via veritas et vita: sꝫ i
mũdo nõ ẽ nisi falsitas et vanitas. vñ osee. iiii. nõ ẽ scia di
in terra. et isa. xvi. corruit veritas i plateis. et eccl. i. vidi
cuncta sub sole et ecce vniuersa vanitas et afflictõ spũs.
Itẽ aduersant tãq̃ fidelitas et ĩfidelitas. qꝛ deꝰ fidelis ẽ
in oĩbꝫ ꝓmissionibꝫ et i oĩbꝫ opibus suis. vñ psal. Fidelis
deꝰ i oĩbꝰ verbis suis ⁊c. ⁊ apo. i. cor. ix. fidel ẽ deꝰ qui nõ
ꝑmittit vos tẽtari supra id qđ potestis ⁊c. sꝫ mũdus infi
delis ẽ et falsus ipse multa ꝓmittit seruis suis et de pro
missis parũ aut nichil curat. et illđ optime figuratuꝫ est
gen. xxix. vbi dicit q iacob seruiuit laban septẽ ãnis pro
rachele et dedit ei liam. ⁊ gen. xxxi. dicit iacob laban per
xx ãnos seruiui tibi in domo tua et imutasti mercedeꝫ. x.
vicibus. Laban cãdidatõ iterpretat. et significat mũdũ i
quo ẽ cãdidatio exterius et fitas iterius ⁊ ĩfidelitas. vñ
multa ꝓmittit sꝫ parũ dabit. vñ eccle. xx. exigua dabit et
multa improperabit. Preterea ĩfidelis ẽ qꝛ in fine seruis
suis de oĩbꝫ illis q̃ aquisierũt in seruitio suo nichil porta
re ꝑmittit. vñ iob. xxvii. diues cũ dormierit nichil secũ af
feret aperiet oculos et nichil inueiet. et eccl. v. sicut egres
sus ẽ đ vtero matris sue sic reuerte. et nichil afferet đ la
bore suo. stultissimi sũt qui suiũt tali dño. sꝫ isti dño ita
falso suiũt auari cupidi ⁊ vsurarii: sꝫ istis duobꝫ dnis. s.
deo et mũdo neq̃ pot simul suire. qꝛ sicut đꝛ colloc. v. que
est pars fidelis scꝫ christi cũ ĩfideli. i. cũ mũdo. Itẽ nemo
pot dõ seruire et carni. qꝛ deus ⁊ caro aduersant tanq̃ so
brietas ⁊ superfluitas qꝛ deus vult illos qui suiũt ei in
sobrietate cibi ⁊ potꝰ. vñ apo. ad thi. i. sobrie ⁊ pie ⁊ iuste
viuamꝰ i hoc seculo. s. nos qui sui di sumꝰ. et i. i. cano. pe.
v. sobrii estote ⁊ vigilate ⁊c. sꝫ caro vult sepe q sui sui ser
uiãt ei i supfluitatibꝰ ciboꝝ et potuũ. vñ sui carnis. s. gu

losti carnales dicũt ysa.xxii. comedamus et bibamus cras enĩ morie͛m. preterea aduersant͛ tanq̃ mũdicia ⁊ immũdicia q2 dñs vult q̃ s͛ui sui sint mũdi et q̃ s͛uiãt ei in mũdicia cordis et corporis. vñ ipse dicit in psal. ambulãs in via immaculata hic michi ministrabat. et ysa.lii. mundami qui fertis vasa dñi scz ministri dei. sz caro vult sepe q̃ s͛ui sui s͛uiãt ei in immũdiciis suis vt in luxuria ⁊ hmõi. sz sicut dicit apo.ro.vi. sicut exhibuistis mẽbra vestra s͛uire immundicie.i.luxurie et iniquitati ad iniquitatez. ita exhibete nũc mẽbra vestra s͛uire iusticie in sanctificationẽ. et. iiii. reg.xxii. dicit͛ de manasse. qui s͛uiuit immũdiciis quibus s͛uiuit pater eius. Manasses obliuio iterpretat͛ et significat luxuriosos qui p immũdicias suas deũ dereliquũt et obliti sunt dei creatoris sui. sicut dici͛ deu.xxxii. deũ qui te genuit dereliquisti ⁊c. ĩte qui s͛uiũt carni i imũdiciis suis eternaliter dãnabũt͛. vñ.ii.pe.ii. si angelis peccãtibz deus nõ pepcit: sz rudẽtibus iferni detractos in carcerez cruciãdos tradidit in iudiciũ reseruari. nouit g͛ pios de tẽtatiõe eripe iniquos in die iudicii reseruari cruciãdos: magis aũt eos qui post carnẽ in cõcupiscẽcias ambulant ⁊c. Stulti g° sunt qui s͛uiũt carni. deo g° debemus s͛uire q2 nemo põt duobz dñis s͛uire scz qui sibi aduersant͛. ❡ Itẽ ppter cõtrarietatẽ s͛uicioꝝ suoꝝ. q2 s͛uiciu mũdi et dyaboli durũ est et graue. vñ eccl.xxvii. iugũ enĩ illius scz dyaboli vel mũdi vel carnis ẽ frenũ et vinculũ eius vinculũ ferreũ. et in psal. sicut honus graue grauate sunt sup me iniquitats mee ⁊c. vere graue ẽ honus peccati in tãtũ q̃ firmamẽtũ nõ potuit illud sustinere. vñ lu.x. videbã sathanã quasi fulgur decelo cadẽtẽ ⁊c. et iõ dicit͛ hebre.xii. deponẽtes omẽ põdus ⁊ omne circũstãs nos pctũm curramus ad ppositũ nobis certamẽ ⁊c. ❡ Itẽ plenũ est eterna dãnatiõe. vñ apoc. viii. ve ve ve habitãtibus in terra ve supbis seruis dyaboli ve auaris ⁊ cupidis qui sunt s͛ui mũdi: ve gulosis et luxuriosis qui sunt s͛ui carnis. s͛uiciũ dei est leue et dulce ⁊ plenũ magna remuneratiõe. et iõ s͛uire debemus deo soli et h° ppter tria. Primũ ẽ q2 s͛uicũ suũ est

leue et suaue. vñ math. xi. iugū enī meū suaue ē et bonus meū leue. vere leue ē dei seruiciū ad penaꝝ iterni et purgatorii cōpatōnē. de purgatorio dicit beat⁹ aug. despicitur ille ignis purgatorius q2 trāsitorius ē: sꝫ attēdere debēt hoīes ⁊ scire. q2 crudelior sit ꝙ aliqua pena que possit hic ei cōparari. de igne iferni d2 isa. vltio vermis eoꝝ non morietꝰ. ¶ Scđm ē q2 plenū ē leticia in pñti et cōsolatōne. et iō dicit psal. seruite dño in leticia. id est scđꝫ multitudinē doloꝝ meoꝝ consolatōes tue letificauerūt aīaꝫ meā. ¶ Terciū ē q2 plenū ē magna remuneratōe. i. eterna iocunditate. vñ mat. xxv. dicit dñs bono seruo. serue bone et fidelis itra in gaudium dñi tui. et isa. lxv. ecce serui mei comedēt ⁊ vos esurietis serui mei bibēt ⁊ vos sitietis. ecce serui mei letabūtꝰ ⁊ vos cōfūdemi. serui diaboli mundi et carnis. et iō soli deo seruire debem⁹. et hꝰ ē qđ d2 i. regū. viiiº. preparate corda vrā dño et illi soli seruite. sꝫ q̄ vult ei seruire bene debet oēm sollicitudinē carnis remouere. ¶ Scđm ē vt oēm sollicitudinē carnis a nobis remoueamus et hꝰ notatꝰ cū dicit. nolite solliciti esse dicentes ⁊c. Sed notanđ est ꝙ duplex ē sollicitudo. prima ē spūalis. secūda est secularis prima ē bona et appetēda. scđa ē mala et ꝓhibenda et iō est fugienda.

¶ Sollicitudo spūalis bona triplex.

¶ Prima triplex ē in preparatōe cordis sui ⁊ in opatōnibus bonis. de ista preparatōe dicit eccle. qui timet deū preparabūt corda ⁊c. sollicitus dꝫ esse hō vt cor suū prepareꝰ ⁊ mūdetꝰ tāꝙ vas mūdū p cordis cōtritōnē aut tāꝙ infirmus vt purgetur p bonā potatōnē. de ista sollicitudine d2. ii. cori. vii. scđm deū cōtristaui vos tāꝙ in vobis opat⁹ sollicitudinē bene operādi et cor vestrū bene preparandi. et thi. ii. cura teipsum sollicite ⁊ ꝓbabiliter deo exhibere operariū icōfusibilē recte tractāte verbū veritatis vt scꝫ sine errore sine appetitu laudis huāne sine adulatōe sine auaricia tractetꝰ. ¶ Scđa i ꝑfectu boni ⁊ i operib⁹ mīe pacis et pietatis de ista d2 lu. x. martha martha sollicita es ⁊c. sic dicit btūs aug. martha sollicita fuit quoᵒ pasceret

dñm. de ista sollicitudine dr michee.vi. idicabo tibi hō q̄d tibi sit bonū ꝛ q̄d requirat dn̄s a te vtiq̄ facere iudiciū ꝛ iusticiā et diligere miaꝫ et sollicite ābulare corā deo tuo

¶ Tercia est in custoditōe aīe sue ab omi pctō et in vnitate fraterne caritatis.vñ deu.iiii. custodi aīam tuā sollicite. et ephe.iiii.solliciti sitis seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. prima ē icipientiū.scd̄a pficientiū. tercia perfectorū.vñ aposto .colloc.iii.sup oīa caritatē habete q̄ ē viculū perfectōis. ¶ Scd̄a ē secularis q̄ siliter ē triplex.

¶ Sollicitudo secularis mala triplex.

¶ Prima est in ornatu verboꝝ vt in aduocatis et predicatorib⁹ multis. de ista dr lu.xi.nolite solliciti eē q̄d rndeatis aut q̄d dicatis ꝛc̄. ¶ Scd̄a ē in cibis et potib⁹. ¶ Tercia est in vestimētis. de vtraq̄ dr hic. nolite solliciti esse dicentes q̄d māducabim⁹ aut q̄d bibem⁹ aut quo operiem[r] de ista triplici sollicitudie pōt dici illud qd̄ dr.i.cori.vii. preterit figura huius mūdi volo vos esse sine sollicitudine scꝫ verboꝝ ornatorū ciboꝝ potuū et vestimētoꝝ. ¶ Certe multi religiosi iterficiūt aīas suas per istā sollicitudinē. vñ.i.mach.vltio habet[r] ꝙ symon machabe⁹ interfect⁹ ē in castro doch. Doch interpretat[r] sollicitudo et s[illegible] ēs. Ista sollicitudo ad iutiles cogitatōes aīm tr[illegible] sciētiā quiescere ñ permittit.vñ iere. xlix.dr. t[illegible] in mari.i.in mūdo pre sollicitudine . istā tripli[illegible] dinē secularē fugere dēm⁹. et istā phibet hic [illegible] nolite solliciti esse ꝛc̄. sed omnē sollicitudinē nrāꝫ dēm⁹ i deo piicere quoniā ipsi cura ē de nobis.sic hētur.i.pe.v.ꝛ in psal.ego aūt mēdicus sum et pauper et dn̄s sollicit⁹ ē mei.tāq̄ mater de filio vt illū nutriat ꝛ tāq̄ medicus de īfirmo vt illi sanitatē conferat. et tanq̄ pastor de oue sua vt illā bñ custodiat. vere sollicitudinē carnis dēmus a nobis remouere et h° pbat dn̄s duab⁹ rōib⁹.prima ē qr qui dat qd̄ mai⁹ ē. et qd̄ min⁹ ē dabit.vñ dicit.nōne aīa pl⁹ ē q̄ esca ꝛ corp⁹ pl⁹ q̄ vestimētū. scd̄a ē qr q̄ dat necessaria his q̄b⁹ ñ assimila[r] vt volatilib⁹ celi multo forti⁹ his hoībꝫ fctis ad imagīeꝫ suā.vñ dicit.respicite volatilia celi q̄

non serunt neqz metunt. et pater vester celestis pascit ea.
¶ Terciū est vt pⁱo regnū dei q̄ramus et iusticiā eius. et hoc notat᷑ cū dicit᷑ hic. primū q̄rite regnū dei. glo. regnū dicit᷑ primo bonū quod debemus q̄rere. spe: fide: et karitate. Nota ꝙ debemus regnū dei primū q̄rere et an̄ omia cordis intētōe et deuota oratōe et cordis mortificatiōe. et hoc ꝓpter ei⁹ stabilitatē ⁊ ꝓpter vite eternitatē ⁊ ꝓpter transquilā plenitudinē et ꝓpter totius boni ĩhitatiōnē q̄ ibi ē. vn̄ dicit greg. in regno celoꝝ nichil deest nichil obest nichil desinit nichil ē exterius qd̄ appeta᷑: nichil iterius qd̄ fastidiat᷑ totū qd̄ amat᷑ ibi habet᷑: qd̄ desiderat᷑ adest
Querite primū g° regnū dei et iusticiā eius q̄ ē in peccati punitōe et in dei dilectiōe et in ꝓximoꝝ cōpassiōe et inscōꝝ imitatōe et in eoꝝ q̄ cristus precepit obſuari. et h° habito omia vtilia expediētia ad vitā eternā et necessaria adiciēt᷑ vobis deū diligētibus et mūdū cōtēnētibus eterna q̄rentibus et vobis pn̄iam agētibus. q̄rite g° primū regnū dei ⁊c̄. mat. vii. q̄rite et inuenietis. q₂ qui q̄rit inuenit. Rogemus g° ipsum cristū vt det nobis hic ita regnū celoꝝ q̄rere vt possimus illud sine fine inuenire Amen.

¶ Dominica. xvii. sermo. xlix.

[...]um appropinquaret ihesūs porte ciuitatis ec[...]e defūctus efferebat᷑ filius vnicus matris sue [...]. vii. In isto euāgelio ad pn̄s tria possum⁹ cōsiderare. [...]imū ē quid p istū adolescētē mortuū significatur. Scd̄m ē qui sunt portitores qua°᷑ a quibus efferebat᷑
¶ Terciū ē quo° resucitat᷑. primū notat᷑ cū dicit. cū appropinquaret ihūs ⁊c̄. ſm cū dr᷑. efferebat᷑. terciū cū dr̄. cum vidisset ihūs matrē eius flētē sup eū mi̇a motus dixit. noli flere. et tetigit mortuū ⁊c̄. ¶ Primū g° est videre quid per istum adolescētē mortuū significat᷑. Et sciēdū ꝙ quilibet existēs in pctō mortali. et hoc ꝓpter qua°᷑ ¶ Primū est ꝓpter visūs cordis execationē. q₂ sicut ille qui mortuus ē morte nature nō videt: sꝫ priuat᷑ visu oculoꝝ capitis. Ita p peccatū mortale priuat᷑ et execa᷑ hō visu oculoꝝ cordis. q₂ dicit᷑ sapi. ii. execauit eos malicia eoꝝ. de ista cecu

tate quere in illo sermõe. Cecus sedebat secus viã 2c. pec
catori sic excecato dicit apo. ephe.v. surge qui dormis et
exurge a mortuis .i.a morte peccati.et illuiabit te christ9
.s.luine sue grẽ. Scdʒ ẽ ꝑpter motus amissionez. q2 sicut
ille qui mortuus ẽ nõ põt se mouere ad faciendũ aliqđ bo
nũ opus.ita ille qui mortuus ẽ morte pcti non põt se mo
uere ad faciendũ aliqđ opus meritoriũ.vnde exo.xv.fiãt
imobiles quasi lapis 2c. Terciũ est ꝑpter sensus carẽtiã.
q2 sicut mortuus puncturã nõ sentit nec aliquẽ dolorẽ sic
ille qui mortuus ẽ morte peccati nõ sentit puncturã pcti
nec eius dolorẽ cũ in pctõ mortali possit aliqñ sentire ma-
gis de dolore et labore q̃ de delectatõe.vnde puer.xxiii.
vulnerauerũt me scʒ demões ⁊ nõ dolui traxerũt me ⁊ ñ
sensi.preterea nõ sentit pcti fetorẽ nec christi odorẽ. vnde
berñ qui nõ sentit odorẽ tuũ christe mortuus ẽ aut fetid9
Quartũ ẽ ꝑpter rigorez. vñ.iii.re.xiii.dicit' q manus ie
roboã irriguit super altare. visum cordis abstulerũt sup-
bia et odiũ ꝑpter et inuidia. motũ aufert accidia sensũ.gu
la ⁊ luxuria rigorẽ facit auaricia q2 auari hñt manus ari-
das ad dãdũ ꝑpter ista quattuor. per istũ mortuũ morte
nature significa' pctõr qui ẽ mortuus morte culpe.

Mors triplex.

Et sciendũ est q triplex ẽ mors. Prima nature. Secunda
culpe. Tercia iehẽne.prima ẽ cois oĩbus.secũda conuenit
mortaliter peccãtib9.tercia pctõribus in pctõ mortali de-
cedẽtibus.prima est amara.scđa amarior.tercia amarissi-
ma siue pessima.de prima dz.i.re.xiiii. vbi dicit mulier te
guas ad dauid.omnes morimur et quasi aq̃ dilabimur in
terrã que nõ reuertũt'.et eccle.xli.o mors q̃ amara ẽ me-
moria tua hoĩ iniusto et pacẽ nõ habẽti.vere amara est in
auditu amarior in visu sed amarissima in gustu. de secun
da dicit' eze.viii.aia que peccauerit ipsa moriet' 2c.et ro.
viii.si scđm carnez vixeritis moriemini. de tercia in psal.
mors pctõrũ pessima 2c.et apoc.iii.qui vixerit sic vestiet'
vestimẽtis. Itẽ per istũ adolescẽtez mortuũ morte nature
significat' quilibet peccator qui mortuus ẽ morte culpe q̃

est separatio aie asuo creatore. vñ aug. sicut corpus mor-
tuũ est recedẽte aĩa a qua est eius vita ita aĩa recedente
a deo a quo est eius vita mortua est. ista morte morit aĩa
per delicias carnis sue vt p pctã gule ⁊ luxurie. vñ. i. thi.
i. dicit q vidua in deliciis viuẽs mortua ẽ: aĩa misera q p
delicias et pctã carnis mortua ẽ: morte culpe. vidua dr. qr
derelinquit spõsũ suũ scz christũ ꝑpter dyabolũ adulte-
rũ. delicie carnis et pctã carnis fuerũt causa cõbustionis
et destructiõis sodome. supbia saturitas panis et ociũ ⁊c.
Certe p peccatũ gule et luxurie maxĩe fuit mortuus ille
adolescẽs de quo legit lu. xv. vbi dicit q hõ quidã habuit
duos filios et dixit adolescẽtior patri suo. da michi porti
onẽ substãtie tue q̃ me cõtingit. postea dr q dissipauit eã
viuẽdo luxuriose. ibi dr q qñ rediit ad patrem dixit ei pa
ter. mãducemus ⁊ epulemur: qr filius meꝰ mortuus erat
et reuixit ⁊c. Itẽ p peccatũ odii ⁊ rãcoris ⁊ discordie mor
tuus ẽ hõ morte culpe. vñ. i. io. iii. qui nõ diligit manet in
morte ⁊c. Similiter qui manet in aliquo pctõ mortali mor-
tuus ẽ morte culpe. Itẽ morit homo morte culpe p pecca
tũ cogitatõis aduerse. vñ sapi. i. peruerse cogitatões sepa
rãt a deo qui ẽ vita aĩe. Itẽ p peccatũ locutiõis male vt p
mẽdatia ⁊c hmõi. vñ sapi. i. os qđ mẽtit occidit aĩam. Itẽ
per peccatũ operis inhonesti et mali. sicut dictũ est sup
us. et ista tria significant per tres mortuos quos dñs su
scitauit. sicut dicit glo. p filiã archisinagogi quã in domo
suscitauit. vt habet luce. viii. peccatũ in cogitatiõe signi
ficat p istum adolescẽtem quẽ suscitauit in porta. i. in ver
bo. peccatũ locutõis significat. per lazarũ quẽ suscitauit
de monumẽto. vt habet io. xi. significat peccatũ opis. vñ
dicit glo. tres mortuos suscitauit dñs. filiam archisinago
gi in domo. in cogitatiõe vnicũ filiũ matris in porta. i. in
verbo. lazarũ ĩ monumẽto. i. ĩ opere. o q̃ malũ ẽ peccatum
qđ istas ĩterficit aĩas ĩmo corpus ⁊ aĩaz. et iõ appellatur
rũphea bis acuta. eccle. xxi. quasi a facie colubri fuge pec
catũ ⁊c. postea sequit detes eiꝰ dẽtes leonis ĩterficiẽtes
aĩas hoĩm q̃si rũphea bis acuta scz oĩs ĩiquitas qr corpꝰ ⁊

153

animā interficit ⁊c. ¶ Secundum est videre qui sunt isti portitores a quibus efferebatur iste mortuus extra portam ut ibi sepeliatur scz peccator. isti portitores possunt dici mali mores vel mala desideria vel immunda que trahunt hominē ad sepulturā inferni. vel possumus dicere quod quatuor sūt portitores qui portāt hominē peccatorē extra portā paradisi ad sepulturā inferni et faciūt eū manere ibi. Primus pōt dici peccati delectatio. vñ gen. iii. dr quod mulier vidit lignū quod esset bonū et ad vescēdū suaue pulchrū oculis aspectu delectabile tulit ⁊ comedit. et tren. i. dederūt preciosa scz pro modica delectatōe. certe mala ē peccati delectatio. qr sicut dicit beatus aug. pñs delectatio nō saciat: preterita nō delectat: futura cruciat. ¶ Secūdus pōt dici fiducia diu viuēdi. vñ dixit serpēs mulieri. geñ. iii. nequaq̄ moriemini. stultus in hoc cōfidit. vñ dr iac. x. que est vita mea nisi vapor ad modicū parēs et deinceps exterminabitur et eccl. x. hodie rex cras enim morietur ⁊c. et io dr eccl. v. nō tardes cōuerti ad dñm et ne differas de die in diē subito venit ira dñi scz mors ⁊ iudiciū et in tēpore vīdicte dispdet te. Tercius est nimia spes siue presumptio de mia dei. vñ dicunt multi miseri. dñs nunq̄ fecit me vt dānet me. verū est sed malicia tua et peccatū tuū te dānat. contra hoc dr eccl. v. de ppiciatu peccatorum. noli esse sine metu et ne addas peccatū sup peccatū. et ne dicas magna ē miseratio dñi multitudinis peccatorum meorum miserebitur ⁊c. misericors ē dñs erga illos qui faciūt hic penitētiā. similiter iustus ē bñ puniēs pctōres q̄ nolūt hic face penitētiā. certe iniustus esset iudex si dimitteret pctōrē cū inueniret ⁊ latrociniū cū eo si de illo bonā iusticiā nō faceret. ita iniuste ageret dñs q̄ est iustus iudex si pctōrē bñ nō puniret q̄ noluit hic facere aliq̄ penitētiā. et io sequitur in pdicta auctoritate. eccl. v. mia enī ⁊ ira eccē iusticia cito ab illo pximat ⁊ in pctōres respicit ira illius. ¶ Quartus est obliuio bñficiorum creatoris sui. et maxime passiōis christi. vñ deutero. xxxi. deū qui te genuit dereliquisti ⁊c. et in psal. cōqueritur dicens. obliuioni datus sum tanq̄ mortuus a corde. et ideo dicitur

eccles. xxxix. gratiã fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit aiam suã p te vt scz aiaz tuã liberaret a morte iferni. Isti quaº portitores portãt aiam ex ciuitatẽ huius mũdi ⁊ ex portã padisi ad sepulchrũ iferni vt sepeliat cũ diuite epu lone. de quo dicit lu. xvi. mortuus ẽ diues ⁊ sepultus est in iferno. ¶ Terciũ ẽ videre a quo suscitat. et sciendũ ẽ ꝙ per dei grãm. vñ dicit hic. cñ vidissz ihũs matrẽ mia mo tus dicit illi. noli flere: et tetigit loculũ ⁊c. ¶ Mater ista ẽ sancta eclia q̃ est mater cuiuslibet fidelis. et licet sit colle cta ex multis tñ mater ẽ ⁊ vnũquẽqꝫ pctõrẽ sicut filiũ vni cũ deflet. Loculus ẽ peccãdi cõsciẽtia obdurata in pecca to. sed tãgit dñs loculũ cũ cõsciẽtia pctõris tangit timore mortis vel timore iudicii vel timore penaꝝ iferni. vel possu mus dicere ꝙ tripliciter tãgit dñs cõscienciã pctõris scz flagello aduersitatis: verbo predicatõis: gratia cõsolatõis vel inspiratõis. de primo iob. xix. miseremini miseremini sal tem vos amici mei. qꝛ manus domini tetigit me. et hiere. i. vbi dicit. misit dñs manũ suã et tetigit os meũ. et dixit dñs ad me. ecce do verba mea in ore tuo ⁊c. de tercio põt dici illud dani. viii. cũqꝫ loq̃ret ad me angelus prolapsus sum pnus in terrã ⁊ tetigit me ⁊ statuit me i gradu meo ad hũc tactũ sepe surgit hõ. quod significat. iii. re. v. ad tactũ angeli surrexit helyas. et actu. xii. erat petrus dor miens ⁊c. ad tactũ cõsciẽtie recedit turba carnaliũ volup tatum et cohercet et sic mẽs ad se reuersa deo vocãte ad vitã reuertitur dicẽte. surge ad penitẽtiam.

¶ Surgere debemus ad quattuor.

¶ Et sciẽdũ ꝙ ad quatuor debet surgere aia q̃ vult esse resu scitata a morte peccati. ¶ Primũ ẽ deũ q̃rẽdũ. vñ cãti. iii. dicit sponsa. surgã scz a pcti lecto et circuibo ciuitatẽ scz cõsciẽtiã meã p vicos ⁊ plateas et q̃rã quẽ diligit aia mea scz cristũ. Et quº debet cristus q̃ri: qꝛ cũ gemitibus ⁊ su spriis et lachrymis. quere in sermone. viii Fili quid fecisti nobis sic. ¶ Secundũ est ad pctã sua cõfitẽda. vñ dicit hic. adolescẽs tibi dico surge. et resedit qui erat mortuus. in terli. in trina cõtritõe reuiuiscens et cepit loqui. i. mani

festare.loqui peccatū ē seipsum manifestare.vel manife-
ste loqui peccatū ē seipsum manifestare per verā cōfessio
nē. et tūc tradidit illū matri sue.s.eccie sancte. tūc matri
eccie reddit[9] qñ iudicio sacerdotis cōmunicatōi eccie red
dit[9].ad peccata sua cōfitendū dz surgere sicut filius ꝓdi
gus.qui dixit lu.xv.surgā et ibo ad prēm et dicam pater
peccaui ꝛc.ecce cōfessio. ¶ Terciū ē ad pniam fortiter faci
ēdū.vñ isa.lii. cōsurge cōsurge īduere fortitudīe tua syon
ꝛc. O syon.i.o aia fidelis speculatōis q̄ oculis mētis debu
eras speculari celestia et etiā creatorē tuū cōsurge a mor
te pcti et simul ab oībus viciis ad pniaꝫ fortiter faciēdā.
Certe per miaꝫ suscitat[9] pctōr a morte peccati ad vitā grē
vñ eze.xviii. si impius egerit pniam de oībus q̄ operatus
est vita viuet et nō morietur[9]. ¶ Quartū est ad deū vidēdū
et ad gaudiū paradisi percipiēdū.vñ.iii.re.xix. dixit āge
lus helie.surge comede adhuc restat tibi grādis via ⁊ cū
surrexisset comedit et bibit et ambulauit in fortitudineꝫ
cibi illius.xl.dieb[9] et .xl.noctibus vsq3 ad mōtē dei oreb.
vbi vidit dñm et cāti.i.dicit spōsus spōse.surge ꝓpera a-
mica mea colūba mea formosa mea ⁊ veni.s. ad gaudia pa
radisi.ad illa gaudia ꝓducat nos iesus christus amen.

¶ Dominica.xviii.sermo.l.

[...]om iuitatus fueris ad nuptias vade ⁊ recūbe
[...]in nouissimo loco ꝛc.lu.xiiii. In istis verbis ad
[...]resens tria possum[9] considerare. ¶ Primū ē q̄
sunt ille nuptie ⁊ qui sūt illi qui ad istas nuptias sūt vo
cati ⁊ quō debēt eē parati illi qui ad nuptias debēt veire
Scdʒ ē videre q̄s ē iste locus nouissim[9] i q° vocati debēt
recūbere. ¶ Terciū ē videre quis ē ille hō quē debent re
cūbētes in nouissimo loco hēre. ¶ Primū ē videre que sūt
ille nuptie. Et sciendū ꝙ due sunt nuptie.prime sūt pnie
hec signate sunt per nuptias iohānis euāgeliste. de istis
dr io.iii. nuptie facte sūt in chana galilee. i istis nuptiis
mutat[9] aqua tribulatōnis in vinū leticie ⁊ exultatōis. ad
istas nuptias vocantur vere penitentes. vñ mat.xi.dicit
christus . venite omēs qui laboratis et onerati estis ⁊ ego

reficiam vos. ꝛ isa.lv.dicitur. omnes sitiētes salutē aīma
rū vestrarū venite ad aquas tribulatōis et pñie. spāliter
ad istas nuptias vocat dñs omnes penitētes. vñ luce.v.
dicit christus.nō veni vocare iustos: sꝫ peccatores ad pei
tētiā ꝛ ad nuptias pñie ꝛ grē ꝛ h c per predicatōes ꝛ i
spiratōes ꝛ tribulatōes et p bñficiorum largitiones. ꝛ hᵒ
quere in illo sermone. hō quidā fecit cenā magnā ꝛc̄. ¶ Se
cūde nuptie sūt eterne glorie. de istis dꝛ apoc.xxx.beati
qui vocati sūt ad cenā nuptiarū agni hᵒ ē ad gloriā eter
nā iste nuptie erūt qñ spōsa scꝫ quelibꝫ fidelis aīa cōiun
cta erit cū christo spōso suo in celis.ab istis nuptiis expel
lit² iformis aīa p peccatū.sꝫ certe pauci sūt electi ad illas
nuptias.mat.xxii.dꝛ ꝙ multi sūt vocati scꝫ ad pñiaꝫ sed
pauci sūt electi ad eternā gloriā. ¶ In istis nuptiis glorie
mādūcabit hō panē angeloꝝ.sicut dꝛ in psal.et sicut dꝛ lu
ce.xiiii.beat⁹ hō qui mādūcabit panē in regnū celoꝝ. in i
stis nuptiis erit vinū sine fece.i.leticia sine dolore. vade
ysay.xxv.dꝛ ꝙ dñs excercituū faciet cōuiuiū pinguiū vin
demie defecate quasi dicat ibi erit vinum sine fece.i.gau
diū sine dolore.vñ ysa.xxv.gaudiū et exultatōnem obtine
bunt ꝛ fugiet dolor ꝛ gemitus ab eis.multi sunt ad istas
nuptias vocati multis moīs sꝫ certe multi su[illegible]
sāt ad istas nuptias veire sic fecerunt illi tres [illegible]
luce.xiiii. qᵒꝝ prim⁹ dixit villā emi ꝛ necesse [illegible]
lā:habe me excusatū.i hᵒ ꝙ dixit emi notat² a[illegible]
et supbia qꝛ supbi volūt hrē dñiū sup alios.sꝫ sic dꝛ i psal.
nō habitabit in medio dom⁹ mee qui facit superbiam. se
cūdus dixit:iuga boū emi quiqꝫ et eo probare ea ꝛc̄.in hᵒ
ꝙ dixit eo et allegat se hrē quiqꝫ iuga boū.notat² cupidi
tas et auaricia tēporalis que multos detinet hic ne faci
āt pñiaꝫ et ne vadāt ad nuptias paradisi.tercius dixit v
xorē duxi ꝛc̄.i hᵒ nota² amor ppꝛie carnis ꝛ voluptas car
nalis siue luxuria q̄ multos īpedit ne ad nuptias paradi
si vadāt. vñ eccle.xxi.dꝛ. audiet luxuriosus ꝛ displicebit
ei.s. carnali voluptati p quā multi a regno celoꝝ excludū
tur.dꝛ prouer.xxvii. tecta perstillantia in die frigoris et

mulier litigiosa cōparant[r] ꝛc. per primū significāt[r] super
bi et ambitiosi. per scōm cupidi auari et ābitiosi. per ter·
ciū carnales et luxuriosi. hec tria scʒ ambitō dignitatum
curiositas vanitatū et amoꝛ carnaliū retinēt et impediūt
multos ne veniant ad gaudia paradisi. sʒ illi deberēt mul
tū retinere illud qδ se[r] quod dicit dn̄s. amē amē dico vo·
bis ꝙ nemo illoꝝ qui inuitati sunt scʒ qui se excusauerūt
et noluerūt veire gustabūt cenā meā. nulls g° debet se ex
cusare. sʒ quisqꝫ vocatꝰ a dn̄o debet veire ad nuptias.

Vestis nuptiaꝝ triplex.

Et sciend ꝙ illi qui veniūt ad nuptias debēt esse parati
et induti triplici veste. Prima vestis ē caritas hec ē ve
stis nuptialis sine qua nullꝰ pōt intrare ad nuptias para
disi quicūqꝫ nō erit in iudicio indutꝰ veste ista precipiet[r]
a dn̄o vt in tenebras exterioꝛes eiciat[r]. et dicet[r] ei sic di·
cit chꝛistus. de q° hētur math. xxii. amice quō huc intra·
sti nō hn̄s vestē nuptialē scʒ caritatē ligatis manibꝰ ⁊ pe
dibus ꝓicite eū ī tenebꝛas exterioꝛes. ibi erit fletꝰ ⁊ stri
doꝛ dentiū. sicut dicit aug. hec ē vestis nuptialis qua in·
duti cōuiue secure discūbūt ad nuptias hec ē vestis q̄ ca
lefacit et operit multitudinē pctōꝛū. et. i. pe. iiii. ante oīa
caritatē mutuā et cōtinuā hn̄tes. qꝛ caritas operit mul·
titudinē pctōꝝ. Scd̄a ē castitas de qua dicit[r] apoc. xix
vbi dicitur ꝙ vxoꝛ agni pꝛeparauit se et datū est ei vt co·
operiat se byssino splendēti. per byssum ꝓpter albedinē ca
stitas significat[r]. qꝛ albedo in panno multis laboꝛibꝰ acq
sita cito ⁊ faciliter deturpatur. ita castitas in carne que
reddit animā albā sicut liliū. vnde sicut dicit spōsus de a
nima casta. sicut liliū īter spinas sic amica mea īter filias
et sapi. iiii. o q̄ pulchꝛa ē casta generatō cū caritate. Ter
cia ē mīa siue pietas. ista veste īdute fuerūt pꝛudētes vir
gines. de quibꝰ dꝛ mat. xxv. que pꝛeparate erant. intraue
rūt cū sponso ad nuptias. parate erant ille que habebant
oleū in lampadibꝰ suis. per oleū quod valet ad multa scʒ
condiendū cibaria ad sanandum vulnera et ad multa alia
significat[r] pietas que valet ad omnia. sicut dicit aposto·

.i.coz.iiii.in lampadibus.i.in consciẽtiis vestris et in cordibus vris debetis hẽre oleũ mie et pietatis. de isto oleo dr eccl.ix. oleũ de capite vrõ nõ deficiat.i.mia vel pietas nõ deficiat d corde vrõ. de operibꝫ mie fiet discussio i die iudicii cũ dicet dñs illd mat.xxv. esuriui et non dedistis michi mãducare zc. vñ debẽt eẽ misericordes.mat.v.beati misericordes quoniã miaz cõsequẽtur. ita debent esse parati et iduti ista triplici veste scz caritate castitate et mia et pietate qui volũt ad nuptias paradisi veire. ideo dicit apost.col.iii.induite vos sicut electi dei viscera mie zc. postea sequitur super oia caritatẽ hñtes q ẽ vinculũ pfectiõis

¶ Scdm ẽ videre quis ẽ ille locus nouissimus in quo debz quilibet iustus recubere. qd notatur cũ dr.vade et recumbe in nouissimo loco. nõ dicit discumbas in primo loco. sicut faciebant ypocrite qui prima loca querebãt in cenis ꝛ primas salutatões in foro. sicut hẽtur mat.xxiii. recũbe g° in nouissimo loco nõ in pri°.i.nõ extollas pre ceteris de scia vel d meritis gloriãdo. vñ dr eccl.v.nõ te extollas in cogitatõe aĩe tue zc. sz sicut dr eccl.iiii.qũto maior es humilia te i oibus.i.recũbe in nouissimo loco te minorẽ oibz reputando. hoc nõ faciunt qui in ecclesiis hitant ꝛ appetũt dignitates prelatorũ aut in claustro se sanctiores reputãt aut aliis sapiẽtiores volẽtes audiri ꝛ nõ audire. cõtra quos dr eccle.vi.noli querere ducatuz ab hoĩe nec a rege cathedrã honoris.nõ te iustifices añ deũ: quoniã ipẽ ẽ cognitor cordis ꝛ penes regẽ noli videri sapiẽs. recũbe g° i nouissimo loco. ¶ Locus nouissimus triplex.

¶ Est igitur triplex locus nouissimus. Primus ẽ meoria mortis de q° dr eccl.iii. cor durũ male hẽbit in nouissimo.i.i morte.in nouissimo recũbit qui hz meoriã mortis. et illd valet ad tria. Primũ ẽ ad carnis desideria domãda. vñ greg. nichil tã valz ad carnis desideria domãda: sicut cogitare qualis erit ipsa mortua. Scdm ẽ ad peccatũ vitãdũ. vñ eccl. vi.in oibꝫ opibus tuis meorare nouissima tua ꝛ in eternũ nõ peccabis. Terciũ est ad pniaz libenter faciendũ. vnde greg. qui bene cõsideraret qualis eẽt in morte semp esset

timidus in opatōe. ¶ Secundus locus nouissimus est dies iudicii q̄ multū erit crudelis et maxime malis. vñ sapi. ii. dicit꞉ ꝙ dies illa ē dies tribulatōis et angustie: calamitatis ⁊ miserie. de isto die dicit꞉ iob. xix. scio ꝙ redēptor meꝰ viuit et in nouissimo die ꝛc̄. io. vi. dicit cristus. hec ē autē volūtas pr̄is mei qui misit me vt oīs qui videt filiū ⁊ credit in eū hēat vitā eternā. et ego resuscitabo eū in nouissimo die. in nouissimo loco bñ recunbit qui sepe de die iudicii cogitat ⁊ ad memoriā amaritudinē illius diei reducit. in isto loco bñ recūbit btūs hiero. qui dicebat. siue bibā siue comedā siue dormiā siue quippiā operis faciā semp michi videt꞉ vt illā vocē terribilē audiā. surgite mortui venite ad iudiciū. ¶ Tercius locus nouissimus ē locus īfernalis siue penaꝝ inferni. de qᵒ dicit꞉ puer. v. semita vite sup eruditū vt declinet de inferni nouissimꝰ. hec ē enī nouissima terra. de qua dicit꞉ eze. xxvi. vbi loquit꞉ de ciuitate tyri inclinata. et dixit. quoᵒ peristi vrbs inclinata q̄ hitas in mare scꝫ q̄ fuisti fortis: sꝫ nūc stupebūt naues in die pauoris et turbabūt꞉ īsule ī mari ꝛc̄. postea sequit꞉. cū collocauero te ad terrā nouissimā scꝫ ad īfernū. in nouissimo loco recūbit qui sepe cogitat de inferno vel penis eius. vel de iudicio qd̄ nō cessat vel de morte. de istis locis di꞉ deut. xxxii. gens absq̄ cōsilio ē et sine prudētia: vtinā saperet et intelligerēt ac nouissima ꝓuiderēt scꝫ cōtra mortē contra iudicii crudelitatē. et cōtra penaꝝ īferni acbitatē. dicit꞉ eccle. xxxviii. memēto nouissimoꝝ ⁊ noli obliuisci ꝛc̄. In isto triplici loco dꝫ quilibet iustus corꝫ suū recūbere: vt libēter faciat pniam. et hᵒ ē qd̄ di꞉ hic. si īuitatꝰ fueris ad nuptias recūbe ī nouissimo loco scꝫ vt vites nouissimū locū scꝫ īferni cū rubore ⁊ cōfusiōe magna. ¶ Terciū est q̄to vel quali honore dicūt꞉ esse honorati qui recūbūt ī nouissimo loco honor ille erit qꝛ cū venerit cristꝰ ī morte vel ad iudiciū qui inuitabit illū qui recūbit in nouissimo loco dicet illi. amice qui amas me ⁊ semp amasti. qꝛ sicut di꞉ puer. ix. ego diligētes me diligo. et puer. xiiii. qui oī tēpore diligit amicus ē ascēde supius scꝫ ad eternā gliām. et tūc erit tibi ho

nōr corā discūbentibus hōc est corā omnibus sanctis in e
adē glia quiescētib⁹.sicut dicit² hester.iiii.hoc honore di
gnus est quecūq₃ rex.i.christus voluerit honorare hūc sā
cti cū admiratōe glorificabūt prius huiliatū et dicent il
lud qd̄ dr in psal. Nimis honorati sunt amici tui deus.q2
sicut dr puer.xxix.humilē spū suscipit glia. Ad illā gloriā
eternā nos pducat ille qui viuit et regnat sine fine amen

¶ Dominica.xix.sermo.li.

Magister qd̄ ē mādatū magnū i lege.diliges do.
de.tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aia tua et ex
tota mēte tua ⁊c̄.math.xxii. In hoc totali euan
gelio agitur de duobz. ¶ Primū est de resurrectōe corpo
rū vbi disputatur cōtra heresim saduceoꝝ qui negabāt re
surrectionē corporū.vn̄ in prin⁰ euāgelii dicit². Accesserūt
ad ihesum saducei ⁊c. ¶ Secūdū est de caritate q̄ sistit in
perfectōe decē mādatoꝝ vel in duobus sc₃ in dilectōe dei
et pximi etb⁰ notat² cū dicit. Quia cū silētiū imposuisset
eis cōuenerūt in vnū et iterrogauit eū vnus doctor legis
tētās eū. magister qd̄ est mādatū magnū in lege. ait illi
ihesus. Diliges dn̄m deū tuū ⁊c̄.secūdū ē simile huic.dili
ges pximū tuū sicut teipsum. In istis duobus preceptis
tota lex pēdet et pphete decē precepta ⁊ pfectō p̄ceptoꝝ.
in prima tabula sunt tria p̄cepta deo ptinētia.sicut hētur
exo.xx. Primū est audi israel dn̄s deus tuus vnus ē in es
sencia ⁊ trinus in psona. Scdm̄ ē nō assumes nomē dei tui
in vanū.i.nō iurabis mēdatiū p deū. s₃ sicut dicit christus
math.v.sit sermo vester ē est nō nō. Terciū ē memento vt
diē sabbati sanctifices sc₃ ab omni ope malo ⁊ ab omi ope
seruili quiescēdo. Hec tria ad dei dilectionem ptinēt et q
vnius debemus credere vnitatē.sic̄ dicit christus io.xiiii
si diligitis me mādata mea seruate. Septē alia q̄ scripta
sunt in alia tabula q̄ sunt. honora patrē et matrē.nō occi
des.nō furaberis sc₃ aliena inuito dn̄o nō accipies.nō me
chaberis ptinēt ad pximū et ad dilectionē pximi.sicut di
cit aposto.ro.xiii. qui diligit pximū legē adimpleuit sc₃
q̄tū ad illa precepta q̄ sūt scripta i secūda tabula. In istis

¶ nō mechaberis
nō furtū facies
nō loqueris ... [illegible]
... [illegible]
nō concupisces domum
proximi tui ... [illegible]
... [illegible] nō
... [illegible] ancillam. nō
bouem nō asinum ... [illegible]
... [illegible]

157

ergo duob⁹ mādatis dependet tota lex et prophete. dicit g° christ⁹. diliges dñm deū tuum ₇c. In verbis istis duo sūt cōsiderāda. Primū ē de dilectōe dei. Scdm ē de dilectōe ꝓximi. Circa dilectōnē dei tria possum⁹ cōsiderare. Primū ē q̄re dēm⁹ eū diligere. Scdz ē quō dēm⁹ eū diligere. Terciū ē vide' q̄ sūt illa q̄ faciūt dilectōz dei amittere. ¶Debemus diligere deū ꝓpt' tria ꝙ.

¶Primū ē q₂ nos ad imaginē suā creauit. et q₂ nobis sup omnē creaturā dominiū dedit: oīa sub pedibus nris subiecit. vñ geñ. i. d₂. Faciam⁹ hoīez ad imaginē et similitudinē nrāz vt p₂esit piscibus maris et volatilib⁹ celi ₇c. et in psal. oīa subiecisti sub pedib⁹ eius. ¶Scdm ē quoniā filium suū vt nos a carcere dyaboli redimeret ₇ vt viuerem⁹ per ipsū in mūdū misit et illū ad crucifigendum ꝓ nobis tradidit. i. io. iiii. vñ i h° apparuit caritas dei i nobis quoniā filiū suū vnigeitū misit in mūdū vt viuam⁹ p ipsū. et sicut d₂ ro. viii. si deus ꝓ nobis quid cōtra nos qui etiā ꝓ p₂io filio nō pepercit: sꝫ ꝓ nobis oīnibus tradidit illū ad crucifigendū vt nos a ptāte dyaboli liberaret. ¶Terciū ē q₂ coronā glo₂ie ₇ eterna gaudia eū diligētibus ꝓmittit. vñ iac. i. btūs vir qui suffert tentatōnē. quoniā cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite quā rep₂omisit deus diligētibus se glo. ꝓ p₂iarchas. ₇ apo⁹. i. co₂i. ii. dicit ꝙ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in co₂ hoīs ascēdit q̄ p₂eparauit deus diligētib⁹ se. sicut. i. io. iii. diligamus eū non verbo nec lingua: sꝫ opere ₇c. q₂ sicut dicit btūs aug. ꝓba° dilectōis exhibitō ē operis. ₇ sicut d₂. i. io. iiii. nos diligam⁹ deū quoniā p₂io₂ dilexit nos plus q̄ vxo₂ virū suum plus q̄ maritus vxo₂ē suā. q₂ qñ vxo₂ alicuius dimisit virū suū ꝓpter quēdā ribaldū qñ vult ad eū redire: vir eius vix āt nū q̄ vult eā accipere de certo. sed dñs aīam peccatricē ad eū reuertentē per pñiaz libenter ₇ festināter et letanter semper recipit. vnde iere. iii. vulgo dicitur ꝙ si vir dimiserit vxo₂em et recedens ab eo duxerit virū alterū nūq̄ reuertet' ad eum vltra quasi dicat si reuersa fuerit vix eam de cetero recipiet. se' tu aūt fo₂nicata es. dicit dñs. ꝯ aīa

peccatrix cū amatoribus multis.i.cū demōibꝫ tñ reuerte re ad me et ego suscipiā te scꝫ ad miaꝫ meā dulciter letā ter et festināter:sicut recepit magdalenā in qua erant se ptē demonia.i.vniuersa vicia.sicut hēt' lu.vii. siliter ꝛ fi liū prodiguꝫ q2 cum longe esset mia motus occurrit ei et amplexatꝰ ē eū.vt hēt' lu.xv. Item q2 diligit nos plus ꝗ mater filiū.vñ ysa.xlix.nūquid pōt mater obliuisci infātē suū vt nō misereatur filio vteri sui.et si oblita fuerit ego tñ non obliuiscar tui dicit dñs.et eccle.iiii.miserebit' tui magis ꝗ mater. Propter ista tria dēmus eū diligere. vel possumꝰ dicere ꝙ diligendꝰ ē ꝑpter quattuor rōes.prima est q2 ē creator ad esse.scōa ē q2 ē cōseruator in esse.tercia est q2 ē recreator in bene esse.quarta ē q2 glorificator i op timo eē. ¶ Scōꝫ ē videre quō debemꝰ eū diligere.et scien dū ꝙ ex toto corde.i.ex toto intellectu sine errore ex tota aīa.i.ex tota volūtate sine cōtrarietate ꝛ ex tota mēte.i. meōria sine obliuione. hec nō pñt impleri in via sꝫ imple būt' in patria.sꝫ hoc precipit' hic vt hō videat ad ꝗtā per fectōnē tendere debeat. et sic debemꝰ eū diligere ex toto corde.i sapienter et pseueranter et ex tota aīa.i.dulciter et ardēter ex tota mēte.i.fortiter et sapiēter. ¶ Perseuerā ter et sapiēter dēmus eū diligere sicut bona virgo maria que sola ad pedē crucis remāsit cū filio suo qñ positꝰ erat in cruce. vñ isa.xiii.dicit christus. torcular calcaui solus et de gētibꝫ nō ē vir mecū.nō dicit mulier ꝑpter gloriosā virginē ꝗ cū ipso remāsit ad pedē crucis oībꝫ aliis recedē tibus tūc ipletū fuit qd dicit simeon de ea lu.iii.et tuam ipsius aīaꝫ o btā virgo pertrāsibit gladius.glo. dicte pas sionis q2 nō potuit videre crucifigi filiū suū sine affectu materni doloris. illi ergo cū ea perseuerāter et sapienter diligūt eū ex toto corde qui in eius dilectōne perseuerāt vsqꝫ ad mortē. Itē dulciter et ardēter sicut fecit btā mag dalena.de qua d2 lu.vii.dimittūt' ei pctā multa quoniaꝫ dilexit multū.et bea.gre.ardor caritatis in ea rubiginem delictoꝝ cōbussit quō enī ardēter et dulciter dilexit ostē ditur io.vltio.vbi d2 ꝙ vna sabbati.i.die dnica mane venit

Diligendꝰ ꝯ ꝑ amor

ad monumentū et stabat foris plorās ⁊ dixit ei angelus.
mulier quid ploras quē q̄ris? et ipsa dicit. dn̄e si tu sustu
listi eū dicito michi vbi posuisti eū et ego eū tollā. hoc di
cebat ex ardore karitatis qua eū diligebat. ardēter eū di
ligit qui oēs cogitatiōes suas et oīa desideria ꝓ posse suo
in eū ponit. ẜm ꝙ di2 puer. iii. in oībus viis tuis cogita il
lū et ipse diriget gressus tuos. Itē fortiter sicut fecit bea
tus paulus qui dicebat. ro. viii. c̄tus sū q2 neq3 mors neq3
vita neq3 angeli neq3 pricipat9 neq3 virtutes neq3 alia cre
atura aliq̄ poterit nos separare a caritate q̄ ē in cristo ihe
su dn̄o nr̄o. fortiter eū diligit qui nec famē nec sitim nec
mortē timet sustinere ꝓ amore illius. vn̄ canti. viii. di2. for
tis ē vt mors dilectio. et. i. io. iiii. di2 ꝙ timor nō ē in carita
te: sȝ ꝑfecta caritas foras mittit timorē ¶ Terciū ē vide
re q̄ sunt illa q̄ faciūt dei dilectionē amittere. et sciēdū ē
ꝙ tria. ¶ Primū ē amor mūdane ꝓsperitatis et vanitatis.
vn̄ iaco. iiii. amicicia h9 mūdi inimicicia ē deo ⁊c. et io. di2. i.
io. iii. nolite diligere mūdū neq3 ea q̄ in mūdo sūt. qui au
tē diligit mūdū nō ē caritas patris in eo. mūdi ꝓsꝑitatē
nemo dȝ diligere multū. q2 sepe aufert dilectionē et nō ē
ibi nisi vanitas ⁊ mēdaciū. vn̄ di2 in psal. filii hoīm vsqueq°
graui corde vt quid diligitis vanitatē et q̄ritis mēdaciū.
vanitatē appellat ea q̄ sūt in mūdo. q2 nec essentie hn̄t so
liditatē: sȝ tenebrarū vanitatē. vn̄ ipsa sūt quasi vmbra. vn̄
sapi. i. quid ꝓfuit nobis iactātia: omia quasi vmbra trāsie
rūt et quasi nūcius preteriēs. vn̄ dicit ꝙ diuitie sunt q̄dā
iactātia et nō veritas. q2 trāsierūt oīa sicut vmbra nō hn̄t
essentie soliditatē: sȝ tenebrarū caliginē. q2 rationem tene
brant et offuscāt. vn̄ geñ. ii. dicit2. ꝙ tenebre erāt sup faciē
abyssi. i. sup cupiditatis ꝓfūdū. sequit2 autē velud nūcius
preteriēs eterne dānatōis. vn̄ grego. continuus successus
rerū tēporaliū eterne dānatōis ē indiciū. Scdm ē amor ꝓ
prie carnis. vn̄. ro. viii. sapiētia carnis inimica ē ⁊c. sapien
tia carnis ē vinū et pinguia diligere. sicut di2 puer. xxix.
qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabi2. preterea sapiētia car
nis est parū laborare et bn̄ comedere ⁊ desideria carnis in

omnibus et per oīa facere et ex istis pueniт luxuriā carnis sicut dr eze. hec fuit iniquitas sodome saturitas panis et ociū zc. ex ista sapiētia carnis puenit peccatū luxurie et gule: sz gulosi et luxuriosi sapiētes sunt vt malefaciāt. bn aūt face nescierū. sicut hēt iere. vi. isti diligunt sibi noxia. cōtra tales clamat sapiēs. puer. i. vsqueq parvuli diligitis infantiā et stulti ea q̄ sunt sibi noxia cupiūt sicut paruuli sensu. vere stulti sunt gulosi et luxiriosi qz ppter modicā et breuē delectationē thesaurū quē habēt in vasis fictilibz scz aīas suas quas christus pcioso sāguine suo redemit dāt dyabolo et amittūt p illa modica delectatōe eterna gaudia. io dicit beatus greg q maior ē insania q pro modica delectatione obligare se ad eterna suplicia et amittere gaudia eterna. Isti sunt stulti mercatores qz ipsi dederunt preciosa pro vili vt refocillarent aīas suas. sicut dr treñ. i. Terciū ē odiū fratris. vñ. i. io. iiii. qui ñ diligit nō nouit deū qz deus caritas ē: ēte qui nō diligit fratrē suū ppter deū in tenebris ē. vñ. i. io. ii. qui diligit in lumie manet. qui aūt odit fratrē suū in tenebris ē et i tenebris ambulat zc. De istis pōt dici q magis dilexerūt tenebra q̄ lumen grē dei. sicut dr io. iii. de iudeis. qui vult g deū bn diligere dz cupiditatē terrenorū fugere et carnis desideria deuitare et maxie oē odiū a corde suo remouere et dz pximū suū sicut seipsū diligere. h est scdm qd dr. diliges pximū tuū zc. scz pximū inimicuz. vñ math. v. dicit christus diligite iimicos vrōs zc. Itē pximū amicū. vñ leui. xix. diliges amicū tuū zc. sicut te ipsuz Itē qz illud ē debitū. vñ ro. xiii. nemini quicq debeatis nisi vt inuicē diligatis h ē debitū q plus soluit eo āplius crescit et multiplicat. dicit g dñs diliges pximū tuū sicut te ipsū scz ex caritatis affectu et effectu. vel in q te ipsū scz in deo vel ppter qd teipsū scz pter deū. Itē quo teipsuz. i. supra res et supra corpus ppriū et citra deū. vel sic teipsū. i. ad qd teipsū. i. ad grām in psenti et gliam in futuro. Ad illaz gliāz sempiternā pducat nos ihesus christus amen.

Dominica. xx. post festum trinitatis sermo. lii.

159

Ait dñs paralitico surge tole lectū tuū et vade in domū tuā zc. math. ix. In verbis istis tria sūt cōsiderāda nobis. Primū est q̄d significat paraliticus iste et qua°² portitores qui debēt eū ad christuz afferre vt sanet eū a sua ifirmitate. Secūdū ē quis ē ille lectus a q° dz surgere et quē dz tollere. Terciū est q̄ ē illa domus i quā pcipit² ire. Primū notat² cū dicit. ait dñs paralitico. Scdm cū dicit. surge tolle lectū tuū. Terciū cū dicit. vade in domū tuā. Per istū palticū significa² quilz peccator iacēs in lecto pcti. vñ lect⁹ pctūm ē in q° quiescit pctōr cū in eo delectat². sicut dicit glo. palisis ē morbus qui mēbrū qd accipit inutile reddit et vitales motus itercludit et acutissime pūgit: palisis pctūm mortale significat. q2 hominē pctōrē facit et reddit inutilē ⁊ pigrū ad oē opus gratuitū. vñ in psal. dr de pctōribus. oēs declinauerūt simul inutiles fcti sūt nō ē qui faciat bonū zc. et iob. xv. celi nō sunt mūdi in cōspectu ei⁹ quāto magis abhoiabilis corā deo dr et inutilis hō qui bibit quasi aquaz iniquitatē ꝑpter imūdiciā pcti ex actu inutilis dr ad opus gratuitū. q2 oia bona facta i pctō mortali inutilia sunt ad habēdū vitā eternā. vñ psa. lix. opa eoꝝ pctōꝝ scz opa inutilia ⁊ opa iniquitatis in manibz eoꝝ. ꝑterea pctūm mortale vitales motus grē dei et sapiētie dei intercludit. q2 sicut sapi. i. dici². in maliuolā aiam nō itroibit sapiētia neꝗ inhitabit in corpe subdito pctis. ꝑterea peccatū mortale accutissimū dolorē igerit ꝗuis nō sentia² in carne. vere acutissimū dolorē igerit. q2 corpus ⁊ aiam interficit: vñ eccle. xxi. dētes eius sic dētes leonis iterficiētes aias qua si rumphea bis acuta. bisacuta dicit peccatuz mortale q2 corpus et animā interficit. paraliticus g° iste significat pctōrē. sz qui vult sanari ab ifirmitate pcti oz ꝓ ad c̄stum qui solo sermone sanat oia ⁊ qui ē sūm⁹ medic⁹ apporte².

Portitores ad deū qua°² Sz sciēdū ꝓ sicut dr mar. ii et lu. vi. paltic⁹ iste a iiii°² portaba² qui eū obtulerūt christo. ita a iiii°² oz oēm pctōrē portari ⁊ offerri deo. Prim⁹ portitor pōt dici timor iudicii siue tior dei

omīpotētis. vn̄ sapi. i. iniciū sapiētie timor dn̄i. et sicut dr̄ prouer. xv. per timorē dn̄i declinat omīs hō a pctō. timere debet quilibet dn̄m ꝛ ꝓpter eius timorē recedere a pctō. sicut dicit math. x. potēs est oībus dn̄s mittere corpus et aīam in iehēna. Secūdus ē cōsideratō ignis īfernalis oīa deuorātis. vn̄ ysa. xxviii. quis poterit de vobis hītare cū igne deuorāte: et quis ex vobis hītabit cū ardoribus sempiternis. Tercius est cōsideratio siue memoria mortis. vn̄ eccle. vi. dr̄. memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. et greg. facile cōtēnit oīa qui semꝑ se existmat moriturū. Quartus est cōsideratio magne mīe et benignitatis creatoris. ipse ē benignus ad infirmitates pctōꝝ sanādū ꝛ pctōres ad pn̄iam recipiēdū. vn̄ ioelis. ii. cōuertimini ad dn̄m deū vestrū qꝛ benignus ꝛ misericors ē. et ro. ii. an ignoras quoniā benignitas dei te ad pn̄iam adducit. Vel quattuor portitores pn̄t dici quaꝰ affectus aīe qui sūt dolor de peccatis: timor de suppliciis: spes de bn̄ficiis a deo collatis ꝛ de eternis gaudiū. Isti quaꝰ portitores dn̄t paraliticū. i. pctōrē in lecto peccati iacentē ad cristū afferre vt eū sanet a sua īfirmitate. modus sanādi fuit qꝛ cristus dixit ei. surge tolle ꝛc. Scdō m̄ ē videre quis ē iste lectus a quo dꝫ surgere et quē debet tollere. lectus iste ē pctūm in qꝰ pctōr quiescit cum in eo delectaꝛ. a lecto pcti surgit cū pctā deserit. in domū suā vadit cū bn̄ opando in vitam eternā ꝓficit. dixit gꝰ ei cristus. surge ꝛc. Sciēdū ē ꝙ tribus hominibus dr̄ surge. sedēti iacēti: dormiēti. sedet hō per cōsensum et delectationē: iacet ꝑ prauā opationē: dormit ꝑ peccati cōsuetudinē. de sedente dicitꝛ in psal. surgi. postꝗ̄ sederitis ꝛc. de iacēte dr̄ iosue. vii. vbi dn̄s dicit ad iosue. surge cur iaces ꝓnus in terra. peccauit populus tuus israhel ꝛc. de dormiēte dicit apo. ephe. v. surge qui dormis et exurge a mortuis. gꝰ est hic triplex peccatū dimittere. surge. sequitꝛ. tolle lectū tuū. In verbo tollendi duo sunt notabilia scilicet remotio et portatio. vn̄ notabiliter dicit. surge tolle. i. dimitte pctūm et pn̄iam ꝑ pctō iustine. i. in corpore tuo pn̄iaꝫ age. dicit gꝰ. tolle lectū tuū ꝛc.

160

Lectus malus quadruplex.

Sciendō est ꝙ duplex est lectus scꝫ malus et bonus. et lectus malus quadruplex ē. Primꝰ ē superbie siue supboꝝ in isto iacent arrogātes de se presumētes et de bonis suis se iactātes et oēs superbi. de istis lectis superboꝝ dicitur hester. i. vbi dicitᷣ lectuli sunt aurei et argentei sup pauimētū smaragdo et topazion stratū lapides dispositi erāt ꝙ mira varietate pictura decorabat. certe in lectis supborū tria sūt reprehēsibilia mollicies culcitraꝝ preciositas coopertimētoꝝ et magnitudo lectorū. qꝛ sūt aliqui ita supbi ꝙ tam magnos habere lectos volūt ꝙ etiā diabolus bñ pōt cū eis iacere meliꝰ ꝙ̄ in paruo lecto sed cū paupibus nō iuenit diabolꝰ vbi requiescat. vñ isa. xxxviii. cū angustatū ē stratū in altū decidat. Certe isti superbi qui iacēt in lectis ita superbe multū deberent timere illud. qđ dꝛ amos. vi. ve qui dormitis in lectis eburneis et lasciuitis in stratis vestris. Scđus lectꝰ ē cupiditatis ⁊ auaricie in isto iacēt cupidi et auari et vsurarii iste lectꝰ pōt dici lectus acab. de quo dicitᷣ. iii. re. xxi. proiciēs se acab in lectulū suū vertit faciē suā ad parietē et nō comedit paneꝫ qꝛ nō poterat vineā naboth possidere. Acab cupidus significat qui male cupiūt vineas et aliena bona ꝓximoꝝ suorū. lectus eius ē lectus cupiditatis. siliter dꝛ apoc. ii. mittā eā in lectū iezabel et qui mechātᷣ cū ea in tribulatōne maxia erūt. Iezabel sterquiliniū vel fluxus sterquilinii interpretatᷣ ⁊ significat auarū ad quē fluūt vndiqꝫ stercora .i. ista tēporalia q̄ oia reputauit paulus aplūs vt stercora vt christū lucrifaceret. vt hēᷣ phill. iii. et certe qui mechātur cū ea. i. cū auaricia in magna tribulatōe sūt et erunt. Sūt qꝛ diuitie sūt spine q̄ nō permittūt in pace dormire vñ eccl. vii. saturitas diuitis nō sinit eū dormire. Certe auari ⁊ cupidi hac sūt i magna tribulatōe et magno labore vt acq̄rāt ditias maiore i possidēdo: sꝫ i fine i maxia tribulatōe erūt quoniā oia dimittūt ⁊ dimittēt ⁊ secū nichil dꝫ ditiis afferent ⁊ quoniā veiet eis post mortē iopia et oīs

angustia. vñ iob.xxvii. diues cũ dormierit nichil secũ af fert aperiet oculos et nichil inueiet apprehẽdet eũ quasi aqua inopia nocte opprimet eũ tẽpestas tollet eũ ventus vrẽs et velut turbo rapiet de loco suo zc. ⁊ tunc ipsi cupi di et auari. sicut dr sapi. v. pre ãgustia spũs clamabũt ge mẽtes lassati sum⁹ i via iiquitatis ⁊ pditõnis zc. ¶ Terci us lectus ẽ carnalis voluptatis ⁊ luxurie in q° iacẽt car nales cũ luxuriosis. iste lect⁹ ẽ lect⁹ porci fetid⁹ et luxu riosus. de isto dr ii. parali. xvi. posuerũt vas sup lectũ ple nũ aromatib⁹ ⁊ vnguẽtis meretriciis q̃ erãt pigmẽtario rũ. i. demonũ arte cõfecta. et puer. vii. dr mulier fornicari a vecordi iueni intexui floribꝰ lectũ meũ. i. voluptatibus liquẽtib⁹ luxuriosos straui tapetib⁹ pictis ex egypto zc. diuersis voluptatib⁹ scz iocis et ãplexib⁹ ⁊ verbis ⁊ risu et osculis q̃ oĩa sũt ex egypto qꝛ oĩa ista ad merorẽ iferni ducũt scdz illd̃ vi. ve qui ridetis qꝛ flebitis. ¶ Quart⁹ lect⁹ ẽ pigricie. de isto lecto dr puer. xxvi. sic ostiũ verti in cardine ita pigri i lecto suo. ⁊ sicut dicit apo. ro. xii. ho ra ẽ iam nos de somno surgere scz pigricie ad excitãdũ ⁊ remouẽdũ pigriciã et ociũ iuitat nos salomõ et docet pro uidẽtiã. puer. vi. dicẽs. o miser vade ad formicã et cõside vias eius disce sapiam ab ea q̃ cũ nõ habeat ducem in ex emplo nec preceptorẽ. i. rõnem q̃ eã vrgeat vt habes o hõ. et tñ parat sibi cibũ in estate ꝙ comedat in hyeme. mõ est tẽpus seminãdi et operãdi et triticũ in celesti horreo con gregãdi. postea se͛: vsqueq° piger dormis qñ de somno ꝯ surges zc. de isto lecto dr hic. surge per dolorẽ tolle lectũ tuũ in q° iacuisti diu p pcti delectatõnẽ. ¶ Certe qui nõ sur rexerit de isto q̃druplici lecto p cõtritõnẽ et eũ nõ reoue at per cõfessionẽ et pniam in fine ponet͛ in lectũ inferni qui ẽ lectus dur⁹ ⁊ ferreus hic ẽ lect⁹ og regis basan hñs x. cubitos lõgitudinis. et iiii°ᵃ latitudinis. Og congre gãs iterpretat͛ et significat dyabolũ qui vult oẽs aĩas in iferno cõgregare lect⁹ ei⁹ ẽ ipẽ locus iferni ⁊ dr ferreus ꝓpter penaꝝ duriciã ⁊ crudelitatẽ per. ix. cubitos eius lõ gitudinis significantur nouem pene que sunt in inferno

quē cōtinētur in istis versibꝫ. Indice scripturā: caligo: vincla: flagella: frigus: flamma: timor: vermis: cōfusio: fetor. Sunt baratri pene quas dꝫ quisqꝫ timere. Per quatuor cubitos latitudinis significātur alie quatuor pene q̄ erūt ibi. prima est carētia visiōis dei. scda totius boni defectus. tercia erit q2 irascetur sibi et maledicet suo creatori. quarta erit desperatio oīs auxilii. de istis dicitur simul ysa. viii. nō erit eis lux matutina et ptrāsibit p eā et corrūpet ꝛ esuriet: et cū esurierit irasceretur et maledicet regi suo et deo suo. ecce tercia. et suspiciet sursum et ad terrā mouebitur et ecce tribulatio et āgustie et tenebre ꝛ dissolutio. ecce quarta. culcitra dānatorꝫ erit tinea et vermes erūt cooperimētū eorꝫ. vn̄ ysa. xiiii. detractata est supbia tua ad infernū i. o peccator detractus ad inferos propter supbiā tuam subter te sternetur tinea. et cooperimētū tuū erit vermes.

Lectus bonus quadruplex.

Est aūt lectus bonus quadruplex. Primus est cōsciencia bona ꝛ pura in qua quiescit christus cū sponsa sua qn̄ ē bn̄ lotus lachrimis cōpūctōis. de isto dr in psal. Lauabo p singulas noctes lectū meū lacrimis meis stratū meū rigabo. de isto lecto dicit spōsa. canti. i. lectus nr̄ floridus ē floridus dꝫ esse lectulus iste gemitibus et suspiriis ꝛ bonis desideriis et floridus dꝫ esse rosis caritatis et liliis castitatis violis hūilitatis: obsequio pietatis ꝛ bn̄ficio hospitalitatis. Secūdus ē quies cōtēplatōis sācte in quo lecto spōsa. i. sancta aīa cū spōso suo. i. cū christo quiescit ꝛ reficitur et āplexibus spōsi fruitur et oculis spūalibus delectatur. Iste lectus similiter floridus ē floribus sctāꝝ meditationū ꝛ bonaꝝ locutionū et deuotaꝝ orōnū ꝛ celestiū gaudioꝝ. de isto lecto dicit spōsa cāti. iii. in lectulo meo p noctes q̄siui quē diligit aīa mea. et iob. xxviii. de isto loquitur nobis deus p somnū in visione nocturna qn̄ enim ruit timor super homines et dormiūt in lecto tūc aperit aures viroꝝ et tūc loquitur nobis p somnū. i. cum exteriori cura subtrahimur in visione nocturna. i. in intelligētia tenui et obscura qualis potest esse in hac vita mortali quādo irruit timor sup

homines.i. qn̄ cessant hoies ab exteriori sensu et dormiūt in lecto suo.i.in lecto mētis quiescūt.tūc iquiete pure cōsciētie et mētis solitarie aperit dn̄s aures intelligētie virorꝫ qui viriliter a terrenis curis se substrahūt et celestibus intendūt. ¶Tercius di² crux gloriosa. In isto lecto iacuit cristus fere totus lect⁹ iste fuit rigatus precioso sanguine eius exeūte de maībus et pedibus ꝛ de latere dextro eius. lectus iste multuꝫ fuit durus. de isto lecto dicit augu. lectuꝫ suū dimisit cristus discipulis suis. quilꝫ qui vult in isto lecto quiescere iaceat ꝛ moria² in cruce: si vult cristū crucifixū placatū videre. et berñ. circuire celū possum et terrā mare et oīa q̄ in eis sunt et nō inuenio te nisi in cruce. o bone ihesu ibi iaces ibi cubas ibi dormis in meridie. in isto lecto iacēt cū cristo: carnē suā ꝑ amore suo crucifigētes pauptatē suā et passionē suā ad memoriā reducētes. et hoc ē qđ di² treñ. iii. recordare pauptatis mee ꝛ terrā absinthii et fellis ꝛc̄. ¶Quartus lectus dicit² beatitudo eterna. de isto lecto di² eze. xxiii. sedisti. i. sedebis in lecto pulcherrimo et mēsa ē ornata an̄ te. de ista mēsa dicit² lu. xxii. ego dispono vobis sicut disposuit michi pater meus regnū vt edatis scꝫ panē vite et bibatis vinū scꝫ eterne leticie sup mēsaꝫ meā. i. in eterna beatitudie. de isto lecto di² cāti. iii. an lectū salomonis. xl. fortes ambiūt ex fortissimis israel. lectus viri pacifici est beatitudo eterna in quo rex cū sanctis quiescit. istum lectū ambiūt. xl. fortes. i. vniuersi predicatores ꝛ clerici in regnū: decalogū legis ad implētes ex fortissimis israhel scꝫ qui sunt fortissimi ꝑ fidē vel ꝓm carnē ad resecādū supflua ꝛ ad honores repellendos ꝛ cōsumēdos. iste lectus ē pulcherrimus ꝛ floridus omni genere florꝫ: rosis martirū: liliis virginū: violis confessorꝫ. In isto quadruplici lecto quiescit dn̄s cū aīabꝫ sanctis. sꝫ i ꝑdicto q̄druplici lecto q̄escit dyabolus cū pctōribus. et iō illū q̄druplicē lectuꝫ quilꝫ a se dꝫ remouere et debet i domū suā ire. et hoc ē qđ di² hic. vade i domū tuā.

¶De triplici domo ad quā debemus ire. ¶Terciū ē videre q̄ ē illa do⁹ i quā debemus ire. Et sciēdū ꝙ do⁹ illa

triplex est. Prima est sancta ecclesia in quā debꝫ quilibet ire per sacramētoꝝ preceptionē et verā fidē qꝛ omnes qui ex fuerit peribūt. vñ geñ. vii. legitur ꝙ omnes qui ex archā iuenti fuerūt perierūt. exo. ix. quicquid in agro fuerit grandine percussum ē. et iosue. vi. quicquid extra domū inuētꝰ fuit periit. Scḋa domus nostra ē conscientia in quā debemus ire per sollicitā discussionē. vñ sapi. viii. intraui in domū meā cōquiescam ibi. i. nō circuibo per alias cōscientias. qꝛ sicut dꝛ eccle. xxii. vita nūq̄ hospitādi de domo in domū. et eccle. xxi. dꝛ ꝙ pes fatui facilis ē in domū ꝓximi. ido dꝛ eccle. xxxii. precurre prior in domū tuā et illic aduocate et illic lude et age contentiones tuas.

Tercia est celestis patria in quā debemus ire per profectū de virtute in virtutē et per bonā et cōtinuā operationē. de ista domo dꝛ psal. letatus sum in his que dicta sūt michi ꝛc̄. et alibi. gloria et diuicie in domo eius. Ad illam nos perducat iesus christus amen.

De eodem additio sermo. liii.

Ascendente iesu in nauiculā secuti sūt eū discipuli eiꝰ. mare ē mūdus. vñ psal. hoc mare magnū ꝛ spaciosū ꝛc̄. qḋ nō possumus pertrāsire sine macula pnīe. qui vellet ꝑtransire stultus esset valde si poneret se in vase. vii. pedū longitudine et. v. pedū in latitudine et vi. pedū in altitudine. quia statim submergeretur. ergo similiter stultꝰ ē qui credit se ꝑtransire mare mūdi per prauā pnīam cū multa mala fecerit. Item stultus est valde qui in naue existens in medio mari hodie remoueret vnā plancā cras aliā quoniā statim possꝫ submergi similiter stultꝰ ē qui hodie remoueret vnā partē penitentie et cras aliā. Itē stultꝰ esset valde qui existens in periculo maris ꝓpter derisionē nō itraret nauē vbi possꝫ saluari. siliter stultꝰ ē qui ꝓpt derisionē hoīm exn̄s ī piclō huius mundi nō intrat in nauiculam penitentie. Itē qui vult pertransire mare oportet vt se totum ponat in naui. qꝛ stultus esset valde si poneret partē sui ex et aliā partē intra. siliter q̄ vult ꝑtrāsire mare huiꝰ mūdi oportet ꝙ se

totū ponat in nauicula penitētie quod est contra illos q̄ induūtur tātū laneis et detrahūt aliis: vel indiscrete vident mulieres et ita ponūt in nauicula pn̄ie humeros nō labia nec oculos. Itē stult⁹ esset valde qui ꝑpter derisionē hoīm exiret de naue et itraret in mare vbi periclitaretur. siliter qui ē in nauicula pn̄ie stultissim⁹ ē qui ꝑpter derisionē hoīm exit de nauicula pn̄ie. Itē qn̄ꝫ qui ē in maxīa naue nō pōt pertrāsire. siliter aliq̄ hō qui se ponit ī maxima pn̄ia nō pōt ptrāsire ꝑpter tediū qd̄ patit᷑. Itē qui est in nauicula nō pōt viuere deliciose. siliter qui ē in nauicula pn̄ie nō debet viuere deliciose. Itē si quis hō magn⁹ diceret multis venite in istā nauē et qn̄ veneritis ad portū faciā vos valde diuites ꝶ milites vel epōs. g° cum domin⁹ dicat et ꝑmittat oībꝫ qui ascenderūt nauē pn̄ie ꝙ faceret eos diuites oēs deberēt ascendere.

Pericula septē que impediūt trāsitū nostrū.

Et notand̄ ꝙ septē sūt pericula q̄ impediūt nauē ne mare pertranseat que significāt pctā mortalia q̄ siliter nos impediūt ne mare hui⁹ mūdi salubriter transeam⁹. vnde versus. Ventus pax cant⁹ pondus pus scilla caribdis. sicut vētus facit qnꝫ nauē submergi ita superbia q̄ per vētū designat᷑ facit submergi pn̄iaꝫ vel illū qui est in peitencia. vn̄ psal. tanq̄ puluis quē ꝓicit vētus a facie terre Sūt autē quattuor venti q̄ designāt iiii°ꝛ ventos suꝑbie est eni vētus qui ꝓueīt ab oriēte ꝛ significat vētū suꝑbie qui ꝓueīt ab oriēte. i. a natiuitate. multi sūt qui suꝑbiunt ex eo ꝙ sunt orti ex clarissimo sanguine. de quibus ꝓpheta. gloria eoꝝ est ab vtero et partu: sed si bene cōsiderarēt nō superbirent. si quis esset extract⁹ de cloaca nō superbiret: sed valde se humiliaret. nos oēs tam pauperes q̄ⁿ diuites extracti sum⁹ quasi de cloaca de ventre sumus extracti qui est īmundior cloaca. nisi eni essent ventres cloace essent bona cellaria cloace sunt immunde per ventres nō ventres per cloacas. g° qui bene consideraret nō superbiret. Itē ē vēt⁹ q̄ ꝓueīt a meridie et sigificat superbiā q̄ ꝓuenit a ꝓsperitate q̄ significa᷑ per meridiē diuitie nobis

date sūt ad reuelandū nostrā miseriam et ne cadamus in desperatōnē valde stultus esset scabiosus qui superbiret ex eo ꝙ hēret pulchrū capellū gᵒ siliter ꝛc̄. Itē ē vētus q̄ ꝓuenit ab occidēte et significat supbiā q̄ ꝓueīt a pulchritudine carnis: sꝫ aliq̄ nō debēt supbire ꝓpter pulchritudinē carnis cū portēt botas plenas stercoribꝰ. vētres eī sūt bote plene stercoribꝰ. nullꝰ enī ē botariꝰ qui superbiat ex eo ꝙ portat botā ꝛc̄. ¶ Itē est vētus qui ꝓueīt ab aquilone et significat superbiā q̄ ꝓueīt a ptāte. vn̄ lucifer. ponā sedē meā ad aquilonē. si bn̄ cōsideraremꝰ casum dyaboli nō superbiremꝰ de ptāte. Scōm periculū. qd̄ ē in mari ē pax i. serenitas qd̄ fit qn̄ nullus ē in mari ventꝰ. et nauis tūc est in quiete ꝛ tūc veiunt itūatōes et faciūt nauē piclitari p illud piculū designa² accidia. siliter qn̄ꝫ hō qui ē in diuitiis suis nullā habet aduersitatē nullā īfirmitatē nō est in aliquo labore. ꝛ tūc veiunt itūatōes. i. motus carnales et faciūt nauē submergi. ¶ Terciū periculū maris ē cantus syrenaꝝ q̄ per suū cantū attrahūt nautas ad se et sic periclitant². siliter mulieres p suū dulcē cantū in choreis attrahūt iuuenes et sic eos decipiūt. per illd̄ periculū designat² luxuria. Dicit² ꝙ vlixes qn̄ itrauit mare fecit obturari aures suas et aures nautarū pice ne audirēt cātꝰ sirenarū. et siliter fecit ligari se. siliter nos debemꝰ obturare aures nrās ne audiamꝰ cantꝰ mulierū. ¶ Quartū periculū maris ē pondꝰ qn̄ enī nauis nimis ē onerata de facili pōt submergi. siliter qn̄ hō nimis ē honeratꝰ diuitiis d̄ facili submergit² ī mari huius mūdi. p illd̄ periculū designat² auaricia. ¶ Quītū periculū maris ē putredo. si enī putrefieret nauis vel essꝫ putrefacta possꝫ cito submergi per hᵒ designa² īuidia. de qua salomon ꝓuer. putredo ossiū iuidia. ¶ Sextū piculū ē scilla scilla ē saxū in mari coopertū aquis maris ad quod franguntur naues per quod significatur ira. vnde in prouerbiis. graue est saxū et onerosa arena: sed ira vtroqꝫ grauior. ¶ Septimū periculum est caribdis vbi absorbuntur per quod designatur gula ꝗ totum absorbet ꝛc̄.

Dominica xxi. sermo liiii.

Amice quõ huc itrasti nõ habens vestẽ nuptialẽ 2c. mat. xxii. In istis verbis ad p̃ns tria sũt cõsiderãda. Primũ ẽ q̃ sunt iste nuptie quas iste rex fecit filio suo a quibꝫ eiectus ẽ ille qui nõ fuit idutꝰ veste nuptiali. Scdõꝫ ẽ q̃ fuerũt caẽ quare precepit eũ i tenebras exteriores eici et in pedibus et manibus ligari. Terciũ ẽ videre q̃ sũt porte per quas quilibꝫ iustus dꝫ itrare ad nuptias paradisi. Primũ ẽ videre que sũt iste nuptie quas iste rex fecit filio suo. s. christo. Et sciẽduꝫ q̃ duo sũt genera nuptiarum. Sũt nuptie spũales cõiũctõ ecclesie et christi. et hꝰ dicit apo. ephe. v. sacramẽtũ hꝰ magnum est ego dico in christo et in ecclesia. vterus virginalis fuit thalamus istarum nuptiarum. spõsalia primo cõtracta fuerũt in p̃iarchis ꝛ pphetis quibꝫ a christo fuit p̃missũ. in cruce ẽ cõfirmatũ: sꝫ cõsũmatũ in patria cũ itroducetꝰ spõsa in thalamũ spõsi et plenarie bonis eius pfruetꝰ ꝛ tũc ibi erũt magne nuptie. s. scde. de quibꝫ dꝛ apoc. xix. venerũt nuptie agni ꝛ vxor eius prepauit se 2c. Postea seꝰ. beati qui vocati sũt ad cenã agni. i. ad gloriã. a nuptiis eccie piectus ẽ ille qui nõ hẽbat vestẽ nuptialẽ. i. caritatẽ. ad nuptias padisi nullus vnq̃ itrauit nec itrabit q̃ ab eis eiciatꝰ. sꝫ qñ erũt implete nuptie discũbẽtiũ tũc intrabit christus ad iudiciũ vt videat. i. vt videri faciat discũbentes qꝛ in iudicio faciet videri qualis sit vnusquisqꝫ et cũ videbit ibi hoĩeꝫ nõ vestitũ veste nuptiali. i. habẽtẽ fidẽ ꝛ nõ caritatẽ q̃ ẽ vestis nuptialis tũc dicꝫ illi. amice per fidẽ sꝫ inimice per prauã opatõnẽ quõ ausus fuisti intrare huc nõ hñs vestẽ nuptialẽ. i. caritatẽ at ille tunc obmutescet qꝛ nõ erit ibi locus negãdi aliquid vbi deus iudex ẽ et testis tũc nõ poterit rñdere. sicut dꝛ iob. x. nõ poterit vnũ rñdere p mille. tũc dicet dñs ligatis manibus et pedibꝫ 2c. Scdõꝫ ẽ videre q̃re dñs precepit eũ eici i tenebras exteriores et ligari eũ pedibus et manibꝫ. due caẽ fuerũt quare dñs precepit eũ eici in tenebras exteriores ꝛ ligari eũ i maĩbꝫ ꝛ pedibꝫ. prima cã fuit qꝛ ñ fuit vesti

tus veste nuptiali. secūda causa fuit: q2 nō intrauit p por
tā scz pnie q2 pnia porta ē paradisi. q2 sicut di² lu.xiii. nisi
pniam egeritis oēs simul pibitis. preterea pedes precepit
ligari et manus. pedes q2 ligatos hūit eūdi ad deū sicut
dicit² puer.i. illos hūit veloces currēdū ad malū vt ad cho
reas et tabernas ⁊ ad lupanaria et ad faciendū alia pctā.
et q2 pedibus potuit fugere peccatū et nō fugit et dyabo
lum. ſm φ dici² iob.xx. fugite quasi a facie gladii. et iaco.
in epistola. resistite dyabolo scz eū fugiēdo et fugiet a vo
bis. iō merito precipit² vt ligatis pedibus piciat² in tene
bras exteriores ne possit fugere ⁊ ne possit decetero de pe
nis iferni exire. Itē precepit similiter vt ligatis manibus
ibi piciat². q2 de manibus defēdere se potuit a dyabolo et
nō fecit. q2 manus habuit ad bñ opandū. sicut di² eccl.ix.
quodcūqȝ pōt manus tua instāter opare ⁊c. et q2 opari no
luit dū potuit. iō precepit dñs vt manus eius ligētur ne
possit de cetero opari qđ valeat ei ad meritū et ne possit
se defēdere a dyabolo. ideo precipit² vt ligatis manibus pi
ciat² in tenebras exteriores quas habebūt pctōres i iferno
quoniā habuerūt hic i aīa tenebras iteriores. vñ ysay.viii.
nō erit eis lux matutina ⁊c. sequit². suspiciat sursum ⁊ ad
terrā intuebit² et ecce tribulatio ⁊ angustia ⁊c. ibi erit fle
tus: q2 noluerūt hic flere pctā sua. vñ luc.vi. di². ve vobis
qui ridetis q2 flebitis. ille flet⁹ erit ppetuus. ibi plorabūt
pctōres sine fine. ibi erit stridor dētiū ppter edacitatē de
qua gauisi sunt et ppter detractionē et immūdiciā et p
pter fauorē in alterū ipsi pctōres in iferno stridebūt dēti
bus suis. sicut hoīes febres hñtes. vñ psal. pctōr videbit ⁊
irascet²: dētibus suis fremet ⁊ tabescet ⁊c. sicut dicit glo.
ibi singula mēbra: ibi singulis penis subicient²: q2 hic sin
gulis viciis fuierūt. qui vult penas eternas vitare et vt
a dño in iudicio nō redarguat². et qui vult in paradisum
intrare oȝ φ induat² veste nuptiali. i. caritate et p portas
oportet eū itrare.

Porte paradisi.xii.

Terciū est videre q̄ sunt porte per quas quilibet cristia
nus debet ad nuptias paradisi intrare. Et sciēdum φ.xii.

sunt. ¶ Prima ē baptismus siue inocētia baptismalis. vñ io. iii. nisi quis renatus fuerit ex aqua visibili sacramēto et spūsancto inuisibili nō pōt itrare in regnū dei. sicut dicit glo. nisi necessitas impediat. q2 volūtas sufficit vt in martiribus: quicquid vis ꝛ nō potes deus reputat ꝓ fctō. et math. vlti. qui crediderit scȝ ꝑ fidē opantē per dilectionē et baptisatꝰ fuerit saluus erit. qui vero nō crediderit cōdēnabit². baptisatū gº oportet esse fluminis vel sanguinis baptismo qui vult intrare ad nuptias paradisi et qui vult intrare nō intret ad portas inferni. ad infernū et ad limbū inferni vadit: ꝛ intrat aīa cuiuslibet qui decedit sine baptismo. et pueri qui moriūt² in vtero matris sue vel qui nascūt² et postea descedūt sine paptismo. Sed notandū ꝙ pueri nō hñt penas sensibiles sȝ solūmodo penā dāni. i. carētia visiōis diuine. et hoc totū ꝓpter peccatū originale. q2 sicut dici² ephe. ii. oēe nascimur scȝ in prima natiuitate carnali filii ire id est debitores pene eterne. sicut dicit glo. per baptismū vitamus oēs ne ītremus penas inferni vel portas: et ꝑ ipsū pº meremur intrare ad nuptias paradisi. vñ apo. thi. ii. nō ex opibus iusticie que fecimus nos: sȝ scd̄m suā miām saluos nos fecit ꝑ lauacrū regeneratōis ꝛ renouatōis spūssancti quē effudit ꝛc̄. glo. per baptismū in qº deposito veteri hoīe nouus regenerat². ¶ Secūda ē obseruatio p̄ceptoꝝ nostri saluatoris. vñ math. xix. dicit christus. si vis ad vitā ingredi serua mādata q̄ sunt nō occides: nō adulterabis: nō furtū facies ꝛc̄. ¶ Tercia porta ꝑ quā adulti qui post baptismū peccauerūt mortaliter debēt intrare ad nuptias paradisi sunt porte vere cōfessionis. vñ psal. introite portas eius in cōfessiōe. i. a peccatoꝝ cōfessiōe introite ad nuptias paradisi ꝛ ad miam dei. q2 sicut dicit² ꝓuer. xxviii. qui abscōdit scelera ꝓpter pudorē ꝛ vel ꝓpter timorē et nō vult cōfiteri nō dirige². qui aūt cōfessus fuerit ea et relinq̄rit miam cōsequet². vñ dicit apo. iac. v. cōfitemini alterutrū pctā vestra. et eccl. xvii. ne dormieris in errore impioꝝ añ mortē cōuertere: a mortuo q̄si nichil parit cōfessio. ¶ Quarta porta ē pñie et āgustie et

nō de pueris abortiuis

nō

tribulatōis presentis: vñ actu. xiiii. per multas tribulatōnes et angustias oportet nos intrare ad nuptias paradisi oēs apli et oēs martires et oēs sancti imo dñs noster iesus christus per ppriī sanguinis effusionē itroiuit. vñ ad hebre. ix. nō per sanguinē hircoꝝ aut vituloꝝ sꝫ per ppriū sanguinē itroiuit semel in sancta eterna redēptōne inuēta. et luce. xxiiii. nōne oportuit christū pati et sic intrare in gloriā suā. vere oportunū fuit vt ōnderet qualis esſꝫ via eundi ad paradisum scꝫ passio. i. ignominia et miseria ꝙ fatui sunt qui putāt sine tribulatōe aut sine aliqua passione se itrare in alienā gloriā. qr sicut dr lu. xxiii. si in viridi ligno hec fiūt in arido quid fiet. et prouer. xi. si iustus recipit in terra ꝗto magis impius ⁊ pctōr. per portas gº tribulatōis et angustie oportet nos ad nuptias paradisi itroire. io clamat christus mat. vii. itroite per āgustā portā ꝙ āgusta ē porta et arta ē via q ducit ad paradisum et pauci sunt qui iueniūt eā vñ dolēdū est. vere angusta est porta in igressu et arta ē via in pcessu. et sicut dicit glosa satis āgustū ē oīa pretermittere et vnū solū diligere ad vnū quotidie pulsare pspera non amare aduersa nō timere. sꝫ lata ē porta et spaciosa ē via scꝫ voluptas seculi que ducit ad perditōnē et multi sūt qui itrāt per eā. vñ dolendū ē: isti sūt gulosi et luxuriosi et oēs alii pctōres de qbꝫ dr iob. xxi. ducūt in bonis dies suos ⁊ in puncto ad iferna descēdūt. i. in breui et subito. agamꝰ gº pniāꝫ vt i fine ad nuptias paradisi itrare valeamꝰ. ¶ Quinta porta ē fidelitas. vñ mat. xxii. serue bone et fidelis intra in gaudium dñi tui. et apoc. esto fidelis vsqꝫ ad mortē et dabo tibi coronā vite fidelis seruus dñi dꝫ esse quilibet iustus qui vult ad paradisi nuptias itrare: et hoc in custodiēdo fideliter bona a deo sibi tradita scꝫ bona naturalia bona gtuita et bona tēporalia. de hoc quere in illo sermone. Redde rōnē villicatōnis tue. sicut fidelis ē porta paradisi ita ifidelis ē porta iferni. ¶ Sexta est inocētie ⁊ huilitatis. vñ mat. xviii. amen dico vobis nisi efficiami sicͦ paruulꝰ iste nō intrabitis in regnū celoꝝ. et iob. xxii. qui huiliatꝰ fue

rit in gloria erit et qui inclinauerit oculos suos saluabit[2]
et econuerso superbia facit itrare ad dãnatõnẽ iferni. vnde
ysa. xiiii. detracta est superbia tua ad inferos. i. detract[9]
es ad iferos ppter superbiã tuã. et puer. xxix. humilẽ spi
ritu suscipiet gloria superbũ sequit[2] humilitas pene et
ne. ¶ Septia ẽ mie et pietatis. vñ mat. xxv. legit[2] q prudẽ
tes virgines q̃ hũerũt oleũ in lampadib[9] suis. i. in cordi
bus suis mie et pietatis itrauerũt cũ eo ad nuptias: sed
virgines fatue q̃ nõ hũerũt oleũ mie et pietatis secu3 in
lãpadib3 suis. i. in cordib3 suis nũq̃ potuerũt ad illas nu
ptias itrare. vñ dicit[2] lu. xviii. facilius ẽ camelũ intrare
per foramẽ acus q̃ diuitẽ intrare in regnũ celorũ. illis qui
nõ hñt mia3 nec fecerunt hic opera mie dicet dñs in iudi
cio illud mat. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternũ 2c. s3 aliis
qui fecerũt opa mie dicet dñs. venite benedicti pris mei
2c. ¶ Octaua porta põt dici vite puritatis et castitatis.
vñ lu. xvi. sinite pueros veire ad me. i. vite puritatẽ et ca
stitatẽ hñtes taliũ eni ẽ regnũ celorũ. amẽ dico vobis qui
cũq3 nõ receperit regnũ celorũ nõ itrabit in illud. ¶ Nona
porta ẽ castitatis. vñ. i. cor. xiii. si tradidero corpus meum
ita vt ardea3: caritatẽ aũt nõ hẽam nichil sum siue nichil
michi pdest ad itrandũ ad nuptias padisi. vñ dici[2] hic. a
mice quõ huc intrasti nõ hñs vestẽ nuptialẽ. i. caritatẽ. vñ
aug. dicit. attẽde q̃ta sit caritas q̃ si desit frustra habẽt[2]
oia. si aũt assit alicui hñtur oia cũ ipsa. sequi[2]: hec ẽ vestis
nuptialis qua iduti cõuiue secrete discũbũt: sc3 ad nupti
as. iõ dicit apo. coll. iii. sup oia caritatẽ habete 2c. Decia
põt dici virt[9] iusticie nos iustificãs. de ista iusticia dicit
christus math. v. nisi habũdauerit iusticia vestra plus q̃
scribarũ 7 phariseorũ nõ itrabitis in regnũ celorũ. et psal. a
perite michi portas iusticie. et se[2]: hec porta dñi iusti in
trabũt in eã. ¶ Undecima põt dici obediẽtie siue confor
matõ sue volũtatis di pris. vñ mat. vii. nõ ois qui dic dñe
dñe intrabit in regnũ celorũ 2c. ¶ Duodecima põt dici de
uote orõnis. psal itret orõ mea in cõspectu tuo semper 2c.
et eccle. xxxv. orõ humiliantis se nubes penetrat 2c. Hec

sunt.xii.porte ciuitatis iherusalē.de quibus dicit apoc. xxi.ondite michi sctām ciuitatē zc.sequit:et hēbat murū magnū et altū habētē.xii.portas.hee sūt porte p quas debēt oēs iustiītrare ad nuptias paradisi.de istis portis di ysay.xiii.vbi dicit.trāsite p portas preparate viā populo meo planū facite zc.et h° hiere.vii.cū īgrederet p portas iherusalē reges 7 pricipes sedētes sup soliū dauid zc.per istas portas dnt oēs ītrare ad nuptias paradisi vbi sponsus ppetue gaudebit et delectabit cū spōsa. sicut di ysa. lxii.habitabūt filii tui spūales in te dñe.gaudebit spōsus scz cristus sup spōsam et gaudebit sup te dñs deus tuus. Ad illas nuptias pducat nos ihesus cristus Amen.

Dominica.xxii.sermo.lv.

Erat quidā regulus cuius filius infirmabat capharnaū zc.io.iiii. In isto euāgelio ad pñs sunt nobis cōsiderāda tria. Primū quid p illū regulū et filiū eius significat qui īfirmaba capharnaū. Scdm ē videre qua īfirmitate filius reguli īfirmaba. Terciū est videre quo° ab īfirmitate sua curat et in qua hora sanat. Primū g° est videre quid p istū regulū 7 filiū eius qui infirmabat significat. Regulus di rex paruus 7 significat quēlibet cristianū qui dz esse rex suiipsius. qz tāq̄ bonus rex dz regere corpus suū et oēs sensus suos ab oibus illicitis 7 aīam suā custodire ne dyabolus ei illā aufferat per aliqđ pctūm.et iō di deu.iiii. custodi aīam tuā sollicite.de isto rege di puer.xx.rex qui sedet ī solio iudicii intuitu suo dissipat omne malū in ēcuitu suo. qui g° dispo suit se bñ agere.debet sedere ī solio iudicii:et dz ibi discutere oīa opa sua.vt si quid malefactū intromiserit:discretōis intuitu sanet.et dissipat regnū sibi cōmissum scz corpus et aīam cū custodit et regit.sed paruus debet esse in oculis suis p humilitatē.et tūc placet sm q̄ di de samuele.i.reg.xv.cū esses paruus in oculis tuis caput eras tribubus israhel zc. Regulus iste quēlibet cristianū se bñ regentē et hūilē significat. filius eius ē spūs raionalis vel animus qui īfirmabat capharnaū.i. in mūdo qui est villa

pulcherrima vel villa cõsolatõis peccatoribus et diuitibz huius mũdi. sz luce. vi. dr. ve vobis diuitibus qui habetis hic cõsolationẽ vrãz. ifirmatur filius iste dñi i aliquo pctõ ẽ.

Infirmitas duplex.

Secundũ ẽ videre quali infirmitate infirmatur. Sed in primis sciẽdũ ẽ q duplex ẽ infirmitas. est eni quedã infirmitas coporalis et ẽ quedã spũalis. Infirmitas corporalis dicitur palisis et febris. de ifirmitatibus corpis dr in psal. multiplicate sunt infirmitates eorum postea accelerauerũt et eccl. xix. infirmitas grauis sobriã facit animã. Infirmitas ista homini datur et ifligitur pter multas cãs. primo ad eius purgationẽ vt pz in maria sorore moysi. sicut habetur nu. xii. percussa ẽ lepra quoniã murmurauit cõtra moysẽ. secũdo ad eius pbationẽ. vt iob. i. et. ii. egressus ẽ sathã a facie dñi et pcussit iob vlce pessimo a plãta pedis vsq ad verticẽ. tercio ad pũctõis cõtinuationẽ vt herodes. vt hetur actu. xii. percussit eũ ãgelus dñi eo q nõ dedisset honorẽ deo et cõsumptus a vermibus expirauit. quarto ad glorie dei manifestationẽ vt pz in ceco nato. ioh. ix. quinto ad superbie desertionẽ et hũilitatis cõseruationẽ. vt pz in btõ paulo. ii. corin. xii. vñ versus de istis. vt pbet aut purget aut puniat aut tueatur. aut christi pateat glia pena datur. sexto datur in signũ magne dilectõis et pter magnã dilectionẽ. vñ apoc. iii. quos amo arguo et castigo. vñ eccl. xxx. qui diligit filiuz suũ assiduat ei flagella vt letetur in nouissimo. de infirmitate corporali dz quilz multũ gaudere et gliari. ita faciebat apost. qui dicebat. ii. cori. xi. libẽter gliabor in ifirmitatibus meis vt inhitet in me virtus christi.

Infirmitas spũalis triplex.

Est aũt infirmitas spũalis de qua dicitur in psal. pñiali. miserere mei dñe quoniã infirmus sum etc. Et sciẽdũ q infirmitas spũalis triplex ẽ scdm triplicẽ orñm pcti: qz est peccatũ originale et ẽ peccatũ actuale. Actuale peccatuz duplex ẽ qz ẽ quoddã peccatũ actuale veniale et ẽ peccatũ actuale qd ẽ mortale. Et scdm hoc ẽ triplex infirmitas spũalis. Pria ẽ pcti originalis. Scda pcti venialis. Ter-

Infirmitas affligit ppter multas cas

167

cia peccati mortalis De ista īfirmitate q̄ infligit̄ pp̄ter peccatū originale primoꝝ parentū dicit beda. qua᷒ dāna infligūt̄ homini pp̄ter peccatū. infirmitas: ignorātia: malicia: et cōcupiscētia īflata. ex his vere pp̄ter peccatū originale duplex infligit̄ infirmitas. infirmitas p̄nitatis ad malū ppetrādū. et infirmitas difficultatis ad bonū opandū. de infirmitate p̄nitatis ad malū dicit̄ math. xxvii. vn̄ dicit christus aplis suis. vigilate et orate ne itretis in tē tationē sp̄us quidē p̄rōtus ē caro autē infirma. i. p̄rona ad malū. et geñ. viii. sensus ei et cogitatio hūani cordis ī malū p̄ni sunt ab adolescētia sua. De infirmitate ad bonū operandū dicit apost. ro. viii. sp̄us adiuuat īfirmitatē nostraꝫ infirmitas ista ē originalis pena culpe scꝫ ab infirmitate culpe: ab ista culpa originali lauat̄ hō ⁊ curā p baptismū qui hꝫ totā ablutionem a passiōe christi. vn̄ ro. vi. quicūqꝫ baptisati sumus in morte ipsius baptisati sumus. et apoc i. dicit̄ ipse ē testis qui dilexit nos et lauit nos a p̄ctis nostris in sanguīe suo ⁊c̄. Scd̄a īfirmitas ē p̄cti venialis vt mētiri iocose ridere aliq̄n de ociosis ⁊ scurrilibus q̄ ad rē nō ptinēt: et respicere iocos et hmōi. hec īfirmitas nō ē ad mortē scꝫ eternā. scd̄m ꝙ dicit̄ de lazaro io. xi. vbi legitur ꝙ sorores eius miserūt ad ihesū dicētes. dn̄e ecce quē amas infirmat̄. audiēs ihūs dixit: infirmitas hec nō ē ad mortem. vere infirmitas peccati venialis nō est ad mortē eternā. ab ista infirmitate sanat̄ et curā homo per aque b̄ndicte asp̄sionē et p epōꝝ b̄ndictionē et gn̄alē cōfessionē. Tercia infirmitas ē p̄cti mortalis et ista īfirmitas multiplex ē: q꞉ quot sūt p̄ctā mortalia tot sunt hmōi infirmitates ⁊ tot modis p̄uenit ista īfirmitas. et ſm ꝙ sunt diuerse infirmitates corporales. similiter diuerse sunt īfirmitates sp̄uales in aīa. tn̄ ad p̄ns de quatuor dicemus.

Infirmitatē quadruplicē hic habes.

Est aūt infirmitas quedā q̄ appellat̄ ydropisis ista īfirmitas inflat hoīem et facit eius anhelitū fetidū. ista īfirmitate infirmabā hō ille. de q᷒ dicit̄ luce. xiiii. ecce homo ydropicus erat an̄ eū ⁊c̄. per infirmitatē ydropisis signifi

catᶻ optime ſupbie īfirmitas qꝛ ſupbia inflat corda ſupbo-
rū. vñ ſupbi ſunt bufones inflati. veſice turgētes de quibꝫ
dicitᶻ exo. ix. ſperſit moyſes cinerē in celū ⁊ facta ſunt vul
nera veſicaꝝ turgētiū in hoībus. de cinere veſice oriūtᶻ qñ
de opibus pnie q̄ per cinerē ſignificātur hō inflatur vere
ſupbia inflat. vñ. i. corin. viii. ſciēcia inflat ſcꝫ qñ eſt plena
ſupbia. vñ ſapi. iiii. dicitur ꝙ dñs dirūpet prelatos ſupbos
ſcilicet ſine voce et cōmouebit eos a fūdamētis et vſqꝫ ad
ſummū deſolabūtᶻ. preterea ſuperbia facit anhelitū feti-
dum per detractōes quas libenter dicūt ſupbi de ꝓximis
ſuis. vñ pſal. ſepulcrū patens ē guttur eoꝝ. certe nullum
ſepulcrū ita fetet in cōſpectu hoīm ſicut os detractoris fe-
tet in cōſpectū dei et ſanctoꝝ. tātus eſt fetor in ore detra-
ctoris vt ex illo fetore multi moriūtᶻ. ſꝫ multi ſunt qui nō
ſentiūt fetorē illum. vñ btūs bern. vbi oēs fetēt fetor vni-
us nō ſentitᶻ. de infirmitate ſupbie diᶻ yſa. xxxiiii. infirma-
ta eſt altitudo populi terre. i. ſupbia curatur quādoqꝫ per
verā humilitatē. et iō dicit btūs petrus in. i. ca. v. oēs hu-
militatē inſinuate qꝛ ſupbis dñs reſiſtit ⁊ humilibus dat
grām. ¶ Secūda infirmitas eſt q̄ appellatᶻ paraliſis et ē
infirmitas q̄ reddit hominē immobilē et inutilē ad bñ ope-
randū. per iſtā infirmitatē ſignificatᶻ pctūm pigricie. vñ
pigri ſignificātᶻ per illum paraliticū iacentē in lecto ſuo
quē dñs curauit. mat. ix. vbi ait dñs paralitico. ſurge tol-
le lectū tuū ⁊c̄. per paraliſim pctūm pigritie ſignificatur
hec ē magna infirmitas. et multi in ſeculo iſto et religio-
ne infirmi ſunt ab iſta infirmitate. de iſta infirmitate diᶻ
exo. xxxi. eſto velox in opibus tuis et oīs infirmitas nō oc-
curret tibi. yſa. xl. iuuenes infirmitate ſua cadēt. et loqui-
tur de nouiter cōuerſis icipiētibꝫ pniam. et. i. re. ii. q̄ mul-
tos habebat filios infirmata eſt. ab iſta infirmitate curaᶻ
hō ꝑ eterne pene conſiderationē. vñ iere. ii. diᶻ. quid tu vi-
des iere. ollam ſuccēſam ego video. olla ſuccenſa exitauit
hoīem a pctō pigricie. i. cōſideratio pene eterne. Itē curaᶻ
ſimilitᶻ ꝑ eterni premii cōſiderationē. vñ dñs dixit abrahe
geñ. xxv. ego ꝓtector tuus ⁊ merces tua magna nimis. vñ

168

si labor pigrū deterreat et merces eū attrahāt et beatus greg. delectat mercedē magnitudo premiorū: sȝ nō deterreat certamē laborū. ¶ Tercia īfirmitas ē īfirmitas febris sed duplex ē febris. est enī quedā febris que prouenit ex discrepātia caloris et frigoris. Hec ē febris et infirmitas cupiditatis ꝛ auaricie q2 aua[illegible] gidi sūt igne caritatis estuāt et sitiūt semp plus hēre. vn iob. xviii. tenebit planta ei9 scȝ auari laqueo et ardescet cōtra eū sitis. ipsi sēp trepidāt ꝛ tremorē hñt sicut trepidātes. sicut dicit psal. trepidauerunt timore vbi non erat timor. sed sicut dicit seneca. auarus videt regē ꝛ credit esse predonē. videt pauperē et credit esse furē. vñ iob xv. tenebūt eū formidines. de ista febre dr deu. xxviii. percutiat te egestate et febre et cupiditatis ardore et frigore et estu et aere corrupto. ista īfirmitas ē pessima īfirmitas quā vidi sub sole. vnde eccle. v. Est et alia īfirmitas pessima quā vidi sub sole diuitie cōseruate in malū dñi sui. ista infirmitate īfirmata fuit illa mulier q̄ hēbat spiritū īfirmitatis et erat īclinata et nō poterat sursū respicere. lu. xiii. ab ista īfirmitate curāt auari. per illud verbū qd dicit christ9 lu. vi. estote misericordes sicut et pater vester misericors ē. et date et dabit vobis. Est alia febris q̄ puenit ex putrefactōe. hec febris ē īfirmitas luxurie. q2 luxuria facit hoīeȝ putrefacere prauis moribus tāq̄ prauis humoribus. vñ dr michee. ¶ surgite et ite q2 nō habetis hic requiē pp̄ter immūdiciā eius corrūpitur putredine pessima. et amos. iiii. dicit dñs. ascēdere feci putredines castroꝝ vestrorūȝ in nares vr̄ās et nō rediistis ad me. ista febris ē sicut febris acuta q2 facit semp ardere hoīeȝ per libidinē. de isto ardore dicit bea. gre. ardor luxurie descēdit vsq3 ad īfernū fetor eius ascēdit vsq3 ad celū. De ista febre pōt dici illō luce. iiii. vbi dr q socrus petri tenebat magnis febribus. et bea. ambro. dicit febre libido flagrantior. de ista febre luxurie dr isa. xxiiii. luxit vindemia īfirmata ē vitis. ista febris pōt significari per illā febrē vel infirmitatē qua īfirmabat istius reguli filius qui infirmabat capharnaū q̄ erat villa pul

chritudinis. Et iterpretat villa cosolatois vel pulchritudinis vel pinguedinis. Nā in pulchritudine vel piguedine vel cosolatone glorie tēporalis quotidie arripit hoīnez febris luxurie ab ista ifirmitate sana per pniam. per illō verbū qd dicit dns math.iiii. agite pniaz et appropinquabit vobis regnū celor. [illegible]uarta infirmitas dr lāguor. de ista dr deu.vii. aufert a te dns omnē languorē et oēs ifirmitates egypti pessimas quas nouisti vt inferet rc. et eccle.xviii ante lāguorē adhibe medicinā et āte iudiciū iterroga teipsū āte lāguorē huīlia te ipsū et in tēpore ifirmitatis ostēde cōuersatōnē tuā. lāguor iste ē ifirmitas pcti cōuersa in cōsuetudinē. anq peccatū ducat in cōsuetudinē adhibe medicinā pnie et cōfessionis. sz sicut dr eccle.x. lāguor plixior grauat medicū breuē lāguorē precidit medicus. ¶ Terciū ē videre quō et in qua hora oēs infirmitates iste curāt. et sciendō ē q p medicinā pnie. vñ ezechie. xviii. si ipius egerit pniam de oib pctis q ipse operatus est iudiciū 7 iusticiā fecerit vita viuet 7 nō morietur. vel possum dicere q oēs iste ifirmitates curāt p verbū dni vñ psal. misit verbū suū et sanauit eos. i. seruus vni dni qui sanat oia. l per verbum qd dixit leprosis quos curauit a lepra sua. lu.xvii. ite ostēdite vos sacerdotib et dū irēt mūdati sūt. ite a cōtritōe ad cōfessionē et i illa ostēdite vos sacerdotib quor ē discernere iter leprā 7 lepram. dū irēt i via. i. i pposito cōfitēdi sanā ab omi infirmitate pcti. vñ psal. dixi cōfitebor et tu remisisti rc. sz i septima hora dz sanari p horā septimā mortis cōsideratō significatur. qr i hora septia declinat sol a meridie et vertit se ad occasū. videm meridiē vite nrē trāsire et nos i declinatōne poitos tēp ē vt oīs ifirmitas pcti relinquat nos et vt ad dñm per pniaz cōuertam. et hoc est qd dr ioel.ii. conuertimi ad dñm in toto corde vrō rc. ad deum q nos facit cōuerti per pniaz meoria et cōsideratōe mortis. qr memoria mortis facit hoiem sepe a pctō decliare. vñ eccle.vii. fili meorare nouissima tua et ieternū nō peccabis. preterea mortis cōsideratō exitat hoiez ad pniaz faciendum et ad

bene opandū. vñ greg. qui cōsideraret qualis esset in morte 2c. vñ aposto. gall. vi. bonū aūt facientes nō deficiamus tēpore aūt suo metemus nō deficiētes ergo dū tēpus habemus operemur bonū ad oēs. et ideo christus clamat. io. vi. operamini cibū qui nō perit: sz qui manet in vitā eternaz. Rogemus dñm vt det nobis hic ita operari vt possimus viuere eternaliter cū eo sine fine amen.

Dominica. xxiii. sermo. lvi.

[S]imile est regnū celorū regi qui voluit ponere rōnē cū seruis suis 2c. math. xix. In isto euāgelio ostēditur q iniurias semp nobis illatas debemus dimittere. q2 petro querēti a dño quotiēs dimittēdū essz fratri suo peccāti in se. rñdit dñs. nō dico septies sz septuagesies septies. i. tociens quotiēs peccauerit in te. i. quotiēs pōt peccare debes dimittere scz penitēti et veniam petēti: et ostendit hoc dñs per simile de rege qui dimisit omne debitū seruo suo rogāti eū scz vt haberet paciētiaz in eū. sz sicut dicit dñs et rex dimisit seruo suo multo magis debet seruus cōseruo suo dimittere petēti veniā. In isto euāgelio ad presens tria sunt nobis cōsiderāda. Primū est quis est iste rex et qui sunt serui eius cū quibz et de quibus dz rōnē ponere. Secūdū est quid ē istud debitū qd ei debetur et dimittit seruo suo rogāti eū. Terciū est videre quid fiet de illis qui nolūt fratribus suis iiurias dimittere. primū notatur cū dicit. simile est regnū celorū 2c. secūdū cū dicit. et cū cepisset ponere rōnē oblatus ē ei vnus qui debebat ei decem talēta 2c. terciū cū dicit. serue neq. oē debitū dimisi tibi 2c. [P]rimū ē videre quis ē ille rex et qui sunt serui eius cū quibus dz ponere rōnē. rex iste christus ē. sicut dr apoc. xxx. ipse ē in cuius femore ē scriptū. rex regū et dñs dominātiū. et ysa. xxxiii. dñs legifer nr dñs rex nr 2c. Legifer nr dr q2 doctrinā euāgelicā nos docuit. rex nr q2 regit nos. iudex nr q2 in fine nos iudicabit rex ergo iste christus ē: serui eius sumus nos oēs. et hoc duplici rōe. prima ē q2 nos ad imaginē suā creauit. scda ē q2 nos a seruitute dyaboli liberauit et magno precio scz sāguie suo nos

redemit.vn̄.i.corin.vi.empti enī estis precio magno zc̄.et
ro.vi.liberati servi sancti sumus iusticie.sicut enī exhibui-
stis mēbra vestra servire iniusticie et immūdicie et iniqui-
tati ad iniquitatē: ita nūc exhibete mēbra vestra servire iu
sticie in sanctificationē.et luce.i. vt sine timore de manu
inimicoꝝ nostroꝝ liberati serviamus illi in sanctitate et iu
sticia corā ipso omnibus diebus nostris. Rex g[illegible]
est servi eius sumus nos omēs cristiani. rex ist[illegible]
iudiciū veniet:et tūc cū oībus nobis ponet ra[illegible]
gitationibus malis et de verbis ociosiosis et [illegible]
cōmissis.de istis et illis de quibus oportebit r[illegible]
onē in die iudicii. quere in illo sermone. Redde rationē vil-
licatōis tue zc̄.vere dn̄s ponet rationē cū servis suis in die
iudicii qn̄ merita et opa vniuscuiusqꝫ examinabit et discu
tiet.de hac discrepatōe habet² iere.ii. cōtendam vobiscuz
in iudicio dixit dn̄s et cum filiis vestris disceptabo.vere
tunc apparebit qualis vnusquisqꝫ fuerit. qꝛ sicut dicitur
ephe.v.omnia q̄ arguūtur a lumine manifestātur. sic enī
dn̄s illuminabit cōsciencias omniū vt omnibus appareat
turpitudo eoꝝ.et certe sicut dicitur iere.xx.cōfundentur
mali dicit dn̄s vehemēter:qꝛ nō intellexerūt obprobrium
sempiternū quod nunq̄ delebitur. In illo extremo exami
ne que fecerūt singuli oīa singulis erūt nota exceptis pec
catis mortalibus vt tradunt sancti que per sanctā vel con
uenientē sanctificationē sunt deleta.sicut dicit beda.tūc
enī opera et cogitationes palam omnibus ostendētur.tūc
de cogitationibus et ve[illegible] oportebit reddere rationē.vn̄
dicit beatus grego.sic d[illegible]as nostras considerat ꝛ gres
sus dinumerat:vt nec minutissime cogitatōes ac verba mi
nutissima que apud nos vsu viluerunt q̄ eius iudicio dis-
cussa remaneāt. Preterea oportebit reddere rationem de
decem talentis.i. de decē preceptis bene dominus exigit
rationem a servo suo qui debebat ei decem milia talento-
rum.i. expletionem decem preceptorum.per decē talenta
significātur decē precepta q̄ per mille pseuerantia ꝛ per
severantie cōsummatio. sꝫ quo° decē pōt reddere qui non

potest reddere vnū solum. sicut dicitur iob.xx. si voluerit contēdere cū eo nō poterit reddere vnū ꝑ mille.i.consum matōnē perfectōnis: sed nō possumus reddere vnū q2 non possumus vere dicere ꝙ vnū preceptū bene seruauim⁹ iō dominus precepit illi qui nō hēbat vnū vendere vxorē et filios ⁊ oia que hēbat per vxorē. vt tangit glo. amor cupiditas q3 rerū temporaliū significat². per filios opera mala per omia alia possunt significari circūstantie peccatoꝝ pro cupiditate et pro operibꝫ malis tāꝙ ꝑ vxore et filiis et pro circūstanciis pctōꝝ oportet penas soluere: sed ille rogauit dn̄m et dn̄s dimisit omne debitū.i.omnē trāsgressionē. In hoc docuit nos ꝙ debemus rogare dn̄m vt dimittat nobis omne debitum.

Debitum peccati duplex.

Secūdū est videre quid ē illud debitū. Sciendū est ꝙ duplex est debitū. Est eni debitū bonū et ē debitū malū. Debitū bonū ē illud debitū qd̄ debemus deo et quod debemus ꝑxio et qd̄ debemus corpi nrō. vnd̄ apo. ad ro.xiii. reddite oibus debita ⁊c̄. Deo debem⁹ tria timorē honorē et amorē. de duobꝫ primis dicit² michee.i. si ego sū pater vester vbi ē honor meus et si dn̄s ego sum vbi ē timor meus. dic̄ dn̄s de tercio deu.vi. diliges dn̄ꝫ ex toto corde ⁊c̄. Itē debem⁹ ꝑxio nostro dilectōꝫ. vnd̄ ro.xiii. nemi quicꝙ debeatis nisi vt inuicē diligatis. Itē corpi nostro debem⁹ tria sustentatōnē mortificatōnē et laborē. vn̄ ro.xxxiii. cibaria et disciplina et onus asino. Itē ē debitū malū .s. delicti et debitū eterni supplicii. de debito delictoꝝ d2 hic. dimisit ei dn̄s omē debitū.i.omnē transgressionē et omēꝫ culpā pctōꝝ suoꝝ. et math.vi. d2 in oratōne dominica. dimitte nobis debita nostra. Istud debitū solus dn̄s dimittit. q2 neō dimittit pctā nisi solus deus. vt hēt² lu.v.

Debitum peccati tribꝫ moīs dimittit².

Sed sciend̄ ꝙ istud debitum tribus moīs dimittitur per propositum scilicꝫ confitendi peccatum suum vel suā iniquitatē. et per cordis cōtritōnē vn̄ psal. dixi confi. aduer. me iiusti. me. do. ⁊ tu. ⁊c̄. scd̄o ꝑ caritatis ardorē. vn̄ d̄ btā

magdalena dz luce vii. remittūtur ei pctā multa quoniā dilexit multū. et iterū in ea amor caritatis rubiginē peccatorꝝ combussit qz pctā cremabilia sunt et ad faciē ignis stare nō pñt. ¶ Tercio per iiuriarū sibi illatarꝝ dimissionē vñ mat. vi. si enī dimiseritis hoīnibꝰ pctā eorum dimittet vobis pater vester celestis pctā vrā. omē debitū et omne delictū eterni suplicii dimisit dñs seruo suo qñ rogauit eum. ¶ Terciū est videre quid faciet dñs illis qui nolūt iniurias sibi illatas dimittere. talis aūt qui nō vult iniurias sibi illatas dimittere arguetur a dño in iudicio qui dicet ei serue neq̄ et immisericors omne debitū dimisi tibi quoniā rogasti me ꝛc̄. tūc dominꝰ ponet eū in carcerē iferni obscurū et ꝓfūdū et tradet eū tortoribꝰ inferni ad cruciādum quousq̄ reddet vniuersū debitū vsq̄ ad nouissimū quadrātē quod nō pōt reddere nisi in hac vita. in iferno nūq̄ qz cruciabūtᷣ ibi miseri sine fine. sicut dicit bern. quis luctus ē tristicie cū sepabūtur impii a consortio iustorꝝ et a visione dei et traditi in ptāte demonū ibunt cū ipsis in ignē eternū et ibi erūt sine fine in luctu et gemitu. Itē ber. cruciabūtᷣ miseri in iehēna perpetue nūq̄ lucē visuri nūq̄ refrigeriū adepturi: sed per mile miliū annorū cruciādi in iferno nec inde vnq̄ liberādi. ideo iniurias sibi illatas debꝫ quilibet dimittere vt deus ei pctā sua dimittat et ne eū in iudicio de hoc puniat hamo. mali ñ tātū dolebūt de supplicio q̄tū de sepatōe a tāto cōsortio.

¶ Iniurias dēmꝰ ꝑpter quattuor dimittere.

¶ Propter quattuor dꝫ quilibꝫ iniurias sibi illatas dimittere libenter ex puro corde. ¶ Primū est qz quod dimissū erit homi per pñiam dominꝰ in iudicio repetet ab illo q̄ iiurias sibi illatas ex toto corde nō dimisit. vnde hic in fine. sic ⁊ pater vester celestis faciet vobis si ñ remiseritis vnusquisq̄ fratri suo de cordibus vestris. ¶ Scdm ē qz talis iniuriā creatori suo facit qui iniurias sibi illatas non vult dimittere: sꝫ de his vīdictā q̄rit. vñ ro. xii. nō nosmet ipsos defēdētes carissimi sꝫ date locū ire. scriptū ē ei deute. xxxii. michi vindictā ⁊ ego retribuā dixit dñs. vere de

illo qui q̄rit vindictā accipiet dn̄s in iudicio vīdictā mul
tū crudelē. vn̄ ecclesiast. xxviii. qui vindicari vult a deo i
ueniet vindictā et pctā illius seruans seruabit. relinque
proximo tuo nocēti tibi et tūc deprecanti tibi peccata sol
uētur. ibidē dicit. memēto nouissimoꝝ et desine immuta
ri. imo sicut dicit puer. xx. ne dicas malū ꝓ malo reddā:
sꝫ expecta dn̄m et liberabit te de labore et expēsis et a pe
riculo corporis et anime et a debito iehenne. vere si talis
expectaret eū dn̄s vīdicaret hostē eius patibulo iferni af
fligēdo et tātā vindictā de eo sumeret ꝙ totꝰ saciaret vi
dēdo. vn̄ ysa. vlti. dicit. vermis eorū nō morietur et ignis e
orū non extinguetur et erit tūc vsqꝫ ad sacietatē visionis
omni carni ¶ Terciū est q2 orōnem illius nec orōnem pro
eo factā ab alio dn̄s nō audit ita ꝙ valeat ei ad vitā eter
nā nec ad oblatōnē nec ad sacrificiū eius respiciet. vn̄ ec
cle. xxxviii. quis orabit ꝓ delictis illius. super illō dicit
iterlin. frustra quis ꝓ illo orat qui fratri debitā caritatē
negat et nō solū orōnes et sacrificia. vnde mat. xviii dicit
christus. si offers munꝰ tuū ad altare et ibi recordatꝰ fue
ris quoniā frater tuus habet aliquid aduersū te vade pri
us recōsiliari fratri tuo et relinque ibi munus tuū et tūc
veniēs offeres munus tuum. ¶ Quartū est q2 talis pōtē
per quē debet ire ad paradisū destituit. pons eūdi ad pa
radisum est misericordia quā frāgit qū misericordiam ne
gat fratri suo qui in eum deliquit q2 sicut dr iac. i. iudici
um sine misericordia fiet illi qui nō fecit misericordiā. et
beatus aug. vnusquisqꝫ talē idulgētiā accepturꝰ est a dō
qualeꝫ ipse dedit ꝓximo. qui g° vult ad misericordiā dei
veire ⁊ ꝙ ei dn̄s peccata sua dimittat debꝫ ꝓximi sui mi
seri oēs iniurias sibi illatas ab eo dimittendo. et hoc ē qd
dicit iesus christus luce. vi. estote misericordes sicut pat
vester misericors est. postea sequitur dimittite et dimit
tetur vobis. et sicut dicit mat. vi. beati misericordes quo
niā ipsi misericordiā eius cōsequetur. Rogemus iesū chri
stū vt per miam suā det nobis omēs iiurias nobis illatas
ita ex corde dimittere vt in fine possumus ad suam miam

peruenire qd nobis prestare dignet[2] iesus christus amē.

Dominica xxiiii. additio sermo. lvii.

Magister scimus quia verax es zc. Jesus cōmēdat[2] hic a duob3. ab auctoritate ibi magister a veritate ibi q2 verax es zc. Cōmēdat[2] a triplici veritate. pri[o] a veritate vite ibi q2 verax es. scdo. a veritate doctrine ibi. et viā dei in veritate doces. tercio a veritate iusticie ibi. et nō ē tibi cura d aliquo. Magisteriū ei[9] vertit[2] circa quattuor. circa documētū huilitatis ad extirpationē supbie. circa documētū pauptatis ad extirpatōnem cupiditatis. circa documētū penitētie ad extirpatōnē carnalitatis vel cōcupiscētie. circa documētum caritatis ad extirpatōnē malicie. ¶ De primo sic. dn̄s vidēs q nō possumus ire ad regnū glorie nisi per huilitatē docuit nos huilitatē dicēs. nisi cōuersi fueritis et efficiami zc. ¶ Notand q qui vult ire per bassum ostiū oportet q se huiliet z non potest ire erecto capite. cū ergo ostiū per quod itrat[2] in regnū dei sit bassum per huilitatē quod dico ostiū christ[9] est nō potes itrare: nisi te huilies hoc ostium humiliauit se vsq ad ablutōnē pedū ¶ De secūdo sic. dominus vidēs q paupertas est via ad regnu3 dei docuit paupertatē. hō eni oneratus nō pōt de facili ascēdere montem altu3. qui ergo est oneratus pondere diuitiax ponendo amorē in diuitiis nō pōt ascendere in paradisum qui est mons altus. ¶ Itē sic est asinus oneratus nō pōt intrare per angustam portā. similiter homo oneratus amore diuitiarum non potest intrare in regnū dei cum non possit intrare nisi per āgustā portam. Item asinus vel equus magno onere exoneratus gaudet. homo aūt nō gaudet quādo deus exonerat eū cu3 deberet gratias agere deo ipsum blasphemat. Ite3 in mari procelloso naues exonerantur: ita q nobiles merces piciūt[2] in mare ne naues periclitent[2] g[o] cū sim[9] in mari pcelloso qd ē mūd[9] scdm q dici[2] in psal. h[o] mare magnū zc. dēm[9] exonerari pondere diuitiarū ne periclitem[2]. paupertatē dominus verbo cōmendauit cū iuuenis

interrogauit dñm dicēs. magister quid faciēdo vitā etern
nam possidebo ꝛc̄. dñs rñdit. vade et vēde oia ꝛc̄. ¶ Itē facto
cuidā ei dicēti. mgister sequar te quocūq̄ ieris. dixit dñs
vulpes foueas hñt et volucres celi nidos. filius aūt hoīs
ꝛc̄. ¶ De tercio sic. dñs vidēs ꝙ pnīa ē via ad regnū dei do
cuit nos pniam. nō ei decet hoīez vestitū veste sordida sta
re corā rege in aula sua. nullū idecēs erit ī aula celesti gᵒ
nullus existēs ī veste carnalitatis q̄ ē sordida poterit esse
in aula celesti. de veste carnalitatis dicit̄ iudas odiētes eā
q̄ carnalis ē maculata tunica. Itē scriptū ē in hester ꝙ nul
lus indutus sacco carnalitatis pōt intrare aulā ihesu cri
sti qui ē verus assuerus. Itē post mutatione aque in vinū
dixit nicodemus dño. nemo pōt hec signa face ꝛc̄. p aquā
q̄ fluida ē designat̄ carnalitas q̄ fluida ē. per vinū auste
ritas pnie. nullus gᵒ pōt mutare aquā carnalitatis in vi
nū pnie nisi fuerit deus cū eo. Itē qñ vna pars statere ele
uat̄ altera deprimit̄. nos sumus sicut statera: qñ corpus
eleuat̄ aīa deprimit̄: qñ corpus deprimit̄ aīa eleuat̄. de
pnīa dicit dñs mat. iii. quid ē qꝛ miaꝫ volo ꝛ ñ sacrificiū. nō
veni vocare iustos: sꝫ pctōres ad pniam. ¶ De quarto sic.
dñs vidēs ꝙ caritas ē via ad regnū dei docet nos carita
tē. spōsa eni nō poterit esse cū spōso sine veste nuptiali. ve
stis nuptialis ē caritas. sic ē ꝙ vetula qñ vadit ad vinum
portat vas vel mēsurā vbi possit poni vinū. similiter si tu
vis habere vinū beatitudinis oportebit hēre mēsurā q̄ est
caritas. quāto eni plus hūeris de caritate tanto plus ha
bebis de beatitudīe. De veritate sic. veritas ē idiuisio en
tis ab esse. quā veritatē multi nō hñt: sed diuisionē. qꝛ cor
eoꝝ ē diuisum ċca tpālia. de quibus dicit ꝓpheta. diuisuꝫ
est cor eoꝝ nūc interibūt nō morit̄ quis ꝛ si hēat manū ab
scisam vel diuisam ꝛ sic de aliis mēbris. si aūt diuisum fu
erit cor alicuius morit̄ statim. Iteꝫ si hūerus vel pes fue
rit ex̄ locū ꝓpriū pes vel hūerus dolebit. gᵒ cū deus sit lo
cus aīe ipsa aīa si fuerit ex̄ deū dolebit. itē quidā sūt silēs
mastino seni. mastinꝰ senex pmittit ꝙ musce cōedūt aures

suas nichil facit nisi mouere caput pede suo nõ se ptegit iuuenis autẽ canis bene pede suo protegit. similiter sunt quidã senes qui nõ se defẽdunt ab immũdis cogitationibus caput aũt suũ mouẽt qñ remordet eis cõsciã: sz nõ defendũt se bona cogitatiõe. bonus aũt homo bñ se defẽdit. Item non ẽ veritas sine rectitudine. exemplũ. sagitarius de sagita distorta nunq̃ faciet bonũ ictũ. similiter qui facit opera de genere bonorum nũq̃ faciet bonũ ictũ si habeat distortã intẽtionẽ. Rogemus 2c.

¶ Item de eadẽ dñica. xxiiii. sermo. lviii

O Stẽdite michi nũmisma cẽsus at illi obtulerũt ei denariũ: et ait illis ihesus. cuius ẽ imago hec et supscriptio eius 2c. math. xxii. Miserũt principes sacdotũ et scribe phariseos quosdã et quosdã milites herodis ad ihesum vt interrogarent eũ an iudei deberent dare tributũ cesari. et si diceret nõ milites herodis caperẽt eũ quasi cõtrariũ cesari. si diceret sic quasi cõtrarius legi dãnaret. vñ volẽtes capere eũ i sermõe dicũt ei magister scimus q2 verax es 2c. magistrũ eũ vocant et tñ discipuli ei9 nolũt esse 7 viã dei in veritate doces scz triplicẽ.

¶ Via veritatis triplex

¶ Prima ẽ rectitudo virtutũ. vñ puer. iiii. vie ei9 vie pulchre et semite eius pacifice. Secũda obseruatio mãdatorum psal. viã mãdatorum tuorum cucurri. Tercia penitẽtia. vñ ysa. xxx. hec ẽ via ambulate in ea. ¶ Primã viã docuit christus math. v. beati paupes spũ. Secũdã docuit christus. math xix. si vis ad vitã ingredi serua mãdata. ¶ Terciam docuit christus. math. iiii. cepit ihesus predicare et docere agite penitẽtiã 2c. et dicũt ei: et nõ ẽ tibi cura de alquo. nõ psonas hominũ respicis: sz dicis veritatẽ maioribus 7 minoribus querũt an liceat eis cẽsum dare cesari aut nõ. et ipse dixit. oñdite michi nũmisma census 2c. In verbis istis ad presens duo pñt cõsiderari. ¶ Primũ est quid p istũ denariũ significa[tur] quẽ dñs q̃rit vt ei oñdat[ur]. ¶ Secũdũ q̃ in isto denario requirũt[ur] ad hoc q a deo in celesti patria tanq̃ p bonorum vero recipiat[ur]. Primũ notat[ur] cũ dicit oñdite michi

nummisma census ꝛc. Scdꝫ notat̄ cum dicit. cuiꝰ ē imago hec et superscriptio. per istū denariū significa᷑ quelibet aīa fidelis ad imaginē dei facta. hic ē denarius de qͦ dꝫ lu.x. vbi dicit᷑ ꝙ mulier hn̄s decē dragmas si perdiderit vnā nōne accēdit lucernā et euertit domū suā et querit diligēter donec iueniat eā. scdꝫ sacros expoitores mulier ista ē sapīa dei filius. per decē dragmas sīgificā᷑ hoīnes et āgeli qꝛ regis sui. i. dei hn̄t imaginē sibi impressaꝫ scꝫ rōnē: sed vnā dragmā perdit mulier qn̄ homo a ratōne recessit sed mulier ad querēdū dragmā lucernā accēdit. i. dei sapīa ad querendū hoīnē in carne apparuit. lucerna ē lux incensa. i. verbum in carne tunc lucerna luxit qn̄ christus inter hoīnes claruit: domū autē euertit qn̄ corda hominū predicādo de pctīs suis turbauit: sed dragma repit᷑ cum silitudo dei in hoīne reperit᷑. per istū gͦ denariū significa᷑ q̄libet aīa fidelis ad imaginē dei facta.

Denarii octo proprietates.

Scdm est videre q̄ in isto denario requirūt᷑ ad hͦ ꝙ ī celesti patria a dn̄o tāq̄ bonꝰ et verꝰ recipiat᷑. Et sciēduꝫ ꝙ. viii. requirunt᷑. Primū est materia debita denarii denarius cesaris erat aureum. siliter est aīa que est denarius dei debꝫ esse spiritualiter materia auri. vn̄ eze. xxviii. aurum opus decoris tui ꝛc.

Auri quattuor proprietates.

Quattuor sūt in auro q̄ debet habere aīa. Primū ē ꝙ rubeū ⁊ multū preciosū. per hͦ sīgīfica᷑ feruor caritatis quē debet hēre in se aīa fidelis hoc ē aurū eiulach qd̄ est optimū vt habe᷑ gen̄. ii. hoc significa᷑ per aurum qd̄ tres reges obtulerūt christo. de qͦ dicit᷑ mat. ii. vbi dꝛ ꝙ tres reges venerūt ab oriēte qui obtulerunt christo aurū thus et mirrā. Illi qui sciunt se bn̄ regere ista tria debēt summo regi christo offerre scꝫ aurum id est feruorem caritatis et thus id est deuotōnem orōnis et mirram id est mortificationem carnis. Item aurum solidum est et aīma debet esse solida per patientiā in tribulatōe et per verā huīlitateꝫ. vn̄ dꝫ esse sicut vas auri solidū ornatū omī lapide

preciofo ſicut dr eccle.i.de ſimeone filio eius ſacerdotis
magni. Itē aurū ductile ē et aīa dꝫ eſſe ductilis per obe-
dietiā ad faciēdū dei et ꝓxioꝝ ſuoꝝ volūtatē.vñ nō debet
hēre cor ruſtici qd ſemper ad omē bonū cōtradictoriū eſt
ſed cor regis.vñ puer.xxi.ſicut diuiſiones aquaꝝ ita cor
regis in manu dni quouſqꝫ voluerit moleſtabit ſe.ꝛ.i.re.
xv.melior ē obediētia ꝙ victima.Itē lucidū ē ꝛ aīa lucida
dꝫ eſſe per bonū exēplū et bonā et honeſtā cōuerſatōnē et
hoc ē qd dicit chriſtus.mat.v.luceat lux vrā corā hoibus
vt videāt opera vrā bona et glorificent patrē veſtrū qui ē
in celis.¶Scdꝫ ē pōdus debitū.denariꝰ ille qui ꝓcenſu
ſoluebatᷣ valebat decem denarios curſales et vſuales qui
decē precepta ſignificāt:pōdus debitū habet aīa q̄ habet
in ſe obſeruātiā decē preceptorū.decē precepta bñ cuſto
dit qui chriſtū vere diligit.vñ io.xiiii.dicit chriſtus.ſi di
ligitis me mādata mea ſeruate.vel per pōdus pōt ſigni-
ficari grauitas moꝝ quā dꝫ hēre aīa fidelis hoc ē pondus
debitū qd requiritᷣ in iſto denario.ſ.in aīa fideli.ſ.morū
ḡuitas vt oīs leuitas remoueatᷣ vt nō ſit ſicut palea ante
faciē vēti. et ſicut ſūt multi qui nō ſūt ſtabiles in bono.d
quibꝫ dr iob.xxi.erūt ſicut palee āte faciē vēti.ꝛ ſicut fa
uilla quā turbo diſperſit.et treñ.i.peccatū peccauit hie-
ruſalē ꝓpterea iſtabilis facta ē.per pōdus gº ſignificatᷣ
grauitas morū et cōſciētia in bono quā dꝫ hēre aīa fidel'
de hº dicitᷣ eccl.ii.fili attēde ad ſeruitutē dei et ſta ī iu-
ſticia et timore et prepara aīaꝫ tuā ad tētatōnē.ꝛ ſapi.v.
ſtabūt iuſti in magna cōſtātia aduerſus eos qui ſe angu-
ſtiauerūt.vel pōdus qd in iſto denario requiritᷣ ē diſtri-
ctū iudiciū in operibꝫ faciēdis et verbis ꝓferēdis.vñ iſa.
xxviii.ponā iudiciū in pōdere et iuſticiā in mēſura.et ꝓ-
uer.xxvi.pondus ꝛ ſtatera iudicia dei ſūt ꝛ opa eiꝰ.Iteꝫ
in verbis ꝓferendis.vñ eccl.xxviii.verba prudentiuꝫ ſta
tera pōderabātᷣ.i.in iudicio rōnis.¶Terciū ē imago ſum
mi regis.vñ dicit glo.ſicut ceſar exigit īpreſſionē ſue ima
ginis in denario ſuo ſic deus aīam luīne vultus ſui cōſi-
gnatā.vnd imago que in aīa requiritᷣ ē lux grē que in es

infundit' in baptissimo.insignita enī debet esse lumen gra·
tie.i.dei ymaginis.vñ psal.signatū ē sup nos lumē vultus
tui dñe.i.lumē gratie qua reformat' ymago tua scz crea·
tionis in nobis qua tibi similes sumus.sicut dicit glo.sup
illud.signatum est ꝛc.

Imago dei triplex in nobis.

¶Triplex ē imago dei:scz creatōis prima.secūda recrea·
tōis.tercia similitudinis vel glorificatiōis vel nature vel
gratie. ¶Prima q̄ ē imago creatiōis ē qua creatus ē hō ad
dei imaginē q̈tū ad naturalia: et ad ei⁹ similitudinē q̈tū
ad gratuita siue virtutes.de h° di' gen̄.i. creauit deus ho
minē ad imaginē et similitudinē suā. imago recreatiōis p
quā format' imago creatōis scz dei gratia q̄ mēti reparan
de infūdit' in baptismo.de prima et secūda di' simul eccl.
xvii.vbi di'.deus creauit hoīem de terra ꝛc.et ſm imagi·
nē suā creauit eū ecce pria creatio et iterū cōuertit eū in
ipsū:in h° recreatō nota' ¶Tercia silitudinis siue glorifica
tōis.hec ē imago īcreata ꝑpter quā fact⁹ ē hō ad imaginē
et similitudinē dei.de ista dicit apo.ro.viii. quos ꝑsciuit
hos et predestinauit conformes fieri imaginis filii dei vt
sit ille priogenit⁹ ī multis fratribꝫ. et .i.cori.iii. scim⁹ q°
niā cū apparuerit similes ei erimus.vere ad imaginē toti
us trinitatis fact⁹ ē hō.et ad similitudinē similis ē deo pa
tri p memoriā:filio p ītelligētiā:spūisancto p dilectionez.

Imago dyaboli triplex.

¶Sed econtrario tria sunt per q̄ pōt figurari imago dya
boli per q̄ deturpat' ista triplex imago dei in aīa.¶Primū
est reatus pcti originalis.Scdm ē deformitas pcti actu·
alis mortalis. Terciū est impenitētia finalis siue pctūm
despatōis. ¶Primū scz pctūm culpe originalis q̄ est pria
imago dyaboli deturpatur prima imago creatōis. de ista
prima imagine dyaboli di' iere.ii.vbi di'.vbi ē dñs qui as·
cendere nos fecit de egypto qui trāsduxit nos p desertū p
terrā inhitabilem p terrā famis et sitis ad imaginez mor
tis.per egyptum que tenebre interpretatur status pecca
ti originalis significatur ꝑpter tenebrositatem inflictaz

nobis per peccatū illud et ꝑpter tenebrositatē inferni ad quā facit aīam descēdere qn̄ decedit sine baptismo. ab hac tenebrositate facit nos christus ascēdere p grām renouationis et regnatōis spūssancti quā effudit in nos hūdāter per ihesum christū saluatorē nr̄m in baptismo. sicut dicitur ad thi. i. similiter p desertū status peccati originali significa in q° diuidit hō a tota trinitate: et tūc fit terra inhabitabilis et inuia p infirmitatē: et ignorantiā et maliciā q̄ infligūtur nobis p illud peccatū. sicut dicit beda et terra sitis fit p cōcupiscētiaȝ: q2 sitire facit carnales voluptates et p illud imago mortis in aīa supinducitur et hoc pōt dici signū dyaboli et imago eius.

Homo tria incurrit p peccatū originale.

Et sciendū ꝙ tria inducūt homini p peccatū originale. Primū ē ad malū faciēdū pnitas. vn̄ gen̄. ix. proni sunt sensus hōis et cogitatio ad malū. p hoc subtracta ē libertas arbitrii seruituti qd̄ deflēs apost. ad ro. vii. dicit. ego autē carnalis venūdatus sum pctō. Scdm est ignorātie cecitas p quā obscurata est ratio q̄ defiet tho. iiii. dicēs. quale gaudiū michi erit qui in tenebris sedeo et lumē celi nō video. per h° sepe accidit ꝙ dicimus malū bonū et amarū dulce. Terciū est ad bonū faciēdū difficultas et illud est cōtra volūtatē eligēdi qd̄ bonum est. vn̄ ro. vii. nō qd̄ volo hoc ago: sȝ malū quod odio hoc facio: nūc aūt ego nō operor et illud: sȝ quod habitat in me peccatū. Primag° imago scȝ creatōis sic deturpata est p peccatū originale p qd̄ imago dyaboli impressa est in aīa: sȝ reparatur imago dei et reparatur deturpatio illa in aīa p grām quā infūdit dn̄s in baptismo et hec est imago recreatōis. Itē imago recreatōis p grām deformatur p deformationē cuiuslibet pcti mortalis qd̄ facit hō post baptismū et denigratur. vn̄ tren̄. iii. denigrata est facies eoꝝ sup carbones ⁊ nō sunt cogniti in plateis. et naū. ii. facies eoꝝ sūt sicut nigredo olle qn̄ peccauit mortaliter supinduitur aīa secūda imagine dyaboli. de qua dicitur in psal. in imagine ptrāsit idem dicit imaginē eoꝝ ad nichilū rediges scȝ qn̄ imaginē tuā secūdum

ratione ad nichilum redigerũt propter effigies diuersoꝝ peccatoꝝ. Isti pctõres mutauerũt p peccata sua gloriã incorruptibilis dei in similitudinez imaginis corruptibilis hominũ et volucrũ et quadrupedũ et serpẽtũ. p volucres que in altũ volãt ꝛ duas alas hñt significat² peccatũ superbie q̃ hꝫ duas alas iactanciã in verbis: arogãtiã in factis. supbi sunt sicut aquila q̃ volat altius aliis auibꝫ sicut dr puer. xxx. viã aquile. i. supbi i celo ignorat deus. et abdie i. dicit² si exaltat⁹ fueris vt aquila o tu supbia: et si inter sydera posueris nidũ tuũ. inde trahã te dicit dñs. p quadrupes significat² peccatũ luxurie que hꝫ quaᵒʳ pedes q̃ sunt fornicatio adulteriũ incestus peccatũ cõtra naturaꝫ vel tactus illicitus et visus et colloquia praua et cõsciencia mala. per serpẽtẽ peccatũ detractõis significat². qꝛ sicut serpẽs occulte detrahit. ita p ista pctã mortalia et p alia sua imago inducit² in aĩa. scda imago dei in aĩa p ista pctã deturpat²: sꝫ p grãm repat². tercia imago dyaboli i penitẽtia finalis siue peccatũ despatõis. de ista dr apoc. xvi. vbi dicit² ꝙ primus angelus effudit fialã suã in terrã et factũ ẽ vulnus seuũ ꝛ pessimũ in hoĩes qui habebãt caracterẽ bestie et in eos qui adorabãt bestiã et caracterẽ eius. primus ãgelus põt dici christ⁹ qui ẽ primũ pñcipiũ oĩs creature et finis. ipse ẽ alpha et oo. apoc. i. hic effudit fialã suã manifestãdo. iusticiã suã i futuro qñ ipse iudex effũdet irã sup pctõres. sicut dicit psal. effunde irã tuam sup eos ꝛc̃. et tũc fiet vulnus seuũ et pessimũ sup eos qui hñt caracterẽ supbie. i. sup destinatos et induratos et desperatos. qꝛ tales habent principaliter hunc caracterem et imaginẽ dyaboli. per peccatũ originale et p deformitatem actualis mortalis peccati. et per peccatũ desperationis in die iudicii dicet dñs. ondite michi nũmisma census. et q̃ret cuius ẽ hec imago si supbus est vel auarus vel luxuriosus necesse habebit rñdere cesaris. i. dyaboli qui oẽs aĩas vult possidere et statim dicet² sentẽcia irreuocabilis Reddite q̃ sunt cesaris cesari ꝛ que sunt dei deo. i. reddite cesari. i. dyabolo omnes quibus imprimit² imago eius.

tradite eos tortoribus inferni. vñ ligatis pedibus ꝛ mani-
bus eicite eos in tenebras exteriores. sicut hẽt mat. xxii.
sꝫ reddite q̄ sunt dei deo. i. illis qui hñt imaginē dei scꝫ lu-
mē gratie datā i gliam sempiternā. vñ sicut di. i. cori. xv.
sicut portauimus imaginē terreni ita portemus imaginē
celestis. i. lumē grē. hec imago ē recreatōis q̄ requirit in
isto denario scꝫ in aīa ¶ Quartū ē supscriptio interior et
exterior. supscriptio interior significat caritatem. q2 sicut
supscriptio supponit imagini ita caritas supponit omni-
bus virtutibus. iō dicit apost. corin. xiii. sup oīa caritatē ha-
bete ꝛc̃. preterea sicut supscriptio denotat cuius ē imago
denarii. ita caritas notificat et ondit qui sūt discipuli cri-
sti. vñ io. xiii. in hº cognoscēt vos oēs q2 discipuli mei estis
si dilectionē hēatis ad iuicē. et. i. corin. viii. qui diligit de-
um hic ē cognitus a deo. supscriptio exterior q̄ requiritur
in isto denario ē bonū opus. in supscriptōe denarii ponit
nomē imperatoris et regis. si gº cristiani dicimur a cristo
oportet ꝙ veritas nois cristi summi regis bonis opibus cō-
probe in nobis. et sic iux̄ rei veritatē opa cristi imitemur.
quia supscriptionē nois cristi imprimit in aīa bonū opus.
vult gº dñs in denario suo scꝫ in aīa istā duplicē supscrip-
tionē intus per amorē verū. exterius per opationē bonā.
vñ ipse dicit canti. viii. sponse sue. pone me vt signaculū
super cor tuū per amorē: vt signaculū sup brachiū per ope-
rationē. dicit iterum: sꝫ multi sunt qui hñt supscriptionē
id est caracterē dyaboli. vt illi qui imitātur opa eius isti
ponēt in stagnū ignis ardētis. vñ apoc. xxx. qui accepe-
runt caracterē bestie et adorabāt imaginē eius. hi viri im-
missi sunt in stāgnū ignis ardētis et sulphurētis. ideo su-
perscriptionē dei q̄ est bona opatio debet habere aīa fide-
lis et nō supscriptionē dyaboli. nec eius caracterē. ¶ Qui-
tū qd requirit in denario ē sonus. ita in aīa requirit sonꝰ
fidei et peccatoꝝ cōfessio. vñ sonora dꝫ esse per fidei ꝛ pec-
catoꝝ suoꝝ cōfessionē. de cōfessione fidei dicit ro. x. corde
credit ad iusticiā: ore aūt cōfessio fit ad salutē. de sono cō-
fessionis peccatoꝝ di cāti. ii. vbi dicit spōsus sponse. osten.

176

ge michi faciē tuā et sonet vox tua in auribus meis. scilz per cōfessionē q2 vox tua dulcis et facies tua de psal. in voce exultatōnis q̄tū ad gratiar actōnē onē de peccatis sonus epulātis qui epula cū di nus cū illo et ipse mecū apoc. iii. ¶ Sextū ē fort plicet digito qn̄ manu tāgit. ita in aīa fortitudo requirit. fortis debet esse per spem gaudior ut nō plicetur p pter aliquā tribulatōnez. de fortitudine d2 isa. xxx. in spe et silētio erit fortitudo nrā. et ysa. xl qui sperant in dno mutabūt fortitudinē. 7 hebre. vi. fortissimū solaciū hēmus qui cōfugim9 ad tenēdū spem ppositā quā sicut anchorā habem9 aīe tutā et firmā. ¶ Septimū ē itegritas castitatis. s. mētis et corpis. integer deb3 esse per castitatē. unde the. v. ipse aūt deus pacis sanctificet nos per oia. ut integer spūs sc3 superior pars rōnis malo cōsensu. et aīa sc3 inferior pars rōnis a delectatōe et corpus ab actuali pollutōe illicita sine querela in aduentu dni nrī iesu christi seruet. et apo. thi. ii. in oībus prebe teipsum exēplū bonorū i doctrina et itegritate grauitate deb3 esse iteger iste denarius per castitatē mētis et corporis nō cōfractus p luxuriā. q2 d2 eccl. xxi. cor fatui. i. luxuriosi quasi vas confractū qd tenere sapientiā nō pōt: sc3 illā que de sursū ē. primū quidē pudica ē. sicut d2 iac. iii. vere luxuriosus fatuus ē: q2 ipse dat regna celestia p delectatōne momētanea. vn̄ dicit be. gre. que maior īsania q̄ p delectatōe momētanea obligare se ad etna supplicia 7 amittere regna celestia iō integritas castitatis requirit. ¶ Octauū ē rotūditas per rotūditatē significa perseuerātia q2 rotunda figura inter ceteras figuras perfecta ē. et ille denarius qui habuit aurū. i. feruorē et pōdus. i. morū g̃uitatē et obuatōnē sui creatoris et imaginē sūmi regis. s. imaginē creatōnis et superscriptōnē boni opis et sonū vere confessionis et fortitudinē spei in tribulatōibz suis et integritatē castitatis et perseuerantiā in oībus istis recipiet in eterna gloria q2 talis saluus erit. vn̄ math. x. qui perseuerauerit usq3 in finez saluus erit sc3 in eterna gloria. illam

eternā gloriā cōcedat nobis iesus christus amen.

Dominica xxv. sermo. lix.

[C]um eiecta esset turba intrauit et tetigt manū [eius] et surrexit 2c. math. ix. I isto euāge° notat² du[p]lex effect⁹ pietatis a dño iesu christo. pri° in sanatōe mulieris emorroisse. scdo in suscitatōe puelle. per emorroissaȝ quā sanauit ī via. pctōr maifest⁹ significat²: q̄ frequēt' ē saluti ppīqor q̄ pctōr occult⁹. pctōr maifest⁹ i verecūdia malefacti sui cōfusus cogit² peñitere. vñ psal. īple facies eoꝝ ignominia ⁊ querēt nomē tuū dñe. ⁊ mich. iiii. venies vsq̄ ad babilonē. i. vsq̄ ad cōfusionem pcti tui et ibi liberaberis ⁊ redimet te dñs de manu inimicorū tuorū veñet pctōr ad pcti sui cōfusionē ⁊ liberabit² ibi p cōfessionē ⁊ pniaȝ. cū eiecta esset turba 2c. Circa suscitatōnem istius puelle duo sūt ad presens nobis cōsiderāda. primū est q̄d per istā puellam significat² quā dñs suscitauit. in secūdo notat² mod⁹ et ordo suscitatōis ei⁹. vñ scdȝ ē videre quō dñs eā suscitauerit et quō in ei⁹ suscitatōȝ fecit. per istā puellā mortuā in domo patris significat² aīa mortua morte pctī i occulto cogitatōis. Vñ i prin° euāgelii dic̄ pater puelle iairus noīe. dñe filia mea mō mortua est veni et īpone manū tuā sup eā et viuet. p iair⁹ qui interpretat² illuminās vel illuīatus grā dei intelligit et p̄latus subditos suos dȝ illuīare p bonā vitā et bonū exemplū eis dādo et p bonā doctrinā eis sepe predicando. et sicut dr. i. thi. v. qui bñ presunt presbyteri scȝ vita ⁊ doctrina duplici honore digni hēant² scȝ corona et aureola. ċte bonus prelatus qñ scit q̄ filia sua. i. aīa sibi cōmissa ē mortua p aliq̄d peccatū dȝ flere et deū multū rogare vt filiā suā a morte pctī resuscitet. vere iairus pōt dici spūs illuminatus a grā et illuminās totā aīam. vñ psal. signatuȝ ē sup nos lumē vultus tui dñe. p filiā istā mortuā significat² aīa mortua morte pcti. Et h° ppter tres rōes. Pria ē q2 peccatū mortale a deo qui ē vita eius sepat aīam illaȝ. vñ ysa. lix. iniquitates vestre diuiserūt iter vos ⁊ deū vestrū et sapi. i. peruerse cogitatiōes sepant hominē a deo. sed si

cut. dicit᷑ osee. vii. ve his qui recesserũt a me. ¶ Scđa est ꝓpter fetorẽ. qꝛ talis aĩa fetet corã deo ⁊ angelis et corã oĩbus hoibus ꝓpter infamiã. vñ ioel. ii. ascẽdet fetor eius et ascẽdet pudor eius qui supbe egit. et io. xi. dicũt maria ⁊ martha sorores lazari. dñe iã fetet quatriduanus ẽ. i. quatuor hñs pctã. cordis: oris opis: et cõsuetudinis. ¶ Tercia ẽ qꝛ sepelit᷑ p cõtẽptũ et obstinationẽ ⁊ despationẽ. vñ puer. xviii. peccator cũ venerit in ꝓfundũ pctõꝝ suoꝝ cõtẽpnit et tren. iii. lapsa est in lacũ aĩa mea posuerũt sup me lapidẽ scꝫ obstinatõis. per istam g° puellã significatur quelibet aĩa mortua p peccatũ. de ista filia dicit᷑ eccle. xlii. sup filiã luxuriosam cõfirma custodiã. Istaꝫ filiã mortuã morte peccati suscitat dñs p suã grãm maxime qñ se cõuertit ad eũ per pniam. ¶ Secũdũ est videre quo° filiã istã suscitauit dñs et quid in eius suscitatõe fecit. Sciẽdũ ẽ quod tria fecit in eius suscitatõe pcti spũalis. ¶ Pri° turbã et tybicies eiecit. tybicines significãt carnales et tpãles delectatões q̃ fere totũ mõdũ decipiunt. vñ carnale delectationẽ vel voluptatẽ meretricẽ vocat btũs io. cum qua fornicati sunt reges terre et multi alii. apoc. xiiii. veni et ostẽdam tibi idignationẽ meretricis magne cũ qua fornicati sunt reges terre ⁊ inebriati sunt qui hitãt terra de vino ꝓstitutõis eius. per turbã significat᷑ male cogitatões: praua desideria: bona tpãlia: blasphemie᷑ inique sugestiões quas sugerũt demones inuidetes nobis ꝓpter ptãtẽ pctõris quã nõ hñt. de ista turba dꝛ i psal. pniali. miserere mei dñe quoniã ifirmus sum sana me dñe quoniã conturbata sunt ossa mea. et aĩa mea turbata est ⁊c̃. tybicines. i. carnales et tpãles delecationes et iocũditates eiciẽde sunt. et turba malaꝝ cogitationũ et prauoꝝ desderioꝝ ⁊ iniquaꝝ sugestionũ et curaꝝ tpãliũ eicienda est. qꝛ turba impedit lãguidũ ne sanitate recipiat. sicut hẽt᷑ iob. v. Iterũ qꝛ increpat cecũ vt taceat. luce. xviii. Itẽ qꝛ mortue puelle suscitationẽ ꝓcrastinat. sicut habe᷑ hic. Itẽ qꝛ zachee obstat ne ihesum videat. sicut hẽt᷑ luce. Primo g° turbam ⁊ tibicines eiecit. Scđo domũ itrauit et sanctu petrũ ⁊ iacobũ

et iohannē et patrē et matrē cū ipso in domo retinuit. Ad
litterā electa turba malaꝝ cogitationū et prauoꝝ deside-
rioꝝ et omniū pctōꝝ: tūc domū cōsciencie peccātis intrat
ibi dn̄s per suā grām. et ē quod dicit hic. intrauit domū.
de hoc introitu dr apoc. iii. vbi dicit dn̄s. emulare age pe
nitetiā ego sto ad ostiū et pulso ad ostiū cordis tui et pul
so ꝑ flagella et ꝑ predicatōes et inspiratōes. si quis audi
ret me intelligēdo et aperuerit michi mādata mea adim-
plēdo. intrabo ad illum grām cōferēdo et cenabo cū illo in
fide et in caritate eius delectabor ⁊ ipse mecū eterna im
partiendo. In domū g° cōsciēcie pctōris intrat dn̄s ꝑ suā
grām electa turba pctōꝝ ab ea. de ista domo dr sapi. ix. sa
piētia edificauit sibi domū excidit colūnas. vii. q̄ sunt sep
tē dona spūssancti vel septē beatitudines q̄ sunt pauptas
spiritu. māsuetudo: luctus de pctis: iusticia: mūdicia: mia
pax. de istis omnibus dr math. v. beati paupes spiritu ⁊c̄.
intrauit g° domū illā et cū illo retinuit quinqꝫ ꝑsonas pe
trū: iacobū: iohānē. patrē et matrē puelle. per istas quinqꝫ
personas significāt quinqꝫ q̄ cōcurrūt in iusticatiōe pec
catoris. petrus fidē significat. iacobus spem. iohānes cari
tatē. mater ecclīam. pater sacdotē. vel ꝑ petrū qui cogno-
scēs iterpretat significat peccati agnitō. de h° dicit psal.
miserere mei deus ꝫm magnā miam tuā. postea sequitur.
quoniā iniquitatē meā ego cognosco ⁊c̄. per iacobū qui lu
ctator interpretat vel supplātator significat cordis cōtri
tio. ꝑ cordis eni cōtritionē supplātat dyabolus et fugat a
corde pctōris. dyabolus est sicut canis qui aquas calidas
lachrymaꝝ timet. et ꝑ illas effugat de coquina cordis. vn̄
exo. xv. dr ꝙ pharao. i. dyabolus ⁊ exercitus eius submersi
sunt ī mari rubro. et iii. re. xviii. dicit helyas ad achab re-
gē ꝑ quē significat dyabolus qui ē rex sup oēs filios sup-
bie. iūge currū tuū ⁊ fuge ne occupet te pluuia. i. lachry
maꝝ cordis habūdātia. ꝓpter cōtritōem quā hūit magda
lena de pctis suis q2 de lachrymis suis pedes dn̄i rigauit
dn̄s ab ea septē demōes eiecit. sicut hēt lu. vii. certe sicut
dr in psalmo. cor cōtritū et hūiliatū de9 nō despiciet. ꝑ io

hannem qui interpretat᷑ in quo ē dei gratia. significatur
grē scʒ dei effusio. de hᵒ dicit᷑ eze. xxxvi. effundaʒ super
vos aquā mūdam. i. grāʒ meā dixit dominus ꝛ mundabi
mi ab oibʒ iquinamētis vr̄is ꝙcito grā infūdit᷑ tācito aīa
cōuertit᷑ ¶ Vn̄ ista tria grē effusio cordis cōtritō et pec
cati remissio nō se precedūt: sed grē infusio ē cā contritō-
nis. et cōtritō ē cā remissionis pctī. Per matrē pōt signifi
cari cōfessio q̄ facit aīas itrare portas paradisi. vnd̄ psal.
introite portas eius in cōfessione ¶ In confessione peccata
esse remissa ostendunt᷑. vn̄ qn̄ dn̄s curauerat leprosos per
quos pctōres significāt᷑ precipiebat eis vt irent ꝛ osten-
derēt se sacerdotibus et dū irēt a cōtritōe ad cōfessionē i
via mūdati sunt. De cōfessiōne dr̄ eccl. xvii. ne dormieris
in errore ipiorū et āte mortē cōfitere. et ysa. xliii. narra si
quid habes vt iustificeris: pater tuꝰ primꝰ peccauit ꝛc̄.
hec ē iudich bona mater sancta mulier q̄ iterficit olofer-
nē. i. diabolū amputādo caput eius. i. eius suggestionē iu
dich. xiii. Judich iterpretat᷑ cōfitens et significat cōfessi-
onē. Per partē significari pōt operis satisfactō deuota o
ratio ieiuniū elemosina. tho. xii. bona ē operatō cum ieiu-
nio ꝛ elemosina magis ꝙ thesaurus auri ꝛ argēti. ¶ Ter
cio qr dn̄s manū tetigit merito tenet dn̄s manū pctōris e
um a morte pctī suscitādo: qr ꝓpter opera manuū suaruʒ
mortuus fuerat pctōr. vn̄ psal. in operibʒ manuū suaꝝ cō-
prehēsus ē pctōr. et ysa. i. cū extenderitis manꝰ vr̄as auer
tā oculos meos a vobis cū multiplicaueritis vr̄as orōnes
nō exaudiā. manus eni vestre sanguine plene sunt: sʒ dn̄s
tāgit manū cū mūdat opera et cū dat grāʒ resurgendi a
pctō et bene operādi. et ita aīaʒ peccatricē resuscitat. vn̄
psal. tenuisti manū dexterā tuā ꝛc̄. et math. v. dr̄ domine
veni et impone manū super eam vt sana sit et viuat. vnd̄
psal. excita potētiā tuā et veni quasi dicat veni et resusci-
ta eā tenuit manū eius ꝛ surrexit continuo a morte pctī.
¶ Nota ad quid faciendū debet surgere aīa a morte peccati
postꝙ resuscitata ē q̄re i illo sermōe ¶ Cū appropiquarʒ ie
sus porte ciuitatis ꝛc̄. postꝙ resuscitata fuit: dixit illi do

min⁹.date ad mãducãdũ.sicut dz lu.xviii.vt h⁹ esſz iudiciũ vere suscitatõis.vñ ãbz.ad testioniũ vite vt ñ fãtasma sz veritas credere². ¶Aia suscitata dz tria facere.

¶Sz notand ꝙ aĩa a morte pctĩ resuscitata christo dz tria facere. Primũ ẽ qz dz fide surgere ꝛ pctã dimitte' ꝛ terrena despicere:et celestia desiderare: et hec oĩa notat ꝛ ĩportat h⁹ verbũ surgẽdi.vñ dici² hic ꝙ surrexit. et apo.ad ephe.v. dicit.surge qui dormis et exurge a mortuis. Secũdũ ẽ qz debet ad celũ et ad christũ bonis operibus et p viã penitẽtie ambulare.vñ ysa.xxx.hec ẽ via ambulate in ea.et mat.ix.dicit dñs.surge tolle lectũ tuũ et vade ĩ domũ tuã.i.in celestẽ patriã et surrexit et abiit in domũ suam.et lu.xv.dicit fili⁹ pdigus.surgã et ibo ad patrẽ meũ ꝛc. Tercium ẽ qz dz mãducare. Et notandum ꝙ de triplici pane debet mãducare. ¶Primus est panis sacre scripture.et iste panis reficit itellectũ et est panis vite. vñ eccl. xv.cibauit eũ dñs pane vite et itellectus. et deu.viii. nõ ex solo pane viuit hõ sed ex oĩ ꝛc. ¶Scd͠us panis ẽ eucharistie.iste pascit et reficit affectũ. de isto dz in psal. panis cor hoĩnis cõfirmet. et apost.corin.xi. quicũq₃ mãducauerit panẽ hũc et biberit calicẽ dñi indigne reus erit corpis et sanguĩs dñi.probet aũt seipsum hõ et sic de pane illo edat et de calice bibat. ¶Tercius est eterne glorie iste iustificat et beatificat et vtrũq₃ sãctificat scz intellectũ ꝛ affectũ.de isto pane dz lu.xiiii.beat⁹ qui mãducat panẽ in regno celoꝝ.et sapi.xvi.prestitisti.i.prestabis eis dñe panẽ sine labore paratũ hñtẽ in se oẽ delectamẽtũ et oẽz saporis suauitatẽ.de isto pane reficit dñs laborãtes fideliter in agro dñi et honeratos honere pnie.vñ mat.xi venite ad me oẽs qui laboratis et honerati estis et ego reficiam vos.s.pane glorie illũ nobis cõcedat iesus christus amẽ.

¶Dominica.xxvi.sermo.lx.

Est puer vn⁹ hic qui habz quīq₃ panes ꝛc.io.vi. Circa istud euãgeliũ iiii^or pñt cõsiderari. Primũ ẽ quare istud euãgeliũ in q° agit² de panibus q̃nq₃ et de duob⁹ piscib⁹ quib⁹ dñs refecit turbas bis

legit in anno in sctā ecclīa. Scdm quid p istū puerū signi fica ¶ Terciū ē quid significāt quinqȝ panes ordeacei ⁊ duo pisces ⁊ quinqȝ milia hominū qui ex illis quinqȝ panibus et duobȝ piscibȝ reficiūt ¶ Quartū ē quid significant duo decim cophini fragmētoꝝ qui ex quinqȝ panibȝ ⁊ duobȝ piscibus colligūt ¶ Istud euāgeliū bis legit ꝓpter duplicē refectionē. dn̄s reficit penitētes hic ī via ⁊ ī patria. Prio legit in medio q̄dragesime qd ē tp̄us pn̄ie. et hoc est ad significādū istā refectionē q̄ dn̄s reficit penitētes in via. de hac refectōe dicit dn̄s mat. xi. venite qui laboratis ad opa pn̄ie faciēda ⁊ onerati estis scȝ aduersa paciēter sustinendo ꝓ cristo: et ego reficiā vos cōsolādo. ¶ Iterū legit in vltima dn̄ica post pētecostē et post trinitatē: ad significandū refectionē eterne glīe q̄ erit in patria q̄ dn̄s reficit post vitā istā vere penitētes. vn̄ de hac luce. xxii. dr. vos estis qui pmāsistis mecū in tētationibȝ meis ⁊ ego dispono vobis regnū vt edatis scȝ panē vite et libertatis: et vinū bibatis scȝ eterne leticie sup mēsaȝ meā in regno meo. et lu. xiiii. btūs qui mādu cabit panē ī regno dei. et cāti. v. comedite amici ⁊ inebriamī karissimi. ¶ Scdm ē videre quid p pueꝝ istū significa. puer iste pōt dici cūtus ꝓpter vite puritatē. qr ipse sol9 pōt dicē illud puer. xx. purus sū a pctō mūdū ē cor meū. ipse sicut dr ysa. liii. iniquitatē n̄ fecit nec inuēt9 ē dolus in ore ei9. ¶ Pueri quinqȝ ꝓprietates.

¶ Per istū puerū pōt significari quilȝ iust9 ⁊ pōt dici puer ꝓpter septē ꝓprietates pueri. ¶ Pria ē ꝓpter simplicitatē. vn̄ ro. xvi. volo vos esse simplices ī bonoꝝ sapiētes in malo. et cristus mat. x. estote prudētes sicut s͛pētes ⁊ simplices sicut colūbe. i. sine duplicitate vel sine plica erroris: vel ypocrisis vel simulatōis vel adulationis. et sapi. i. dicitur. in simplicitate cordis querite illum. ¶ Secūda ē propter malicie carentiaȝ. pueri sine malicia sunt: et viri iusti similiter debent esse sine malicia. vn̄. i. corin. xiiii. nolite pueri effici sensibus: sed malicia paruuli estote: sensibus sitis perfecti. ¶ Tercia est propter innocentiā et mūdiciā. sicut dicitur iob. xxii. saluabitur innocēs saluabit et mundicia manuum suarum. et in psal. dicitur. innocēs

manibus et mondo corde ascendet in montē domini hic ac cipiet bn̄dictionem a dn̄o. Quartū est propter benignita tem q2 nō seruat irā: iniurias cito remittit. ita iustus de bet esse benignus ꝛ nō debet iram in corde suo seruare im mo tacito dꝫ iniurias sibi illatas dimittere. vn̄ ephe.iiii. dicit᷑. sol nō occidat sup iracūdiā vestrā. et math.vi. dicit christus. dimittite et dimittet᷑ vobis. Quintū est pp̄ter vestimētoꝝ pulchroꝝ dilectionē. pueri multū diligūt pul chra vestimēta. similiter quilibet iustus dꝫ diligere ꝛ ha bere pulchra vestimēta. Pulchra vestimenta q̄dꝫ iustus diligere sunt bone virtutes quib9 induit᷑ aīa. de vestimē tis istis dicit᷑ eccle.ix. omni tēpore vestimēta tua sint can dida. et apoc.xvi. vir est qui custodit vestimēta sua ne nu dus ambulet. tali puero pmittit dn̄s regnū celoꝝ: quicūq3 non reperietur vt puer nō intrabit in regnū dei. talē pue rum apprehendet ihesus ꝛ ponet iux̄ se in gloria eterna. vn̄ luce.ix. apprehēdens ihesus puerū statuit eū iux̄ se in eterna gloria. per istum g° puerum quilibet iustus signi ficatur. Terciū ē videre quid significant isti quinq3 pa nes ordeacei ꝛ duo pisces. quinq3 panes isti sunt cōtritio cōfessio: ieiuniū: elemosina: et oratio. et q2 hec dura sunt p pter h° dicūt᷑ ordeacei. duo pisces sunt scꝫ vnus ē exēpla cōfessoꝝ. hic ē piscis coct9 in aquis tribulatōis huius mō di. alius ē exēpla martirū. hic ē piscis igne passiōis et ca ritatis assatus. vn̄ martiribꝫ pōt dici illud luce.xxiiii. ob tulerūt ei partē piscis assi. i. seipōs assatos sup crabōes ca ritatis et passiōis: sꝫ q2 nostra tribulatio et oīs nostra pas sio minor est passiōe christi: immo nulla aut parua respe ctu passiōis christi nō ē sufficiēs ad gloriā. vn̄ ro.viii. non sunt cōdigne passiōes huius tēporis ad futurā gloriā ꝛc̄. Ideo dicitur hic ꝙ obtulerūt martires partem piscis assi nō totū piscē. hi duo pisces exempla cōfessoꝝ et exempla martirum dant saporem quinq3 panibus ordeaceis. vnde greg. si exempla antiquoꝝ patrum recolimus nichil gra ue est quod sustinem9. vel possumus dicere ꝙ primus pa nis est sp̄ualis sapientie et scientie. de hoc dicit᷑ eccl.xv.

Cibauit illum pane vite dn̄s scꝫ sapia qua viuit itellect⁹ et affect⁹. Iste panis daturad manducandū humilibus. vnde psal. sapientiam prestans paruulis. Itē datur orātibus iac. i. si quis vestrum indiget sapientia postulet eā a deo qui dat oībus affluēter. Itē datur patientib⁹. vnde apoc. ii. vincenti scꝫ per patientiā dabo edere manna absconditū. Iste panis sapientie habet et cōtinet septē grana. de quib⁹ habet' iac. iii. que autē de sursum ē sapia ⁊c̄. primū quidē pudica ē. deide pacifica. deinde modesta ⁊c̄. oīa ista debēt intelligi per effectū. pudica dicit' qꝛ facit hominē pudicū esse et sic de aliis. Ex istis septem granis pn̄t fieri alia septē et pn̄t dici et sigificari p illos septeꝫ quib⁹ dn̄s fecit refecit et saturauit. math. xv. per quos significāt' qui doctrine euāgelice adiplent precepta secūdū posse suū. Scdus est penitētie. de isto dꝛ gen̄. xxi. dedit abrahā agar panē scꝫ penitētie et abiit i sollicitudinē Iste panis habet tria grana ex quibus pn̄t fieri tres panes qui sunt penitentium lachrime scꝫ oris cōfessio opis satisfactō cordis cōtritio. de panib⁹ his dicit' in pal. surgite per spem eternoꝝ postꝙ sederitis per pctōꝝ recordationē qui māducatis panē doloris per cordis cōtritōnem. hic est panis ore acens qui cōuertit castra madiam i. peccata. iudith. vii. De secūdo scꝫ de pane cōfessionis dicitur ezech. xii. panem tuū in cōturbatione comede. i. in dolore animi cōfitere secūdum quod dicit' iob. vii. loquar deo i tribulatōne anime mee. i. cōfitebor. hic panis est cineric⁹ quē dedit abrahā domino. gen̄. xviii. festinauit abrahā ad sarrā dixitqꝫ ei. accelera tria sata farine et fac panes subcinericos. tria sata dixit. qꝛ oportet ꝙ cōfessio fiat ex trib⁹ scꝫ ex cogitatōnib⁹ locutōnibus et operatōnib⁹. sed subcinericius debet esse panis cōfessionis. In cinere notat' huilitas que debet esse in confessione. vnde dicit beatus bernardus. omne quod remordet conscientiam cōfitere pure et huiliter. De tercio scꝫ de labore satisfactōis dꝛ in psal. labores manuū tuaꝝ quia māducabis be. ⁊c̄. Et gen̄. iii. in sudore vultus tui vesceris pane tuo. Tercius pōt dic

tribulatō et angustia anime de isto dicit².iiii.re.xii. Sustentare eñ pane tribulatōnis et aqua angustie.et deut. xvi.septem diebus id est omi tempore comedes absq fermento afflictionis panem scilicet in patientia tribulationem sustinebis.

¶Panem sine triplici fermento debemus comedere.

¶Sciendum est q absq triplici fermēto debet homo illum panē comedere ad hoc q de isto pane reficiatur.absq fermēto vane glorie id est vane laudis.vñ leuit.iii. Omis oblatō q offert² dño sine fermēto erit.et.i.corin.v. dicitur q modicū fermētū scz vane glorie totaz massam corrūpit.i. totam operatōnē.Item absq fermento ipocrisis de h° dr luce.xii.Attendite a fermento phariseoꝝ quod est ipocrisis id ē cauete ne sitis ipocrite sicut pharisei ¶Item absq fermēto peruerse doctrine scz īfidelitatis.vñ.i.cor.vi.Itaq epulem² dño nō i fermēto veteri.i.ī pctō originali nec i fermēto malicie.i.in simulatōe vite quā facit ipocrisis sz in azimis sinceritatis.i.recte intētōnis ⁊ veritatis id est bone operatōis.sine isto triplici fermēto debz comedi panis tribulatōnis quia istud prohibetur a domino exo.xii.

¶Septem diebus fermentū nō inueniet² in domibus vnusquisq qui comederit fermētū peribit aīa illius de cetu israhel. ¶Quartus pōt dici panis sacre scripture de isto dr mat.iiii. Nō in solo pane viuit hō mat.etiā xv. Non est bonū sumere panem filiorū et mittere canibus id est infidelibus. ¶Quītus est fortitudinis in bona operatōe ⁊ in tribulatōe et in dei volūtate et in dei dilectōe. de isto dicit².iii.re.xxx.vbi dicit² q angelus tetigit heliā et dixit Surge et comede et respexit et ecce ad caput eius subcinericius panis et vas aque. et ibi dicit² q ābulauit in fortitudine cibi illius.xl.diebus ⁊ xl. noctibus vsq ad montē dī oreb. Iste panis dz coqui igne caritatis.qz sic dr cāti.viii.fortis est vt mors dilectō. Iste panis datur ad mā ducandum sperantibus in domino vnde isa.xl. Qui sperant in domino mutabūt fortitudinē. Ille panis corhois

confirmat. sicut habet^r in psal. sed in p^{ri}o reg. dicit^r q non erat robur in saul. q2 nō comedit panē. Iste panis h3 tria grana ex quibus pñt fieri tres panes ꝓpter fortitudiem quā debet habere hō ad tribulatōes pro cristo sustinēdas et ad pugnandū cōtra dyabolū: carnē et mūdum. Item ad onus pnīe portādū. Itē ad deū fortiter diligendū. Et isti tres panes pñt significari per illos panes tres de quibus dixit amicus cristo amico suo. lu. xi. amice cōmoda michi tres panes. i. fortitudinem ad tribulatōes pro cristo sustinendas et ad pugnādum cōtra dyabolum: carnem et mundum: et ad onus pnīe portādum: et ad te fortiter diligendum. vel possumus dicere q isti quinq panes sunt cognitio sui. pudor cōmissi: dolor amissi: timor iudicii: horror iferni. et q2 oia ista dura sunt: ideo panes ordeacei dicuntur

¶ Duo pisces sunt fides et caritas. sicut di^r io. ¶ Primus est fides. vñ sicut piscis nutritur in aquis ita fides nutritur et cōseruat^r in aquis baptismi. de hoc pisce dicitur tho. vi. vbi dicitur q iunior thobyas magnū piscem in fluuio accepit. Tigris interpreta^r velocitas: et significat baptismū qui facit tamcito euolare ad paradisum. de hoc pisce legitur in thob. q tria facta sunt. primū ē thobye et angeli repletio. ßm est demonis effugatio. vñ dicit^r q fumus eius exterminat omne genus demonioꝝ siue a viro siue a muliere demonium effugauit: de sarra filia raguelis quā sibi despōsauit. sicut dicitur tho. viii. terciū est oculorum patris illuminatio. vñ tho. xi. dicitur q assumens iunior thobyas de felle piscis illuminauit oculos patris sui et vidit. hec tria facit fides. p^{ri}o pascit et reficit credētē. vñ aug. crede et mādūcasti. et exo. xxiiii. dicit^r q filii israhel viderūt deū per fidem et comederūt et biberūt. Item effugat dyabolum. vñ math. xvii. amen dico vobis si habueritis fidem sicut granum synapis et dixeritis mōti huic transi hinc et trāsibit ¶ Item illuminat mentem. vñ augu. fides est illuminatio mentis ad vidēdum deū et res diuinas. et io. xii. dicit cristus. omnis qui credit in tenebris nō manet. ¶ Secūdus piscis ē caritas qui capit^r et nutrit^r in

aquis deuotōis et fraterne cōpassiōis ⁊ in aquis maris .i.
in mare dominice passiōis. de hᵒ pisce dicit᷑ .math. xvii.
vbi dicit dn̄s ad beatū petrū vade ad mare scꝫ dn̄ica passi
onē recordādo et mitte hamū meū piscē qui prius accesse
rit tolle .i. caritatē. Sciēdū est ꝙ dn̄s ihesus et beatus pe
trus sese aquitauerunt de isto pisce. similiter caritas oīa
debita peccatorꝝ. vn̄ luce. vii. dicit᷑ de magdalena. dimit
tunt᷑ ei peccata multa quoniā dilexit multū. Item soluit
debita precepta dei. vn̄ ro. xiii. dicitur. qui diligit pximū
suum legē adimpleuit. et ibidem plenitudo legis est dile
ctio. Item soluit omne debitū omniuꝫ hominū. vn̄ ro. xiii.
dicitur. reddite debita. postea sequitur. nemini quicꝙ de
beatis nisi vt inuicē diligatis. Caritas enī soluit debituꝫ
et quāto plus soluit᷑ eo aūt plus crescit. de istis piscibus
dicitur nume. xi. pisces in egipto .i. in mōdo gratis come
detis. Isti duo pisces in aquis nutriūtur et ex aquā mo
riuntur. vn̄ ysa. l. putrescent pisces sine aqua et moriūtur
in siti. et exo. vii. versa est aqua in sanguineꝫ et pisces in
fluuio mortui sunt. Per sanguinē peccatum significatur
et in aduētu peccati moritur ipsa caritas et fides operās
per dilectionē. Isti duo pisces faciūt quinꝙ panes come
stibiles propter saporē quē aponūt fides delectat ⁊ letifi
cat. ideo dicit᷑ ro. xv. deus repleat nos omni gaudio et pa
ce in credēdo ⁊ letificat qꝛ facit credere deū esse benignū
facit homini habere spē de venia et glīa. ideo dici᷑ in psal
omīa opa eius scꝫ viri iusti. similiter caritas delectabilis
est. vn̄ puer. v. in amore eius scꝫ christi delectare iugiter
et sapi. viii. in amicicia dei delectatio bona. iō dicit apost.
i. corin. xvi. omnia opera nostra in caritate fiant. Ex istis
quinꝙ panibus et duobus piscibus reficiunt᷑ quinꝙ mi
lia hominū .i. oēs christiani qui licite et bn̄ vtūtur quinꝙ
sensibus suis et qui illos scd̄m posse suū custodiūt a pctō.
¶ Quartū est videre quid significāt .xii. cophini qui ple
ni de fragmētis colligūtur. per .xii. cophinos significan
tur duodecim gaudia que habebūt in paradiso qui come
dunt hic de quinꝙ panibus ⁊ duobꝫ piscibus predictis. de

illis .xii. gaudiis dicit ber. in suis meditatonib⁹ in tribus versibus quos ibi ponit. Est ibi. pax pietas bonitas virt⁹ et honestas. gaudia letitie vita dulcedo perennis gloria laus requies amor et cōcordia dulcis: ad illā eternā glori am siue gaudia perducat nos iesus christus. amen.

Multiplici ratōne seminandum est verbū dei. sicut patet in his versibus. Viuificat sanat confirmat mūdat et ornat. Letificat saluat ditat beat atq; coronat. Delectat potat cibat instruit īserit armat. Seruat casti gat illuīat et volat artat. Viuificat. vn̄ in psal. viuifi ca me scdm verbum tuum. in iohāne omnes qui in monu dētis sūt audiēt vocē fili dei. et qui audierint viuēt. Sa nat misit verbū suū et sanauit eos. Confirmat ī bono psal confirma me in verbis tuis quādo aliqui habent priuile giū multū laborant ad cōfirmandū. similiter si habes pro positum bonū audiendo sermonem confirmaberis. Mū dat. in iobanne. iam vos mundi estis ꝑpter sermonē quē locutus sum vobis. Ornat. in ecclesiast. ornamentum au reum doctrina. Letificat. psal. letabor ego super eloquia tua ꝛc̄. Saluat. in māsuetudine suscipite insitū verbū qd̄ potest saluare aīmas vestras. Jac. ī sua canonica. Ditat. sapien. venerūt michi omīa bona pariter cum illa scꝫ sapi entia verbi dei. Beat. beati qui audiūt verbum dei ꝛc̄. Et aug. beatus cui oīa optata succedunt. Qui recipit verbū dei nichil vult nisi qd̄ de⁹ vult. vn̄ aug. sup hoc beat⁹ vē ter qui te portauit. plus laudat᷑ maria. q̄r audiuit et cre didit et opere cōpleuit q̄ quia ī ꝓprio corpe portauit: ꝛ ꝓ priis vberibus lactauit. Alios fructus habet sicut patet in versibus ꝑdictis. Certe pessimū ē fugere verbū dei. dic̄ eni ysa. v. dn̄s excercituū reliquisset nobis semen q̄si sodo fuissem⁹. ꝛc̄. Illi g° qui nollūt audire verbū dei. q̄si sodo ma sunt: hoc ē muta vt pecus et timeo ne sodama sint hic muti a cōfessione pctōrū a laude dei ab exhortatōe ꝓximi et tāq̄ pec⁹ carnale querētes. qd̄ deus auertat Amen.

Explicit summa sermonū suꝑ euāgelia dn̄icaꝝ toti⁹ āni cū additōe aliquaꝝ epistolarum.

Pro magistro nicolao carpen[illegible] Eiuardo de gourna[illegible]

Tabula seu repertorium contentorum in isto volumine per ordinē alphabeti.

A

B

C

185

T

Sermones aurei super euangelia dominicarū totius anni a venerabili magistro iohanne quintini visi emendati et optime ordinati Expliciunt feliciter.

Pro magistro nicolao carpentarii
Curato de gomonayo

Initiales coupées -
constaté 8 février 1949

188

Ergo dare potes nisi bonum post prima potes. &c

[illegible]

[illegible]

Donnet

[illegible] Chambrier

1580 1583

Le lundi xviij^me 10e de janvier vng. aux francs
et quattre [illegible] Loys [illegible] clerc ay donne
a dire la messe st lambert

[illegible] ix

+ Cum in nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]